II
261116
Incunabe

E-S

Aus

der Bibliothek der k. k.
Theresianischen Akademie
in Wien
angekauft am 17. Februar 1899.

(Erlass des Curatoriums ⁂ ⁂ ⁂ ⁂ ⁂ ⁂
⁂ ⁂ ⁂ ⁂ ⁂ ⁂ ⁂ ⁂ ⁂ ddo. 31. Jänner 1899.)

V III 3

N4-16

629. O. 12

II
261116
Incunabel

Conven. Generalis Vienn. Ord. S. Aven. S. Augustini
ad SS. Sebast. et Roch. in Landshut
D. 4 — 13.

Humilitas de sanctis sermone.11.E.
Humilitatis signum de tempore sermone.10.Y
Humiles esse debemus de tempore sermone.14.C.

IAcob vidit scalam post de sanctis sermone.54.K.
Januam dei pulsare debemus de tempe sermone.45.X.
Jaspis lapis preciosus de sanctis sermone.9.Y
Jeiunium duplex de tempore sermone.25.L
Jeiunii effectus ibidem.
Jeiunare debemus ꝓpter tria de tempore sermone.28.T
Jeiunium peccatorum de tempore sermone.28.Y
Jherusalem interpretatur pacifica de sanctis sermone.11.B
Jherusalem quid significet de tempore sermone.64.E.
Jherusalem significat beatitudinem celestem de tpe ꝫmone.67.D
Igne circundati indigent auxilio de tempore sermone.19.L.
Jhesus dicitur stare de sanctis sermone.4.Q
Jhesus iohannem diligit de sanctis sermone.5.X.
Jhesus defertur in templum de sanctis sermone.10.S
Jhesus portandus est ꝓpter sex de sanctis sermone.10.T
Jhesus portandus est ꝑseueranter de sanctis sermone.10.Y
Jhesum offerre debemus de sanctis ꝫmone.10.X
Jhesum in vlnas accipere de sanctis sermone.11.A
Jhesus dicitur benedictus de sanctis sermone.15.Q
Jhesus quinq; habet nomina de tempore sermone.5.R
Jhesus vbi inuenitur de tempore sermone.5.X
Jhesus interpretatur de tempore sermone.9.I
Jhesus est honestissimus de tempore sermone.9.L
Jhesus est elegantissimus de tempore sermone.9.M.
Jhesus est sapientissimus de tempore sermone.9.N
Jhesus est veracissimus de tempore sermone.9.O.
Jhesus est suauissimus de tempore sermone.9.Q
Jhesus natus est in ruinam de tempore sermone.10.S
Jhesus natus est in resurrectionem de tempore sermone.10.Y
Jhesus positus est in triplex signum de tempore sermone.10.X.
Jhesus signat̃ per thus mirram et aurū de tempore ꝫmone.13.D
Jhesus signatur per thus de tempore sermone.13.P
Jhesus signatur per aurum de tempore sermone.13.Q.
Jhesus signatur per aureum anulum ibidem.
Jhesus signatur per fibulam auream ibidem.
Jhesus compatur corone auree ibidem.
Jhesus amat octo de tempore sermone.14.X.

Jhesus descendit de monte de tempore sermone.17.P
Jhesus inuocatur pro salutatione de tempore sermoe.18.D
Jhesus dicitur stare de tempore sermone.23.A.
Jhesus designat christianum de tempore sermone.27.Q
Jhesus esurit tripliciter de tempore sermone.28.X
Jhesus appellatur filius dauid de tempore sermone.30.B.
Jhesus vocatur magister de tempore sermone.35.R.
Jhesus appellatur pascha de tempore sermone.36.X.
Jhesus nazarenus queritur de tempore sermone.37.P
Jhesum quesiuit magdlaena de tempore sermone.37.T
Jhesus compatur aquile de tempore sermone.46.P
Jhesus sedet ad dexteram dei de tempore sermone.46.C
Jhesus venit ꝓpter tria de tempore sermone.52.Q
Jhesu sputum quid significet de tempore sermone.66.M
Jhesus vocatur magister de tempore sermone.77.S.
Imitari debemus dominū in sex de sanctis sermone.47.Q.
Incarnationis cause de tempore sermone.6.B.
Incarnationis figura de tempore sermone.10.X.
Incarnationis cause de tempore sermone.42.B.
Incarnatio facta est ꝓpter tria de tempore sermone.52.Q
Infirmi fontes de sanctis sermone.46.B
Infirmi damna de sanctis sermone.49.P.
Infirmi pena de tempore sermone.11.F.
Infirmi tria mala de tempore dmōe.20.R
Infirmi saluatore indigent de tempore sermone.19.D.
Inuidia quid sit de tempore sermone.49.I.
Imitamur a domino ad quatuor de sanctis sermone.8.S.
Innocencia significatur per ydriam de tempore sermone.16.B.
Johannes secutus est dominū de sanctis sermone.5.P
Johannes in quibus creuerit de sanctis sermone.21.E.
Johannes quadruplicem spūm habuit de sanctis sermone.21.F.
Johannes intrauit desertum sermone eodem.G.
Johannes exiuit desertum ibidem.D.
Johannes significat christianum de sanctis sermone.53.B
Iracundie cecitas de tempore sermone.23.E.
Ira quid sit de tempore sermone.49.I
Jordam compatur confessio de tempore sermone.15.G.
Jugum domini triplex de sanctis sermone.14.I.
Jugum domini suaue de sanctis sermone.14.L
Judei detrahunt christo de sanctis sermone.34.P
Judicis ꝓprietates de tempore sermone.4.M.

Judicium de tempore sermone. 11. E
Judicium timendum est de tempore sermone. 14. D.
Justi dicuntur stare de sanctis sermone. 19. D.
Justissimus est iheſus de tempore sermone. 9. J.
Justicie ꝓprietates de tempore sermone. 9. K
Justiciam habere debemus de tempore sermone. 16. Q
Justicia multiplex de tempore sermone. 41. M.
Justicia quid sit de tempore sermone. 42. P
Justificationis ostensio de tempore sermone. 52. R.
Justicie digiti de tempore sermone. 71. D

Laborantium merces de tempore sermone. 21. X
Laboris perpessio de tempore sermone. 68. Z.
Lampadis septem ꝓprietates de sanctis sermone. 43. E.
Lapides duodecim de sanctis sermone. 9. V
Largi esse debemus de tempore sermone. 15. R.
Latrones significatur per demones de tempore sermone. 67. P.
Latrones tria faciunt ibidem.
Laurencius probatur de sanctis sermone. 49. G.
Lazari mendici ꝓprietates de tempore sermone. 55. C.
Leonis natura de sanctis sermone. 18. X
Lepra quadruplex de tempore sermone. 3. D.
Lepre species quatuor de tempore sermone. 17. A
Leprosus designat peccatorem de tempore sermone. 17. Z.
Leprosi deprecatio de tempore sermone. 17. B
Leprosi ꝓprietates de tempore sermone. 17. B.
Leprosi decem de tempore sermone. 68. R.
Leprosi mundatio requirit tria de tempore sermone. 17. C.
Leprosi curatio de tempore sermone. 68. S
Letitie vanitates de tempore sermone. 23. F.
Liber scriptus intus et foris de tempore ꝑmone. 47. D.
Lingue octo mala de tempore sermone. 7. F
Ligurius lapis preciosus de sanctis sermone. 9. C.
Locus voluptatis de sanctis sermone. 37. G.
Loca maquosa sunt religiosi de tempore sermone. 31. E.
Locus pedum de tempore sermone. 35. S.
Lucerne ardentes de sanctis sermone. 48. T.
Lumbos restringere debemus de sanctis sermone. 48. F
Lumen portare debemus de sanctis sermone. 12. F.
Lumen datur plurib⁹ ibidem.

Lune compatur maria de sanctis sermone.32.P
Luna designat mariam de tempore sermone.2.D.
Luxuria quid est de tempore sermone.49.R.
Luxurie ætas de tempore sermone.23.D

Agdalena quesiuit ihesum de tempore sermone.37.Z.
Magdalena dicitur mulier de sanctis sermone.25.T
Magdalene fides de sanctis sermone.25.V.
Magister vocatur ihesus de tempore sermone.77.S
Magister quid docet de tempore sermone.77.T.
Magi venerunt ad xpm de tempore sermone.12.G.
Magorum stella de tempore sermone.12.R.
Magorum munera de tempore sermone.13.M.
Malicia fugienda est ꝑter quinq; de sanctis sermone.50.C
Manus designat penitentiam de tempore sermone.45.X.
Mare signat mundum de sanctis sermone.51.F
Margarita preciosa quid designat de sanctis sermone.24.R
Marie salutatio de sanctis sermone.15.M
Maria dicitur gratia plena de sanctis sermone.15.M.
Marie domus coniungitur sermone eodem.D.
Maria dicitur benedicta eodem sermone.P
Maria dicitur vas gratie de sanctis sermone.16.R
Marie virtutes de sanctis sermone.16.S.
Marie assumptio de sanctis sermone.31.L.
Maria interpretatur de sanctis sermone.32.M
Maria compatur auroze de sanctis sermone.32.D
Maria compatur lune de sanctis sermone.32.P.
Maria comperatur soli de sanctis sermone.32.Q
Maria compatur acici astrorum sermene eodem.R.
Maria est soror et sponsa de sanctis sermone.33.S
Maria mutatur ad ortum eodem sermone.T.
Marie natiuitas de sanctis sermone.36.D
Maria dicitur fons de sanctis sermone.37.D
Maria comperatur stelle de sanctis sermone.38.L.
Maria signatur per lunam de tempore sermone.2.D.
Marie doloꝛ in filii passione de tempore sermone.11.A.
Maria compatur nauicule de tempore sermone.59.L.
Martha quid significat de sanctis sermone.31.R.
Mauricius cōmendatur a sex de sanctis sermone.41.V.
Martinus p̄buit virtutū exempla de sanctis sermone.48.V.
Medium est christus de tempore sermone.4.R

Medicinã sumentes faciunt tria de tempore sermone.26.D.
Mensurarum diuersitas de tempore sermone.58.K
Mercꝫ laborantium de tempore sermone.21.X.
Messis quid sit de tempore sermone.20.Q
Mirram offerre debemus de tempore sermone.13.S
Misericors pater quis sit de tempore sermone.58.J.
Misericordie opera ibidem.
Misericordie opera corporalia de tempore sermone.58.K.
Misericordiam ostendit dominus de tempore sermone.63.
Misericordie digiti de tempore sermone.71.D.
Mons syon de sanctis sermone.6.B
Moriuntur in domino de sanctis sermone.47.Q.
Morientes in domino sunt beati eodem sermone.K
Mors corporalis de tempore sermone.11.D
Mortis recordatio de tempore sermone.32.J
Mortis memoria de tempore sermone.38.C
Mulierum decepcio de sanctis sermone.26.Z.
Mulierum aromata de tempore sermone.37.Z.
Mulier cananea designat aiam de tempore sermone.30.X
Mundus assimilatur arundini de tempore smõe.6.X
Mundus arguitur de tribus de tempore sermone.41.M
Mundus arguetur de iustitia sermone eodem.N.
Mundus arguetur de iudicio eodem sermone.O
Mundum intrauit dominus de tempore sermone.42.P
Mundiciam amare debemus de tempore sermone.14.C.
Mundari debemus a peccatis de tempore sermone.29.Y
Munus triplex offerre debemus de tempore sermone.60.P
Mundus signatur per castellum de tempore sermone.68.K
NAim significat mundum de tempore sermone.70.Y
Natiuitas xpi de tempore sermone.78.Y
Natiuitas marie de sanctis sermone.36.D
Nauicula in qua dominus sedit de tempore sermone.59.L
Nauicula est virgo maria ibidem.
Nauicula est sancta crux eodem sermone.M
Nauicula est ecclesia ibidem.
Nauicule compatur anima sermone eodem.N.
Nauicule quatuor partes de tempore sermone.59.N.
Nazarenorum lex de tempore sermone.37.Y
Negociator bonus quis sit de tempore sermone.24.Q
Negociari debemus eodem sermone.S
Nox media de sanctis sermone.43.F

Nubes cœli quid designet de tempore sermone.1.A.
Nuptiarum dominus de sanctis sermone.50.B
Nuptiis interfuit ihesus de tempore sermone.16.M
Nuptie filii dei de tempore sermone.74.K
Nuptias quare visitare debemus eodem sermone.L
Nuptias non intrabunt quatuor genera hominū ibidem.
Nuptiis indigni corrigentur eodem sermone.M
Obedientiam habere debemus de tempe sermone.16.R.
Oculi christianorū de sanctis sermone.18.E.
Oduint sponse duo de tempore sermone.16.M.
Offerre debemus ihesum de sanctis sermone.10.I.
Offerre debemus triplex munus de tempore sermone.60.P
Oleum designat orationem de sanctis sermone.20.C.
Onichinus lapis preciosus de sanctis sermone.9.O.
Operantium merces de tempore sermone.21.I.
Operari debemus bona ꝓpter tria de tempore sermone.26.P
Opera misericordie de tempore sermone.58.J
Opera misericordie corporalia sermone eodem.K.
Orationis ꝓprietates de tempore.sermone.65.K
Oratio assimilatur pani de tempore sermone.78.B.
Oratio de sanctis sermone.9.M.
Orare debemus de tempore sermone.15.J
Orationis ꝓprietates de tempore sermone.43.S
Orare que debemus de tempore sermone.43.T.
Oratio significatur per digitum auricularem de tpe ꝟmone.45.I
Ordeacei panes de tempore sermone.32.D
Ortui compatur maria de sanctis sermone.33.T.
Ortus septem habet ꝓprietates ibidem.
Ortus designat cœlum eodem sermone.V.
Oppressi indigent saluatore de tempore sermone.19.J
Oues dicuntur homines de tempore sermone.4.M
Ouis significat genus humanum de tempore sermone.39.F.
Ouium christi pascua eodem sermone.G.
Oues centū significant electorū numerū de tempe ꝟmone.57.G.
Patientia de sanctis sermone.5.V
Patientiam habere debemus de tempe ꝟmone.16.S
Pacifici esse debemus de tempore sermone.15.L.
Palma signat elemosinam de sanctis sermone.20.C
Panes siliginosi de tempore sermone.13.T
Panes quinq; ordeacei de tempore sermone.32.D.
Panis significat satisfactionem ibidem.

Panis significat verbum dei ibidem.
Panis significat recordationez mortis de tempore sermone·32.J·
Panis significat sanctorum imitationem ibidem·
Panes septem quid significent de tempore sermone·61.K
Panes quinqz quid significent de tempore sermone·78.X
Paraclitus dicit spiritussanctus de tempore sermone·41·L·
Paraclitum dedit dominus de tempore sermone·49.J·
Paradisus quid sit de sanctis sermone·37.J
Paraliticus designat peccatorem de tempore sermone·73·G
Paralisis duplex sermone eodem.M·
Paralyticum efferentes ibidem·
Paralytici curatio eodem sermone· J
Parentes honorare debemus de tempore sermone.14· D
Pascha significat recordationez passionis de tempe pmone·35.T
Pascha aliqñ significat agnū paschalem de tpe sermone·36.X
Pascha appellatur ihesus ibidem·
Pascua ouium christi de tempore sermone·39.G
Passionis grauitas de sanctis sermone.3·K
Passionis acerbitas de tempore sermone·11.K
Passionis multiplicitas de tempore sermone·13·M·
Passio xpi in monte caluarie de tempore sermone·33·M·
Passio dominica quando fuerit de tempore sermone. 54·P
Passio xpi de tempore sermone·78· C
Pastoribus nunciatur gaudium de tempore sermone·5·Q·
Pastoris pprietates de tempore sermone·39·P
Pater futuri seculi de sanctis sermone·6.M
Pater misericors de tempore sermone·58· J
Paulus habuit triplex certamen de sāctis sermone.23·M
Paulus fidem seruauit sermone eodem.M
Paupertatis signum de tempore sermone·10·X
Pax marie magdalene de sanctis sermone.25· P
Pax est amanda de tempore sermone·14·X
Pax triplex eodem sermone.P
Peccatum fugiendum est ppter quinqz de sanctis sermōe·50· C·
Peccatorum remedium de tempore sermone·3·G
Peccatorum remissionē faciūt septem de tempore sermone·15·E·
Peccatum compabitur rote eodem sermone· F
Peccator signatur per leprosum de tempore sermone·17.X
Peccant christiani per tria de tempore sermone·19·J
Peccator signatur per crucem de tempore sermone·23·B·
Peccata mortalia ibidem·

Peccator per tria mouetur · vt conuertatur de tpe sermone · 25 · I.
Peccata pro nihilo habent de tempore sermone · 31 · F.
Peccata adam & eue de tempore sermone · 33 · N
Peccata contrariantur deo de tempore sermone · 40 · I
Peccatorum origo quid sit de tempore sermone · 41 · M
Peccatores peribunt tripliciter de tempore sermone · 52 · T
Peccatori ostenditur misericordia de tempore sermone · 63 · O.
Peccatoris sanatio de tempore sermone · 75 · O.
Penitentis ꝓprietates de sanctis sermone · 40 · R.
Penitentie cause eodem sermone. S
Penitentiam habere debemus de tempore sermone · 16 · T.
Penitentes debent fugere pro quinq; de tempore ꝑmone · 25 · M
Penitentium tempus de tempore sermone · 26 · N
Penitentis ꝓprietates de tempore sermone · 65 · O.
Penitentia significatur per manum de tempore sermone · 45 · X
Peregrini triplices de tempore sermone · 40 · R
Perfectio consistit in quatuor de sanctis sermone · 40 · T.
Petere a quo debemus de tempore sermone · 43 · S
Petere que debemus eodem sermone. T
Petra firma quid sit de tempore sermone · 51 · P.
Petra quis est de sanctis sermone · 28 · E
Petrus dicitur symon de sanctis sermone · 22 · I.
Petrus interpretatur firmus eodem sermone · L.
Petrus quare nominatur de sanctis sermone · 28 · O.
Pietas quid sit de tempore sermone · 42 · P
Pietatis donum de tempore sermone · 61 · X
Pisces significant homines de sanctis sermone · 51 · G.
Pisces duo quem significent de tempore sermone · 32 · R
Planetarum cœli de sanctis sermone · 4 · P
Plorantes visitabit dominus de tempore sermone · 40 · O
Pollex significat contritionem de tempore sermone · 45 · X
Pontifex dicitur christus de sanctis sermone · 13 · G
Porta angusta que sit de tempore sermone · 51 · O
Precepta decem de tempore sermone · 68 · R.
Predicat paulus gentibus de sanctis sermone · 9 · R.
Predicatio assimilatur pani de tempore sermone · 78 · A
Primceps patis de sanctis sermone · 6 · I
Primipis domus de tempore sermone · 71 · B
Procurator vinee quis sit de tempore sermone · 21 · V
Probatio beati laurentii de sanctis sermone · 29 · G.

Proximum salutare debemus de tempore sermone.37.Y.
Publicanus casus figuram gerat de tempore sermone.65.D.
Puer habens quinq; panes de tempe sermone.78.E.
Pulcri esse debemus de tempore sermone.9.M
Puritatem amare debemus de tempore sermone.14.C.
Pulsare debemus ad ianuam dei de tempore sermone.45.E
Pusilli designant pauperes de sanctis sermone.42.A.

Querere debemus deum de tempore sermone.44.V.
Quinq; panes qui significent de tempore sermone.78.Y
Quinq; milia hominũ quid significent eodem sermone.C.

Rationem reddituri sumus de tempore sermone.38.C.
Ratio reddenda de tempore sermone.63.B.
Ratio de quibus sit reddenda eodem sermone.C
Ratio regi reddenda de tempore sermone.76.P
Redemptio humana de tempore sermone.2.D.
Redemptio facta est in cruce eodem sermone.E.
Redemptio hominum de tempore sermone.42.
Regnum dei de sanctis sermone.34.I.
Reges esse debemus de tempore sermone.12.G.
Reges venerunt ad xpm ibidem.
Regum stella sermone.eodem.K.
Reges quam domum intrauerunt eodem sermone.M.
Reges obtulerunt munera de tempore sermone.13.N.et.S.
Regulus quem significat de tempore sermone.75.N.
Regulus filii quis sit ibidem.
Reliquit petrus etiam andreas tria de sanctis sermone.1.A
Religiosi sunt loca maquosa de tempore sermone.31.E.
Remissio peccatorum de tempore sermone.76.R
Requies duplex de sanctis sermone.14.R
Resurrectionis veritas de sanctis sermone.3.L.
Resurrectionis xpi causa de tempore sermone.38.B
Resuscitatio a pctis requirit quatuor de tempore sermone.70.A
Rex aduenies christus est de tempore sermone.1.A
Rex dicitur deus pater de tempore sermone.74.R.
Rex homo quem significat de tempore sermone.76.P
Rote comperatur peccatum de tempore sermone.15.F.

Sagena maris de sanctis sermone.51.E.
Salutatio marie de sanctis sermone.15.M.

Salutem tribuit ihesus de tempore sermone.18.D.
Saluatore indigent sex genera hominū de tempe sermone.18.F.
Salomonis templum de tempore sermone.33.M
Samaritanus quem significet de tempore sermone.67.Q
Sanatio peccatoris de tempore sermone.75.D
Sanctorum beatitudo de sanctis sermone.45.L
Sanctorum signum de sanctis sermone.46.N
Sanctificare debemus de tempore sermone.29.P
Sanctorum imitatio de tempore sermone.32.I
Saphirus lapis preciosus de sanctis sermone.9.X
Sapientissimus est ihesus de tempore sermone.9.N.
Sapientia consistit in tribus Ibidem.
Sapientes esse debemus de tempore sermone.12.D
Sardius lapis preciosus de sanctis sermone.9.P.
Satisfacere debemus pro peccatis de tempore sermone.15.D.
Satisfactio pro peccatis signat per panem de tempe pmõe.32.D.
Sator multiplex de tempore sermone.22.P
Scala iacob posit de sanctis sermone.54.K
Scientie donum de tempore sermone.61.P
Sedere cum xpo cupiunt de sanctis sermone.27.B
Sedet ihesus ad dexteram dei de tempore sermone.47.C
Seminator quis sit de tempore sermone.20.D.
Semen bonum quid sit eodem sermone.P
Sequi debemus dominum de sanctis sermone.1.D
Sequentium ihesum premium de sanctis sermone.5.X
Sero designat finem mundi de tempore sermone.21.S
Serui dicuntur christiani de sanctis sermone.2.F
Seruire tenemur ihesu in tribus de tempore sermone.5.T
Seruitus dei consistit in quatuor de tempore sermone.69.P
Seruitus dei causse eodem sermone.X
Serpens eneus de sanctis sermone.39.D
Serpens igneus Eodem sermone.P
Sigilla septem de tempore.47.D.
Signum triplex est ihesus de tempore sermone.10.X
Signum paupertatis Ibidem.
Signum humilitatis eodem sermone.P.
Signum afflictionis sermone eodem.T.
Symeon qualiter interpretatur de sanctis sermone.11.C.
Smus abrahe quid sit de tempore sermone.55.C.
Syon filia de tempore sermone.pmo.B.

Smaragdus lapis preciosus de sanctis sermone.9.C
Soli comperatur maria de sanctis sermone.32.Q.
Sol designat christum de tempore sermone.2.D.
Sol nigrescit de tempore sermone.47.G
Sobrietas quid sit de tempore sermone.42.P.
Spes quid sit de sanctis sermone.36.D
Spes et fides comperãtur piscialis de tempore sermone.61.E
Spũalia temporalibus sunt pferenda de tempore sermone.14.B.
Spiritus immundus de tempore sermone.31.E
Spiritus nequiores eodem sermone.F
Spiritussanctus dicitur paraclitus de tempore sermone.41.L
Spiritussancti doctrina de tempore sermone.50.L
Spiritussancti dona septem de tempore sermone.61.R
Sponsus est xpus de sanctis sermone.43.G
Sponse oduunt duo de tempore sermone.16.M
Spore septem quid significent de tempore sermone.61.E
Sputum ihesu quid significet de tempore sermone.66.M
Stare ihesus dicitur de tempore sermone.23.A
Stare dicitur ihesus de sanctis sermone.4.Q
Stare dicuntur iusti de sanctis sermone.19.A.
Stantes ante agnum de sanctis sermone.46.M.
Stelle comperatur maria de sanctis sermone.38.L
Stella duplex eodem sermone.M
Stelle designant apostolos de tempore sermone.2.D
Stella signat gratiam dei de tempore sermone.12.R
Suauissimus est ihesus de tempore sermone.9.Q
Suauitas triplex eodem sermone.R
Superbie cecitas de tempore sermone.23.C
Superbia quid sit de tempore sermone.49.R
Surdus et mutus quid significent de tempore sermone.66.L
Surdi a muti curatio eodem sermone.M
Surgere debemus fidem defendendo de sanctis sermone.8.D
Surgit homo septies de tempore sermone.10.V.

Tabernaculi vasa de sanctis sermone.9.M
Talenta decim milia obligans de tempore sermõe.76.Q.
Temptationes domini de sanctis sermone.34.A
Temptat dyabolus per tria de tempore sermone.27.S
Templum quadruplex post sermones de sanctis ẏmone.52.D
Templum frequentauit ihesus de tempore sermone.14.E
Templum salomonis de tempore sermone.33.M

Temporalibus spūalia sunt p̄ferenda de tempe sermone·14·B.
Tempus acceptabile de tēpore sermone·26.N.
Thesaurus agri de sanctis sermone·49.E.
Timor quid sit de sanctis sermone·36.D.
Timor dei de tempore sermone·61·R.
Topasius lapis preciosus de sanctis sermone·9·E.
Trahit christus ad se omnia de sanctis sermone·39.N.
Trahit deus pater de tempore sermone·54·P·
Trahit nos deus filius eodem sermone.E·
Trahit nos spīritussanctus Ibidem.
Tristicia euenit ex tribus de tempore sermone·5·S·
Tristari debemus in mundo de tempore sermone.40·R·
Tritici granum continet tria de tempore sermone·20.P·
Turturis proprietas de sanctis sermone·10·E·
Thus designet ihesum de tempore sermone·13.P·
Thus offerre debemus de tempore sermone·13·T·

Vana letitia de tempore sermone.23·F.
Vas electionis dicitur paulus de sanctis sermone·9·T·
Vasa tabernaculi de sanctis sermōe·9·M.
Vellus gedeonis de tempore sermone.10·E.
Verbum dicitur christus de tempore sermone.6.P.
Verbum factum est caro ꝓpter quinq; de tempore sermone·6.B·
Verbum habitat in nobis per quinq; eodem ꝑmone·D.
Verbum dei audire debemus de tempore sermone·14·A.
Verbum dei perit tripliciter de tempore sermone·21·E.
Verbum dei signific̄ per panem de tempore sermone·32.P·
Verbum dei datur panis de tempore sermone·78.A·
Veracissimus est ihesus de tempore sermone·9·D.
Veraces esse debemus eodem sermone.P·
Veritatem docet ihesus de tempore sermone·77·T.
Vestimenta asino supposita quid significent de tpe ꝑmone.34.P·
Vestimenta in via prostrata Ibidem·
Via arta est via dei de tempore sermone.50.M·
Via celi directa est eodem sermone.N·
Viarum exitus quos designet de tempore sermone·74.M·
Via iustitie que sit de tempore sermone.77·P.
Via monstratur de sanctis sermone.36·E·
Victorum premia de tempore sermone·49·I·
Victualium premia de tempore sermone.64·G·
Vidua flens quid designificat de tempore sermone.69·A·

Vigilantium beatitudo de sanctis sermone·z·J·
Vigilare debemus de sanctis sermone·z.G.
Vigilare debet pastor de tempore sermone.39.E.
Villicus quis sit de tempore sermone·63.K.
Vinee dominus quis sit de tempore sermone·z1.T.
Vinee procurator quis sit de tempore sermone·z1.V.
Virginitas de sanctis sermone·5.K.
Virginitas comperatur topasio de sanctis sermone·8·K·
Virgines prudentes que sint de sanctis sermone.43·D·
Virtutum exempla de sanctis sermone·48·V·
Viri quinq; milia quid significent de tempore sermone.3z·G.
Visitabit dominus flentes de tempore sermone·40·D·
Vocat nos deus a tribus p tria de sanctis sermone.1·A.et infra·
Vocat dominus triplicater de sanctis sermone·40·K.
Vocat dominus iustos eodem sermone·T.
Vocat ihesus de tempore sermone·35·V·
Voluntas dei consistit in quatuor de tempore sermone·z9·V.
Voluptatis locus de sanctis sermone·37.G.
Virtutum proprietate de sanctis sermone.58·D.
Virtutes significantur per bissum de tempore sermone·15·M.

Xpianor dignitas de sanctis sermone·3·M.
Xpiani dicuntur serui de sanctis sermone·z·F.
Xpiani quinq; proprietates de tempore sermone·1z·G.
Xpiani peccant per tria de tempore sermone·19·J·
Xpi sex nomina de sanctis sermone.6.T·
Xpus nominat se hostiam de tempore sermone·53.V.
Xpm laudauit agnes in quinq; de sanctis sermone.7·K.
Xpi humanitas de sanctis sermone.9.P·
Xpus factus est caro pter quinq; de tempore sermone·6·B·
Xpus habitat in nobis per quinq; eodem sermone·D·
Xpi natiuitas de tempore sermone·78·V·
Xpi aduentus de tempore sermone·1.A.
Xpus venit in asina de tempore sermone·1.T·
Xpus dicitur pontifex de sanctis sermone·13·G.
Xpus dicitur rex de sanctis sermone·13·D.
Xpus per crucem honoratur de sanctis sermone.zo.B·
Xpus quid docuit in cruce de tempore sermone·44·V·
Xpus traxit ad se omnia in cruce de sanctis sermone·39.A·
Xpo detrahitur in cruce de sanctis sermone·94·V
Xpus redemit nos in cruce de tempore sermone·z·E·

Xpi voces in cruce de tempore sermone.30. D.
Xpus passus est in monte caluarie de tempore sermone.33.M.
Xpus resurrexit a mortuis de tempore sermone.38.B.
Xpus dicitur sponsus de sanctis sermone.43.G.
Xpm imitari debemus in sex de sanctis sermone.47.Q.
Xpus emitur de sanctis sermone.49.A.
Xpus dicitur sol de tempore sermone.z.D
Xpus fleuit super iherusalem de tempore sermone.64.F.
Xpus tenet medium de tempore sermone.4.K.
Xpi calcamentum de tempore sermone.4.D.
Xpus vocatur dominus de tempore sermone.5.T.
Xpus vocatur dauid eodem sermone.V.
Xpus ostendit quintuplex signum eodem sermone.X.
Xpus dicitur verbum de tempore sermone.6.Y.
Xpus signatur per gedeon de tempore sermone.10.X.
Xpi baptismus de tempore sermone.15.E
Xpi cum ecclesia nuptie de tempore sermone.16.M.
Xpus tripliciter esurit de tempore sermone.z8.X.

Ydola quatuor de tempore sermone.10.T.
Ydrie sex significant sex vtutes de tempe sermone.16.P.
Ydria innocencie. Ibidem.
Ydria iustitie eodem sermone.Q.
Ydria obedientie sermone eodem.R.
Ydria patientie eodem sermone.S.
Ydria penitencie sermone eodem.T
Ydria caritatis eodem sermone.V.
Ydropicus significat peccatorem de tempore sermone.71.C.
Ydropici curatio de tempore sermone.71D.
Yſrahel liberatur per gedeon de tempore sermone.10.X.

Yzaias quid sit de tempore sermone.20.P

Registri finis

Sanctis

Incipiunt sermones de festis sancorum Et primo de sancto Andrea ſmo prim⁹.

Venite post me faciam vos fieri piscatores hominū. Mathi. 4. ꝛc. Quare xp̄s dn̄s in apostolatū susceperit paupes ⁊ indoctos causā ostendit beatus Aug. dicens Non elegit reges aut senatores aut ph̄os aut oratores. sed elegit plebeios paupes ⁊ indoctos piscatores. si enim doctus eligeret̄ fortassis diceret se electuꝫ qꝛ doctrina eius elegi meruit. dn̄s aūt noster ih̄us xp̄us volens superborum frangere ceruices elegit pauperes. hec ille. Et hoc nō immerito qꝛ ipse a paupere matre ⁊ in loco paupere natus in pauptate nutrit⁹ nudus et pauper mortuus. Pauperes bt̄os esse p̄dicauit sicut pꝫ Mathi. 5. et Luce. 6. Pauperes ergo eligendo dixit venite.

Venite post me faciam vos fieri piscatores hominū Mathei. 4. Hec verba dn̄s dixit non solum ad petrum et andream. ymo dicit ea ad quoslibet xp̄ianos. Vnd̄ sunt q̄tuor notanda vicꝫ a quib⁹ et per q̄ ⁊ ad que ⁊ ꝓpter q̄ vocem̄ a dn̄o. Et nota ꝙ vocat nos a tribus per tria ⁊ propter tria. Primo igitur notandū est a quib⁹ vocemur a domino. Et est sciendū ꝙ vocat nos ab illis trib⁹ que sunt in mūdo vicꝫ a carnis lasciuia et reꝝ ꝯcupiscentia ⁊ vite superbia. De his trib⁹ dicit̄. 1. Joh̄is. 2. Nolite diligere mūdum neqꝫ ea que in mūdo sunt omne quod est in mūdo ꝯcupiscētia carnis est. ⁊ ꝯcupiscentia oculoꝝ. et superbia vite. Hec tria bene pn̄t figurari per illa tria que petrus ⁊ andreas reliquerūt. Ipsi em̄ p̄mo reliquerūt vxores quas forsitā habebant vel hr̄e poterant. Per vxorem vero intelligit̄ ipsa caro que mirabili glutino copulata est spūi. Spūs em̄ quasi maritus ē carnis. heu vxor ista scꝫ caro semp dn̄ari q̄rit in virū. Caro quippe semp aduersus spūm concupiscit. vt dicit apl̄us ad Gal̄. 5. Hanc igit̄ vxoreꝫ. i. carnis luxuriā debem⁹ relinquere. Ad h̄ monet nos spūssanctus. Ecc̄iastici. 18. Post cōcupiscentias tuas non eas. et a voluptate tua auertere. Glosa carnali auertere. si p̄stes anīe id est animalitati tue Dicit glosa ꝯcupiscentias eius faciet te in gaudiū inimicis tuis. i. demonib⁹. dicit glosa. Sic cōtigit sampsoni quem dalida cū qua fuerat luxuriatus tradidit philisteis in quoꝝ carcerali mola luit illas concupiscentias quas habuerat cum dalida. Judicum. 16. Secūdo rete suū reliquerūt. Per rete vero notat̄ auaricia siue rerum cōcupiscentia. Auaricia quippe est rete dyaboli qd̄ expandit sup faciem vniuerse terre. Per hoc rete iuuenes capit et senes siue viros siue mulieres. Vnde dicit̄. Jere. 6. Vir cū muliere capietur senex cū pleno dieꝝ a minore enim vsqꝫ ad maioreꝫ oēs

auaricie studet. Et nota q dñs iniquitatē auaricie grauiter punire cōsueuit. vnde legit in libro. Regū. 3. et. ca°. vltimo. Quod quia achab rex israhel vineā naboth israhelite concupiuit ipsamq naboth occiso possedit ꝓterea in bello quodā quod erat inter ipm a regē assiriorꝫ sagitta inter pulmonem a stomachū transfixus occidit et mortuus est. a canes linxerūt sanguinem eius. Iezabel vero vxor eius ad cuius consilium naboth occisus fuerat p mandatū ihu deosculū cupitata ab vngulis equorꝫ est cōculcata. Canes q̄ comederunt carnes eius ꝓterea spūssanctus monet vnūquēq in Eccliastico. 5 Nolite attēdere ad possessiones iniquas a ne dixeris est mihi sufficiens vita. Nihil enim ꝑderūt in tempe vindicte et obductionis. q̄n humo tibi claudent oculi. Tercio nauim dimiserūt. per nauez superbiam figurat. Sicut em per nauim dorsum aquaꝝ transit ita a superbia aliis semper dñari appetit. Preterea sicut nauis amphor et discretor est in medio q̄s sit in duabꝫ extremitatibus suis. sic etiaꝫ est de superbis. Ipsi em ꝓter hoc tument. a superbiūt q̄n nō considerāt principiū suum a finem. Non em videt q nati sunt cecī a nudi et flentes et eiulantes nec respiciunt q cito vile cadauer erunt et a vermibꝫ corrodent et in pulverem reuertent. Nota etiam q dñs superbos humiliare cōsueuit. legit enim in scdo libro. Machꝫ. ca°. 9. Q̄ antiochus rex qui tante elationis erat q videbat sibi fluctibus maris imperare a montium altitudinis in statera appendere. a qui arbitrabat se celi sydera attingere. cū dixisset se ihrlm venturum a congeriem sepulcri iudeorꝫ eam factuꝫ vt hunc sermonem finiuit apprehendit euꝫ dirus dolore viscerꝫ a amara intestinorꝫ tormēta ita vt de curru regali in quo ibat ad terram caderet et de corpore impii vermes scaturirent ac viuentes in doloribꝫ carnes eius effluerent. Odore etiam et fetore illius exercitus grauaretur ita etiaꝫ vt fetorem suum ipse ferre non posset et sic miserabili obitu finiuit vitam. Hinc est q monet nos spūssanctus in Eccliastes. 10. dicens vt superbiam fugiamus. Ait enim initium omnis peccati est superbia qui tenuerit illam adimplebit maledicti vel maledictione. Gloſa in corpore a anima a subuertet eū in fine. superbus capite inferius demisso et pedibꝫ sursū versis precipitabitur in pfundum abyssi. ¶ De scdo nota q dñs a p̄dictis tribus reuocat nos per tria que passus est in cruce videlicet p paupertatē a humilitatē a doloris asperitatem. Per paupertatem quippe reuocat nos ab oculorꝫ concupiscentia. Tante namq paupertatis erat q nullam vestem oīno sibi reliquerat sed tm quod pannū quo erat p̄nctus ad femora sicut legit in euangelio nicodemi. Nullam etiam habebat ypo = diaconē vel ypodiationē ad quā caput lassū et afflictū reclinaret

preterea cum vehementer tunc sitiret non habuit tm̄ q̄ os suum et linguam humectaret. Per humilitatem etiam suaz reuocat nos a vite superbia nonne magna humilitas hec erat q̄ a cōspuentibus in ipsum faciem non auertit et q̄ dorsum suum ad ꝓpriam crucem portandam humiliauit q̄ etiaz in medio latronum pede nud⁹ in publica strata ad spectaculū omniū transeuntiū suspendi non refutauit. Per magnam etiam doloris asperitatē reuocat nos a misera carnis luxuria. Nōne magnus dolor hoc erat q̄ exceptis doloribꝰ quos sub flagellis ⁊ spinis passus fuerat venerabile corpus suum ad singularē omniū mēbroꝝ dinumerationē violenter extenderūt Q̄ etiam manus eius ac pedes grossis clauis ꝑfoderunt et q̄ linguam suam felle ⁊ aceto amaricauerūt. De istis tribus ꝯsiderādis ac memorandis monet nos ipe dn̄s in. Tren̄.3. recordare inquit pauꝑtatis mee. ꝛc. Et trāsgressionis .i. maxime humilitatis. Dn̄s em̄ alias mortes quas malefactores sustinere solebāt pertransiuit atq̄ illam elegit que tūc pre omnibꝰ aliis ꝯtemptibilior habebat videlicet mortem crucis et hoc fecit ꝓpter eximiā humilitatē suam.

C ¶ De tercio nota q̄ vocat nos ad tria facienda. Primum est vt creatori nostro ex omni vita nostra ⁊ posse et scire nr̄o ipi fideliter seruiamus. Cum enim ipse nobis dederit vitam ⁊ membroꝝ potentiā ac rōnis scientiā dignū est vt ex his tribus seruiamus ei Vnd̄ dicitur in .1. Reg̃.7. Preparate corda vestra domino ⁊ seruite illi soli ⁊ liberabit vos de manu philistinoꝝ .i. demonū infernaliuz Scd̄m est vt cuilibet ꝓximo nostro corde ore ⁊ opere ī suis necessitatibus assistamus. Tercium est vt aīam nostrā ⁊ corpus in omī vite mundicia custodiamus. De istis duobꝰ dicit. Jacob.1. Religio munda ⁊ immaculata apud deū. hec ē visitare pupillos ⁊ viduas in tribulationibꝰ eoꝝ ⁊ immaculatū se custodire ab h̄ seculo Dicit igitur iacobꝰ q̄ duplex est religio ad quā xp̄us nos inuitat. Primū est vt pupillis ⁊ viduis .i. cuilibet pauperi in suis necessitatibus subueniamus. Secūda est vt nos ipsos ab omni iniquinalmento viciorum mundos et immaculatos custodiamus. ¶ D De q̄rto nota q̄ debemus sequi dn̄m nos vocantem d̄ p̄mis tribꝰ ad tria iam memorata ꝓpter tria que ꝓpter hoc assequem̄ videlicet ꝓpter regiam dignitatem ⁊ reꝝ omniū vbertatē et corporis ac aīe claritatem. Qui em̄ suꝑbiam fugerit ⁊ se ad seruiendū deo humiliauerit assequetur in celis regiam dignitatem. Qui etiam auariciam ꝯtempserit ⁊ res suas pauperibꝰ erogauerit. assequet̄ in regno dei rerum omniū vbertatem. Qui etiam luxuriam abhominat⁹ fuerit et semetipsum castum et mundum custodierit accipiet pro premio

anime ⁊ corporis inestimabilem claritatem. Que tria nobis largiri dignetur ipse dei filius qui cū eodē deo pr̄e ⁊ spūssancto viuit. ꝛc.

Item de beato Nicolao epo sermo. ii.

Beati serui illi quos cū venerit dn̄s inuenerit vigilātes Lu. 12. ꝛc. Verba thematis. Luce. 12. precedit hoc. Sint lumbi vestri precincti et lucerne ardentes in manibꝰ vestris et vos similes hominibus expectantibus dominū suū qn̄ reuertatur a nuptiis Sup quo inquit beatus Greg. A nuptiis dn̄s venerit cum ad iudicium properat. pulsat cuꝫ pegritudinis molestiam esse mortē vicinā designat cui cōfestim apperimus si hunc cuꝫ amore suscipimus. Ille em̄ vigilat qui ad aspectū veri luminis mētis oculos aptos tenet. hec Greg. Talibus enim dominus dicet. Beati serui illi.

Beati serui illi quos cuꝫ venerit dn̄s inuenerit vigilantes Luce. 12. Quinqꝫ principaliter sunt hic notanda. Primū ē quis sit ille dn̄s cui dignum est vt ab omnibus seruatur Scd̄m est quoꝝ seruoꝝ seruitiū specialiter requirat̄. Tercium est quō et qn̄ quilibet vigilare teneat̄. Quartū est quale damnum ab his qui dormierūt incurratur. Quintū est quale beatitudo eis qui bene vigilauerint ꝓmittatur. E De p̄mo nota ꝙ dn̄s iste cui dignum et iustum est vt omnes seruiant est dei filius. De isto dn̄o legit̄ in Gen̄. 27. Qꝛ vicꝫ ysaac cū bn̄diceret iacob filiū suum inter cetera sic ait. Seruiāt tibi ꝓpli et adorent te. tribus esto dn̄s fratrū tuoꝝ. Per ysaac qui interpretat̄ risus vel gaudiuꝫ deus pr̄ intelligit̄. qui cor ⁊ os illoꝝ qui modo pro pct̄is suis flent ⁊ lugēt gaudio adimplebit et risu. Vnde et ipse filius fidelis nuncius dei patris dixit ad discipulos suos. Luce. 6. Beati qui nunc fletis qꝛ ridebitis. Vnde etiam dicit̄ ad quemlibet fidelez in. Job. 8. Deus non ꝓiiciet simplicem nec porrigit manū malignis donec impleat̄ risu os tuum et labia tua iubilo. Per iacob qui luctator interpretatur dei filius intelligitur qui tanqꝫ verus dauid cuꝫ golia id est dyabolo singularem luctam aggressus est in cruce eūqꝫ moriendo quod mirabile erat subegit et occidit id est iniquā potentiaꝫ sibi abstulit. Huic filio ait deus pater. Seruiant tibi populi gentilium adorent te tribus iudeoꝝ esto dominus fratrū tuoꝝ. i. xp̄ianorum Xp̄iani em̄ specialiter dicunt̄ fratres dn̄i quia sūt cum eo in eadeꝫ religione. Est etenim christo vana fides et vnum baptisma. Fidē nanqꝫ quam christus predicauit ipsi susceperunt et per eiꝰ baptisma a peccatis originalibus ipsi ablui meruerunt. F De secundo nota quod christiani specialiter dicūtur serui domini quia ipsi in baptismo seruitio dyaboli renunciauerunt et se ad christi

obsequium obligauerūt · de his seruis dicit. Exodi · xxi · Si emeris seruum hebreum sex annis seruiet tibi in septimo egredietur liber gratis cum quali veste intrauerit cum tali egrediatur · Hec auctoritas exponitur de xpianis a xpo. Hebrei interpretantur vincētes vel transeuntes et sic xpiani debent esse hebrei vt videlicet p fidem vincant dyabolū a mundū a ita transire mereant in regnū eternū De hac victoria dicit · i · Johis · v · Verbum dei in nobis manet a vicistis maligmū · id est dyabolus · dicit etiam · i · Johis · v · Hec est victoria que vincit mundū fides nostra. Hos itaq seruos dominꝰ emit magno precio videlicet sanguine suo · Vnde sex annis ei seruire debent · vt in septimo liberi gratis egrediant. Per sex annos totum spatiū vite nostre figurat in quo laborare debemus cum ad laborem nati simus · Job · v · Et cum etiam ipse dns sex diebꝰ operatus fuerit et in septimo quieuerit. sicut dicitur · Gen̄ · ii · Requieuit deus die septimo ab omni opere qd patrarat · Septimus annus ē tempus post hanc vitam quod est tempus animarū · Igit sex ānis id est toto tempe vite nostre xpiani dño seruiant et septimo anno liberi gratis egrediant · i · per xpi grām ab omni miseria liberati ad eternam requiē tūc ingredi mereant. Cum quali etiā veste homo intrauit in seruitutē xpi cum tali. tunc exit vestis est innocentia q cōfertur hominī in baptismo siue sit baptismus aque vel penitēcie Et cuꝫ hac veste qui xpo deuote seruierit exibit in mortē · Et nota q a seruis xpi triplex seruitus exigit · vidz seruitus cordis oris et operis · Seruitus autē cordis cōsistit in tribus vidz in cogitationū puritate et affectionis sinceritate ac passionis vberitate · Debet em seruus christi puras cogitationes habere vt vidz recogitet singula beneficia christi a cum ea recogitauerit sincere affectionis dulcedine circa ipsum moueat · Debet etiam hre vberem cōpassionē p quaꝫ pauperibꝰ et afflictis cōdoleat ac misereat · sic fecit sanctus nicolaꝰ Erat enim sicut d eo cantat valde cōpatiens a super afflictos pia gestans viscera · Seruitus etiā oris cōsistit in tribꝰ vidz in deuota gratiarumactiōe. in suplici ratione. et in fraterna ammonitione · Debet enim quilibet super singulis beneficiis ihesu deuotas sibi referre gratiarumactiones cum etiam ei ab electis in patria iugiter gratie referantur · Vnde a sacerdos quotidie inuitat nos in missa Gratias inquit agamus dño deo nro · Debet etiā hō creatori suo continue suplices orōnes offerre postulans ab eo gratiā in pnti. et gloriam in futuro · Gratiā siquidē a gliam psalmiste testimonio dabit deus. Debet nihilominus homo proximum suum ad omne opus bonū admonere vt ipm quantū in ipo est secuꝫ ptrahat ad

regnum dei. Seruitus etiam operis cōsistit in tribꝰ. Debemus em̄ domino seruire operibꝰ mūdicie iusticie ⁊ misericordie vt videlicet per mundiciaꝫ corpora nr̄a ab inq̄namentis luxurie custodiamus vt per iusticiam ꝓximum nostrū in nullo ledamꝰ aut offendamꝰ vt etiam per miscdiam pauperibus et afflictis benefaciamus. Sic fecit beatus nicolaus qui iuste munde ac pie viuendo ad honoreꝫ sacerdocii meruit ꝓmoueri diuinitus. Vnde adhuc oleum resudat ex ossibus eius mundis et iustis. Nota etiam ꝙ dn̄o seruiendum est cū timore et exultatione. Iusticia em̄ dn̄i facit hoīem trepidare sed benignitas eius facit eū exultare. De ꝯuitio timoris dr̄ in p̄s. Seruite dn̄o in timore. De seruitio vero exultationis habet̄. Gen̄. 47. Vbi ꝓplus egipti .i. huiꝰ mūdi dicit ad ioseph ꝑ queꝫ xp̄us intelligitur salus nostra in manu tua ē respiciat nos tantū dominus noster et leti seruiemus regi id est deo patri. ¶ De tercio nota ꝙ vigilie quibꝰ vigilare tenemur. hee sunt vt vicꝫ semꝑ dei reminiscamur ac salutis ꝓprie anime nō obliuiscamur. Et hꝰ facere debet omnis homo. siue sit in puericia. siue in adolescencia. siue in virili etate. siue in senecta. siue in senio ꝯstitutus. Hinc est qd̄ dn̄s dicit. Marci. 13. Vigilate nescitis enim qn̄ dn̄s veniat sero an media nocte an gallicantu an mane ne cum venerit repentine inueniat vos dormientes. quod autē vobis dico omnibꝰ dico vigilate. Describit ergo dn̄s hic q̄tuor vigilias ꝑ quas q̄tuor principales etates hominis figurant̄. Per sero quippe intelligunt̄ homines decrepite etatis. vtpote octogenarii. nonagenarii. ⁊ centenarii. His enim dies huiꝰ vite iam pene elapsus est. ⁊ instat eis nox mortis et talibus est necessarium vigilare. Per mediā noctem designant̄ homines qui in multis sollicitudinibꝰ huius vite iam per longuꝫ tempus vixerūt et necesse foret. vt de anime sue requie cogitarēt Qui etiaꝫ dicere possunt. media vita in morte sumus vtpote hoīes annoꝝ quinq̄ginta sexaginta ⁊ septuaginta. Illi quippe q̄ libent̄ nocte vigilant saltēꝫ in media nocte vadunt dormitū vt pausent et requiescant. Sic etiam vtile esset talibus vt tandē nunc de animarum requie cogitarent. Per gallicantū notantur hoīes quos gallus multiplicis sollicitudinis inquietat videlicet q̄ de cōiugum suarum et paruuloruꝫ et certe familie ꝓcuratione solliciti existunt vtpote vicenarii tercenarii quadragenarii. Et certe a talibus exigitur vt vigilent. Nescit enim homo quātumcunqꝫ robuste etatis sit quid super ventura parit dies. Per mane intelligunt̄ parui et adolescentuli qui sunt infra annos viginti quibus adhuc longior dies vite presentes promittitur ⁊ forte tales credunt ꝙ longam ⁊

serenam diem sint victuri qui forsitan vix viuent vnam diē breuē et per aure intemperiem nihilominus perturbatam. ꝓpter quod ⁊ talibus est vigilandū. Beatus nicolaus mane cepit dño vigilare ꝓpterea legitur de ipso ꝙ dum penderet ad verba matris quarta feria et sexta semel in die papillas sugebat. Cantat̄ etiam de eo ꝙ nobilis progenie sed noblior moribus ab ipso puerili euo secutus dñm meruit diuina reuelatione ad summū prouehi sacerdocium. Nota etiam ꝙ ad lr̄am btūs nicolaus ad hoc vt bene ageret vigilauit Cuidam em̄ pr̄ifamilas qui ad magnā deuenerat inopiā ad subsidium ipsius ac filiaꝝ eius. ip̄o dormiente auꝝ proiecit et abcessit. Heu multitudo faciunt econuerso q̄ ad hoc vigilāt vt male faciant de noctibus vtpote fures raptores latrones ⁊ domorum incensores ac fornicatores. De talibus dicit̄. Prou̅. 4. Ne delecteris in semitis impioꝝ nec tibi placeat via maloꝝ non enim dormiūt nisi malefecerint nec somnus rapitur ab eis nisi subꝓplantauerint comedunt panem impietatis ⁊ vinum iniquitatis bibunt. ¶ D De q̄rto nota ꝙ adminus sunt q̄tuor genera hoīm qui non vigilant sed dormiūt et ꝓpter hoc penam ⁊ mortem incurrunt, eternam Dormire enim est deum non attendere ⁊ ꝓpriam salutez negligere Faciunt aūt homines sic dormire suꝑbia auaricia luxuria ⁊ de longiore vita cōfidentia. ⁊ per hec etiaz q̄tuor homines morte trucidātur et̄na. Nota ḡ de p̄mis duobꝰ vicz suꝑbia ⁊ auaricia ꝙ faciūt hoīem dei ac ꝓprie salutis obliuisci ⁊ tandē ip̄m morte interficiunt sempiterna. Vnde legit̄ in. 2. Reg̅. 4. ꝙ duo principes latronum rechab et baana ysboseth filium sauli feruente die in meridie suꝑ lectum suū dormientē interfecerūt et sublato capite eius abiecerūt hostiaria quiꝑpe domus etiam dormiebat. Ysboseth interpretatur vir cōfusionis et signat quēlibet q̄ diligit hunc mundū q̄ plenus est confusione. Confusa quiꝑpe sunt hic omnia spes metus meror gaudium. Hunc rechab et baana dormientē interficient. Rechab interp̄tatur excelsus. et signat superbiam que semꝑ excelsa querit Baana vero interpretatur venit donatus. ⁊ signat auariciaz que semper apetit dona et muuera rerum presentium. Superbia igitur et auaricia interficiunt hominem dormientē id est salutem ꝓpriam negligentem interficiunt autem eum in meridie et in lecto. Subꝑi autem semper volunt esse in meridie. i. semper appetūt in hoc seculo splendere et gloriosi apparere. Auari etiā ꝓpter h̄ res tam in hiant̄ congregant et acquirunt vt de diuitiis quasi quendam lectū sibi faciant in quo postea suauiter pausent et quiescāt Et quare tales interficiuntur qꝛ certe hostiaria domus id est ratio hoīs obdormiūt

Ipsa quippe ratio hominis deberet hominem excitare et deberet ei persuaderet vt cauere sibi a superbia et auaricia presertim cum hō sit puluis ⁊ vas stercorum. ꝓpter quod indignum est vt supbiat preterea cum homo nudus natus sit. et nudū eum egredi opteat ꝓpter quod etiā cōtra rōnem est vt ad tanta cōquirenda se extendat cum omnia eum hic relinquere sit necesse. Luxuria etiam hominem facit dormire id est aufert ei memoriam dei ⁊ sollicitudinez salutis proprie. Vnde legitur. Iudicū. 16. Q dalida fecit dormire sampsonem super genua sua. ⁊ in sinu suo reclinare caput. Deinde cum rasum eum abiiceret apprehenderunt euz phylistei et eruerūt oculos eius et vinctum cathenis molere eum fecerūt in carcere suo Sampson interpretat̄ sol fortis. et signat quemlibet christianum qui deberet esse sol per lumen fidei et fortis ꝑ opus virtutis. Hec enim duo requirunt̄ a quolibet xp̄iano vt vicz credat per fidez ⁊ operetur per caritatez. Hinc dalida que interp̄tatur situla signat luxuriam. que semper sitit libidinem ad sinum suum inuitat ibiq; eum tamdiu dormire facit quoadusq; rasus fuerit id ē q̄diu vires corporis habuerit. Viribus autem corporis per mortem ablatis abiicit eum a se quem tūc phylistei. i. demones capientes excecant eum. i. priuant eum eterna luce vinciuntq; cathenis ꝑpetue damnacionis ⁊ sic eum molere faciunt panem eterni doloris ac laboris in carcere gehennali vbi impii semper in cirtuitu ambulant excecati. Ibi misero peccatori luxuriosa dormitio longis cruciatuū vigiliis lamentabiliter cōpensatur. Confidentia q̄ longe vite facit hominē dormire id est dei ac ꝓprie salutis penitus obliuisci. Legitur enim Iudicū. 4. Q iahel sysaram pallio operiens dedit ei lac bibere. et tandem tympus dormientis clauo ꝑforauit et sic soporem morti socians defecit ⁊ mortuꝰ est. Sysara interp̄tat̄ equi visio et signat tales qui non preuident mortem suā sed vidēt sicut equus ⁊ mulꝰ quibꝫ non est intellectus. p̄s. 31. Os iahel qui interp̄tat̄ ascendens et signat cōfidentiaz longioris ac ascendentis vite pallio false spei operit et dat eis bibere lac mundane voluptatis ⁊ sic ip̄os dormientes clauo ꝑpetue mortis ꝑforat et occidit. ¶ De quinto nota q beatitudo q̄ bene vigilantibꝫ ꝓmittit̄. hec est de qua dn̄s sic ait in p̄nti euangelio. Amen dico vobis q p̄cinget se et faciet illos discumbere ⁊ transiens ministrabit eis. Dei quippe filiꝰ precinget se. i. gratiosum seruum seruoꝝ suoꝝ in regno suo se ostēdet eosq; qui vigilauerunt id est qui sui ⁊ ꝓprie anime per bona opa immemores nō extiterūt faciet discumbere ad mensam glorie sue sicut ipse dic̄. Luce. 22. Et ego dispono vobis sic̄ disposuit mihi

pater regnum vt edatis et bibatis super mensam meam in regno meo. Discumbentibo autem eis qui olim seruierūt ac vigilauerūt transiens mministrabit ipsis fercula multipharie iocūditatis. Transibit quippe ihesus p ipsaz aiam et oēs sensus electoz mministrās palatū manū et pedem a sic de aliis membris a pmabit vnicuiq; membro leticiā singularem. Q aūt gaudium anime que spetialis sedes ē trinitatis tūc mfundet nec pdicatoris ligua nec scriptoris calamus sufficienter poterit explanare. Rogate ergo dñm vt sic in bonis operibus vigilātes muemiam quatenus illaz meffabilem beatitudinem assequi mereamur. Quod nobis prestare dignetur.

De sancto Thoma apostolo. Sermo. iii.

Infer digitum tuum huc et vide manus meas ꝛc. Joh̄is. zo. Johannicius in deregimine sanitatis sic inquit. In corpore humano dextra sunt maiora q̄ sinistra. Cuius ratio est vt dicit p̄hus quia dextra magis expomitur motui a labori. Maior etiam est influxio virtutis coloris et sanguinis ad dextram q̄ ad sinistram. vt dicit. Terencius. Sic semper maiora sunt opera pietatis hominis q̄ sinistra nimie asperitatis et rigoris. vnde Cipianus. Tucius est benignitati mistere q̄ asperitatem nimiam exercere. Xp̄us aūt dñs benignissimus existens electum suum discipulum beatum thomaz diucius in tenebris infidelitatis permanere noluit sed ipsū misericorditer illuminando dixit infer digitum ꝛc.

Infer digitū tuum huc a vide manus meas a affer manū tuam et mitte in latus meum et noli esse incredulus sed fidelis. Johannis. zo. In verbis premissis que dominus dixit ad beatum thomam tria perpendere possumus et notare videlicet passionis grauitatem. et resurrectionis veritatem christianā dignitatem. ℟ Primo igitur perpendere possumus grauitatem dommice passionis per hoc quod dicit thome. infer digitum tuum huc scilicet in manus meas et affer manum tuam et mitte. ꝛc. Per hoc enim probari potest q̄ claui quibus dominus cruci fuit affixus grossi erant ad modum digiti virilis manus. et q̄ grossa fuit et lata ad modum virilis manus illa dira lancea qua transfixum fuit latus saluatoris nostri. Vnde et Johannes dicit decimo nono. Q vnus militum latus eius lancea aperuit. quasi magnū hostium faciens in latere. et continuo exiuit sanguis et aqua. sed mermixtim et seperatim. Ab eodem quippe vulnere singulariter exiuit sanguis. a singulariter limpida aqua quod fieri non

potuisset si fuisset angustia lateris apertura. Cum ergo dominus tam graue pro nobis sustinuerit passionem. dignum est vt ⁊ nos aliquam asperitatem paciamur pro ipso. Vnde etiam sicut legitur in Johis. 11. Cum lazarus mortuꝰ esset et ihesus diceret discipl̄is suis. lazarus mortuus est eamus ad eum. Dixit thomas ad condiscipulos. eamus et nos ⁊ moriamur cum eo. Ecce paratus fuit beatus thomas mori cum domino. vt dicit ibi glosa. Ecce verus amantium affectus vel cum eo viuere vel cuꝫ eo mori. Ad hoc autem vt paciamur cum domino inuitat nos apostolus ad. Ro. 8. ita dicens. Erimus heredes dei coheredes autem christi si tantum compatimur vt et simul glorificemur. Existimo enim ꝙ non sint condigne passionis huius temporis ad futuraꝫ gloriam que reuelabitur in nobis. Si igitur volumus habere cum domino gloriam exultationis paciamur etiam cum ipso amaritudinem passionis. Ipse enim est caput nostrum et nos eius membra. Vnde nō decet vt ait Bernardus. sub spinato capite membrum viuere delicate. propter quod etiam apostolus ait. 1. ad. Cor. 12. Si quid patitur vnum membrum compatiuntur omnia membra siue gloriat̄ vnū membrum congaudent omnia membra et subdit. vos autem estis corpus christi quasi diceret. Cum christus qui est caput nostrum passus sit pro nobis. et vos debetis merito cū ipso pati in via miserie. vt cum ipso gaudeatis in patria glorie. Vos em̄ estis corpꝰ eius. Vult etiam dominus vt non solum compaciamur ei in cruce pendenti sed vt etiam compaciamur ipsi in paupertate famis sitis frigoris ac infirmitatū miserias pacienti Sibi quippe reputat impensum quod pauperibus fuerit erogatū. De hac cōpassione dic̄ Job. 30. Flebam quondā super eo qui afflictꝰ erat. et cōpaciebat̄ anima mea pauperi. L Scdo possumus attendere veritateꝫ resurrectionis in eo vicꝫ ꝙ ostendit se videndū ⁊ palpandū Vnd̄ etiā dixerat aliis discipulis priusq̄ se thome exhiberet. sicut testat̄. Luce. 24. Videte inquit manus meas ⁊ pedes meos quia ego ip̄e sum. palpate et videte quia spiritus carnem et ossa non habet. sic̄ me videtis habere. Et cum hoc dixisset ostendit eis manus ⁊ latꝰ Igitur sicut glosa dicit propter hoc cicatrices vulnerum suorum reseruauit vt fidem resurrectionis astrueret et infidelitatis vulnus in eis sanaret Cum ergo christus resurrexit scire debeamus firmissime ꝙ et nos resurgemus. Vnde dicit. Job. decimonono. Scio ꝙ redemptor meꝰ viuit et in nouissimo die de terra surrecturus sum. et rursum circūdabor pelle mea et in carne mea videbo deū saluatorem meū. dicit etiā apostolus prima ad. Corinthios q̄ndecimo

Omnes quidē resurgemus sed nō om̄es immutabim̄ a miseria videlicet in gl̄iam. Boni em̄ tūc in corp̄ibꝰ suis īmutabūt̄ a miseria p̄ntis vite in gl̄iam vite ꝑpetue. Mali vero de miseria huius exilii ibunt in miseriā eterni supplicii. Explanat aūt quō ista fiet resurrectio. Et dicit ꝙ fiet in momento et in ictu oculi ad clamorez nouissime tube .i. ad p̄ceptuz xp̄i q̄ ideo vocat̄ nouissima tuba qꝛ cum oēs p̄dicatoꝝ lingue siluerūt tūc ip̄e vt ab vniuerso orbe audiat̄ potenter ac patenter in iudicio ꝑsonabit. Agam⁹ igitur carissimi opera mūdicie iusticie ac misc̄die. Fugiamusq̄ immundiciā iniusticiam ac mentis inclementiā vt vicz cū ad vocem huius tube nos euigilare contigerit nō in obprobrium sempiternuz sed pocius in vitam eternā feliciter resurgamus. Dicit autez. Daniel. 12. Multi de his qui dormiunt in terre puluere euigilabūt alii in vitā eternā alii in obprobrium vt videāt semp̄ .i. vt hii q̄ euigilauerint in vitā eternam videāt deū q̄si imp̄atorē serenissimū ⁊ hii q̄ euigilauerint in obprobrium sempiternū aspiciāt dyaboluz tortorem crudelissimum. M Tercio in verbis supradictis notare possumus christianaz dignitatē. Si em̄ xp̄us ap̄los suos tam caros habuit. et dignos ꝙ post resurrectionez suā se illis prebuit ad attrectandū sic etiam tam digni sunt ipsi et cari boni christiani ꝙ semetipsum se eis exhibet ad manducandū. Quis autem dubitat non minoris dignitatis esse cibum p̄ciosum manducare q̄ꝫ attrectare. Vnde ipse ih̄us per semetip̄m dicit. Joh̄is. 5. Amen dico vobis nisi manducaueris carnem filii hoīs. ⁊ biberitis eius sanguinē non habebitis vitam in vobis. Cum ergo instet carissimi natiuitas infantuli ih̄u qui seipsum exhibet nobis ad vescendū et ꝓpter hoc reponi voluit in presepium. sex requirunt̄ a nobis vt tantum hospitem honorifice recipiamus .i. digne tunc ad sacrosanctam cōmunionez accedam⁹. Primū est vt ab hospitio anime om̄es sordes pc̄toꝝ eliminemus et hoc oportet fieri ꝑ animaꝝ cōtritionez. Contritio enim quedā ē preacuta pala per quā om̄es immūdicie sceleꝝ eiicinut̄ per quas dyabolus inquinauerat aīam pc̄toris. Scd̄m est vt domuz etiam ꝑfundendo scopemus id autē fit per lacrimosam ɔfessionez. Lacrimosa quippe ɔfessio est quasi quedā scopa q̄ cum fetentes sordes ꝑ cōtritionis p̄acutam palam foras ꝓiecte fuerit domū postmodum lacrimis ꝑfusis subtiliter ⁊ diligent̄ emūdat. De istis duobꝰ dr̄. 2 pal̄. 29. Extulerūt sacerdotes oēm īmundiciā quā in templo reperant in vestibulo domus domini quā tulerunt leuite ⁊ asportauer̄t ad torentem cedron foras expiaueruntq̄ templum dei diebꝰ octo Sacerdotes dicunt̄ quasi sacri duces. Sūt aūt sacri duces aīe timor

et amor. Timor videlicet supplicii ⁊ amor p̄mii hy duo sacerdotes in gerula cōtritionis efferunt omnē immundiciaꝫ pcti de templo dñi.i.de corde hominis ⁊ asportant eaꝫ foras in torrentem cedron. Cedron interp̄tat̄ tristis meror. et signat susplitiū gehennale. Ibi em̄ est tristis meror qꝛ miseri damnati nō expectāt aliquā consolacionez meroris suis. In hūc torrentē timor ⁊ amor faciūt pcta portare qn̄ vicz faciūt hoīem recordari qd̄ nisi idem penituerit semp̄ in ferni supplicia patietur. Sordibꝫ aūt exportatis expiauerūt templum octo diebus per quod intelligitur pura cōfessio ad quā octo requirunt̄. Et illa octo sūt isti octo dies expiatiōis N ¶ Octo que ad confessionez requirunt̄ notant̄ in hoc versu. Quis quid vbi quociens cū quis cur quō qn̄. Quis vicz vtꝝ monachus clericus vel laycus fuerit. Item vtꝝ fuerit sacerdos dyaconus vel subdyaconus ⁊ sic desimilibꝫ. Quid id ē q̄le genus pcti cōmiserit. Vbi id est in quo loco ꝑpetrauerit. Quociens id ē quot annis vel mensibꝫ vel diebus vel vicibꝫ. Cū quis id est cū q̄bus.i.si cū muliere soluta vel cōiugata vel religiosa ⁊ velata aut cum nepte vel sorore. Item si cum iumento et q̄li iumento. Cur id est si spontaneꝰ aut coactꝰ vel si magna temptatio eum ad hoc impulerit vel ip̄e sibi temptacionem fuerit. Quō id est si naturaliter aut innaturaliter stando vl̄ iacendo vigilando vel dormiendo. Qn̄ id est in quadragesima vel extra q̄dragesima si in diebus solennitatū vel in diebus feriarum Terciuz quod requirit̄ ad hoc ꝙ corpus ihesu digne suscipiamus hoc est vt hospitiū corde nostri cortinis ⁊ floribus adornemꝰ h̄ fit per bonoꝝ operꝝ actionem et maxime per elemosinaꝝ largitionē Vnde dicitur.1.Mach̄.4.Ornauerunt faciem templi coronis aureis et facta ē leticia in ꝑplo magna valde. Corone auree sūt bona opera que fiunt ex caritate. Per bona quippe opera anima modo ornatur ⁊ tandez in dei iudicio coronat̄. Quartū est vt aduentum dñi desideremus ip̄mqꝫ ieiuni expectemus. Hoc autem fit ꝑ sancta desideria et deuota ieiunia per que boni xp̄iani p̄parant se ad tanti hospitis susceptionē cū ipse sit verus cibus anīe. Vnde ⁊ aplus in p̄ma dñica aduentꝰ instruxit nos quō debemus expectare hospitē nostrū ih̄m xp̄m ita dicēs ad.Ro.13.Dies.i.xp̄c appropinquabit Non ergo sitis in cōmessationibus ⁊ ebrietatibꝫ nō in cubilibus. et impudicitiis sed induimini.i.appetite dñm ihesū xp̄m vt veniat videlicet in cor vestrum. Quintum est vt receptum hospitem in sedem quietam vel lectum molliter stratum collocemus. hoc fit per pacem cordis et omnis ire ac odii propulsionem. Et nota ꝙ pax cordis quam nutriuit mansuetudo pacientia tam grata est deo ꝙ

etiam ipse dei filius quez deus pater cōstituit vigilem ecclesie sue dicit se in ea requiescere ⁊ dormire. ait em̄ in p̄s. In pace in idip̄m dormiam et requiescam. Est igit̄ pax .i. tranquillitas cordis sedes et lectus ih̄u xp̄i. Proch dolor quidā ponūt ihesū q̄si super spinas et vrticas ⁊ p̄iiciunt eum quasi in ignem. Illi vicz qui cū inuidia odio et ira accipiunt corpus xp̄i. Sextum est vt carissimo hospiti quicquid melius et carius habemus p̄feramus ⁊ demus sed nihil corde est melius ⁊ hoc petit a nobis vnde dicit̄ Prou. 23. Fili p̄be mihi cor tuuz. Cor igit̄ petit a nobis quia si habuerit cor habebit oculū aurem nasum os et linguam manū pedem ⁊ cetera membra corporis ad obsequium suum p̄atissima. Rogate ergo dn̄m vt sic eum recipiamus in terris q̄tenus et ab ip̄o recipi meream̄ in celis

Beati stephani Sermo quartus.

Ecce video celos apertos et ih̄m stantem ꝛc. Actu. 7. Verba thematis eleganter exponit btūs Greg. dicēs. Sacre scripture hystorie sic in veritate credant̄ facte vt tn̄ per significationem aliquid insinuent nobis faciendum vt sic foris de hystoria rei doceamur vt intus per intellectum spūalem de emendandis moribus instruam̄ verba itaq̄ p̄posita per hystoriā docent nos q̄ btūs stephanus in p̄secutiōe positus vidit celos apertos ⁊ cū hoc sensu nob̄ insinuat q̄ ⁊ nos deuotis exercitiis aperitionē celi mereri possimus vt post mortē siue medio ad celi gaudia volemus. vn̄ bn̄ dic̄ ecce video ꝛc

Ecce video celos aptos et filiū hoīs stantem a dextris virtutis dei. Actuū. 7. Tria sunt hic notāda. Primum est q̄s sit iste qui se celos apertos videre protestat̄. Scd̄m ē quid per celos quos apertos vidit intelligat̄. Terciuz est quare ihesus nō sedens sed stans a stephano videatur O De p̄mo nota q̄ ille qui se celos apertos videre p̄testat̄ est bt̄s stephan9. Stephanus autem interpretat̄ regula vel corona. Interpretatio itaq̄ nominis sui innuit aperte q̄ s̄m regulam doctrine ihesu vixit ⁊ q̄ bn̄ viuendo celestem coronam p̄meruit. Nos etiam imitari debemus beatū stephanum vt s̄m regulam doctrine ih̄u viuamus ⁊ sic nos dignus celestis corone faciamus. Vnde dicit apostol9 ad Gall. 6. Quicūq̄ hanc regulā secuti fuerint pax super illos ⁊ miscd̄ia. q. d. quicūq̄ regulam doctrine ihesu xp̄i secutus fuerit illuz dn̄s corona pacis ac misericordia coronabit. Doctrina vero precipue consistit in duobus videlicet in dilectione dei et proximi et hec sūt duo latera regule siue norme. De his duabus dicit dominus. Mathei. 22. Dilige dominum deum tuum ex toto corde et ex tota anima tua et in tota mente tua. diliges proximum tuum sicut teipsum.

In his duobus mandatis vniuersa expendet et ꝓphete. Igit̄ hec est regula siue norma que dirigit nos ad coronam ꝑpetue glorie vt videlicet deū ꝓximū omni ⁊ studio diligam⁹. Qui em̄ deū vere diligit p̄ceptis suis vniuerse deuote intendit. Qui etiam ꝓximum sincere diligit nec verbis eum nec factis offendit. P De scd̄o nota ꝙ per celos quos stephanus apertos vidit intelligunt̄ nouem ordines electoꝝ. Primus ordo est paruuloꝝ recenter post baptismū morientiū. Scd̄us est ordo viduaꝝ et cōiugatoꝝ penitentiū. Tercius virginū sanctaꝝ. Quartus est sanctoꝝ confessoꝝ pontificū ⁊ doctoꝝ Quintus est sanctoꝝ martiꝝ. Sextus ē sāctoꝝ ꝓphetaꝝ. Septimus est sanctoꝝ p̄riarchaꝝ. Octauus est sanctoꝝ apl̄orum. Nonus est angelorum. Super hos vero nouem ordines thronus beate v̄ginis collocatus est ad dexterā humanitatis ih̄u xp̄i que scz hūanitas in ip̄ius sācte trinitatis celo dulciter req̄escit Predicti vero nouem ordines electoꝝ per nouem celos de quibus loquunt̄ ph̄i figurant̄. Primū igit̄ celuz est circulus lune. ꝑ h̄ celū mansio paruulorum nouiter renatoruz ⁊ in puritate baptismatis morientium figuratur. Sicut em̄ luna per se nō lucet sed lumē suū recipit a sole. Sic etiam paruuli nihil meruerunt in hac vita per quod luceant in celo se lumen suū quo ibi lucebunt h̄nt a sola gr̄a dei quā cōsecuti sunt in baptismo quē xp̄us suo sanguine ɔsecrauit et ꝓpter hoc lune paruuli cōparant̄. Celum itaqꝫ paruuloꝝ stephanus sibi vidit apertū quia in ea puritate quā in baptismo suscepit credit̄ ꝑmansisse. Vnde dicit̄ de eo in Actibꝰ. 6. Qꝫ stephanus plenus erat gr̄a quasi dicat̄ eandē grām spūssancti quā in baptismo suscepit adhuc per vite innocentiā ɔsecrauit. Caueam⁹ ⁊ nos carissimi ne vestimentum innocentie quod collatum nobis fuit in baptismo ꝑ turpes ⁊ maliciosas cogitatiōes. ꝑ sordidas et p̄uas locutiones. per immūdas ⁊ iniquas operationes coinq̄nemus vt sic nobis celū pateat paruuloꝝ in quod ip̄i per puritatē innocētie transierūt. Dicit̄ em̄ de pueris post baptismum nuper mortuis in psalmo. 83. Non p̄uabit bonis eos qui ambulant innocentia. licet em̄ nulla bona opera attulerint tn̄ ꝓpter vite innocentiā saluabuntur Scd̄m celum est circulus mercurii. dr̄ autē mercuri⁹ q̄si merces curans ꝑ hoc celū viduaꝝ cōiugatoꝝ ⁊ penitentiū mansio figurat̄ Per hoc eniz ꝙ vidue ⁊ coniugati s̄m dictum pauli in bonis operibus testimonium habuerunt et pauperes et peregrinos hospicō receperunt ac sanctorum pedes lauerunt et tribulationem pacientibus subministrauerunt. Per hoc etiam ꝙ penitentes peccata sua elemosinis redemerunt eternas merces et vidue et coniugati

necnō ⁊ penitentes animabꝰ suis prudenti sollicitudine ꝯquisierūt Hoc etiam celuꝫ bt̄s stephanus sibi vidit apertū. Ip̄e em̄ fuit vir magne misericordie ꝓpter qđ ad hoc deputatus fuit ab apl̄is vt viduis ministraret. sicut legit̄ Actuū. 6. Nos etiam vt mereamur attingere cōsorcium viduaꝝ sanctaꝝ bonoꝝ cōiugatoꝝ necnon ⁊ vere penitentiū merces eternas nobis q̄ꝫdiu ē forū gr̄e ꝑ pietatꝭ opera cōquiramus. Ad qđ monet nos ipse dn̄s. Luce. 6. dicens. Estote misericordes sicut ⁊ pater vester misericors est. Date ⁊ dabitur vobis. Et quid dabitur nobis dn̄e. sequit̄ mensuram bonam et cōfertam et coagitatam et sup̄effluentem dabunt angeli in sinū vestrum. sed heu multi sunt qui merces elemosinaꝝ suaꝝ mittunt in saccum ꝑtusum. sicut dicit Aggeus. 1. qui mercedes ꝯgregauit misit eos in saccum ꝑtusū. Illi elemosinas suas mittunt in saccum ꝑtusum qui licet dent elemosinas. predari tn̄ et furari vsuras accipere ⁊ alios dolos agere non desistunt. Illi etiā elemosinas mittūt in saccum pertusum qui eas ꝓpter appetituꝫ vane glorie largiunt̄ Rapine quippe furtum et vsura ⁊ fraudium malicia necnō ⁊ vana gloria elemosinam ante deum ascendere nō permittūt. Terciū celū est circulus tercii planete qui venus appellatur. Dicebat̄ aūt olim a gentilibꝰ venus esse dea amoris. Vnde ꝑ hūc celū sanctaꝝ virginum mansio designat̄. Ipse quippe deum supra omne id qđ creatum est amauerūt ꝓpter qđ ei per castitatem mentis ⁊ corp̄is placere studuerūt Sicut dicit apl̄s. 1. ad. Cor̄. 7. Mulier in nupta et virgo cogitat que domini sunt vt sit sancta corpore et spiritu. Q̄ autem virgines deū amauerint ⁊ toti mundo ꝑtulerint testat̄ illud responsoriū qđ de qualibet v̄gine cantat̄. Regnuꝫ mundi ⁊ omnem ornatū seculi ꝯtempsi ꝓpter amorem dn̄i mei ih̄u xp̄i queꝫ vidi quē amaui in quo credidi. Btūs igit̄ stephanus celū v̄ginū vidit sibi apertū. Mire quippe castitatis fuit ꝓpter qđ in. Actu. 6 dicitur plenus sp̄ūssancto. et quia apl̄i eum nouerunt approbate castitatis virum ꝓpter hoc feminaꝝ seruitio deputauerūt eundem Nos igitur carissimi vt aliquod gaudiuꝫ nobis ex choro sanctaꝝ v̄ginum trāsmittatur virginitatē amemus eāq̄ꝫ in v̄ginibꝰ honoremus. Virginitateꝫ em̄ quā ip̄e deus honorat nō est dignum vt homo dispiciat. Q̄ autem sancta virginitas incōperabilis pretii sit in cōspectu domini ꝓtestatur. Ecclesiastici. 26. Omnis ponderatio non est digna continētis anime. Fornicatores igit̄ qui virgines polluunt ⁊ corrūpunt videant quomodo domino tantū boni restituant quantum ei abstulerunt et in semetipsis et in aliis quas ꝑ libidinem polluerunt. Quartuꝫ celum est circulus quarti planete qui sol vocatur. Per hoc celum sanctorum confessorum pontificum

et doctoꝝ chorus exprimit. Sicut em̃ sol dicit̃ pre aliis solus lucẽs ita et sancti cõfessores pontifices et doctores olim lumen bone vite et sacre doctrine mũdum mirabiliter illustrauerũt. hoc etiam celum beatus stephan9 sibi vidit apertũ. Erat em̃ et ipe magn9 doctor et p̃dicator. vnde dicit. Actuũ. 6. Q̃ disputabant iudei cum sancto stephano et nõ poterant resistere sapientie a spũi qui loquebat. Nos etiam carissimi vt mereamur saltem in aliqua parte ptcipes esse gaudii sanctoꝝ cõfessoꝝ pontificũ et doctoꝝ verbũ dei quod nobis ex ore p̃dicatoꝝ ꝓponit libenter audiamus. dicit enim ipse xp̃us. Joham. 8. Qui est ex deo verba dei audit. ꝓterea vos non auditis quia ex deo nõ estis. Euidẽs igit̃ argumentũ est q̃ ille q̃ libenter audit verbũ dei sit de numero saluandoꝝ. a q̃ is qui fastidit et fugit verbum xp̃i sit inter reprobos deputandus. Quintum celum est circulus martis qui est q̃ntus planetaꝝ. mars aut olim deus belli esse putabat̃ per hoc celũ chorus sanctoꝝ martiꝝ designatur. Ipsi enim erant fortes dei milites et egregii pugnatores. Vnd̃ cantat̃ de eis. O venranda martirũ gloriosa certamina qui in suis corporib9 pro xp̃o in aia pertulerũt tormẽta a ideo p̃mia meruerũt in marcessibilem eterne glorie coronam. Hoc celum sibi gloriosus pthomartir stephanus vidit apertuꝫ. Ipse nanq̃ sicut dicit. Actu. 6. Plenus erat fortitudine. per quã lapides tormẽtes illi dulces fuerũt. quibus pro dño lapidatus p̃mus post passionẽ secutus fuit rubra vestigia ih̃u xp̃i a quod erat mirabile ad imitationem ih̃su corpore extrinsecus patiebatur a intrinsecus in corde persequentiũ malicias cõpatiebat. dicit em̃. Actu. 7. Positis aut̃ genibus clamauit voce magna dicẽs. Domine ne statuas illis hoc peccatũ. nos etiaꝫ carissimi vt aliquid participiũ gaudii sanctoꝝ martiꝝ hr̃e possimus patientiã istius martiris imitemur vt vicz damna rer̃ et cõtumelias verboꝝ que nobis a malis hominibus inferunt̃ cũ patientia sustineamus. Ait em̃ ipse rex martiꝝ ih̃sus Joh̃is. 15. Si me p̃secuti sũt a vos p̃sequent̃. q. d. Si ego p̃secutionem passus sum non est mirũ si a vos patiamini. Vnde etiam ibi dicit glosa. Non põt placere seruus cui displicet dñs. Sextũ celum est circulus iouis qui sextus est planetaꝝ. dicit̃ enim iupiter quasi iubens pater in vulgari etiam iupiter tonitruũ appellat̃. Per hoc autẽ celum chorus sanctoꝝ ꝓphetaꝝ designat̃ ꝓphete quippe p zeli vehementiam in ipsis regib9 redargutiones validas intonuerunt et q̃ a dño intellexerũt eos facere preceperunt. Vnde a ipsi reges ꝓphetas patres appellauerũt. Hinc est q̃ legit̃. 4. Reg̃. 13. Quod cum helizeus infirmaret̃ descendit ad eum ioas rex israhel a flebat coram eo. dicebatq̃ pater mi pater mi curus em̃ israhel a auriga

eius quasi dicęret doleo o pater mi q̄ infirmaris quia tu es curꝰ
israhel et auriga eius. id est tu defers in sinu orōnum tuaꝝ vniū-
sum ꝓplum et p̄terea tu es auriga ⁊ rector et gubernator vniuersi
populi israhelitici. Hoc etiam cęlum beatus stephanus sibi vidit
apertum. Ipse enim erat valde cōstantis zeli propter quod ad in
star cuiusdam tonitrui iudeos super excęssibus eorū increpauit ita
dicens in. Actibus apl̄oꝝ. 7. Dura cęruice et incircumcisi cordibus
et auribꝰ vos semper spūisancto restitistis. sicut et patres vestri sic
et vos quez ꝓphetaꝝ non sunt persecuti patres vestri et occiderūt
eos qui p̄nunciabant de aduentu iusti cuius vos ꝓditores ⁊ homi
cide fuistis. Nos etiaz vt cōsorcium aliquod cū sanctis ꝓphetis hr̄e
mereamur debemus corripere delinquentes. Vnde dicit apl̄s. 1. ad
Thessz. 5. Rogamus vos fratres corripite delinquētes. Hinc etiā
legitur in ꝑmo. Regū q̄ heli quia filios suos debita animaduer
sione non corripuit grauem iram dei incurrit. ⁊ tandē de sede in q̄
sedit decręsū corruens fractis cęruicibus expirauit. Septimū cęlum
est circulus saturni qui est supremꝰ planetaꝝ Dicit aūt saturnus
quasi satoꝝ deus. Per istud cęlum designat chorus venerabilium
p̄riarchaꝝ qui erant boni satores semen em̄ fidei ⁊ religionis semi
nauerunt in corda suoꝝ Dicit etenim. Eccl. 44. Laudemus viros
gloriosos ⁊ parentes nostros in generatione sua qui virtute pru-
dentie sue nunciauerunt ꝓphis sanctissima verba. Abraham enim
fidem et legem quā accepit a domio seminauit in cor filii sui ysaac
Ysaac autez religionem acceptam a patre filio suo iacob recōmen
dauit. Ille quoq̄ cultū vnꝰ dei trāsmisit in duodecim filios suos
et sic per successiones quilibet patriarchaꝝ fidem rectam et vitaz
bonam transmisit ad posteros suos. Celū itaq̄ patriarcharū bt̄s
stephanꝰ sibi vidit apertū. Naz et ipse vere fidei verꝰ domesticus
et hospes fuit. Vnd̄ dicit. Actuū. 6. Eligerunt apostoli stephanū
virum plenum fide. Nos etiam carissimi vt aliquam portio nem
accipiamus beatitudinis sanctoꝝ patriarcharuz in fidem illā|quā
docet nos sancta mater ecclesia fideliter persistamus. ait em̄ apl̄us
ad. Hebreos. 11. Sine fide impossibile est placere deo. Q̄ aūt fidez
cum bonis operibus hospitari debeamus testatur. Jacobꝰ. 2. Vis
scire o homo manis qm̄ fides sine operibus mortua est. Abraham
pater noster nōne ex operibus iustificatus est offerens filium suuz
super altare. Vides igitur quoniam fides cooperabatur operibus
illius ⁊ ex operibus fides consumata est. Octauū cęlum ꝑm ꝓphos est
signifer circulus siue zodiacus in quo. 12. emicant signa que de-
signant in qua parte cęli sol sit vel ad quā ptem quemat. Singuli

etiam menses anni per hec.12.signa signant. Sunt aũt hec signa cancer.leo.virgo.libra.scorpio.sagittarius.capricornus.aquarius pisces.aries.thaurus.et gemini.Per istud ergo chorus sanctorũ apl̃orũ non incõgrue figurat. Apostoli quippe signis ⁊ miraculis que fecerunt in terris solem iustitie ihesũ xp̃m hoibus in infidelitatis membris existentibus clarissime monstrauerũt. Mittens em̃ dñs apl̃os in mundũ dedit eis pt̃atem vt facerent signa et miracula. Unde dicit.Lucas.9.Cõuocatis ihesus.12.apl̃is dedit illis virtutem et pt̃atem super omnia demonia.et vt languores curarent misit illos p̃dicare regnum dei et sanare infirmos.Hoc etiam ergo bt̃us stephanus meritis suis vidit apertũ.Nam et ipse faciebat p̃digia et signa magna in pplo.sicut legit. Actuũ.6. Nos etiam carissimi vt saltim in aliquo gaudio sanctorũ apl̃orũ mereamur esse consortes signa et miracula faciamus. sed quõ faciemus signa ⁊ miracula.Ut demonia eiciamus et nouas linguas habeamus ⁊ serpentes tollamus.et sine nocumento venenum bibamus et vt sup egros vt bene habeant manus imponam9.sicut dicit dñs.Mar.16.Signa eos.qui.cre.hec se.in no.me.deo.ei.lim.lo.no.ser.tol. et si mor.quid.bi.non eis nocebit super egros manus imponent ⁊ bene habebunt.Ille demonia eiicit qui vere de peccatis suis contritur atq; pure confitetur.necnon et dignã p̃o eis satisfactionẽ exequit̃ per veram quippe penitentiã demonia eiiciunt ab anima. Ille loquit̃ nouis linguis qui dolos et malicias ac turpitudines extripat a lingua sua eãq; deinceps diuino exhibet obsequio per deuotas orõnes et deuotas gratiarũactiones.et per bonas ac vtiles locutiones. Ille serpentes tollit q̃ malorũ p̃secutiones hominũ sustinet patienter.Mali quippe homines serpentibꝰ compar̃.Ille etiam sine nocumento venenum bibit qui ad probra ⁊ contumelias malorũ hominũ nõ mouet̃.Ille quoq; sup egros manus imponit et bene habebunt qui exemplo bonorũ operum infirmũ et debilẽ p̃torem roborat ⁊ cõfortat ad bene viuendũ.Nonum ergo chorum s̃m p̃hos est circulus syderũ siue stellarũ firmamentũ. ⁊ per ergo istud exprimit̃ chorus ommiũ angelorũ.Sicut em̃ stelle in firmam̃to sũt fixe immobiliter.sic etiã sancti angeli in deo sunt confirmati q̃ deinceps ab eo cadere nequaq; possunt.Preterea sicut stelle cũ firmamento voluunt̃.ita etiam sancti angeli voluntati dei assentiũt eãq; stabiliter exequunt̃.Hoc etiam ergo bt̃s stephanus anime sue vidit apertũ.Erat enim ⁊ ipse quasi quidam angelus dei.Unde dr̃ in.Actibꝰ.6.Intuentes eum oñes qui sedebãt in cõcilio videbãt faciem eius tanq; faciem angeli.Nos etiam carissimi vt aliquod

partícipium cum sanctis angelis mereamur habere debem9 exequi voluntatē dei. Vnde ⁊ quotidie petimus in orōne dñica. fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. quasi dicamus sic et nos o pater et dñe fac tue voluntati in terra fideliter obedire. Sed que est voluntas dei. Certe vt caste viuamus et bona opera faciam9. De ꝑmo dic. paulus. 1. ad. Thessz. 4. Hec est voluntas dei sanctificatio vra vt abstineatis vos a fornicatione. De scdo dic. 1. Petri. 2. Sic est voluntas dei vt bene facientes obmutescere faciatis imprudencium hominū ignorantiā. Decimū celū ꝑm philos est firmamentū man9 quod omes ꝑdictos circulos siue celos moueri facit ꝑ hoc celū ipa sancta trinitas ac indiuidua vnitas figuratur. Deus enim a nullo mouetur ꝫ ipse potius mouet ome id qđ creauit Vñ dicit paul9 In eo viuimus mouemur et sumus. Igit btūs stephan9 nō solū ommū electoꝝ celos. sed etiam ipsius sancte trinitatis celū anime sue vidit apertū. Vnde dicit. Actuū. 7 Cum autem esset stephan9 plenus spūsancto intendens in celū vidit gloriaz dei et ihm stantē a dextris dei ⁊ ait. Ecce video celos apertos ⁊ filiū hominis stantē a dextris virtutis dei. Nos etiam carissimi corde ore ⁊ opere pri ⁊ filii et spūisancto seruiam9. vt post labores hui9 exilii ab ipo scte trinitatis fonte ꝑpetuū solatium hauriamus. ¶ De tercio nota q ꝑpter hoc beatus stephanus ihesum vidit stantem et non sedentem vt videret martirii suo iam ad se venturo oscultum palmamq porrigeret et coronam. Que nobis. ꝛc.

Beati Johannis euangeliste. Sermo. v.

Conuersus petrus vidit illū discipulū quē diligebat ihus sequē tem. Johis. vltimo. Cum xpus dns dixit bto petro sicut pz. Joh vltimo. Sequere me ⁊ conuersus petrus. tūc est considerandū vt dic theophilus. In hoc q dixit dns petro sequere me. cunctoꝝ fideliū prelatū ei instituit. Et crisostomus. Si vero dixerit quis qualiter igit iacob assumpsit thronū ihrosolimoꝝ. illud vtiq dicam iacobus thronum sumpsit ihrosolimoꝝ petrus autem thronū totius orbis terraꝝ. Quia autem petrus iohem valde amabat vidēs iohannē et estimās ipm ꝑ se ipso velle interrogare dñm et nō audē tūc conuersus vidēs ꝑ iohanne interrogat dicens hic aut quem.

¶ Conuersus petrus vidit illū discipulū quē diligebat ihs sequentē. Johis vltimo. Nota q q̄tuoꝝ sunt hic ꝑma facie prenotāda. Primū est quare se iohes discipulū dñi fuisse ꝓtestat. Scdm est quid dns eum specialit dilexisse probet. Tertiū qñ ihus secutus ostendat. Quartū est quale premiū ꝑpter hoc acceperit qz ihesum fideliter sequebat. ℟ ¶ Primo nota q ideo

beatus iohānes euāgelista. d. dñi specialiter asserit qꝛ illas q̄tuor lectiones quas ille magnus ⁊ verax magister ihesus legit didicit et operibꝰ adimpleuit. Prima fuit lectio virgine veritatis. Scda fuit inestimabilis humilitatis. Tercia fuit deifice caritatis. Quarta fuit eximie paciētie seu lenitatis. Primā legit in vtero seu gremio virginali. Secundā legit in presepio iumentali. Terciam legit in strato cenaculo. Quartam legit in crucis patibulo. In prima igitur lectione quā ille bonus magister ihesus legit in vtero seu gremio virginali. virginea puritas mirabiliter cōmendat. Per hoc enim quod xp̄s de virgine tm̄ cōcipi ⁊ nasci dignatus est. et per hoc ꝙ tm̄ virginea vbera sugere voluit omnibꝰ hominibꝰ manifeste dat intelligere ꝙ super omīa amplectit. ⁊ oīm statui homini p̄fert virgineam puritatē. Vnde scribit Jero. ꝯtra iouinianū super locū illū Ecce virgo ꝯcipit in vtero. Si non p̄fert nuptiis virginitas spūs sanctus. cur maritatam cur viduam non elegit. Nam illo tempore erat ⁊ anna filia phanuelis de tribu aser ī signis pudicitie ⁊ semp vacans orationibus et ieiuniis in templo dei. Ideo beatus iohes euangelista ex ipsa diuina reuelatione sciens xp̄m sūme virginitatem diligere spreta copula coniugali virgo ꝑmansit in euū. Vñ cantat in quodā responsorio. Diligebat ihesus iohānem quē specialis p̄rogatiua castitatis ampliori dilectione fecerat dignuꝫ quia virgo electꝰ ab ipso virgo in euū ꝑmansit. bt̄s est ḡ qui cū iohāne ꝓpter xp̄m virgo ꝑmanserit. Valde autē miser et infelix est qui tanq̄ iumentū putrescēs in stercore suo. in īmundicia fornicacōis decesserit. dicit enim apl̄us ad. Heb. 13. Fornicatores et adulteros iudicabit deus. glosa. i. eternaliter cōdemnabit S Scdo dñs legit lectionez incōꝑabilis humilitatis iacens in presepio. Nonne em̄ inestimabilis erat hūilitas ꝙ ille quē celum et celi celoꝝ capere non pñt. sic dicit. 4. Reg. 8. In arto p̄sepio reponi voluit pannis pauꝑrimis inuolutus. Hanc lectionē iste bonꝰ discipulus didicit et opere executus fuit. qd ex eo manifeste ꝓbari pōt ꝙ nusq̄ neq̄ in euangelio suo neq̄ in epl̄is suis neq̄ in apocalipsi sua apl̄m se nominauit. sed tm̄ discipulū ⁊ seruū ihesu xp̄i. Hūilitas etiā iohis in hoc ꝑpendi pōt ꝙ cū annūciante maria magdalena xp̄m ēē sublatū p̄currisset petro. ⁊ venisset p̄or ad monumentū nō tñ intrauit nisi petro p̄us intrasset licet enim eum petro p̄currere fecisset iuuentutis lenitas ne tñ sepulcrum prior intraret reuocabat eū hūilitas Huic em̄ dñs humilitatis magister humilē virginez. scꝫ matrem suam que se reputauit ancillā nō dommā humili v̄gini scꝫ iohāni qui se non apl̄m nominat sed discipulū vel seruū in cruce specialit

cōmendauit nos etiam humilitatē iohānis immitari debem9 plus
em̄ placet dño intrinseca cordis hūilitas q̄m extrinsecaꝝ reꝝ pau-
pertas. Vnde Jero. scribit ad occeanū. Plus est iam deposuisse q̄ꝫ
cultū difficilius arrogantia q̄m auro carem9 et gemmis. His eniꝫ
abiectis interdū gloriosis tumemus sordibꝰ ⁊ vendibilē pauꝑtatē
ꝓplari aure offerrim9. T Tercio domin9 fodens in cenaculo
grandi strato stilum ꝙ dicit. Joh. 14. Docuit lectionem deifice cari
tatis. Asserit em̄ Johan. 13. ꝙ cena facta dixit ihesus discipl̄is suis
Mandatū nouū do vobis. vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. vel
Joh̄is. 15. Hoc est pre. meū vt dili. in. sicut. Sequit̄ aliquibꝰ verb̄
interpositis. Hec mando vobis vt di. inuicē. Ecce quō bonus ma-
gister discipulis suis incultat lectionem caritatis. Hanc lectionem
iste dilect9 discipulus optime recōmendauit memorie sue. Vnde
et ipse scribit eccl̄ie fidelibꝰ. in p̄ma canonica sua ca°. 3. carissimi h̄
est annūciatio quā audistis ab initio. vt diligatis alterutrū. Idē
q̄rto carissimi diligatis inuicē. q̄m caritas ex deo est. Item ibi dic̄.
Si deus dilexit nos. et nos debemus alterutꝝ diligere. Igitur cū
ihesus ter nobis p̄cipiat. vt nos diligamus adinuicē. ⁊ iohannes
nos ter inuitet ad idem omni hōi perspicuū esse pōt ꝙ debemus in
uicem diligere corde ore et opere. Corde ne aliquē odiam9. Omīs
em̄ qui odit fratrem suū homicida est. 1. Joh̄is. 3. Ore ne aliquem
lingua nr̄a ledamus. Vnde dñs. Math̄i. 12. Ex verbis tuis iusti
ficaberis. et ex verbis tuis ꝯdēnaberis. Opere vt aīas nr̄as ꝑ pro
ximis nr̄is in necessitate ponamus. et vt de substātia nr̄a pauꝑibꝰ
subueniamus. de vtroqꝫ dicit. 1. Joh̄is. 3. In hoc cognouim9 cari-
tatem dei. q̄m ille ꝑ nobis aīam suā posuit. ⁊ nos debemus ꝑ fra
tribus aīas ponere. Qui habuerit substantiā hui9 mūdi. ⁊ viderit
fratrem suū necessitatem hr̄e. et clauserit viscera sua ab eo. quō ca
ritas dei manet in eo V Quarto legit dñs lectionē eximie
lenitatis. et pacientie in crucis patibulo. Dū em̄ staret cruci affix9
dicebat sicut ait. Luce. 23. Pater dimitte illis. non em̄ sciunt quid
faciunt Super hūc locum. dicit Anshel. in libro de beata sufficiētia
Qualis est hic qui in omnibus pressuris suis. nec semel os suum a
peruit. vt aut querele. aut excusatiōis. aut cōminationis. aut ma
ledicti verbū aduersus maledictos canes illos ꝓferret. et nouissi-
me verbū benedictionis. quale a seculo nō est auditū super inimi-
cos suos effudit. Quid hoc viro mansueti9. quid benigni9 anima
mea vidisti. Ex hac igit̄ lectione et p̄cedenti quadā correctiōe dñi
iohānis carus discipulus factus est mansuetissimus. legit̄ enim in
Luca. 9. Q̄ cū quadā vice ihesus p̄misisset nūcios ante ꝯspctū suū
in quadā ciuitatē samaritanoꝝ. vt ꝑarent illi hospitiū samaritani

non receperūt eū. Qd cum vidissent discipuli eius iacobꝰ ⁊ iohēs dixerūt. Dñe vis dicimus vt ignis descendat de celo et cōsumat illos. Et ꝯuersus ihesus īcrepauit illos et dixit. Nescitis cuiꝰ spiritus estis. filius hoīs nō venit aīas ꝑdere sed saluare. Cum igitur iohānes sup impacientia sua ⁊ zelo indignacōis sic correptꝰ essꝫ a dño factus est postmodū pacientissimꝰ ⁊ clementissimꝰ p̄sertim cū postea assistens cruci in tam clementi pacientia mgr̄m suū ihm dolores suos et iniurias cerneret tollerare. Hinc est ꝙ cuꝫ tpe ꝑsecutionis missus esset iohēs in doleū feruentis olei feruens oleum in ip̄m seuire non poterat. quia nil seuitie inuenit in ipso. Ideo refert Tercullianus ꝙ iohēs euāgelista a nerone missus in feruentꝭ olei dolium purior et vegetatior exierit q̄m intrauerit. Non etiam carissimi ad imitationem bt̄i iohānis debemus esse discipuli ihesu xp̄i. Presertim cum ipse ꝓpter hoc vt nos doctrinaꝫ et disciplinam suscipiamꝰ ab ipso ꝓ nobis p̄mus graues disciplinas ꝑtulit impiorum Vñ dicit. Ysa. 50. Corpus meū dedi ꝑcucientibꝰ ⁊ genas meas vellentibꝰ fa. me. non. aū. ab incre. ⁊ ꝯspu. in me. dicit etiaꝫ Ysa. de eo. 53. Ipse vulneratus ē ꝓpter iniquitates nr̄as attritus est ꝓpter scelera nr̄a disciplina pacis nostre sup eum ⁊ liuore eius sanati sumus Itaqꝫ cum ihesus pro nobis disciplinas susceperit ab impiis multo dignius nos disciplinam debemus suscipe pii pr̄is Vnde monet nos apl̄s ad. Heb. 12. In disciplina ꝑseuerate tanq̄ filiis vobis se offert deus. Quis em̄ filius quem nō corripit pater Discipulos itaqꝫ ihesu oꝑtet esse disciplinatos. Qꝛ autem disciplinati simus per tria debemꝰ oñdere. Primū est vt male agere caueamus. Vnde inquit salomon. Vir disciplinatus ⁊ eruditus custodit se. A quo vero custodiet se. Certe ne faciat malū. sed quia sunt nōnulli qui licet abstineant a malis bonis tñ operibꝰ non multuꝫ insudant. ꝓpter hoc scire oꝑtet vt bona opera faciamus. Inde dicit Iaco. 3. Quis sapiens et disciplinatus inter vos ostendat ex bona ꝯuersatione opera sua in mānsuetudine. Hinc etiam ip̄e dñs dic̄ in euāgelio. Joh. In hoc clarificatus est pater meus vt fructū plurimum afferatis. et efficiamini mei discipuli. q. d. si plurimum afferatis fructū bonoꝝ operū. per hoc patet ꝙ mei estis discipuli. Itē quia multi sunt qui hoc grauiter sustinēt ꝙ cū bonis intendāt operibus. vel flagellent̄ a dño. vel corripiant̄ ab hominibꝰ ꝓpter hoc. tercio oꝑtet vt nec dñi nec hoīm correptionē moleste feramꝰ. Hic est ꝙ dicit. Ecc̄iastici. 11. Prudens et disciplinatꝰ nō murmurabit correptus flagellat enim dñs in p̄nti seculo. ne damnet in futuro. Vnde dicit apl̄us. 1. ad. Cor. 11. Dum iudicamur a dño corripim̄ vt non cū hoc mundo damnem̄. de tribus sup̄ dictis dicit̄ in p̄s. in

vno versiculo. Declina a malo ecce primū. ⁊ fac bonum ecce scdm
inquire pacem. i. intus quere ꝑ pacientiā. ecce terciū. X De
scdo nota ꝙ ihesus iohem ꝑ tria se familiarius dilexisse demōstrat
Primū est quia ei sinū suū et pectus ad recumbendū non negauit
Vnde dicit. Johis. 13. Cum dixisset ihesus di. suis vnus ex vobis
me tradet aspiciebāt ad inuicem discipuli hesitantes. de quo diceret
Erat ergo recumbens vnus ex discipulis eius in sinu ihesu quem
diligebat ihesus. Innuit ḡ huic symon petrus. et dicit ei. de quo
dicit Itaqꝫ cū recubuisset ille sup̄ pectus ihesu. dicit ei. dn̄e quis est
respondit ihesus. Ille est cui intinctū panē ego porrexero. Scdm
quia ei matrē suam intemeratā specialiter cōmendauit. Vnde dic̄
idem. Johes. 19. Cum vdidisset ihesus matrem ⁊ discipulū stantē
quē diligebat. dicit matre sue. Mulier ecce filius tuꝰ. Deinde dic̄
discipulo. ecce mater tua. Et ex illa hora accepit eam discipulus
in suam glosa. matrē. i. ita obsequiosus fuit ei. ac si esset mater sua
Tercium est ꝙ ei secreta sua occultissima reuelauit. Vn̄ ip̄e iohes
in principio euāgelii sui. q̄si quedaꝫ aquilla de supcelesti ierarchia
aduolans innotescit nobis diuinitatē verbi incarnati. ita scribens
In principio erat verbū. et verbū erat apud deū ꝛc. Scribit etiam
apocalipsim. in qua ei deus multa reuelauit. de statu preterio p̄nti
et futuro militātis ecclie et triūphantis Y De tercio nota
ꝙ iohes ter p̄ncipaliter dicitur dn̄m secutus fuisse. Primo statim
post dn̄i vocationē. Scdo qn̄ ihesus iuit ad passionē. Tercio post
celebratam xp̄i resurrectionez. Primo igit̄ secutus fuit dn̄m statim
post p̄mam vocationez. Qd testat̄. Mat. 4. ita dicens. Ambulans
ihesus super mare galilee. vocauit petrū et andreā. Et statim post
pauca subdit. Et ꝓcedens inde vidit alios duos fr̄es iacobum ze
bedei. et iohem fr̄em eius in naui cum zebedeo pr̄e eoꝝ reficiētes
recia sua et vocauit eos. Illi autē statim relictis retibꝰ et pr̄e secuti
sūt eum. Qꝛ aūt iohes statim post p̄maꝫ vocationē secutꝰ est ihesū
multū pōt cōfundere tarditatem nr̄am et pigriciam qui tot annis
multipharie multisqꝫ modis vocati sumus a dn̄o. et tn̄ euꝫ de die
in diem. de anno in annū sequi differimꝰ. Vnd dicit Greg. Nulla
discipuli ihesum adhuc facere miracula viderant nihil ab eo de pre
mio eterne retributionis audierāt. et tn̄ ad vnuꝫ dei p̄ceptum hoc
quod possidere videbant̄ obliti sūt. Quanta nos eius miracula vi
dimus. quot flagellis affligimur. quantis minaꝝ asperitatibus
deterremur. et tn̄ vocantem sequi cōtemnimꝰ. Scdo q̄si sp̄ualiter se
cutus fuit ihesū. qn̄ iuit ad passionē. Vnde ipse iohes in euāgelio
suo dicit. 18. Cohors et tribunus ministri iudeoꝝ cōprehenderunt
ihesū et ligauerūt eum sequit̄. Sequebat̄ aūt ihesū symon petrus

et alius discipulus. Discipulus autem erat notus pontifici et introuit cū ihesu in atriū pontificis. Sequit post aliq. Vnus assistēs ministroz dedit alapam ihesu dicens. Sic rndes pontifici. Et nota q iohes non solū secutus est ihesū vsq; in pontificis atriū vbi vidit eum alapatū. ymo etiam secutus est eum vsq; ad crucis patibulum. vbi vidit eum clauis cōfossum. aceto potatū. et lancea perforatum. Qđ a ipe. Joh. 19. protestat sic ingens. Susceperūt ihesū et deduxerūt a baiulans sibi crucem. exiuit in eum qui dr caluarie locum vbi crucifixerūt eū. sequit. Cum vidisset g ihesus matrē et discipulū stantē quez diligebat. dicit matri sue. Mulier ecce filius tuus ꝛc. sequit. Cum accepisset ihesus acetū. dixit cōsummatū est. Et inclinato capite tradidit spūm. sequit. Vnus militum lancea latus eius aperuit. et continuo exiuit sanguis a aqua Et qui vidit testimoniū phibuit. et verum est testimoniuz eius. Tercio secutus est ihesū post manifestatam resurrectionez. Vnde dicit idem Joh. 21. Q cum ihesus resurrexisset a mortuis. et veniens inter discipulos. dedisset eis panem et piscem et illi prandidissent. dicit petro sequere me. Et tunc conuersus petrus. vidit etiam illum discipulum quem diligebat ihesus sequentē. Nos etiam carissimi ad imitationem huius preclari discipuli. non solum sequi debemus dñm nobis eterna premia promittentem. sed etiam sequi debemus eum pro nobis in cruce dura supplicia patientem. vt tandez in generali resurrectione sequamur eum ad eternum conuiuium precedentem. Z ¶ De quarto nota q iohannes triplex premium recepit a domino quia eum fideliter sequebatur. videlicet vitam eternam hic & perpetuam. et iudicialem potentiam. Dec enim tria promittuntur eis q cū perseuerantia secuti fuerint ihesum christum. De primo dic dominus. Joh. 10. Oues mee vocem meā audiunt et sequntur me et ego vitam eternam do eis. De secundo dicit dominus. Joh. 8. Ego sum lux mundi qui sequitur me non ambulat in tenebris sed habebit lumen vite. De tercio dicitur. Mat. 19. Vbi petrus dixit ad ihesū. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te quid ergo erit nobis. Jhesus autem dixit illis. Amen dico vobis q vos qui secuti estis me in regeneratione cū sederit filius hominis in sede maiestatis sue sedebitis et vos super sedes duodecim. iudicantes duodecim tribus israhel. Rogate ergo carissimi dominum vt eū sic hic sequamur. vt in futuro vitam eternam. et lucem perpetuam consequamur. Quod nobis prestare dignetur. ꝛc.

Sanctoz innocentum. Sermo sextus.

Vidi a ecce agnus stabat supra montē syon ꝛc. Apoc. 14. Agnus est xps dns hm illud. Joh. 1. Ecce agnus dei. ecce qui tollit pcta

ex toto corde ⁊ ex tota anima ⁊ ex tota mente. Ex toto corde dñs
diligi precipit. qꝛ vt dicit phus cor est principiū omnis sensus et
motus ⁊ omīa membra virtutē a corde recipiunt. Igitur dñs ex
toto corde est diligendus. i. ex omni motu ⁊ sensu nostro scꝫ ex om
nibus verbis ⁊ operibus nr̄is. ⁊ ex omni vsu auditu gustu odo=
ratu ⁊ tactu. vt viꝫ verba lingue nostre ⁊ opera manuum nostra
rum ⁊ omnes sensus nr̄os exteriores ad dilectionē dñi ꝯuertam⁹
Ex tota etiam anima dñs est diligendus. Anima vero tres habꝫ
potentias. scꝫ rōnabilitatē ꝯcupiscibilitatē ⁊ irascibilitatē. Per ra=
tionabilitatē discernit inter bonū ⁊ malū. per ꝯcupiscibilitatē dili
git bonū. per irascibilitatē respuit malū. Igitur ex tota anima. i. ex
omnibꝰ potentiis eius deum debemus diligere. vt viꝫ dei dilectio
ne nos inuitante inter bonū ⁊ malū discernentes. Bona. i. v̄tutes
eligamus ⁊ mala hoc est vicia respuamus. In tota etiam mente. i.
ex omni memoria dñs est diligendus. Sicut em̄ ipse nunq̄ obliui
scitur misereri nostri. sic etiam dignum est vt nos quottidie remi
niscamus amoris sui. De secundo nō q̄ adminus ꝓpter quinq̄ cau
sas quilibet tenet̄ dñm diligere. Prima qꝛ nos ad ymaginē suam
creauit. de hoc dicit̄ Ecclesiastici. 17. Deus creauit de terra hoīem
⁊ ꝑm ymaginem suam fecit illum. Hinc etiam dicit Augustinus.
in libro de spiritu ⁊ anima. Miser ego quantum deberem diligere
deum meū qui fec̄ me cum nō eram. Non eram ⁊ de nihilo me fec̄
nō lapidem nō arborem nō auem vel aliquid de animalibus. sed
voluit me esse hominem. dedit mihi viuere sentire ⁊ discernere.
Secūda causa est qꝛ nos de potestate dyaboli ꝑ suum sanguinem li
berauit. Vnde dicit apl̄s ad Tytū. 2. Qui dedit semetip̄m pro no
bis vt nos redimeret ab omni iniquitate et mūdaret sibi ꝓpl̄m ac
ceptabilē sectatoꝝ bonoꝝ opeꝝ. Omnis iniquitas dyabolus ap=
pellat̄ qꝛ ipse in iniquitate delectat̄ iniquitatē ꝑsuadet. Diligend⁹
est dñs dei filius quia sanguine suo d̄ manu iniquitatis. i. dyaboli
liberauit. ⁊ quia etiam per ip̄m cruorem suum nos lauit ⁊ emun=
dauit. vt deo pr̄i acceptabiles redderemur et deinceps bona opa
sectaremur. Hinc etiaꝫ dicit Augustinus p̄dicto libro. Miser ego
quantū deberem diligere deum meū qui me redemit cum perierā.
ad mortalē descendit mortalitatem suscepit. mortem vicit ⁊ sic me
restaurauit. perieram venit ille post me vt redimeret me ⁊ tantuꝫ
dilexit me vt sanguinis sui precium appenderet pro me. Tercia
causa est quare dominus est diligendus. quia peccata nostra dissi=
mulauit. Vnde dicitur Sapientie. 11. Misereris omnium quoniaꝫ
omnia potes ⁊ dissimulas peccata hominum propter penitenciam
Diligis enim omnia que sunt et nihil odisti eorum que fecisti.

mundi. Stantes cum eo designant innocentes quorum passionem hodie celebrat ecclesia. non solum autem illos sed et omnes homines innocenter et sine peccatis viuentes. Sm illud beati Greg. Ille deū veraciter honorat. qui interiorem suū hominem qui ad ymaginem dei factus est a peregrinis passionibus custodit. et in exterioribus actionibus deum hominem fideliter imitatur. Dic merito sequitur agnum et stat cum agno. quia dicit deuotus Bernardꝰ. Dignꝰ plane est gloriari qui deum in vita sua studet imitando honorare. In illius anime ergo egressa a corpore potest dicere vidi ꝛc.

¶ Vidi et ecce agnus stabat super montem syon. Et cum eo. 140. milia habentes nomen eius. et nomen patris eius scriptum in frontibus suis. Apoc. 14. Quatuor principaliter sunt hic notanda. Primum est quid per agnū illū qui stabat supra montem syon intelligat. Secundū est quid etiam p montem syon exprimatur. Terciuz est quid per. 140. milia figuratur. Quartū quid sit nomen agni et patris eius quid in frontibus eorum scriptū esse videtur. ¶ De primo nota q̄ per agnū illū quem iohānes vidit stare supra montem syon ipse dei filiꝰ intelligit. Iste est enim agnus quez abel primus obtulit in ecclesie figura sicut dicit. Gen. 4. Per abel enim qui virgo fuit scta ecclesia figurat que. sicut aplus dicit ad. Eph. 5. Maculam non habuit impuritatis neq̄ rugam vetustatis vtpote sanguine filii dei ab omni sorde scelerum emunda et a peccati vetustate mirabiliter innouata. Hunc ergo agnū quotidie offert ecclia virgo sancta. Vnde cantamus agnus dei ꝛc Hic est agnus ille paschalis quem assum olim filii israhel comedere iubebant cuius etiam sanguinem existētes in limine suplimmare. et vterq̄ postis domus linebant. Ecce expressa crucis figura. Vñ dicit. Exod. 12. Erit agnus absq̄ macula. nō comedetis ex eo crudum quid. nec coctū aq̄ sed assum tm̄ igni. est enim phase. i. transitꝰ dñi. Fasciculum quoq̄ ysopi tingite qui est in limine et aspergite ex eo suplimmare. et vtrūq̄ postem. Cum autē vidit dñs sanguinem in superlimmari. et vtroq̄ poste transcendet hostium et non sinet percussorem ingredi domum vram et ledere. Agnus sine macula. hoc est ihesus xp̄us. qui feruentissimo passionis igne assus ē in feru crucis. Ne autem ex feru crucis laberetur duris clauis est feru crucis affixus. Hunc filii israhel. i. boni christiani qui ad deum transire ipsumq̄ videre desiderant pio desiderio comedere debent. Debent etiaz fasciculū ysopi. i. hūilem recordationem in sanguine filii dei intingere. et ex eo limmare id est quamlibet curam de terrenis et suplimmare. i. q̄mcunq̄ cogitationez de supernis a vtrūq̄ postem. i. corpus et animam quotidie cōsignare ne percussor id est

dyabolus ommiũ xp̃ianoꝝ aduersarij eos ꝓtere possit aut ledẽ
Et nota si sanguis ille typicus tante virtutis erat q̃ ille extermi-
nator angelus ·non poterat ledere domum qui erat illo sanguine
ꝺsignata·Quante virtutis putas q̃ si sanguis verus filii dei. Iste
est agnus quem p̃riarche et ꝓphete magnis suspiriis et desideriis
longiturnis emitti postulauerũt a dño ita clamantes· Ysaie· 16·
Emitte agnum dñe dominatorem terre. de petra deserti ad montem
filie syon. Igitur iste agnus· vicz dei filius vniuerse terre dñator
diuturnis p̃riarchaꝝ desideriis postulatus et ꝓphetaruꝫ vocibus
diu ꝓmissus tandẽ cum erat tempus miserendi eius venit de petra
deserti. Hoc est de eminentia celi·quod desertũ fuit a lucifero. et a
sociis suis qñ inde ꝓpter fastum superbie corruerũt· Venit inq̃ ad
montem filie syon·i·desiluit in annũciatione in vterũ virginale q̃
beata v̄go est mons·i·firmatas filie syon· videlicet militãtis eccie
Tota em̃ ecclia per btam̃ v̄ginem protegit et munit. ℣ De
scdo nota q̃ ꝑ montẽ triũphantis ecclia figurat· Syon ei speculũ
vel speculatuꝫ interp̃tat· et certe in triũphanti eccia apparet illud
speculũ sine macula eterne dei maiestatis· nullo obtectũ velamine
in quod electoꝝ anime ꝓspiciunt qđ etiam ingiter magno et in
saciabili desiderio speculant· Vix enim hora vel dimidia fit in celo
silentiũ huius desiderii·a exultationis ex hac speculatiõe resultãtis
Et nota q̃ nõ imerito ecclia illa mons appellat ꝓpter excellentiaꝫ
et firmitatem·Excreuit em̃ sup omne illud qđ prius eam molesta
bat·firma etiam ꝓpter beatitudinis eternitatꝫ·De tercio nota q̃
licet per illa. 144·milia illi beati infantes possunt intelligi q̃ ꝑ hero-
dianam ꝓsecutionem pro dño sũt occisi qui tot forsitan vel plures
erant. Exprimũtur etiam ꝑ illa. 144. milia omnes electi q̃ iam ad
beatitudinẽ puenerũt aut puenient· Centenarius em̃ est numer9
pfectus q̃ de leua transfert ad dextram. Quadragenarius etiã nu-
merus ꝺsistit ex q̃druplici denario·i·ex decem q̃ter ductis qui etiam
numerus est perfectus per quod innuit q̃ illi qui ad sempiternam
beatitudinem puenire desiderant. seruare debent legis decalogum
id est decem p̃cepta dñi· Debent etiaꝫ in fide sancte trinitatis tres
virtutes theologicas· scz fidem· spem· et caritatem. et q̃tuor car-
dinales· vicz prudentiã. tempantiã· iusticiam· a fortitudinẽ ꝺseruare
Debent mihilominus corde ore a opere septies in die vel in nocte
laudes dño dicere ꝑ illis septẽ supplicijs vel bñficijs q̃ ꝑ nob sustĩ-
nuit vel impedit. In matutinis· in ꝑma. in tercia. in sexta· in nona
hora et vespertina a in cõpletorio· Vnde dr̃ in ps· Septies in die
laudem dixi tibi domie· super iudicia iustificationis tue· Omia em̃
que domin9 sustinuit vel fecit in horis supra dictis erãt iudicia per

que iustificati sum9. Debent ꝓterea electi cū adiutorio septiformis spūs per veram ↄtritionē ⁊ puram confessionē necnon ⁊ plenam satisfactionis executionez destruere illa q̄nq; cornua draconis q̄bꝫ nos implere nituntur ad transgressionē decalogi siue decem ꝓceptorum dei. Illi etiam q̄ ↄcupiscunt esse de societate agni debent sequi doctrinaz q̄tuoꝛ euāgelistaꝛ vicz. Mat. Mar. Lu. et Joh̄is que doctrina necessaria est ad omnia sup̄ dicta ℂ De q̄rto nota q̄ licet agnus ille multa nomina habet. q̄ omnia debent inscripta esse frontibꝫ electoꝛ suoꝛ nos tñ ad p̄sens tm̄ sex tangemus que data sunt ei in. Ysa. 9. Vbi sic legit. Paruulus natus est nobis. et filius datus est nobis et vocabit nomē eius ammirabilis consiliarius. deus fortis. pater futuri seculi. princeps pacis. Ille puul9 filius qui nobis ⁊ natus est et datus est. ille agn9 imaculat9 viz dei et v̄ginis filius. qui sex habet nomina q̄ sunt hec. ammirabilis ↄsiliarius. deus fortis. pater futuri seculi. princeps pacis. Ammirabilis eñ fuit in penalitatū nraz susceptione. Consiliarius fuit in sana ⁊ vtili p̄dicatione. Deus fuit et est in pia pcoꝛ receptione. Fortis fuit in passione. in limbi cōfractione et resurrectione. Pater futuri seculi fuit in ascensione. ⁊ sanctispiritus emissione. Princeps pacis erit in eterne beatitudinis collatione. ℣ Primū igit̄ nomen x̄pi est ammirabile. Vnde eñ ammirabilem se ostendit in natiuitate per penalitatū nostraz et multiplicis mō̄modi voluntariā susceptionē. Si aliq̄s rex diues ⁊ potēs de regali solio suo surgeret et regalibꝫ indumentis depositis aspeꝛrimū saccū indueret. et iret iacere in stabulū nōne p̄nceps sui ⁊ barones hoc videntes possent non imerito dicere. Nimis āmirabilis estis dñe q̄ sic tanq̄ pauperrimus gartio itis iacere in stabulū sup modicū fen̄ cum habeatis pulcerrimū palatiū mollibus culcitris delicatissime stratum Sic itaq; ammirabilis fuit dñs noster cuius āmirabile est nomen in vniuersa terra. Ipse eñ ꝓpter nos surrexit de solio patern̄i sinus et purpure sue diuinitatis sup̄ induit saccū nostre carnis et sic uit iacere in stabulū bethleemitanū. Q̄ purpure sue diuinitatis saccū alticinū nostre carnis sup̄ induerit. testatur in p̄s. 68. Posui inquit vestimentuz meum cilicium et factus sum illis in ꝓbolam. Hunc versū sic expone. Posui id est ac si deposuerim sic apparui vestimētum meum id est decoꝛem diuinitatis supple et indui alticium carnem ꝓpter quod factus sum illis in ꝓbolam videlicet iudeis et mcredulis. Q̄ etiam ierit iacere in stabulū testatur quodd̄ responsorium in quo sic cantat Stabulo ponitur qui tonet mundū iacet in p̄sepio et in nubibꝫ tonat. Jacens igit̄ dñs in stabulo bethleemitano multa ꝓ nobis sustinuit mō̄moda et ex hoc a fatuis valō

ammirabilis iudicari pōt q̄ cōmodis mcōmoda p̄elegit. Vñ dic̄ Bern̄. Nasciturus dei filius in cui⁹ arbitrio erat q̄cunq̄ vellet eligere tps elegit q̄ molesti⁹ est p̄sertim puulo ⁊ pauperis mris filio q̄ vix pannos haberet ad inuoluendū. ⁊ p̄sepe ad reclinandū Nos etiam carissimi nomē istius ammirabilis frontib⁹ nostris inscriptum hr̄e debemus. vt vicz sic̄ ip̄e p̄o nobis. ita et nos ꝓpter ip̄m cōmodis mcōmoda p̄eligamus ⁊ p̄ponam⁹. Vnd̄ ait Bern̄. xp̄s q̄ non fallit̄. elegit q̄ carni molestius est. Jd ergo melius id vtilius id potius eligendū. ⁊ quisq̄s aliud doceat aut suadeat ab eo est tanq̄ a seductore cauendū. Et nota q̄ q̄ hūc āmirabilē ih̄m imitati fuerint in mcōmodi p̄electione. valde mirabilē eū videbūt in maiestatis sue ostēsione. Vnde dr̄ in p̄s. 67. Mirabilis deus in sanctis suis. Dicit legit̄ in libro Hester. 15. q̄ cū hester ⁊ felix anima ingressa esset ad regem assuez. ⁊ ad beatū deū. ⁊ staret ⁊tra regez vbi ille residebat sup soliuz regni sui. indutus vestib⁹ regiis auroq̄ fulgēs et p̄tiosis lapidib⁹ accepto a rege osculo. ait ad eum. valō ammirabilis es dñe. ⁊ facies tua plena est grāz. ℇ Scōm nomen xp̄i ⁊siliarius. De isto ⁊siliario dicit. Job. 12. Apud ipsū est sapientia et fortitudo. ip̄e habet ⁊silium ⁊ intelligentiā. Jste ē cōsiliarius quē vnum de mille nobis debemus eligere. sicut dicit. Ecclastici. 6. Consiliarius tibi sit. vnus de mille. Et nota q̄ licet dñs existens in terra multa dederit hominib⁹ vtilia ⁊silia. primum tñ ⁊siliū suū fuit de pagenda pnia. vnde Mathi. 4. Cum audisset ihesus q̄ iohānes traditus esset. ex inde cepit p̄dicare et dicere penitentiā agite a ꝓpinq̄bit enim regnū celoz. Nota q̄ nō dic̄ pniaz suscipite sed pniam agite. hoc est ⁊tra multos q̄ bene fortitā pniaz a ⁊fessore suscipiunt. sed nō agunt. Penitentia aūt vt dic̄ glo. dr̄ a puniendo qua quisq̄ punit q̄ illicite cōmisit. Penitere etiaz est vt dic̄ Aug. ante acta pcta deflere ⁊ deflenda vlterius nō cōmittere. Quia igit̄ pnia dura est et aspera. ne ꝓpter amaritudinē eius detrectam̄ ab ea ꝓpter hoc eā q̄si quendā acutum hamū dulci esca dñs pie mestat. vicz regno celoz. Accede igit̄ o pctor accede confidenter ad hāc estā. Quādiu enim regnū celoz habueris in palato recordationis tue nō sentues aculeū pnie. quāto g̃ aliquis magis ac magis pniam suā peregerit. tanto magis ap̄primat sibi regnū celorum. Quanto etiam quisq̄ penitere distulerit tanto elongat a se regnum celorum. Stulte itaq̄ faciunt qui penitentiam suam agere differunt vsq̄ ad finem vite sue. Tunc enim libenter vellent intrare regnum celorum. sed non poterūt quia penitentiam suam adhuc non egerunt. et per hoc regnum dei a se elongauerunt. Sed quia sunt aliqui qui ꝓpter hoc ⁊tristant̄ q̄ tuz alicui⁹dm penitentiaz

egerint nō statim regno celoꝝ sibi ꝓmisso ꝑmiant a dño ꝓpterea Mich. dicit. 4. ad quēlibet penitentem. Quare meroꝝ contraheris Nūquid rex non est tibi aut cōsiliarius tuus periit. q. d. Noli mestus esse o penitens cōsiliarius tuus regnū qđ tibi promisit habet in ptāte sua. Si igit ꝓpter bonū tuū dare tibi illud ad tps differt esto securus qz nō aufert ℣ Terciū nomē paruuli ihesu est deus qđ idē est q bonus. Vnde hec duo noīa deus a bonus eisdē literis scribunt in nro vulgarissz got. Dnc etiam xpus ihesus dic in. Math. 19. Vnus est bonus deus. Solus enim deus bonus est essencialiter. hoies aūt boni sunt accidentaliter Xpus igit se deum id ē bonū se ostendit a exhibuit in pia pcoꝝ susceptione qđ etiā per semetipm testat. Mathi. 9. Non veni inquit vocare iustos sed peccatores. Dnc etiā dr. Luc. 15. Erant approprinquantes ad ihesuz publicani et pctores vt audirent illū. a murmurabāt scribe a pharisei dicentes. Quia hic pctores recipit. a manducat cū illis. Vñ et adhuc ihs brachia expensa habet in cruce qi diceret Venite ad me omnes pctores qui doletis sup pctis vris. et ego recipiam vos a amplectar. Dnc etiā monet nos. ps in ps. 94. Venite adoremus et prędamus a ploremus ante dnm qui fecit ꝛc. Timere etiā possumus q si modo venire ꝺtemserim9. vt ab ipius bonitate suscipiam m qđ tandē obiecit nobis m iudicio. sic dr. Prou. 1. Vocaui te renuistis extendi manū meā a nō fuit q aspiceret. Despexistis omne cōsiliū meū et mee patiōes meas neglexistis ego q in interitu vro ridebo et subsanabo cum vobis quod timebatis aduenerit. ℣ Quartū nomē ihesu est fortis. ℣ fuit autem fortis in passione. ℣ fortitudinē suā magis ostēdit passiones suas humilit patiendo qm se ab inimicis suis et crucifixoribus defendendo. Vnde etiam cum petrus extracto gladio ꝑm possibilitatem suam vellet eum defendere. dixit illi ihesus ꝑm quod ait. Mathi. 26. Conuerte gladiuz tuum in locum suum. an putas qua non possum rogare patrem meum. vt exhiberet mihi modo plusq̄ duodecim legiones angeloꝝ. Dnc etiaz dicitur in duobus versiculis. ℣ fortior est ferientę ferens nec secula pulorum. Tam fecisse deo qm scelerata pati. Nos etiam carissimi hanc christi fortitudinem frontibus nostris inscriptum habere debemus. vt videlicet de quolibet aduersario per fortem patientiam triumphemus. Dnc etiam dicitur. Prouerbioꝝ 16. Melior est patiens viro forti. et qui dominatur animo suo expugnatore vrbium. fortem etiam se ostendit in lumbi confractione Cum enim omnes passiones suas patienter sustinendo expirasset in cruce statim anima xpi cū multa diuinitatis virtute transiuit ad

inferos vt inde eriperet aīas electoꝝ diu inibi violenta dyaboli
ptāte retentas. Ptātes itaq; tartaree aīam xp̄i tāta fortitudine di
uinitatis aduenire videntes · tremefacte dixerunt · quis est iste rex
glorie. Quibꝰ angeli responderūt · qui erāt cū aīa xp̄i · dn̄s virtutū
ipse est rex glorie · Dn̄s in quā virtutū celestiū terrestriū ⁊ inferno
rum · Fortem etiaꝫ se ostendit in resurrectione. Surrexit enim de se-
pulcro · inuitis illis armatis militibꝰ qui ad custodiā sepulcri de-
putati fuerunt · Etiam si tunc om̄es iudei nō solū qui erāt in irl'm
sed qui erant in omni regno iherosolimitano. a dan vsq; bersabee
custodissent sepulcrum dn̄i · adhuc omnibꝰ eis inuitis surrexisset a
mortuis · De fortitudine resurrectionis sue dicit̄ in p̄s · Dn̄s regna
uit decorē induit indutus est dn̄s fortitudinē ⁊ p̄cinxit se virtute
¶ H ¶ Quintū nomē xp̄i est pater futuri seculi · Patrem vero futuri
seculi se ostendit esse in ascensione. per hoc enim ꝙ mundo relicto
ascendit in celū omnibꝰ hominibꝰ clarissime demōstrauit ꝙ regnū
suum non esset de hoc mūdo · sed in futuro seculo. Vnde etiaꝫ dixit
ad pilatū · Johis · 18 · Regnū meū non est hic · Patrē etiaꝫ futuri
seculi se esse declarauit in sanctispūs emissione. Discipuli eniꝫ susci-
pientes tūc spūm sanctū ita inflāmati sunt et accensi desiderio sup
noꝝ ꝙ gaudiuꝫ erat eis ꝯtumelias ⁊ verba sustinere ꝑ ipso q̄ iaꝫ
eos p̄cesserat ad supna · Vnde legit̄ · Actuum · 5 · Qꝛ apl'i flagellati
ibant gaudentes a ꝯspectu cōsilii qm̄ digni habiti erāt ꝑ nomine
xp̄i ꝯtumeliā pati. Nos etiam carissimi hoc nomē frontibꝰ nostris
inscriptū hr̄e debemus · vt vicꝫ vitam futuri seculi toto desiderio cō
cupiscamus ibi enim est pater carissimus et omnia bona. Vnde et
quotidie oramꝰ pr̄ nr̄ qui es in celis · ꝛc. adueniat regnū tuū · H āc
igit̄ peticionē quā ore ꝓferrimus bonis operibus exequi debemꝰ ·
Hinc etiā dic̄ apl'us ad · Phil' · 3 · Que retro sūt obliuiscēs ad ea v̄o
q̄ priora sunt extendēs meip̄m ad destinatū ꝑsequor brauiū supne
vocationis dei ꝑsequor · i · ꝑseueranter sequor · Nos facimꝰ ecōuerso
Obliuiscimur supcelestiū et tota mente terrestribꝰ inhiamus te per
hoc manifeste declaramus ꝙ nos patrem futuri seculi nō amamus
I ¶ Sextū nomen xp̄i est princeps pacis · pacis autem principem
se esse declarabit in generali resurrectione. Tunc em̄ quicquid p̄us
infestabat aut molestabat electos totū ab electoꝝ finibꝰ elōgabit
Tunc omnis ihrl'm · i · ꝯgregatio electoꝝ laudabit deū suū qm̄ po
suit fines suos pacē · De tercio quippe neq; mors neq; dyabolꝰ · ꝫ
nec aliq̄s hō malus nocere poterit electis dei · ꝙ mors vlteriꝰ nocere
nō p̄t · testat̄ Ysaie · 25 · Precipitabit dn̄s inq̄t mortē in sempiternū
Precipitata igit̄ morte a mōte sc̄to dei īsultabūt ei electi dei ⁊ dicēt

sm q dicit aplus. 1. ad. Cor. 15. Vbi est mors victoria tua. Vbi ē mors stimulus tuus. Qz etiā dyabolus electis vlterius nocere nō possit testatur. Johes in apoc. 12. vbi ait. Audiui vocem magnaz in celo dicentem. Nunc facta est salus et virtus et regnum dei nr̄i ⁊ potestas xp̄i eius quia ꝓiect9 est accusator fr̄m nr̄oꝝ qui accusabat illos ante ꝯspectū dei nr̄i die ac nocte. Accusabat. i. ad hoc vt illos accusabiles redderet laborabat. Nullus etiam malus homo deinceps nocere valebit electis om̄es em̄ tūc reprobi ibūt in ignez eternū. Hinc est q dicit ip̄a veritas. Mathi. 25. Tūc dicet rex his qui a sinistris eius erūt. Discedite a me maledicti in ignem eternū qui p̄paratus est dyabolo ⁊ angelis eius. Nos etiā dilectissimi nomen hoc viz p̄nceps pacis frōtibꝫ nr̄is supscriptū deferre debem9 Ad hoc igit̄ q sumus de familia eius qui est p̄nceps pacis. necesse est vt nullum vel corde vel ore vel opere ledamus. sed quantuz in nobis est cū omnibꝫ hominibꝫ pacē habeam9. In pace em̄ vocauit nos deus qui non est deus dissesionis sed pacis sicut dicit̄. 1. Cor. 14. Hinc etiā dicit aplus ad. Ro. 12. Si fieri pōt quantū ex vobis est cū omnibꝫ hoībus pacem habentes. Hinc etiam est q in natiuitate ihesu xp̄i qui est princeps pacis pax nunciata fuit ab angelis tunc etiam tres misse dicunt̄. ⁊ in qualibet missa dat̄ osculū pacis vt per hoc insinuet̄ q opteat om̄es qui volunt esse cōsortes regni dei pacem ꝯuare corde ore ⁊ opere. Debemus etiā nomē p̄ris illi9 speciosi agni deferre scriptū in frontibꝫ nr̄is. Nomen p̄ris est id de quo legit̄. Exod. 3. Vbi cū apparuisset dn̄s moysi in monte oreb. et iunxisset ei legationē suā ad filios israhel ait moyses. Si dixerint mihi qd̄ est nomē eius qui apparuit tibi in flamma ignis de medio rubi quid dicam eis. Respondit dn̄s. Ego sū qui sū q̄si diceret. Ego sū eternaliter remunerās amicos q̄ sum etiā in eterunm puniēs inimicos. Hoc etiam igit̄ nomen frontibꝫ nr̄is inscriptum habeamus. vt vicz eternā remunerationē totis desideriis appetamus. totaqꝫ mente ꝑpetua supplicia fugiamus. Quod nobis. ꝛc.

¶ De beata Agnete. Sermo. vii.

Qui gloriatur in domino glorietur secunda. Corintheoꝝ. decimo. Merita in eterna patria gloriat̄ hec virgo que hic meruit christū habere sponsum. ad has enim nuptias et ad hanc gloriam om̄es currere debemus. quia inquit deuotus Bernardus. Festinemus obsecro fratres festinem9 venire ad nuptias. quia nō solum multitudo celestis curie. sed omniū eoꝝ dominus ⁊ creator nos expectat omnes clamant venite ad nuptias. discurrunt angeli deo nostros gemitus p̄sentantes ⁊ eius nobis miscdiam reportantes expectat

nos omnis celi milicia·non solū ꝓpter nos sed etiam ꝓpter se ipsos licet enim perfrui desiderent· non tñ pficientur sine nobis·hec ille· Ergo carissimi studeamus mūdi vanitates relinquere domino deo nr̄o deuote famulari ac in sola cruce domini cum paulo gloriari q̄ cuilibet nostrum dicatur qui gloriatur·ꝛc.

Qui gloriatur in dño glietur.z·Cor̄·10·Nota q̄ licet pre missa verba de qualibet virgine legi possint specialius tñ vt ita dicam de beata agnete legunt̄·Ipsa enim in domino quē solū ex omnibus in sponsū elegerat mirifice gloriabatur ℟ Cōmendans eū a q̄nq̄ vicz a generis claritate/ab oīmoda ptāte/ ab aspectus venustate/ab amoris suauitate/ꝫ ab omnis gratie bonitate/Cum em̄ bta agnes a filio prefecti romane vrbis amaretur et ei p̄ciosissima ornamenta offerent̄ omnesq̄ mundi diuitie promitterent̄ tale iuuenī dedit responsū·Discede a me fomes pcti nutrimentū facinoris pabulum mortis discede a me quia iam ab alio amatore p̄uenta sum. qui mihi satis melioꝛa obtulit ornamenta. et qui anulo fidei sue subarrauit me·Non g̃ potero vel alium aspicere amatorem ad contumeliaz p̄oris amatoris cuius generositas celsior possibilitatis fortior aspectus pulcrior amor suauior ꝫ omni gr̃a elegantior.Ecce q̄nq̄ de quib⁹ cōmendat sponsū suū viz ih̄m xp̄m ꝓpter q̄ gloriabatur in ipso Et nota q̄ bta agnes hec quinq̄ adhuc p̄sequit̄ cōmendādo. Generositatez quippe xp̄i cōmendat vbi ait·Cuius mater virgo est·cuius pater femmaz nescit·Valde nobilis est xp̄us qui ex deo patre natus est ꝫ ex virgine matre q̄ virgo fuit ante partū ꝫ in partu et post partū virgo permansit. Potestatem xp̄i ostendit vbi ait·Cui angeli seruiūt·Valde potēs est ille q̄ non tm̄ hoies sed ꝫ angelos seruos habet. Maiestatem em̄ suam laudāt angeli·adorant dominationes.tremunt ptātes. Venustatem siue pulcritudinem xp̄i declarat agnes vbi subdit. Cuius pulcritudinem sol ꝫ luna mirantur·Mirabiliter pulcer est qui in pulcritudine incōparabiliter p̄cedit solem ꝫ lunā. Grauitatē amoris eius insinuat vbi ait·Quem cum amauero casta sum cum tetigero munda sum cū accepero virgo sū. Valde suauis ꝫ sanctus est amor ille qui nec cor cōmq̄nat nec corpus polluit nec etiā virginitatem tollit vel in aliquo ledit· Bonitatē etiam gr̃e xp̄i manifestat vbi ait.Induit me cyclade auro texta et immensis monilibus ornauit me a quo mihi thalamus collocatus est cuius mihi organa vocibus resonant modulatis Jam me mel et lac ex ei⁹ ore suscepi et sanguis eius ornauit genas meas·Valde bonus ꝫ commendabilis ab omi gr̃a ih̄us xp̄s q̄ sponsas suas in celestib⁹ auro

et monilibus adornat qui eis ad pausandū delicatū thalamū col-
locat qui aures earꝝ organicis vocibꝫ oblectat. et q̄ eas melle diui
nitatis ⁊ lacte hūanitatis sue iugiter cibat et potat. Qui igit̄ glo-
riatur cū btā agnete ⁊ aliis sanctis v̄ginibꝫ in tali dño glorietur.
Verba em̄ p̄dicta vicꝫ qui gl̄iat̄ in dño gl̄iet̄. nō solū exponunt̄
de īmaculatis virginibꝫ. sed etiam intelligunt̄ de quibuslibet xp̄i
fidelibꝫ. Vnde tria sūt p̄ncipaliter hic notanda. Primū est qui sint
illi qui possint in dño merito gl̄iari. Scd̄m est q̄ sint illa in quibus
opteat fidelem hoīem gl̄iari. Terciū est que etiā sint illa in quibꝫ
non debet aliquis gl̄iari. ¶ L ¶ De p̄mo nota ꝙ tria genera
hoīm p̄nt in dño gl̄iari. Primi sūt rectū cor h̄ntes. Secūdi sūt xp̄m
intime diligentes. Tercii. sunt omnia opa sua ad honorē dñi sim-
pliciter facientes. Primi igit̄ rectum cor h̄ntes. gl̄iari p̄nt in dño. 1
Vnde dicit̄ in p̄s. 31. Letamini in dño et exultate iusti. ⁊ glori. ꝛc.
Nota ꝙ rectum cor habent qui deū esse credūt. ⁊ qui iustū eū esse
asserunt. et qui rerū oīm gubernationē ei attribuūt. Prauū aūt. i.
distortū cor habent. qui non credūt esse deū vel qui ꝓclamāt eum
esse iniustū. vel q̄ negant ꝙ sit gubernator oīm rerꝝ. vñ dic̄. Aug.
sup istū locū. Et gloriamini om̄es recti corde. Praui corde. i. distorti
tres h̄nt sententias. Aut nō est deus. hoc dicit impius cui displicꝫ
quicquid illi accidit preter voluntatē. Aut iniustus est deꝰ cui ista
placent ⁊ q̄ hoc facit. Aut non gubernat deus res humanas. nec
cura est illi de omnibꝫ. In istis tribus sententiis est magna impie-
tas. aut negare deū aut dicere iniustū aut illi aufferre gubernatio-
nem rerum. Secūdi qui gl̄iari p̄nt in dño. sunt hii qui intime dili 2
gunt filium eius. Vnde dicit̄ in q̄nto p̄s. Gloriabunt̄ in te om̄es q̄
diligunt nomen tuum. qm̄ tu benedices iusto. Nota ꝙ nomen dei
patris est ipse filius dei ihesus xp̄us. Sicut em̄ ꝑsona hoīs ꝑ nomē
suum manifestat̄ et discernit̄. Ita etiam dei filius ihesus xp̄s deum
patrem manifestauit huic mūdo. Qui igit̄ in veritate diligit nomē
dñi. vicꝫ ihesū xp̄m. tunc gl̄iari poterit in dño quin illa gl̄iosa bñ
dictione benedicet cuilibet iusto. Venite benedicti p̄ris mei possi-
dete paratū vobis regnū a cōstitutione mūdi. Tercii qui gloriari 3
p̄nt in dño sūt hii q̄ omnia opa sua ꝓpter honorē dñi faciūt. Sicut
monet nos apl̄us. 1. ad. Cor̄. 10. Siue māducatis siue bibitis vl̄
aliud quid facietis omīa in gl̄iam dei facite. Hii. ergo q̄ omīa opa
sua faciunt ad gl̄iam dei. merito gl̄iari p̄nt in dño. Ostendet eniꝫ
eis dñs gl̄iam suam et bt̄ificabit illos in gl̄ia. ⁊ induet eos stola
gl̄ie. De q̄libet em̄ ꝑuo xp̄i dr̄. Ecc̄iastici. 45. Oñdet illi gl̄iaꝫ suā
et bt̄ificabit illum in gl̄ia. et induet eum stola. Secūdo videnduꝫ
est in quibꝫ sit gloriandum. Et nota ꝙ sancti in hac vita in septem

precipue gloriant. gloriant dico id est in gliando letant. Primo enim sancti gliant in vera et summa scientia. Scdo in bona et pura conscientia. Tertio in bonoꝝ operꝝ efficientia. Qrto in tribulationū patientia. Qnto in infirmitatū frequētia. Sexto in diuine crucis honorificētia. Septimo in spei filialis eminētia. Pria itaq; sanctoꝝ gloria est in vera et summa scientia. Vera aūt a summa scientia. scire et nosse deuz ꝓpter hoc ipse dic dns. Jere. 9. Non glorietur sapiens in sapientia sua. et non glorietur fortis in fortitudine sua. et non glorietur diues in diuitiis suis. sed in hoc glorietur qui gloriat scire et nosse me. Sare igitur debem9 dnm fidei intellectu. Nosse aūt debemus eum p mtimū amoris affectū. et sic in ipo gloriari poterimus. Scda gloria sanctoꝝ est in bona a pura conscientia Vnde dicit aplus. z. ad. Cor. 1. Gloria nra hec est testimoniū conscientie nre. dicit etiam paulus ad. Cor. Confidim9 quia bonam conscientiam habem9 in omnib bene volentes cōuersari. Vnc etaz dicit in ps. Omnis gloria eius filie regis. ab intus vicz in conscientia pura et bona. Tertia gloria sanctoꝝ est. in bonoꝝ operꝝ efficētia Vnc dic aplus ad. Ro. 15. Habeo gloriā in xpo ihesu ad deū non enim audeo aliqd loqui eoꝝ que p me non effiat xpus verbis et factis. Vnc etiā dic aplus ad. Gal. 6. Opus suū pbet vnu squisq; et sic in semetipo tm gloriam habebit. a non in altero vnusquisq; em onus suū portabit. Quarta gloria sanctoꝝ est in tribulationū patientia siue sufferentia. Vnde ait aplus ad. Ro. 5. Gloriamur in tribulationibus scientes q tribulatio patientiā operatur. Patientia aūt pbationē. probatio vero spem. spes autez nō confundit Et vere dignū est gloriari in tribulationib. qz tribulatio exaudibilem reddit vocem hoīs xpiani. Vnde dr in ps. Ad dnm cū tribularer clamaui ex. ꝛc. Qnta gloria sanctoꝝ est in infirmitatū frequētia. Vnc est q ait aplus. z. ad. Cor. 12. Si gliari oportet que infirmitatis mee sunt gloriabor. Item dicit. z. ad. Cor. 12. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis. vt inhabitet in me virtus xpi. ꝓpter quod placeo mihi in infirmitatibus meis in contumeliis in necessitatibus. in persecutionibus in angustiis pro xpo. Cum enim infirmor tunc potens sum. Legit in vitaspatꝝ q senex quidā erat qui frequenter egrotabat. Contigit aūt eum vno anno nō egrotare qui affligebatur grauiter a plorabat dicens. Dreliquit me dominus et non visitat me. Sexta gloria sanctoꝝ est in crucis christi honorificentia. Vnde dicit aplus ad. Gal. 6. Mihi aūt absit gliari nisi in cruce dni nri ihesu xpi per quē mihi mundus crucifixus est a ego mundo. Nota q nō est in dignū vt gloriemur in cruce christi Crux enim xpi. vt dicit Aug. de locis suplicioruz iam transiit ad

frontes imperatorum. Item in frontibus regum preciosius est signum crucis quam gemma dyadematis. Legitur etiam in triptita hystoria. Quod constantinus imperator signum sancte crucis semper ante se deportari precepit. signo etiam crucis suorum militum arma signauit. Septima gloria sanctorum que ex precedentibus gloriis resultat est spei filialis eminentia. Vnde dicit apostolus ad. Ro. 5. Gloriamur in spe glorie filiorum dei. Ne autem tollatur homini spes huius glorie propter hoc etiam ipsam mortem corporalem debet gratissime sustinere. Vnde ait apostolus. 1. ad. Cor. 9. Bonum est mihi magis mori quam vt gloriam meam quis euacuet. Et nota quod gloria filiorum dei de cuius spe nos oportet gloriari hoc est quod videlicet deum contemplamur facie reuelata. et quod a claritate virtutum transformabimur in beatitudinum claritatem. Hinc scribit apostolus 2. ad. Cor. 3. Nos omnes reuelata facie gloriam domini contemplantes in eandem ymaginem transformamur a claritate in claritatem tanquam a domini spiritu. N Tercio sciendum est quod in septem que predictis septem sunt contraria non est gloriandum. Quidam enim gloriantur in mundane sapientie vanitate. Alii gloriantur in humane laudis fatuitate. Tercii gloriantur in suorum operum malignitate. Quarti gloriantur in diuitiarum instabilitate. Quinti gloriantur in sanitate et robusta etate. Sexti gloriantur in turpi voluptate Septimi gloriantur in presentis glorie breuitate. Igitur contra primam gloriam bonorum que est ex hoc quod non sciunt et noscunt deum. mali gloriantur in mundane sapiencie vanitate. Contra hoc ipse dominus loquitur. Jere. 9. Non glorietur sapiens in sapiencia sua. sed in hoc glorietur qui gloriatur scire et nosse me. Contra sapienciam huius mundi loquitur pau. 1. ad Cor. 3. Sapiencia huius mundi stulticia est apud deum. Ait etiam pau. 1. ad. Cor. 8. Scientia inflat caritas vero edificat. Super hunc locum ait. Aug. Preponenda est sciencia scientie. Melius enim est scire infirmitatem nostram quam naturas rerum laudabilior est enim animus cui nota est infirmitas sua quam qui ea non respecta syderum vias scrutatur et terrarum fundamenta et celorum fastigia Item contra secundam gloriam bonorum que est in puritate consciencie reprobi gloriantur in humane laudis fatuitate. Contra hoc apostolus ait 1. ad. Cor. 3. Nemo glorietur in hominibus. Et iterum. Non quesiuimus gloriam a vobis neque ab aliis Ille gloriam querit ab hominibus qui laudari desiderat ab hominibus. Stultum autem est se bonum vel pulcrum propter hoc reputare si bonus vel pulcer ab hominibus appelletur talis enim non in corde. sed in facie gloriatur. Sicut dicit apostolus. 1. ad. Cor. 5. Non est bona gloriatio vestra. Et loquitur de his qui gloriantur in facie non in corde Item contra terciam gloriam bonorum. que est in effectu bonorum operum impii gloriantur in malicia et in iniquitate contra quos dicitur in psalmo. 51. Quid gloriaris in malicia qui potens etc. tota die iniusticia cogitauit lingua

tua sicut nouacula acuta fecisti doluz. sequit̄ ꝓpterea de9 te destruet in finem euellet te. et emigrabit te de tabernaculo tuo. et radicem tuam de terra viuentium. Ecce quid sequatur eos qui in malicia ⁊ iniquitate gloriant̄. Cum em̄ ꝑuenerit in finem huius transitorie vite in corpore ⁊ in anima ꝑiter destruent̄. Corpus enim illoꝝ de tabernaculo huius terrestris habitationis euellet̄. vt in sepulcro a vermibꝰ comedatur. Radix autem ipsoꝝ. i. anima per quā trūcus corporis vixit a terra viuentiū in regionem mortis ꝑpetue demergetur. vt ibi absq; vlla miseratione a demonibus affligatur. Item ꝯtra quartam gl̄iam electoꝝ que in tribulatione varietate. mali gloriant̄ in diuitiaꝝ instabilitate. Contra tales dr̄ in p̄s. 48. Qui ꝯfidūt in virtute sua et in multitudine diuitiaꝝ suaꝝ gloriantur relinquent alienis diuitias suas. et sepulcra eoꝝ domus illoꝝ in eternū. Stultū igit̄ est in diuitiaꝝ multitudine gloriari cū necesse sit hoīes in talibus gloriantes alienis relinquere diuitias suas. et opteat etiam ꝙ sepulcra infernalia sint domus illoꝝ in eternum. Vnde legit̄. Luce. 16. Mortuus est autē ⁊ diues. ⁊ sepultus est in inferno. Hinc dicit. Ecc̄iastici. 10. Qui gl̄iat̄ in substancia paupertatem vereat̄. Quā vero paupertatem verebit̄. Certe pauꝑtatē illi9 diuitis qui cū lazarus in pauꝑtate tribulabat̄. ip̄e quotidie splendide epulabat̄. sed postea ad tantam pauꝑtatem deuenit ꝙ etiam guttam aque ad refrigeriuz ardentis lingue petiuit. sed optinere nō potuit. Item ꝯtra quintā gl̄iam bonoꝝ. que est in infirmitatū frequencia. mali gloriant̄ in corꝑis sanitate ac robusta etate. Contra hoc dicit. Prou. 27. Ne glorieris in crastinū ignorās quid suꝑuentura ꝑiat tibi dies. In crastino gl̄iant̄ qui longeuaz et sanam vitam semetip̄is ꝓmittunt et ꝓpter hoc suꝑbiunt et letantur. Et certe ꝓpter hanc stultam repromissionē multi damnati sūt. Vñ dic̄ Eccl̄. 29. Repromissio neq̄ssima multos ꝑdidit diligentes supple hanc vitam transitoriaz ꝓpter hoc etiam dicit. Ecc̄iastici. 5. Nolite attendere ad possessiones iniquas et ne dixeris est mihi sufficiens vita. Ibi dicit glosa. causa auaricie est longe vite promissio. Item contra sextam gl̄iam iustoꝝ que in cruce dn̄i nr̄i ihesu xp̄i reprobi gloriant̄ in turpi et ꝯfusibili voluptate. De istis dicit paulus ad. Phil̄. 3. Multi ambulāt quos sepe dicebā vobis nūc aūt et flens dico inimicos crucis xp̄i quoꝝ finis interitus quoꝝ deus venter ē et gloria in confessione ipsoꝝ. Nota ꝙ inimici crucis christi in qua et de qua virgo filius virginem matrem virgini discipulo commendauit p̄cipue sūt luxuriosi quoꝝ deus est venter ⁊ ea que sūt sub ventre. gloria enim eoꝝ est in ꝯfusione. i. de talibus gloriantur de quibus pocius confundi ac dolere deberent. Et certe hoꝝ finis ē

nisi aciter penituerint interitus sempiternus De talibus etiam dr̃ in ps̃. 96. Confundant̃ omnes qui adorant sculptilia. et qui gloriantur in simulacris suis. Simulacra luxuriosoꝝ sunt feda corpa mulierũ quas plus diligunt quã crucifixuꝫ qui passus est pro eis in cruce et ꝓpter hoc ꝓculdubio confundent̃ obprobrio sempiterno Item xta septimam gr̃iam sanctoꝝ. que est in spe gloꝛie filioꝝ dei reprobi gloriãtur in pñtis gloꝛie breuitate. Contra hoc dicit. Ecclesiastici. 11. In vestitu ne gloꝛieris vmq̃ nec in die honoꝛis tui extollaris. Ibi dic̃ glosa. In honoꝛibꝫ mũdanis nõ est superbiendũ quia transit mũdus et concupiscẽtia eius. Hinc dicit. Ysa. 40. Vox dicentis clama. Et dixi. Quid clamabo. Omnis caro fenũ et omnis gr̃ia eius quasi flos agri exsiccatũ est fenũ. et cecidit flos qz spũs dñi sufflauit in ea. Stulte itaq̃ faciunt qui ꝓpter pompaticũ ornatum vestium et ꝓpter momentaneũ floꝛem huius seculi renunciant spe eterne gloꝛie filioꝝ dei. Rogate igitur. ꝛc.

Item de eodem. Sermo octauus.

Surge ꝓpera amica mea columba mea ꝛc. Cãticoꝝ. z. Vas electionis paulus inquit ad. Hebreos. 10. Voluntarie peccantibꝫ nobis iam nõ relinquit̃ hostia ꝓ peccatis. Sup quo inquit deuot9 Bern̄. Quõ voluntarie peccanti iam non relinquit̃ hostia ꝓ pcto nisi quia illi nõ denuo crucifigit̃ xp̃us non cõplantatur iterum similitudini mortis eius per baptismum sed ꝓpa iamab eo lacrimaꝝ vnda exigitur ꝓpriã baiolare crucem ꝓpria mortificarem membra. Si ergo in pcta cecidimus necesse est vt per lacrimaꝝ effusionẽ ac passionis dominice recordationem ac imitationem resurgamus tunc em̄ amici dei constituimur dominusq̃ nobis dicet surge propera ꝛc

Surge ꝓpera amica mea colũba mea formosa mea et veni Canticoꝝ. z. Hec em̄ verba bene a quibusdam pñt exponi de qualibet vgine. a specialiter de sancta agnete. Vnd̄ sex pncipaliter sunt hic notanda. Primũ est quare btã agnes a dño surgere iubeat̃. Secm̄ est q̃re etiaz vt ꝓperet ãmoneat̃. Terciũ est ob quã causã amica dicat̃. Quartũ est cur columba appellet̃. Quintum est cur etiam formosa vocet̃. Sextuz est ꝓpter quid vt veniat muitetur. ¶ De ꝓmo nota q surgere iubet̃ btã agnes ad fidei defensionem. Certe ipsa nõ surrexit ludere sed potius fidẽ dñi verbis et factis tanq̃ bellatrix egregia defendere. Surrexit siquidẽ et clipeum teneri corpis sui ommbꝫ tormentis inimicoꝝ fidei constanter obiecit pro fide dñi defensanda nobis etiam necesse est vt quotidie surgamus. i. in fide et aliis virtutibꝫ ꝓficiam9. Vnd̄ ait Jero. Quotidianis ac repentinis vtutũ incremẽtis instaurãda mes est. Tamdiu enim non elabimur retro q̃diu ad priora cõdimus

aut vbi ceperimus stare descendem⁹ nr̄mq; nō ꝓgredi iam reuerti est Certe si planta tua quā in orto tuo plantasti non surgeret doleres ita et xp̄us vult vt de virtute in virtutē proficias. De scd̄o nota ꝙ dicit̄ bt̄e agneti a dn̄o vt ꝓperet per martirii passionem. vnde ista ꝓperauit quia sicut de ea legit̄. 13. etatis sue anno mortē perdidit et vitam inuenit. Quid igit̄ nos barbati qui ita segnes tanq̄ asini sum⁹ in opere dn̄i quid inq̄ in excusatione nostra sum⁹ dicturi in die iudici cum istam iuuenculam tympanistriam istam teneram puellam corpus suum tenerrimum ad ignem ad gladiuꝫ et ad diuersa fortiter obtulisse tormenta cū videamus istam delicatam in via dn̄i aspera ꝯstanter ⁊ alacriter cucurrisse profecto ista virgo virago surget in iudicio cum viris effeminatis ⁊ ꝯdēnabit eos P De tercio nota ꝙ bt̄a agnes amica dn̄i appellatur ꝓpter tria vicꝫ ꝓpter fidelem fidei firmitatē ꝓpter supferuidam caritatem ⁊ ꝓpter deo placitam humilitatē. Primo igit̄ amica dn̄i fuit sancta agnes ꝓpter fidelem fidei firmitateꝫ. Vnde et ipsa dicit ipsi soli seruo fidem ipsi me tota deuotione committo Item ait posuit signum in faciem meā. vt nullum preter eum amem. Ipsa em̄ fide desponsata ⁊ anulo dn̄ice passionis subarrata fidem thori seruauit illibata adulteriū admittere dedignata. Vnde et domin⁹ eam nūc ecōuerso in amplexibus suis tanq̄ suā fidelem sponsā cubare facit quietissime nec eam suscitari sinit quousq; ipsa velit. Scd̄o amica dn̄i dicit̄ ꝓpter supferuidam caritateꝫ. Vnde ⁊ ip̄a dixit amo xp̄m in cuius thalamū introiui. Introiui dico per caritatis feruoreꝫ me illuc deferentem. Ait etiam ad dn̄m. Ecce venio ad te queꝫ amaui quem quesiui queꝫ semp optaui. Vnde dicit̄ ꝙ fuit amica dn̄i per supferuidam caritatem qꝛ id quod feruet vt scitis quadaꝫ coloris et incendii vehementia iactatur extra se attollitur supra se. Et ipsa sine dubio ꝓpter nimiū caritatis et desiderii estum extra se et supra se iacta fuit semetip̄am vicꝫ ꝯdemnens et tota in ipsum transiens vt scꝫ vnum esset cum ipso. Tercio bt̄a agnes amica dei dicit̄ per deo placitam humilitatem. Sciens em̄ supbos deo esse odiosos in humilitate deo placē studuit altissimo. Hinc etiaꝫ legitur ꝙ hester cum esset collapsa oculis assueri regi cōplacuit. In quo datur intelligi ꝙ cū homo se deiecit ꝑ humilitatem tūc coram dn̄i oculis assequit̄ gratie dignitatem. Vnde dicit̄. Ecc̄iastici. 3. Quanto magn⁹ es humilia te in omnibꝰ et coram deo inuenies gr̄am qm̄ magna potentia dei solius et ab hūilibꝰ honorat̄. Q De q̄rto nota ꝙ bt̄a agnes columba appellat̄ ꝓpter magnitudinis tranq̄llitateꝫ Hec est illa columba prudens que coruū perfidie. i. filiū p̄fecti ip̄am in sua pudicitia denigrare volentem fortiter a se repulit et abegit.

sic dicens. Discede a me pabulum mortis nutrimentū facinoris discede a me quia iam ab alio amatore ꝑuenta sum. Mansuetudis tñ sibi mīte non est oblita. quia eundem prefectū filium ꝓpter suam impudicitiā a dyabolo suffocatū postea resuscitauit ad vitam. Ad spiritū mansuetudinis inuitat nos. Eccīastici. 3. ita dicens. Fili in mansuetudine opera tua pfice et sup hoīm gr̄iam diligeris. ℟ De quinto nota q̄ btā agnes formosa vocatur per candidā virginitatem. Vnde et cum vestib⁹ suis exspoliata fuisset in testimonium candide virginitatis sue candidissima stola transmissa fuit ipsi a domino vt per eaz tegeret corpus suū. Igitur per formositatē virginitatis btā agnes topazio compatur qui in structurā supne ir̄m collocat. Dicit enim glosa sup apocalipsim. Q topazius est lapis pulcerrimus qui in aspectum suū singulariter ꝓuocat aspicientes. a nihil est eo carius inter diuitias regibus et vere virginitatis in aspectum suum singulariter prouocat aspicientes. Candida enim virginitas padisi cara est colonis. Vñ et ipse dñs dic̄ ad quālibet virginē. Cantico. 2. Ostende mihi faciem tuaz. Facies em̄ tua decora. Nihil em̄ virginitate carius est inter diuitias regibus regni celoꝝ scz patri et scz spūi sancto. Vnde dic̄. Eccīastici. 26. Omnis ponderatio non est digna continentis anime. Hinc etiam votum cōtinencie non recipit dispensationem. quia non habet recōpensationem. ℣ De sexto nota q̄ ꝓpter quatuor beata agnes inuitata fuit vt veniret. Veni inquit dñs vt humilitatē meam reuelata facie specularis. Item veni vt vestibus induta regalib⁹ coronaris. Veni etiam vt mei oris osculo cōsoleris. Item veni vt in connubio mee diuinitatis semp epuleris. Primo igit̄ btā agnes ꝓpter hoc venit ad dñm vt humanitatez eius pulcerrimi iam specularet̄ Et vere humanitas eius est pulcerrima. Pulcritudinez enim ipsi⁹ sicut eadem agnes testat̄. sol et luna mirantur. Procul dubio hec btā ad aspectū x̄pi faciem suā non tetigit. quemadmodum rebecca viso ysaac sponso suo terrestri faciem suā velauit. Non libenter hoc faceret hec virgo certe non pro toto mūdo. O q̄ beati oculi qui nō vespertina sed meridiana et clarissima visione faciem eius videre merent̄ in iubilo. Cuius eius. eius certe qui est candor lucis eterne et speculū sine macula eterne maiestatis et qui intuens se letificat gaudio cum vultu suo. Sexto venit btā agnes vt vestib⁹ indutis regalib⁹ coronaret̄. Vnde et ipse exultās dicat. Induit me dominꝰ vesti. sal. et. mo. le. circum me et tam. spō. deco. me corona. Dec ē illa regina que in vestitu de aurato circūdata varietate assistit mō a dextris regis eterni. Dec est profecto que sicut legitur. Exod. 37 tanq̄m vere existens altare thimiamatis et mensa propositionis

duplici aureola est coronata vtpote martir et virgo que etiam in choro superni palacii ferēs sertum rose et lilii inter syon iuuēculas et iherusalem filias speciale decantās canticum. sequitur agnum quocūq; ierit. Hinc est q̄ mortē p⁹ suaz visa est a parentibus suis iuxta speciosissimum agnum ambulare cuz pulcra virginū multitudine. Et tunc ista verba dixit. Congaudete mecum et congratulamini. quia cū his omnibus lucidas sedes accepi. Tercio venit beata agnes vt oscularetur eam dei filius osculo oris sui. Vñ ip̄a dicit mel ⁊ lac ex eius ore suscepi. Ecce iam peruenerat ad osculū Hec est illa vera hester vtpote per gloriaz in populis eleuata quā rex assuerus id est ille beatus deus incessanter osculatur. Et nota q̄ non solum sancte virgines. sed et omnes electi peruenient ad osculum ihesu christi. Vnde dicitur. Geñ. 45. Osculatus est ioseph omnes fratres suos. Per ioseph quem pharao saluatorez mundi appellauit vere ihesus christus intelligitur. Ipse enim verissime est saluator mundi. Fratres autem sui sunt omnes electi quos om̄es recipit ad osculum suum. Vnde dicit Dyonisius. Benign⁹ ihesus ad se venientibus preobuiat et precurrit. et totus totos deosculatur. Ecce mirabile et notabile verbum q̄ videlicet totus totos deosculatur electos. Quarta causa q̄re beata agnes venire iussa fuit hoc fuit vt scilicet in conuiuio diuinitatis epularetur. Vnde modo secure cantare potest. Ecce quid cōcupiui iam video quod speraui iam teneo illi sum iuncta in celis quem in terris posita tota deuocione dilexi. Si iuncta est domino ergo fruitur ipso. O q̄m felix est hic virgo que cuz illis beatis angelis que fruuntur. nec fastidiūt quo frui magni sitiunt illa summa diuinitatis suauitate sine tedio perfruitur. Et nota q̄ gaudium illud quo electi cū domino perfruentur est sufficientissimum. Vnde dicit Augustinus. Pleno corde plena mente. plena anima. pleno toto homine adhuc supra modū supererit gaudium. Rogate ergo carissimi dominum. vt sic in presenti vestigia beate agnetis prosequere. vt in futuro cum ipsa super celesti gaudio mereamur. Quod nobis prestare dignetur. ꝛc.

In conuersione beati Pauli. Sermo nonus

Vas electionis est mihi iste vt patet. ꝛc. Actuum. 9. Merito vas electionis existit qui nomen christi ihesu regibus et gentilibus predicare meruit magne enim dignitatis est dominus noster ihesus christus. Vnde inquit Berarndus. Hec nomina dominus noster ihesus christus dei filius sunt valde deuota et cum magna reuerencia nominanda. Nam ihesus non est sine salute. nec christus sine vnctione gratie. nec domin⁹ sine honore. nec filius dei sine amore

et dignitate·et Anselmus inquit· Quid est ihesus nisi saluator & ihesu ꝑter temetipsum esto mihi ihesus. Si nos sic deuote dominū inuocaremus ac gratiam ab eo peteremus. ipse nobis diceret vt dixit ad ananiam de beato paulo· Vas electionis·

VAs electionis est mihi iste. vt portet nomē meum coram regibus et gentibus et filiis israhel· Actuum. nono· Duo principaliter sunt hic notanda· Primum est quare beatus paulus domino vas electionis appelletur· Secūdum est quid per gentes et reges ac filios israhel figuretur· ¶ De primo nota q beatus paulus ideo vas electionis appelletur a domīo quia valde eligibilis et commendabilis est ꝓpter sex causas. Primo enim commendatur a materie dignitate· Secundo ab ornatus nobilitate· Tertio a capaci profunditate· Quarto a iugi puritate· Quinto a solida firmitate. Sexto a multiplicī vtilitate· Primo igitur beatus paulus vas electionis appellatur ꝓpter materie dignitatem· Et certe aurum omne metallum dignitate precellit· Erat autem vas aureum· Vnde legitur· Ecclesiastici· 50· Symon sacerdos magnus quasi vas auri solidum ornatū omni lapide pretioso Symon interpretatur obediens et optime signat beatum paulū· qui in primo instanti visitationis sue factus est obediens ihesu xp̄o Vnde cum iaceret prostratus in terra dixit ad dominum. Domine quid me vis facere· glosa. Indica voluntatem tuam et ego obediā Conuenienter etiam sacerdos magnus appellatur· quia mox vt visitatus fuit a domino non pecus aliquid extrinsecus christo obtulit sed semetipm. Per totum quippe triduū conuersionis sue neq manducauit neq bibit sed orauit· Corpus itaq suum domino obtulit a cibis et potibus abstinendo. Animam vero suā xp̄o immolauit in orationibus persistendo· Vnde est quod legitur. Actuum 9· Erat tribus diebus non videns et non manducauit neq bibit Dominus etiam ait ad ananiam· Surge vade in vicum qui vocatur rectus. et quere in domo iude saulum nomine transensem· ecce enim orat· Igitur beatus paulus obediens sacerdos domini erat quasi vas auri solidum· Qui enim prius fuerat quasi ferreus· i· crudelis & impius postea diuina operatione mutatus in virum alterꝫ factus est quasi aureus id est mitis et bonus. Aurum enim temperancius et nobilius est omni metallo· et propterea designat mansuetudinem et bonitatem que cōnaturalis est deo· Natura enim dei est bonitas· Dei etiaꝫ ꝓprium est misereri semper et parcere· Q aūt paulus ferreus fuit id est crudelis et impius ostenditur in. Actuū nono· Vbi ananias dicit ad dominū· Domine audiui a multis de

viro hoc q̄nta mala sanctis tuis fecerit in irl'm ⁊ hic habet ptātem a principibꝰ sacerdotū alligandi om̄es qui inuocant nomē tuū. Qꝛ autē mutatus fuerit in aurum .i. effectus fuerit mitis et bonus per hoc euidenter patet ꝙ ananias ait ad euꝫ. Saule frater dn̄s ihesus misit me qui apparuit tibi in via qua veniebas vt videas. et implearis spū sancto. Per hoc ꝙ frater appelletur implēdus dicitur spū sancto manifeste ꝓbat̄. ꝙ iam erat mitis ⁊ bonꝰ vtpote frater repletus spū sancto. Spiritui em̄ sancto aurea bonitas et benignitas attribuit̄. sicut dr̄ ad. Gal. 5. Aureus igit̄ erat apl'us paulus per miteꝫ bonitatē. vn̄ dr̄. 2. ad. Cor. 8. Prouidemꝰ bona nō solū coram deo sed etiam coram omnibꝰ hominibꝰ. Ipse etiam inuitat nos ad hoc vt boni simus ad. Ro. 12. Odientes maluꝫ diligentes bonum ꝓuidentes bona nō tm̄ coram deo sed etiaꝫ coram omnibꝰ hoībus. Prouidētes .i. ꝓuide agentes. In quo vero p̄cipua bonitas cōsistit on̄dit paulus ibidē ita dicens. Benedicite ꝑsequētibꝰ vos benedicite et nolite maledicere. Si esurierit inimicus tuꝰ ciba illuꝫ si sitit potū da illi. Nota bis dic̄ benedicite. q. d. benedicite corde ⁊ benedicite ore. Ecce in quo precipua bonitas consistit vt videlicet inimicis nr̄is corde et ore benedicamus. Ipsisq; cibum et potū dū indigent p̄bemus ⁊ demus. V ¶ Scdo vas istud cōmendat̄ ab ornatus nobilitate. Ornatum enim erat omni lapide precioso. sicut dicit. Ecclesiastici. 50. Igitur vt de multis aliis preciosis lapidibus taceamus. ornatus erat ad minus bisseno lapide precioso. quibus etiam olim in lege rationali summi pontifices extitit adornatum. sicut ligitur. Exodi. 28. Primus igitur lapis erat iaspis. Secundus saphirus. Tercius sardius. Quartus topazius. Quintus carbūculus. Sextus crisolitus. Septimꝰ smaragdus. Octauꝰ ametistus. Nonus ligurius. Decimus berillus Vndecimꝰ achates Duodecimus onichinus. Per iaspidem notatur fidei fortitudo. Per saphirum spei celsitudo. Per sardium memoria dominice passionis. Per topazion conformitas bone conuersacōis. Per carbūculum claritas sapientie. Per crisolitum veritas cordis et lingue. Per smaragdum virens humilitas. Per ametistum honorabilis sobrietas. Per ligurinm dulcis cōsolatio. Per berillum ardens increpatio. Per achatem fortis obedientia. Per onichinum leta ꝑseuerantia. Primus igitur lapis preciosus quo ornatum fuit hoc vas electionis erat iaspis. per quem intelligitur fidei fortitudo. Legitur enim de iaspide ꝙ hominem efficit tutuꝫ timore deposito omnibus etiam maleficiis et incātationibus resistit sic et fideles credentes in christū non pereunt. sed vitam eternam habebunt. Fides etiam est quasi quoddam nobile scutum quod omnia tela

nequissimi hostis extinguit. sicut dicit ad. Eph. 6. Fide igit sanct9 paulus erat ornatus. Vnde ait ad. Gal. 2. Scientes q non iustifi cabitur homo nisi per fidem ihesu xpi. Q autem nūc viuo in carne in fide viuo filii dei. qui dilexit me et tradidit semetipm pro me. Ipse etiam hortat nos vt a tra dyabolū fortiter stemus in fide ppt quod ait ad. Cor. epla pma ca°. vltimo. Vigilate et state in fide viriliter agite. et confortamini in dño et omnia vra in caritate fiant Mit etiam ad. Heb. 11. Sine fide impossibile est placere deo a quia impossibile est q aliquis placeat deo sine fide pterea scribit. 2. ad Cor. 14. Si estis in fide ipsi vos probate. X Secūdus lapis attinens adornatū vasis istius erat saphirus. per quez notat spei elsitudo. Sicut em saphirus colorem celo similem habet. a sicut in ipso quedā stella rutilat. p quā vtus ei9 dinoscit pterea saphir9 membra hoīs vegetat et interiorem ardorem refrigerat. Ita etiam spes ea que sursum sunt in celo desiderat a quodam dulci a lucido affectu cor illustrat. Spes etiaz membra debilia ad laborandum al leviat et omnem intrinsecum ardorem tribulationum refrigerat. Q autem beatus paulus gemma spei fuerat adornatus testatur ad. Ro. 5. Gloriamur inquit in spe glorie filiorum dei. Item ait. 1 ad. Cor. 15. Si in hac vita tantum in christo sperantes sumus miserabiliores sumus ominibus hominibus. Item ait. 1. ad. Thimot. 6. Diuitibus huius seculi precipe nō sublime sapere neq sperare in incerto diuitiaruz sed in deo viuo. qui pstat nobis omnia habūde ad fruendum. Y Tercius lapis in ornatu vasis istis erat sardius. per quem exprimitur memoria dñice passionis. Sardius enim rubeum colorem habet. Ita etiam in passione rubeus factus est dñs noster ihesus xpus. vnde ascendente eo in celum quidam angeli occurrentes ei dixerunt. vt ait. Ysa. 63. Quare rubeum est vestimentum tuum. a vestimenta tua sicut calcancium in torcular Quibus respondit dñs. Torcular calcaui solus. Ibi dicit glo. Crucem et omnia tormēta passus sum in quibus quasi plio sum pssus ita vt etiam sanguis meus funderet. Preterea in pñtia sardii non potest nocere omr qui lapis vt dicitur lites pacificat et homines prouocat ad pacem. Ita etiam passio dñi ad memoriam efficaciter reducta omnes lites dissoluit a homines cōpescit a rixis. Domin9 enim in passione quasi agnus mansuetus coram tondente se obmutuit et non aperuit os suum Q autem beatus paulus memor ymo imitator semper fuerit dominice passionis insinuat ad. Gal. secundo. vbi ait. Christo crucifixus sum cruci viuo autem iam non ego viuit vero in me christus. Item ad. Galathas sexto. Mihi autem absit gloriari nisi in cruce domini nostri ihesu christi per quem

mihi mundus crucifixus est. et ego mundo. Ego enī stigmata dñi ihesu xpi in corpore meo porto. Letatur etiaz nos vt cum xpo a pro xpo patiamur. Vnde ait ad. Phil. 1. Hoc vobis donatū est a xpo. vt non solū in eum credatis sed vt etiam pro illo patiamini dicit etiam ad. Phil. 2. Hoc sentite in vobis quod a in xpo ihesu q̄ humiliauit semetipsū factus obediens vsq; ad mortem. mortē autē crucis. ℣ Quartus lapis p̄ciosus in ornamento huius vasis erat topazius. per quem signatur cōformitas bone cōuersationis Topazius enī vt dicit glosa sup. Exod. lapis est p̄ciosissimꝰ et est omniū colorꝫ et maxime aurei. Vnde topazius dicit. q̄si topadiō id est omniū colorꝫ. Dicitur etiaz multū valere fluxum sanguinis patientibꝰ. Ita etiam bīs paulus cōformitate bone vite omnibꝰ se conformauit vt omnes lucrifaceret eosq; ab immunditia sanguinei fluxus. i. criminū liberaret. Vnde ait. 1. ad. Cor. 9. Cum liber essez ex omnibꝰ oīm me seruū feci vt plures lucrifacerē Factus sū iudeis tanq; iudeus vt iudeos lucrarer. Factus sum infirmis vt infirmꝰ vt infirmos lucrifacerem omnibus omnia factus sum vt omnes facerem saluos. Ipse etiam monet nos vt imitatione sui cuilibet hominī per bonam conuersationem nos conformemus. ait enim. 1. ad. Cor. 10. Sine offensione estote a gentilibus et ecclesie dei sicut et ego per omnia et in omnibus placeo non querens quod mihi vtile est. sed quod multis vt salui fiant glosa. Hoc est omnibus per omnia placere sine scandalo agere ad profectum aliorum vt et illis et huic sit vtile ℣ Quintus lapis quo vas istud egregium fuit ornatum erat carbunculus. per quem claritas sapientie figuratur. Sicut enim carbunculus lucet in tenebris. et res circa se existentes illustrat ita et beatus paulus per sapientiā sibi diuinitus inspiratam huius mundi tenebras illustrauit. Vnde et cantatur de eo. O gloriosum lumen omnium ecclesiarum sole splendidius. o vere apostolicum sydus altissimuz sancte paule. qui eterni regis splendorem tenebris gentium infudisti. Legitur etiam in collecta. Deus qui vniuersum mundum beati pauli apostoli predicatione docuisti. Qz autem mirabili sapientia fuerit insignitus testat de seipso. 1. ad Cor. 2. Sapientiā loquimur inter p̄fectos sapientiā vero nō huiꝰ mundi neq; p̄ncipum huiꝰ seculi qui destruunt. sed loquimur dei sapientiam. Sapientiam vero suam paulus de super acceperat. Vnde dicit ad. Galathas p̄mo. Notū vobis facio frēs euangelium quod euangelizatum est a me. quia non est p̄m hominem neq; enim ab homine accepi illud neq; didici. sed per reuelationem ihesu christi. Ipse enim inuitat nos vt sapientiaz carnis fugiētes prudentiā spiritus imitemur. Vnde ait ad. Romanos. 8

Qui ꝺm carnē ſunt que carnis ſunt ſapiūt qui vero ꝺm ſpūm que ſpūs ſunt ſenciunt. Nam prudencia carnis mors eſt prudencia autē ſpūs vita et pax qm̄ ſapiencia carnis inimica deo eſt et q̄ in carne ſunt deo placere non p̄nt. ait etiam ad. Ro. 16. Volo vos ſapientes eſſe in bono ⁊ ſimplices in malo. Item ad. Cor. 4. In ſapiencia ambulate ad eos qui foris ſunt tps redimentes. Sermo vr̄ ſemp in gr̄a ſit ſale conditus vt ſciatis quō oport̄eat vos vnicuiq; reſpondere. B Sextus lapis vas iſtud gloriosuz adornatus erat criſolitus. per quē cordis ⁊ lingue veritas figurat. Criſolitus eniz vt legit̄ auro ſimilis eſt in colore. qui etiaz eum fixum in auro ſup̄ ſe portauerit reddit eum tutum a timore nocturno. Cuz igitur p aurū quod eſt optimū metallū ip̄e deus intelligitur q̄ optim9 ee non dubitatur. Sme dubio veritas per omnia deo ſimilis exiſtit quia deus verax eſt vt dicit̄ Joh̄is. 4. Ymo ipſe dei filius ſe aſſerit eſſe veritatem. Joh̄. 14. vbi ait. Ego ſum veritas. Sicut etiā criſolitus in auro fixus ſe portantem tutum reddit a timore nocturno Sic etiam veritas hoīs in dño imobiliter pſeuerans eundē hoīem a demonib⁹ perambulantib⁹ in tenebris p̄tegit et tuet̄. Vnde dicit̄ in p̄s. 90. Scuto circumdabit te veritas eius non timebis a timore nocturno. Q̄ autez beatus paulus veritate fuerit adornatus teſtatur. z. ad Cor. 11. Eſt veritas christi in me. hec gloriatio non conſtringetur in me in regionibus achie. Item. z. ad. Cor. 7. Omnia vobis in veritate locuti ſumus. Item ſcribit prima ad. Thimot̄. z. Ego predicator et apoſtolus veritatem dico nō mētior doctor gencium in fide et veritate. Monet etiam nos vt ſemper veritatem loquamur ad. Eph̄. 4. Deponentes mendacium loquimini veritatē vnuſquiſq; cum proximo ſuo quoniam ſumus inuicem membra q̄ diceret loquimini veritatem quia valde inconueniens eſt vt vnuz membrum aliud decipiat per falſitatem. C Sptimus lapis ſpectans ad ornatuz vaſis iſtius erat ſmaragdus quo ſignatur virens humilitas. Smaragdus enim omnium virencium gemmarum principatum tenet. Caducos etiaz morbos mirifice ſanare perhibetur. Sic etiam humilis homo eſt quaſi lignuz quod tranſplātatur ſuper aquas cuius folium erit viride. et in tempore ſiccitatis non erit ſollicitum. nec aliquando deſinit facere fructum. ſicut dicitur. Jeremie decimoſeptimo. Humilitas etiaz ſanat caducum morbum. id eſt peſtem ſuperbie. Omnis enim qui ſe in preſenti exaltat humiliabitur. id eſt cadet ⁊ qui ſe humiliat exaltabituz in futuro Q̄ autem humilis fuerat beatus paulus ipſum nomen eius declarat. Nam paulus hebraice latine modicus ſonat. Vnde et ipſe humilitatem ſuam inſinuās ſcribit. 1. ad. Cor. 15. Ego ſum minimus

apłoꝝ qui non sum dignus vocari apłus qm̃ pſecut⁹ sū eccłesiam dei. Xit etiam .1. ad. Thimoт. 1. Fidelis sermo et omni acceptiõe dignus quia ihꝰus xp̃us venit in hūc mundū pcīores saluos facē quoꝝ p̀mus ego sum. glosa. 1. peioꝝ. Ipse etiaꝫ ad humilitatē nos inuitat ad. Phił. 2. Nihil inquit agatis p ꝺtentionē neq; p inanē głriam. sed in humilitate supioꝝes sibimuicem arbitrantes. Augu. Vere existimemus posse esse aliquid occultuꝫ in aliquo nobis sit supioꝝ etiam si bonū nr̃m quo illo videm̃ supioꝝes esse non sit occultū. ❡ Octauus lapis ornams hoc nobile vas erat amethistus. p quē honorabilis sobrietas optime figurat. Amethistus em̃ legit esse ꝺtrarius ebrietati ꝓterea defaculi sculpi pōt. Sic etiam sobrietas ebrietatem ledit. Sobrius etiam homo adhuc captus est. vt sculptura recipiat. 1. doctrinam. Q; autē paulus sobrietate fuerit ornatus ostendit. 2. ad. Thimoт. 1. Dedit nobis deus spiritum sobrietatis. Xit etiam in. Act. 26. Veritatis et sobrietatis verba loquor. Ammonet etiam nos. vt sobrii simus p̀ma ad. Thł̃ss. 5. Non dormiamus sicut et ceteri. sed vigilemus et sobrii simus. Qui enim dormiunt nocte dormiunt et qui ebrii sunt nocte ꝛc. nos aūt qui dei sumus sobrii simus. Xit etiaꝫ p̀ma ad. Coŕ. 6. Qui ebrius est cum eiusmodi nec cibū sumite. vel. 1. ad. Coŕ. 5. Ebrioſi regnū dei non possidebunt. ❡ Nonus lapis in ornatu huiꝰ vasis erat ligurius. per quem dulcis consolatio demonstrat. legitur em̃ q; ligurius discoloratis colorem restituit. et oēs dolores stomachi mirifice mitigat. Sic etiam dulcis est pia consoltio. per desperatio nem discoloratis colorem speciei restituit omneſq; doloroſas perturbatiões cordis lenit et mitigat. Hinc est q; lucas ait de paulo Actuum. 27. Neq; sole neq; syderibus apparentibus per plures dies et tempestate non exigua immīnēte iam ablata erat spes oīs salutis nostre tunc stans paulus in medio dixit Suadeo vobis bono animo esse. Amiſſio enim nullius anime erit in nobis preterq; nauis propter q; rogo vos accipere cibum pro salute vestra. q; nullius vestrum capillus de capite vestro peribit. Et cum hec dixisset sumens panem gratias agit deo in conspectu omnium. et cum fregisset cepit manducare. Animequiores autem facti omnes. et ipsi assumpserunt cibum. Animequiores. glosa. exhortationis verbo et operis exemplo. Igitur beatus paulus ornatus fuit gemma pie consolationis passiue et actiue. Hnde dicit ad. Coŕ. epła secunda°. p̀mo. Benedictus deus et pater dñi nostri ihꝰu xp̃i qui ꝺsolatur nos in oī tribulatione nostra. vt possimus et ipsi ꝺsolari eos q; in omni pressura sunt. Qm̃ sicut habūdant passiones xp̃i in nōb ita p xp̃m habūdat ꝺsolatio nr̃a. Itē. 2. ad. Coŕ. 7. Repletꝰ sū

consolatione et superhabundo gaudio in omni tribulatione nostra Monet etiã nos vt nos cõsolemur ad inuicem ad. Thessz. 1. epla ca°. 4. Nolumus vos ignorare fratres de dormientibus vt nõ con tristemini sicut ceteri qui spem non hñt. Si enim credimus q ihesus mortuus est et resurrexit ita et deus eos qui dormierũt per ihesum adducet cum eo et infra. Itaq consolamini inuicem in verbis istis Item plato inuitat ad cõsolationẽ subdito. 1. ad. Thessz. 5. Rogamꝰ vos frẽs glo. plato. Corripite inquietos cõsolamini pusillanimes. suscipite infirmos patientes estote ad omnes. Dic etiã dñe. Actuũ. 15. Consolati sunt fratres et firmauerũt eos. Idẽ paulus ostendit. 1. ad. Thessz. 2. q̃ paterne consolatus fuerit credentes in xpm. vnde ait. Sicut q̃liter vnũquemq vestrũ tanq̃ pr̃ filios suos deprecantes vos. et cõsolates testificati sumꝰ vt ambularetis digne deo q vocauit vos in suũ regnũ et gloriam ¶ Decimꝰ lapis existens in huius vasis ornatu. fuit berillus p quẽ post ardens increpatio figurari. Berillus enim dextram tenentis si cõfricet exurit. Aqua etiam in qua iacuit oculis efficaciter pdesse narrat. Ita etiã increpatio sancto zelo ardens frigidos et desidiosos accendit. et oculos cecitatẽ ignorantie obtusos illuminat. Hoc lapide se btus paulus ostendit orantũ duere increpans galathas qui iudaizare volebant. 3. ca°. O insensati galathe quis vos fascinauit nõ credere veritati. ante quoꝝ oculos ihesus xpus proscriptus est et in vobis crucifixus. Quendam etiam magnũ q barieu siue elimas vocabat quia proconsulem sergiũ paulũ apud paphũ existentẽ a fide quere bat auertere dure corripuit ita dicens. Actuum. 13. O plene omni dolo et omni fallacia fili diaboli inimice omnis iustitie nõ desinis subuertere rectas vias dñi. Et nunc ecce manus dñi super te eris cecus nõ videns solem vsq ad tps et cõfestim cecidit in eum caligo et tenebre et circuiens q̃rebat qui ei manũ daret. Ipse etiã scribit platis vt corripiant inquietos ita dicens. 2. ad. Thimoꝰ. 4. Predica verbũ insta oportune importune argue obsecra. Increpa in omni patientia et doctrina. Itẽ in epla ad titũ primo. Sũt multi inobedientes vaniloqui et seductores quos oportet redargui q vniuersas domos subuertũt docentes q̃ nõ oportet turpis lucri gra quã ob causã increpa eos dure. ¶ Undecimꝰ lapis in hoc electionis vase fuit achates. per quẽ fortis obediẽtia denotat. Achates enim nigrum habet colorem et quibusdã candidis ramis cingit. Ita etiã verus obediens niger id est despectus est in oculis suis. et candidis circulis predicatorum se cingi permittit. Multũ etiã achates prodest contra venenum et maxime vipere. Sic etiam vera obedientia cõtra mortiuũ siue inflammatiuũ venenũ superbi hominem

fortí defensione tuetur. Habet etiam aquila ꝑdictū lapidē in nido suo ad custodiendū pullos suos. Ita etiam per veram obedientiā pullos operum nr̄oꝝ a morsu infernalis serpentis tueri debemus Contra verum eñ obedientem nihl ꝑualet inimicus. Gemma igi tur fortis obedientie statim in ꝓmo instanti sue cōuersionis ornatus fuit. vnde et ait ad ihesū. Dñe quid me vis facere. q. d. paratus sum tibi in omnibus quecunq; iusseris obedire. Bern. O verbum breue sed plenū. sed viuū. sed efficax ꝙ dignū omi acceptione q̄m pauci inueniunt in hac ꝑfecte obediētie forma q̄ suā ita abiecerint voluntatē. vt nō quod ipsi sed quid dñs velit omni hora req̄rant Btus etiam paulus omnibꝫ insinuans. ait ad. Phil. 2. Humiliauit se ihesus xp̄us factus obediens vsq; ad mortē. mortem autem crucis Quēlibet monet vt obediat euangelio ihesu xp̄i. Vnde ait. 2. ad. Thess. 1. Qui non obediunt euangelio dñi nostri ihesu xp̄i penas dabunt in interitu eternas remoti a facie dñi. et a gloria virtutis eius. cum venerit glorificari in sanctis suis ⁊ āmirabilis fieri in omnibus qui crediderūt. Vxores etiam vt maritis. filios vt pentibꝰ seruos vt dñis obediant adhortatur. vt ait ad. Col. 3. Mulieres estote subdite viris. sicut oportet in dño. glosa. nō contra dñm. Filii obedite pentibus vr̄is per omia. hoc eñ placitū est in dño. Serui obedite per omnia dñis carnalibꝫ nō ad oculū seruientes q̄i hoīb placentes. ꝙ cū simplicitate cordis timētes dñm. scientes q ⁊ a dño recipietis retributionē hereditatis. Quid etiam econuerso viri vxoribus. parentes filiis. et dñi seruis teneant exhibere. declarat ad. Col. 3. Viri diligite vxores vestras. et nolite amari esse ad illas. Patres nolite ad iracundiā puocare filios vestros Dñi qd̄ iustum est ⁊ equum seruis prestate scientes. q ⁊ vos dñm habetis in celo

D Duodecim⁹ lapis quo vas istud erat ornatū fuit. onichꝰ per quē leta pseuerantia dat intelligi. Onichinus enim permixtus in se habet collorem ad modus vnguis humani. Qui igit vnguis extremitas est corpis non imerito per onichinū finalis pseuerātia figurat. Onichinus etiam sicut legitur collo suspensus vel digito portatus tollit tristitiaz. Sic etiam qui letus pseuerauerit in bono nunc; per pusillanimitatis tristitiam molestatur. Q autem paul⁹ gemma pseuerantie fuerit adornatus ondit ad. Phil. 3. Obi dicit que retro sunt obliuiscens ad ea vero q̄ sunt priora extendens me ipm ad destinatū psequit ad brauium supne vocationis dei in xp̄o ihesu prosequit. pseueranter sequitur. Hinc etiam loquitur. 2. ad Thimot. 4. Bonū certamen certaui. cursum consumaui. fidē seruaui de reliquo reposita ē mihi corona iustitie quā reddet mihi in illū diem iustus iudex. Ipse etiaz ad letam pseuerantiā nos inuitat ad

Heb. 12. Recogitate qui talem sustinuit a peccatoribus aduersus semetipm cōtraditionez in disciplina pseuerate tanq̄ filiis vobis se offert deus. J Tercio vas istud cōmendat ab amplitudīe et pfunditate. Mirabiliter em̄ amplū erat et pfundū per largam et latam caritatem qua salutem oīm desiderans ad om̄es hoīes sese excendit. Vnde ait. 2. ad. Cor. 6. Os nostrū patet ad vos. o chorinthi cor nostrum dilatatū est. Item ait. 2. ad. Cor. 12. Non q̄ro que vestra sunt sed vos. Ego autē libentissime impendar et super impendar ipse pro aīabus vestris. Item ait ad. Phil. 1. Testis est mihi deus quō cupiam vos omnes esse in visceribus ihesu xp̄i. Itē ait. 1. ad. Thessz. 2. Tanq̄ si nutrix foueat filios suos ita desiderātes vos cupide volebamus impendere vobis non solum euangelia dei. sed etiam animas nr̄as qm̄ carissimi nobis facti estis. Ipse etiā monet nos. vt per veram caritatem dilatemur ad inuicem ꝓpter q̄ ait. 2. ad. Cor. 6. Tanq̄ filiis dico dilatamini ⁊ vos. Itē ad. Ro. 13. Nemini quicq̄ debeatis nisi vt inuicem diligatis. Quarto vas istud dignū est cōmendari a iugi puritate. K Nunq̄ enim btūs paulus p luxuriā fuit inquinat9. sed virginitatis integritatē cōtinue seruauit illibatam. Vnde ⁊ in testimoniū v̄ginitatis ip̄ius dum decollaret lac priusq̄ sanguis exiit de collo eius. Quia igitur virgo fuit optauit et cōsuluit. vt omnes tales essent qualis ipse fuit. Vnde dicit. 1. Cor. 7. Volo om̄es homines esse sicut meip̄m glosa. scz ɔtinentes. Item in eodē capitulo. De v̄ginibus p̄ceptū dn̄i non habeo. cōsilium aūt do. glosa a sancto spū mihi inspiratū Super locū istum dicit Aug. Sup gredit virginitas cōditionem humane nature. per quā hoīes angelis assimulant mori tn̄ victoria virginū est q̄ angeloꝝ. Angeli enim sine carne viuūt. virgines vero in carne triūphant. Quia ergo bt̄s paulus vas mundū erat et sanctū. om̄es ad sanctificationē inuitat et mundiciam. 1. ad Thessz. 4. Hec est voluntas dei sanctificatio vestra. vt abstineatis vos a fornicatione. vt sciat vnusquisq̄ vr̄m suuz vas possidere in sanctificatione et honore non in passione desiderii. sicut et gentes q̄ ignorant deū. Non enim vocauit nos deus in īmundiciam. sed in sanctificatione. L Quinto vas istud cōmendat a solida firmitate. Vnde em̄ solidū fuit et firmū q̄. nec flagellis. nec virgis nec lapidibꝰ. nec aquaꝝ cōcussionibꝰ. sed nec aliquibus aliis violentis ɔfringi poterat instrumentis. Legit em̄ q̄ a iudeis q̄nq̄ vicibus flagellatus fuit. ita q̄ q̄libet vice q̄dragenas pcussiones accepit vnanim9 q̄ quasi p miscdia subtracta fuit ei. Ter etiā a gentilibus virgis cesus fuit semel lapidatus fuit. ter naufrigium pertulit. Preter hec multos labores ⁊ erumnas multas etiā vigilias

multam famem et sitim multa ieiunia multum frigus et pluuiam nuditatem sepe sustinuit. multasq; et alias tribulationes et tñ per impacientiā cōfringi nō potuit. Vnde ait. 2. ad. Cor. 11. A iudeis q̄nquies q̄dragenas vnanimus accepi. ter virgis cesus sum. semel lapidatus sum. Ter naufragium feci. glosa. i. pertuli. Nocte ⁊ die m profundo maris fui. In labore et erumna. In vigiliis multis. in fame et siti. in ieiuniis multis. in frigore et nuditate. Hec omīa sustinere non poterat a domino confortatus. Vnde ait ad. Phil. 4. Omnia possum in ea qui me ꝯfortat. Ipse etiaꝫ inuitat nos ad pacientiā tribulationū. sic dicēs. 2. ad. Cor. 6. In omnibꝫ exhibeamꝰ nos sicut dei ministros in multa pacientia. In quibꝫ aūt paciētes esse debeamus statim subdit. In tribulationibus. in necessitatibꝫ. in angustiis. in plagis. in carceribꝫ. in seditionibꝫ. in laboribꝫ. in vigiliis et ieiuniis. in omnibꝫ premissis pacientia est nobis necessaria. De qua ait apl'us ad. Heb. 12. Pacientia vobis est necessaria vt voluntatē dei facientes reportetis repromissionē. M Sexto ꝯmēdatur vas istud honoris multiplici vtilitate. Et nota ꝙ olim erant q̄tuor genera vasoꝝ que vtilitati deo in tabernaculo ministrancium deseruiebant. Et hec vasa erant de auro purissimo. De istis vasis dicit dominus ad moysen. Exod. 25. Parabis et acetabula ac phyalas thuribula ac cyathos. in quibus offerenda sunt libamina ex auro purissimo. Nota etiaꝫ ꝙ ꝑm quosdā in acetabul' acetū. In phialis vinū In thuribulis thus. In cyathis vero oleū solebat offerri. Hoꝝ ergo q̄tuor vasoꝝ similitudineꝫ gerit apl'us paulus. Erat enim acetabulū ꝑ pnīe ꝑsuasionē. Erat phyala per tristium exhilarationeꝫ. Erat thuribulum per orōnum ꝓfusionem fuit nihilominus cyathus per supcelestiū ꝯtemplationem. Primo igit̄ erat acetabulū per pnīe ꝑsuasioneꝫ. Sicut em̄ acetū quod ꝑm quosdā in acetabulis offerebat̄ mordax est ⁊ acutū. Ita etiaꝫ pnīa mordax est et oīm p̄teritaꝝ delectationū punitiuū. Hanc paulus ꝑsuasit omībꝫ criminosis. Vnde ait. Act. 17. Annuncia deus oībꝫ vt omnes vbiq; pnīam agant eo ꝙ statuit diem in qua iudicaturus est orbem in equitate. Iteꝫ ait pau. ad agrippā. 26. Act. O rex agrippa nō fui incredulus celesti visioni. sed his qui sunt damasci p̄mū et iherosolimis et in omni regione iudee et gentibꝫ enunciabam. vt pnīam agerent et ꝯuerterent̄ ad deum digna pnīe opera facientes. Et nota ꝙ tam pio ꝫelo pc̄tores inuitat ad penitenciam ꝙ etiam luctum fecit sup tales. qui penitere nolebant. Vnde ait. 2 ad. Cor. 12. Timeo ne forte cum venero nō quales volo inueniaꝫ vos et lugeam multos ex his qui antea peccauerunt et nō egerūt penitenciaꝫ super immundicia et fornicatione et impudicitia quas

gesserunt. Scdo btūs paulus fuit vt phiala ꝑ tristiū exhieracōez Sicut enim vinū quod letificat cor hoīs in phialis offerri cōsueuit Ita etiam paulus tristes exhilarauit inuitans eos ad gaudium. Vnde ait ad. Phil. 4. Gaudete in dño semꝑ iterꝫ dico gaudete q̄si diceret gaudete quia vos a p̄senti miseria liberauit. Gaudete etiam quia vos in celis honore et glorie coronabit. Item ait. 2. ad. Cor. 13. De cetero fratres gaudete et ꝑfecti estote exhortamini idē sapite pacem habete. et deus pacis et dilectionis erit vobiscū. Item. 1. ad Thessz. 5. Semꝑ gaudete in dño sine intermissione orate in omibꝫ gr̄as agite. Hec est enim voluntas dei in xp̄o ihesu in omnibꝫ vob̄

N Tercio fuit thuribuluz per orōnum ꝓfusionem. Sicut enim per thus quod in thuribulis offerrebat̄ dñs placabat. et ideo per thus deuota oratio figurat̄. Ita etiam bt̄s paulus pro his quos ꝯuerterat deuotas orōnes effudit ad dñm. Vnde ait. 2. ad. Cor. 13. Oramus deum vt nihil mali faciatis. Item ait ad. Phil. 1. Oro vt caritas vestra magis ac magis habundet in scientia et in omni sensu vt ꝓbetis pociora vt sitis sinceres et sine offensa in diem xp̄i repleti fructu iusticie per ihesū xp̄m in laudē et gl̄iam dei. Item ad Thessz. epl̄a. 2. ca°. 1. Oramus semꝑ pro vobis vt dignet̄ vos vocatione sua vocare deus et impleat oēm voluntatem bonitatis et opus fidei in virtute. vt clarificet̄ nomē dñi nr̄i ihesu xp̄i. In precedentibꝫ tribus auctoritatibus tria bona notari pñt in quibꝫ pro subditis suis orat apl̄us. In prima enim auctoritate orat vt nihil mali faciant. In scda orat vt in caritate ⁊ operibꝫ caritatis ꝓficiant In tercia orat vt eternā claritatem ad quā vocati sunt perueniant Istud etiam nobile thuribulū ecōuerso petit orari pro se ad. Ro. 15. Obsecro vos fratres per dñm nostrum ihesū xp̄m et per caritatē spūssancti vt adiuuetis me in orōnibꝫ vestris ad deum vt libenter ab infidelibꝫ q̄ sūt in iudea et obsequii mei oblatio fiat accepta in ihrl̄m sanctis vt veniam ad vos in gaudio per volūtatem dei ⁊ refrigerer vobiscū amē. Item. 2. ad. Thessz. 3. De cetero fratres orate pro nobis vt sermo domini currat et clarificetur sicut et apud vos vt liberer ab importunis et malis hominibꝫ. Ecce q̄liter dat apl̄s hic exemplū p̄latis vt desiderent ⁊ petant ortiones subditorꝫ suorum Quomō vero orare debemus declarat. 1. ad. Cor. 14. Vbi ait Orabo spū orabo et mente. Debet igit̄ non tm̄ ore vel voce ꝫ spū et mente orare. qui vere et efficaciter vult orare. O Quarto fuit cyathus per supcelestium cōtemplationez. Sicut enim oleum quod in cyathis offerri solebat aliis liquoribꝫ superfertur. Ita et paulus cōtemptis inferioribꝫ mente ⁊ cōtemplatione in celestibus ferebat̄. Vnde ait ad. Phil. 3. Nostra cōuersatio in celis est. Item

scda ad. Cor. 5. Siue mente excedimus deos siue sobrii sum9 vob
caritas enim xpi vrget nos. Glosa excedens mente aplus omnem
humanam fragilitatem omnē seculi tempalitatem omnia quecūq
nascendo ⁊ occidendo vanescūt ⁊ transeūt habitabat corde in qua
dam ineffabili contemplatione vbi audiuit ineffabilia verba que
non licet hōi loqui. Ipse etiam hortat nos vt spretis vanitatibus
huius mundi supna queramus. Vnde ait ad. Col. 3. Si surrexistis
cum xpo que sursum sunt querite vbi xpus est in dextera dei sedēs
que sursū sunt sapite et non que sunt super terram. P Itez
nota q in domo dei magna adhuc sunt q̄tuor alia vasoꝝ genera.
Sunt em̄ vasa paruuloꝝ. musicoꝝ. castroꝝ. et medicoꝝ. Quibus
omnibꝫ bt̄s paulus compari pōt. Hinc est q dicit. Ysa. 22. Figā
elyachim seruū meū paxillum in loco fideli et suspendam sup euz
omnem gloriā domus patris eius vasoꝝ diuersa genera. Omne
vas paruulū a vasis crateraꝝ vsq ad omne vas musicoꝝ. Ely-
achim interpretat deus meus frater eoꝝ et signat dei filiuz q̄ licet
per creationem esset deus noster p carnis tn̄ assumtiptionē factus
est frater noster que tanq̄ paxillū deus pater erexit in ecclesia. vt
sup eum omnia vasa ecclesie idem omnes electi suspendant in gl'a
Fuit itaq btūs paulus vas paruuloꝝ .i. crater tornatilis aureus
quo paruuli .i. simiplices lactarent. Propinauit eniz eis lac huma
nitatis ihesu xpi. Vnde ait. 1. ad. Cor. 3. Tanq̄m paruulis in xpo
lac vobis dedi non escam. Nonduz em̄ poteratis sz nec nūc quidē
potestis quasi diceret. quia vtpote paruuli nōdum mel diuinitatis
poteratis attingere ꝓpterea vobis lac humanitatis p qd crescatis
in salutem ꝓuide ꝓpinaui. Verū cum ꝓponit hominibꝫ humanitas
saluatoris nostri nūq̄ debet eius passio subticeri. ꝓpter hoc legitur
Exod. 24. Q moyses vitulinum sanguinē misit in crateres ipmq
respersit in ꝓplm et ait. Hic est sanguis federis quod pepegit dn̄s
vobiscuz. Sic etiam paulus sanguinem xpi respersit in nos dicens
ad. Heb. 9. Si sanguis hircoꝝ et thauroꝝ et cinis vitule aspers9
inquinatos sanctificat ad emundationē carnis quanto magis san
guis christi qui per spūm sanctuz semetipsū obtulit īmaculatū deo
mūdabit cōscientiam nostrā ab operibꝫ mortuis ad seruiendū deo
viuenti. Beatus etiaz paulus monet fortiores vt infirmis tanq̄
paruulis cōdescendant eosq benigne suscipiāt. Vnd ait ad. Ro.
14. Infirmū in fide suscipite non in disceptationibꝫ cogitationum
Item. 1. ad. Thessz. 5. Rogamus vos fratres suscipite infirmos.
Q Fuit etiam vas musicoꝝ vtpote quedaz dulcis cythara vel
figella qua ꝯuiuantiū aures delectarent. Intulit enim auribꝫ nr̄is
delectabile canticū de supnis ita canens. 1. ad. Cor. 2. Oculus nō

vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit que ꝑparauit deus his qui diligunt illum. Nobis autē reuelauit deus per spūm suum. Spūs enim omnia scrutat̄ etiam ꝓfunda dei. Item canit ad Ro. 8. Non sunt cōdigne passiones huiꝰ tempis ad futurā gl̄iam que reuelabitur in nobis. Fuit etiam btūs paulus vas castroꝝ in excelsis sicut dicit. Eccīastici. 43. Fuit em̄ quasi tuba argentea cuiꝰ clangore castra dei munirent̄. Vn̄ etiam paulus os tube interpretatur. Igitur certam vocem dans hec tuba monet nos vt a somno pcti surgamus et induti armis lucis ꝑparemur ad bellum. Hinc ē ꝙ clangit ad. Ro. 14. Hora est iam nos de somno surgere. Abiiciamus ergo opera tenebraꝝ. et induam̄ arma lucis. Que vero sint arma lucis ostēdit ad. Eph̄. 6. vbi ait. Induite vos armatura dei vt possitis stare adūsus insidias dyaboli. State ergo succincti lumbos vestros in veritate et induti loricam iusticie et calcitati pedes in ꝑperationē euangelii pacis. In omnibꝰ sumētes scutū fidei in quo possitis oīa tela neq̄ssimi ignea extinguere. ⁊ galeā salutis assumite. ⁊ gladium spūs qd̄ est verbum dei. Fuit etiam bt̄s paulus vas medicoꝝ vtpote quedā pixis aurea continens species salutiferas quibꝰ infirmi et languidi curarent̄. Multas enim per eū medicus ille celestis virtutes et miracula faciebat. que omnia longū essent sermone ꝑstringere ꝓpter hoc dicit̄. Actuū. 19. Virtutes quaslibet non modicas faciebat deus per manus pauli ita vt etiam sup languidos deferrent̄ a corpe eius sudaria vel semicincia. et recedebant ab eis languores et spūs neq̄ egrediebant̄. R De secūdo sup̄ diuisione thematis posito hoc nota ꝙ licet olim ad lr̄am gentibus et regibus ⁊ filiis israhel. i. iudeis fideliter predicauerit verbū xp̄i tamen ⁊ adhuc et gentibus et regibus et filiis israhel p̄dicare non desinit verbum dei. Per gentes em̄ quilibet pctores accipiunt̄ Per reges vero p̄lati cuiuscūq̄ dignitatis sint intelligunt̄. Verum per filios israhel virgines vidue ⁊ religiosi quilibet exp̄muntur. Primo igit̄ insinuant gentibꝰ. i. gentiliter viuentibus videlicet peccatoribꝰ ꝙ si in pctis decesserint regnum dei non possidebūt. Vnde ait. 1. ad. Cor̄. 6. An nescitis quia iniqui regnum dei non possidebunt. Nolite errare neq̄ fornicari neq̄ ydolis seruientes neq̄ adulteri. neq̄ molles. neq̄ masculorum concupitores. neq̄ fures. neq̄ ebriosi. neq̄ auari. neq̄ maledicti. neq̄ rapaces regnū dei possidebunt. Scd̄o p̄dicat regibus idem p̄latis ostendens quales esse debeant. Vnde ait. 1. ad. Thimot̄. 3. Oportet ep̄m irrep̄hensibilem esse vnius vxoris. virum vigilantem sobrium prudentem pudicum ornatū hospitalem doctorem nō vinolentū non ꝑcussorem sed modestum non litigiosum nō cupidum sue domui bene ꝑpositū filios

habentem bene subditos cum omni castitate. Si quis autem domui sue p̄esse nescit quō eccie dei diligentiam habebit non neophituz ne in supbiam elatus in iudicium incidat dyaboli. Oportet autez illū et testimoniū hr̄e bonū ab his q̄ foris sūt vt nō in obprobriū incidat et laqueum dyaboli. Item ad. Thitū. 1. Oportet ep̄m sine crimine esse sicut dei dispensatorem non supbum non iracundum non violentū non pcussorem non turpis lucri cupidum sed hospitalem benignū sobrium iustum sanctū ɔtinentem amplectentē euz qui ꝑm doctrinam est fidelem sermonem. vt potens sit exhortari in doctrina sancta et eos qui ɔtradicūt arguere. Tercio p̄dicat filiis id est virginibꝫ viduis. et omibꝫ aliis religiosis. siue sint in claustro vel in mūdo. De virginibꝫ sic loquitur. 1. ad. Cor. 7. Mulier innupta et virgo cogitat que dn̄i sūt. vt sit sancta ⁊ corpe ⁊ spū cogitat id est cogitare debet. De viduis autem. 1. ad. Thimot. 5. Que vero vidua est et desolata speret in deum. et instet obsecrationibus et orationibus nocte ⁊ die. nanq̄ in deliciis est viuens mortua est. Ad quoslibet religiosos sic ait ad. Phil. 2. Omnia facite sine murmurationibus et hesitationibus. vt sitis sine q̄rela et simplices filii dei sine rep̄hensione in medio nationis praue et peruerse inter quas lucetis sicut luminaria in mundo verbum vite continentes. Rogate ergo dominum carissimi vt omnē doctrinaz istius preciosi vasis ita operibus exequamur. vt tandem eius meritis et precibus eternā claritatem feliciter assequam̄. Qd̄ nobis p̄stare. ꝛc.

Nota q̄ in p̄cedenti ꝑmōe sufficientē materiā habes ad sex ꝑmōes.

In purificatōe beate marie virginis ꝑmo. x

Tulerunt ihesū in ihrl̄m vt resisterent eum dn̄o. Lu. 2. Deuotus Bernardus inquit. Bonoꝝ dei alia accipim9 inferius vt tempalia alia interius vt spūalia. alia superius vt celestia et diuina que tanto sunt pre ceteris nobiliora quanto celum a terra et deus quibuslibet bonis prestancior muenitur. quantum enim aliquid inferius. tanto ignobilius quod in elementorum ordine cognoscitur euidenter. terra enim cum sit infimū est etiam ignobilissimum elementum. quod autem supra illud est vt aqua est nobilius. sup qd̄ aer qui iterum nobilius elementum est. supra quod ignis qd̄ nobilissimū est elementū. sic per omnem modum in donis gratuitis que quanto sunt superiora tanto meliora. dicente bt̄o iacobo om̄e datum optimum et omne donum perfectum desursū est descendēs hec ille. Cum autem marie filius sit donum excellens omnia alia dona. Ideo hodie ioseph et maria tulerunt ihesum.

Tulerunt ihesum in ihrl̄m vt resisterent eum dn̄o. Lu. 2. Quatuor hic p̄ma facie notare potes videlicet. Qui tulerit

quem tulerint·quo tulerint·Propter quid tulerint·qui ioseph et maria·Quem puerum ihesū·quo in ihrlm·Propter quid vt sisterent eum dño·Glosa·i·offerrent et cōsecrarent· ¶ S ¶Et nota q̄ sicut ioseph ⁊ maria tulerunt puerum ihesū in ihrlm. vt offerrent eū dño·Sic et nos moraliter facere debemus·Debemus igit primo spūaliter esse ioseph ⁊ maria.vt vicz corpore quasi ioseph anima vero maria simus.Sicut em̄ ioseph mariā cōiugem suā non polluit·sed quasi fidelis custos ei seruiuit. Ita etiam corpus non debet animā que iuncta est ei polluere sed potius ipsi fideli custo dia deseruire·Hinc est q̄ dñs loquit·Leuitici·11.Noli cōtaminare animas vestras ego em̄ sum dñs deus vester·sancti estote q̄m ego sanctus sum ne pulluatis animas vestras. Et nota q̄ non incongrue per ioseph qui interpretatur appositio corpus intelligit qđ de die in diem tendit ad hunc finez vt in sepulcro mortuoz ossibz apponat·Hinc est q̄ legit·Gen̄·35.Completi sūt dies ysaac·180 annoz cōsumptusq̄ etate mortuus est et appositus populo suo. Legit etiam·Gen̄·49. Finitis iacob mādatis quibz filios instruebat·collegit pedes suos sup lectum et obiit appositusq̄ ē ad pplm suū. Conuenienter etiam p mariam que illuminās interpretat pura etiam anima figurat· Per aiam quidez corpus illuminatur·nam post abcessum anime a corpe corpus tanereū iacet et pallidū·vnđ absentia eius pbat quid pūtia cōferebat· ¶ T ¶Scđo debem9 ferre puez ihesuz·Ad hoc monet nos apl̄us·i·ad·Cor̄·6.Empti estis pretio magno glorificate ergo ⁊ portate deū in corpe vestro. Ille in anima portat dñm qui ei seruit ex toto intellectu et ex tota voluntate omniq̄ memoria· Anima enim ad hoc se dare debet vt bonū intelligat bonū vero quod itelligit velle debet Id etiā bonū quod vult semper debet hr̄e in memoria·Ille etiaz in corpore suo portat xp̄m.qui omia membra corporis sui vicz oculos aures os linguā dorsum ventrem ⁊ vtrūq̄ latus manus et pedes exhibet et extendit in obsequio ihesu christi·Vnde dicat apl̄us ad· Ro·6· Sicut exhibuistis mēbra vestra seruire imundicie et iniquitate ad iniquitatē. Ita nūc exhibete membra vestra seruire iustitie in sanctificationē·Et nota q̄ dignū est vt portemus xp̄m ppter sex causas Prima causa est quia ipe p nobis tulit dolores verberum ⁊ flagelloz·Vnde dicit.Ysa·53·Vere languores nostros ipe tulit et dolores nostros ipse portauit· Secūda causa est qua ipe portauit p nobis spineam coronam qua acriter pūgebatur·Vnde dicit·Joh̄ 19. Milites plectentes coronam de spinis imposuerūt capiti eius Exiit ergo ihesus portans coronam spineā· Tercia causa est quia ipe p nobis tulit crucis patibulū·Vnde dicit.Joh̄·19·Bajulans

¶ De

sibi crucem ihesus extulit in eum · qui dicitur calvarie locus vbi eum crucifixerunt · Quarta causa est quia ipse peccata nostra id ē penaz pcōz pertulit in ligno crucis · Vnde dicit · 1 · Petri · 2 · peccata nra ipe ptulit in corpore suo super lignum · vt peccatis mortui iustitie viuamus pertulit · 1 · pseuerāter tulit · Quinta causa est quia nos ab vtero matris vsqz ad canos portat in peccatis nostris · Vnde dicit in · Ysa · 46 · Audite me qui portamini a meo vtero vsqz ad senectā ego ipse et vsqz ad canos ego portabo · Ego feci et ego feram ego portabo et saluabo Vterus domini est misericordia eius in qua pec catores vsqz ad senectaz et senium longanimiter portat dissimilās peccata hominum ꝓpter penitentiam · Sexta causa est quia si eum portauerimus modo sicut nos tandem portari ab angelis in sinuz abrahe · Vnde dicit · Luce · 16 · Factū est vt moreret mēdicus et por taretur ab angelis in sinu abrahe · Septima causa est quia nō solū in sinum ad requiem · sed ad verba portabimur ad refectionē · Vñ dicit · Ysa · 66 · Ad verba portabimini et super genua blandietur vobis · Quomodo sicut cui mater blandiatur · Ita ego consolabor vos et in iherusalem consolabimini · ¶ Vel ¶ Tercio nota q nō debemus ihesum ad tempus portare et postea a nobis eum reiicere sicut multi faciunt qui forsitan per susceptionem penitencie ipsum in · 40 · portare incipiūt · sed statim ipo sancto die pasche vel in cras tino eum a se reiiciunt · cōmessationib ebrietatibus ludis prohi bitis et lasciuis · necnon et luxuriis vacantes sicut prius facere con sueuerūt · Portandus itaqz est ihesus perseueranter donec peruen iatur in iherusalem per quā superna patria figuratur · Iherusalem quippe visio pacis interpretat · Et vere in illa celesti superna pria vera pax videtur et est · Vnde dicit in ps · Lauda ihrlm dominum qui posuit fines tuos pacem · Nunc etiam · Tobie · 13 · Iherusalem ciuitas dei beati sunt omnes qui diligunt te · a qui gaudent super pacem tuam · ¶ Et ¶ Quarto debemus puerum ihesuz in ihrlm offerre deo patri · Illam enim supernam ihrlm et si mundū adhuc corpore possidemus quotidie tamen mente et corde ingredi debe mus · vt deo patri puerum ihesum offeramus · Tunc autem puez ihesum deo patri offerimus · cum simpliciter petimus vt misereat nostri ꝓpter omnia que pro nobis sustinuit puer ihesus · videlicet ꝓpter natiuitatem eius et circumcisionem · ꝓpter paupertatem vigi lias lacrimas et labores eius · Propter colaphas alapas et irrisio nes que pro nobis sustinuit · ꝓpter sputa que in facez suscepit · ꝓpt flagella que pertulit · propter spineam coronam quā in capite por tauit · Propter seua vulnera que pro nobis in cruce passus fuit · et ꝓpter multa alia que pro nobis fecit vel sustinuit dulcissimꝰ ihesus

¶ Sanctis

Vnde ecclesia omnes orationes suas sic concludit. Per dominum nostrū ihesū xp̄m filium tuū. Hinc est etiam q̄ apls ait ad Heb. 13. Per ipsum offeramus hostiam laudis semp deo id est fructum labioz confitentium nomini eius. Hostia laudis est hostia laudabilis. Nec autem hostia nō tm debet esse oratio. sed et fructus eoz qui domino labiis cōfitentur. Et nota q̄ btā maria virgo nō solū obtulit puez suū ihesū. sed et obtulit cū eo talem oblationez quā paupercula puerpera. ꝟm legem moysi consueuit offerre cuius vi delicet manus pre paupertate agnum non poterat inuenire. Nec autem oblatio erat. vel duo turtures vel duo pulli columbe. sicut legitur. Leuitici. 12. ¶ ℣ ¶ Ponamus ergo pro misterio q̄ obtulerit vnum pullum columbe et vnum turturem. In his emz duabus auibus vt de multis earum proprietatibus taceam9. quatuor notantur que optime conueniunt beate dei genitrici marie. In columba quippe notatur prudens simplicitas et prolis fecundi tas. In turture vero notatur perpetua continencia et lenis patientia. In columba igitur notatur prudens simplicitas Prudentia eius in hoc perpenditur q̄ vitat insidias accipitris. Vnd libenter inficit in talibus locis ad que accipiter accessum habere nō pōt. Simplicitas eius in hoc attendit q̄ non curat de immundis cadaueribus tm puro grano vescitur illoc̄ contenta est. Sic etiam btā virgo prudens columba fuit. que cauens insidias infernalis accipitris in nazareth habitauit. Nazareth enim flos vel sanctitas interpretatur. Et certe in floze sanctitatis commorantem dyabolus nulla persuasione poterat attingere. Simplicitatem etiam suā commendabilem in hoc ostendit q̄ omni transitoria delectatione contempta solum illud celeste granum elegit. quod erat in sinu dei patris p̄ quod ipa etiam impleta fuit omni bono. Vñ a angelus dixit ad illam. Luce. 1. Aue gratia plena. In columba etiam notatur plis fecūditas. Vñ dicit Aristoteles in vno libro de animalibus. Columbe ouant omni tempore et faciunt pullos cum fuerit locus sue mansionis calidus et fuerit cibus earum paratus. Item dicit in sexto de animalibus. Columbe ouant decies in anno et aliquando cubant vndecies et aliquando duodecies. vt in egipto. Igitur a fecunditate prolis cōmendatur virgo beata. quia illum nobis genuit qui melioz est omnib⁹ his q̄ vnq̄ nati fuerunt vel adhuc nascentur in teris. Vnde bene potest ei adaptare verbum illud quod dicunt mulieres ad neomi in libro ruth. Natus est tibi de nuru tua qui te diligit a multo melius tibi q̄ si septem haberes filios. In veritate natus est beate marie virgini non de nuru sua ꝟ de seipsa talis filius. de quo multo melius est ei q̄m si mille filios

genuisset et illi omnes essent impatores. ¶ In turture etiã notatur ꝑpetua ɔtinencia. Vñ dicit Aristotiles in octauo libro de animalibus. Femina turturꝫ non associatur alicui marito nisi vni solum ⁊ nullo modo accipiunt alium masculum post. Sic etiã btã virgo non solũ post mortẽ sancti ioseph. sed etiam ante mortẽ suaꝫ semp casta ꝑmansit. licet eñ viro fuerit desponsata nunqꝫ tamẽ in ɔtumeliaꝫ virginitatis ab eo fuit tacta. In turture etiaꝫ notatur lenis pacientia. Vnde dicit. Aristotiles in. 14. libro de animalibꝫ. In turture non inuenit fel. Felle igit. quod amaꝫ est ⁊ irracũdie exatatiuũ ꝓrsus caruit btã virgo. Omnes eñ tribulatiões suas et aduersitates huiꝰ mũdi in multa pacientia sustinuit et lenitate Nos etiaꝫ ad imitationẽ btẽ marie cũ puero ihesu columbã offerre debemꝰ ⁊ turturꝫ. Columbã offerimꝰ si ꝓudent simplices sumꝰ et ꝓole fecũdi. Ad ꝓudentiã columbinaꝫ muitat nos dñs. Jere. 48. Estote q̃si columba mdificãs in sũmo ore foraminis q̃si diceret mdificate sicut ꝓudẽtes columbe in foramine lateris mei. Item ait Canticoꝝ. z. Vemi columba mea in foraminibꝫ petre et in cauernis macerie glosa dicit. q̃ petra est xp̃us. Foramina vero petre sũt illa q̃tuoꝫ vulnera manuũ eius ac pedum. Cauerna vero macerie est vulnus lateris eius. in quibus ab insidiis accipitris mdificare optat columbã xp̃i. Simplicitatẽ etiaꝫ columbe imitari debemꝰ vt sicut illa in ore suo elegit purũ granũ. sic ⁊ nos deũ eligamꝰ q̃ ẽ illꝺ granũ frumẽti. qꝺ cadens in terrã. i. btãm virginẽ in annũciatione mortuum fuit in passione et multũ fructum attulit in resurrectione et in ascensione. Hoc granũ elegerat ille qui dicit in p̃s. Quid eñ mihi est in celo et a te quid volui sup terram. Item sicut columba ẽ fecunda in ple. sic et nos debemus esse imitatores generose colũbe vt singulis annis. 12. pullos bonoꝝ operꝫ dño ꝓferamꝰ. Dii autẽ 12. pulli sunt. 12. opa miscdie. De p̃mis sex pullis dic dñs. Mat. z5. Venite benedicti patris mei possidete paratũ vobis regnum a ɔstitutione mũdi. Esuriui eñ ⁊ dedistis mihi mãducare. ecce p̃mꝰ pullus. Sitiui et dedistis mihi bibere. ecce secũdus. Hospes eram et collegistis me. ecce tercius. Nudus erã et cooperuistis me. ecce q̃rtus. Infirmus et visitastis me. ecce q̃ntus. In carcere eram ⁊ venistis ad me. ecce sextus. Septimꝰ est vt mortuos sepeliamꝰ. Vnꝺ dicit. Tobie. 12. Cñ orabas cũ lacrimis ⁊ sepeliebas mortuos ego obtuli orõnem tuã dño. Octauꝰ est vt sine spe lucri mutuũ demꝰ Vnde dic dñs. Mat. 5. Volenti mutuare a te ne auertaris. Item Lu. 6. Mutuũ dãtes nihil inde sperãtes. Nonũ ẽ vt errãtes ɔuertamꝰ. De hoc dicit. Jaco. 5. Qui ɔuerti fecerit peccatoꝝ ab errore vie sue saluabit aiam eius a morte et operit multitudinem pcꝯoꝝ

Deamꝰ est vt desolatis solatiꝰ prebeamus. De hoc dicit. Job. 29 Cunctꝫ sederem ꝙsi rex circūstante exercitu eram tñ merentiꝰ ꝛsolator et cor vidue ꝛsolatus sum. Multi sunt hodie oppressores pauperum et viduarꝫ ꝓpter quod bene indigerent bono ꝙconsolatore. Unde dicit. Eccliastes. 4. Vidi calumnias que sub sole geruntur. et lacrimas innocentū et ꝛsolatorem nemmem. nec posse resistere illorꝫ violentie cunctorꝫ auxilio destitutos. Undeamus pullus ē vt peccantibꝰ in nos ignoscam9. De hoc dicit dñs Luce. 6. Dimittite et dimittetur vobis. Item Math. 5. Diligite inimicos vestros ⁊ benefacite his qui oderūt vos. Duodeamus est vt p peccatoribꝰ orōnes effundamus. Unde dicit dñs. Math. 5. Orate p psequentibus et calumniātibus vos. vt sitis filii patris vri qui in cœlis est Debemus etiam turturem offerre dño. vt vicz ad similitudinem turturis ꝙdiu ablatus est a nobis sponsus noster ihesus christus lugeamus. nec cor nostrū alicui rei mundane delectabili apponamus donec ad ꝛsolabilem eius pñtiam veniamus et ꝓterea vt in tempe luctus nri sine omni felle amaritudinis existentes quicqd nobis aduersitas acciderit leni patientia tolleram9. Quod nob. ꝛc

Item in purificatione beate marie ſmo. xi.

Ecce homo erat in ihrlm cui nomen symeon ꝛc. Luce. 2. Beatus Ambrosi9 inquit. Non solū ab angelis et ꝓphetis. a pastoribꝰ et parentibꝰ. sed etiā a senioribꝰ et iustis generatio dñi accepit testimoniū. bene aūt symeon iustus dicit qui nō suā sed ꝓphi grām reqrebat ipe em expectabat redemptionē israhel. In hoc aūt qd respō sum accepit dicit. Greg. In hoc nos discimus quanto desiderio ex plebe israhelitica sācti viri incarnationis eius misteriū videre cupierant. Sed quid nos spūaliter facere debeam9 docet nos Origenes dicens. Et tu si vis tenere ihesū et amplexari manibꝰ omni labore mittere vt ducem habeas spūmsanctum. veniasqꝫ ad templum dei Qua de symeone dicitur. Et ecce homo.

Ecce homo erat in ihrlm cui nomen symeon et homo iste iustus et timoratus expectans consolationeꝫ israhel. et spiritusscanctus erat in eo. ⁊ venit in spiritu in templū et ipse accepit ihesū in vlnas suas. Luce. 2. Nota qd sicut sanctꝰ symeō ꝙd hoc demonstratiuū aduerbiū ecce a multis cōmendabilem esse demonstrat hodie xpm accepit in vlnas suas. Ita et nos hunc laudabiblem symeon imitari debemus. vt digni simus xpm recipere in vlnas aie nre mō p grām et in futuro p gloriam. ¶ Ad hoc autē octo requirūtur q in verbis supꝰ positis notari pñt. Prio ergo debemus esse homines p mortalitatis nre recognitionē. Un dicit ecce hō. Homo em ꝑm diffinitionē est animal rōnale mortale

¶ De

Et vere q̄ homo mortalis sit ⁊ breuis sit vita ei⁹ ꝑ hoc probat̄ q̄ compatur tribus valde cito transeuntibꝰ vicꝫ aque in terraꝫ dilabenti et fumo fugenti et vapori modicū apparenti. De p̄mo dicit mulier thecuites ad dauid. 2. Reg̃. 14. Omnes morim̄ ⁊ quasi aq̄ in terra dilabim̄ q̄ non reuertunt̄. De scd̄o dic̄. Job. 13. Homo natus de muliere breui viuens tempe replet̄ multis miseriis q̄ quasi flos egredit̄ et ꝯterit̄ et fugit velut vmbra et nunq̄ꝫ in eodem ꝛc. De tercio dicit. Jaco. 4. Que est vita nr̄a. Vapor est ⁊ ad modicū parens ⁊ deinceps exterminabit̄. Cū igit̄ mortalis sit hō mirabile est et miserabile q̄ audet se erigere cōtra altissimū. sicut fecit antiochus. de quo legit̄. 2. Mach̄. 9. Q̄ ita erat repletus superbia q̄ videbat̄ sibi fluctibus maris imperare et montiū altitudines in statera appendere. Arbitrabat̄ etiam se sydera celi attingere sed tn̄ ad agnitionem sui venire cōpulsus est diuina plaga ꝑcussus. Nam de curru regali cadens in terram in gestatorio portabat̄. et de corpore impii vermes scaturiebant. ac viuentes in doloribus carnis eius effluebant. Odore etiam ipsius et fetore exercitus grauabat̄ et cū nec ip̄e iam fetorem suum ferre posset ita ait. Istum est subditū esse deo ⁊ mortalem non paria deo sentire. Cum ergo mortales simus
2° ꝯsultū est nobis ne deum pct̄is nostris impugnemus ꝫ pocius cū ipso pacem habeamus. ¶ B ¶ Vnde secūdo morari debemus in irl̄m per interne pacis cōuersationem. Vnde dicit̄. Ecce hō erat in irhl̄m. Jherusalem interpretat̄ pacifica. Tunc autē sum⁹ in irhl̄m cū pacem habemus ad deum nec eum criminibꝰ nr̄is impugnam⁹ Vnde dicit apl̄us ad. Ro. 5. Justificati ex fide pacem habeamus ad deū. Quā autem pacem nos oꝑteat hr̄e ad deum declarat sexto capitulo. vbi ait. Non regnet pct̄m in vestro mortali corpore. vt obediatis ꝯcupiscentiis eius. Et vere expedit nobis vt non pct̄m sed pocius spūssanctus regnet in nobis. vt vicꝫ ei⁹ oꝑatione nr̄a misera mortalitas gloriosam induat immortalitatem. Vnde dicit apostolus ad. Ro. 8. Si spiritus eius qui suscitauit ihesum christū a mortuis habitat in nobis viuificabit et mortalia corpora vestra ꝓpter inhabitantem spiritum eius in vobis. dicit etiam prima ad. Cor̄. 15. Oportet hoc corruptibile induere incorruptionez et mortale hoc induere immortalitatem. Verum quoniam illi in quorum cordibus pax christi exultat. vt dicitur. Col̄. 3. Debent compati
3° miseriis miserorum ¶ C ¶ Propterea tercio debemus hr̄e nomē symeon per viscerosam cōpassionez. Vnde sequit̄ cui nomē symeō Symeon interpretat̄ audiens merorez. et signat illos q̄ viscerosa cōpassione audiunt pauperes merentes et clamantes. Talis ē ip̄e ihesus christus. Vnde dicit apl̄us ad. Hebreos. 4. Non habemus

pontificem qui non possit cōpati infirmitatibus nr̄is. Talis etiam erat iob qui dicit. 30. ca°. Flebaz quōdam sup eo qui afflict9 erat et cōpaciebat̄ anima mea pauperi. Tales q̄ nos esse debem9. Vn̄ ait apl's. 1. ad. Cor. 12. Si quid patit̄ vnū membrū cōpaciant̄ oīa mēbra sed q̄ vero corde cōpatit̄ etiā extrinsecus elemosinas manu largit̄. ¶ D ¶ Propter hoc q̄rto iusti esse debemus per elemosinarū largitionē vn̄ sequit̄. Et homo iste iustus erat. Q̄ autē iustū sit q̄ diues pauperi elemosinas suas largiat̄. testat̄ p̄s. qui ait in p̄s. Dispersit dedit pauperibꝫ iusticia eius manet in seculum seculi Ex isto loco sufficiēter pōt haberi quō elemosina debet dari. Dicit em̄ dispersit. i. diuersi mode sparsit nō totū in vnū locum ꝓiecit. Dedit pauperibꝫ non diuitibꝫ et non vni tm̄ sed pluribꝫ. Melius est em̄ plures patronos hr̄e q̄ vnum vel paucos. et sepe plurium orōnes efficatiores sunt apud deum q̄ vnius. Item q̄ iustus teneatur elemosinas erogare ꝓbat̄. Prou. 21. vbi dicit. Qui iustus est tribuet et non cessabit. Item dicit̄ in p̄s. 36. Iustus miseret̄ et retribuet. i. res tribuet. Et post pauca. Iustus tota die miseretur ⁊ commodat. et semen illius in benedictione erit. Iustus ergo dupliciter miseretur vicz res suas dando pauperibus ⁊ cōmodando. Sed q̄ nullus de iusticia sua nimis debet cōfidere. sed pocius se seruū inutilem reputare. ¶ E ¶ Propterea quinto debem9 esse timorati ꝑ trepidantem humilitatē. vn̄ sequit̄. Et timoratus. Talis erat iob qui ait. 9. ca°. Verebar omnia opera mea sciens q̄ non parceres delinquēti si lotus fuero quasi aquis niuis. et fulserint q̄si mūdissime manus mee tn̄ sordibus ~~intinges~~ intingues me. De hiis autē qui timorati sunt. i. per humilitatem in timore fundati. dicit dn̄s in Ysa. 66. Ad quē respiciam nisi ad pauperculū et contritum spiritu et trementem sermones meos. Verum quia non debemus solum domino seruire in timore, sed etiam oportet vt exultemus ei cū tremore id est vt tremori exultationis solatium adiungam9. Ob hoc sexto debemus esse expectātes consolationem israhel. per certe spei humilitatem. Vnde sequitur expectabat consolationē israhel. Igit̄ quia spes est certa exspectatio future beatitudinis. Debemus per hilaritatem spei consolationez filioꝝ dei expectare ꝓpter quod dic̄ apl'us ad. Hebreos. 6. Spem sicut anchoraz habemus anime tutā ac firmam et incendentē vsq̄ ad interiora velaminis. Item ad. Hebreos. 10. Teneam9 spei nostre confessionem indeclinabilē. Fidelis est enim qui repromisit sed quoniam ille qui sperat eternā cōsolationē talez se exhibere debet vt dign9 sit illius rei quā expectat Propterea septimo spūssanct9 esse debet in nobis per omnimodā vite puritatem. Vnde sequit̄. Et spūssanctus erat in eo. Hospitari

itaq; debemus spūmsanctū per oīmodam vite mundiciā. Mūdus eniz est spūssanctus nec habitabit in corpe subito pctis sicut dicit Sap. 1. Hinc est q legit. Luce. 3. Qd ihesu baptisato descendit spiritussanctus corpali specie sicut colūba in ipm p qd dat intelligi q in neminem descendit spūssanctus mansurus cuz eo nisi purus sit et mūdus. purus corpe. et mūdus corde. Vnde paulus ait. 1. ad. Cor. 6. Corpus nō fornicationi debet sed etiam dns. et dns corpi An nescitis qz membra vestra templū sunt spūssancti qui in vobis est quē habeatis a deo et non estis vestri. Verū qm ille in quo habitat spūssanctus p castitatem cōcupiscit in atria dni. Propter hoc octauo debemus venire in templū non manufactū sed per assiduitatem feruētis desiderii. Vnde sequitur ⁊ spū venit in templū. Sic etiam legit. Luce. 2. De illa btā anna vidua ⁊ pphetissa q non recedebat de templo ieiuniis et obsecrationibus seruiens deo die et nocte. Ille igit in spū venit in templū qui quotidie pferuens desiderium rapit vsq; in terciū celū. Sicut loquitur aplus de se. 2. ad Cor. 12. Primū celū est dulcis societas oīm electoꝝ. Scdm celum est speciosa claritas oīm angeloꝝ. Terciū celum est ipsa gloriosa trinitas a qua fluit oīs societas btoꝝ. Qui ergo in hoc celuz fuerit spū raptus talis pōt accipe ihesū in vlnas suas ac dicere. Nunc dimitis dne seruū tuū in pace. Quia viderūt oculi mei salutare tuum Potest etiam letus cantare. Suscepimus deus miscdiam tuam in medio templi tui. Rogate g carissimi dnm vt sic btm symeonem bonis operibꝰ imitemur vt tandem cum ipso beate marie virginis filium in vlnas nostras leti suscipe mereamur. Quod nobis. ꝛc.

Item in purificatione beate marie ſmo. xii

Lumen ad reuelationē gentiū et gloriā. ꝛc. Lu. 2. Antiqui symeonis deuotionē doctores katholici ɔsiderauerūt. Vnde dic. Origenes. Sicut ad tactū fimbrie vestimenti mulier sanata est. quid putandum est de symeone qui in suas vlnas accepit infantem ⁊ gaudebat videns paruulum se gestare qui venerat ad vinctos soluendos. sciens neminem eum posse de claustro corpis emittere cuz spe future vite nisi is quē in brachiis ɔtinebat Et bts Ambrosiꝰ inqt vide ergo iustū velut corpe molis carcere inclusū velle dissolui vt incipat esse cū xpo. Dicit em nūc dimitis ꝛc. Lumē ad reuelacōez

Lumen ad reuelationem gentium et gloriam plebis tue israhel. Luce. 2. Nota q bts symeō sacerdos tenens ihesū in manibus et vlnis suis multas gratias egit deo super hoc q merebat videre filiū suū qui qsi lumen erat in terris missum ad reuelationem id est ad illuminationem gentiū nō credencium et ad gloriā plebis israhel deum per fidem intuenciuz. Vnde legit

¶ Sanctis

Luce. 2. Qđ statim nato hoc lumine claritas dei circũfulsit pastores vigilantes et custodientes vigilias noctis sup gregem suũ. ¶ ℣ Cum igitur btã virgo istud glorioſuz lumen hodie portauerit in ihrusalẽ ⁊ obtulerit in templũ. Nos etiã ad imitationẽ ipius istũ pclarum cereum in manibꝫ bonoꝝ opeꝝ cõtinue portare debemus Verũ cum nõ solũ paruulo baptisato. sed etiaz hõi iam moriturꝫ ꝑm quorũdam hoim ꝛsuetudinẽ lumen detur in manũ cum etiam hodie cerei benedicti portent ab omnibꝫ. et preterea circa feretrum defuncti quatuoꝛ ardentes candelas ponant. Videndum est quid omnia ista lumina signifiẽt. Vnde nota q lumẽ qđ dat paruulo baptisato et hõi moriturꝫ est lumen baptismalis innocentie. lumẽ vero quod hodie portat est lumen filialis eminentie. Quatuoꝛ lumina circa feretrũ hec sunt. Primũ est vera sapia. Scđm est iustitie benuolentia. Tertiũ est mandatoꝝ conseruatio. Quartũ virtutũ cõgregatio. Primũ igit lumẽ qđ dat paruulo baptisato in manũ est lumen baptismalis innocentie. De isto lumine dicit in ps. 35. Dñe apud te est fons vite et in lumine tuo videbimus lumen q̃si diceret. O dñe fons vite est apud te in lumine tuo .i. in innocentia quã per grã tuã ꝛsecuti sum9. in baptismo videbim9 lumẽ .i. claritatez tuã. Hoc aũt lumẽ ꝛsistit in triplici reuelatione. Debet em innocentia esse in coꝛde ore et opere. vt vicz homo nec malũ coꝛde mediteť nec lingua loquat nec manibꝫ operet. Qui autẽ hoc lumẽ apoꝛtauerit ante dñm benigne suscipieť a dño. Vnde dicit in ps. 40. Me autem propter innocentiam suscepisti et confirmasti me in conspectu tuo in eternum. Veruntamen si lumen istud extinctum fuerit illis tribus modis quibus cõtingit extingui lumia videlicz per foꝛtem ventum supbie vel per aqueum humoꝛem luxurie siue etiam per violentam oppꝛesionem auaricie. Omnis emz violẽtia surgit ex auaricia. Rursus debet accendi per ignez ardentis penitentie. et sic homo cum ardenti cereo suo fiducialiter vadit ante faciem dei sui. quod et homini moriturꝫ ꝑm aliquoꝝ ꝛsuetudinez accensus cereus datur in manum quasi dicatur. Cum eadem innocentia qua exiit de baptismo egreditur etiam de hoc mundo. vt suscipiat a domino. Scđm lumen quod hodie portat p vniuersaz sanctã eccliaz est lumẽ filialis eminẽtie .i. ihesus xps altissimi pris filius. Qui aũt ipse sit lumen testat per semetipm. Joh̃is. 8. dicens. Ego sum lux mundi qui sequitur me nõ ambulat in tenebris. sed habebit lumen vite. Joh̃es etiaz euangelista asserit eũ esse lumẽ in pnapio euãgelii sui ita scribens. Erat lux mũdi vera q̃ illumiat oẽm hoiem venientẽ in hũc mundũ. Hinc etiã dr̃ in. Job. 25. Sup quẽ nõ fulget lumen illius. Et nota q filius dei nõ solũ est lumen

¶ De

huiꝰ mūdi per militantiū illuminationez verū etiaz est lumen celi per triūphantiū glificationē. Vnde ait. Tobie. 5. Quale gaudiuz mihi qui in tenebris sedeo ⁊ lumē celi nō video. Dicit etiā. Apoc. 21. Ciuitas illa non eget sole neqz luna vt luceāt in illa nam claritas dei illuminat eam et lucerna eius agnus est. Hoc igit lumē ꝯsistit ex tribꝰ vicz lichmo vel lichmine cera et flāma. Per lichmū notat caro xp̄i mūdissima. Per ceram vero intelligit aīa ip̄ius clarissima. Per flāmam aūt figurat diuinitatis eius gl̄iossima. Istud ergo benedictū lumē iugiter mūdis manibꝰ bonoꝝ opeꝝ portare debemus. vt per illud purificatis mentibꝰ deo patri p̄ntari mereamur. Nota etiaz q̄ si alicui nocte transeundū esset per aliquē locū p̄iculosū vbi seuientes inimici iacerent in insidiis circū circa se vicz ante ⁊ retro a dextris et a sinistris. tales bn̄ indigeret forti ⁊ lucido comitatu q̄ eū ibi ab hostibꝰ tueret. vt vicz fortes haberet armigeros p̄cedentes et subsequētes. et ab vtroqz latere gradientes. Sic igit optet. vt q̄tuor lumina fidem christianū in hoc seculo transmigrantem ex omni p̄te ambulant eūqz in omībꝰ viis suis custodiāt ab insidiis demonū q̄ sūt p̄ncipes infernaliū tenebraꝝ. Et hec quatuor lumina signant. p̄ illos q̄tuor cereos qui circa feretrū defuncti ponūtur. Primū itaqz lumen qd̄ ponit ad pedes defuncti. vt vicz eum p̄cedat est lumen vere sapie. De hoc dr̄. Sap. 7. Super salutez et speciē dilexi. sapiam et ꝓposui pro luce hr̄e illam qm̄ in extinguibile est lumen illius venerūt aūt mihi omnia bona pariter cuz illa et īnumerabilis honestas per manus illius. et letatus sum in omnibꝰ qm̄ antecedebat me ista sapīa. Et nota q̄ lumē vere sapīe cōsistit ex duobus magnis et p̄ciosis vicz ex timore dn̄i et amore dei. Nullus vere sapiens est nisi timeat ⁊ amet deuz. Vtrūqz ꝓbat Eccīastici. 1. Plenitudo inquit sapīa est timor dn̄i. Itez dilectio dei honorabilius sapīa. Hec aūt duo postea ꝯiungit et facit inde cereū vnū dicēs. 2. ca°. Qui timetis dn̄m diligite illū. et illuminabūtur corda vr̄a. Scd̄m lumē qd̄ ponit ad capud mortui. vt vicz sequatur eum est beniuolentia iusticie. De isto lumine dic̄ dn̄s. Ysa. 58 Frange esurienti panem tuū et egenos vagosqz induc in domum tuā. Cum videris nudū operi eū ⁊ carnē tuaz ne despexeris tunc erumpet quasi mane lumen tuū et sanitas tua cicius orietur ⁊ an̄ ibit faciē tuā iusticia tua et gl̄ia dn̄i colliget te. Iusticia igit opeꝝ miscd̄ie que modo pauperibꝰ impendunt statim cuz facta sunt ipsa opera p̄cedit faciez hoīs vt obtineat ei in p̄nti diuinā ꝓpiciationez Cum vero mortuus fuerit homo sequit eum vt ꝓtegat ip̄m ab insidiis inimicoꝝ ⁊ rep̄sentet eum glorie sempiterne. Q̄ autem opera miserantis iusticie sequāt hoīem ꝓbatur per. Apoc. 14. vbi dicit.

Joh. Audiui vocez de celo dicentē. Scribe beati mortui qui in dño
morinnt̄ opera enim illoꝝ sequūtur illos. Et nota ꝙ lumen istud
benefacientis iusticie ꝯsistit ad minus illis. 12. operibꝰ misericordie
De quibꝰ supra habes in illo sermone. Tulerunt ihesū in ihrl̄m.
Igit̄ quanto plura opera misericordie fecerit homo tanto clarius
lucebit cereus iste. Tercium lumen quod ponit̄ ad leuaz defuncti
est mandatoꝝ dei ꝯsecratio. Hoc autem lumē tuet̄ eum ne aliq̄d
aduersitatis attingat eū a sinistris suis. De isto lumine dicit ps̄.
Lucerna pedibus meis verbum tuū et lumen semitis meis. Itē
in ps̄. Declaratio sermonū tu. illu. Qꝛ aūt mādata dei bene custo
dita custodiāt hoīem ex hoc seculo transeuntem ostendit Eccīasti.
15. vbi ait. Si volueris mandata cōseruare cōseruabūt te. Lumen
autem mandatoꝝ dñi consistit ad minus in illis decem p̄ceptis q̄
dedit dñs moysi in monte synai. sicut legit̄ Exod. 20. Sunt autē
hec p̄cepta. Primū non habebis deos alienos coram me. Secūdū
non assumes nomen dei tui inuanū. Tercium memēto vt diem
sabbati sanctifices. Quartū honora patrem tuū et matrem tuam
Quintū non occides. Sextū non mechaberis. Septimñ nō furtuz
facies. Octauū non loqueris ꝯtra ꝓximū tuuz falsū testimonium
Nonū non ꝯcupisces domū ꝓximi tui nec omnia que illius sunt.
Decimū nec desiderabis vxorem eius. Cum autē darent̄ hec pre=
cepta cunctus ꝓpl̄us audiebat voces et videbat lampades vt ꝑ
hoc innueret̄ ꝙ mādata dei cēnt lumīa eterne vite. Quartū lumē
qd̄ ponit̄ ad dextrū latus defuncti est sanctaꝝ virtutū ꝯgregacō
vt nō solū ꝑ custodiā mandatoꝝ dñi cadant a sinistro latere ei9
mille sed etiaz ꝑ cōmitatū virtutum cadant a dextris eius decem
milia inimicoꝝ fortes em̄ sūt virtutes et ad bella doctissime. Sūt
aūt hec fides. spes. castitas. sobrietas. humilitas. simplicitas. veri
tas. obedientia. pacientia. ꝑseuerantia. cetereq̄z virtutes q̄ om̄es
sunt q̄si clarissima lumina vtpote a patre lumini desursū descen=
dentia. Vnd̄ dr̄ Jaco. p̄mo. Omne datū optimū ⁊ omne donum
ꝑfectū desursū est descēdens a pr̄e luminū .i. sanctaꝝ virtutū ꝑ q̄s
irradiant̄ electi. Hinc etiā ait. 1. Petri. 2. Vos estis gen9 electuz
regale sacerdotiū genus sancta ꝓpl̄us acquisicōis vt virtutes an
nunciatis eius qui de tenebris vos vocauit ī āmirabile lumē suū
q̄si diceret. O christiani vos estis .i. esse debetis electū genus mun
dum viz ꝯtemnēdo. Omne em̄ q̄d natū est ex deo vincit mundū
estis etiam regale sacerdotiū .i. debetis esse reges et sacerdotes vos
metip̄os vicz regendo et deo iugiter offerendo. Debetis nihilo=
minus esse genus sancta carnis īmundicias respuendo et popul9
acquisitionis ꝓximos vestros post vos bonis exemplis ꝑtrahēdo

et ꝑterea debetis annũciare omnes virtuosas bonitates eius qui vocauit vos de tenebris vicioꝝ in ãmirabile lumẽ virtutũ. Quia igit̃ illi q̃ cũ predictis luminib⁹ non aduenerint ꝑiuenẽt in tenebras exteriores vbi erit fletus et stridor dentiũ. Rogare carissimi dñm vt sic cum hoc glorioso luminũ comitatu ex hui⁹ exilii tenebris transeamus vt in patriaꝝ claritatis eterne vbi lux perpetua lucet electis feliciter veniam⁹. Quod nobis ꝑstare dignetur ꝛc.

In cathedra sancti petri Sermo xiii.

Tu es xp̃c filius dei viui Math̃. z. Dominus error ante tempora inualuit vt saturnũ iouem herculem ceteroscꝫ deos dicerent de q̃ errore clare scribit. Lactantius firmian⁹ ad impatorẽ Constantinũ diuinaꝝ institutionũ libro quarto ca. 14. sic di. Deus cũ videret maliciam et falsoꝝ deoꝝ cultus ꝓ orbem terre inualuisse vt iã nomen eius ex hoim memoria fuisset pene sublatũ. siquidẽ iudei quoꝫ quib⁹ solis archanũ dei creditũ fuerat relicto deo viuo ad colenda figmẽta irretiti demoniũ fraudib⁹ aberrassent. nec intrepati ꝑ ꝓphetas reuerti ad deum vellent. filium suũ ꝓncipem angeloꝝ ligauit ad homines vt eos cõuerteret ab impiis et vanis cultibus ad cognoscendũ et colendum deum verum. hec ille. Vñ itaqꝫ dominũ beatus petrus credens dixit. Tu es ꝛc.

Tu es xp̃us filius dei viui Math̃. z. Nota q̃ hec est confessio fidei aplice que pauca verbis multa cõplectit̃ que ꝑtinet ad cõmẽdacõem iħu xp̃i. Recognoscit em̃ in ipso pontificalem dignitatem. Secdo cõfitet in eo regiaꝝ sublimitatem Tercio asserit eũ patri equalẽ ꝑ diuinitatẽ. Quarto asserit ei deberi paternã hereditatẽ. Prima duo innuũtur in hoc q̃ dic̃ xp̃us id est vnctus. residua duo innuũtur ꝑ hoc q̃ dicit filius dei viui

Igit̃ primo cõmendat eum a pontificali dignitate in hoc q̃ dicit xp̃us quod interp̃tat vnctus. Vnxit em̃ eũ deus p̃ tanq̃m verũ pontificem oleo exultacõis pre participib⁹ suis. Q̃ aũt iħs sit pontifex testat pau. ad Heb. 7. Ihesus eo q̃ maneat in eternũ sempiternũ habet sacerdotiũ. vnde et saluare in ꝑpetuũ põt accedens ꝑ semetip̃m ad deũ semp viuens ad interpellandũ ꝓ nobis talis em̃ decebat vt nobis esset pontifex sanctus innocens impollutus segregatus a pctoribus. Sanct⁹ in mũdi hui⁹ cõuersatione sancte em̃ cõuersat⁹ fuit in mundo. Innocẽs in passione innocẽt em̃ passus fuit. Impollutus in limbi cõfractione qua em̃ impollutus fuit destruxit mortis imperiũ. segregatus a pctoribus i gloriosa resurrectione et excelsior celis factus in ãmirabili ascensione Iste est pontifex qui calicẽ passionis ꝓ nobis potauit Math̃. z6. Pater mi si nõ põt transire hic calix nisi bibam illũ. fiat voluntas

¶ Sanctis

tua Dic est pontifex qui enndē calicē suis fidelibꝫ porriget Mat. 20. Potestis bibere calicē quem ego bibiturus sum q̄si diceret nō biberitis mecum calicem passionis nō bibetis calicem cōsolacōnis Dic est pontifex qui claues ligandi atq; soluendi pontificibꝫ a sacerdotibꝫ dcssit Math. 16. Tibi dabo claues regni celoꝝ et q̄dcunq; ligaueris sup terram erit ligatū et in celis. Vñ iusta sententia excōmunicationis vehementer est timēda. Excōmunicatio em̄ separat excludit infirmat tradit iniquo separat a deo excludit a suffragiis ecclesie Infirmat hoiem ad resistendū viciosis temptationibꝫ tradit iniquo id est dyabolo et tortoribus infernalibus. ℔ ¶ Secdo cōmendat eū a regia dignitate p hoc q̄ dicat cristus id est unctus quia reges etiam inunguñt. Et certe iste per illum pulcrū a rubicundū dauid exp̄ssus fuit qui in regem iūctus fuit Vñ legit in primo Reg. Erat dauid rufus et pulcer aspectu decoraq; facie. Tulit ergo samuel cornu olei et unxit eū in medio fratrū eius et direct9 est spūs dñi in dauid a die illa et deinceps in reliquū. Per dauid g̃ xp̄us et p samuelē deus pater intelligit Iste est rex qui hominibꝫ regni sui hoc est filius gre legis edidit et posuit castitatis eq̄tatis a pietatis. De lege castitatis Math 5. Audistis quia dictū ē antiquis nō mechaberis. Ego autē dico vobis q̄ omnis q̄ viderit mulierem ad concupiscendū eam mechatus est eam in corde suo. De lege equitatis Luc. 6. Diligite inimicos vros bñfacite et mutuū dantes nihil inde sperantes date a dabit vobis. Iste est cui cōmissum est viuos et mortuos iudicare Vnde in ps̄. Deus iudiciū tuū regi da ꝛc Testat etiam eū equalem fore patri p diuinitatē ibi. vt dicat filius dei viui. filius enim dei ꝑm fidem catholicam coeternus est deo patri et eq̄lis ꝑm diuinitatem Vnde athanasius eq̄lis patri ꝑm diuinitatē minor patre ꝑm humanitatez Joh. 14. Non crede philippe quia ego in patre et pater in me est. Innuit etiam petrus xp̄o ihu deberi paternaz et celestem hereditatez a hoc ostendit p hoc q̄ dicat filius dei viui. Si em̄ est filius cōsequens est etiam vt sit heres sicut dicat ap̄lus ad Gal. 4. Quod si filius a heres p deū subaudit iure. Et nota q̄ ihesus qui est filius dei per unionem nos coheredes suos facit qui sumus filii p adopcōem. Vnde ad Ro. 8. Ipse spūs testimonium reddit spūi nro q̄ sum9 filii. Si aut filii a heredes. heredes quidem dei coheredes aūt xp̄i. Hereditas autem ista consistit in tribus. In vite ꝑpetuitate. In diuitiaꝝ ubertate. et in gl'ie sublimitate vnd Prou. 3. Longitudo dierꝝ in dextera eius et in sinistra illius diuicie et gl'ie. Rogamus g̃ pontificē istū et regem vt in regno p̄ris sui nos suos faciat coheredes. Quod nobis p̄stare dignet ꝛc

De
Beati Mathei apli Sermo xiiii.

Tollite iugum meū sup vos ꝛc Matth. 11. Strenuus miles nō ab horet iugum principis si saltem eū vere amat. qz attenditur illud Joh̄is. 15. Non est seruus maior dño suo. ymo gaudent omnia suffert attendens illud beati augustini dicentis. Omnia seua ⁊ im mania facilia et ꝓpe nulla fuit amor. Q̄z em̄ fuit i causa nisi amor habitus ad deū q̄ sancti patres tam multa varia penaꝝ genera sustinuerunt de quoꝝ numero vnus fuit. deuotus Bern̄. dicens Labor meus vix est vnius momenti si maior est ꝓe amore non sentio. Et de apl̄is scribit Actuum. 5. Ibant apli gaudentes ante cōspectum consilii q̄m digni habiti sunt p nomine ih̄u ꝯtumeliā pati. Memores em̄ erāt verbi dñi nr̄i ih̄u xp̄i dicētis. Tollite ꝛc

Tollite iugum meū sup vos et inuenietis requiē animab⁹ vr̄is. Jugū em̄ meū suaue est et onus meū leue. Matth. 11. Tria sunt hic notanda viz q̄ sit iugum quod tolli ꝓcipitur. Item q̄ sit requies q̄ inuenit. Tercio q̄re iugū dñi suaue asserit.

De ꝓmo nota q̄ triplex est iugum dñi. Primum est iugum sanctificacōis. Scōm electionis. Tertiū tribulationis.

Jugum sanctificacōis attendit in castitate corpis et anime vt viz christianus homo vel seruet castitatem ꝛugalem vel cōtinentiaꝝ vidualem aut mundiciaꝝ virginalez. Vñ apl̄us. 1. ad Thessz. 4. Hec est voluntas dei sanctificatio vr̄a vt abstineatis vos a fornicatione vt sciat vn⁹q̄sq̄ vr̄m suū vas .i. corpus vt dicit glosa possidere in sanctificacōe et honore nō in passione desiderii sicut et gentes q̄ ignorant deū. Non em̄ vocauit nos deus in immundiciaꝝ sed in sanctificationē. Jugum dilectionis consistit in caritate dei et proximi siue ille sit amicus aut inimicus. Vñ Matth. zz. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo et ex tota aīa tua et in tota mente tua. hoc est ꝓmū et maximū mandatū. Scōm aūt simile est huic Diliges ꝓximū tuū sicut teipm. In his duobus mādatis vniuersa lex pendet et ꝓphete. Jugum tribulacōnis attendit ex flagello diuino quo deus hoiem punit per corpales infirmitates. Cōsistit etiam ex temptationib⁹ quib⁹ dyabolus hoiem infestat et ex iniuriis et damnis quib⁹ malus homo bonū inquietat. De his omnibus. z. ad Timo. 3. Omnes q̄ pie volunt viuere in xp̄o psecucōnem patientur. Unde etiam Jacob. 1. Omne gaudium existimate fratres mei cū in tēptationes varias inciderit scientes q̄ pbacō fidei vestre patientia operatur. Patiētia aūt opus perfectum habet vt sitis perfecti et integri nō deficientes. Nota aūt q̄ multi rūpunt hoc triplex iugum. Primo rūpitur p aīe et corpis immundiciaꝝ Scōo p cordis et oris malitiā. Tercio p blasphemiā ⁊ impatiētiā

R ¶ De scdo nota q hi qui portant iugum dñi duplicē reqem inuenient viz sinus et mense. Optima em̄ requies est in lecto et in mensa. De requie sinus dñi Luc. 16. Factuz est vt moreretur mendicus ⁊ portaret ab angelis in sinū abrahe p quē deus pater intelligit. Item Isa. 40. In brachio suo cōgregabit agnos et in sinu suo leuabit. Suauissime stratū est animabus sanctoꝝ in sinu dñi. Inquietissime aūt aīe pctoꝝ iacebūt in sinu dyaboli vbi sub ter eos sternet tinea et operimentū eoꝝ erunt vermes de requie mense Job. 36. Requies mense tue erit plena pinguedine. Isa. 25. Faciet dñs exercituū omnibꝫ ꝓplis in monte hoc ꝯuiuiū vin demie pinguiū medullatoꝝ vindemie desecate ¶ L ¶ De tcio nota q iugum dñi suaue et leue dicit ꝓpter tres causas. Prima ē dñice passionis recogitatio. Vnd apl'us ad Heb. 12. Recogitate eum qui talem sustinuit a pctoribꝫ aduersus semetipm cōtradictionem vt nō fatigemini animis vr̄is deficientes nondū em̄ vsq ad sanguinē restitistis. Scda ē intrinseca sanctispūs cōsolocio. Vn̄ Isa. 10. Cōputrescet iugum a facie olei viz spūssancti. Item. 2. ad Cor. pmo. Benedictus deus et pater dñi nr̄i ihu xpi pater misericordiaꝝ et totius ꝯsolationis q ꝯsolat nos in omni tribulacōe nr̄a viz per spūs paclitī intrinsecaz vnctionē. Tercia est gloriosa remuneracōnis expectatio. Vnde. 2. ad Cor. 4. Id qd in pn̄ti est momētaneū et leue tribulacōis nostre supra modū et in sublimitate glorie eternum pondus operat in nobis. Quod nobis ꝛc

In annunciatione beate marie Sermo xv.

Aue gratia plena dñs tecū ꝛc Luc. 1. Quare angelus in salutacōne sibi a dño cōmissa p̄miserit aue pulcre declarat doctor grecus dicens. Iocunditatem non absurde p̄nunciat angelus virgini dicens aue qd dicit sine ve. pma em̄ mulier genuit nos cum multiplici ve. facta est em̄ nobis mater malicie et discordie ignorantie et miserie sed bt̄a virgo facta est nobis mater dilectionis ꝯtra ve malicie. mater timoris ꝯtra ve discredie mater agnitionis ꝯtra ve ignorantie. mater sancte spei ꝯtra ve miserie. Quare Bernardus Reddit femina pro femina. humilis pro superba. prudēs p fatua Eleganter ergo angelus dixit aue

Ave maria gr̄a plena dñs tecū benedicta tu in mulieribꝫ. Luc. 1. Hec sunt verba Gabrielis archāgeli ad virginez mariā Luce. 1. Elizabeth aūt addidit. Et bn̄dictꝰ fructꝰ ventris tui. Igit qnq sunt hic notanda. Primo q̄re virgini hec salutatio scz aue ꝓferat. Scdo cur esse gr̄a plena dicatur. Tercio quō cū ea dñs ēē dicat. Quarto q̄re sup oēs mlieres merito bn̄dicat. Qnto cur etiā fructus ventris sui benedicti ab omibꝫ mereat

benedicta ¶ M ¶ De primo nota q̄ bt̄a virgo ꝓpter q̄tuor hoc
verbo scz aue salutat̄. Aue em̄ sonat q̄si sine ve. Eua nauiq̄ qua
druplici ve subiacuit. Ipsa enim ꝑ virū violenter fuit deflorata.
Ipsa ꝑ cōceptus multiplices fuit onerata. Ipsa in ꝑtu filioꝝ fuit
angustiata. Ipsa etiam tandē fuit in puluerē resoluta. Vnde ꝓpt̄
predicta dixit ei dn̄s Gen̄. 3. Sub viri pt̄ate eris ⁊ ip̄e dn̄iabitur
tui qnantuz ad violentiam deflorac̄ōis. Multiplicabo erumnas
tuas ⁊ ꝯceptus tuos quantū ad onera ꝯceptionis. In dolore pa-
ries filios tuos ecce dolor in partus effusione. Sequnt̄ verba q̄
dn̄s dixit ad virū q̄ etiā intelligunt̄ dixisse ad mulierē. Pu luis
es et in puluerē reuerteris. Ecce testimoniū de incineratione. bt̄a
igit̄ virgo hui⁹ ve quadruplicis īmunis fuit. Ipsa em̄ ꝑ dei con
ceptione virginitate non fuit spoliata. Ipsa per eū quē cōceperat
nō fuit aliquo modo grauata. Ipsa in natiuitate filii non fuit an
gustiata. Ipsa etiam post mortē ꝟm fidem laudabilem nō fuit inci
nerata. Sicut em̄ eua q̄ fuit ex ossibus ade et caro de carne ei⁹ cū
cōiuge suo participauit maledictione corrupcōis et incineracōis
Ita ecōuerso dignū fuit vt bt̄a virgo cū filio de qua ex eius car
ne et sanguine carnē assumpserat et sanguinē participaret bene
dictionē incorrupcōis. Sicut em̄ caro filii non vidit corrupcōem
sic nec caro matris ¶ N ¶ De scd̄o nota q̄ bt̄a virgo ꝓpter
q̄tuor dr̄ esse gr̄a plena. Fuit em̄ mūdissima. vacuissima. solidis-
sima. et q̄etissima. Sicut em̄ q̄tuor ad minus ad hoc requiruntur
q̄ materiale vas vel dignū sit repleri vel possit impleri videlicet
q̄ sit mundū q̄ sit capax seu vacuū q̄ sit solidū .i. nō ruptū q̄ sit
quietū .i. nō moueat̄ dum liquor infundit̄. Ita et bt̄a virgo fuit
mūdissima ab omni labe vicioꝝ. Nunq̄ em̄ mortaliter vel etiam
venialiter peccauit sed semꝑ in omī cogitatu suo ⁊ verbo et opere
meruit. Et certe ꝟm hoc q̄si plusq̄ homo hic. Non est em̄ hō qui
non peccet. vnde Johes in .1. cano .1. Si dixerimus qm̄ pct̄m nō
habemus ipsi nos seducimus ⁊ veritas in nobis nō est. Fuit etiā
vacuissima ab omī desiderio terrenoꝝ. Non em̄ cor suū et animū
habuit circa ista terrena ⁊ inferiora ꝫ semꝑ suū desideriū circa suꝑ
celestia versabatur. Ipsa siquidē tempalia que auari sūmo studio
colūt ꝯtemptibilia et q̄si stercora reputabat. Fuit etiaz solidissi-
ma ⁊ integerrima ꝑ oīm virtutū ordinatā et indiuiduā custodiā
Om̄es em̄ virtutes circa ip̄am agregate ita solidā ⁊ integrā eam
ꝯseruauerūt q̄ nō poterat ledi aliquo temptacōis impulsu. Fuit
etiam quietissima ꝑ pacem cordis et oīm affectuū tranquillitatez
Pacem em̄ quā fili⁹ suus dedit discipulis ipsa p̄cipue cōseruauit
Ipsa etiaz nunq̄ indebite vel ꝯcupiuit aut timuit nec doluit aut

gauisa fuit indebite. O ¶ De tercio nota q dñs primo cũ ea esse dr̃ tanq̃ sponsus in secreto cubiculo. Dei em̃ filius in camera virginalis vteri hũanã naturã assumpsit eamq̃ sibi tanq̃ sponsam gratissimã insepabilit̃ vniuit. Scdo cum ea fuit tanq̃ miles arma induens in tabernaculo. Dñs em̃ bellũ ꝯgressurus cũ dyabolo tunicã carnis nr̃e in sanctissimo tabernaculo v̄ginei corpis induit q̃ cum in passione p flagella et spinas ⁊ clauos ac lancea laceraret̃ ⁊ pforaret̃ virtus diuinitatis que sub ea occulta fuerat strauit dyabolũ. Tercio dñs cũ ea fuit tanq̃ rex in throni sui consistorio. Dei em̃ filius vtpote verus salomon .i. rex pacificus sedit in ipsa tanq̃ in regali solio iudicans om̃es fines terre. Medio si quidẽ tempe q̊ in virginis vtero gestabat̃ nõ minnus ea q̃ sursũ erãt in celo ⁊ q̃ in terra deorsũ prudentissime gubernauit. Quarto cũ ea fuit tanq̃ hospes prandens in terclinio. Sedens em̃ infantulus ĩ virginis vtero ⁊ patre plenissime fruebat̃ ⁊ mũdis affectibꝫ mr̃is ac sanctis opibꝫ delectabilr̃ pascebat̃ ¶ P ¶ De q̃rta nota q ꝓpt̃ q̃tuor ĩ mulieribꝫ dr̃ bñdicta p̃mo qꝛ serpenti nõ obediuit Cum em̃ ⁊ ipse dei filius tẽptatus fuerit verisile est q bt̃a virgo qñq̃ etiã tẽptata fuit sed ip̃a nunq̃ dyabolice tẽptationi assensit. Secũda q obꝓbriũ feminaꝝ diluit ⁊ abstersit. Sicut em̃ eua causa extitit ꝑditionis humane. Ita et maria causa fuit nr̃e redẽptõis. Vnde mulieres deinceps verecũdari nõ debent tanq̃ ꝑ feminã genus humanũ sit amissuꝫ tũ ⁊ ꝑ feminã fuerit recuperatũ. Tercio dr̃ bñdicta qꝛ ꝑ fructũ vite quẽ edidit suspendendum in ligno crucis vitã restituit. Eua nãq̃ ꝑ pomũ vetitũ q̊d descripsit ab arbore ⁊ sibi et vniuerse parẽtele sue mortẽ ꝓpinauit. Maria vero p̃ciosum fructũ ventris sui mundo edidit q̊ ꝓ salute generis humani in crucis patibulo suspensus fuit et sic mortẽ fugauit ac vitã restituit. Quarto dr̃ bñdicta qꝛ claue dauid hoc ẽ ꝑ filiũ suũ paradisũ aperuit. Sicut enĩ ꝓpter euã paradisi porte clause fuer̃t Ita et ꝑ mariam virginẽ sunt reserate extincta ignea rũphea per sanguinem ihu xp̃i ¶ Q ¶ De q̃nto nota q fructus ventris in temerate virginis ꝓpter q̃tuor dr̃ bñdictus. Primo ꝓpter caritatiuam sui sanguinis effusionẽ. Et certe ipse non fuit parcus in suo sanguine q̊ nos redemit sed largissim9 vnde sit ipse ꝑ secula benedictus. Secũdo ꝓpter exulantiũ animaꝝ e limbo refectionem. quõ em̃ creditis q ab illis animabꝫ fuerit bñdictus q̃s ip̃e de regione mortis eripiens in patriaꝫ lucis eterne transfexit. Quartũ q̃dam etiã q̃nq̃ milibꝫ annoꝝ passe fuerant exiliũ. Tercio ꝓpter bt̃oruꝫ cottidianã refectionẽ. Quãdiu em̃ in hoc seculo sumus ꝑegrinam̃ a dño. Prima et sũma refectio aĩaꝝ nr̃aꝝ est corpus et sanguis

dñi nr̄i ih̄u xp̄i quo cotidie pascimur et potamur. Quarto dr̄ bñ dictus ꝓpter regnantium in patria delectabilem remunerationez Ibi em̄ merces omnium filiorū dei est gloriosus fructus ventris immaculate virginis marie. Rogate ergo dominum vt a viciis emundati meritis beate virginis sic in hac vita dei gratia repleamur vt post hanc vitam gloriosam fructum ventris sui in premium assequamur. Quod nobis prestare dignetur ꝛc.

Item de eodem festo Sermo xvi

Aue gratia plena dominus tecum Luce. i. O carissimi q̄ vere angelus dixit gratia plena quia inquit beatus Jeronimus ceteris sanctis per partes marie vero se simul totam infudit gratie plenitudo. et Anshelmus ait. O femina gr̄a plena ⁊ sup̄ plena de cui⁹ plenitudinis abundantia reuiuiscit omnis creatura. De illo aūt q̄ angelus dixit domin⁹ tecū inquit Jeronimus. Jam autez erat cum virgine qui ad virginē mittebat angelū et precessit nunciū suum dominus. nec teneri potuit locis qui omnibꝰ habetur locis Et beatus Augustinus inquit dominus tecū magis q̄ mecū ip̄e em̄ in tuo est corde. in tuo sit vtero adimpleuit mentem adimpleat ventrem. Preclare ergo dixit aue ꝛc.

Aue gratia plena Luc. i. Nota q̄ hec sunt verba quibus angelus alloquit̄ virginē mariā. Et nota q̄ sicut mūda pixis nobili electuario repletur ita etiā bt̄a virgo tanq̄ aurea pixis gratia repleta fuit. Dicit ergo angelus ad eā. Aue gratia quasi diceret. Aue virgo sanctissima q̄a tu es pixis aurea q̄ nobili electuario gr̄e vsqueq̄ a sūmo pigmentario es impleta

R Qr autem beata virgo sit vas gratie testatur sequentia in qua sic cantat̄. Salue mater saluatoris vas electum vas honoris vas celestis gratie. Duo igitur principaliter sunt hic notanda. Primuz est que virtus huic electuario qd̄ gratia vocatur inesse credatur. Secundum est ex quibus speciebꝰ predictū electuariuz conficitur. De p̄mo nota q̄ hoc electuariū quod gr̄a vocat̄ quatuor egregias virtutes habere probatur. Prima virtus est q̄ hō per grām ab omni peccati egritudine liberatur Secunda virtus est q̄ homo ad virtutū exercicia per gratiam mirifice roboratur. Tercia virtus est q̄ homo per gratiam bonis supercelestibus locupletatur. Quarta virtus est q̄ homo per gratiam in regno dei honorifice sublimat̄. Prima igitur virtus huius electuarii quod gratia vocat̄ in hoc consistit q̄ homo per illud ab omni peccati lāguore curatur. Beata igit̄ virgo maria tantam habundantiam

gratie ꝯsecuta est a domino ꝙ etiam in matris vtero ab originali peccato extitit emũdata et ꝙ oĩs egritudo fomitis in ea penitus est extincta. Vnde scribit btũs Bernardus ad canonicos lugdunenses. Quod vel paucis mortalium constat fuisse collatũ vt viz sancti exirent ex vtero fas non est suspicari tante virgini esse negatum per quã omnis mortalitas emersit ad vitaz ego puto ꝙ et copiosior sanctificationis benedictioni eam descenderit q̃ ipsius nõ solũ sanctificaret ortũ ꝫ et vitã deinceps ab oĩ pcto custodiret immunem q̃d nemini alteri in natis quidem mulierũ creditur eẽ donatum. Nos etiam carissimi cum simus peccatores necessarium nobis est electuarium gratie vt per illud a peccatorum infirmitatibꝫ liberemur. Vnde gratiã nobis optat apostolus ad Ro. 1. Gratia inquit vobis et pax a deo patre nostro et domĩo ihu xp̃o Glosa per gratiam liberamur a peccatis. Per pacem autẽ reconciliamur deo. Hinc etiam scribit apostolus ad Eph. 2. Deus qui diues est in misericordia propter nimiam caritatem suam qua dilexit nos cum essemus mortui peccatis cõuiuificauit nos christo cuius gratia saluati estis. Per gratiã itaq̃ christi saluamur a peccatis que animam faciunt grauiter infirmari. Propter quod necesse est vt electuarium gratie mũdificatiuũ iugiter a domino postulemus. Secundo virtus huius electuarii hec est vt videlicet ꝑ illud deperdita restaurantur et totus homo per hoc ad virtutum exercicia roboratur. Beata igitur maria quicquid eua ꝑ culpam amiserat recuperauit per gratiã toti mundo. Ipsa etiã tanq̃ mulier fortis manꝰ mittens ad fortia viriliter in virtutuz exerciciis desudauit. Vnde dicit. Luce. 1. Qꝛ post salutationem angelicã exurgens maria abiit in montana cum festinatione et intrauit domum zacharie et salutauit elizabeth. Apud quam mansit quasi mensibus tribus ministrãs ei in natiuitate Johannis precursoris domini. Super predictũ locũ dicit glosa. ꝙ beata virgo ita fortis et robusta fuit per grãm ꝙ eam asperitas itineris nõ retardauit Nos etiam vt fortes in bonis operibꝫ existamꝰ indigemꝰ electuario gratie restauratiuo atq̃ cõfortatiuo. Vnde dicit apl̃us ad. Hebreos. 13. Optimum est gratia stabilire cor non escis que non ꝓfuerunt ambulantibus in eis. Ipse etiam beatus paulus fortis fuit et strenuus per gratiaz. Vnde dicit de semetipso. 1. ad Cor. 15. Gr̃a dei sum id quod sum et gr̃a eius in me vacua non fuit ꝫ abundantiꝰ omĩbus illis laboraui. Monet etiã nos. 2. ad Cor. 6. Ne in vacuũ grãm dei recipiamꝰ Ille ĩ vacuũ gr̃am dei recipit q̃ ꝑm gratiã a deo acceptam in bonis operibus nõ desudat. Tercia v̄tus ẽ huiꝰ electuarii ꝙ hoĩem bonis supcelestibꝫ locupletat.

Quia igitur beata virgo per gratiam fuit emūdata ꝓpterea summo et vero bono spūaliter et corporaliter fuit adimpleta. Erat enim nobile tercliniū totius trinitatis fuit nihilominus camera siue hospitale sancte hūanitatis. Ipsa em̄ dei filiū ꝑm carnē cōcepit et in vtero suo mundissimo nouē mēsibꝰ baiulauit Vñ cantat̄ de ipsa. Salue mater pietatis et totius trinitatis nobile terclinium verbi tñ incarnati spūale maiestati p̄parans hospiciū. Q̄ autem vero et sūmo bono fuerit adimpleta testat̄ in cantico suo vbi ait Magnificat aīa mea dñm ꝛc. et infra. Esurientes impleuit bonis Ipsa q̄ ꝓpe summū et verum bonum esuriit ꝓpter q̄d et eousq̄ ad summū repleta fuit. Nō est dubiū q̄n in celis in altare filii residēs bonis omibꝰ repleat̄. Cōsentaneū q̄ ꝓpe rōni est ꝙ filiꝰ matrē suā filiali affectu honorās plenā ei sup oīa bona sua dederit p̄tatem. Nos etiā electuariū gr̄e deuotissimis postulare debemꝰ vt ipsius beneficio bonoꝝ supcelestiū participes effici mereamur. Eis em̄ q̄ in gr̄a fuerint ꝯstituti bona supcelestia ꝯferunt̄. Vñ dic̄ Eccīastici 40. Gr̄a sicut paradisus in benedictionibꝰ Hinc etiā est ꝙ dñs latroni penitenti quē in gr̄am suā receperat oīa bona ꝑadisi cōmunicauit dicens Luc̄. 23. Amen dico tibi hodie mecū eris ī ꝑadiso Quarta virtus huiꝰ electuariū ē ꝙ hoīem glorificat et sublimat. Bt̄a igit̄ v̄go maria q̄ plena fuit gr̄a ꝓp̄tea sup oēs choros angeloꝝ est exaltata ⁊ digna est vocari celoꝝ regina De exaltacōe vero marie matris miscdie sic legit̄ Hester. 2. Erat hester formosa valde et incredibili pulcritudine oīmq̄ oculis gratiosa ⁊ amabilis videbat̄. Ducta est itaq̄ ad cubiculū regis assueri et amauit eaꝫ rex plusq̄ om̄es mulieres habuitq̄ gr̄am ⁊ miscdiam coram eo super om̄es mulieres ⁊ posuit dyadema regni in capite eius. Hester interp̄tat̄ p̄parata in tp̄e ⁊ signat bt̄am virginē quā deꝰ pater ad hoc p̄parauit vt filius suus vnigenitus ex ea ꝯciperet̄ ⁊ nasceret̄ qñ aduenit tp̄s inserendi eius. Assuerus interp̄tat̄ beatitudo ⁊ signat filiū dei a quo tanq̄ a fonte bt̄itudinis lucidissimo ꝓfluit omne bonū. Hester itaq̄ id ē bt̄a virgo formosa erat per immaculatā virginitatē erat etiam incredibilis pulcritudinis ꝑ virtutū oīm venustatem. Omnes siquidem virtutes in ea agregate mirabiliter venustauerant eam omnium quoq̄ et angeloꝝ et hominum oculis gratiosa et amabilis videbatur ꝑ vicerosam caritatem. Hec itaq̄ virgo assumptione angelorum comitatu ad cubiculum regni eterni solenniter est adducta et quoniā gratiam apud deum inuenerat super om̄es mulieres id est sup om̄es fideles animas est amata ⁊ dyademate regni celestis honorifice coronata. Necessarium etiaꝫ nobis est electuariū gratie in terris vt

per illud gl̄iam mereamur adipisci in celis. Vnde dicit̄ in ps̄. 83. Gr̄am et gl̄am dabit dn̄s. Hic manifeste innuit̄ q̄ ꝑ gr̄am p̄uenitur ad gl̄am. Primo em̄ dn̄s dat gr̄am et postea his q̄ ꝑseuerauerint in gr̄a supaddit et gl̄am S De scd̄o nota q̄ nobilissimū gr̄e electuariū ex sex speciebꝫ ꝯficit̄. Hee aūt sex species sunt virtutes ꝓpter quas grā spūaliter optinet̄ Prima ē castitas Scd̄a bonitas. Tercia pietas. quarta veritas. qn̄ta hūilitas. sexta paciētia siue eq̄nimitas. has sex virtutes habuit dulcis virgo maria quas etiā nos ad imitacōem sui debemus hr̄e. Prima igit̄ species ex qua ꝯficit̄ electuariū gratie est castitas. Vn̄ dic̄ Eccīastici. 26. Gratia sup̄ grām mulier sancta et pudorata. Beata v̄go sancta fuit mente et pudorata corpe ꝓpter quod grām habuit in omni abundantia. Debet etiam quilibet christianus sanctus esse mente et pudoratus corpe si desiderat dei gr̄am possidere. Gratia em̄ spūssancti nō habitabit in corpe subito pc̄tis luxurie ⁊ impudicicie. Scd̄a species est bonitas. Vnde dicit̄ Prou̅. qui bon9 est hauriet sibi a dn̄o grām. Nota q̄ bonitas in hoc consistit q̄ homo omnibꝫ ꝓdesse appetat. Neminē aūt ledat aut offendat. Bona igit̄ ⁊ valde bōa fuit v̄go maria oībꝫ em̄ ꝓdesse appeciit nullum vero vel v̄bo vel facto lesit autoff ēdit. Vn̄ ⁊ ip̄a eū q̄ essentialit̄ bonus est ꝯcipere meruit ⁊ huic mundo ꝓfert. Nos etiā imitacōnem bt̄e virginis boni esse debem9 viz omībꝫ ꝓdesse a ꝓpetamus nulliq̄ malū vel v̄bo vel ope faciam9. Ille q̄ꝓpe q̄ malū non facit ꝓximo suo in morte sancto dei sub vmbra diuīe gr̄e req̄escet Tercia species est mīa siue pietas. Vnde dicit Eccl̄. 44. Conseruauit hoīes mīe inueniētes grām ī oculis oīs carnis. Nota q̄ dn̄s ꝯseruabat hoīes mīe quoꝝ pietatis paupibꝫ nō defuerūt. Inueniūt em̄ grām in oculis oīs carnis .i. oculis illius q̄ carnē suā in cibuz et sanguinē suū in potū fidelibꝫ āministrat. Quia igit̄ bt̄a vir go eximie pietatis erat ac mīe ꝓpt̄ea grām excellētissimā apud deū inueniens mater meruit effici pietatis. Q̄ autē magne pietatis siue mīe fuerit bt̄a maria ꝓbari pōt in Joh̄. euange. ca. 2. Vbi deficiente vino in nupciis dicit mater iesu ad eum. Vinū nō habēt Sup̄ hūc locū dic̄ bern̄. Cōpassa ē eoꝝ verecūdie sic̄ misericors sicut benignissima. q̄d de fonte pietat̄ ꝓcedit nisi pietas. quid in q̄ꝫ mirū si pietatē exhibent viscera pietatis. Nōne q̄ pomū in manu sua tenuerit dimidia die reliqua diei ꝑte pomi seruabit odorem. Quantū igit̄ viscera illa virtus pietatis afficit in quibꝫ nouem mensibꝫ requieuit nā ⁊ ante mentē repleuit q̄ꝫ ventrem et cum ꝓcessit ex vtero nō recessit ab animo. h̄ Bern̄. Nos etiam ad exemplū pie virginis pii et misericordes esse debemus q̄tenus gratiaꝫ

apud dei misericordiā in extreme necessitatis tpe ɔsequamur dic̄
em̄ Jaco.2. Qd̄ iudiciū illi erit sine misc̄dia q̄ non facit misc̄diam
Quarta spēs est veritas. vn̄ dr̄ Prou̅.3. Misericordia et veritas
non te deserant et inuenies grām et disciplinā bonā coraz deo ⁊
hominibꝫ. qꝛ ergo bt̄a virgo verax fuit ⁊ veritatē in omni verbo
⁊ facto seruauit ꝓpter hoc digna facta est vt mater fieret veritatis
Jp̄e em̄ ih̄us virginis veracis filius dicit de semetipso. Joh̄.14.
Ego sum veritas. Verū qꝛ in multiloquio sepe declinat̄ a via ve
ritatis et incurritur periculū falsitatis. ꝓpterea nō multiloqui sed
tardiloqui fuit bt̄a virgo maria. Quod ꝓbari pōt Luc̄.2. vbi le
gitur ꝙ in natiuitate ih̄u cū venissent pastores et inuenissent ma
riam et ioseph et infantē positū in p̄sepio videntes cognouerūt
de verbo q̄d dictū erat illis ab angelo de puero hoc et om̄es qui
audiderant mirati sunt. ⁊ de his q̄ dicta sūt pastoribꝫ ad ip̄os. ⁊
statim subdit̄. Maria aūt ɔseruabat omīa verba hec conferens in
corde suo. Legit̄ etiam Luc.2. Qꝛ ih̄us cū esset annoꝝ.12. et re
mansisset in ihrl̄m ⁊ cū dixisset ei mater sua. fili quid fecisti nobis
sic. ecce ego et pater tuus dolentes q̄rebam⁹ te. Cui etiā cū respō
deret. Quid est ꝙ q̄rebatis me. Nescitis qꝛ in his que patris mei
sunt optet me esse. Subdit̄ ꝙ mater eius cōseruabat omīa verba
hec cōferens in corde suo. Quia igit̄ bt̄a virgo tam sollicite verba
que audiuit cōseruabat in corde nec ad ea rn̄dit. patet euidenter
eaz nō multiloquā ꝫ tardiloquā fuisse et ꝑ hoc omne mēdaciuz
declinasse. Preterea cū angelus eam vt hodie legit̄ tam magnifice
salutasset non statim rn̄dit sed turbata est in ꝑmone et cogitabat
que esset ista salutatio. Nos etiam vt ꝑ veritatē grām dei opti-
nere possimus nō solū mendaciū sed ⁊ multiloquiū q̄d seminariū
est mēdacii fugiam⁹ dicit̄ em̄ Prou̅.10. In mnltiloquio n̄ deerit
pct̄m. dicit etiam ph̄us tardiloquū te esse iubeo et ꝓpe erit tibi
deus. Quinta species est humilitatis. vn̄ dr̄ Eccīastici.3. Quanto
maior es humilia te in omnibꝫ et coram deo inuenies gr̄am dicit
etiam Jaco.4. Deus suꝑbis resistit. humilibꝫ aūt dat grām. ait
etiam.1. Petri.5. Omnes inuicem humilitatē insinuate quia dn̄s
suꝑbis resistit. Humilibꝫ aūt dat grām. Magne humilitat̄ fuit
virgo maria. Cum em̄ angelus eam grām plenam et dn̄m cum
ea et ipsam inter mulieres benedictam assereret. Cunqꝫ eam etiā
concepturam et filium parituram qui magnus esset futurus ⁊ in
domo Jacob in eternuz regnaturus respondit humiliter. Ecce an
cilla domini fiat mihi ꝑm verbum tuum. Per humilitatē etiā ad
elizabet quā iam grauidam esset cognouerat pedibus suis am-
bulauit eamqꝫ prior salutauit ip̄i quoqꝫ fideliter ministrauit Nos

etiam exemplo bē virginis et bti petri ammonitione hūilitatē nobis insinuare .i. intra sinū anime collocare debem9 ne deū nob in iudicio resistentē mueniam9 sed potius tūc de ipsius gra gaudeamus. Sexta species in qua cōsistit electuariū gre est patientie tranqllitas Vñ dicit. 1. Pe. 2. Que est gra si peccātes colaphizati suffertis sed ille bene facētes patēter sustinetis hec est gra apud deū. Beata virgo per gram et protectionē altissimi ab omni pcto fuerat custodita et tñ p multas tribulacōes et angustias colaphizata fuit in hoc mundo quas oīs tribulacōnes tanq̄ colūba immobilis in multa patientie sustinuit lenitate. Nōne p hoc multū tribulata fuit q̄ cū puulo ihu vix adhuc āniculo fugit in egiptuz ibi septem annis passa fuit exilium. Nonne etiam vt multa alia transeam9 p hoc supra modū passa fuit et angustiata q̄ intellexit filiū suū innocentissimū capi. ligari. cōspui. alapari. colaphizari. denudari. flagellari. spinis coronari. arūdine verberari patibulo crucis onerari. et demū eundē in cruce leuari et pedes eius ac manus clauis lacerari vbi etiā vidit eū aceto potari et a transeūtib⁹ blasphemari et postremo latus eius lancea pforari. Hec omia tormenta cordis sui mira patientia tollerauit. Licet enim passionem filii amarissimā cū menarrabili dolore cordis aspiceret non tñ doloribus exacta in maledictiones aut cōminationes prupit nec etiam ōtra crucifixores filii aliquē rancorem in corde suscepit sed potius p ipis imitatione filii vt ad pniam conuerterent orauit. Nos etiam exemplo istius patientissime v̄ginis oīes aduersitates que nobis aduenūt in hoc mundo cū patientia tollerem9. oremus etiā p psequētib⁹ et calumniantib⁹ nos sicut monet nos ipe dñs Mat. 5. Diligite inimicos vr̄os bñfacite his qui vos oderūt et orate p psequentib⁹ et calumniantib⁹ vos vt sitis filii pris vri qui in celis est. Rogate g̃ carissimi istam gloriosam virginē omī gra plenā vt piis eis intercessionibus nobis aliquā porcionem gre et glorie a filio impetrare dignet. quod nobis ꝛc.

De sancto Georgio martire Sermo xvii

Militia est vita hominis super terraz. Job. 7. Rege personaliter bellum ingrediente. milites animant ac voluntarie regem secunt Cum autem rex noster xp̄us dñs per se bellum intrauit ac in ara crucis inimicum humani generis sua morte vicit. per hoc milites christianos ad patientiaz animauit. Vñ ait Aug9. Dñs ihsus xp̄us exemplū patientie fuit. ad nos em venerat nō solū parat9 in faciem pauti. verū etiā pro his q̄ a quibus patiebat crucifixus occidi pro quib⁹ ait in cruce pendēs pater ignosce illis q̄ nesciūt quid faciūt. Vt igit xp̄m regem in patientia seq̄mur attendam9

illud · 2. Thimothei · 2. Qui certat in agone non coronat nisi qui legitime certauerit. Et Math. 10. et 24. Qui pseuerauerit vsq; in finem hic saluus erit quia milicia est ꝛc

Milicia est vita homis sup terrā Job · 7. Notate q hodie festum agitur illustrissimi ac victorissimi milit bti georgii qui triplicem hostem viz mundū carnē ac demones gloriosissime debellauit. Ipse em bona hui9 mundi ɔtempsit. Ipe cōcupiscentias carnis sibi subegit. Ipse etiam ɔtra hostes fidei hoc est demones ⁊ eoꝝ ministros decertans p fide q̄plurima tormenta sustinuit et deuicit. Hec aūt erant tormenta bti georgii Prio in euculeū fuit extensus. Scdo vngulis fuit laceratꝰ. Tercō lāpadibus fuit adustus. Quarto vberibꝰ ac diuisis plagis fuit cruentatus. Quinto sal missum fuit in vulnera eius Sexto retrusus fuit in carcerem tenebrosū. Septimo bibit calicem veneno ac maleficii plenum. Octauo positus fuit in rotam eneaꝫ gladiis acutissimis vndiq; circūseptam et sic de alto fuit dimissus. Nono missus fuit in sartaginē eneam plumbo repletam buliente. Decimo pstratꝰ in faciem distractus fuit p vicos et plateas. Vndecimo gladio p cussus fuit et occisus. Nos igit carissimi ad imitacōem triunphatoris istius xpi milites esse debemꝰ. Milicia em est vita hois sup terrā. Vn tria sunt hic notanda. Primo q sint hostes cōtra quos dimicamus. Scdo quibꝰ armis vti debeamꝰ. Tercio q sint merces quas si vincerimus expectamus ¶ T ¶ De primo nota q triplex est hostis nr viz mūdus caro et dyabolus. De istis tribus hostibꝰ cantat in quadā sequētia. Mūdus caro demonia diuersa mouent prelia. In cursu tot fantasmatū turbat cordis sabbatum Mūdus impugnat nos telis auaricie et accidie. Mūdꝰ em facit hoiem auaꝝ quia bona tempalia p̄ponit eternis. Facit em hoiez accidiosū et pigrum ad dei seruiciū. non em ea sapiūt q dei sunt Caro impugnat nos telis gule et luxurie. Curā em ventris deo p̄ponit et semetip̄m p turpem luxuriā polluit. Dyabolus impugnat nos telis supbie et inuidie et ire. Ipse enim per superbiam cecidit et vt cadamus eandē nobis suggerit. Inuidia etiaꝫ dyaboli mors intrauit in orbem terraꝝ. Vn et ipsaꝫ seminat in corda nr̄a vt morte moriamur eterna. Dyabolꝰ vt d̄ i Apoc. irā magnā habet sciens qm tempus modicum habet. Vn et nos inflammat ad iram vt dissipet i nobis vultū dei. Et nota q isti tres hostes valde concordes sunt in impugnatione nostra. Quilibet em istorum exacuit tela alterius et commodat alteri tela sua. De primo hoste videlicet de mundo dicit. Johes p̄ma canoica. ca. 5. Scimꝰ quoniam mūdus totus in maligno positus est. In maligno .i. in

¶ Sanctis

malignitate. Significatus aūt est mūdus ꝑ cayn q̄ occidit fratrē suū. De scdo hoste scz carne dicit aplus ad Gal. 5. Caro concupiscit aduersus spūm. spūs aduersus carnem. Propt̄ quod ait Pet. 1. can. 2. Carissimi obsecro vos abstinē a carnalibꝫ desideriis q̄ militāt adūsus aīam. De tercio hoste viz dyabolo dicit aplus ad Eph. 6. Non est nobis colluctatio aduersus carnem et sanguinem subaudit̄ tātū. sed aduersus principes et ptātes aduersus mundi rectores tenebraꝝ haꝝ ɔtra spiritalia nequicie in celestibꝫ id ē pro celestibꝫ. Propterea accipite armaturā dei vt possitis resistere in die malo et in omnibꝫ ꝑfecti stare. Quia igit̄ monet nos aplus accipe armaturā dei ꝓpterea videre debem9 quibus armis vti nos oporteat. ¶ V ¶ Et nota q̄ pau. ad Eph. 6. Hortat̄ nos armari senaria armatura. Primo manet vt lumbos nostros castitatis baltheo p̄cingamus ibi state igit̄ succincti lumbos vr̄os in veritate. Seminariū siquidē luxurie dr̄ in lumbis esse et ꝓpt̄ h̄ ammonet vt vera et nō tm̄ apparenti ɔtinentia p̄cingant̄. Scdo monet vt loricam iusticie induamus ibi et induti loricam iusticie Job. 29. Iusticia indutus sum. Hec lorica debet vndiq̄ nos munire vt nec corde nec ope nec ore proximo noceamus. Et si eū in aliquo lesimus ita plene ei satisfaciamus sicut nobis satisfieri vellemus si lesi essem9. Tercio monet vt pedes affectuum nostrorū pacis calceis muniamns ibi et calciati pedes in p̄paratione euangelii pacis. Necesse em̄ nobis est vt pedes anime nostre ne spinis ire ledant̄ vel ab inuidie serpente mordeant̄ ne etiā ad aliquē extrinsece ꝑturbacōnis lapidem offendātur pace quā dn̄s tradidit in euangelio muniamus dicit em̄ Joh. 14. Pacem relinquo vobis pacem meam do vobis. Quarto monet vt scutum fidei deferamus ibi in omnibus sumentes scutum fidei in quo possitis omnia tela nequissimi id est dyaboli ignea extinguere in hoc scuto esse debz sculpta vel depicta crux dn̄ica et sic fidem crucis dn̄ice humero pacientie deferentes ɔtra oīm hostiū iacula muniemur Qn̄to monet vt capiti spei galeam imponam9. Vn̄ sequit̄ et galeā salutis assumite. Galea salutis est spes que extendit nos et animat ad apprehendendam salutem eternā et certe hac spe semper caput rationis nostre debet armari pariter et ornari. Sexto monet vt nos caritatis gladio defendamus. Vnde sequitur et gladiuz spiritus scilicet assumite quod est verbum dei. id est caritas que verbo dei spēaliter iniungit̄ Math. 22. vbi domin9 dicit. Diliges dominū deū tuū ex toto corde tuo et ex tota aīa tua ⁊ ex tota mente tua. et diliges proximū tuū sicut teipsum. In his duobus mandatis vniuersa lex pendet et ꝓphete. Quia vero et equus necessarius est

multi. Septimo monet vt in equo sancti spūs ɔtra hostes ꝓceda mus. Vnde ad Gal. 5. Si spū viuim⁹ spū et ambulemus. Ibi di cit glosa. ꝙ spūssanctus est dux et auctor libertatis nostre. iste ē equus qui etiam ipsum dn̄m duxit in desertū a spū vt temptaret a dyabolo Math. 4. Octauo necessaria est lācea cōmūitionis ac ɔfessionis. Vix em̄ ita strēnue pugnare possumus nisi ab hostibus aīe soloten⁹ mutare cogam̄ sed nos mox vt casū nostrū aduerte rimus per ɔtricionē ⁊ ɔfessionē resurgentes vires nr̄as recupare debemus. Tercio videndū ē que sit merces quaꝫ xp̄i victores ex pectant et certe hec corona glorie Vnde scribit Pau. 2. ad. Thy. 2. Labora sicut bonus miles xp̄i ih̄u. nam q̄ certat in agone non coronat̄ nisi legittime certauerit. Igit̄ a cōtrariis q̄ legittime cer tauerit coronabit̄ maxime corona ornata omī lapide p̄ciosa quā coronā nobis dare dignet̄ ꝛc

Marci euangeliste Sermo decimus octauus

Animal p̄mū simile leoni ꝛc Apoc̄. 4. Beatus marcus assimilat̄ leoni qꝛ vt dic̄ Nicolaus de lyra Bt̄us marcus p̄ncipalius ⁊ spe cialiꝰ versat̄ circa resurrectionē et regnū xp̄i q̄ꝫ ceteri euangeliste Vn̄ etiā bt̄s Grego. quia ꝑ clamorē in deserto q̄d ꝓpriū leonis ē sanctus marcus exorsus est suum euangelium recte leo figuratur quē ezechiel ꝓpheta in veteri testamento p̄uidit. Sicut clare patꝫ Ezech. p̄mo. Quia igitur btūs marcus leonis ꝓprietates habuit merito ip̄m beatus Joh̄es leoni assimilauit dicēs. Aīal primum.

Animal p̄mū simile leoni ⁊ q̄tuor aīalia singula eoꝝ ha bebant alas senas et in circuitu ⁊ intus plena sūt oculis Apoc̄. 4. Nota ꝙ q̄tuor euāgeliste ꝑ illa q̄tuor aīalia fi gurant̄ q̄ videt Joh̄. in Apoc. in circuitu sedis dei quoꝝ primuꝫ simile fuit leoni. Scd̄m simile vitulo. Terciū erat q̄si faciē habēs hoīs. Et quartū simile erat aquile volāti. Tria igit̄ sunt notāda Primo q̄re ꝑ leonem bt̄s marcus significet. Scd̄o quid per senas aīaliū alas intelligi debent. Tercio q̄d ꝑ oculos quos in circuitu ⁊ intus habebāt figuret̄ X ¶ De p̄mo nota ꝙ natura leonis hec ē ꝙ rugitu suo tercia die resuscitat catulos suos quos leena ꝓfuderat mortuos et ꝓpter hoc bt̄s marcus ꝑ leonem accipit̄ qꝛ plenius q̄ꝫ alie euangeliste scribit de resuscitacōe seu resurrectōne filii dei. Nota etiā ꝙ quemlibet xp̄ianū optet assimilari illis qua tuor animalibus que stant ante thronū dei. Oportet igit̄ ⁊ nos quandā naturā leonis imitari leo em̄ cum se senserit agitari delet cauda sua vestigia pedū suoꝝ vt sic cautius ꝑsecucōes venatoris euadat Sic ⁊ nos facere debem⁹ necesse siquidē nob̄ ē vt vestigia maloꝝ oꝑum q̄ fecim⁹ ad infernū cauda boni finis videlicet per

contricionē cōfessionē et satisfactionē mature deleamus ne in manus dyaboli qui est aīaꝝ venator acerrimus incidamus. De isto venatore dicit̄ in Gen̄. 10. Nemroth cepit ēē potēs ī terra et erat robust9 venator scz hoīm corā dn̄o Nemroth interp̄tat̄ tyrānus vel apostota ⁊ signat dyabolū q̄ tyrānidē crudelitat̄ exercet sup aīas damnatoꝝ qui etiā ad h̄ laborat vt apostatare faciat a deo fideles q̄ ad ꝯsorciū ꝑtinent electoꝝ Y De scd̄o nota q̄ ꝑ sex alas aīaliū sex intelligunt̄ virtutes q̄s si nō habuerit aīa non poterit volare an̄ speciosissimū dei vultū sed q̄si plumbuz demerget̄ in ꝓfundū. Prima ala est veritas de q̄ dic̄ dn̄s Math̄. 5. Sit sermo vester est est nō nō. Glo. Ideo dic̄ bis est est nō nō vt q̄d dicis opib9 cōꝓbes q̄d verbis negas factis nō cōꝓbes vel confirmes. sed heu pauci hāc alā vere possident quod deplorat. Jere. 9. Quis inq̄t dabit capiti meo aquā ⁊ oculꝰ meis fontē lacrimaꝝ et infra extenderūt linguā suā q̄si arcum mendacii ⁊ non veritatis. Docuerunt em̄ linguā suaz loq̄ mendacium. Scd̄a ala est eq̄tas siue iusticia. de hac dicit̄ Sap̄. p̄mo. Diligite iusticiā iniqui iudicatis terraz sequit̄ q̄nto capitulo Justi Impꝑetuum viuent ⁊ apud dn̄m est merces eoꝝ et cogitacō eoꝝ apud altissimum. Ideo accipiūt regnū decoris et dyadema speciei de manu dn̄i Tercia ala ē tranq̄llitas siue māsuetudo. de hac dic̄ dn̄s math̄. 5. Bt̄i mites quoniā ip̄i possidebūt terraz subaudi viuentiū. Item de hac dicit̄ in psalmo. Mansueti aūt hereditabūt terrā ⁊ delectabunt̄ in multitudine pacis. Quarta ala est largitas siue misericordia. De hac dicit̄ Jaco. 2. Judiciū sine misericordia illi q̄ nō facit misericordiā Superaltat autem mīa iudiciū hoc est mīa et largitas tenet manū iudicis ne ꝑ sententiā feriat misericordē. Monet nos aūt iacobus vt paupem miseriamur q̄a ip̄i iudices diuitum erūt. Vn̄ dicitur. 5. ca. Ecce iudex ante ianuā assistit. Q̄nta ala ē castitas siue ꝯtinentia. De hac dicit Isaias. Immundum ne tetigeris et ego vos recipiam ⁊ ero vobis in patrē ⁊ eritis mihi in filios et filias dic̄ dn̄s omīpotens. Has igit̄ habentes ꝓmissiones carissimi mūdemus nos ab omī inq̄namēto carnis ⁊ spūs ꝑficientes sanctificacōnē spūs in timore dei. Sexta ala ē sobrietas. Et nota q̄ diffinitio sobrietatis hec ē. Sobrietas ē v̄tus qua excessū cibi ⁊ pot9 cohibemus. Sobrietas vero ita necessaria ē vt ⁊ episcopis ⁊ p̄sbiteris senib9 ⁊ iuuenib9 ⁊ viduis ⁊ ꝯiugatis ab apl̄o p̄cipiat̄. De p̄mo. 1. ad Ty. 3. Oꝑtet ep̄m sobriū esse. De scd̄o ad Tytū. p̄mo Oportet p̄sbiteꝝ sobriū eē. De tercio ad Tytū. 2. Tu loq̄re que decēt sanā doctrinā senes vt sobrii sint. De q̄rto ad Ty. 2. Juuenes similit̄ hortare vt sobrii sint. De q̄nto ad Ty. 1. epl̄a. ca. 3.

Oportet mulieres similit̄ sobrias ēē et fideles in omnibus. De sex to ad Thi. 2. Adolescentulas hortare sobrias ēē et domus curam habentes Z ¶ De tercio nota q̄ sicut aīalia pennata oculos in circuitu debemus habere. Oportet ergo occulatos nos esse retrorsū antrorsū dextrorsū ⁊ sinistrorsum. Primo igitur oculos habere debemus retrorsum vt mundum qui retro abiiciendus est respiciamus et contemnamus. vnde Naum. tercio. Ve tibi ciuitas sanguinū vniūsa mēdacii. omnis q̄ viderit te resiliet a te. Per ciuitatem sanguinū intelligit̄ mundus iste q̄ ɔtemnēdus est ꝓpt̄ tria Est em̄ instabilis. vnde Johā. ca. p̄ma. 2. Mūdus transibit ⁊ cōcupiscentia eius. Est etiaz immundus. vnde sicut pix inquinat inherentes sibi. Qui em̄ tangit picē inquinabit̄ ab ea. Est etiā infidelis qz quos iuq̄nauit immūdis osculis et amplexibꝫ tradit eterne damnationi dicēs cū impio iuda. Quemcūqꝫ osculatus fuero ipse est tenete eum. Secundo oculos antrorsum habere debemus vt viz iudicium dei videamus et paueam9. vnde Naum. 1. Dn̄s emulator ⁊ vlciscens dn̄s et habens furorem. vlciscēs dn̄s in hostes suos et irascens ip̄e inimicis suis. ter ponit vlciscēs. Vlciscet̄ em̄ dn̄s in die iudicii fedas et prauas cordium machinationes. Vlciscetur etiaz turpes et nociuas oris locutiones Vlciscet̄ nihil ominus immundas et iniquas manuum ⁊ totius corpis opationes. Tercio sinistrorsuz oculos habere debemus vt gehennaz in quā stantes ad sinistrā mittendi sunt videamus. Fugiamus que merito fugiēda sūt ꝓpt̄ penaꝝ diūsitatē attrocitatē ⁊ int̄minabilitatē vn̄ āgel9 clamat Zach. 2. OOO fugite de terra aq̄lonis. q̄rto dextrorsū oculos hr̄e debem9 vt regnū dei in qd̄ ad dextrā statuēdi introducent̄ intueamur ⁊ ɔcupiscam9 q̄d dignū est ɔcupisci ꝓpter tria. Propter regis illius qui illi regno preerit bonitatē Propter proprii corpis et aīe felicitatē. Propt̄ inpturbabilē carissimoꝝ societatē. Nota etiā q̄ intus oculos habere debemus. per iugum nostri ipsius discussionē et correctionē vt defectus nostros quotidie discutiamus et corrigamus ⁊ ad virtutū ꝓfectus iugit̄ ascendamus. Rogate g̊ dn̄m vt sic per predictā sanctis euāgelistis similes ēē laboremus vt throno dei cū landibꝫ astare mereamur. Quod nobis prestare dignet̄ ꝛc.

Philippi et Jacobi apl̄oꝝ Sermo xix.

¶ Stabunt iusti in magna ɔstantia aduersus ꝛc Sapientie q̄nto Preclara virt9 cardinalis est iusticia. vnde de ip̄a dic̄ beat9 Augustinus. Justicia est virt9 generalis app̄hendens totius aīe rectitudinē que ɔsistit in debita ordinatione homīs ad deum ad se ⁊ ad ꝓximum. Quare bene dixit rex dauid in li. soliloquioꝝ ps̄. 14.

Domine quis habitabit in tabernaculo tuo aut q̄s requiescit in mōte sancto tuo. Et quasi sibiipsi respondendo ꝑsona dn̄i subiūgit. Qui ingredit̄ sine macula ⁊ opat̄ iusticiaꝫ. hinc Sap̄. 5. Iusti aūt imꝑpetuum viuent ymo nō solū viuent sed etiam stabūt iusti in magna ꝛc.

Stabūt iusti in magna ꝯstātia aduersos eos q̄ se angustiauerunt ⁊ q̄ abstulerūt labores eoꝝ Sap̄. 5. Quatuor h̄ occurrunt notāda. Primū est q̄ sint illi q̄ teste sapientia stabūt. Scd̄m qn̄ hoc eueniet ꝙ stabūt. Terciū q̄s sit ille ꝑnceps corā q̄ stabunt. Quartū est q̄ dicant̄ esse aduersus q̄s iusti stabūt ¶ De ꝑmo nota ꝙ ille q̄ teste sapīa stabūt sunt iusti. dicitur etiā supra. Stabūt iusti in magna ꝯstantia. Notandū vero secundum ethimologiā iusti dicunt̄ q̄si ius vel iura tenentes. Et nota ꝙ qm̄ senari⁹ numer⁹ ꝑm⁹ numer⁹ ē ꝑfectus ꝓpterea etiam dn̄s Mat. 5. Ius senariū edidit q̄d qui obseruauerit iustus reddit̄ et ꝑfectus. Primū igit̄ ius dn̄i quod dn̄s edidit monet nos vt casti ⁊ mundi etiā mentalit̄ existimam⁹. Scd̄m vt nullū iuramentū sine necessitate ꝓferam⁹. Terciū vt corruptelā mēdacii fugiamus Quartū vt ꝯtra iniurias ꝑ pacientiam muniamur. Q̄ntū vt opa vere caritat̄ exeq̄mur. Sextū vt iusti corā deo ī oībꝫ inueniamur De ꝑmo dicit̄ Math. 5. Audistis q̄r dictū est antiq̄s nō mechaberis. ego aūt dico vobis qm̄ oīs qui viderit mulierē ad cōcupiscendū eaꝫ iam mechat⁹ est eā in corde suo. Noīe mechie oīs illicita carnis delectatio intelligit̄ q̄ nō solū opē ꝫ aīa ē fugiēda De scd̄o nota dicit dn̄s Mat. 5. Iteꝝ audistis q̄r dictū est antiq̄s n̄ ꝑiurabis reddes aūt dn̄o iuramēta tua. ego aūt dico vobis non iurare oīno neq̄ ꝑ celū q̄a thron⁹ dei est. neq̄ ꝑ terrā q̄r scabellū pedū eius est neq̄ ꝑ iherosolimā q̄r ciuitas magni regis neq̄ per caput tuū iuraueris q̄a nō potes vnū capillū album facere aut nigrum. Iste locus ita intelligend⁹ ē ꝙ dn̄s ꝓhibet nos iurare nisi magna vtilitas aut euidēs necessitas nr̄m iuramentum requirat nihil tn̄ ad h̄ nos cōpellere debet ꝙ ꝑiuri efficiam̄. De tercio dic̄ dn̄s Mat. 5. Sit sermo vester est est. nō non Hic monet veritatē seruare vt est vel non q̄d ore ꝓferrimus etiā corde teneamus De q̄rto dicit dn̄s Mat. 5. Audistis q̄r dictū est. oculū ꝓ oculo ⁊ dētem ꝓ dente. Ego aūt dico vobis nō resistē malo ꝫ si q̄s te ꝑcusserit in dextrā maxillā prebe ei ⁊ alteram ⁊ q̄ vult iudicio ꝯtendere ⁊ tunicā tuā tollere dimitte ei ⁊ palium ⁊ q̄cunq̄ angariauerit te mille passus vade cū illo alia duo. Hic monem̄ vt in triplici iniuria pacientes existimamus videlicet in cruciatu corpoꝝ ibi si quis te percusserit. In damno rerum ibi et tecum in iudicio conten.

In angariis opum ibi. ⁊ quicunq; te angari. De qnto. i. de opibꝫ caritatis dicit dñs Mat. 5. Qui petit a te da ei. ⁊ volēti mutuari ne auertaris. sequit. Audistis qꝛ dictū ē antiqs. Diliges ꝓximū tuum ⁊ odio habebis inimicuz tuū. ego aūt dico vobis. Diligite inimicos vestros. benefacite his q̄ vos oderīt ⁊ orate ꝓ persequentibus et calumniantibꝫ vos vt sitis filii pr̄is vestri q̄ in celis ē. In q̄tuor igit̄ opa vere caritatis ꝯsistūt. Primo vt amicis et paupibus res nr̄as demus. Secundo vt eisdē etiā nr̄a sine vsuris mutuemus. Tercio vt inimicis ⁊ etiaz nr̄is benefaciamus. Quarto vt ꝓ ipsis fideliter oratiōes effūdamus. De sexto dicit̄ Joh. Mat. 6 Attēdite ne iusticiaz vr̄am faciatis coram hoībꝫ vt videamini ab eis alioquin mercedē nō habebitis apud patrē vestꝝ qui in celis est. Nota ꝙ dominus sic prohibet iusticiam fieri coram hoībus ne videlicet laus hoīm appetat̄. vñ Aug⁹. in glo. Nō ꝓhibet videri vt deus laudet̄ sed videri vt ipi laudent̄. Nota ꝙ dñs subsequenter ponit tres ꝑtes iusticie videlicet elemosinā orationē ⁊ ieiuniū

¶ De primo hoc est de elemosina dicit dñs Math. 6. dū facis elemosinaz noli tuba canere sic̄ ypocrite faciūt in synagogis ⁊ vicis vt honorificent̄ ab hoībus. Amen dico vobis receperūt mercedez suaz. De scdo videlicet de oratiōe dicit dñs. Mat. 6. Et cū oratis nō eritis sic̄ ypocrite q̄ amāt in synagogis ⁊ in angulis plateaꝝ stantes orare vt videant̄ ab hoībus. Amen dico vobis receperunt mercedē suā. De tercio scz de ieiunio dicit dñs Mat. 6. Cum ieiunatis nolite fieri sic̄ ypocrite tristes. exterminant em̄ facies suas vt appareāt hoībus ieiunātes. Amē dico vobis receperunt mercedem suaz. Modo scdo videndū est ꝙ nūc iusti in magna cōstantia stabūt qñ dies iudicii aduenerit et qñ impii q̄ modo vident̄ esse in dextera parte ꝑ ꝓprias ipoꝝ iniquitates ad sinistraz ꝑtem h̄ est inter damnandos traducent̄. vñ dicit̄ Sap. 4. Venerūt impii in cogitacōe peccatoꝝ suoꝝ timidi ⁊ traducēt illos exadūso iniq̄tates ipsoꝝ. seq̄tur immediate ca. 5. tunc stabūt iusti in magna constantia ꝛc. ¶ Tercio notandum ē ꝙ iusti stabunt cum illo ꝑncipe cui psalmus petit committi iudicium ita orans in psalmo

¶ Deus iudicium tuum regi da ⁊ iusticiā tu. fi. regis. Judicare ꝓplm in iustitia et paupes tuos in iudicio. Ipsi aūt regis filiꝰ dicit in ps̄. Cum accepo tempꝰ ego iusticias iudicabo. Stabūt igit̄ q̄ mō videtur imbecilles licet tñ vere fortes sūt in xp̄o stabunt in quam coraz fortissimo. vñ. Sap. 5. Accipiet armaturā zelꝰ illius ⁊ armabit creaturā ad vltionē inimicoꝝ et pugnabit cū illo orbis terraꝝ ꝯtra insensatos. Stabunt etiaz q̄ mō reputantur stulti cum tamem vere sint sapientes stabunt in quam coram sapiētissimo vnde Sap. 6. Iterrogabit opera ⁊ cogitationes scrutabitur.

stabunt nihilominꝰ iusti licet tñ eoꝝ iusticie ꝯtemnerent̄. stabūt inquaꝫ coram iustissimo. vñ Sap̄. 6. Pusillū ⁊ magnū ipse fecit ⁊ eq̄liter cura est illi de omībus. Qui em̄ custodierint iusticiam iuste iudicabunt. Nullus igit̄ isti iudici ꝑ potentiā poterit resistere. nullus poterit euꝫ decipe. nullus etiā ꝑ pecuniam poterit corrumpere Quarto ⁊ vltimo notandum ē ꝙ iusti adūsus eos q̄ se angustiauerunt ⁊ q̄ abstulerūt labores eoꝝ stabūt ī magna ꝯstātia de ipsis dño ꝯquerētes. Et nota ꝙ demōes bonos hoīes āgustiant in aīa ꝑ diuersimodas temptatiōes. angustiāt etiaꝫ eos in corpore ꝑ infirmitatū vexatiōes. Ipse etiā bonoꝝ hominum spūales labores aufert̄ .i. cottidie nitunt̄ auferre. et ꝓpter h̄ iusti ꝯtra eos ī magna ꝯstantia stabūt. Nota etiaꝫ ꝙ iniq̄ hoīes sepe angustiant bonos in corpibus suis videlicet eos ꝑcutientes vl̄ in carcerē retrudētes ⁊ auferūt eis labores eoꝝ materiales .i. res illoꝝ laboribus ⁊ sudoribꝰ ꝯq̄sitas ⁊ certe iusti paupes contra eos stabunt in magna ꝯstantia suas iniurias dño ꝯquerentes. Rogate dñm vt sic iusticie executores existimamꝰ vt ⁊ nos cū iustis domino astare mereamur. Quod nobis ꝛc.

In die inuentionis sancte crucis ſmo xx

¶ Sicut moyses exaltauit serpentē in deserto ꝛc Joh̄is. 3. Xp̄us dñs cepit facere ⁊ docere Actuū. 1. In h̄ ergo ꝙ se in cruce suspēdi permisit nos vt eius essemus seq̄ces docuit q̄a vt ait btūs Greg̃. Omnis xp̄i actio nr̄a est instructio. Considerem⁹ g̃ fr̄es carissimi ꝙ duplex est crux scꝫ material̄ ⁊ spūalis. Materialē crucē illā dicimus q̄ dulcissimū corpus ih̄u in passiōe sustinuit de q̄ ecclesia catholica canit. O crux aue spes vnica ꝛc. Spūalem crucē dicimꝰ in q̄ sancti ⁊ ꝑfecti xp̄iani ꝯfixi dñm imitant̄ ad quā imitationē dñs hortat̄ Mat. 16. dicēs. Si q̄s vult venire post me abnegat semet ip̄m ⁊ tollet crucē suam ⁊ sequat̄ me. Et h̄ merito facere debemus q̄a vt scribit̄ Mat. 10. Nō est discipulus sup̄ mgr̄m. Cū g̃ magister in cruce mortuꝰ ē necesse ē discipl̄m ī cruce mori ad minꝰ spūali. De mgr̄o ꝙ in cruce mortuꝰ sit dic̄ thema sic̄ moyses ꝛc.

Sicut moyses exaltauit serpentem in deserto ita exaltari oꝑtet filium hominis Joh̄. 3. Nota ꝙ dñs ad minꝰ ter ꝑ crucem est exaltatus .i. honorificatus. in passione ī crucis inuentione et in eiusdem exaltatione. B ¶ Primo igit̄ exaltatus fuit dominus .i. honorificatus in passione. Stans em̄ ī cruce filius dei licet apud aspectū hominū vilis fuerit ⁊ despectꝰ magne tñ glorie fuit corā deo patre et angelis eius. Si em̄ cōplacuit deo patri in humilitate filii q̄ se seruiendo manibus subiecit baptisandus ita vt voce de celis emissa diceret. Hic est filius meus dilectꝰ in quo mihi complacuit. multo fortius delectatus fuit in hūilitate

et caritate in obedientia ⁊ paciētia filii quibꝫ inimicoꝝ in manibꝫ se subiecerat crudeliť occidendꝰ. tūc em̄ p̄clara āgeloꝝ milicia audienti dicere poterat. Hic est filius meꝰ dilectꝰ in quo mihi bene cōplacuit ip̄m audite ipsiq̄ in om̄ibꝫ obedite. Hec vero exaltatio p̄figurata fuerat in exaltatiōe illius enei serpentis quē Moyses exaltauerat. i. in ꝑtica suspenderat in deserto vt videlicet ꝑcussi a
2ª serpentibꝫ aspiciētes in eū a suis vulneribꝫ curarenť. Secūdo dei filiꝰ apud hoīes exaltatus fuit. i. honorificatꝰ ī crucis inuētōe. Tūc em̄ a Cōstantino romanoꝝ imꝑatore ⁊ semꝑ augusto et ab Helena matre eiꝰ mirabiliť fuit ꝑ vniuersū mundū sācte crucis gl̄ia
3 sublimata. Tercio dei filius exaltatus fuit. i. honorificatus apud hoīes in crucis exaltatōe. qn̄ videlicꝫ Heraclius imꝑator virtute signi sācte crucis victor existēs ip̄iꝰ sancte crucis gl̄iam magnis laudū p̄coniis p̄dicauit. Cum igiť dn̄s ꝑ crucē materialē taꝫ multiplici exaltatiōe ⁊ apud deū ⁊ apud hoīes exaltari meruerit oꝑtet vt nos inueniamur ī cruce si eterne beatitudinis exaltationē assequi desideramꝰ ¶ C ¶ Et nota ꝙ sic̄ a quibusdā crediť et firmiť asseriť q̄nq̄ ligna ad crucē dn̄icam ꝯcurrerunt videlicꝫ lig
ligna cr̄ num cedrinū cipressinū palme rose ⁊ oliue. Et hec ligna notanť ī ordine Ecclesiastici. 24. vbi in ꝑsona crucis diciť. Quasi cedrus exaltata sū in libano ⁊ q̄si cipressꝰ in monte syon q̄si palma exaltata sū in cades ⁊ q̄si plātatio rose in ihericho ⁊ q̄si oliua speciosa in campis. Per hec vero ligna notať feruēs ꝯtritio. pura ꝯfessio ele
1º mosinaꝝ largitio. carnis maceratio. ⁊ deuota oratio. Igiť primo nota ꝙ basis sācte crucis ēat ex ligno cedrino. Quidā em̄ truncus cedrinꝰ erat rupi immissus ⁊ huic trūco desuꝑ cauato sancta crux fuit imposita ⁊ erat truncꝰ ille q̄si pes sācte crucis. Hec aūt basis siue pes cedrinꝰ signat feruentē ꝯtritionē. Sic̄ em̄ lignū cedrinuꝫ cum incensū fuerit odore suo serpentes fugat. Sic etiā vbi cor ardet igne ꝯtritiōis accensū om̄ia fugant̄ demonia. Sic̄ patet in beata maria magdalena de q̄ q̄ igne ꝯtritiōis ardebat secus pedes dn̄i septē exierūt demonia. sic̄ testať Lu. 7. Rogandꝰ aūt ē dn̄s vt det nobis ꝯtritionē filialem. Multi em̄ in hora mortis conteri videnť ⁊ dolore q̄ tn̄ ꝯtritio vl̄ dolor plus ꝓcedit ex timore seruili q̄ꝫ amore filiali. Magis em̄ timēt tormētis infernalibꝫ cruciari q̄ꝫ dulcis dei visione p̄uari. Et certe pauci sūt ex talibꝫ si ꝯualuerint
2º nisi in pcta p̄stina relabanť. Secūdo nota ꝙ lignum qđ a trunco sursum ascendebat erat cipressiuū et signat puram ⁊ integrā cōfessionem. Cipressus em̄ vt testatur liber gradum Constantini intestinoꝝ vulnera curauit. ita etiam pura cōfessio animarum vulnera sanat. Sicut etiā dominꝰ toto corpore suo qđ erat a pedibꝫ

sursū vsq; ad humeros huic ligno accubuit. ita ⁊ homo confiteri debet omia pcta sua que vl' effectiōe vl' cogitacōe vel operacōne cōmisit per pedes em̄ notatur affectio. ex corde ꝓcedens cogitatio. ⁊ per humeros intelligitur operatio. Tercio nota ꝙ lignum trāsuersū cui manus dn̄i affixi fuerunt fuit ex palma et signat in elemosinarum largitionem. Sicut enim fructus palme licet diu exspectet̄ tn̄ multe ē dulcedinis. ita etiā dn̄s licet aliquādiu moretur tandē elemosinaꝝ largitoribꝫ magnā ⁊ inestimabilē beate tributiōis dulcedinē largiet̄. vn̄ dicit̄ in ps̄ Q̄ magna multitudo dulcedinis tue dn̄e quā abscondisti timentibꝫ te. Quarto nota ꝙ sic̄ quidaꝫ dixerunt q̄dam cauilla apposita fuit cruci dn̄ice q̄ crux tunc erat in modū thau facta ⁊ h̄ cauilla fuit ex ligno rose qd̄ est magne q̄ntitatis in ꝑtibꝫ trāsmarinis. Ista cauilla signat carnis maceracōneꝫ. Sic̄ em̄ rosa frigida est ⁊ odorifera ⁊ ꝓpterea mirabiliter reuma restringit. sic etiā corpa eoꝝ q̄ carnē suaꝫ macerāt per ieiunia ꝑ ꝯtinentiā ꝯtra vicioꝝ estū infrigidant̄. boni etiaꝫ odoris fiūt in ꝯspectu dn̄i velut sacrificiū vespertinū. Om̄is etiam in eis fluxus luxurie cōpescit̄ ⁊ exsiccat̄. Q̄nto nota ꝙ p̄dicte cauille quedā tabula ex trāsuerso erat affixa in q̄ scriptum erat ihesus nazarenus rex iudeoꝝ. ⁊ hec tabula fuit ex oliua et figurat deuotam orationem. Sic̄ em̄ oleum oliue dolores corpis lenit ⁊ alios humores supexcellit. ita etiā deuota oratio lenit ⁊ placat irā dei Dicit em̄ autoritas. Oratio dū lenit lacrima cogit h̄ vngit illa pungit. Preterea deuota oratio ꝑ vite puritatē ⁊ innocentie leuitatem sursū fert̄ ⁊ vt negociuꝫ hoīs agat se paterno vultui repre sentat. ¶ D ¶ Nota etiam ꝙ sicut ihs xp̄c cruci sue affixꝰ fuit ita ⁊ nos cruci nr̄e p̄dicte q̄tuor clauis affligi debemus. vt in ea imitatiōe. Xp̄i vsq; ad mortē finalit̄ ꝑsistamꝰ. Primꝰ igit̄ clauꝰ est timor incerte mortis cū em̄ mors incerta sit debet homo cōtra eam cottidie p̄parari. debet etiā horis om̄ibꝫ expectari. vn̄ Seneca. Si mors timenda est semꝑ timenda est. q̄d em̄ morti tempus exēptū ē. Scd̄s clauꝰ ē timor iuste iudicis vn̄ ip̄e iudex dic̄ i ps̄. Cū accepo. i. recepo tps ego iusticias iudicabo. Nota ꝙ non dicit simplicit̄ iusticiā sed iusticias. Ipse em̄ non solū in ꝑsonis pauperꝝ sꝫ ⁊ in ꝑsonis diuitū iuste iudicabit Tercius clauus est timor horrendi carceris carcer em̄ impioꝝ om̄ibꝫ miseriis est repletꝰ. Quartus clauus est timor crudelissimi tortoris. Dyabolus in miseros sibi traditos infatigabiliter deseuit. Ibi em̄ vt dicit Augu. Nec qui torqueret̄ moritur nec qui torquet fatigatur. Rogate ergo dominuꝫ carissimi vt sic in cruce nr̄a inueniamur vt in regnū ihesu cum gaudio colligamur. Quod nobis prestare ꝛc

¶ De

In natiuitate beati Johānis bap. ſmo xxi

¶ Puer creſcebat et confortabatur ſpiritu ꝛc. Lu. 1.

Beatus gregorius inquit. Quid deuotius Petro q̄d cari⁹ Johe quid ſapientius Paulo quid dultius andrea. ſanctus autem Johānes baptiſta a perfectione omnium collaudatur. In aliis enim ſanctis nobis ꝓponitur quomodo ad regnum celorum veniam⁹. In iſto aūt magno ⁊ glorioſo principe in eo q̄ maior aliis dicit̄ inſtruimur ⁊ hortamur ad h̄ nobis laborandū ⁊ efficaciter inſtādū ſit quō magni ⁊ ſancti fieri mereamur hic per vite meritum et in celo per magnū premium. hec ille. Q̄ aūt ipſe magnus fuerit veritas teſtimoniū perhibuit dicens Mat. 11. Inter natos mulierum non ſurrexit maior Johanne baptiſta. Huius aūt laudis iniciū Johannes acquiſiuit cum adhuc puer exiſtens in deſertum iuit. vnde bene de ipſo dicitur. Puer autem ꝛc

Puer creſcebat ⁊ confortabatur ſpiritu et erat in deſerto vſq̄ in diem oſtenſiōis ſue ad iſrahel Lu. 1. Hec v̄ba dicūtur de beato iohanne baptiſta. cuius natiuitas hodie celebrat̄ ⁊ habetur Lu. 1. ¶ E ¶ Sunt autem quatuor principaliter hic notanda. Primū eſt in quibus iſte puer. i. beatus Johānes creuerit. Scd̄m eſt contra q̄ ſpūſancto ꝯfortatus fuerit. Tercium eſt q̄re in deſertis habitare voluerit. Quartū ē ad q̄d ſe filiis iſrael oſtenderit. De p̄mo nota q̄ iſte venerabilis puer videlicet Johannes baptiſta creuit in duobꝫ ſcz in dei dilectione ⁊ in boni opis actione. Intm̄ aūt creuit in his duobꝫ q̄ effectus ē p̄clara lucerna ardens et lucens. ardens p dei dilectionē et lucēs per boni opationem. vn̄ ⁊ ipſe dei fili⁹ teſtat̄ de illo Joh̄is. 5. Johānes inquit erat lucerna ardens ⁊ lucens. Nos etiam cariſſimi ad imitationem beati Johannis creſcere debemus in dei dilectione et in bona actione vt videlicet de die in diē deū ardentius diligamus ipſiq̄ de tempe in tempus fortius ſeruiam⁹ ſz heu hodie multi faciunt ꝯtrariū. Olim em̄ deum plus dilexerunt ipſiq̄ pluſq̄ modo faciunt ſeruierunt. Et certe hoc ſatis ē monſtruoſū q̄ magn⁹ vir intantum cottidie deficiat q̄ tandē conuertat̄ in paruum gnanū E ¶ De ſcd̄o nota q̄ contra q̄druplicem ſpm̄ fuit ſpūſancto cōfortat⁹ videlicet cōtra ſpiritū ſupbie auaricie luxurie et gule. Hi em̄ q̄tuor ſpūs ſūt q̄tuor rote in curru dyaboli in q̄ multi et innumeri ad penas ꝑpetuas deducunt̄. Fuit igit̄ contra ſuperbie ſpm̄ ſpūſancto ꝯfortatus. Preclare ſiquidem extitit humilitas. Vnde dicit̄ Lu. 3. Exiſtimāte populo ⁊ cogitantibꝫ om̄ibus in cordibꝫ ſuis de Johe ne forte ip̄e eēt xp̄s. Rn̄dit Johannes dicens omnibus. Venit fortior me p⁹ me cui⁹ nō ſū dign⁹ ſoluē corrigia cal-

ciamentoꝝ eius. Ecce inq̄ntū se humiliat. Bonum igitur est vt et nos Johannis humilitatē imitemur. humilitas etiā ei9 attendit in vilitate vestimentoꝝ ei9. Ipse em̄ Johānes vt dicit Mat. 3. habebat vestimentū de pilis cameloꝝ ⁊ zonam pelliceam circa lumbos suos. Accepit etiam fortitudinē a spūsancto ɔtra spiritū auaricie. Q̄ enim nihil curauerit de pecunia q̄ hodie tam libenter videt et accipit ex hoc euidenter apparet ꝙ nulli homini adulari solebat. Phariseoꝝ nanq̄ ⁊ saduceoꝝ societas cateruatim venientes ad baptismū dixit eis. Progenies viperaꝝ quis vobis monstrauit fugere a ventura ira. Facite ergo fructū dignū penitentie q. d. Non tm̄ in baptismo meo confidatis q̄d per hoc solum vos saluari credatis nisi etiā ab excessibus vr̄is veram pniam pagatis. Johannes etiā ip̄m regem Herodem super suis viciis arguebat dicens ei Mar. 6. Nō licet tibi habere vxorem fratris tui. Heu q̄ grauia peccata hodie a p̄latis ⁊ iudicibꝰ ꝓpter pecuniam dissimulant. Confortabat etiā spūssanctus Johannē ɔtra spm̄ fornicationis ⁊ luxurie. vn̄ ⁊ ipse a mr̄is vtero vsq̄ ad mortē ī virginitate pmansit ⁊ ꝓpter virginitatis p̄uilegiuꝫ agnū virgineū virginis filium v̄gineo indice demonstrare necnon et virgineis manibus meruit baptizare. Q̄ agnum dei demonstrauerit testat Jo. enangelio primo vbi ait. Vidit iohānes Jhesum venientez ad se ⁊ ait Ecce agnus dei ecce qui tollit p. m. ꝙ etiam baptizauerit christū testatur Mat. 3. vbi ait. Venit Jhesus a galilea in iordanem ad Johānem vt baptizaret ab eo. Beatus igitur est qui eius castitatem fuerit imitatus. Confortabatur etiam a spūsancto ɔtra spiritum gule. vnde dicit Mat. 3. Esca eius erat locuste et mel siluestre. Glosa moralit in veste iohannis docemur vt asperis vtamur ad refrenationem carnis in cibo vt non arte patis sed naturalibꝰ vtamur cibis. ¶ Et ¶ De tercio nota ꝙ propter tria in desertis manebat. Prima causa fuit ne in vasis sensuuꝫ suorū mundanis delectationibus inquinaret. vnde Seneca Inimica est multorum conuersatio. Nemo enim est qui non aliquid nobis vicium aut commendat aut imprimit aut nescientibus aperit vtiq̄ q̄ maior est popul9 cui miscemur hoc periculi plus est. Nihil vero tā damnosum bonis moribus q̄ in aliquo spectaculo residere. Auarior redeo ambiciosior ymo vero crudelior et inhumanior. q̄r inter homines fui hec ille. Item ꝓpter hoc in desertis manebat vt eo liberius in lege dei sui meditaretur. ipse erat ille beatus vir de quo legitur in principio ps̄. Beatus vir qui nō abiit in consilio im. et in via p. non stetit et in ꝛc. Tercia causa q̄re in desertis manebat hec est vt eo secretius in oratione cuꝫ deo ⁊ angelis loqueret. Bonum est etiā ꝙ nos ꝓpter predictas tres causas praua hoīm

consortia fugiamus ¶ H ¶ De quarto nota q̄ tandē ostēdit
1 se filiis israel ꝓpter tres causas. Prima causa fuit vt eos ad fidem
⁊ vite rectitudinē informaret vñ dic̄ Lu. 3. Facite fructꝰ dignos
penitentie. Jam eñ securis ad radicē arboris posita est Omis ergo
arbor nō faciēs fructum bonū excidet̄ et in ignem mittetur. Mo
nuit etiā turbas dicēs. Qui habet duas tunicas det vnam non ha
benti ⁊ q̄ habet escas similiter faciat. Dixit etiam publicanis. Ni-
hil amplius q̄ ꝯstitutū est nobis faciatis. Docuit etiā milites di-
cens. Neminē ꝯcuciatis neq̄ calumniā faciatis. ꝫ ꝯtenti estote sti-
2 pendiis vr̄is. Secūda causa ostensionis sue fuit vt duplicē aduē-
tum dñi prenunciaret. vñ Mat. 3. Qui post me venturꝰ ē fortior
me est cuiꝰ non sū dignus calciamēta portare. Itē baptisabit vos
in spūsancto ⁊ igne. Hec dicunt̄ de p̄mo aduentu dñi. Ipse enim
veniens in carnem instituit baptismū fluminis in q̄ virtute sācti-
spūs emūdamur cuiꝰ copia si nō habet̄ in igne ꝯtritionis vl̄ pas
sionis homo poterit baptisari. Sequit̄ de scd̄o aduentu cuiꝰ ven-
tilabꝝ in manu sua ⁊ ꝑmundabit aream suam ⁊ ꝯgregabit triti-
cum suū in horreum suū. Paleas aūt cōburet igni mextinguibili.
glo. Ventilabꝝ ē examē iudici q̄ discernunt̄ leues ⁊ vacui fru-
3 ctu boni opis. Tercia causa q̄re se ostēdit. Johes est vt credentes
et penitētes baptizare. vñ dicit Mat. 3. Exibat ad Johez ihero-
solima ⁊ omis turba ⁊ omis regio circa iordanez ⁊ baptisabant̄
in iordane ab eo ꝯfitētes pcta sua. Imitem̄ carissimi ⁊ nos Johez
in tribꝰ p̄dictis vt videlicet mores nr̄os de viciis ad v̄tutes refor
memus vt nobismetipsis aduentū iudicii cottidie prenunciemꝰ
et nosmetipsos a sordibꝰ pctoꝝ nostrorum in propriis lacrimis
emendemus. Rogate ergo dñm vt sic p̄dicta exeq̄mur vt ange
lorum ꝯsortiū asseq̄ meream̄. Qd̄ nobis p̄stare dignet̄ ꝛc

Beati Petri apostoli ſmo xxii

¶ Beatus es symon bariona ꝛc Math. 16.

Symon a xp̄o ihu nominat̄ bariona q̄a dicit beatus Jeroni. Ba
riona nr̄a lingua sonat filiꝰ colūbe. Qꝛ aūt xp̄s dñs inquit. Caro
et sanguis nō reuelauit tibi ꝫ pater meꝰ q̄ in celis ē. dicit Jero.
Spūssancti gr̄a beato Petro reuelatuz est q̄ xp̄o ihesu diceret tu
es xp̄s filiꝰ dei viui. Cū aūt xp̄s dñs dixerit tu es Petrus ⁊ sup
hanc petram edificabo ecclesiā meam nō est credendū q̄ ꝑ petram
xp̄c demonstrauerit bt̄m Petꝝ sed seipsum. vnde inquit beatus
Augustinus. Super hanc petram quam confessus es. Petra autē
erat christus. hic christus dixit. Beatus es ꝛc

Beatus es Symon bariona quia caro et sanguis non re
uelauit tibi sed pater meus qui in celis est. Math. 6. Et

ego dico tibi quia tu es petrus et sup hāc petrā edificabo eccle-
siam meam. Nota q in pñti euangelio dñs btm petrꝝ principem
apl'oꝝ beateficat ⁊ cōmēdat ⁊ in hac cōmendacōe appellat eum
Symonē bariona ⁊ petrꝝ. Symon aūt interpretat obedi ēs bario
na filius colūbe. et petrus dicit firmus. ¶ I ¶ Vñ p̄mo nota
q appellat eū Symonē .i. obedientē ꝓpter duo videlicet dñice pas
sionis execucōez. ⁊ ꝓpter āgelice monicōis adimpletionem. De
executiōe dominice iussionis dicit in Mat. 4. Q ambulās ihesus
iuxta mare galilee vidit duos fratres Symonē q̄ vocatur petr9
et andreā frem eius mittentes retia sua in mare et ait illis. Veni
te post me faciā vos fieri piscatores hoīm. At illi continue relictis
retibꝰ ⁊ naui secuti sūt eum Nos etiā carissimi huius beati Symo
nis imitatiōe triplex rete relinquere debemus ⁊ venire post dñm.
Primū est rete supbie de h̄ dicit Abacuc. 1. Quare dñe taces deuo
rante impio iustiorē se totū in hamo subleuabit traxit illud in sa-
gena sua ⁊ ꝯgregabit in rete suum. Supbia em̄ rete est dyabo li p
quaz tñ ip̄e primū cecidit ⁊ licet p eam ceciderit tamē adhuc p ip
sam trahit in sublimi residentes. Secunduz est rete auaricie de hoc
dicitur Isa. 19. Tradā inquit dñs egiptū in manū dñoꝝ crudeli
um etiā merebūt piscatores ⁊ expādentes rete sup faciez aquarū
emarciscent. Egiptus est mūdus iste q̄ in die iudicii tradetur in
manus dñoꝝ crudeliū .i. demonū. Demones em̄ tūc deseuiēt in
hoīes huius mundi ⁊ tūc piscatores .i. auari q̄ rete auaricie expā
derāt super faciē orbis emarcescēt cū penuriā inciderint omīs bo-
ni. Tercium est rete luxurie de hoc dicitur Prouer. 7. De fenestra
domus mee per cancellos prospexi et considero vecordem iuuenē
qui transit per plateas ⁊ ecce mulier occurrit illi ornatu meretri
tio preparata ad decipiendas animas et infra. Irretiuit eū mul-
tis sermonibus ⁊ blandiciis blabiorum protraxit illū statim eam
sequitur quasi bos ductus ad victimā ⁊ quasi agnus lasciuiēs et
ignorat q ad vincula stultus trahatur donec trāsfigat sagitta ie
cur eius. Sagitta ꝑm glosaz est sententia iudicis qua corda luxu-
riosoꝝ in die iudicii transfigentur. De adimpletione amonitio-
nis angelice legitur in actibus apostolorum ca. 12. Vbi dicitur q
cum Petrus apl's iherosolimam missus esset in carcerem herodia-
num et nocte inter duos milites dormiret vinctus cathenis dua-
bus. ecce angel9 domini astitit ⁊ lumē refulsit in habitaculo car-
ceris. percussoqz latere Petri excitauit eum dicens. Surge veloci-
ter. Et ceciderūt cathene de manibus eius. Et addidit angelus.
Precingere et calcia te caltiis tuis circunda tibi vestimentum tu-
um et sequere me et dicitur ibi q Petrus ita fecerit. Nota q per

Herodē q̄ interpretat̄ pellibꝰ gloriās dyabolꝰ significat̄. Ip̄e em̄ de pellibꝰ suis .i. nequicia et versutia sua gloriat̄. ꝑ Petrꝝ vero in loco isto peccatoꝝ q̄libet designat̄ quē herodes .i. dyabolꝰ ī carcere crimīaliū pc̄toꝝ sua forti custiodia detinet alligatū. Per angelum vero diuina gratia figuratur que venit cū lumīe .i. vera recognitione sui affertur peccatori q̄ etiā tāgit latus pc̄toris .i. cū compunctione eū recordari facit ꝙ ꝓpter ip̄m lancea ꝑcussum fuerit latus sui saluatoris. R ¶ Et nota ꝙ sic̄ petrꝰ angelo obediuit in liberatione sua corꝑali ita necesse est vt nos pc̄tores gratie dei obediamus in liberatione nostra spūali. Ad hoc autez sic̄ probari pōt ex p̄missis q̄nqꝫ req̄runtur. Primū ē vt velocit̄ surgamus a stratu fede ac criminose voluptatis. Qui em̄ nō surrexerit de lecto trāsitorie delectationis mittet̄ in lectū eterne tribulacōis. vnde de Yezabel q̄ interpretat̄ sterquiliniū ⁊ signat carnis voluptatē dicitur Apoc̄. 2. Ecce mittā eā in lectū ⁊ qui fornicatur cū illa in tribulatiōe maxima erūt. Scd̄m ē vt p̄cingamur cingulo castitatis Qui em̄ non fuerit p̄cinctus cingulo castitatis accingetur funibus asperrimus sub p̄ssura ꝑpetue feditatis vn̄ dicit̄ in Job. 12. Balteū regum dissoluet ⁊ p̄cinget fune renes eoꝝ. Per balteū intelligitur gl'ia tempalis que in his si male seipsos rexerūt dissoluetur ⁊ quoꝝ renes fune eterne asperitatis accingentur. Terciū est vt pedes nostroꝝ affectuū calceis .i. exemplis sanctoꝝ muniamus Qui em̄ pedes aīe sue non calcauerit exēplis sanctoꝝ mordebitur morsu vermium et scorpionum et letabitur dentibus infernaliū bestiarum. vn̄ Eccl'. tricesimonono. ¶ Omnia hec ad vindictam creata sunt bestiaꝝ dentes scorpii ⁊ serpentes. Quartū est vt nos caritatis pallio vestiamus. Qui em̄ veste caritatis nō fuerit coop̄tus a ꝯiugio dn̄i eiectus eterne ꝯfusioni subiacebit. Vn̄ Apoc̄. 3 Suadeo vt induaris vestimētis albis et nō a ꝓpareat ꝯfusio nuditatis tue. Hinc etiā dic̄ Petrus. 1. cano. 3. Caritas opit multitudinē peccatoꝝ. Q̄ntū est vt gratiā dn̄i sequam̄ ducentem nos ꝑ viā penitentie ꝑ viam iusticie ⁊ ꝑ viaꝫ pacientie. Hec em̄ tria sūt nobis necessaria vt videlicet ꝑ penitentiam ea que male gessimus in nobismetipsis puniamus vt ꝑ iusticiā in bono ope deinceps ꝑsistamus ⁊ vt ꝑ pacientiā quicq̄d nobis adūsi contigerit sustiniamus. Item nota ꝙ petrus a dn̄o bariona appellatur. Bariona vero interp̄tatur filius columbe .i. spūssancti. Fuit igitur petrus filius columbe hoc est spūssancti ꝑ verā fidei confessionem et ꝑ sinceram dn̄i dilectionē. Verā fidez ꝓfessus fuit Mat. 16. Vbi dic̄ ad dn̄m. Tu es xp̄us filius dei viui. Hec verba exposita sunt supra in cathe. beati Petri. Q̄ etiā sincere dn̄m dilexi patet in Joh. 21.

Obi cū dñs ter a petro requireret an eum diligeret rñdit etiā ter petrus. Dñe tu scis quia amo te q. d. Amo te ex omi cordis cogitatōe ex omi oris locutōe a ex omi opis exhibitōne. Quia igit carissimi impossibile ē sine fide a sine caritate deo placere debem⁹ ip̄m vt veraz fidē a caritatē pfectaz nobis tribuat iugit implora re ¶ L ¶ Itez nota q dñs p̄nūpem apl̄oz appellauit Petrū Petrus aūt idez est q firm⁹. Et vere ip̄e firmus fuit a ostās persententiaz districte aiaduersiōis a p fortē tollerantiaz iudaice persecutiōis a neroniane passionis. ¶ Firm⁹ igit a ostans fuit petr⁹ in snia iuste aiaduersionis q̄m ptulit ota Ananiaz et saphiarm q sub vrbis increpationis ei⁹ cadentes in terraz expirauerūt vt patz Actuū. 5. ¶ Fortē etiā sententiam ptulit ota Symonē magnū dicēs ei. Pecunia tua tecū sit in perditionē eiusdē. 8. ¶ Firmus etiaz fuit in tollerantia iudaice psecutiōis. Ibat em̄ petrus ac alii apli gaudētes in ospectu oculi q̄m digni habiti sūt pro noie ih̄u otumeliā pati Actu. 5. ¶ Fortit etiā tandē passionē martirii tollerauit. Rogate g̃ carissimi dñm vt sic beatū Petz in omib⁹ imitemur vt ip̄i in regno dei iugiter colletemur. Quod nobis ꝛc.

In cōmēoratione beati pau apo. ℞mo xxiii

¶ Bonū certamen certaui cursuz osumaui ꝛc. 2. Thimo. 4. bt̄s Greg⁹. dicit. Ad ostendendā innocentiaz venit Abel ad insinuā dam mundiciam venit Enoch. ad docendaz longanimitatē venit Noe. ad manifestandaz obedientiam venit Abraam. ad demonstrandaz oiugalis vite castimoniam venit Ysaac. ad declarandaz laboris tollerantiaz venit Jacob. ad reddendam p malo gratiam venit Joseph. ad ostendendaz mansuetudinē venit Moyses. ad declarandam int̄ flagella patientiam venit Job. qd̄ totum ideo factum dicim⁹ vt in singul' videremus q̄d esset in q̄libet imitanduz vt quamcūq; virtutē q̄s abiliorē sibi ognosceret eidem se p ceteris applicaret ℞ Grego. Beatus autē Paulus plures virtutes in se habēs ad easdez Thimotheum episcopum exhortans int̄ Bonum certamen ꝛc

¶ Bonū certamē certaui cursū osumaui fidē seruaui. de reh q̄ reposita ē mihi corona iustitie quā reddet mihi dñs in illa die iustus iudex ad Thi. 2. epla. 4. ca. hec sūt verba q̄ btūs Pau. q ē glorioſum lumen omniū ecclesiarum de seipso scribit ad Thi. in 2. epistola. 4. Vnde in premissis verbis quatuor sunt notanda. Primum est q̄d sit bonum certamen q̄d certauit. Scdm est quis sit cursus quem consumauit. Tercium est que sit fides quam seruauit. Quartum est que sit corona quam dominus sibi p̄parauit ¶ M ¶ De primo nota q beatus Paulus

bonū certamē certauit. q̄a in certamine triumphauit. Triplex at̄ certamē habuit videlicet ɔtra inquietā carnez ɔtra malū hoīem et ɔtra ꝑuicatē demōez. Inquietudinē carnis vicit per disciplīa taz ɔtinentiā. maliciā hoīm suꝑauit ꝑ patientiā ꝑuicaciā demonū ɔculcauit ꝑ suiꝑi⁹ displicētiā. De victoria ꝑmi hostis .i. carnis scribit apl's .i. ad Cor. 9. ca. Sic pugno nō q̄si aerem verberans. ꝫ castigo corpus meū ⁊ in seruitutē redigo ne forte cū aliis ꝑdicauerim ipe reꝓbus efficiar. Q̄ etiā ꝑ pacientiam suꝑauit oms tribulacōes ab hominibus sibi illatas testat̄ ad Ro. 8. Quis seꝑabit nos a caritate xp̄i tribulatio an angustia an fames an miseria an ꝑsecutio an ꝑiculuz an gladi⁹ sic̄ scriptū est quia ꝓpter te mortificamur tota die estimati sumus sicut oues occisionis ꝫ in his omnibus suꝑamus ꝓpter eū qui dilexit nos. Peruicaciā etiā demonis ꝑ suꝑbiam ⁊ inanē gloriā infestantē vicit ꝑ humilitatē ⁊ sui ipsius displicētiam. vñ dicit. i. ad Cor. 15. Nouissime oīm tanq̄ abortino visus est ⁊ mihi xp̄c. Ego em̄ sum minimus apostoloꝝ q̄ nō sum dignus vocari apl's qm̄ ꝑsecutus sū ecclesiā dei. Humiliat aūt se ita scribens ad Ti. ꝑma. i. Fidelis ꝑmo ⁊ omni acceptione dignus qꝛ ih̄s venit in hunc mundū pc̄tores saluos facere quoꝝ primus ego sum ꝑmus glosa .i. peior. Debemus igit̄ apostolū imitari vt videlicet carnis luxuriā vincamus ꝑ illustrem cōtinentiam. Item vt hoīm maliciā superemus ꝑ fortem patientiaz ⁊ vt tercio demoniacā suꝑbiā ɔculcem⁹ per veram nostri displicentiam. vñ ⁊ ipe scribit ad Thi. i. 6. Certa bonum certamen.

N De secundo videlicet de cursu ipse apl's scribit ad Cor. i. 9. Ego sic curro nō q̄si in incertū. ipe etiā ibidē inuitat nos ad currendū dicēs. Nescitis qm̄ hi q̄ ī stadio currūt oīes q̄dē currūt ꝫ vnus accipit brauiū sic̄ currite vt cōp̄hendatis. Nota vero ꝙ currenti ad hoc vt brauium cōp̄hendat tria sunt necessaria. Primuz est oneris et fasciculorum depositio Secundū est oīm obstaculoꝝ amonitio. Terciū est rei ꝓpter quā et ad quā currit̄ dilectio. De his tribꝰ dicit apl's ad Heb. 12. Deponētes oīe pond⁹ ⁊ circūstās nos pc̄tm̄ ꝑ pacientiā curramus ad ꝓpositū nobis certamē aspiciētes ī auctorē fidei ⁊ ɔsumatorē ih̄m q̄ ꝓposito sibi gaudio sustinuit crucē ɔfusiōe ɔtēpta atq̄ in dextra dei sedet. Monet igitur nos apl's vt ꝑ pacientiā aduersitatū presentiū curramus ad regnū dei vbi est vera quies. Monet etiā nos vt omne mortale pectatū deponam⁹ et abiiciamus. Mortale qui ꝓpe pc̄tm̄ .i. g̃ue pondus hominem onerat ac p̄mit. viam etiam q̄ ad deū currit̄ impedit ⁊ p̄cludit. Monet nos p̄terea apl's vt ꝓpter adūsitates ⁊ fatigacōes q̄ nobis in via dei occurerint a cursu nō desistamus

sed semp̄ in dulcē ih̄m ꝓpter quē ⁊ ad quē currimus inspiciamus. Sic̄ ⁊ ipse ih̄s olim cū passur⁹ essz gaudiū resurrectiōis a pr̄e sibi p̄positū p̄uidens ⁊ inspiciēs sustinuit crucē ɔtemptibilem et amaram ɔfusiōe ɔtempta D De tercio nota q̄ beat⁹ Paulus se fidez seruasse testat̄. q̄druplr̄ aūt apl̄s deo fidez seruauit. Ipse em̄ q̄d in baptismo sub manu Ananye deo ꝓmisit non violauit Ip̄e euangeliū xp̄i infatigabilit̄ ac intrepide nūtiauit, ip̄e res dei id est aīas sibi commissas fidelit̄ ɔseruauit. ip̄m q̄ꝫ nullū incomodum a dei amicicia sepauit. Sic etiā nos hāc q̄druplicē fidem deo seruare debem⁹. Promissionē em̄ in baptismo factā ⁊ om̄e votuz q̄d emisim⁹ nō debem⁹ aliq̄tenus violare. vñ. Ecclesiastes q̄nto Si quid vouisti deo nō moreris reddē. Displicet em̄ deo infidel̄ et stulta ꝓmissio. Debem⁹ etiā ꝓximis nr̄is aīabꝫ eorum vtilia nūciare. Mādauit em̄ dn̄s vnicuiq̄ de ꝓximo suo sic̄ dicit̄ Ecclesiastici. 17. Vñ dicit̄ in Apoc̄. 22. spōsus ⁊ spōsa dicūt veni. Et qui audit dicat veni. Sspōsus est ih̄s xp̄c. spōsa ē triumphās eccl̄ia Hi vnicuiq̄ existēti in eccl̄ia militāti dicūt vt veniat. Et q̄cunq̄ spōsi ac spōse verba ꝑ inspiratiōez audiuit dicat ꝓximo suo veni Debem⁹ etiā rem dei carissimaz hoc ē aīam nr̄am deo fidelit̄ reseruare. vñ dic̄ ps̄. Aīa mea in manibꝫ meis semper. Item Job. 13. animaz meā porto in manibꝫ meis. Preterea nō debemus nos a xp̄o ꝓpt̄ aliq̄d incomodū disgregare. vnd̄ Pau. ad Ro. 8. Certus sū qz neq̄ mors neq̄ vita neq̄ subaudi bona vel mala instantia vel futura neq̄ creatura alia poterit nos separe a caritate dei.

P De q̄rto nota q̄ in corona que data est beato Paulo et q̄ dabit̄ oī homī certādi cursū ɔsumāti ac fidē seruāti q̄tuor sūt lapides principales videlicet topasius smaragd⁹ carbūcul⁹ et saphirus. Per topasiū q̄ inter om̄es gēmas dicit̄ ēē maxim⁹ et qui oī colore resplendet. cui⁹ tm̄ color p̄ncipalior auro ē vicinior intelligit̄ pr̄ ꝑ quem dat̄ oīpotentia. Per smaragdū q̄ oīm gēmaꝝ nitentiū p̄ncipatū tenet ⁊ q̄ bene polit⁹ ad modū speculi reddit imagīes exprimit̄ filius ꝑ quē datur oīs scientia. Per carbunculū q̄ om̄es ardentes gēmas in v̄tute supat et qui emittit radios ad modū igniti carbonis figuratur spūssanctus ꝑ quez datur feruentissima caritas. Per saphirum in quo stella rutilat et qui colorem habet celo similem et qui multum valet ad formandam pacem designatur virgo Maria de qua resultat inestimabilis claritas. Alie plures gemme erunt in corona per quas intelliguntur specialia gaudia quas electa anima de vniuersis angelorum ordinibꝫ accipiet ⁊ de singulis choris ac sedibus electoꝝ. Rogate ergo dominū vt cū beato paulo sic bonū certamē certemus et sic

cursum nr̄m ꝯsumemus. sic etiam dño fidem seruemus vt tandez coronā glorie de manu dñi accipientes exultem9. Qd̄ nobis ꝛc.

In festo beate Margarete Sermo xxiiii

¶ Simile est regnū celoꝝ homini negociatori ꝛc Math. 13. Deuotus Bernhardus inquit. Secure negociabor precipiente dño meo ac dicēti. negotiami dū venio. Nō em̄ paruū fiducie robur mihi p̄stat q̄ ille summ9 imp̄ator fact9 est negociator me9 et negociuz meū sine ocio egit q̄dīu fuit in terris. hec ille. Attendam9 fratres carissimi inquam negocio fuit beata virgo. Margareta q̄ ita fideliter ad dei honorem ⁊ regni celoꝝ acquisicōez negociata fuit q̄ etiā sanguinem fundere p̄ata fudit q̄re bene dicit beatus. Greg9. Q̄ nos barbati dicimus q̄ ad regna celestia ire p̄ ferrum puellas videmus. q̄ si adipisci regna celoꝝ p̄ bella p̄secutionum nō possumus hocip̄m nobis turpe sit q̄ deū nolum9 seq̄ p̄ pacem ecce nulli nr̄m modo dicit̄ p̄ me morere. sed tm̄ in te illicita desideria occide. Qd̄ bt̄a margareta fecit ḡ recte d̄ ip̄a dicit̄. Simile ꝛc

Simile ē regnū celoꝝ homini negociatori querēti bonas margaritas. Inuenta aūt vna p̄ciosa magarita abiit et vendidit oīa que habet et emit eam Math. 13. Quatuor hic sūt notāda. Primū est q̄s sit homo negociator q̄ bonas margaritas q̄siuit. Scd̄m que sit p̄ciosa margarita quā inuenit. Terciū est quō et nos boni negociatores esse debeam9. Quarta ē que sit p̄ciosa margarita qua necesse ē vt emamus Q ¶ De p̄mo nota q̄ homo negociator q̄ bonas margaritas quesiuit ⁊ querit ē ip̄e dei fili9 ih̄s xp̄us q̄ de celis venit ad terras vt bonas q̄reret margaritas .i. p̄destinatoꝝ aīas ad regna celestia reuocaret. p̄destinatoꝝ q̄ p̄pe aīe dicunt̄ bone margarite ex quibꝫ nitent porte illi9 gloriose ciuitatis dei noue iherusalem. Istum vero negociatorem beata Maria v̄go deduxit ad terras. Ipsa quip̄pe fuit nauis illi9 nobil̄ institoris de quo dicit̄ Prouer. 31. Facta est quasi nauis institoris de longe portans panem suū. De hoc institore siue negociatore dicit Aug9. O bone mercator gratias agimus tibi quia redemisti nos R ¶ De scd̄o nota q̄ p̄ciosa margarita quam iste negociator q̄siuit inuenit ⁊ emit est beata Margareta. Hāc em̄ tunc q̄siuit cū eaz ab initio ⁊ añ secula ad gloriā p̄destinauit Tunc eā inuenit qñ pro ip̄a carnē assumpsit. Tunc eam emit cū oīa que in terris habuit p̄ ip̄a possidenda vendidit videlicet cum suspēdendus in cruce oīa vestimēta sua exuit et cū dilectā aīaz ī manibꝫ inimicoꝝ dedit sic̄ dicit̄ Jere. 12. Et dedi dilectam aīam meam in manū inimicoꝝ eius. Et nota q̄ sic̄ de bt̄a Margareta dictum est ita etiaz xp̄s q̄mlibet aliā sanctā v̄ginē ymo quēlibet

xp̄ianum et electū quesiuit inuenit ⁊ emit. Nota etiam ꝙ beata margareta bene dicit̄ margarita tum ꝓpter vocabuli ꝯsonantiaꝫ tum etiam ꝓpter multas ꝓprietates margarite. Quarum p̄ma ē ꝙ margarita in conchis marinis inuenit̄. Et q̄d erat Theodosiꝰ gē tilium patriarcha pater huiꝰ puelle nisi quedam concha marina Ipse em̄ a fluctibus huius mundi iactabatur ⁊ in vndis perfidie morabat̄. Secunda ꝓprietas ꝙ illa Margareta commendabilior est q̄ per naturā ꝑforata est q̄ꝫ que ꝑ violentiā perforat̄. Sic ⁊ beata Margareta cōmendabilis fuit ꝑ obedientiā voluntariā. Ip̄a quidez non coacta ad h̄ se humiliauit vt pasceret oues nutricis sue. Obedientiā enim voluntariā signat naturalis ꝑforatio Margarete. Hinc moneantur filii vt parentibus suis obediant in his que sunt ad deū. vñ Paulus ad Eph̄. 6. Filii obedite parentibus vestris in dño hoc enim iustum est. Itez ad Collo. 3. Filii obedite parentibus vestris ꝑ om̄ia hoc enim placitū est dño. Tercia proprietates est ꝙ illa margarita nobilior est que candet et clara est q̄ꝫ illa q̄ flauescit. Illā enim inuentus ⁊ ros matutinus candidaꝫ fecit ⁊ claraꝫ. hanc senectus et ros vespertinꝰ ꝑduxit ad obscuritatem. Sic ⁊ beata Margareta cōmēdabilis est ꝓpter virgineam claritatē. Plus em̄ commendatur in hac puella candor virgineꝰ quem deo obtulit cum erat. 15. annoꝝ. quando videlicet in ea viguit feruor iuuenilis q̄ꝫ commendetur castitas in vidua quaꝫ tūc primo deo offert quādo est circa ānos. 50. vel. 60. qñ scꝫ in ea tepuit ignis iuuentutis. Igitur ꝓpter hanc virgineam puritatem ille immensus draco qui Margaretam absorbere volebat nihil contra eaꝫ poterat p̄ualere sed diruptus fuit. Item ꝓpter v̄gineā claritatē. margarete tenebrosissimꝰ carcer in quē missa fuit diuīo lumine extitit illustratus. Preterea ꝓpter mundiciaꝫ huiꝰ v̄ginis niuea columba veniens de celo ⁊ coronaꝫ auream apportās sedit sup humeros eius et ꝯsolabatur eā. Bonū est g̊ carissimi vt fornicationis immundiciā fugientes casti simꝰ ⁊ mūdi ne ab ore gehennal' draconis absorbiamur ⁊ ne in tenebras exteriores ꝓiiciamur sed vt corona gl'ie coronari mereamur. Quarta ꝓp̄etas margaritaꝝ est ꝙ contra estū febriū valere dicunt̄. Sic ⁊ beata Margareta īpetrauit a dño ꝙ q̄cunqꝫ eā venaratꝰ fuerit ⁊ imploraūit in om̄i tribulacōis sue estu ⁊ in om̄i necessitate sua piū ⁊ velox sentiet subleuamē. Q̄nta ꝓp̄etas margaritaꝝ est ꝙ valent ꝯ̄ sincopī et cardiacā passiōez vñ de eis q̄ddaꝫ electuariū q̄d dyamargariton a ꝓpellet̄. Et vere bt̄a Margareta ꝑ mirabilē ꝯstantiā quā in g̊uissimis tormētis habuit ꝯfortat om̄es timidos ⁊ confundit nos senes ⁊ rusticos q̄ tā pauca ꝓ dño sustinere valeamꝰ. Ipsa

em̄ cum nollet negare xp̄m ih̄m suspensa fuit in aere ⁊ tā g̃uiter virgis fuit cesa ꝙ sāguis de corpe eius in modū riuoli decurrebat Itē suspēsa fuit in aere ⁊ carnes eius seuissimis vngul' lacerate fuerunt. Tercio expoliata fuit et in aerem suspensa ⁊ latera eius cū lāpadibꝫ accensa fuerūt Quarto ligatis manibꝫ ⁊ pedibꝫ in aquā missa fuit vt submergeret. Q̄nto ex acuto gladio fuit decollata ⁊ sic angeli aīam eius suscipiētes portauerūt in iocundos āplexus spōsi sui ihesu xp̄i. Quis hec ꝯsiderās non accipit fortitudinez vt leues ac momentanios huius vite labores ꝑ dn̄o patiat. Beata igit̄ Margareta est illud nobile dyamargariton qd̄ sumere debemus ad restaurandam fortitudinē cordis nr̄i S ¶ De tercio nota ꝙ ⁊ nos negotiatores esse debem⁹ vt videlicet demus ea q̄ habemus ꝓpter illa que nō habem⁹. Tria vero habemus scz res corpus ⁊ aīam. Igit̄ res nr̄as debemus circa egentes fidelit̄ erogare. vn̄ dicit dn̄s Lu. 12. Vendite que possidetis ⁊ date elemosinaz sed heu quidā non solū nō dant sua egentibꝫ sed etiā ad ip̄m qd̄ habēt accipiūt paupibꝫ Debemus etiā corp⁹ nr̄m spūalibus exercitiis mācipare vt viz ploremus vigilemus oremus ieiunemus ⁊ alios labores corpis ꝑagam⁹ inquantū tn̄ h̄ corpus nr̄m sustinere pt̄. Tercio debem⁹ aīaz nr̄am fidelibꝫ d̄positariis ꝯmendare videlicet patri et filio et spūisancto. vn̄ apl'us ad Thi. 2. 1. Scio cui credidi ⁊ cert⁹ sū qz potēs ē depositū meū ꝟuare in illuz diē. De q̄rto nota ꝙ illa p̄ciosa margarita quā rebꝫ corpe et aīa compare debem⁹ est ip̄e dulcis. Ih̄s xp̄us. Hec p̄ciosa margarita inuēta fuit in illa nobili concha marina videlicet in v̄gine maria Et dicit̄ h̄ margarita p̄ciosa. i. p̄ om̄ibꝫ gratiosa. d̄ hac dicit̄ Sap. 7. Preposui illā regnis et sedibꝫ ⁊ diuitias nihil ēē dixi in compatione illius nec compaui illi lapidē preciosū qm̄ omne auꝝ in cōpatione illius arena est exigua ⁊ tanq̄ lutū estimabit̄ argentum in conspectu illius. Rogemus ergo dominum vt pro ipsius precioso filio tam efficaciter laboremus vt ipsum in nostrorum laborum premium recipiamus. Quod nobis ꝛc.

Marie Magdalene ꝟmo xxv

¶ Dixit ih̄s ad mulierē fides tua te saluaz fecit Lu. 7. Magna fides bt̄e Magdalene ꝓcessit ex magno amore magn⁹ em̄ amor pct̄i rubiginē ꝯsumit. vn̄ inq̄t Basili⁹. Tāto amplius pct̄i rubigo cōsumit̄ q̄nto pct̄oris cor magno caritatis igne ꝯcremat̄. q̄re inq̄t. Criso. Opus est g̃ nobis feruēti aīa quia nō impedit hoīez fieri magnū null⁹ g̃ ꝯstitut⁹ in pct̄is desꝑet nemo vir tuos⁹ dormitet nec hic cōfidat. sepe em̄ meretrix p̄cedet eū hoc habemus in beata Magdalena cui dixit ihesus fides tua ꝛc.

Dixit iesus ad mulierē. fides tua saluaꝫ te fecit vade in pa
ce Lu. 7. tria ꝑncipaliter sunt hic notanda. Primū est q̄
sit mulier quaꝫ ihs affat. Scdm ē q̄ sit fides per quā ipa
saluat. Terciū est q̄ sit pax in q̄ ei dicit vt gradiatur. T

De primo nota ꝙ mulier ista est beata maria Magdalena q̄ sm
ethimologiam huius vocabuli duplicit mulier dicitur. Dicitur
em̄ mulier q̄si mollis hero. vl dicitur mulier q̄si molliens herꝫ. Et
nota ꝙ herus idē est ꝙ dn̄s. Duo sūt vero heri siue dn̄i videlicet
deus et dyabolus. De istis duobꝫ dn̄is ipa veritas dicit Mat. 6.
Nemo pt duobꝫ dn̄is seruire. Igitur beata maria Magdalena
appellatur mulier. i. mollis hero. i. dyabolo. Ipa quippe vtpote ce-
rea esset mollis ei fuit. i. obediens ad peccandū. vn̄ legitur in pre
senti euangelio. Et ecce mulier que erat in ciuitate peccatrix Pec
cata vero istius peccatricis mulieris per h̄ exagitantur ꝙ manife-
ste peccauit et cū multis. Qꝛ autez manifeste peccauerit per hoc in
nuitur q̄d dicit ecce. ecce quippe est aduerbiū demonstrandi. Qꝛ
etiā cuꝫ multis peccauerit ꝑ hoc ostendit q̄d sequit que erat in ci
uitate. Nō em̄ in aliqua parua villula peccauit sed ī ciuitate vbi
multi erant qui ꝑ eius pulcritudinē illecti ipius libidinē appete-
bant ꝫ vt vbi abūdauit delictū supabundaret et gr̄a. sicut dicit
apl's ad Ro. 5. Bt̄a maria magdalena ꝑ diuinā apitionis mise
ricordiaꝫ visitata sic̄ fuerat ꝑus mulier. i. hero hoc est dyabolo. ita
etiaꝫ postmodū facta est mulier. i. molliens herꝫ hoc est dulcē crea-
torem suū ꝑ penitentie sincerritatē in q̄ tam seriose ꝑsistit ꝙ vult9
eius nō fuit ampli9 in diuersa mutatus sic̄ legit in. i. li. Re. ca. 1.
de Anna mr̄e Samuel. Pniaꝫ enim quā iniciauit ꝓcumbens ad
pedes saluatoris sui ita firmā tenuit ⁊ inuiolabilē ꝙ nunq̄ deinceps
visus est in ea aliq̄s leuis act9 aut vultus dissolut9 vel etiā
aliq̄ hilaritas. Per h̄ nos ammonem̄ ne pnias nobis iniunctas
tam facilit relinquam9. Multi em̄ sūt qui pnias sibi iniunctas in
q̄dragesima statim in ipso sacrosancto paschali die relinquūt ad
choreas discurrētes et ad tabernas ymo quāplurimi sunt q̄ mox
vt a sacerdote recesserint iniuncte sibi pnie sunt obliti. V

De secūdo nota ꝙ fides marie magdalene erat h̄ videlicet ꝙ cre-
debat ihm xp̄m venisse ad pctoꝝ penitentiū susceptionem. Crede
bat etiā ip̄m venturꝫ ad ip̄oꝝ qui nō penituerint cōdemnationeꝫ
⁊ h̄ duplex fides saluā eā fecit. Suggescit em̄ ip̄i vt pctis relictis
curreret ad piū ac dulcē penitentiū susceptorē ne postmodū incide
ret in man9 seuerissimi iudicis puniētis. Et nota ꝙ h̄ fides marie
magdalene tribꝫ sodalibꝫ sufflata fuit viꝫ timore dolore ⁊ amore
Timor in h̄ notat ꝙ stetit retro et ꝙ non ad caput sed ad pedes

accessit. Qui em̄ timent se dn̄os suos offendisse non audent se rep̄sentare vultibꝫ eoꝝ q̄s offenderūt. Si tn̄ accesserint potiꝰ ip̄orū pedibꝫ ꝓuoluunt̄ q̄ sibi osculū dari petant. Dolor in h̄ ostendit̄ ꝙ amarissimis lacrimis pedes dn̄i nr̄i rigauit ⁊ ꝙ eosdem crinibꝫ suis q̄s sepe pompatice ornauerat tersit. Amor aūt ī hoc declarat̄ ꝙ osculabat̄ pedes dn̄i qꝛ osculū est signū amoris. Amor eiꝰ in h̄ innuit̄ ꝙ pedes ih̄u p̄cioso vngēto ꝑunxit. Si em̄ nō amassꝫ euꝫ tales expēsas circa tale vngentū nō fecisset p̄terea dn̄s ip̄e h̄ manifeste declarat ꝙ ip̄a dilexit eū loquens ita ad phariseum. Dico tibi remittunt̄ ei pcta multa. Bonū ē igit̄ km̄i ꝙ ⁊ nos fidē marie Magda. ⁊ sodales fidei ip̄ius habeamꝰ videlicet vt credamꝰ dn̄m ꝑatū ad receptionē pctoꝝ si ex toto corde ad ip̄m ꝯuersi fuerint. credamꝰ etiā eū iam accinctuꝫ ad vltionē pctoꝝ si ad ip̄m per penitentiaꝫ mature redire noluerint. Primū ad h̄ valebit ne ex ꝯsideratiōe facinoꝝ in desperationē cadamꝰ Scd̄m nos ammonebit. ne ꝑ nimiā p̄suptionē de diuina mīa de die in diē nr̄aꝫ penitentiā differamꝰ. X ¶ Fidei etiaꝫ ip̄ius sodales hr̄e debemus viꝫ timorē dolorem et amorē Timor q̄ꝑpe pct̄m quod hoīeꝫ defedat expellit. dolor expulsi pcti maculas diluit. amor vero peccatis dilutis ornatū boni opis suꝑducit. De timore dic̄ Ecclesiastici. 1. Timor dn̄i expellit pct̄m. nā q̄ sine timore est nō poterit iustificare. De dolore dic̄ dn̄s per Isa. 1. Lauamini mundi estote auferte malū cogitationū vestraꝝ ab oculis meis. De amore dic̄. 1. Pe. 4. Raritas opit multitudinē pctoꝝ. Amor itaq̄ opit multitudinem pctoꝝ. sic fasciculus delectabilium floꝝ opit aliquē locum q̄ recenter a sordibꝫ ē purgatꝰ Qꝛ aūt p̄dicta tria nobis sint necessaria. ꝓbat̄ ꝑ simile. Si em̄ aliquē nobilē et honestū hospitem suscepturus esses ⁊ aliqd̄ immundū aīal domuꝫ tuam defedasset Primo necesse esset vt illud aīal expelleret̄ Scd̄o vt īmūdicia eiꝰ quā reliq̄rat eiiceret̄. Tercio vt vbi inquinamentū immūdi aīal̄ iacuerat floꝝ ornatu spargeret̄. Y ¶ Tercio videndū est q̄ sit pax de q̄ dicit̄ marie magda. vade in pace. Et nota ꝙ hec pax appellat̄ amicicia diuina. dr̄ g̃ vade in pace. q̄si diceret ei vade et et sis certa ꝙ amicus tuꝰ sim. Sis etiā certa ꝙ deinceps ꝯtra te p̄ualere nō poterit inimicus. Et nota ꝙ dn̄s ī multis on̄dit marie magda. signa vere amicicie. Dn̄s q̄ꝑpe eā ad pedes suos familiariter sedere ꝑmisit. ⁊ ꝑtem eius plus q̄ ꝑtem sororis cōmendauit Sic̄ dicit̄ Luce. 10. Dn̄s etiā ea plorāte lacrimatus est ⁊ ad p̄ces eius lazarum resuscitauit. Sic̄ testat̄ Joh̄is. 11. Dn̄s etiaꝫ ei p̄us q̄ alicui discipl̄orum. post resurrectionē ap̄puit. Sicut legit̄ Joh̄. 20. Dn̄s etiā post ascensionem suam multis annis eā ministerio

angeloꝝ in aera subleuabit · ibiq; ceteris horis celesti dulcedine sa
ciauit sic̄ de ea scriptū inuenitur · Btūs igit̄ est cui⁹ amicus fuerit
deus amiciciam aūt dei si volumus per quatuor spiritualiter pos=
sumus compare · viz per corpis puritatem · per cordis humilitatē
per mentis lenitatem · ⁊ ꝑ elemosinam largitatem · Qd̄ nobis ꝛc̄ ·

Item de eodem Sermo xxii

¶ Remittuntur ei pcta multa · qm̄ dilexit multū Luce · 7 · Be
atus Greg̃ · inq̄t ꝑpendo petꝝ · considero matheū · aspitio paulum
intueor magdalenaz · video latronē et nihil in his video nisi añ
oculos nostros posita spei ⁊ pnīe exempla · vñ idez · Non nunq̄t
sacra scriptura nō solū v̄tutes sanctoꝝ asserit ꝫ etiā lapsus inno
tescit vt in victoria fortiū habem⁹ q̄d immitādo arripe debeam⁹
⁊ rusus quid videamus in casibus timere debeamus · ecce Job de
scribitur in temptatione act⁹ · Dauid ꝓstratus vt ⁊ maioꝝ vir=
tus spem nostraz foueat · ⁊ maioꝝ casus ad cautelam humilita=
tis nos adducat · . hec ille · Ergo carissimi peccata vitemus vt eti
am a domino audire mereamur · Remittuntur ·

Dimissa sūt ei pcta multa · qm̄ dilexit multū Luce · 7 · Sed
qm̄ fatue mlieres in tribꝰ maxime peccāt fatuos iuuenes
attrahendo scz oculis · capillis · ⁊ osculis · Oculoꝝ aspect⁹
illicite faciendo ⁊ luxuriose amādo · Vñ Isa · 3 · Et nutibꝰ oculoruz
ibāt Prou · 6 · vir multis gradit̄ ore ꝑuerso annuit oculꝰ · 2 · Pe ·
2 · In ꝯuiuiis luxuriātes oculos habētes plenos adulterii ꝛc̄ · Itē
capillis suis peccant · eos ornantes margaritis ⁊ cōponendo et
tingendo Cōtra q̄d · 1 · Pe · 3 · Mulieres subdite sint viris suis qua
rum nō sit extrinsec⁹ capillatura aut circumdatio auri · 1 · Thi · 2 ·
Mulieres in habitu ornato cū verecūdia ⁊ sobrietate ornantes se
nō in tortis crinibus aut auro aut margaritis · Item osculis pec=
cant · dulciter et luxuriose osculando · vnde Prou · 7 · Ecce mulier
occurrit ornatu meretriceo p̄parata · ad capiēdas animas appre=
hensūq; deosculat̄ iuuenem et procaci vultu ꝛc̄ · Ideo tria ponit lu
cas in quibus maria magdalena obsequium exhibuit christo ·
Nam ad oculos quos ad lasciuiendum · et ad videndū nō vidē=
da obtulerat · modo ad bonum vsum · i · ad effusionem lacrimaruz
exhibuit Capillis quoq; quos ad lenocinium sepe ornauerat iā
pedes dominicos tersit · Os quoq; quo sepe nō dicenda dixerat ⁊
quo sepe imprudenter osculauerat iam ad osculandos pedes dñi
humiliabat · sicq; adimpleuit in se illud apli ad Ro · 6 · Sic̄ exhi=
buistis membra vestra ꝛc̄ · Ingressus domum pharisei discubuit ·
Per phariseū istū intelligunt̄ claustrales · Phariseus aūt interpre=
tatur diuisus · ⁊ claustrales ab aliis sūt diuisi ⁊ merito · Preterea

iste vocabatur symon quod interpreta obediens ⁊ bene conuenit claustralibꝰ qꝛ veniũt ad obediẽtiam cũ talibus ⁊ libenť dñs prãdet cũ eis. simon lepsus ẽ claustralis quia causa agendi penitentiam claustꝝ intrauit ⁊ pcta sua libenter ꝯfiteť in domo huiꝰ recũbit ihus. Item de qua eiicerat septem demonia vtꝝ hoc ita ad literam non est discussuꝫ. Sacri expositores volunt vt ꝑ septẽ demonia intelligant̃ vniuersa pcta. quia septenarius nũs est vniuersitatis. Dicamꝰ ḡ demonia septẽ .i. vniuersitatem peccatoruꝫ siue septem criminalia que septẽ noĩbꝰ demonũ repertis in sacra scriptura ꝯueniũt. que sũt dyabolꝰ vehemot leuiathã asmodeꝰ sathanas exterminator demon. Dyabolus interpretať deorsuꝫ fluens ⁊ significat supbiam q̃ luciferꝝ eiecit de celo et adam de paradiso Vnde Lu. 14. ⁊ 18. Qui se exaltat humiliabiť ꝛc Vehemot. Job. 40. ⁊ interp̃tatur alit. Vnde signat castrimargiam. que facit hominẽ quasi bestiã effluentẽ super omnẽ escam sine omni discretione. Vnde Job. 40. Fenum quasi bos comedet. Vnde psalmus. Nolite fieri sicut equus et mulus ꝛc. ¶ Leuiathan. Job. 40. et interpretať additamentũ eoꝝ. vnde signat auariciam que superaddit domũ domui agrum agro Isa. 5. Ve q̃ ꝯiungitis domum domui ꝛc Asmodeꝰ Thobie. 3. ⁊ interpretať iudicii diluuiũ ⁊ significat luxuriã ꝑ quã dñs mundũ diluuio iudicauit Gen. 6. Cum videsset terram esse corruptã omnis quippe caro corrupat. Vñ sequitur ad noe finis vniuerse carnis venit coram me. Sathanas Mat. 16. ⁊ interpretať aduersarius. vnde significat inuidiã q̃ semper maioribꝰ aduersať Job. 5. Paruulũ occidit inuidia. Exterminator. 1. Cor. 10. ⁊ signat iram que ponit aniam extra terminos suos ps̃. In ira ꝓpl's ꝯfrin. ꝛc Demon Mat. 8. ⁊ interpretať sufficiens iniquitas. Vñ significat accidiã que sufficit ad puniendu hominem. cum nihil dilectionis habeat eccle. Multos occidit tristicia. et non est vtilitas in illa ꝛc

Jacobi apostoli ſmo xxvii

¶ Dic vt sedeant hi duo filii mei. vnus ꝛc Mathei. 20. carissimi stultũ est velle habere premium sine labore. ac ꝯsequi velle triumphũ absq; pugna. Quia inq̃t beatus Gregorius. Ad magna p̃mia nõ ꝑuenitur nisi ꝑ magnos labores. ⁊ ait apl's. 2. Thi. 2. Nemo certans in agone coronabiť. nisi qui legittime certauerit Huic Job. 7. Milicia est vita hominis sup terram. Et in horologio Sapie scribiť. Sũt quidã amatores nimium vtiq; molles q̃dum amori ad horam inseruiunt amatores sine labore esse volũt quibus si statim iuxta voluntatem aura optima nõ arriserit. ab inceptis ꝯtinuo desistunt. ⁊ hi ad fructũ amoris minime ꝑueniunt

eisq; tanq̃ indign⁹ dicit̃ milicie species amor ē. discedite segnes hoc clare ptz in responsione christi qui dixit potestis bibere calicez Non ergo petamus premium ante laborem ꝛc.

Dic vt sedeant hi duo filii mei vnus ad dextram tuam et alius ad sinistram tuam in regno tuo Math. 20. In verbis premissis duo principaliter sunt hic notanda ¶ Primum est quare ad dextram ⁊ ad sinistraz ihu sessio filiis a matre petat̃. Scd̃m est per q̃d ad dextram ⁊ ad sinistram gloriosam dñi veniatur ¶ B ¶ De primo nota q̃ mater iacobi ⁊ iohis forsitan audierat vel scriptum legerat Prou. 3. Longitudo dierum in dextera ei⁹ ⁊ ī sinistra ei⁹ diuitie ⁊ gl'ia Et ꝓpterea petiuit vni filioꝝ sessiōez ad dexterā ⁊ alteri ad sinistrā Tria em̄ h̄ ꝑentes filiis suis spūaliter optant. viz vite diuturnitatē. opū vbertatē ⁊ glorie claritatem. Rogauit igit̃ ⁊ hec mater ihm xp̄m vt cū veniret in regnū suū trāsferret ⁊ ꝯferret eis beate vite ꝑhennitatē ac opū celestium vbertatem necnon ⁊ regalis glorie claritatem. Has em̄ tres p̄ncipales dignitates ⁊ dextra ⁊ sinistra dñs porrigit suis p̄ncipibus in regno suo. de istis tribꝰ dicit̃ Sap̄. 5. Iusti impꝑetuum viuent. Ecce felicis vite ꝑhennitas. Dicit̃ etiam Isa. 25. Precipitabit dñs mortē in sempiternū. sequit̃. Et apud dñm est merces eoꝝ ⁊ cogitacō eoꝝ apd̃ altissimū. ecce supcelestium diuitiarum vbertas. Multū em̄ solent homīes cogitare ꝑ diuitiis. ⁊ certe hee sunt apud altissimū. Vñ ip̄e altissim⁹ dic̃ Prou. 8. Mecū sūt diuitie et opes supbe. sequit̃ Sap̄. 5. Accipiēt regnū decoris ⁊ diadema speciei de manu dñi. ecce regalis gl'ie claritas. Et nota ecōuerso. q̃ illi miseri qui cadent a dextra ⁊ sinistra dñi. Cadent em̄ latere eius mille ⁊ decem milia a dextris eius ps̄. 90. Q̃ inq̃m illi miseri cadent in acerbe mortis eternitatez in pauꝑtatis ac inedie grauitatem in cōtemptus ac vilitatis interminabilitatē De istis tribus dicitur Apoc̄. 18. In vna die venient plage eius mors et fames ⁊ igni cōburetur. Hec dicunt̃ de anima peccatrice. Dicit g̃ ī vna die id ē ī die iudicii veniēt plage ei⁹ mors. ecce seue mortis eternitas. De morte etiam dicit̃ in ps̄. 77. Viā fecit semite ire sue et non peꝑcit a morte aīabus eorum. Nota q̃ modo ira dei quasi in semita est quia modo quasi capta ē ⁊ reposita in vincula misericordie dei nostri. Veruntamē in die iudicii soluent̃ et tunc desemita intrabit in viam. Tunc em̄ late se expandet ad vltionem inimicorum suoꝝ. et certe tunc non parcet a morte animabus impiorum. sequitur fames. ecce pauꝑtatis ac inedie grauitas ibi erit vbi de omni eterno ac temporali bono. nec vnam micam vel guttam miser peccator habebit vbi non solum simile delicate et

¶ De

dulces morselli necnon ⁊ p̄clara vina negabunt̄ ymmo vt taceā de pane rusticano. etiā ip̄e porcoꝝ silique miseres esurientibꝰ nō dabunt̄. ꝓpter hoc monet nos Ecciastici. 18. Memento pauptatis in die abundantie et necessitatē pauptatis in die diuitiaꝝ Si hoc fecisset ille diues epulo sapient̄ egisset anteq̄ venisset ad illū locum vbi ei etiam gutta aque negabat̄. sequit̄. Et igni cōburetur. In hoc notatur ꝯtemptus ac vilitas interminabilitas. Sicut em̄ pulices ac alii minuti vermes hoīem mordentes qꝛ ꝯtemnuntur ac odiunt̄ in ignem mittuntur. Sic ⁊ miseri qui nūc sūt elati ac supbi viles reputabunt̄ vt pulices ⁊ bufones. Vn̄ ⁊ in ignem mittentur eternū. ⁊ ibi luto vilior erit vita eoꝝ. Vnde Sap̄. 15. Luto vilior vita illius qm̄ ignorauerit eū qui se vinxit ⁊ q̄ inspirauit illi animam. ¶ ¶ Secundo videndum est ꝑ quid veniatur ad dexteram ⁊ ad sinistrā dei vini Et est sciendum. ꝙ ꝑ calicē passionis quē certe ip̄e dei filiꝰ bibit. Vnde dr̄ Joh. 18. Qꝛ petrꝰ cum vellet defendere dn̄m ⁊ amputasset seruo pontifecis auriculā Dixit ihs ad petꝝ. Mitte gladiū in vaginaꝫ suā. calicem quem dedit mihi pater non vis vt bibam illū. Hunc etiaꝫ exhibuit iacob ⁊ iohāni ad bibendum. Vnde cū mater ad sugestionē ip̄orū rogasset illos poni ad latera dn̄i rn̄dit ei ihesus dicens potestis bibere calicē quem ego bibiturus sū. q. d. Vos desiderastis q̄si magni prelati ⁊ princeps sedere ad dextram ⁊ ad sinistrā meam in regno. sꝫ sciatis ꝙ illuc venire non potestis nisi calicē quem ego bibiturus sū bibatis. Nota g̊ ꝙ ex hoc calice tria bibunt̄ que rn̄dent illis tribus que sūt in regno dei. Primū ē ꝯtemptus ac vilitas. hec ꝑducunt hominem ad gl̄ie claritatem. Scd̄m est reꝝ paupertas hec ꝑducit hominem ad diuitiaꝝ vbertatem. Terciū ē mortis acerbitas hec ꝑducit hominē ad iocunde vite ꝑhennitatē vilitatē et ꝯtemptum ipse dn̄s p̄mo bibit. Vnde dic̄ in ps̄. 21. Ego sum vermis et nō homo obꝓbriū hoīm et abiectio plebis omnes videntes me deriser̄t me locuti sūt labiis et mouerūt caput. Bibamus ⁊ nos cum ipso vt secure clamare possimus ad ip̄m sic̄ dicit̄ in ps̄. Misereri mei dn̄e misereri nr̄i qꝛ multū repleti su. despect. qꝛ mul. re. est anima mea obꝓbri. ho. ⁊ de. sup. Pauptatem etiam dn̄s bibit sic̄ de seipso testat̄ ī ps̄. 87. ita clamans in cruce. Pauꝑ sum ego ⁊ in la. m. me. exal. in crucis patibulo humiliatus sum quia vt fur suspensus ⁊ turbatꝰ s̄m timorem naturalem. Venit em̄ princeps huius mundi. i. dyabolus captans in animam meam sed ī me non habet quicq̄. Bibamus etiā nos cum ip̄o. Multuꝫ em̄ cōmendat pauptateꝫ. Vn̄ dicit̄ Math. 5. Beati paupes spū qm̄ ip̄oꝝ est re. ce. Pauꝑ spū est ille qui in diuiciis se per supbiaꝫ

non eleuat q̄ res suas paupib⁹ libent' ammmistrat q̄ ꝛtra iust̄ic̄ā
mihil lucrari desiderat q̄ bona cū tanto timore possidet q̄si iam de
eis rōnem reddit⁹ ante deum assistat. Bibit etiaz dñs mœtis
acerbitatem. Ps̄ in dr̄ in ps̄. 17. Circūdederunt me dolores mœtis
et torrentes miq̄tatis ꝛturbauerūt me. Torrētes miq̄tates erant
impii iudei xp̄o insultantes ipsumq; blasphemātes. Jtē de dolore
suo clamat Treñ. 1. O vos oīes qui transitis p viam attendite
et videte si est dolor sic dolor me⁹. Debem⁹ etiā a nos cū fidei ne
cessitas hoc exigerit libenter mori cū dño. Cotidie vero optet nos
in nobismetipsis viciosas ꝛcupiscētias a carnis desideria truci-
dare. Sic monet nos apls ad Collo. 3. Mortificate mq̄t membra
vestra que sunt sup terrā. fornicationē. immundiciā. libidinē. con
cupiscentiam malā. a auariciam que est ydolo⁹ seruit⁹. Rogate
ergo dominum vt sic suas amaritudines cum ipso bibamus. vt
etiam ad ipsius consolationes perueniamus ꝛc

Vincula petri apostoli ſmo xxvii.

Tu es petrus a sup hanc petram edificabo ꝛc Mat. 16. Thē-
matis hui⁹ introductio sufficiēter habetur in die beati petri apo-
stoli ergo hic non inconuenienter obmittitur.

Tu es petrus et sup hanc petram edificabo eccīam meam
Mat. 16. Tria sūt p̄notanda. Primū est q̄re
p̄mceps apl̄oꝛ a dño petr⁹ appellatur. Secundum est
que sit petra. cui⁹ mentio hic habet. Tertiū est q̄ eccīa sup hanc
petrā edificet. ¶ ℣ ¶ De p̄mo nota q̄ in eo q̄ dñs dic̄ ad pe-
trum tu es petrus cōmendat eū a tribꝰ. viz a fidei claritate a spei
firmitate a a forti caritate Et h̄ tria p̄nt elici ex interpretacōe hu-
ius nois petrus q̄d interp̄tat agnoscēs siue discalciās aut dissol
uēs. Petr⁹ igit̄ p̄mo interp̄tat agnoscēs eccē fidei claritas. Ipse
em̄ agnouit xp̄i diuinitatē p fidei claritatē dicēs. Tu es xp̄c filiꝰ
dei viui. Pñ a dñs rñdit ei beatus es symon bariona quia caro
et sanguis non reuelauit tibi. scz hanc fidei p̄fessionem h̄ pater
meus qui in celis est. Petrus etiam interpretatur discalcians ec-
cē spei firmitas. Ipse enim discalciauerat pedes affectuum suoꝝ
ab ommbus cōcupiscentiis a desideriis terrenoꝝ. Vnde et p̄pter
spem celestium se ostendit reliquisse oīem possessionē terrestriuz
Jta cum fiducia loquens ad dominū Math̄. 19. Ecce nos reliqui-
mus oīa a secuti sumus te quid ergo erit nobis. Petrus etiā in
terpretatur dissoluens ecce fortis caritas. Caritas enim dissoluit
quicq̄d iniquitas ligat. Per caritatem igitur petrus aiaz dissol-
uerat a mundo et ligauerat xp̄o. Vnde legitur Joh̄. 6. Q̄ cum
multi discipuloꝝ retro abiissent nec iam cum xp̄o ambularent a

dñs dixisset ad duodecim. nunq̄d ⁊ vos vultis abire. Rñdit ei symon petr9. Dñe ad quē ibim9. q̄si diceret. aīa mea et cor meū sic alligata sunt tibi per dilectionē ꝙ nō pñt a te aliquatenus separi. Debemus etiam et nos kmi in p̄dictis tribꝰ imitatores esse beati petri. vt viz sim9 p̄mo agnoscētes siue videntes ꝑ fidei claritatē. Fides aūt tria videt. viz infima media ⁊ sūma. Debemus igit̄ infima videre ꝑ metū. media ꝑ cōtemptū. sup̄ma per appetitum. Infima itaq̄ sunt supplicia pctoꝝ que debemus videre cum metu. De his suppliciis dr̄ Pe. 2. Cañ. 2. Si deus angelis peccātibus nō pepcit. ꝫ rudentibꝰ. i. duris cathenis inferni detractos in tartaꝝ tradidit in iudiciū cruciādos reseruari. Nouit etiā dñs iniquos in diē iudicii cruciādos reseruare. Debemus etiā media id ē bona ⁊ gaudia hui9 mūdi videre cū cōtēptu. Nullus em̄ p̄cii vel momenti sunt bona ⁊ gaudia hui9 mundi future gl̄ie compata. Vñ Paul9 ad Ro. 8. Nō sūt ꝯdigne passiōis hui9 tp̄is ad futuram gl̄iam que reuelabit̄ in nob̄. O q̄ꝫ pauci bona ⁊ gaudia hui9 mūdi ꝯtempnūt. Debem9 etiā videre sūma hoc est celestis patrie iocunditatē cū om̄is desiderii appetitu. De h̄ dr̄ Deu. 33. Oculꝰ iacob in terra frumenti et vini. ꝑ iacob intelligit̄ q̄libet bon9 xp̄ianus. q̄ q̄ttidie ꝯtra dyabolū ⁊ vicia luctat̄. Hui9 oculꝰ debet esse in terra frumenti ⁊ vini. i. in patria sup̄celesti. vbi ih̄us christꝰ tāq̄ꝫ panis ⁊ vinum confortat ⁊ letificat corda electoꝝ suorū. Hinc etiam dr̄ ad Hebre. 11. Juxta fidem defuncti sunt omnes iusti non acceptis repromissiones. sed a longe eas aspicientes et confitentes quia peregrini et hospites sunt super terram. Debem9 etiā ēē discalciantes per spei firmitatem. vt videlicet cor nostrū a carnalibꝰ desideriis et concupiscentiis terrenis discaltiemus vt ita digni simus videre deum deorum in syon. De hac discalceatione et visione legitur in Exod̄. 3. Q̄ꝫ moyses cum pasceret oues soceri sui et venisset ad interiora deserti vidit dominū in medio rubri q̄ ardebat et non cōburebatur. dixit ergo moyses. vadam et videbo visionem hanc magnam. Cui domin9. Solue calciamēta tua de pedibus tuis. locus enim in quo stas terra sancta est. quasi. d nisi solueris calciamenta tua nō poteris ad me ꝓpinquare. Nota ꝙ quandoq̄ꝫ dulces fructus crescunt in rubro. Vnde per rubrum intelligitur dulcedo consolacōnū ⁊ magna multitudo dulcedinis dei de quibus dicit̄ in ps̄. Quam magna multitudo dulcedīs tue dñe q̄ꝫ abscon. ti. te. Vnde rubus ille fuisse dicit̄ in interioribꝰ deserti. ꝑ quod desertum celum intelligit̄. Et certe in medio consolationum suaruꝫ ac dulcedinis sue oñdet se ibi ihesus xp̄us. Que consolationes dulce caritatis igne accense suauiter ardent. sed

nunꝯ cõsumunt. Ad has consolationes ⁊ ad xp̃m qui in medio eorum est qui pangere voluerit. optet vt aiam suam discalceat. ab omnibus scupiscentiis terrenis et immundis. Debemus etiam esse dissoluentes per fortem caritatem. vt viz per caritatem dissoluamus ⁊ discindamus omnes funes peccatorꝝ nostrorꝝ quibus a deo trahimur pfundum abissi. Peccata enim sunt funes inferni quibus miser homo licet peccatis exœcatus hœc non videat cotidie trahitur ad infernũ. De his funibus dicit dauid. z. Reg. zz ¶ Funes inferni circumdederũt me preuenerunt me laquei mortis. Necessarium ergo nobis ẽ vt hos funes mature virtute caritatis dissoluamus. De qua dicit Can. 8. ¶ Fortis vt mors dilectio lampades eius lampades ignis atq; flammarum. ℰ De secũdo nota q̃ petra de qua hic habetur est ipse ihesus xp̃s. de qua dicit apl̃us. 1. ad Cor. 10. Petra aũt erat xp̃us. Est autem hœc petra cõmendabilis ꝓpter plura. est enim refugium pegrinantiũz et securitas transmigrantium. et multiformis bñitudo regnantiũ Est igitur ꝓmo refugium pegrinantium. Vnde dicit Can. z. Veni columba mea scz ⁊ latica in foraminibꝰ petre ⁊ in cauernis macerie. Per columbã intelligitur aia boni xp̃iani que ꝯdiu peregrinatur in hoc corpe persecutionem patitur ab infernali accipitur. Vnde summe necesse ẽ ei fugiat in foraminna petre. i. quinq; vulnera ihu christi. Debet etiam fugere in cauernas macerie. i. beate virginis ac aliorꝝ sanctorum presidia implorare. Et nota q̃ hœc petra non solum est refugium columbis. i. iustis ⁊ innocentibꝰ sed etiam erinaciis. i. peccatoribus spinis peccatorum circumseptis si tamen per veram penitentiã recurrerit ad xp̃m. vñ in p̃s. petra refugium erinaciis. Est etiam hœc petra securitas transmigrantium id ẽ mœrorũ. vñ. z. Re. zz. Dñs petra mea robur meũ ⁊ scutũ meũ. Jtẽ p̃s. Statuit dñs sup̃ petrã pe. me ⁊ di. gressꝰ meos Jta dicit aia iusti qñ in morte ex corpe euolauerit. Vere bñtus ẽ cui anie basis tũc deꝰ fuerit vt sup̃ eũ tũc puteus inferni nõ vrgeat os suum. Est etiã ꝟ petra bñitudo regnantiũ. Tres em̃ dotes aie fluũt ex hac petra viz clara agnitõ suauis dilectio ⁊ dulcis fruitõ. Prima dos est riuus fontis lucidissimi. Scda dos est riuus olei suauissimi. Tercia est riuus mellis dulcissimi. De ꝑma dr. Numeri. zo. Q̃ moyses virga percussit petram et egresse sunt aq̃ largissime De secũda dicit Job. z9. Petra fundebat mihi riuos olei. De tercia dicit Deu. zz. Constituit eum super excelsam terram vt sugeret mel de petra. ¶ De tercio nota q̃ dñs super seipsum edificat ecclesiam suam. Et nota q̃ duplex est ecclesia. videlicet ecclesia dei et ecclesia dyaboli. Prima signat̃ per iheroſolimaz

secunda per babiloniam. De prima dicit̄ ps̄.34. Confitebor tibi in eeclesia magna in ꝓpl'o graui laudabo te. De scd̄a dicit̄ in ps̄. 25. Odiui eccl'iam malignantiū ⁊ cū impiis nō sedebo. Eccīa igitur dei est cōgregacō iustoꝝ quibus vt dr̄ ad Eph̄.4. Est vnus dn̄s vna fides vnū pabtisma vnus deus ⁊ pater oīm. Quilibꝫ at̄ iustus est q̄si quidā lapis viuus. q̄ ꝑ virtutes ⁊ bona opa edificatur sup̄ xp̄m q̄ est fuudamentū oīm electoꝝ. De hoc dic̄ Pe.1. can.2. Accedentes ad lapidem viuū ab hoībus quidez reꝓbatuz a deo aūt electū ⁊ honorificatū ⁊ ip̄i tanq̄ lapides viue supedificamini in domos sp̄uales. Et nota q̄ in hac eccl'ie edificacōne fides anime xp̄m ostendit spes aīe ad xp̄m adducit. Raritas autē q̄si optimū cementū aīam xp̄o alligat ⁊ vnit. Cauere vero quilibet debet q̄ de eccl'ie dei consortio ēē desiderat ne porte inferi.i. sup̄bia auaricia luxuria p̄ualeāt aduersus eū. Rogate g̊ dn̄m vt sic petri imitatores existam⁹. sicq̄ sup̄ dn̄m structurā aīaꝝ nostrarū ponamus. vt in die iudicii cū xp̄o fiduciā habeam⁹. Qd̄ nobis ꝛc̄

In die sancti Laurentii s̄mo xxix.

¶ Probasti dn̄e cor meū ⁊ visitasti nocte ps̄.16. v̄.4. Videmus ad sensū km̄i si valor ⁊ ꝑfectio reꝝ dn̄t ꝯgnosci tūc oportet q̄ res ponant̄ ad ꝓbationē ponderis nūi aut mensure. Sicut ptz in frumento. vino auro argento. panno ceterisq̄ rebus. Vn̄ vnus debitoꝝ dixit q̄ obligaret̄ dn̄o suo centū cados olei. Alter q̄ obligaret̄ centū choros tritici. vtz Lu.16. Ex hoc claret q̄ res ꝓbantur mensura ꝛc̄. Sic dn̄s deus suos ꝓbat amicos. aduersitatibus et tribulationibꝰ vt ostendat̄ eoꝝ amor ad dn̄m vn̄ inquit Gregorius. Pena quippe interrogat si q̄s veracit̄ amat. Et Jacobi.1 scribit̄ btūs vir qui suffert temptationē. qm̄ cuz ꝓbatus fuerit accipiet coronā vite. btūs g̊ valēs dicere cū laurentio ꝓbasti dn̄e ꝛc̄

Probasti dn̄e cor meū ⁊ visitasti nocte igne me examinasti et non est inuenta in me iniquitas. ps̄.16. Iste versus cantat̄ ab ecclesia ⁊ in nocturno officio ⁊ in diurno de beato laurentio. Vnde notandum ē q̄ tria innuunt̄ in p̄missis verbis q̄ faciunt ad cōmendationē beati Laurentii. ¶ Primū est probatio. Scd̄m visitatio. Tercium examinatio. Nota etiam q̄ in ꝓbatiōe nō fuit inuenta in ip̄o iniquitas auaricie. In visitatiōe nō fuit inuēta in eo iniq̄tas impacientie. In examinatiōe nō fuit inuenta in ip̄o iniquitas ꝑfidie. Primo igitur probatus fuit per thesauri cōmissionez. Cōmisit em̄ ei tanq̄ fideli ⁊ prudenti dispensatori Sixtus papa om̄ez thesauruz ratione ecclesie s̄ in hac probatione cordis sui nō fuit inuenta in ea vlla iniquitas auaritie. Nihil em̄ sibi vsurpauit ex omnibus illis bonis q̄ sibi cōmissa

fuerunt q̄ certe facere poterat si voluisset. Vnde ꝯuenit ei illud q̄d scribit̄ Eccīa. 31. Btūs est diues qm̄ inuentus est sine macl̄a sup̄ bie. auaricie. atq̄ luxurie Hec em̄ sunt macule diuitū ⁊ q̄ p9 aur̄ nō abiit declinādo a iusticia. nec sperauit ī pecunie thesauris. Sic̄ quidā faciūt qui denarios suos in illis sup̄ terrā fodiūt credentes q̄ in diebꝰ infirmitatū suar̄ magnū ex eis habebūt solatiū. quis est hic ⁊ laudabimus eū. fecit em̄ mirabilia in vita sua. Vere val de pauci sūt q̄ tales sint. sic̄ iste diues describit̄. sequit̄. Quis p̄ba tus est in illo ⁊ p̄fectus inuentus est ⁊ erit illi gl̄ia eterna Vere q̄ in ista p̄bacōe p̄fectus inuentus fuerit eternā gl̄iam consequitur. Hac p̄bacōne p̄bant̄ om̄es diuites hui9 mundi siue sint layci seu clerici. om̄es em̄ sūt villici dn̄i ⁊ de bonis sibi cōmissis sunt rōnez dn̄o reddituri. Dicet q̄ p̄pe eis dn̄s illud Lu. 16. Redde rationez villicacōnis tue. Vn̄ tria sūt necessaria his quibꝰ dn̄s bona hui9 mundi ad tempus ꝯcessit. Primū est vt aīas suas redimāt Scd̄m est vt veros sibi amicos acq̄rāt. Terciū vt eternos thesauros cō quirāt. De p̄mo dr̄ Prou̅. 13. Redemptio aīe viri diuitie sue q̄ aūt paup̄ est increpationē nō sustinet. stultus est q̄ aīam nō redimit. Nota q̄ dic̄ diuicie sue. i. ex vero et iusto p̄rimonio vl̄ ex labore fideli ⁊ iusta negociacōe habite. nō p̄ rapinā vl̄ furtū vl̄ vsuram vel fraudem aliq̄ꝫ ꝯquisite. De scd̄o dicit dn̄s Lu. 16. Facite vobis amicos de mām̄ona iniq̄tatis vt cū deficeritis recipiant vos in eterna tabernacula. Mammona iniq̄tatis idē ē q̄ pecunia inequalitatis. Per pecuniā em̄ diues ineq̄lis est paupi. p̄ hanc debemus nobis veros fideles ⁊ potentes amicos acq̄rere. q̄ post mortem nr̄am ⁊ velint ⁊ possint nobis suffragari. Vn̄ dic̄ glo. sup̄ p̄dictū locū Facite vobis amicos nō q̄slibet paup̄es ꝫ eos q̄ possūt vos recipe in eterna tabernacula. Sed quidā potius pecuniā suaz suffodiunt lapidibus q̄ꝫ distribuant bonis paupibus. p̄pt̄ quod. Eccīastici. 29. Perde pecuniam p̄pter amicuz ⁊ nō abscōdas illaz sub lapide in p̄ditionem. Amicus nr̄ est xp̄s qui veram amiciciā in multis nobis oñdit p̄pter hunc pecunia felici p̄ditione est perdenda. feliciter perditur ille denari9 qui mille marcas auri reportauit. De tercio viz q̄ bonis transitoriis eternos thesauros conquirere debemus monet nos dn̄s Luce. 12. Vendite que possidetis et date elemosinam. facite vobis saculos q̄ui non veterascunt thesauruz non deficientem in celis quo fur non ap̄pinquat. nec tinea corrumpit. Visitatus etiaz fuit beatus laurentius nocte id ē per tenebrosi carceris inclusionem. Per noctem enim tenebrosus carcer intelligitur. Fuit incaceratus in carcere ypolici. sed in hac carcerali visitatione nō fuit inuenta in eo iniquitas impacientie.

pacienter em̄ sustinuit incomoda carceris. sciebat nempe q̄ dn̄s dixerat Luce. 21. Initient vobis man9 suas ⁊ p̄sequent̄ tradētes in synagogas ⁊ custodias trahētes ad reges ⁊ p̄sides ꝓpt̄ nomen meū ⁊ infra. In pacientia vr̄a possidebitis aīas vr̄as. O km̄i vbi est pnīa vestra. Si impacient̄ audis verbū dei vbi tibi. 20. dierū indulgentia ɔfert̄ quō pacient̄ audis verbū xp̄i vbi ad carcerem ⁊ supplicia traheris. Tercio examīat9 fuit igne. i. p̄ multa ⁊ duraz corp̄is afflictionē. Primo em̄ expoliat9 fuit et scorpionibus cesus Scd̄o fustibꝰ fuit p̄cussus. Tercio lamīs ferreis ad latera adustus fuit. Quarto cū plumbatis verberatus fuit. Qn̄to os sancti laurentii cesū fuit cū lapidibꝰ. Sexto ī crate ferrea multis prunis subactis assatus fuit. In hac multiplici examinacōe nō fuit inuenta in eo iniq̄tas p̄fidie. Per oīa quippe supplicia sibi inflicta nō poterat ab eo extorqueri. vt sacrificiū diis offerret. Vnde ip̄e dixit. Ego me obtuli deo sacrificium in odorē suauitatis. Dolendum est km̄i q̄ multi sūt q̄ deo cōtempto corp̄a sua immolant gule et luxurie. De p̄mis dic̄ apl̄s ad Phil̄. 3. Multi ambulāt q̄s sepe dicebā vobis. nūc aūt ⁊ flens dico inimicos crucis xp̄i quoꝝ finis interit9. quoꝝ deus venter ē ⁊ gl̄ia in ɔfusione ip̄oꝝ. De ebrietate q̄ppe gl̄iant̄ d̄ qua deberēt magis ɔfundi De scd̄is dic̄ apl̄s ad Cor. 1. epl̄a. c. 6. Corpus non fornicationi debet̄ sed dn̄o et dn̄s corpori. Nescitis qm̄ corp̄a vestra membra sūt xp̄i Tollens g̊ mēbra xp̄i faciam mēbra meretricis. Absit rogate km̄i dn̄m vt sic auaritiam ⁊ impacientiam sic gulam et luxuriam fugiam9. vt deo nostro in gloria iugiter astare mereamur. Quod nobis ꝛc̄

Item de eodem Sermo xxx

¶ Amen amen dico vobis. nisi granum frumenti ꝛc̄ Joh̄is. 12. Granum frumenti sic declarat venerabilis Beda dicēs. Ipse christus ex semine patriarcharum in agro huius mundi seminatus. hoc est incarnatus est. vt moriendo cum multiplicatione resurgeret. solus mortuus est cum multis resurrexit. Volens g̊ assimilari grano frumenti. hic debet modo mori terrenaq̄ despicere quia inquit Criso9. Qui vult deum diligere. necesse est vt diuicias et terrena odiat. qui autem vult amare diuitias et terrena. necesse est vt deuz odiat. Quia scribit̄ Math̄. 6. Nemo potest duobus dn̄is seruire. Christus enim nobis dicit nisi granum ꝛc̄.

Amen amen dico vobis. nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit ip̄m solum manet. si aūt mortuuz fuerit multum fructum auffert. Joh̄. 12. Tria sūt hic notanda. ¶ Primum est quid p̄ granū frumenti intelligat̄. Scd̄m ē quomodo h̄ granum frumenti moriatur. ¶ Terciū est q̄s fructus

ex hoc grano frumenti ꝓferat̄ H ¶ De p̄mo nota q̄ ꝑ granum frumenti ip̄e xp̄c dei filius et btūs Laurentiꝰ. necnon ⁊ q̄libet xp̄ianus intelligit̄ ⁊ hoc ꝓpt̄ quinq̄. videlicet ꝓpt̄ p̄dicti grani candorē. ruborē fissurā. virtutez ⁊ dignitatem. Nota igit̄ primū granū frumenti. i. tritici candid̄ interiꝰ ⁊ candidꝰ panis ex eo ꝯficit̄. Sic ⁊ xp̄c candidus fuit ꝑ om nimodā vite mundiciam vñ Sap̄. 7. Candor est lucis eterne ⁊ speculū sine macula dei maiestatis. Vnde ꝓpter incomperabilē vite candorē datum est ei a patre vt sedeat sup̄ thronū candid̄ ⁊ iudicet om̄es fines terre. Hinc dr̄ Apocal̄. 20. Vidi thronū iudicialem magnū et candidum. quia magna sententia ibi dat̄ et vniuscuiusq̄ candor ibi requirit̄. Et sedentem sup̄ eum xp̄m a cuius ꝯspectu fugit celū ⁊ terra ⁊ ꝓpter faciei eiꝰ seueritatē ⁊ incōpabilē celestibꝰ ⁊ terrestribꝰ claritatē ⁊ locus nō ē inuentus ab eis in quē iudiciū dei effugerēt ⁊ vidi mortuos magnos et pusillos. i. nobiles et ignobiles vel diuites et paupes. stantes in ꝯspectu throni ⁊ libri ꝯscientiarum apti sūt ⁊ alius liber q̄ est vite aptus est. i. xp̄s ostendit ibi cicatrices quinq̄ vulnerꝫ suorꝫ ⁊ iudicati sūt mortui ex his que scripta erant in libris ꝟm opera ip̄orꝫ. Candidus etiaz fuit btūs laurentius per vite puritatē. vñ etiā cantat̄ de eo q̄ puritatē innocētis vite fortissimeq̄ mortis triumpho apl̄ico se ꝯsortio sociauit. Debemus etiā et nos candidi esse ꝑ cordis puritatē ⁊ corpis castitatē. Legitur etiam Apoc̄. 19. Venerūt nuptie agni et vxor eius p̄parauit se ⁊ datū est illi vt coopiat se bissino splendēte et candido. Spōsa agni ē fidelis aīa que optet vt se coopiat bissino splēdente ⁊ cādido. i. mūdicia mētis et corporis. vt sit digna infelices amplexus illius immaculati agni viz ihu xp̄i. Si hoc nō fecerit non erit spōsa agni ꝫ sponsa draconis. Ecciastes. 9. Om̄i tempore sint vestimēta tua candida. Scd̄o nota q̄ granum tritici quoddāmodo rubet extrinsecus. sic et christus rubuit ī passione vnde sponsa. Canti. 5. Dilectus meus inquit candidus et rubicundus. Beatꝰ etiam laurentius roborem habuit grani tritici. Ipse quippe toto corpore martirium desiderauit. et martirium forti pacientia tollerauit. sic optime patet in legenda sua. Debemus etiaz et nos rubicūdi ēē per fidem et memoriaz dñice passionis. vñ dicūt xp̄o angeli. Ysa. 63. Quare rubrum est indumentuz tuū et vestimenta tua. sic calcantium in torculari vestimenta dñi quibꝰ ip̄e in gl̄ia in ꝯspectu p̄ris vestit̄. sunt om̄es boni xp̄iani. Hec vestimenta dñt ēē rubea per fidem et iugē memoriaz dñice passiōis. Dñt etiam boni xp̄iani sitire martirium. qꝛ h̄ ē vt dic̄ Jero. Vera cōpensatio vbi sanguis sanguine compensatur. Heu multi sunt qui etiaz ab insanis

vanitatibꝰ·i·a choreis nolūt abstinere ꝓpter reuerētiaꝫ sanguinis
ihu xp̄i·quō tales cū xp̄o ⁊ pro xp̄o ꝓbra ⁊ ꝯtumelias ⁊ seua cor
poris supplicia paterent̄·Rubri ec̄ erimꝰ si pallia aīaꝝ nostraꝝ ī
sanguine vue·i·sanguīne xp̄i lauemus·Vñ Gen̄. 49.Lauabit ī
vino stolā suā ⁊ in sanguīe vue palliū suū·Tercio nota ꝙ g̃nuꝫ
triticeū quandā fissurā in vno latere diuisū ēē videt̄ sic ⁊ xp̄s ꝑ vi
scerosā mīam ptꝫ om̄ibꝰ quantūcunqꝫ etiā pctōribꝰ dūmodo per
verā pnīam redire velit ad ip̄m·Vnde Zacha·13·In die illa erit
fons patēs domui dauid ⁊ habitantibꝰ ihrl̄m in ablutionē pec
catoris ⁊ menstruate·Per fontē istū intelligit̄ fons mīe ih̄s xp̄us
q̄ licet semꝑ patuerit pctōribꝰ·tñ spūalit̄ aptus fuit ad emunda
tionem criminum ⁊ sordiū nostraꝝ qñ vnus militū lancea latus
eiꝰ apuit·⁊ ꝯtinuo exiuit sanguis ⁊ aqua·sic̄ testat̄ Joh̄.19·be-
atus quoqꝫ laurentiꝰ patuit ad paupes ꝑ largā pietatē·dipsit
em̄ thesauros eccl̄ie ⁊ dedit paupibꝰ·vñ iusticia eius manet in se
culū seculi coronata corā dño·Jp̄e qui ꝓpe sciens scriptū·q̄ parce
seminat ꝑce et metet·Copiose seminauit·vt et copiose meteret·
Debemus et nos etiam cor et manus habere aptas ꝑ cōpassio-
nē et miscdie largitatē·vt dr̄ Prouer·31·manū suā apit inopi·
et palmas suas extēdit ad paupem·Qui modo apit cor ⁊ manuꝫ
per cōpassionē ⁊ largitatem·certe sibi aperientur porte iusticie·si
cut dicitur in ps̄·117·Aperite mihi portas iusticie et ingressus in
eas confitebor dño·Hec sunt verba pie anime· ¶ Quarto nota
ꝙ granum frumenti virtutem habet ꝯfortatiuam·Sic et de chri
sto qui est ille panis viuus qui de celo descendit·Dicit̄ in psalmo
centesimotercio·Et panis cor hominis cōfirmet·Multi sūt quoꝝ
anime nauseant super pane isto suauissimo·Et ꝓpterea sic̄ fenum
arescit cor ipsorum·vnde in ps̄·centesimoprimo·Percussus sū vt
fenum et aruit cor meum·quia oblitus sum comedere panē meū
Beatus etiā laurentius exemplo sue paciētie quā habuit in tor
mentis multos confortauit ⁊ confortat vnde signatus ē ꝑ panē
istum simulagineuꝫ qui assus in craticula oleoqꝫ conspersus olim
domino consueuit offerri·Sicut habetur in Leuic̄·2·Nam ⁊ ipse
tanqꝫ panis assatus fuit in craticula·vt debiles eo amplius con-
fortaret·Debemus etiam et nos virtutem habere triticeam·vt
quilibet alterum·et sanis verbis et bonis exemplis in omni serui
cio coroboret et confortet·vnde dominus dixit ad petrum·Luc̄·
22·Ego rogaui pro te vt non deficiet fides tua ⁊ tu aliquādo cō
uersus confirma fratres tuos·Hinc etiaꝫ dicit apostolꝰ ad Ro·
15·debemus nos infirmiores imbecillitates firmorum sustinere
Hic vehementer redarguēdi sunt q̄ dissuadent proximis suis·ne

aggrediant viam salutis eterne ¶ Quinto nota q inter eterna grana seminū dignus est granū tritici. vnde de ipo fit panis nobilium ac principum. Sic etiā xps appellat frumentum electorū Zacha. 9. Quid bonū eius ⁊ qd pulcr eius nisi frumētū electorum ⁊ vinum germinans virgines. quia igitur xpc adipe frumti ⁊ militantem ihrlm saciauit et triunphantē ppter hoc dic glo. q nos cepit ecclesie de h solo grano confici corpus dni. Et certe beatus laurentius bn huic digno grano cōparatur quia multi principes ac nobiles ei9 suffragia frequent implorant. Debem9 kmi etiam nosmetipsos qsi panes triticeos mense dei representare. vt viz omnes angelor dignitates. siue sint potestates vel principatus ac dnationes ppter nostrā penitentiam ⁊ salutē coram dei filio gaudent ⁊ letent. De secundo ⁊ tercio. nota q xpus qui granum frumenti appellat qr mortu9 fuit in passione multū fructū deo patri attulit in ascensione ⁊ cottidie affert in pctor conuersione. Beatus etiam laurencius. qa mortuus fuit in cōstantia fidei multum fructum gaudior inuenit in presentia dulcis ihu. Vnde kmi bonum est vt nos viciis ⁊ concupiscentiis huius mundi cottidie moriamur. vt et nos animabus nostris fructum eterne beatitudinis afferre mereamur. Quod nobis.

In assumptione beate ma. vir. Sermo xxi.

¶ Intrauit ihus in quoddā castellum quod ctra ꝛc. Lu. 10. Origenes dicit q h castellū fuerit bethania et subiungit. Suscipit famula dnm. erga saluatorem. creatura creatorem. ne autem quis dicat. O qz beati qui xpm in domuz ppam suscipe meruerunt noli doleri ipe mihi inqd quicqd vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. qzuis hec sint verba ad literam non tamen inconuenienter per castellū intelligit virgo gloriosissima omibus virtutibus adornata. Hoc em castellū ⁊ sydon dei filius elegit. Vnde inqd beatus Aug9. sup illi psalmi centesimitricesimiprimi. Qm elegit dns syon elegit eam in habitationem sibi. Elegit dns syon hoc ē mariam in alto omnium virtutū et gratiarum positā vt per carnis susceptionem in ea habitaret q tamē nullatenus inhabitaret nisi in supmo omnes virtutes possideret bene ergo dr intrauit iesus

Intrauit ihus in quoddā castellū ⁊ mulier quedam martha noie excepit illum in domum suam ⁊ huic erat soror noie maria Luce. 10. In psenti euangelio quod cōsueuit legi de assumptione gloriose virginis marie tria pncipalit sūt h notanda. Primū est qd p castellū qd xpus intrauit exprmat. Secundum est qd p martham ⁊ mariā sororem eius intelligat. Tercium quam recompensationez dns marthe negotio et marie ocio

largiat. I de p̄mo nota q̄ per castellū intelligit mundus iste. De isto castello dicit Mat. 21. Misit ih̄us duos discipulos dicens eis. Ite in castellum quod ɔtra vos est. Et statim inuenietis asinam alligatam ⁊ pullū cū ea soluite et adducite mihi. Per asinam intelligunt pctōres qui ad parua exempla senū decenter in peccata deciderunt. Vtrisq; dn̄s p duos discipulos viz. timorē et amorem vocat q̄ dn̄s opera eoꝝ. i. penitentiā desiderat. Vt dr̄ Luce. Et nota q̄ in tribus locis viz in Math. 21. et in Mar. 11. Hoc castellum dr̄ ɔtra nos esse. Triplici em̄ hoste impugnat nos mundus iste viz. carnis petulentia. oculoꝝ ɔcupiscentia. et vite supbia. Sicut testat Joh. p̄ma cano. c. 2. Om̄e qd̄ est in mūdo cōcupiscētia carnis est ⁊ ɔcupiscentia oculoꝝ ⁊ supbia vite. Et bene mundus iste dicit castelluz diminutiuo vocabulo fragilis em̄ est ⁊ caducus. Vn̄ Joh. p̄ma canonica. c. 2. Mund9 transibit et ɔcupiscentia eius. Notabile etiā est q̄ Mat. mar. Lu. dicūt pullum adductum. Solus Mat. scribit esse asinā adductā per hoc innuitur q̄ rarius ⁊ difficilius senes cōuerti possūt q̄ iuuenes. In hoc castellum dei filius venire voluit vt homines hui9 castelli deo patri p suum sanguinē reconciliaret. Vnde ad Collo. 1. Deo patri complacuit p ih̄m xp̄m reconciliari omnia in ipso pacificās p sanguinem crucis ei9 siue que in terris siue que in celis sūt. Item ad Ro. 5. Si cum inimici essemus reconciliati sumus deo p mortē filii eius multomagis reconciliati salui erimus in vita ipsius

R De scdo nota q̄ p has duas sorores marthā ⁊ mariā exp̄munt caro ⁊ anima intemerate v̄ginis marie. Caro em̄ eius gerit figuram marthe. Legit nanq; de martha q̄ ihesus cū qd̄dam castellum intraret accepit illū in domum suā. Sic ⁊ caro beate virginis cū ihesus p incarnationem mundū intrare voluit excepit illum in domū vteri mundi ⁊ fecundi. Q̄ aūt vterus beate v̄ginis fuerit fecundus ⁊ mundus testatur ipse filius dei ita dicens Cañ. 7. Filia principis venter tuus sicut aceruus tritici vallatus liliis. Aceruus tritici ecce copiosa fecunditas. vallatus liliis. ecce munda virginitas. Excepit aūt hec martha. i. caro beate virginis ihesum excepit in q̄. i. ex oibꝫ aliis cepit vn̄ beata maria virgo Cañ. 5. Dilectus meus candidus ⁊ rubicund9 electus ex milibꝫ. Nolebat em̄ concipe alium nisi solum dei filium. Item excepit. i. ex se sola cepit. Non em̄ ex seminibꝫ s̄z ex solo sanguine v̄ginis ɔcept9 est dei fili9. Hec etiā martha. i. caro bt̄e virginis satagebat circa frequens ministerium. Vnde ⁊ Luc. 1. Cum annunciasset angel9 marie q̄ ɔceptura esset ihesum. Rn̄dit. Ecce ancilla dn̄i fiat mihi s̄m verbum ꝛc. Et vere ista bt̄a ancilla satagebat secundū carnem

circa frequens ministeriū. Ipa em̄ sicut Luc̄ ait. prima intellecta
conceptione percussoris dn̄i exurgens cū vestinacōne abiit in monta
na et intrauit domū zacharie et salutauit elizabeth et mansit cum
illa quasi mensibus tribus et ministrauit ei ita vt etiā obstetricis
officiū gereret. Nam ipa sic̄ legitur in libro iustorū precursorē dn̄i
natū p̄mo leuauit a terra post hec benedicta ancilla cū impleti es
sent dies ei9 vt peret pepit filiū suum p̄mogenituz et pānis euz
inuoluit et reclinauit in presepio qz non erat alius locus in diuē
sorio. Lactauit etiam euz vbere de celo pleno. Post hac die. 40.
vt dic̄ Luc̄. 2. Cum impleti essent dies purgationis eius s̄m le
gem moysi tulit filium suum in ihrl̄m cum hostis vt sisteret eum
dn̄o. De inde vt dr̄ Math̄. 2. Ad ammonicōem angeli fugit in
egiptū cum filio suo ibiq; filium septem annis in multa paupertate
educauit. Demū reuersa ē ī nazareth ibiq; multa solicitudīe pue
rulum enutriuit. Manū quippe suam. i. beatū ioseph qui q̄si erat
manus beate marie misit ad fortia opa. Ipse em̄ erat faber ligna
rius et digiti eius apprehenderūt fusuz vt se et filium enutriret vt
dr̄ Prou̅. 31. ecce martha satagens circa frequēs ministeriū ihesu
xp̄i per mariam vero aīa beate virginis figurat̄ que corā sei contē
platiōe diuinitatis suspenderet. Vn̄ dicit̄ sedisse secus pedes dn̄i
et audisse verbum illius. In sessione notat̄ quiete contemplationis
suauitas. Per pedes vero dn̄i intelligunt̄ misericordia et veritas
diuina per has em̄ diuinitas inducta humanitatem assumpsit. Et
certe secus hos pedes dn̄i sedens aīa beate virginis audiebat ver
bum illius. i. ascultabat suauissimā armoniā verbi illi9 q̄d erat in
principio apud deū. De p̄dictis pedibus dn̄i dicit̄ in ps̄. 88. Mi
sericordia et veritas p̄cedent faciem tuam btūs ꝓplus qui scit iubi
lationez Igit̄ aīa beate virginis tam auida inseparabilitate xp̄i di
uinitatem contemplante poterat dicere caro eiusdem virginis Dn̄e
non est tibi cure q̄ soror mea reliq̄t me solam ministrare dic g̊ illi
vt me adiuuet. i. vt mecū circa tue humanitatis ministeria sollici
tetur. cui respondit dn̄s Martha martha sollicita es et turbaris
erga plurima. quasi. d. O caro matris mee sollicita es naturalibꝫ
affectibꝫ circa meam educationem et sustentationē et turbaris er
ga plurimum q̄ patior et patiar ꝓpter iudaicam p̄secutionez. Tur
baris em̄ ꝓpter multas calumnias et contumelias et obꝓbria que
patior et patiar a scribis et phariseis et p̄ncipibꝫ sacerdotū. Tur
baris etiam q̄ capiar et colaphis et alapis feriar et sputis inq̄na
bor. Turbaris etiā qz flagellabor et spinis coronabor et cruci cla
uis affixus felle et aceto potabor et ab irridentibus subsanabor et
postmodū lancea p̄forabor ꝓpt̄ hec inq̄ et multa alia turbaberis

ꝓxro vnū est necessariū glo·deo iugiter inhærere·vñ maria id est
sororꝭ tua aia optimā ptē elegit que nō auferet ab ea.q·d·D ca-
ro materna bona ⁊ valde bona est ps tua me etenim verū deum
et hominez cōcepistī ⁊ in vtero tuo nouem mensibꝰ baiulasti ⁊ de
mum terris edidisti ⁊ in sino tuo fouisti sed sororꝭ tua aia optimā
ptem elegit que nō auferet ab ea·Ipsa quippe mea diuinitate ſp
fruebat in terris p gratiam semp etiā fruetur in cēlis p gl̄iam
L ¶De tertio nota qꝫ hodie dñs noster ihus xp̄c vt mīris mi-
misteria recompensaret exepit eā et ipse in domū suaz quā sibi p̄-
parauerat ab eterno·Credit em̄ a pluribꝰ sanctis qꝫ dñs matrem
suam ⁊ corpe et aia assumpserit sup oēs ordines angelorꝫ·Ex
cepit ergo eā ·i· excellentius oībus angelis ⁊ aliis sanctis suſce
pit·Et vere dignū fuit qꝫ ille qui p̄cepat Exod·zo·Honora pa-
trem et matrem tuā vt sis longeuus sup terrā sez viuentiū vt ⁊
ipe corpus mris sue speciali p̄rogatiua honoraret. Jgit de domo
illa mꝫ corpe ⁊ aia assumpta ē bta virgo maria·Legit in.z·li·
Parał.8·Transtulit rex salomon filiam pharaonis de ciuitate da
uid in domum quam edificauerat ei·Salomon interpretat pacifi
cus vel retributor ⁊ signat filium dei qui est summe dulcis ⁊ pa-
cificus cū electis suis in gl̄ia qui etiā eterna supplicia retribuit pec-
catoribꝰ p suis criminibꝰ ⁊ delictis·Pharao interpretat dissipans
viz et significat deum excelsū q̄ viros ·i· eos qui odiunt in ꝓtutē
sua qꝫ cito voluerit discipat et tanqꝫ vas figuli ofringet eos·Du-
ius filia fuit et ē bta virgo maria·Per ciuitatē vero dauid intelli
gitur militans ecclia de qua dr̄ Can.4·Sicut turris dauid collū
tuum que edificata est cū ꝓpugnaculis mille clipei pendēt ex ea
oīs armatura fortiū sicut em̄ collum vnit capiti sic etiaz sancta
militans eccia vnit xp̄o capiti p fidez ⁊ caritatem·Et certe in hac
ecclesia pendent mille clipei ⁊ omnis armatura fortiuz viz exem
pla sanctorꝭ·p̄riarchaꝭ ꝓphetaꝭ apostolorꝭ martirum confes-
sorum·virginum oīum electorꝭ quibus quisqꝫ fidelis existens
in ecclesia otra insultus demonum p̄tegit et armatur·Jgit ver9
salomon viz dei filiꝰ transtulit hodie btam mariam sororem suaz
matrem et sponsam de ciuitate dauid hoc est de ecclesia militante
in domū·speciosissimaz·opulentissimā·quietissimā ac eminentis-
simam vtpote sup omnes angelorū ordines fabricatam· Et vere
decebat vt illa que erat virtutū decore speciosissima ⁊ bonis opi
bus opulentissima ac pace cordis quietissima necnon et diuina
cōtemplatione eminentissima talē domum inueniret. ¶
¶Nota etiā de predicta domo in quam rex reginam dr̄ transtulisse
qꝫ erat sit magister dicat in historiis marmore ero argento et

auro opulentissima decorata. Per aurū intelligit̄ inestimabilis caritas per argentum mundissima virginitas ꝑ cedrum ancillaria humilitas per marmorem martirii asperitas per q̄ beata virgo licet q̄ꝫ plurimis aliis virtutibꝫ suffulta fuisset spūaliter trāsferri meruit in domū sibi a deo mirifice p̄paratā Per aurū igit̄ quod omni metallo est nobilius intelligit̄ inestimabilis caritas bt̄e v̄ginis Credit̄ enim etiam caritate seraphim transcendisse. Per argentum quod claꝝ est ⁊ tinulum figurat̄ mundissima virginitas bt̄e marie ꝑ quam meruit esse p̄centrix illius cantici noui qd̄ a virginibꝫ cantatur ante sedem dei ⁊ agni. Per cedrum que altior ē aliis omnibꝫ arboribꝫ intelligit̄ ancillaris humilitas bt̄e virginis ꝑ quam sup̄ om̄em creaturā dei celestē ac terrestrem meruit exaltari. Per marmor q̄d serrā patit̄ ⁊ qn̄q̄ꝫ rubeis maculis est respersuꝫ notatur martirii asperitas que erat in visceribꝫ ⁊ corde bt̄e marie vn̄ dixerat ei symeon Lu. 2. Tuam ip̄ius aīam ꝑtransibit gladius Jero. Constat ꝙ alii sancti et si passi sunt pro xp̄o in carne tn̄ in anima qꝛ immortalis est pati nō potuerūt. Beata vero dei genitrix qꝛ in ea ꝑte passa ē que impassibilis habet̄ ideo vt ita fatear qꝛ spūaliter ⁊ atrotius passa est gladio passiōis xp̄i plus q̄ꝫ martir fuit. Roga ergo dn̄m vt sic gloriose matri eiꝰ in hac vita seruiamus vt claritatē eius in patria videamus. Quod nobis. ꝛc

Item de eodem ſmo xxxii.

¶ Que est ista que ꝓgreditur quasi aurora ꝛc Cañ. 9. Magnꝰ doctor Alanꝰ sic inquit que est ista q̄ ꝓgreditur q̄si aurora consurgens hoc est q̄ꝫte dignitatis est ita que cū tanto honore ⁊ gloria ꝓgredit̄ vt merito sue pulcritudinis aurore compet̄ que inq̄ꝫ ꝓgreditur de virtute in virtutē q̄si aurora qꝛ sicut aurora solem sup̄ terram lucentem mūdo inducit sic virgo maria q̄si celestis aurora solem iusticie mundo pepit. Aurora solē añcedit sed ip̄a a solis v̄tute ꝓcedit sic maria veri luminis premia. i. solis iusticie prenuntia tn̄ ab ip̄o spūali gratia illuminata. Et sic̄ aurora gaudiū dat nauigantibꝫ sic v̄go maria iter pc̄toribꝫ in hoc mundo salutis ostendit h̄ Alanꝰ. Preclare ergo de ipsa dicit̄. Que est ista.

Que est ista que progredit̄ quasi aurora ꝯsurgens pulcra vt luna electa vt sol terribilis vt cast. aci. ordin. Cañ. 6. Nota ꝙ hec verba ꝑ āmirationem dicunt̄ de ammirabili matri mirabilis dei nostri. Vn̄ quinq̄ꝫ p̄ncipalit̄ sūt hic notanda Primum est quare beata virgo progredi dicatur. Scd̄m est que sit causa ꝙ aurora vocat̄. Tercium est qne sit ratio ꝙ pulcra vt luna nuncupatur. Quartū ꝓpter quid electa vt sol asseratur. Qn̄tum est cui etiā terribil̄ vt castroꝝ acies astruat̄. N ¶ Igitur

Sciendum est ꝙ hec quinq; quasi ex ip̄o nomine gloriose v̄ginis innuuntur ip̄a em̄ naria vocatur. Hoc nomē cōsistit ex q̄nq; lr̄is viz. m. a. r. i. a. Ponamus ergo pro. m. mediatrix pro. a. alleuiatrix pro. r. reparatrix. ꝑ. i. illummatrix. ꝑ. a. auxiliatrix. Et inuenimus quare de beata virgine dicat̄ ꝙ progredit̄ ⁊ quasi aurora ꝯsurgit ⁊ ꝙ pulcra ē vt luna ⁊ electa vt sol ac terribilis vt castroꝝ acies ordi. Et nota ꝙ vniuersum genus humanū ꝓpt̄ peccata p̄moꝝ parentum viz ade eue ⁊ etiā ꝓpter ꝓp̄os excessus q̄nq; mala inciderat. scz dei patris offensionē interni languoris vexationem spūaliū viriū defectionē mentis ac cordis obtenebrationem et crudelium hostium infestationem. Sed ꝓpter hec q̄nq; mala tollenda facta est dei genitrix. mediatrix. alleuiatrix. reparatrix illuminatrix ⁊ auxiliatrix. Igit̄ de primo nota ꝙ gloriosa dei genitrice inter dulces amplexus seuerissimi filii ad celos ascendente om̄es angelici spūs ac vniu̇se aīe electoꝝ in laudē beate marie ꝓrumpentes dicūt que ē ista. i. q̄ bona q̄ pia q̄ laudabilis ⁊. q̄ ammirabilis pie progreditur. i. pro reis graditur velut meretrix. recognouerūt em̄ ꝙ ipsa ih̄m genuerat q̄ mundū deo patri ꝑ ꝓp̄uz cruorem reconciliauerat. Vn̄ dic̄ Paulus. 2. epl̄a ad Cor. 5. Deus erat in xp̄o mundum reconcilians sibi. Vnde et quotidie cantamus in missa. Agnus dei qui tollis pc̄ta mundi ꝛc. Recognouerūt etiā om̄es angelici ciues ꝙ ꝓpterea bt̄a virgo sup om̄s angelorum choros eleuabat̄ vt pro pc̄toribus quasi pia mediatrix iugit̄ intercedat. Vnde ⁊ dicit secreta oratio. Munera nr̄a apud clementiā tuā deus genitricis cōmendet oratio quā idcirco de presenti seculo trāstulisti vt ꝑ pc̄tis nostris apud te fiducialit̄ intercedat. Hinc etiam verus salomon. i. dei filius dic̄ ad matrem suam. 3. Reg. 2. Pete mater mi neq; enim phas est vt auertam faciem Vt aūt filius apud patrē ⁊ mater apud filiuz ꝑ nobis efficacius intercedat bonum est ne aliquis nr̄m vel filium vel matrē offendat. Ille filium et matrem offendit qui in diebꝰ dn̄icis resurrectioni filii ꝯsecratis et in solennitatibus bt̄e marie v̄ginis choreas frequentat ac tabernas ⁊ qui tunc ludis in quibꝰ multa iuramenta ꝓferunt̄ vacat ⁊ luxuriis. Certa beata virgo nūq̄ lusit. Vnde et ipsa dic̄ Thob. 3. nūq̄ cū ludentibus miscui me neq; cum his qui in leuitate ambulāt participē me prebui. O Sequit̄ de secundo quasi aurora ꝯsurgens. Hic recognoscūt angeli ⁊ sācte aīe ꝙ beata virgo ē egrotantium alleuiatrix. In ortu siquidez aurore egrotantes lenius ꝯsueuerunt habere. Legit̄ etiaz in genisi ꝙ angelus iacob ī ornatu aurore bn̄dixit vt habet̄. Gen̄. 32. Et nota ꝙ aurora dicitur q̄si aurea hora. Tempus em̄ aurore pre aliis

horis egrotis est carissimum vt vere bta virgo p̄ omnibus aliis sanctis infirmis peccatoribus carissima ē atq; gratissima. Ipsa q̄p pe dei filium qui ē medicina omniū infirmitatū protulit toti mū do. Vnde Ecclesiastici. 38. Altissimus de terra creauit medicinaz et vt vir prudens non abhorrebit eam. Itaq; beata virgo ē illa bn̄dicta terra de qua altissimus. i. de9 pater medicinā fidelium. i. ihe sum xp̄m s̄m corp9 creauit ⁊ aīam. s̄m diuinitatē qui ꝑpe semp ex stitit increatus. Et vere prudēs qui fuerit nō abhorrebit hāc me dicinā. Hec aūt medicina quottidie nobis exhibet̄ in venerabili sacramēto corpis ⁊ sanguinis dn̄i nostri ih̄u xp̄i. Vn̄ ⁊ in quadā cōplenda oramus sic nobis que sum9 dn̄e medicina mētis et cor pis quod de sancti altaris tui benedictione accipimus ꝛc. Multi mulierē fornicariā vl' pecuniā vl' aliā rem male acquisitā huic me dicine p̄ponūt. Malunt em̄ carere xp̄i corpe q̄ amasiam dimit tere vel pecuniā seu aliam rem iniuste conquisitā restituere P Seqnit̄ de tercio. Pulcra vt luna. Hic testat̄ om̄is familia regis eterni q̄ beata virgo est debiliū repatrix. Sic em̄ luna in suo incre mento corpibus hūores recupat. Sic et bta maria deū israel ꝯce pit ⁊ pepit qui dat virtutē et fortitudinem plebi sue vt dr̄ i ps̄ 67. De hac luna dic̄ Eccīastici. 43. Luna crescens ammirabiliter in cōsumatione. Beata nēpe maria creuit vt luna nō aūt decre uit. Ibat em̄ de virtute in virtutē donec fieret luna pfecta in eter num. Ita et nos km̄i in virtutib9 ⁊ bonis opibus de die in diem crescere debemus hinc est dn̄s dixit in Gen̄. ca. 9 Noe et filiis ei9 Crescite et multiplicamini et repleti terraz. Per noe intelligun tur diuites et prelati p filios eius notant̄ paupes et subditi His om̄ib9 dic̄ dn̄s. Crescite in v̄tute et multiplicamini in bonis opib9 sic em̄ replebitis terrā viuentiū. Quidā em̄ econuerso quotidie d̄ ficit ⁊ priores efficiunt̄. Q Sequit̄ de quarto. electa vt sol Hic ꝓclamat celestis exercitus q̄ beata virgo celi et terre est illu minatrix. Sic em̄ sol illustrat tenebras hui9 mūdi ita et ipsa eter no soli p̄parauit tabernaculū suum qui ortus est ex ea illumīauit his q̄ in tenebris sunt ⁊ vmbra mortis Ortū hui9 solis p̄dixerat Math̄. 4. Orie t̄ vobis timentib9 nomē meū sol iusticia ⁊ sanitas in pennis ei9. Xp̄c igit̄ ē sol iusticie qui mundū istū vita p̄claris sima et doctrina rectissima illustrauit. Qui etiā in iudicio excessus ī piorum declarabit ⁊ vere sanitas in pennis ei9. Ad quecūq; eniz sol iste tunc volauerit. i. cuius corpus ⁊ aīam tunc gl'iafiuerunt sanitatē ei largiet̄ eternā. Dicit̄ etiā Eccīasti. 42. d̄ filio dei ⁊ ma tri eius. Sol illuminās p om̄ia respexit ⁊ gl'ia dn̄i plenū ē opus eius. Hec verba sic intellige q̄ duplex est sol celi videlicet dei fili9

et mater eius. Hi ergo soles ꝑ om̄ia respiciūt. i. cuilibet de om̄i ser uitio quod ipsis impensū fuerit speciales scutellas eterne retribu tionis transmittent sic̄ principes facere ꝯsueuerūt R ¶ Sequi tur de q̄nto. Terribilis vt castro. aci. ordi. Hic innuit̄ ꝙ bt̄a v̄go fidelium ꝯtra demones et septiformē turmam viciorꝫ dimicantiū est fortis auxiliatrix. Vnde de ip̄a dr̄ Cañ. 4. Sicut turris dauid collum tuum que edificata est cum ꝓpugnaculis mille clipei pen dent ex ea om̄is armatura fortiuꝫ. Nota ꝙ ꝑ collum intelligitur bt̄a virgo ꝑ ip̄am em̄ quasi excelientissimā totū corpꝰ eccie vnit̄ capiti xp̄o. Hec est sic̄ turris dauid. i. manu fortis qꝛ fideles in ea forte refugium inueniūt. Et hec est edificata cū ꝓpugnaculis. i. ad iutoriuꝫ habet a pr̄e ⁊ fi. et spūsancto. Mille etiā clipei. i. omniū angelorꝫ p̄sidia pendent ex ea ad defensionē ipsorꝫ qui ꝯfugerūt ad ipsā. Om̄is etiam armatura fortium pendet ex ip̄a qꝛ omnes electi euꝫ quē ip̄a adiuuare voluerit adiuuabūt. Bonū est ergo carissimi ꝙ ꝑ veram penitentiā sic mō ad istam fortem auxiliatri cem ꝯfugiamus vt ꝑ ipsā protectionem in die iudicii contra om nes nr̄os aduersarios habeamus quod nobis prestare ꝛc̄.

Itē de eodeꝫ sanctissimo festo ſmo xxxiii.

¶ Veni in ortum soror mea sponsa Cañ. 5. Doctor ac abbas. Alanꝰ sic dic̄. O soror mea sponsa olim veni in te tu que es ortꝰ meꝰ nunc veni ad me q̄ sum ortus tuus veni ad me ꝑ ascensionē q̄ veni ad te ꝑ assumptionem veni inq̄ꝫ in ortū meum. i. in celesteꝫ ꝑadisum q̄ est ortus deliciarꝫ ac vita eterna. hec Alanus. O caris simi q̄s valet exp̄mere v̄ginis gl̄osissime gaudium absq̄ dubio nullus hoīm. quare Damascenus sacrū decessuꝫ genitricis dei nul lus mortalium posset extollere nec si om̄es lingue cōuenirent pos sent eam dignis efferre p̄coniis nam hūanū eloquiū ad eius ex cellentiam insufficiens inuenit̄. Vnde etiā dic̄ Augꝰ. Quid dicaꝫ de te ego pauꝑ ingenio cum quicq̄d de te dixero minor laus ē q̄ꝫ dignitas tua meret̄ si celum te vocem altior es si angelorꝫ dn̄aꝫ p̄ cellis. Si matrem dei ꝑ oīa digna esse probaris. De hac christus sponsus inquit. Veni in ortum ꝛc̄

Veni in ortū meum soror mea sponsa Cañ. 5. Hec sūt ver ba regis eterni vocantis gloriosā matrem suā insempiter nam requiem. Vnde hic tria sūt notanda. Primū est q̄re mr̄ dei a filio soror et sponsa appellat̄. Scd̄m est que sit causa ꝙ ī ortum suuꝫ vocet̄. Terciū est q̄s sit ortus in quē mater a filio dul citer inuitat̄. S ¶ De p̄mo nota breuit̄ ꝙ beata virgo soror dei appellat̄ ⁊ sponsa ꝓpt̄ vite ꝯformitatē ⁊ hereditatis ydemptita tem ac inestimabilem caritatem. Ip̄a deniq̄ꝫ filio suo cōformis erat

in vita · sic em filiꝰ vgo fuit ita a mater semp virgo pmansit pre-
terea idem regnū et eandem hereditatez tanqꝫ chorez ptiçpat cū
filio et ꝓpter has duas causas sozor appellat · Dicit etiam sponsa
ꝓpter mestimabilē caritatē q̄ recꝑpe se diligūt mr et filiꝰ · Filius
em ex oīnib⁹ milib⁹ angelorꝫ et hoīmū a mre electꝰ ē a ꝑelectꝰ
Ipse vero e conuerso ex oīni numero femmarꝫ elegit eam a ꝑele-
git vt incarnaret ex ea ¶ De scdo nota q̄ filiꝰ dei ꝓpt h̄
matrē suam muitat in ortū suum · qz a ipa olim eum dū incarna
ri voluit recepat in ortū suum · i · in virginalem mentē et ventrem
Vñ et ipa dixerat Can · 5 · Angelo sibi nunciāte q̄ esset dei filiuz
susceptura veniat dilectꝰ meus in ortū suum vt comedat fructum
pomorꝫ suorꝫ · Non dic meū sed suū qz se et omnia sua obtulerat
voluntati diuine · Et vere bta virgo fuit ortus deliciosus ꝓpt sep-
tem que cōmendabilē facūt ortum quoz ꝑmuz est clausure firmi
tas · scdm arborꝫ cōdensitas · tertiū florꝫ speciositas · quartū gra-
nis viriditas · qntū fontꝫ riuulositas · sextū cātus suauitas septi-
mū aromatū nobilitas · Primo igit fuit bta vgo ortus firma se-
pis clausura munitus · Vñ a dei filiꝰ dic de ea Can · 4 · Ortꝰ conclu
sus soror mea sponsa ortꝰ conclusus · Bis dic ortus · Circūsepta q̄p
pe firma corpis mūdicia a fortī cordis patientia · Mūdicia corpis
obsistit oblectionib⁹ mundi · Cordis vero patientia resistit aduer
sitatib⁹ seculi ne viz p delectationes a adūsitates mundi hui⁹ fru
ctus vginis a demonib⁹ auferet · Debem⁹ a nos hmī quasi ortꝰ
fructiferꝰ circūsepiri custodia dēe preceptorꝫ dñi vbi em sepes ista
non fuerit diripit a demonib⁹ omis possessio bonorꝫ operꝫ · Vnde
Eccliastici · 36 · Vbi nō est sepis diripiet possessio · Scdo fuit arbo
ribus consita · Arbores aūt iste fuerūt diuerse vtutes viz · prudentia
fortitudo · tempantia atqꝫ iustitia de quaꝫ pomis a fructib⁹ dei fi
liꝰ vescebat · Vñ a ipa dic ad filiū Can · 7 · Omnia poma noua a
vetera dilecte mi seruaui tibi poma vetera erāt exēpla patrꝫ vete
ris testamenti · poma noua erāt exēpla pīm noui testamenti que
oīnia bta vgo dei filio in se obtulit ad edendū · Debemus et nos
carissimi p̄dictas arbores in nob⁹ plātare vt p prudentiā inr bonū
a malū discernamus p fortitudinē malo resistam⁹ p tempantiam
vero nunqꝫ modum debitum exedamus · Tertio bta virgo fuit
floribus ornata videlicet lilio vginitatis · rosa caritatis · ac fiola
humilitatis · Vnde et quidam sanctꝰ in laude ipsius ait · Triū flo
rum in te miramur excellentiam quoz odore suauissimo tōt do-
mum domini reples · O maria fiola humilitatis · lilium castitatis ·
rosa caritatis · Accipiam⁹ a nos carissimi mutuo de floribus istis
eosqꝫ in nostri cordis viridario transplantam⁹ vt ꝓpter odorem

ipsarꝫ ⁊ venustatē dei filius nobiscū habitare dignet̄. Quarto de
lectabilis fuit ꝓpter viriditatem graminis. Per viride gramē sig
natur virens fides v̄ginis intemerate. Xp̄o q̄ ꝓpe moriente oībꝫ
in fide facillantibꝫ ip̄a solaquasi columna immobilis ꝑstetit in fi
de. Debem⁹ ⁊ nos viridi fide .i. fide q̄ ꝑ dilectionem dei bona opa
quasi quoddā viridarium facere in corde nostro in quo deus dele
ctabiliter requiescat. Quidā in arido gramīe ꝯfidunt q̄ credūt se
posse saluari si tantū fidem habeāt ⁊ non opa. Contra quos dic̄
Jaco. 2. Quid ꝓderit fratres mei si fidez q̄s dicat se habere opa au
tem nō habeat. Nunq̄d potest fides saluare ip̄m. q. d. nō Quinto
cōmendabilis est ꝓpter fontem q̄ ex ip̄a scaturiens totam eccīam
irrigat abundant̄. Hic aūt fons ē cōpassio ⁊ mīa beate marie per
quā fluit ad om̄s etiā q̄tūlibꝫ pc̄tores. De hoc fonte dr̄ Cañ. 4.
Fons ortoꝝ puteus aquaꝝ viuentiū que fluunt impetu de liba
no in libano itaq̄ .i. in eminentia diuine ꝯtemplationis bt̄a v̄go
hausit aquas cōpassionis ac mīe q̄bus ex se diffusis tanq̄ flumi=
nis impetu letificat ciuitatē dei. Debem⁹ ⁊ nos imitari bt̄aꝫ vir
ginem vt habeam⁹ aq̄s cōpassiōis in cordibꝫ nostris q̄bꝫ ꝑ pias
elemosinas ariditates ⁊ pauꝑtates egentiū irrigem⁹. Sexto lau
dabilis ē ꝓpter cantus suauitatez q̄ in ea fuit ⁊ semꝑ erit. Deuote
q̄si siquidē gr̄aꝝactiones ⁊ sācte meditacōnes necnō ⁊ pie cogi
tatiōes ip̄ius quedā ancille alis alacris spei in altū subleuate su=
auem faciebāt armoniā in auribus dn̄i. Nōne cantabat dn̄o qn̄
in gr̄aꝝactiones ꝓrumpens ait Lu. 1. Magnificat aīa mea dn̄m
Et certe ip̄a adhuc quasi canticum nouū q̄d cantat̄ añ sedem dei
et agni cantatur. Debemus et nos cantare dn̄o hoc est gratias
agere ip̄i suꝑ om̄ibꝫ bn̄ficiis suis. Vnde apl̄s. ad Col. 3. Estote ī
gratia cantantes in cordibꝫ vestris deo. Septimo cōmendat̄ ꝓpt̄
aromatum nobilitatem que fuerunt in ip̄a. Vn̄ de seip̄a dicit̄ Ec
clesiastici. 24. Sicut cinamomum ⁊ balsamū aromatizans odorē
dedi quasi mirra electa dedi suauitatem odoris. Per cinamomum
q̄d tanto est carius quanto gracilius notatur virginalis humili=
tas. Non em̄ mirabile iudicatur si aliqua est humilis q̄ olim mul
tis pc̄tis subiacuit sed si virgo immacula humilis fuit hec est lau
de digna. per balsamum q̄d valde caliduz est ita ꝙ gustantis pa
latum vehementer accendit notatur materna caritas per quam
feruens maria suꝑ om̄ez estimationem hominem dilexit filiū dei
Per mirram electam que multe amaritudinis esse dinoscit̄ intel=
ligitur vidualis aduersitas. Omnem em̄ mirram .i. om̄es amari=
tudines passionis quas dei filius bibit. bibit ⁊ ipsa et quodāmo
do pl⁹ ipsa Lancea quiꝑpe que perforauit latus saluatoris dolorē

non fecit filio sed matri · q̄ etiā post mortē seductor appellat̄ dolorem filii nō aggrauat sz genitricis ipi9 · Igit̄ ꝓpter tria p̄dicta sūme odorifera est v̄go b̄ndicta · Debemus et nos ꝑ bona opa et famam ipsoꝝ bonum odorem spargere ad edificationē ꝓximorum nostroꝝ vt dic̄ Paul9 · 2 · Cor · 2 · Xp̄i bonus odor sūmus deo in his qui salui fiunt ⁊ in his q̄ peunt · Item Ecclesiastes · 7 · Meli9 est nomen bonū q̄ꝫ vn · preci · Item Ecclesiastici · 41 · Curā habe de bono noīe hoc em̄ magis ꝑmanebit tibi q̄ꝫ mille thesauri magni et p̄ciosi V De tercio nota q̄ q̄a venerabil' v̄go olim dei filium receꝑat in ortū mentis et corꝑis ⁊ ipe eā vice reciproca inuitat in ortū suū supcelaste ita dicēs ad ipam veni in ortū meum soror mea sponsa · Et nota q̄ celū in cuius requiē beata maria innixa sup dilectum suū hodie intrauit · Bene orto cōpat̄ ꝓpter septē supradicta · Primo ꝓpter pacis firmitatē vnde dr̄ in ps̄ · Lauda ihrl'm do · qui posu · fi · tu · pa · ⁊ adipe fru · sa · te · De pace dicit̄ · 2 · Paral' · 2 · Quieuit regnū iosaphat ⁊ p̄buit ei dn̄s pacē per circuitum · Iosaphat interpretat̄ ipe iudicans ⁊ signat dei filiū cui pat̄ cōmisit iudiciū ⁊ certe in hui9 regno pax ē ꝑ circuitū · Scdo regnū dei vocat̄ ortus ꝓpter arboꝝ ꝯdensitatem int̄ q̄s vna est altissima et speciosissima viz trin9 ⁊ vn9 de9 · De hac arbore dr̄ Gn̄ · 2 · q̄ lignū vite erat in medio ꝑadisi cui9 vmbra electoꝝ aīe protegunt̄ et fructū reficiunt̄ · Sub hac arbore sedet b̄ta virgo in regali solio sublimata ac deauratis vestibus circūornata necnon et impiali dyademate coronata · Vn̄ ⁊ ipa dic̄ in Can̄ · 2 · Sic̄ mal9 int̄ ligna siluaꝝ sic dilectus me9 int̄ filios sub vmbra illi9 quē d̄sideraui sedi ⁊ fruct9 eius dulcis gutturi meo · Tercio regnū dei floridū ē floribꝫ āmenissimis viz rosis violis ac liliis ꝑ quos flores intelligunt̄ · martires ꝯfessores · ac v̄gines ⁊ cōtinētes Quarto est ibi viriditas graminis · i · dulcis respect9 ⁊ intuit9 diuīe hūanitatis que mirabiliter reficit oculos electoꝝ · Quinto regnū dei cōmendatur a fonte et a fluuio qui egredit̄ a sedi dei ⁊ agni · Vnd̄ dr̄ Apoca · 22 · Ostendit mihi fluuium aque vite splendidū tanq̄ꝫ cristallū ꝓcedentem de sede dei et agni · Iste fluuius est inenarrabilis suauitas que fluit a tota trinitate · De hoc fluuio bibunt amici et inebriantur km̄i · Sicut dr̄ Can̄ · 5 · Per amicos intelligūtur qui tm̄ p̄cepta custodiunt · Per carissimos vero notantur illi qui preceptis etiam concilia superaddunt vtpote virgines ⁊ omnia ꝓ christo relinquentes · Sexto commendatur a cantu suauissimo · Ibi em̄ est suauissim9 ꝯcentus angelorum ⁊ animaꝝ sanctarum · Animas em̄ dn̄i in eternū cantabūt qui cantico vt dicit Augusti · in gl'iaꝫ gratie xp̄i cuius sanguine liberati sumus nihil erit

¶ De

ꝓfecto illi ciuitati iocundi9 Septimo cōmendabile est regnū dei ab aromatibꝫ. Ibi quippe vt taceam de aīabus electorum ⁊ odor suauissimus ac nobilissimus emanabit a corpibus beatoꝝ. Vnde dicitur Canticorum. 4. Odor vestimentorum tuorum sicut odor thuris. Vestimenta quippe sanctoꝝ sunt corpa eoꝝ quoꝝ odor erit sic nobilissimi thuris q̄ redolet in diebꝫ estatis. Rogate ergo dn̄m vt sic nūc bt̄am virginē imitemur vt coram ip̄a in orto regis eterni cum leticia cōgregemur. Quod nobis ꝛc

Itē de sancto bartholomeo Sermo xxxiiii

¶ Vos estis qui ꝑmansistis mecū in temptacōnibꝫ meis ꝛc Lu. 22. beatus Greg9. inquit. Qꝛ valde importabile ex dolore ostenditur ex ꝓuida remunerationis ꝯsideratiōe lenigat̄. Quia vt idē inquit. Spes p̄mii minuit vim flagelli. Hinc etiā scribit̄ in horologio sapientie. Veri amatores nō multū d̄ spina q̄ rosā gignit curant dūmodo rosā habeāt quā habere desiderāt nec veri sapiētes scrinia deaurata que tn̄ in se vilia ꝯtinent capsulis vilissimis p̄ferunt que p̄ciosissima ornamenta inclusa abscondūt. Sic spōse huius mundi speciotenus dulcia offerūt posterius quasi regul9 venena diffundūt verbis diligūt factis vt frequent̄ infidelitatē oñdūt h̄ ibi vt ibidez dr̄ sponsa aīe scz xp̄us ab initio ⁊ hic in terris dura pati ꝑmittit suos vt in fine vite coꝝ dicat eis. Vos estis ꝛc

Vos estis qui permansistis mecū in temptationibus meis et ego disponā vobis sicut disposuit mihi pat̄ meus regnū vt edatis ⁊ bibatis super mensam meam in regno meo Luce. 22. Hec verba dicunt̄ de apl̄is quoꝝ vn9 erat sanct9 bartholomeus. Dicunt̄ etiam om̄ibus xp̄ianis qui xp̄o fideliter adherent in prosperis et aduersis. Vnde tria sunt hic notanda. Primum est que sint temptationes in quibus apl̄i cū dn̄o ꝑmāserunt. Scd̄m quid sit regnum q̄d sibi a dei filio disponi meruerūt Tercium est que sit mensa ad cuius refectionē iam dudū latenter accesserunt. ¶ X ¶ De primo nota q̄ temptationes dn̄i erant ꝑsecutiones iudeoꝝ quibus eum tripl̄r. viz. corde. ore ⁊ ope persequebantur. Corde quippe bonū deum oderunt et amabilem cōtempserunt. Vnd̄ ipse dic̄ in Joh. 15. Si mundus vos odit scitote quia me priorem vobis odio habuit ⁊ infra. Si opa nō fecissez in eis que nemo alius fecit pcta non haberent nunc autem et viderunt et oderunt me et patrem meū vt impleat̄ sermo qui in lege ipsorum scriptus est quia odio habuerunt me gratis. Itē dic̄ dn̄s Joh. 7. Me odit mundus qꝛ testimonium ꝑhibeo de illo qꝛ opera illius mala sunt. Bt̄us etiam bartholomeus ⁊ ceteri apl̄i odia maloꝝ hominū sustinuer̄t quod ⁊ nos facere debem9. Vnde dicit dn̄s Mar. 13. Eritis odio oībus hominibꝫ ꝓpter nomē meū

Qui aūt sustinuerit vsq; in finē salu⁹ erit. Item dic̄ Mat. 24. Et Luc̄. 21. Item iohis. 15. Si de mundo fuissetis mundus quod suū erat diligeret q; vero de mundo nō estis sed ego elegi vos de mū do ꝓpterea odit vos mundus. Itē monet nos Luc̄. 6. Vt bn̄ agē tes letamur cū iniquoꝝ hoīm odia paciamur. Dic̄ em̄ beate erit cū vos oderint hoīes ꝓpter filiū hoīs gaudete in illa die ecce enim merces vr̄a multa est in celis. Corde etiā amabilē ꝯtempserūt vn̄ dic̄ Isa. 53. Vidimus eū ⁊ nō erat aspect⁹ ⁊ desiderauimus eum despectū ⁊ nouissimum viroꝝ. Sūmo quippe desiderio ꝓphe illi⁹ aduentū postulauerūt ⁊ quē scribe et pharisei q̄si nouissimū. i. vi lissimum despexerūt. Item de ꝯtemptu dn̄i dicit̄ Lu. 23. Spreuit aūt illum herodes cū exercitu suo ⁊ illusit. Q; autē iudei amabilē dei filium ꝯtemptibilez reputauerūt ꝑ hoc satis claret q; eum cō spuerunt sic̄ testat̄ Mat. 26. ⁊ mar. 14. Apl'i etiā cōtemnabātur Vn̄ ⁊ si nos deo seruientes ꝯtemnimur paciēter sustinere debem⁹ Vn̄ dicit dn̄s Lu. 10. Qui vos spreuit me spreuit. Et vere hodie boni ⁊ simplices cōtemnunt̄. Neq̄ aūt et versuti homines extol luntur. Vn̄ dicit̄ in Job. 12. Deridet̄ iusti simplicitas lampas cō tempta apud cogitationes diuitum parata ad tempus statutum Simplicitas itaq; pauꝑum licet hodie contemnat̄ apud cogitatio nes diuitū versutoꝝ. Ipsa tamē q̄si lampas clarissima lucebit in tpe extremi iudicii qn̄ discutient̄ merita singuloꝝ ¶ Y ¶ Xp̄o etiā in faciē male locuti fuerūt. Sex em̄ crimīa imposuerūt ei Di cebāt em̄ eū esse voratorē potatorē male agentium amatorem turbatum seductorem demoniorum receptorem et gentis subuer sorem. De tribus primis dicit ip̄e dn̄s Mat. 11. Venit filius ho minis manducans et bibens ⁊ dicunt. Ecce homo vorax et pota tor vini publicanoꝝ et peccatoꝝ amicus. q. d. ipse ꝯsentit eis et aꝓpbat eoꝝ facta. De quarto dic̄ Joh. 7. Murmur mult⁹ erat de ihesu in turba. Quidam em̄ dicebant quia bonus est. alii dice bant non sed seducit turbas. De quinto dic̄ Johis. 7. Dixit tur ba ad ihesū demoniū habes. Itē dicūt iudei ad dn̄m. Johānis 8. Nonne benedicimus nos quia samaritanus es et tu et demoniū habes. Nūc ꝯgnouim⁹ quia demonium habes. q. d. tu es recep tator demonioꝝ q̄ꝝ ministerio facis quecūq; agis. De sexto dr̄ in Luca. 23. vbi dicunt ad pylatum de xp̄o. Hunc inuenim⁹ subuer tentem gentem nostram et prohibentem tributa dare cesari multa etiam alia probra et falsa testimonia dixerunt in faciem ihesu. Itē in absentia eius corporali in multis detraxerunt et facta eius op tima peruerterunt. Cum enim dominus quendam curasset q̄ ce cus erat et mutus et a demonio obsessus. vt dicit Mathe⁹. 12.

Pharisei dicebāt. Non eiicit demonia nisi in beelzebub p̄ncipe de
moniorꝝ. Item cū quendam illuminassꝫ qui cecus natꝰ fuerat vt
dic̄ Joh̄. 9. Dicebant quidam ex phariseis. Nō ē hic homo a deo
qui sabbatū nō custodit nos scimus qꝛ homo pc̄tor hic ē. Sic etiā
in ceteris factis suis detraxerūt ei eaqꝫ semp̄ in malum ꝯuerterunt
Et vere adhuc hodie multi xp̄iani sūt qui maledicūt dn̄o et opa
dei plasphemant ⁊ ꝑuertūt maxīe potatores ⁊ lusores aratores
et viniatores. Lusores em̄ plasphemāt dn̄m cū amittūt. Arato-
res at̄ ⁊ viniatores aurā et fructus sibi a deo ꝯcessos q̄ꝫpluries re
prehendūt. De hoc dr̄ in. 2. Re. 16. Qꝛ quidā vir noīe semei ꝓce
debat ⁊ maledicebat mittebatqꝫ lapides ꝯtra dauid ⁊ ꝯtra vniu
sos ꝟuos eiꝰ regis dauid. Om̄is aūt ꝓpl̄s ⁊ vniuersi bellatores
a dextro ⁊ a sinistro latere regis incidebāt. Dixit aūt abisai regi.
Quare maledicit canis hic moriturꝰ dn̄o meo regi. vadā et am-
putabo caput eiꝰ. Et ait rex dimitte eū vt maledicat. Dauid in
terpretat̄ manufortis vel vultu desiderabilis ⁊ signat dei filium q̄
est manu fortis per iusticiā et vultu desiderabilis ꝑ mīaꝫ qui etiā
vallatus est ex vtroqꝫ lateri forti multitudīe ministroꝝ. Vt enim
Daniel ait. 7. Milia miliū mīstrant ei ⁊ decies milies centena mi
lia assistūt ei. Audet tn̄ aliq̄s miser homuncio maledicere et blas-
phemare p̄ncipem regum terre et ꝯtra discretū ordinatorem xp̄m
lapides ꝓiicere detractionū. Et licet abisay q̄ interp̄tat̄ p̄ris rugi
tus et signat seueritatē diuinā. Dicat vadā ⁊ amputabo caput
eius. Dicit tn̄ diuina longanimitas et pacientia dimitte dimitte
vt maledicat si vero postea ꝯuertat̄ ⁊ peniteat multa nihilominꝰ
ei malefecerūt ip̄mqꝫ deniqꝫ ceperūt vinxerūt faciē eiꝰ velauerūt
colaphis et alapis ceciderūt flagellauerūt spinis coronauerunt
arundine caput plenum doloribus percusserunt patibulo crucis
dorsum eius onerauerunt vestibus eum spoliauerunt in cruce ex
tenderunt manus eius et pedes perfoderunt aceto et felle pota-
uerrunt nouissime lancea perforauerunt et gloriam resurrectiōis
eius data pecunia q̄ntum poterāt celauerunt. Hec ⁊ multa alia
ih̄u benigno fecerūt in quibus omnibus. 12. discipuli corde ⁊ cor
pe cū dn̄o ꝑmanserunt. Z ¶ De scd̄o viz de regno dei cuius
heredes apl̄i meruerunt effici. Dicit̄ in Daniel̄. 7. Judicium sede-
bit vt magnitudo regni det̄ ꝓpl̄o sanctoꝝ altissimi. Hoc aūt reg-
num cōmendatur a tribus. Primo ab inestimabili claritate. Vn̄
in Math̄. 13. Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno p̄ris eorum
Quomodo ibi non esset claꝝ vbi quilibet iustus fulgebit sicut sol
Econuerso horrende tenebre erunt in inferno quicq̄d em̄ teatruꝫ
est et horrendum defluet in infernum. Commendatur etiam

a pacis tranquilitate. Vnde dicit. 1. Paralippo. 22. Pacem ⁊ odium dabo in israel cunctis diebꝰ. Itē. 2. Paralippo. 20. Quievit regnum iosaphat et p̄buit dn̄s pacē ꝑ circuitū iosaphat interpretat̄ iudicans ⁊ signat filium dei. Ecōuerso nulla pax sed iugis demonū inquietatio erit in inferno. Commendat̄ tercio a totius boni vbertate. Vnde dr̄ Deu. 30. Habundare te faciet dn̄s deus tuus in vbertate terre ⁊ in rez oīm largitate Econuerso. In inferno erit ꝑpetuus defectus omnis boni ibi nihil est nisi malū. De tercio no ta ꝙ mensa dn̄i ad quā iam accesserunt apl̄i ⁊ alii electi est fruitio diuinitatis et humanitatis dn̄i nostri ihesu xp̄i cui⁹ mense fercula sūt innūabilia. De hac dicit Job. 36. Requies mense tue erit plena pinguedīe. Rogate ḡ dn̄m vt oīa adūsa mdi tā pacient̄ sustiniam⁹ vt ad regnū ⁊ mensā dei filii ꝑueniam⁹. Qd̄ nob̄.

In decolatione beati Johā. bap. ſmo xxxv

Herodes misit ac tenuit iohannē ꝛc Mar. 6. Venerabilis beda inq̄t. Soli mortalium herodes et pharao legunt̄ dominia natalis sui gaudiis festiuis celebrasse ſz rex vterq; festiuitatē suā sanguine fedauit vez herodes tanto maiore impietate quanto sanctum et innocentem veritatis doctorem occidit. Subdit. Nō etiā excusat̄ ab homicidio ꝓpter iuramentum herodes ideo em̄ forte iurauit vt occasionē inueniret occidendi ⁊ si puella p̄ris aut m̄ris interitum postulasset non vtiq; ꝯcessit herodes. Ideo Theophilus decuisset magis in h̄ ꝑiurare q̄ tamen selus opari et iustum interimere. Crudeli ergo herodes misit

Herodes misit ac tenuit iohannē ⁊ vinxit eum in carcere ⁊ misso spiculatore decollauit eū Mar. 6. Hec verba loquunt̄ de collacōne venerabilis viri sancti iohānis baptiste qui q̄m herodem arguebat quia vxorem fratris sui habebat missis ministris suis fecit eū tenere et vinciri et incarcerari ⁊ tādez ad suggestionē herodiadis p̄cepit eū in carcere decollari. Et nota ꝙ sicut herodes p̄cursorē dn̄i occidit corꝑalit̄ ita dyabol⁹ conat̄ quēlibz xp̄ianū occidere spūalit̄. vn̄. 3. sūt hic notāda. Primum est q̄d ꝑ herodē intelligat̄. Scd̄m ē q̄d ꝑ iohannē exprimat̄ Tercium est q̄liter iohānes occidat̄. A De primo nota ꝙ ꝑ herodē dyabol⁹ intelligitur. Herodes interp̄tatur pellibus gl̄ians Et vere dyabol⁹ de pellibꝰ. i. de decore sibi collato gl̄iabatur. Vn̄ dic̄ dn̄s ad dyabolū in Ezechieli. 28. Tu signaculuz sil̄itudinis plenus sapientia perfectus decore i delitiis paradisi defuisti om̄is lapis p̄ciosus operimētū tuū ⁊ eleuatū ē cor tuū in decore perdidisti sapientiā in decore tuo in terrā ꝓieci nihil fact⁹ es ⁊ nō eris

impꝑpetuum. Quia igitur demones in decore suo ꝯtra altissimum se cunati sūt eleuare ꝓiecti sūt de celo empireo in hunc aerem caliginosum ⁊ ceciderunt a bt̄o esse miserie et ꝓpterea dr̄ de dyabolo qui nihil factus est. Et certe adhuc demones de pellibus suis. id est de versutia nequitiaꝝ gloriant̄. Sicut legit̄ in vitaspr̄m Q̄ filiꝰ cuiꝰdā gentilis vidit quadā nocte ī templo ydoloꝝ sathanaꝫ cū agminibꝰ suoꝝ satellitem sedentem ⁊ veniens quidam demon gloriabat̄ se in. 30. diebꝰ ad hoc laborasse ꝙ multꝰ sanguis hominum in quodā bello esset effusus ⁊ multi essent occiosi Alter precedens iactitauit se in. 20. diebus hoc effecisse ꝙ multi ꝑiclitati et submersi essent in mari. Tercius veniens cū iactantia dixit ꝙ. 10 diebꝰ ad hoc laborasset ꝙ in quibusdā nupciis multis interemptis ⁊ ip̄e sponsus esset occisus. Quartus vero supueniens rumores sue nequicie attulit gloriosos viꝫ ꝙ in. 40. annis quendam viꝝ religiosū de quadā muliere temptasset ⁊ modo eum tandem fornicari fecisset q̄ solus p̄ceteris cū magnis laudibꝰ a sathana est susceptus. Nimiū quippe dyabolus casuꝫ iustoꝝ desiderat. Hec om̄ia iuuenis ille videns et audiens factus est xp̄ianus B

¶ De scd̄o nota ꝙ ꝑ iohannē baptistā quilibet xp̄ianus accipitur Johānes em̄ interpretat̄ in quo ē gratia ⁊ vere in quemlibꝫ xp̄ianum dum baptisat̄ gratia xp̄i descendit. Tunc quippe efficitur vas spūssancti qui prius erat vas dyaboli. Et certe vix aliq̄s est quin aliq̄ꝫ spūalem gr̄am a dn̄o recepit q̄ꝫ ad alterū amministrare debet ad q̄d monet. 1. Pe. 4. Vnusquisq̄ sicut accepit gratiaꝫ in alterutrū amministrātes sicut boni dispensatores multiformes gratie dei debet etiam quilibet penitens esse baptista domini vt viꝫ deum et ꝓpriam ꝯscientiam quottidie q̄si baptizet in aq̄s lacrimarum suaꝝ. C ¶ De tercio nota ꝙ q̄nq̄ modis dyabolus ad hoc laborat vt anima iusti hominis spūaliter moriat̄ et h̄ innuit̄ in presenti euangelio vbi legit̄ ꝙ herodes. p̄mo misit. secūdo tenuit. tercio vnxit. q̄rto incarcerauit. q̄nto iohannē in carcere decollauit. Primo igit̄ dyabolus mittit satillites ꝑ temptationem et sugestionem. Septem quippe pct̄a mortalia videlicet. superbia. iracundia. inuidia. accidia. auaricia. gula. et luxuria sunt satellites ac apparitores dyaboli qui ad captiuandas iustoꝝ animas emittunt̄. De istis legit̄ in p̄mo Reg. 19. Misit saul apparitores q̄ raperent dauid. Dauid interpretat̄ manu fortis et signat quemlibet xp̄ianū quē saul. i. dyabolus ministerio apparitorum suorum. i. septem criminalium pct̄oꝝ nititur captiuare. Secūdo dyabolus tenet aīam ꝑ ꝯsensū ⁊ delectationem q̄nq̄ fidel̄ em̄

homo temptat̄ et inquietat̄ a dyabolo in missione temptationum per angelos malos non oberit ei q̄ꝫdiu nō ꝯsentit ⁊ delectat̄ ī eis sed mox vt ꝯsentire cepit et delectari capit̄ ⁊ tenet̄ manu dyaboli Hinc est ꝙ q̄libet fidelis monet̄ Tho. 2. Omnibꝰ diebus vite tue in mente habeto dn̄m ⁊ caue ne pc̄to ꝯsentias. Tercio dyabolus vinxit et ligat aīam per pc̄ti cōmissionem. Pc̄ta enim sunt vincula ⁊ cathene dyaboli q̄bus q̄driformit̄ pc̄tores vincunt̄. Quidam eniꝫ sūt quoꝝ pedes ⁊ crura pc̄tis quasi q̄busdā cōpedibꝰ vincūtur vtpote chorisatores et illi q̄ noctibus vadunt ad furta cōmittenda ⁊ homicidia ꝓpetranda. De quibꝰ dr̄ Prou. 1. Fili mi si dixerint pc̄tores veni nobiscū insidiamur sāguini om̄eꝫ p̄ciosaꝫ substantiam repiemus implebimus domus nostras spoliis sortē mitte nobiscū marsupiū vnū sit omniū nr̄m fili mi ne ambules cum eis pedes em̄ eoꝝ ad malum currunt. De istis cōpedibus dr̄ ī ps̄ 104. Humiliauerūt scꝫ demones in cōpedibꝰ scꝫ sāctoꝝ pedes eiꝰ viꝫ pc̄toris. Alii sūt qui circa ventrē et femora ferreis vinculꝰ alligant̄ viꝫ gulosi ⁊ luxuriosi. Ad istos dic̄ Isa. 58. Si abstuleris de medio tui cathenam requiē dabit tibi dn̄s deus semꝑ. q. d. propheta. O gulose ⁊ tu luxuriose quoꝝ deus venter est si gulam et luxuriā q̄bꝰ q̄si q̄dā dura cathena ligamini de medio vestꝝ abstuleritis requiē vobis ꝯfert dn̄s sempiternā. Alioquin in eterna tormenta ꝓiiciemini vbi vniꝰ hore malicia obliuionē faciat maxime gule ⁊ luxurie. Tercii sūt quoꝝ colluꝫ ⁊ fauces graui vinculo cōstringunt̄ et ligant̄ videlicet illi q̄ turpit̄ et immūde loquunt̄ et q̄ detrahūt ⁊ ꝑiurāt ⁊ blasphemant. Ad tales dicit dn̄s Isa. 52. Solue vincula colli tui captiua filia syon. Quarti sunt quorum manus et brachia vinculis ferreis alligata viꝫ fures. raptores incendiarii. vsurarii. falsarii. et alii q̄ cum tasseribꝰ ⁊ globis ludunt ⁊ breuiter omnes illi q̄ cū manibꝰ ⁊ brachiis opa iniq̄tatis exercent. Certe et tales indigent vt ꝯtingat eis sic̄ contigit petro vt viꝫ visitent̄ ab angelo magni ꝯsilii ih̄u xp̄o et sic cadent cathene de manibꝰ eoꝝ. Quarto dyabolꝰ pc̄torem incarcerat ꝑ peccandi assuefactionē ꝯsuetudo nempe pc̄ti carcer est dyaboli. Quāqꝫ peccatum sepius iterat̄ tanto firmius pc̄tor sub potestate dyaboli cōseruatur ꝓpter hoc dicit̄. Tre. 3. Circūedificauit aduersum me vt non egrediar. Quīto dyabolus peccatorē decollat ꝑ desperationem qn̄ viꝫ miser pc̄tor peccatoꝝ suoꝝ diurnitatē ac magnitudinem ꝯsiderans desperat ꝙ vnq̄ꝫ possit ad penitentiaꝫ cōsurgere vl̄ pc̄ta relinquere ⁊ de eis dn̄o satisfacere. Vn̄ dr̄ in Prouerbiis. c. 18. Impius cū in ꝓfundū venerit pc̄toꝝ contemnit sed sequitur eum ignomina ⁊ obꝓbriuꝫ. Rogate g̊ km̄i diuinā mīam vt nos

per verã penitentiã de vinculis et carcere dyaboli q̃ntocitius eripiat ne viz herodias .i. inuidia dyaboli de nr̃o interitu gl'iet̃ ꝫ potius omis exercitus angelorum de nostra salutatione gratulet̃. Quod nobis prestare dignetur ꝛc.

In natiuitate beate marie vir. ſmo xxxvi.

Ego mater pulcre dilectionis ꝛc Ecciastici .24. Virgo venerabilissima non immerito mater pulcre dilectõis. agnicõis timoris et sancte spei dr̃ qꝛ de ipsa in figura illud Ruth .3. Vere verificatur. Scit omis ꝓpl'us q̃ habitat infra ꝑtes vrbis irl'm mulierẽ te esse v̀tutis. Ideo Bern̄. de ea inquit. Merito v̀go de te plenitudo gr̃e p̃dicat̃ qꝛ nõ defuit tibi fides pr̃iarchaꝝ. spes ꝓphetaruꝫ. caritas apl'oꝝ. ꝯstantia martiꝝ. sobrietas ꝯfessoꝝ castitas virginũ. fecunditas ꝯiugataꝝ. puritas angeloꝝ. Cum itaq̃ plena fuerit gr̃a ac virtutibꝫ de seip̃a merito dicere potuit Ego mat̃

Ego mater pulcre dilectionis ⁊ timoris ⁊ agnitionis ⁊ sãcte spei. Ecciastici .24. Qꝛ inenarabilit̃ de natiuitate bt̃e v̀ginis gaudere debeam⁹ optime insinuat nobis spũssanctus qui hodie ꝑ ecciasticum in ꝑsona eiusdem bt̃e marie virginis loquit̃ ita dicens. Ego mater pulcre di. ꝛc D Et notate q̃ vniuersum genus hũanũ ante ortũ bt̃e marie ab hereditate ꝑadisi expulsũ fuit ⁊ ꝓpter pct̃a primoꝝ parentũ in deuio iacebat et languidũ erat et infirmũ. Vñ et tribus indiguit. Primũ fuit vt haberet fecturã in q̃ veheret̃. Scd̃m fuit vt vera via ei ostenderet̃ Terciũ erat vt hereditati ꝑpetue restitueret̃ vt aũt conseq̃ posset hec tria nota est bt̃a v̀go ma. Primo itaq̃ qꝛ languidi et infirmi sumus currum nobis exhibet bt̃a virgo maria in quo deportem̃ De quatuor aũt rotis hui⁹ currus ip̃a dic̃. Ego mat̃ pul. di. et ti. ⁊ ag. Igit̃ pulcra dilectio ⁊ timor dñi ⁊ agnitio .i. fides ⁊ sct̃a .i. firma spes. Sunt q̃tuor rote in curru siue q̃driga beate marie. Qui in hoc curru deportatus nõ fuerit nunq̃ lete faciẽ dei videbit De h̃ curru dr̃ in ps̃. 67. Currus dei decẽ milibꝫ multiplex milia letantiũ dñs in eis Hec verba sic intellige q̃ currus dei ⁊ bt̃e marie mr̃is eius decẽ milibꝫ electoꝝ est multiplex. Et vere nõ solum decem ymo innũabilia milia letantium aĩaꝝ sunt in eo ad regnũ ꝑpetuũ deportata. Et certe dñs ẽ in eis .i. in medio omniũ electorum suoꝝ. Niti ergo debemus km̃i vt habeamus pulcrã dilectionem siue caritatem et timorem dñi ⁊ agnitionẽ id ẽ verã fidẽ ⁊ sãctam spem. Sine his em̃ q̃tuor v̀tutibꝫ saluari nõ possumus. vnd̃ bonũ est scire diffinitiones haꝝ virtutũ caritas est mentis affectus ad deum ⁊ ꝓximũ feruent̃ ⁊ ordinate porrect⁹. Timor dñi ẽ fide ⁊ moribꝫ diuinoꝝ p̃ceptoꝝ vigilãs custodia. Fides ẽ studio

sancto ad inuisibilia mente tendere. Spes est certa expectatio futu re beatitudinis ex meritis ⁊ gratia ꝓueniens. Nota etiã ꝙ dyabolus habet currum in quo ad eternã damnationem ducit pctores. Currus aũt iste habet q̃tuor rotas p̃dictis ɔtrariis. Prima rota est feda dilectio. Scda est vna dissolutio. Tercia ẽ mentis obtenebratio. Quarta est stulta spes aut disperatio. Cõtra fedã dilectionem .i. luxuriã dr̃ Prou. 5. Fili mi ne intenderis fallacie mulieris .i. luxurie. Fauus em̃ distillãs labia meretricis .i. immunde dilectionis ⁊ nitidus oleo guttur eius. Nouissima aũt illi9 amara q̃si absintheũ et accutam q̃si gladius biceps. Luxuria em̃ corpus et aĩam mittit in gehennã. Contra vanã dissolutionẽ dr̃ Ecclesiastici. 2. Ve dissolutis corde q̃ non credunt deo viz ꝙ de oĩ tpe per dissolutionem inutiliter ãmisso redditure sint rõnẽ corã ipo ⁊ ideo nõ ꝓtegent̃ ab eo. Cõtra mentis cecitatem dic̃ Isa. 44. Obliti sũt ne videãt oculi eoꝝ et ne intelligant corde suo nõ recogitant in mente sua neq; recognoscũt neq; sentiũt. Nota ꝙ q̃dam sũt ita excecati ꝙ nec vidẽt oculis aĩe passionẽ dñi amarissimam nec intelligunt in corde suo pacientiã eius clementissimã nec recogitãt in mente sua districtionẽ indicii eius seuerissimã neq; cognoscũt afflictionẽ gehenne acerbissimaꝫ neq; sentiũt iocunditateꝫ regni dei suauissimã. Hec aũt specialiter p̃ ceteris essent videnda. Contra falsã spẽ dr̃ Ecclesiastici. 5. Non adiicias peccatum super peccatũ et dicas miseratio dei magna est multitudĩs peccatoruꝫ meoꝝ miserebit̃. In peccatores em̃ respicit ira illi9. Cõtra desp̃ationẽ dr̃ Prou. 18. Impius cũ in ꝓfundũ venerit peccatoꝝ ɔtẽpnit ꝫ sequit̃ eum ignomĩa et obprobriũ. De predicto curru dyaboli dr̃. Exo. 15. Currus pharaonis ⁊ exercitũ ei9 ꝓiecit in mare Pharao interpretat̃ dissipãs virũ et signat dyabolũ qui nitit̃ viros religiosos dissipare cuius currum et exercitũ ei9 equitateꝫ in eo dñs ꝓiiciet in mare .i. amaritudinẽ sempiternã. Consultum ergo nobis ẽ vt tẽpestiue exiliam9 ab hoc curru E ¶ Scdo qꝛ sumus errabundi necesse habeam9 vt vera nobis via demonstret̃. Et certe hoc facit nobis pia v̄go maria. Ex ea q̃ꝑpe nat9 ẽ q̃ dr̃. Joh. 14. Ego sum via veritas et vita. Vnde et ip̃a optime concordãs cũ verbis filii dicẽs in Eccĩastico. ca. 24. In me omnis gr̃a vie ⁊ veritatis in me om̃is spes vite et virtutis. q. d. ego in meo vtero illum portaui a quo habet̃ gratia vie ⁊ veritatis et a quo habet̃ spes vite eterne. Et nota ꝙ via maxĩe a qn̄q cõmendabilis existit videlicet. ꝙ sit facil̃ siue plena. ꝙ sit recta. ꝙ sit lucida. ꝙ sit mũda. ꝙ sit pacifica. Et certe via quã demonstrat maria ꝑadisi rosa facilis est siue plana. Vnde ip̃a dic̃ Prou. 4. Viaꝫ

sapientie monstrabo tibi ducam te per semitas eq̃tatis quam cum ingressus fueris non artabuntur gressus tui. Dicit etiā Isa. 40. Erunt aspera in vias planas. Vie em̄ dei licet carnalibus hoībꝫ multum videant̄ esse difficiles viris tn̄ religiosis q̄ vncti sūt gr̄a spūssancti valde leues ēē vident̄. Vnde dic̄ Bern̄. Primū tibi importabile videbat̄ aliq̄d ꝓcessu tempis si asuescas iudicabis non adeo graue paulopl9 nec sentias paulopost et delectaberis Ecōtra vie dyaboli vere sūt difficiles. Vnde dicit dn̄s in Baruth. 4. Delicati mei ambulauerūt vias asperas. Ducti sunt em̄ vt grex dirept9 ab inimicis. Licet itaq̄ ad temp9 vidiat̄ facile seruire dyabolo postea ꝟuitus eius amarissimā senciet̄. Scd̄o ostēdit nobis beata virgo viam rectā vt dr̄ de ea. Sap̄. 10. Sapīa. i. maria iustū deduxit ꝑ vias rectas et on̄dit illi regnū dei. Dic̄ em̄ fili9 marie Jere. 31. Adducā eos in via recta et non impingēt in ea q̄ fact9 sum israheli pat̄. multū declinant a via dei ⁊ matris ei9 chorisatores et lusores et aliaꝝ vanitatū ⁊ iniquitatū sectatores. In circuitu em̄ impii ambulant sicut dr̄ in ps̄. Tercio on̄dit nobis maria lampas recti viaꝫ lucidam vnde dr̄ Prou̅. 4. iustoꝝ semita quasi lux splendēs ꝓcedit ⁊ crescit vsq̄ ad ꝑfectū diem. Vnde et beata virgo signata ē ꝑ illam calumnam ignis q̄ ꝓcessit filios israel illuminans viaꝫ illoꝝ. Exo. 13. Econtra via impioꝝ q̄ nō sequūt̄ vestigia beate virginis ē tenebrosa Vn̄ dr̄ Prou̅. 4. Via imporum tenebrosa et nesciunt vbi corruunt. O q̄ felices sunt q̄ in tali via ambulant vt mox cū clauserint oculos carnis ī morte videāt oculis aīe claritatē dei. Ve aūt illis q̄ tunc ruent in tenebris sempiternas. Quarto et quinto on̄dit nobis mater dei viam pulcrā et pacificam. Vnde de ip̄a dr̄ Prou̅. 3. Vie eius vie pulcre ⁊ omnes vie illius pacifice. Econtrario via pc̄toꝝ ē inq̄nata ⁊ immūda. Vn̄ dr̄ in ps̄. 9. Exacerbauit dominū pc̄tor non est deus in cōspectu eius inq̄nate sunt vie illius in omni tempe. Nōne vie illorum sunt inq̄nate q̄ qnotidie per luxuriam aīas et corpa sua defedāt via etiam pc̄toꝝ latronibꝫ est plena. Vn̄ dic̄ Job in ꝑsona cuiuslibet pc̄toris. 19. simul venerunt latrones ⁊ fecerunt sibi viam ꝑ me et obsederūt in giro tabernaculū meū. Per latrones intelliguntur demones q̄ iacent in viis impiorum diuitū et vsurariorum q̄ sunt latrones pauꝑum vt statim quando de tabernaculo corporis emigrauerūt animas earum rapiant ad infernum dignum est em̄ vt latrones a latronibꝫ rapiantur. Vn̄ dr̄ Isa. 5. Ve q̄ predaris nōne ⁊ ip̄e predaberis. ¶ Tercio quia adhuc exules sumus necesse nobis est vt per reginam celi in hereditatem felicis patrie restituamur. Vnde ⁊ ipsa inuitat nos hodie

vt ad hanc hereditatem ab huius mundi cōcupiscētia transeam⁹ Dicit em̄ trāsite ad me om̄s q̄ ꝯcu·me·⁊ age·m·adīplemini·i· bonis illis que vobis dabit ih̄us a me genitus implemini· Modo forte possit aliq̄s dicere·O virgo nolumus ad te transire q̄ tu es aīo turbulenta ⁊ hereditas quā tu ꝓmittis nō est suauis et amabilis sed amara ꝓpterea tu ip̄e es mirabnnda et ꝓpterea cito moritura ⁊ ideo nulla nobis poteris prestare de p̄dicta hereditate certitudinē. Ad hec tria ip̄e rn̄dit ⁊ dic̄ ad primum ·Sp̄us meus sup̄ mel dulcis·q·d·non sum iracunda neq̄ animo turbulenta· sed multū lenis ac dulcis mente et corde Respōdit etiā ad scd̄m·Et hereditas mea sup̄ mel et fauum·q·d·hereditas quaꝫ ꝓmitto nō est felle alicui⁹ amaritudīs seu incōmoditatis infecta ꝫ sūme amabilis est et suauis·Ad tercium etiaꝫ dicit Memoria mea in generatione seculoꝝ.quasi d·Non sum aliquaten⁹ mutabilis nec sum moritura sed sum cum filio meo ih̄u xp̄o in ꝑpetuum regnatura· ꝓpterea plus adhuc exequit̄ q̄ꝫ delectabile et iocundum sit cuꝫ ea mori ⁊ dic̄·Qui edūt me adhuc esurient ⁊ q̄ bibunt me adhuc sitient ⁊ q̄ opantur in me nō peccabūt·q·d·ita sum dulcis et pulcra ꝙ anime beatoꝝ vultum meum quem nunq̄ꝫ fastidiunt quasi mensam reputant delicatissimā et opulentissimā· Seruitus etiam qui mihi exhibet̄ decentissim⁹ est et honestus· Rogate ergo dominum vt sic nunc in curru v̄tutuꝫ quarū virgo maria mater est vehamur sicq̄ꝫ per illā in rectam viam perducamur vt etiā ipsa duce hereditati perpetue restituamur·Quod nobis ꝛc

Item de eodem sermo xxxvii.

Fons egrediebatur de loco voluptatis ꝛc Gen̄·z·Virgo venerabilissima non solum fonti de loco voluptatis egredienti sed etiam digne toti voluptatis loco scꝫ ipsi celo potest comparari q̄ vna proprietas celi est vt dic̄ simplicius ·q̄ntumcunq̄ꝫ sit eleuatum ipsum celum in circulo tn̄ orisontis videtur attingere terraꝫ Cuius ratio ē timor terre vt refert temistius·Aut precisio nostri visus recitat theofrastus·Sic maria q̄ntumcūq̄ꝫ sit eleuata super omnes celos ⁊ angelos oculo tamē sue pietatis attingit homīes vniuersos·Vnde Eusebius·q̄muis maria in infinitum super choros angelorum ascenderit nos tamen per suaꝫ gratiam semp̄ presens existit·Ego de ipsa et eius melliflua gratia ac natiuitate bene dicitur Fons ꝛc

Fons egrediebatur de loco voluptatis ad irigandū paradisū qui inde diuiditur in quatuor capita nomē vni phison·nomen secundi gyon·nomen tercii tigris·nomē q̄rti eufrates in genesi·c·z·Quatuor sunt hic notāda·Primum est

quis sit locus voluptatis vñ fons egredit̄. Scd̄m ē q̄s sit fons q̄ de loco voluptatis progredit̄. Terciuz que sit ꝑadisus quā fons iste irrigare dr̄. Quartū que sint quatuor capita in que fons exin de diuidit̄ ¶ De p̄mo nota q̄ locus voluptatis est ip̄a sancta trinitas de q̄ ꝑ predestinationē ab initio ⁊ añ secula egressa ē virgo maria. Deꝰ em̄ pat̄ ab eterno p̄uiderat ⁊ p̄ordinauerat ipsam cooꝑatione spūssancti ꝑacliti futurā mr̄em filii sui vnigeniti et coeterni. Vnde ip̄a dic̄ Eccīasti. 24. Ab initio ⁊ añ secula creata sum. Dic̄ etiā in Prou̅. 8. Dn̄s possedit me ab initio suaꝝ viaꝝ anteq̄ quicq̄ faceret a principio ab eterno ordinata sū nec dū erant abissi ⁊ ego iam ꝯcepta erā ⁊ verissime sancta trinitas ē locus voluptatis. Om̄is em̄ beatitudo et gaudiuz electoꝝ emanat et effluit a sancta ac serenissima trinitate ꝓpter hoc dr̄ in ps̄. Inebriabunt̄ ab vbertate domus tue et torrente voluptatis tue potabis eos ¶ De scd̄o nota q̄ ꝑ fontem intelligit̄ v̄go maria et hoc ꝓpter q̄nq̄ fontis ꝓprietates ꝑ fontem quippe sordes lauantur estuantes refrigerant̄ sitiētes refocillant̄ orti irrigant̄ ⁊ vultꝰ demonstrant̄. Primo igit̄ bt̄a v̄go tanq̄ fons sordida lauat. Ipsa q̄ ꝓpe ꝑ efficacissimā intercessionē suaz pct̄oribꝰ compunctionez infundit ⁊ ꝯtritionez ꝑ quam a pct̄oꝝ suoꝝ sordibus emundantur. De hoc fonte dr̄ Zach. 13. In die illa erit fons patens domui dauid et habitantibus ihrl̄m in ablutionē pct̄oris ⁊ menstruate Per domum dauid intelligit̄ sancta eccīa ꝑ habitantes aūt in ihe rusalem figurant̄ om̄es fideles q̄ sunt de regno ecclesie. Beata v̄go maria ptz per mīam et cōpassionez vt q̄cunq̄ xp̄ianus ex intimo corde ip̄az imploraverit eiꝰ meritis ac intercessiōe suoꝝ pct̄orum veniā ꝯsequet̄ Scd̄o beata v̄go sic̄ fons refrigerat piis ꝯsolationibꝰ om̄es tribulationū ac aduersitatū effectū pacientes si tn̄ ex omni corde ipsiꝰ imploraverint subsidium. Vnde ip̄a figurata est ꝑ illā columnaz nubis que sic̄ in Exod̄. legit̄. c. 13. Precedēs filios isrl̄ ꝯtra solis ardorem obumbrauit castra eoꝝ. Necessariū ergo nobis ē vt quē admodū ceruus desiderat ad fontes aquaꝝ ita ⁊ aīa nostra desideret ad v̄ginem benedictaz. Tercio pia virgo deuotionis aquas amministrat quibꝰ anima deū sitiens refocillet̄. Quicunq̄ ergo vult habere deuotas lacrimas acceleret ad beatam virginem ⁊ ꝑcutiat eaz virga oris sui id ē virga attētissime supplicationis ⁊ vere ipsa dabit aquas in abundantia. Ipsā quippe prefigurat illa petra quam moyses ꝑcussit et fluxerūt aq̄ largissime Sicut legit̄ in Exod̄. 17. Et Nūi. 20. Quarta bt̄a v̄go tanq̄ fons irrigat vniuersū ortū ecclesie fluentis virtutū. Vn̄ et ipsa dicit ī Eccl̄. 24. Ego q̄si fluuiꝰ dorix ⁊ sic̄ aque ductꝰ exiui a

paradiso dixi irigabo ortū plantationū ⁊ inebriabo ꝑtus mei fructum. Dorex interpretat̄ medicamentum generis humani. i. dei filius allatus est in mundū. Ipsa etiā est ille aqueductus q̄ diuersimode rigat ortum plantationū dñi. i. vniuersos fideles in eccīa cōmorātes. Hinc em̄ optinet caritatē alteri castitatē. tercio humilitatem. q̄rto mansuetudinis lenitatē. q̄nto sobrietatem. sexto largitatem. septimo pacientiam. octauo obedientiā. nono fidei constantiā. decimo in om̄i bono ꝑseuerātiā ⁊ sic de ceteris v̄tutibꝰ. q̄cūq; ergo indiget aliq̄ v̄tute postulet instant̄ a bt̄a virgine ⁊ dabitur ei. Ipsa nempe est thesauraria ih̄n xp̄i. Q̄nto ꝑ fontez vultꝰ intuentiū representant̄. Ita et bt̄a virgo ē speculū imꝑialis palacii q̄d om̄es electoꝝ aīe sūmo desiderio ɔtēplant̄ ⁊ ī q̄ vniūsoꝝ bt̄oꝝ facies resultāt et elucēt. Vñ de ea dr̄ Sap̄. 7. Candor ē lucis eterne et speculū sine macula dei maiestatis et ymago bonitatis illiꝰ

I De tercio nota ꝙ ꝑadisus quā irrigat v̄go maria ē angelica natura ⁊ vniūsa supcelestis curia. Angelica q̄ꝑpe natura q̄ ē ꝑadisus deliciaꝝ ꝑ beatā v̄ginem irrigat̄. Mirabilit̄ em̄ diligunt et amplectunt̄ qm̄ ꝑ ip̄az ip̄oꝝ ruina repat̄. Ecce certe q̄daz eminentiores angeli qui erant conscii secretissimoꝝ cōsiliorū dñi ab ipsa mundi constitutione per ipsam irrigabant̄ qꝛ de futura. eius necessitate inenarrabiliter gratulabant̄. Nihilominus etiam vniuersa beatorum curia per gl̄iosam dei matrē irrigat̄ qꝛ spūali exultatione ⁊ leticia ex ipsius amabili penitētia ɔtinue iocūdat̄

K De quarto nota ꝙ quatuor capita in que iste fons diuiditur significant quadruplicem doctrinam siue ammonitionem q̄ beata v̄go q̄tuor genera hominuz circuit salutez eoꝝ desiderās ⁊ procurans. Primi sunt pauperes ⁊ inopes. Scd̄i sunt peccatores Tercii sunt iusti et innocentes. Quarti sūt diuites et abundātes Primus igitur fluuius ex predicto fonte fluens appellat̄ phison. qd̄ interpretat̄ os papille vel oris mutatio. Iste aūt fluuius circuit terram eiulath per quam india intelligit̄ que est in extremitate terre Phison itaq; significat cōpassiuā doctrinam bt̄e marie q̄ circuit pauperes ⁊ inopes qui sunt quasi in india. i. in extremitate terre constituti quia paꝝ vel nihil hn̄t de bonis huiꝰ mundi. Docet em̄ nos vt verbo et exemplo vt sint cōtinentes fideles ⁊ pacientes videlicet vt luxuriam fugiant vt furta non faciant ⁊ vt aduersa huiꝰ mundi pacient̄ sustineant. Prebet aūt seip̄am exemplum huius triplicis doctrine. Ipsa enim fuit pauꝑcula sed tn̄ castissima. fidelissima. et pacientissima. Secundꝰ fluuiꝰ emanās ex hoc fonte dr̄ geon ⁊ interpretatur hyatus terre vl̄ pectus Iste circuit ethiopiam vbi nigri ethiopes commorantur signat aūt

iste fluuiꝰ ãmonitionẽ bt̃e v̄ginis qua hyat et desiderat cõuer
sionez pctoꝝ. Creuit ergo ethiopiam nigros pctores inuitans
eos ad tria. Primũ ẽ vt a malo recedãt ꝑ ꝯtritionẽ ⁊ cõfessionez
Scd̄m est vt ad disciplinã apprehendãt ꝑ solicitam satisfactionem
Terciũ ẽ vt satisfactioni iniũcte etiã alia bona sup̄addãt ꝑ bonoꝝ
opum superogationẽ. Nõ solũ em̄ a pctoribꝰ req̄rit̄ vt ꝑ ieiunia
et or̄ones et elemosinas ac alios labores excessus suos emendẽt
necesse etiã hñt vt postq̄ om̄ez debitã satisfactionez expleuerint
nouis etiã laboribꝰ ac bonis opibꝰ regnũ dei mercari studeant et
adipisci. Terciꝰ fluuiꝰ ex h̄ fonte ꝓcedẽs vocat̄ tigris q̄ interp̄tat̄
velocitas. Iste circuit assirios q̄ interp̄tant̄ facture vigilãtes vl̄ di
ligẽtes. Significat aũt fluuiꝰ iste ꝯgratulationẽ et exhortationẽ
bt̃e v̄ginis q̄ circuit bonos et iustos q̄ sũt in sui custodia vigilan
tes ac deũ in toto corde diligẽtes. Tria vero ꝑsuadent eis p̄mũ ẽ
vt de ꝑceptis gratiis semꝑ deo gratias agãt. Scd̄m ẽ vt pctores
nõ despiciãt sed potiꝰ ipsis ꝑ cõpassionẽ assistãt. Terciũ est vt in
virtutuz ac bonoꝝ opum profectu vsq̄ in finem ꝑseruerãtes exi
stant. Quartus fluuius appellatur eufrates ⁊ interpretat̄ frugifer
et iste circuit caldeos. Sicut dr̄ in historiis. Caldei vero interp̄tã-
tur mamille vl̄ ferc vl̄ demones. Significat igit̄ fluuiꝰ iste instru
ctionem beate marie que frugem eterne vite .i. ih̄m christuz attulit
huic mundo. Circuit autem fluuius iste diuites et habundantes
in hoc seculo qui deberent esse mamille pauperum .i. consolatores
et nutritores eorum licet hodie per impietatem ꝯuersi sint in cru-
deles feras et demones infernales. Circuit in q̄ beata virgo di-
uites in tribus eos erudiens. Primum est vt in omni felicitate hu
ius seculi semper deuz timeant ⁊ pre oculis habeant. Scd̄m est vt
nihil per iniusticiã conquirant vel possideant. Tercium est vt sem
per pietatẽ et misericordiã paupibus exhibeãt. Hec em̄ tria maxi
me a diuitibꝰ requirunt̄. Rogate g̊ beatã mariam vt per eam sic
nunc in huiꝰ mundi exilio reficiamur vt tandem in patria clarita
tatem vultus eius aspicere mereamur. Quod nobis. ꝛc

Itẽ de natiuitate bea. ma. vir. ſmo xxxviii

¶ Orietur stella ex iacob Numeri. 24. Virgo beatissima merito
stelle comparatur quia in aduersitatibus ꝓcellis ac fluctibꝰ ma-
ris huiꝰ seculi deuote eã inuocantibus subuenit ipsoq̄ ad portuz
gratie ac v̄tutis ꝑducit. Vñ inq̄t de ea deuotꝰ Bern̄. O quisq̄s
te intelligis int̄ huiꝰ seculi tẽpestates fluctuare ne auertas oculos
a fulgore maris stelle si nõ vis obrui. Si insurgũt venti tempta-
tionũ respice stellã voca mariã ñ recedat a corde nõ recedat ab ore
Om̄ibus em̄ hominibus in salutem et gratiam orietur stella. ꝛc

Orietur stella ex iacob Nu̅i. 24 Notandū ē ꝙ stella illa cuius ortū ille gentil' vir balaaꝫ p̄nunciauit est bt̄a v̄go maria. Propt̄ q̄d duo principalit̄ sūt hic notāda ¶ L ¶ Primū q̄re bt̄a v̄go stelle cōpet̄. Scd̄m ē cui stelle conuenientius adaptet̄. De p̄mo nota ꝙ bt̄a v̄go stelle cōpat̄ ꝓpt̄ sex stellarum ꝓprietates que cōcurrūt in ip̄a. Primo igit̄ sic̄ ꝑ stellas nox illuminat̄ ita etiā ꝑ bt̄aꝫ virginē tota eccīa ē illustrata Vn̄ q̄libꝫ xp̄ianus debet dicere de beata virgine hoc q̄d dicitur Sap̄. 7. Sup̄ salutem et speciē dilexi eā id est mariam ⁊ proposui ꝑ luce habere illā quoniā inextinguibili est lumē illius. Multum diligenda est beata virgo a quolibet xp̄iano ꝓpter hoc ꝙ est extinguibile lumen eius. Nunq̄ enim aliquis in tantum peccat si vult ꝑ veram pn̄iam recurrere ad ipsam quin ipsa sit statim quasi lucerna pedibus suis et reducat eum in viam salutis eterne. Scd̄o stellarum natura magnam mundiciam indicatur sic etiaꝫ bt̄a virgo mundissime nature fuit vt dr̄ de ea Sap̄. 7. Attingit vbiq̄ ꝓpter suā mūditiā et est emanatio quedā claritatis diuine sincera. Ideo nihil coinquinatum in illam incurrit. Vnde dr̄ ꝙ mundicia bt̄e virginis attingit vbiq̄. Attingit enim p̄rem et filium ⁊ sp̄m̄sanctū P̄rem attingit ex sino suo accipiens filium suum vnigenitū. filiū attingit eundem recipiens in vterꝫ suum attingit ⁊ sp̄m̄sanctum queꝫ habuit in diuine conceptionis adiutorium. Et vere bt̄a virgo maria munda fuit. Fuit enim claritas omnipotētis dei sincera emanatio. ¶ Ipsa ab initio et ante secula emanauit a deo qꝛ ad hoc vt fieret mater filii dei predestinata fuit ab eterno ⁊ ideo nihil coinquinatum potuit intrare in illam decuit enim vt illa que futura erat mater dei et sancta esset et immaculuta. Qꝛ autem beata virgo ab eterno preordinata fuerit in matrē dei ipsa protestatur Prou̅. 8. vbi dicit̄. Dn̄s possedit me ab initio viarū suaꝫ anteq̄ quicq̄ faceret a principio ab eterno ordinata sum. ¶ Tercio quelibet stella maior est q̄ esse videatur. Ita etiam beata virgo licet magni meriti esset apud deum per humilitatem tamē parua erat apud semetipsam. Vnde legitur Luce. 1. Qꝛ cum angelus dixissꝫ Aue gratia plena dominus tecum. Ipsa hoc audiēs suadente humilitate turbata est quasi diceret ego non sū digna ꝙ sim vel dicar gratia plena ⁊ ꝙ dn̄s sit mecum et vt appeller inter mulieres benedicta. Hinc etiam cum angelus postmodum insinuaret ei ꝙ conceptura ⁊ paritura esset dei filium ipsa tamen ab humilitate sua non recessit sed cum angelus omnem legationem suā adimplesset respondit ei. Ecce ancilla domini dicit. Nō dic̄ ecce spōsa p̄ris Ecce mater filii ecce sacrarium sp̄ūssancti Qd̄ si dixissꝫ mētita

nō fuisset Debemus etiā et nos imitari humilitatē bte marie vt viz p humilitatē parui sim9 in oculis nostris ⁊ sic magni erimus in oculis dei. Vñ dixit samuel ad saulē. 1. Reg. 15. Nōne cū puul9 esses in oculis tuis caput in tribub9 isrl factus es vnxitq; te de9 in regē sup israhel q̄si diceret olim cū puul9 eras i oculis tuis magnus fuisti in oculis dñi. Nūc aūt cū magn9 es in oculis tuis paru9 es in oculis dñi ꝓpter quod etiam subiungit abiecit te dominu9 ne sis rex. Quarto exordiato motu stellaꝝ dulcis armonia suscitat licet a nobis nō audiatur. Ita etiā beata virgo dulcē armoniaꝝ deote laudis effudit in aures dñi q̄n gratias egit ei super bñficiis ab eo susceptis. Ait em. Magnificat aia mea dñm ⁊ exul. spi. me. ⁊c que sequūt Luc. ꝑmo Similit ⁊ nos pro singulis beneficiis a deo susceptis debemus ei referre magnificas laudes ⁊ deuotas gratiarumactiones et sic dulcem armoniā suscitabimus auribꝫ sue bēignitatis. Sic em ꝓuocabitur q̄ plura nobis misericordiaruꝫ suaꝝ munera largiet. Vñ monet nos. Ecclastici. 43. Benedicentes dñm exaltate illū q̄ntum potestis maior ē em oīi laude exaltate eū ⁊ replemini virtute. q. d. Si exaltaueritis eū gras ei referendo amplioribꝫ virtutū donis vos adimplebit. Hinc etiā dicit Bern. Discite in agendo gratias nō esse tardus aut segnis. Ingratitudo em est ventus vrens exsiccās fontem misericordie et rorem pietatis. Quinto stella in effusione radioꝝ suoꝝ nō corrumpitur aut violatur. Sic et beata virgo in natiuitate dei filii nō est corrupta sed quem virgo concepit ⁊ quem virgo in vtero portauit hunc etiam virgo peperit et post partum inuiolata ac semper virgo permansit. Vnde cantatur in sequentia letabund9 Sicut sidus radium profert virgo filium pari forma. Neq; sidus radio neq; mater filio fit corrupta. Nos etiam cauere debem9 ne dyabolus fidem nostram corrumpat. Vnde dicit aplus. 2. epla. ad Cor. 11. Timeo ne sicut serpens seduxit euam astucia sua ita corrumpantur sensus vestri et exuadant a simplicitate scilicet fidei q̄ est in christo ihesu. Multoꝝ hodie fides corrupta est ⁊ marie mulieꝝ in quibus per incantationes ⁊ sortilegia et prestigia ac medicamina multipharia in quibus ꝛfidūt simplicitas ⁊ puritas xp̄iane fidei post etiam q̄ dicta potest est corrupta. Ipse enim cum sint filie eue matrem suam imitantes fidem suam per multa etiaꝝ incredibilia corrumpi permittunt. Ne etiā dyabolus animas nostras per peccata corrumpat mandata domini custodire debemus Vnde dicitur. Sap. 6. Custoditio legum consummatio est incorruptionis incorruptio autem facit esse proximum deo. ¶ Sexta stella celo inseparabilit est in fixa nec ab eo seperatur. Sic etiā bta

virgo in oībus ꝑsecutionibus ⁊ tribulationibꝫ que aduenerunt filio non sepauit se ab ipo. Ipsa q̊ꝑpe magnā pauꝑtatem passa ē cū filio apud bethlem in diuersorio. Vnde dicit Luce·2. Qꝫ cū esset in bethleem censuꝫ capitis sui solutura impleti sunt dies eius vt pareret et pepit filium suum primogenitū et pannis eū inuoluit ⁊ reclinauit in p̄sepio qꝛ nō erat ei alius locus in diuersorio Ipsa etiā cum filio passa fuit exilium·7·annis in egipto. Vñ dicitur Math·2·Qꝫ ioseph nocte ꝯsurgēs accepit puerꝫ ⁊ mr̄eꝫ eiꝰ ⁊ secessit in egiptū et erat ibi vsqꝫ ad obitum herodis. Nihilominus bt̄a v̄go dolorē incompabilem sustinuit cū filio suo stans sub crucis patibulo. Vnde Joh·q̊ hoc vidit dic̄·19·c·Cū vidissꝫ ihesus matrē dic̄ matri sue·Mulier ecce filius tuus·q·d·vide attende et ꝯsidera quanta tormenta patit̄ filius tuus ⁊ ꝑ hec verba q̊d ammodo dolores mr̄is augmentauit Nos etiaꝫ redemptorē nr̄m diligere debemꝰ ipsiqꝫ insepabilit̄ adherere vñ dic̄ apl's ad Ro·8·Quis sepabit nos a caritate xp̄i tribulatio·an angustia·an fames·an nuditas·an ꝑsecutio·an ꝑiculū·an gladius· ¶ M ¶

¶ De scd̄o nota ꝙ bt̄a v̄go duabꝫ stellis ꝯueniētibꝫ assimilat̄ viꝫ stelle matutine ⁊ stelle marine·Primo itaqꝫ compat̄ stelle matutine Vñ dic̄ Eccīasti·51·Quasi stella matutina ī medio nebule sic ipa effulsit in tēplo dei dissipauit em̄ bt̄a v̄go in ortu suo nebulā tristicie q̄ obtexerat om̄es fideles aduentū xp̄i cū magno desederio prestolantes·Omnes enim illi quibus reuelatum fuit in spiritu ꝙ illa que erat mater dei futura iā esset nata mirabiliter nimirum poterant exultare. Vnde etiam ecclesia filios suos hodie inuitat ad gaudium ita canens·Cum iocunditate natiuitatem beate marie celebremus vt ipsa pro nobis intercedat ad dominum ihesum christū·Et nota ꝙ bt̄a virgo stelle matutine que alio noīe venus vel lucifer interpretat̄ ꝓpter quinqꝫ compat̄. Primo enim sicut lucifer diem et ortum solis immediate precedit ita ⁊ bt̄a virgo maria dei filium qui verus est dies et sol eternus corporali introitu processit in mundum ymmo et ipsa verum diem et solem eternum id est dei filium profugatis tenebris perduxit ī hūc mūdum propter q̊d cantamus de ea·Felix nanqꝫ es sacra virgo maria et omni laude digna quia ex te ortus est sol iusticie christus deus noster·De die etiam quem hec stella produxit in orbem dicitur in ps̄·Meliꝰ est dies vna in atriis tuis super milia In atriis quiꝑpe militātis ecclesie solus christus melior ē q̄ꝫ sint multa milia aliorum iustorum·Vnde et sponsa Cañ·5·dicit ꝙ ex milibus est electus· ¶ Secundo sicut stella matutina id est venus calida est ⁊ hūida·sic ⁊ bt̄a virgo fideliter inuocata cōfert calorē pulcre

¶ De

dilectionis. De p̄mo dic̄ Ecclesiastici. 24 Ego inq̄t mater pulcre
dilectionis. De scd̄o dic̄ ibidem. Ego sic̄ aqueduct9 exiui a paradi-
so dixi rigabo ortum plantationū et inebriabo ꝑtus mei fructum
Ortus plantationū est sancta ecclesia in q̄ plante fideliū hoīm sūt
plante. Has aūt plantas vt eo melius ꝓficiant irigat aquis gr̄a
rū q̄s excipiēs a xp̄o trāsmittit oīmibꝫ fideliť ip̄aꝫ inuocātibꝫ. Et
etiam qn̄q̄ tam copiose transmittit aquā deuotionis in corde su-
orum amicoꝝ ꝙ inebriant̄. i. ꝙ omniū miseriaꝝ suaꝝ ad tempus.
penitus obliuiscunt̄. Vtinam illa pia v̄go sic nos aliqn̄ inebriare
3 dignet̄. Tercio sic̄ lucifer semꝑ solem committat̄ ⁊ tunc bn̄ solem
sequit̄ vesperus appellat̄. Ita ⁊ bt̄a virgo vestigia filii degentis ī
carne ꝯtinue sequebat̄ ip̄m quoq̄ non reliq̄t cū ascēdisset in celū
Vnde dic̄ Iero. in quodā tractatu de assumptione bt̄e marie. Si
xp̄s ab omnibus est amand9 ⁊ ex toto corde et ex tota anima at
q̄ ex tota virtute querend9 maxīe tamē ab ea ardenti9 cuius est
dn̄s erat et filius fortassis ergo p̄ nimio amore in loco in q̄ sepul-
tus dr̄ interdum eaꝫ habitasse credimus q̄tenus amoris piis pa-
sceretur obtutibꝫ. Sic nanq̄ locus habitationis eius medius est
hincinde cōstitut9 vt adire possit ascensionis ei9 vestigia et locuꝫ
sepulture ac resurrectionis seu omnia in quibus passus est loca in
uisere non ꝙ iaꝫ viuentē quereret cū mortuus ꝫ vt suis ꝯsolaret̄
aspectibꝫ. Hoc q̄ppe ait impatiens amor vt quē desiderat semper
4 inuenire se credat. Quarto sicut lucifer. i. stella matutina plus ful-
get int̄ omnia sidera sic etiam beata maria plus rutilat in gloria.
quā aliquis angelus vel etiā aliquis sanctus. Vnde dicitur de ea
Sapientie septimo. Hec est speciosior sole et super omnem stella
rum dispositionem luce compata prior. Solis igitur et omnium
astrorum supercelestium splendorem excedit claritas virginis in-
temerate. ymmo dicit Bernhard9 Qꝛ ipsa celestia patria clarius
rutilat virginee lāpadis irradiata fulgore. Ip̄e etiā lucifer ī suo
splēdore colorē hꝫ gaudentē ita etiā bt̄a maria om̄es exhilarat q̄
4 eā intueri merent̄. Q̄nto sic̄ in circulo veneris teste marciano om
nes dicunt̄ ꝯsistere voluptates. Ita etiā bt̄a maria in circulo inti-
merati vteri sui illū q̄ ē voluptas ⁊ gaudiū oīm beatoꝝ nouē mē
sibꝫ ꝯtinuit ⁊ hospitata fuit. Vn̄ cantat̄ in respōsorio. Continet ī
gremio celū terramq̄ regentē virgo dei genitrix. In circulo etiā
illo in quē translata est beata virgo consistit ille qui ē fons oīm
voluptatū et qui torrente voluptatis sue portat electos. Est em̄
beata virgo super omnes angeloruꝫ ordines exaltata sicut de ea
considerante canit ecclesia positusq̄ est thronus eius iuxta thro-
num serenissimi filii sui ihesu christi Vnde dicit Iero. Et si in domo

pris mansiones multe sunt credimus splendidiorem mansionem matri filiū prestitisse. Dicit etiā beata maria stella marina hoc testatur vniuersa eccia q̄ sic cantat in quadā sequētia. Aue preclara maris stella ꝛc Compatur aūt stelle maris ad mimus ꝓpter duo. Primo q̄ ꝑ eam omis nauta dirigit. Scdo q̄ in tempestatibus mirabiliter muemt. Primo em̄ sicut versus stellā illā que stella maris vocat semp nautę portū ⁊ viam ꝺsiderāt nauigandi sic etiam bta virgo nobis in mari huiꝰ mundi ꝺstituꝰ ostendit viā nauigandi et portū cēli. Vnde ⁊ ipa dic in Eccīastici. 24. Transite ad me omes q̄ ꝺcupiscitis me ⁊ a generationibꝫ meis adimplemini Hec stella muitat nos ad bonū hospitiū ꝓmittit em̄ nobis q̄ nos ꝑ generationē suā i. ꝑ dilectū filium iēm xp̄m omni gaudio nos implebit. Ostendit etiaꝫ nobis h̄ stella viam q̄ ducat ad portam padisi ita dicēs in ps. 33 Venite filii audite me timorē dñi docebo vos. q. d. h̄ est via ad portā padisi timor dñi. Vnde dic Eccīastici. 1. Timor delectabit cor ⁊ dabit letitiā et gaudiū in longitudine dierꝫ timēti dñm bñ erit in extremis. Scdo nota q̄ legitur de stella maris quam videlicet in tempestate quando cēlum nubibus est obuolutum et non potest videri stella maris tunc nautę acum accipientes proiiciunt in peluim in qua est aqua accipiunt etiaꝫ magnetem per quem acus iacens in pelui circumducitur ⁊ circū agitatur. Acu vero sic circumdata subtrahūt magnetem et tunc acꝰ acumine suo dirigit se ꝺtra stellā maris ⁊ sic nautę ꝓpendunt quoꝝsū sita sit stella maris ⁊ sequunt eā. Hec optime pnt exponi de v̄gine maria. Nota igit q̄ tūc verissime tempestas est in aīa et tūc cēluꝫ nubibꝫ obducit cū ꝑ pcta ⁊ dei ⁊ bte virginis gr̄a a mi seris pctoribꝫ amittit Quid aūt faciendū est pctoribꝫ vt recuperent gratiam matris misericordie. Certe necesse est vt accipiant acum per quam penitentia figurat q̄ ꝑ penitentiam sic per acū vestis in nocentie que ꝑ peccatum dirupta ē resumitur et reparatur. Hec aūt acus viz cōtritio vel penitentia debet in corde per magnetem circumduci. Per magnetꝫ vero timor eterne damnacōis ⁊ diuie seueritatis mtelligitur. Iste enim timor trahit ad se ferrum. id est ferreos peccatores. Subducto vero hoc lapide id est alleuiato timore per spem venie conuertit se acus id est pnia ad mīrem mie id est peccator fiducialiter incipit penitentiaꝫ agere ꝑ eo q̄ credit et sperat mariam matrem misericordie penitentem non abiicere. ymmo paratam esse pro reis semper intercedere. Penitentiaꝫ igit agentes ductu huiꝰ stelle id est ductu virginis propicie peruemunt ad portas salutis eterne. ¶ Rogemus ergo carissimi hāc glorioſissimaꝫ stellaꝫ vt nobis in presentis exilii peregrinatione

cōstitutis sic radios sue pietatis trāsmittat vt radioꝝ ipsius du catu quilibꝫ nostruꝫ in pr̄iam ꝑpetue felicitatis ꝓueniat q̄d nobis

In exaltatione sancte crucis sermo xxxix.

EGo si exaltatus fuero a terra omnia trahā ad meipsū. Joh. 12. Q̄ xp̄us dn̄s deus voluit mori mortē crucis ondit sanct9 Tho in scda. 2. questiōe. 46. arti. 4. in solutione generali sic dicens vt nullum genus mortis recte viuenti hoim metuendum esset cruc̄ xp̄s abscēdit mihil em̄ erat inter omnia genera mortis illo genere formidalibꝫ atq̄ execrabilib9. Scdo q̄ hoc genus mortis maxime cōueniens erat satisfactiom̄ p̄ pcto p̄mi parentis q̄d fuit ex eo q̄ cōtra mandatū dei pomum ligni vetiti sumpsit et ideo cōuenies fuit q̄ xp̄s patere in ligno. Tha rō est vt dic̄ Criso Quia per hoc q̄ in cruce morit ascensuꝫ nobis fecit in celū. Jn ē q̄ ipe dic̄ Ego

EGo si exaltatus fuero a terra omnia trahā ad meipsū Jo. 12. Quia hodie festū agit exaltatiomis scte crucis ꝓterea legit euange. in quo dn̄s mentionē facit qualit ipe exaltatus fuit in cruce. Jn tria sunt hic notanda. Primū est quid per exaltationem dn̄i patent intelligat. Scdm est per quid exaltatio dn̄i figuralit exprimat. Tertiū est p̄ q̄d ad ipsū omis homo trahatur. ℣ De primo nota q̄ p̄ exaltationem a terra intelligitur crucifixio ihu xp̄i. De hac exaltacōne idē dn̄s dic̄ Joh. 8. Cuꝫ exaltaueritis filiū hois tūc cognoscetis q̄ ego sū. Hec verba sic expone. Cū exaltaueritis. i. cū crucifixeritis me filiuꝫ homis .i. beate marie virginis tunc cognoscetis. id est aliqui ex vobis cognoscent quia ego sum scilicet filius dei Vnde dicit Marce. q̄n todeamo. Q̄ dominio morituo in cruce centurio qui ex aduerso stabat ait. Vere hic homo filius dei erat. dicit etiam Luce. 23. Q̄ omnis turba eoꝝ qui simul aderant ad spectaculum illud et videbant que fiebant percutientes pectora sua reuertebantur quasi per hoc innuerent q̄ male actum esset contra filium dei. ℣ De scdo nota q̄ exaltationem siue crucifixionem domini prefigurabat exaltatio enei serpentis in deserto. Vnde dicit dominus Joh 3. Sicut moyses exaltauit serpentem in deserto ita exaltari oportet filium hominis vt omnes qui credunt in ipsū non pereant sed habeant vitam eternā. Nota ergo q̄ legit in libro Nūi. c. 21. Q̄ cum filii israhel essent in deserto tedere cepit populū itineris ac laboris et murmurauit cōtra dominū et moysen et ait Cur eduxisti nos de egipto vt moreremur in solitudine Deest panis nō sunt aque anima nostra iaꝫ nauseat sup cibo isto leuissimo. Quamobrem misit dominus in populum ignitos serpentes ad quoꝝ plagas et mortes rogauerunt moysen vt oraret pro eis. Orāte vero moyse

dixit dñs. Fac serpentē eneū ⁊ pone eū ꝓ signo q̄ ꝑcussus aspe-
xerit eū viuet. Fecit ergo moyses serpentē eneū ⁊ posuit ꝓ sig-
no quē cū ꝑcussi aspiceret sanabunt̄ O ¶ Igit̄ ad intelligen
tiam premissoꝝ tria sūt hic inuestiganda. Primū est q̄d ꝑ serpen-
tem eneū prefiguret̄. Secundū est q̄d ꝑ exaltationē eius significe
tur. Terciū q̄d ꝑ serpentes ignitos intelligi debet De p̄mo nota
q̄ ꝑ serpentem eneū dei filius figurat̄ ⁊ hoc ꝓpter sex causas. Pri-
ma est q̄ sic̄ dicit Jero. de reꝝ cōtēptu serpens qñ insinuerit ieiu
nat. 40. diebꝫ vt laxet̄ pellis eiꝰ ⁊ sic per angustū foramen petre
transiens pellem senectutis deponit. Jta etiā xp̄us ieiunabit. 40
diebꝫ ⁊. 40. noctibꝫ vt doceat nos idem facere vt sic pellem vete-
rem pctoꝝ deponentes in nouitate vite spūalis ambulemꝰ. Secū
da causa est q̄ serpens cōtemptibilis est ⁊ odit̄. ita et iudei xp̄m
cōtempserunt et oderūt De ɔtemptu suo dic̄ ipse dñs in ps̄. ego
sum vermis et nō homo obꝓbriū hoīm ⁊ abiectio plebis. Q̄ eti
am oderūt eum testat̄ Joh. 15. Si mundꝰ vos odit scitote q̄a me
priorem vobis odio habuit. Et vere xp̄us adhuc a multis contē-
nitur. Multi em̄ sunt q̄ nummū et ventrē ⁊ mulierē fornicariam
p̄ponunt optimo deo. Tercia causa est q̄ serpens est aīal prudēs
Vnd̄ dr̄ Gen̄. 3. Serpens erat calidior cunctis animantibus terre
que fecerat dñs deus. Jta etiā dñs ꝑ prudentiā dyabolū supauit
in cruce. Vñ dic̄ Job. 26. Prudentia eius ꝑcussit supbuꝫ dei q̄ꝓpe
filiꝰ cū dyabolo ɔgressurus habitū eoꝝ induit q̄s dyabolꝰ sepe
deuicerat dyabolꝰ aūt virtutem diuinitatis sub humanitate latē
tem ignorās cū filio dei audacter ɔgredit̄ faciēs eū in cruce suspē
di. Dum vero creditur vincere vincitur ⁊ percutitur et conculca-
tur. ¶ Quarta causa est quare christus eneo serpenti comparat̄.
hoc est quia videlicet es valde durabile est. Jta et christus eneus
fuit quia pacientissimus. Summe quiꝓpe pacientie fuit in omni-
bus amaritudinibus passionis sue. Vnde et paulus inuitat nos
ad Hebreos. 12. Vt pacientiaꝫ huius enei serpentis intueamur
et imitemur ita dicens. ¶ Rogate eum qui talem sustinuit a pec
catoribus aduersus semetipsum contradictionem vt non fatige-
mini animis vestris deficientes nondum enim vsqꝫ ad sangui-
nem restitistis. ¶ Quinta causa est q̄ es est vocalissimum et sono
rissimum inter omnia metalla. Jta ⁊ christus clarissimas ⁊ suauis
simas voces emisit in medio amaritudinum passionis sue sicut te
statur Luc. 23. dixit enim ad patrem. Pater dimitte illis nō em̄
sciunt quid faciunt dixit em̄ ad latronem. Amen dico tibi hodie
mecum eris in paradiso. ¶ Sexta causa est q̄ es conseruationi
colliriorum inter omnia metalla est aptissimum. Jta et corpus

dñi fuit vās efficacissimi collirii atq; optime medicīe. Ex ipo q̄p
pe ꝓfluxit sanguis ille p̄ciosus qui est totius mundi nobilissima
medicina. Vñ dic̄ Aug⁹. in li. de aīa. O medicinam omnibus cō
sulentem omnia tumescentia cōp̄mentē om̄ia tabescencia refitien
tem oīa superflua resecantem oīa necessaria custodientem omnia
ꝑdita reꝑantem om̄ia deprauata corrigentē. ¶ De scd̄o nota q̄
exaltatio enei serpentis quem moyses ad aspectum ꝓpl̄i in ꝑtica
eleuauit hoc p̄figurauit q̄ ihus xp̄us erat suspendendus in cruce
et quicūq; eam ꝑ veram fidem. i. ꝑ eam fidem q̄ bona oꝑat̄ nitue=
ret̄ ab omnibus plagis suoꝝ criminum curaretur. P ¶ De
tercio nota q̄ ꝑ ignitos serpentes intelligunt̄ pcta mortalia viz
suꝑbia. ira. inuidia. accidia. auaricia. gula. luxuria. Prim⁹ serpēs
viz suꝑbia p̄cipue collum ⁊ caput inuadit. Scd̄us scz ira. cor. et
pectus. Tercius viz inuidia medullas et ossa. Quartus vero scz
accidia mordet pedes et crura. Qn̄t⁹ viz auaricia man⁹ ⁊ brachia
Sext⁹ aūt. i. gula lacerat ventrē et viscera. Septim⁹ serpens id ē
luxuria inuenat lumbos ⁊ femora. Dicunt̄ aūt isti serpentes igni=
ti ꝓpter duo. Primū est q̄a omnia bona oꝑa hominū exurūt ⁊ cō
sumunt. Secundū est q̄r aīas quas inuenerūt eternis ignib⁹ rep̄
sentant ⁊ tradūt de igne vero isto quo hi serpentes igniti sūt vē
turi. Dicet̄ in Job. 31. Ignis ē vsq; ad ꝑditionē deuorās et om̄ia
eradicās genimīa viz virtutū ⁊ bonoꝝ oꝑum Quicūq; g̊ istis ig
nitis serpentibus percussus fuerit respciat nostrum eneum serpen
tem id est ihm christū in cruce suspensum et curabitur Pendet em̄
ihus in eximia humilitate contra suꝑbiam pendet in maxīa cord̄
lenitate ꝯtra iram pendet in precipua caritate ꝯtra inuidiam stat
in cruce inenarrabili doloruz acerbitate contra accidiam stat in al
tissima paupertate contra auaritiam pendet in dure sitis siccitate
contra gulam stat nihilomin⁹ in laudabili corporis castitate con=
tra luxuriam. Q ¶ De tercio supra in diuisione thematis po
sito notandū est q̄ dñs exaltatus in cruce omnia trahit ad seip=
sum. Per omnia vero homo denotatur ꝓpter ipsum quiꝑpe facta
sunt omnia et in ipso concurrunt omnia. Habet enim rationem
cum angelis et vitam cum arboribus sentit cum animalibꝰ ⁊ ha=
bet esse cum lapidibus. Trahit aūt nos domin⁹ triplici funiculo
fidei spei. et caritatis. Vnde et iste tres virtutes dicuntur theolo
gice. i. diuine. De isto funiculo triplici dicit Eccīastes. 4. Triplex
funiculus difficile rumpitur. Igitur homo per fidem videt deum
⁊ omnia que deus electis preparauit per spem homo concupiscit
a ꝓprehendere que sibi fides demonstrauit. Per caritatem vero la=
borat et fortiter operatur vt dign⁹ sit ea possidere q̄ ꝑ fidē videt

et per spem concupiscit. Rogamus ergo dñm vt eum nunc in cru
cis patibulo tam fideliter intueamur vt ipsum quoq; in regali so
lio gloriose residentem tandem videre mereamur. quod nobis &c.

De sancto Matheo apostolo ſmo xl.

¶ Non veni vocare iustos sed pctores ad pniam Luce. 5. Beda
in omelia hodierna inqt. Audiuimus qr sedentē i theolonio ma
theum ac curis temporalibus intente repente dñs miseratus vocauit et de
publicano iustū et de theolonario discipulū fecit nec solū pdican
di sz etiā scribendi euāgeliū illi cōmisit ministeriū qd ob id supna
puidentia fieri disposuit vt nullū enormitas suorum pctorum aspan
da venia reuocaret qñ iste matheus terrestris annexibus huius mūdi
iam factus est celestis h ille. Nullus igit penitere volens desperet qr
gratie ac largitatis medicus inquit. Non veni &c

Non veni vocare iustos sed peccatores ad pniaz. Luce. 5.
Nota q dñs et peccatores vocat et iustos. Vñ notādum
ē h de triplici vocatiōe dñi ¶ R ¶ Primo em dñs vo=
cat pctores ad pniaz et conuersionē. Scdo vocat iustos ad amplio
rē pfectionē. Tercio vocat penitētes et innocētes ad ppetuā remu
nerationē. De pma vocacōe dr in Mat. 9. Vidit ihs hoiez seden
tē in theoloneo matheū noīe et ait illi seqre me et surgēs secutus ē
eū. Et nota q btūs matheus qtuor fecit que vere penitēs facē de=
bet. Vocāte qui ppe se domino omnia reliquit surrexit secutus est
ihm et fecit ei in domo sua cōuiuium magnū. Vñ dr in Lu. 5. Re
lictis omnibus surgens secutus est eū et fecit ei cōuiuiū magnum
leui id est matheus in domo sua. Ita etiā quilibet peccator omnia
pcta et pctorum occasiones relinquere debet p timorem qr timor qr
spes celestia concupiscit sequi quoq; deum debet per fidem domi=
ni expellit peccatū peccatū. Surgere etiā .i. sursū se erigere debz per
spē. Fides em sp innititur omnibus vestigiis ihu xpi sequit qppe
eum ad locum passionis et supplicii et ad tribunal districti iudicii
et ad solium celestis palacii. Quarto debet ei in domo anime sue.
magnum conuiuium pparare per caritatem. Caritas enim bona
opa opatur in quibus deus tanq; dulcissimis ferculis delectatur
Itē de vocacōne peccatorum dr Mat. 4. Cepit ihesus pdicare et di
cere. Penitentiā agite appinquabit em regnum celorum. Dr etiam
Mar. 1. Venit ihus in galileā pdicans euangeliū regni dei et di
cens. Qm impletum est tempus et appinquabit regnū dei. Peni=
temini et credite euāgelo ¶ S ¶ Nota hic duas causas quare
vnusquisq; debeat celeriter penitere. Prima causa est tempis bre=
uitas que notat ibi qm impletum est tempus. Cum igitur incer
ti simus si cras simus victuri quō conuersionē nostram etiam vsq; in

crastinum audemus differre. Unde dr Ecclastici. 5. Nō tardes cō uerti ad dñm ne differas de die in diem subito venit ira illi9. Hic etiam dic Aug9. in li. de verbis dñi. Ipsa res est que multos occidit dum dicunt cras cras et subito hostiū claudit remansit foris cū voce cœuina qz nō habuit gemitū columbinū. Idem in eodez sup locum illū Prou. 3. Ne dicas amico tuo vade et reuertere et cras dabo tibi cū statim possis dare. Audisti preceptū nō differē di vt in aliū sis misericors a differendo in te es crudelis. Non debes differre panem datur9 a differs indulgentiā acceptur9 Secunda causa p quā imitamur ad veloce penitentiā est glioſi regni dei iocūditas que notat ibi penitentiam agite appinquabit em regnuz celorum. Si aliqs ita famelicus esset q intraret stabulum porcoz vt reficeret de cibis eoz et tunc ab aliquo etiam magno principe vocaret ad palatium suū vbi etiaz ei ex optimis suis ferculis sanctas veraciter promitteret nonne libenter et velociter ire deberet. Si vero responderet vocanti se et diceret. Expecta per tempus prius em ventrem meum siliqs porcoz implebo. nōne stultissimus iudicaret. Sic est de multis. Cum em homo naturaliter ita famelicā habeat aiam q non possit impleri nec saciari nisi p solā trinitatē multi tamen amplexant stercora turpiū voluptatuz vt p eas saciant miseram cupiam suam. De ferculis vero regis eterni vel nihil vel valde paz curant qz igit vocamur ad penitentiā optet scire quid sit vera penitentia. Quedā glo. sup Mat. ait. Penitentia dr a puniendo qua quisq punit quod illicite cōmisit. Itē alia glo. in Mat. Penitere est ān acta pcta deflere a deflenda nō cōmittere. Aug9. etiam in quodam sermone de penitētia dic penitētes penitētes penitētes si tñ estis penitentes et nō estis irridētes mutuate vitā. Per hoc q ter ait penitentes nuit nobis q triplex debet esse penitentia viz cordis oris et opis. Prima assistit in vehementi contritione, secda in pura confessione, tercia in plena satisfactione. ¶ ¶ Secdo dominus vocat iustos ad ampliorem pfectionem. Et nota q xpiana perfectio maxie assistit in quatuor Primum est in gis continentia, secdm totalis obedientia, tercū est voluntarie paupertatis sacrificium, quartum est feruens martirii desiderium. Ad iugem continentiam vocauit dūs Johānē euangelistam cuz ad eiusdem iohānis nuptias esset muitatus sic asserunt sancti. De hac pfectiōe dixit dñs Mat. 19. Sunt enuchi qui castrauerunt seipsos pter regnum celoz q potest capere capiat. Legitur in vitaspatrū de quodam layco q dm habuerat vxorē legittimam sed nunq eam cognouerat sed tanq sororem eaz habebat. Hic vehemēt redarguendi sūt q nolūt etiā a fornicatione

2 ꝓpter deum abstinere. Vocat nos etiaꝫ dn̄s ad totalē obediētiā
Mat. 16. Si q̄s inq̄t vult venire post me abneget semetip̄m. Il-
le semetip̄m abnegat q̄ ꝓprie voluntati renuntiat ⁊ totū se ꝑ obe
dientiam alteri recōmēdat. Hoc exemplū habem⁹ a xp̄o q̄ ī ago
nia positus dixit ad patrē vt testat̄ Mar. 14. Abba pr̄ oīa pos-
sibilia sūt tibi transfer hunc calicē a me sed nō ꝙ ego volo sed q̄d
tu. Ibi dic̄ glo. vsq̄ in finem nō cessat nos pr̄ibus obedire et vo
luntatem eoꝝ nr̄e p̄ponere voluntati. Hic monendi sūt layci vt
sacerdotibus suis fidelit̄ obediāt. Vocauit etiā dn̄s petrum ⁊ an-
3 dream et filios zebedei ad voluntarie pauꝑtatis sacrificiū. Sic̄ le
gitur Mat. 4. Dicit̄ em̄ ꝙ relictis retibꝫ secuti sūt eum. Hinc etiā
legit̄ Mat. 19. Qꝛ cum quidam adolescens dixisset se om̄ia māda
ta dn̄i a iuuentute seruasse dixit illi ih̄s si vis ꝑfectus esse vade et
vende om̄ia que habes et da pauꝑibus ⁊ habebis thesauꝝ ī celo
Hic monēdi sūt illi qui om̄ia relinquere nō p̄nt vt saltem elemo
4 sinas suas pauꝑibus largit̄ āministrēt. Quarto vocat dn̄s iustos
ad feruens martirii desideriuꝫ. Vn̄ dic̄ Luce. 14. Qui non baiulat
crucem suā et venit p⁹ me nō pt̄ meus esse discipulus. Iste crucē
suam baiulat q̄ mori ꝑ xp̄o desiderat. Hic monendi sunt infirmi
xp̄iani q̄ timēt mortē pati ꝑ xp̄o vt saltez ab hoc caueāt ne xp̄us
Tercio patiat̄ ab eis .i. ne rursus ꝑ pcta sua dei filiū crucifigāt. De tercō
nota ꝙ domin⁹ penitentes et innocentes vocabit ad ꝓpetuā remu
nerationem. Vnde dicit̄ Math. 20 Cum sero factū esset dic̄ dn̄s
vinee procuratori suo. Voca operarios ⁊ redde illis mercedē suā
Hinc etiaꝫ dicit̄ Math. 25. Tunc dicet rex his qui a dextris ei⁹
erunt. Venete benedicti patris mei possidete ꝑatuꝫ vobis regnū
a ꝯstitutione mundi. Nota ꝙ domin⁹ electos suos ꝑ tria p̄cipue
premiabit. Primo enim eos vestimentis glorie decorabit. Scd̄o
eos in coronis regalibus collocabit. Tercio eos delicatissimis
ferculis optime ꝓcurrabit. De primo dr̄ Baruth. 5. Exue te ihe
rusalem stola luctus et vexationes tue et indue te decore et ho-
nore eius que a deo tibi est gloria sempiterna. Itez Isaie. 53. In
duere vestimentis glorie tue iherusalez ciuitas sancta. Predicta
verba dominus dicit ad quemlibet electum cū induet eū stola ꝑ-
petue claritatis. per ihr̄lm enim quilibet electus intelligitur. De
scd̄o dicitur in Iob. 36. Non aufert dominus a iusto oculos suos
et reges in solio collocat imꝑpetuum et illic erigunt̄. Per reges
intelligunt̄ boni xp̄iani q̄ bene regunt semetipsos ⁊ familiā suaꝫ
siliquam habent. Hos dn̄s in soliis id est coronis regalibꝫ collo-
cabit. ¶ De tercio dr̄ in Isa. 49. Erunt reges nutricii tui ⁊ regi
mine nutrices tue. Per reges intelligunt̄ pr̄ ⁊ filius ⁊ spūssanct⁹

qui monarchiā celestis regni indiuisibili vnitate gubernāt. Per reginas designant̄ potētia. sapīa beniuolētia q̄ sunt q̄si spūales sponse patris ⁊ fi. ⁊ sp. Qualia putatis fercula proferent de suis promptuariis hi reges et he regine. Ecōtra pctores miseri ⁊ nudi demergentur in abissū inferni vbi comedēt absintheū ⁊ fel draconuz bibent. i. eterna supplicia pacient̄. Ergo rogate dn̄m vt eum nunc ꝑ pniam ⁊ xp̄ianā ꝑfectionē sic sequamur vt tandem ad electorum epulas admittamur.

Beati mauricii et socioꝝ eius ſmo xli.

¶ Transfugierūt ad dauid cū lateret ꝛc. i. Paral. 12 q̄s dubitat dauid p̄figurasset xp̄m ꝑ viros aūt fortissimos ip̄m in deserto sequentes possumus cōpetent̄ intelligere nobilē legionē thebanoꝝ scz beatū ducem mauricium ac socios eius. Hi em̄ in deserto hui⁹ mundi ip̄m ihesū veꝝ dauid sūt secuti attendentes illud Math. 6. Nemo pt̄ duobus dn̄is seruire. Ideo relinquentes mundū ad heserūt xp̄o ihu om̄ia aspa huius mundi gaudent̄ sustinendo veraciter credentes illud Mat 5. Beati qui ꝑsecutionem patiuntur propter iusticiam quoniam ipsorum est regnum celorum. Ideo de ipsis bene dicitur transfugierunt ꝛc.

Transfugierunt ad dauid cū lateret in deserto viri robustissimi ⁊ pugnatores optimi tenētes clipiū et hastū facies eoꝝ q̄si facies leonis et voloces q̄si capre in montibus i. Paral. 12. Hec verba legunt̄ in paral. et optime pn̄t exponi de bt̄o mauricio ⁊ sociis eius V ¶ Vn̄ p̄mo q̄tuor sūt notanda Primū ē q̄s in loco isto ꝑ dauid intelligat̄. Scd̄m ē q̄d ꝑ desertuz in quo latuit exprimat̄. Terciū est qn̄ ad dauid iste trāsfugisse dicant̄. Quartū a q̄bꝰ etiā isti viri cōmendabiles habeant̄. De p̄mo nota q̄ ꝑ dauid dei fili⁹ intelligit̄. Et hoc ꝓpt̄ tria viz ꝓpter conuenientiā noīs ⁊ corpis ⁊ opis. Primo dauid ꝑ ꝯuenientiā noīs sui exprimit xp̄m. Dauid interp̄tat̄ manufortis et vere filius dei fortis est manibus. Potest em̄ qn̄ placuerit ei om̄es pctores terre cōfringere sicut vasa figuli cōfringunt̄. Vnde dr̄ ei in ps̄. Reges eos in virga ferrea et tanq̄ vas figuli ꝯfrin. eos. Hic etiam dicitur Deutro. 7. Dn̄s deus tuus ipse est deus fortis et fidelis. Secūdo dauid cōuenientia corpis sui christū p̄figurat Dauid em̄ erat rufus et pulcer aspectu decoraq̄ facie. Sicut legitur. i. Reg. 16. Ita etiam christus erat candidus ⁊ rubicundus electus ex milibus. Candid⁹ siquidē fuit xp̄us per immaculate carnis puritatem. Rubicundus vero per passionis asperitatem tunc enim corpus suum per ꝓprium sanguinem fuit rubicatum. Tercio conuenientia operis dauid exprimit christū. Dauid em̄ opus fecit magnificū qn̄ goliam philisteum agminibus israhel exprobantem

deiecit ⁊ interfecit. Sic dicit. 1. Reg. 17. Xp̄s etiā dyaboli vniu̅-
si humani generis inimicū in cruce moriens v̄tute diuinitatis p̄-
strauit et ꝯculcauit X ¶ De scdo nota ꝙ ꝑ desertū ī quo da
uid latuit sancta ecclesia designat. Sancta q̄ppe eccia bene deser-
tū appellat qꝛ tunc quādo isti martires passi fuerūt pauci fideles
erant in eccia respectu multitudinis infideliū. Tunc etiam xp̄us
quasi latuit qn̄ pauci audebant in publico ꝯfiteri ꝙ essent xp̄iani
et vere adhuc hodie bn̄ potest eccia appellari desertū qꝛ licꝫ in ea
multi videant xp̄iani esse ⁊ nomīe ⁊ corpe pauci tamē sunt in ea
meritis et aīa. Omnes em̄ qui subiacent alicui pcto mortali et q̄
sūt amatores hui⁹ mundi non sūt de eccia dei sed potius de syna-
goga dyaboli. De tercio nota ꝙ tūc isti gloriosi milites cōfugie-
runt ad verꝫ dauid in desertū eccie qn̄ credētes in xp̄m baptisari
se fecerunt ab episcopo iherosolimitano. Cū em̄ vel iude⁹ vel pa-
ganus vere credēs in xp̄m se fecit baptisari tunc se transfert a mi-
licia dyaboli ad miliciā ih̄u xp̄i vn̄ dicit sacerdos ad eum q̄ ē bap
tisandus. Abrenuntia sathane ⁊ omnibus pumpis eius ꝛc. quasi
diceret reliq̄s tu modo seruicium dyaboli ⁊ p̄fiteris te esse seruum
dei. Det nobis km̄i hoc deus vt factis impleam⁹ ꝙ in baptismo
p̄misim⁹. Y ¶ De quarto uota ꝙ beatus mauricius et socii
eius a sex specialiter cōmendant. Primū ē ꝙ erant viri robustissi
mi. Viri em̄ erant ꝑ animi firmitatē et nō mulieres ꝑ cordis im-
becillitatem. Et erant robustissimi ad triplicē hostem debellandum
Robusti siquidem erāt ꝯtra mundi huius concupīaꝫ robustiores
erant ꝯtra p̄prie carnis petulantiam robustissimi ꝯtra demonū p̄
nicatiā. Hos em̄ tres hostes potent et virilit sibi subegerūt. Indi
gemus et nos carissimi vt ꝯtra hos hostes simus robusti. Igitur
ad conculcandi huius mundi ꝯcupīam monet nos Johan. p̄ma
can. 2. Nolite inq̄t diligere mundum qm̄ si quis diligit mundum
non est caritas patris in eo. i. nō diliget a deo. Ad cōprimendam
vero carnis petulantiam monemur a paulo ad Ro. 6. Non reg
net inquit pctm̄ in vestro mortali corpe vt obediatis cōcupiscen-
tiis eius. Item ad Gal. 5. Qui sunt christi carnem suam crucifixe-
runt cū viciis ⁊ cōcupiscentiis. i. carnem suā cōpresserūt ⁊ vicia ei⁹
et concupīas extinxerunt. Ad eneruandū q̄ꝫ demonū p̄nicatiam
id est in solentem nequiciam monet nos petrus prima can. ca. 5.
Aduersarius vester inquit dyabolus tanq̄ꝫ leo rugiens circuit q̄
rens quem deuoret cui resistite fortes in fide. Ad idem hortatur
nos paulus ad Ephe. 6. Induite vos armaturam dei vt possitis
stare aduersus insidias dyaboli. Secundū a quo cōmendatur isti
egregii milites hoc ē ꝙ erant pugnatores optimi. Iniquos em̄

et impios impugnabāt bonos aūt et pios ꝓtegebant. vñ btūs Mauricius dixit ad maximianū. Dextre nr̄e pugnare adūsos impios atq; iniq̄s sciūt laniare pios ⁊ ꝯciues nesciūt. pugnauim⁹ semp ꝑ iusticia ꝑ pietate ꝑ salute innocentiū. Sic ⁊ ꝑncipes et milites nr̄i tp̄is facere deberēt. Imitari q̄ppe deberēt sctm mau. ⁊ iudam machabeū de q̄ legit̄. 1. Mach̄. 3. Judas machabe⁹ ꝓtegebat castra gladio suo ⁊ ꝑsecut⁹ est inimicos ꝑscrutās eos ⁊ q̄ cōturbabāt ꝓplm suuz eos succendit flammis. Ad h̄ em̄ milites acceperūt gladiū et claustra religioꝝ ⁊ pupillos ⁊ orphanos ⁊ viduas ac paupes ab impioꝝ iniuriis tueant̄. Tercium ꝙ facit ad cōmendationē eoꝝ h̄ ꝙ tenebāt clipeū. Per clipeū crux dñica figurat̄ quā isti gl̄iosi martires in brachio recordacōis sue iugit̄ d̄ tulerūt. Teneamus ⁊ nos km̄i hūc clipeū vñ dic̄ Bern̄. memor ero q̄ꝫdiu vixero laboꝝ q̄s xp̄c sustinuit in p̄dicādo fatigationū in discurrēdo temptationū in ieiunādo vigiliaꝝ in orando lacrimaꝝ in ꝯpaciēdo recordabor etiā doloꝝ ꝯuitioꝝ sputoꝝ calaphoꝝ flagelloꝝ subsanationū exꝓbrationū clauoꝝ horumq; similiū alio q̄n req̄ret̄ a me sāguis iusti q̄ effusus ē sup terrā. Quartū a q̄ cōmēdant̄ isti martires h̄ est ꝙ etiā hastā tenuerūt per hastam pt̄ intelligi lancea illa qua vnus militum latus saluatoris aperuit ⁊ ꝯtinuo exiuit sanguis et aqua Joh̄. 19. Et certe hec lateris xp̄i transfixio fuit speciale martirium beate marie v̄ginis. Hanc em̄ transfixionem corpus filii iam emortuuz non sensit sed hec dire lancee perforatio aīam beate virginis que tunc astabant atrociter ꝑtrāsiuit. Hanc igitur hastam siue lanceam nobiles isti milites in manibus memorie tenuerunt q̄r dolorem incompabilez pie v̄ginis marie in mente frequenter habuerūt vt eo leuius tollerarent dolores matrum ac ꝯiugum suarū quos ex ipsoꝝ martiriis eas habituras verisil̄r preuidebant. Probabile enim est ꝙ plures istoꝝ martirum ⁊ mr̄es ⁊ vxores viuentes habebant q̄n passi fuerunt Monet etiam nos Hiero. Ne ꝓpter dolores ꝑentum nr̄oꝝ a xp̄i seruitio retrahamur et dic̄ sic. Licet ꝑuulus ex collo pendat nepos licet sparso crine ⁊ scissis vestibus vbera quibus te nutrierat mat̄ ostendat licet in limine pat̄ iaceat ꝑcalcato perge pr̄e siccis ocul̄ ad vexillum crucis euola solum pietatis genus est in hac re esse crudelem. Quintuz a quo cōmendatur isti h̄ est ꝙ facies eoꝝ q̄si facies leonis erant. Leo robustam faciem habet ⁊ ꝯfidentem. Sic̄ dicitur Prou̅. 30. Leo fortissim⁹ bestiaꝝ ad nulli⁹ pauebit occursum. Sic et isti martires ex iusticia sua magnam habebant ꝯfidentiā de remuneratione diuina Vnde Prou̅. 10. Expectatio iustoꝝ leticia. Justi aūt erāt isti bt̄i martires. vñ cantat̄ d̄ eis euangelica

precepti et armis non immemores q̄ dei erant deo q̄ cesaris erant cesari restituebāt. Sextū a quo cōmendabiles exiſtūt h̄ est q̄ erāt veloces quasi capre in montibus. Capre viſū h̄nt acutiſſimum et ſunt velociſſime. Sic et iſti martires qz gloriā martirii cōtemplabantur ad martiriū velociter feſtinabāt. Cōtempſit em̄ ille gloriosus exercit9 rem p̄ſentium ob ſpem futuroꝝ. Poterant em̄ iſti ſtrenui milites hoc dicere q̄ ait aplus. 2. epla ad Coz. 4. Jd q̄d in p̄ſenti eſt momentaneum et leue tribulacōis nr̄e ſupra modū et in ſublimitate eternū glorie pondus operat in nobis nō cōtemplātibus nobis ea que videntur ꝛc Rogate g̃ dn̄m vt ſic iſtos gl̄ioſos martires venerem̄ i terris vt et ipis adiūgi meream̄ i cel q̄d no.

De ſancto michaele ſermo. xlii.

Videte ne ꝺtemnatis vnū ex his puſillis Mat. 18 Beatus Jero. m̄q̄t. Magna dignitas aiaꝝ vt vnaquęq; habeat angelū in ſui cuſtodia deputatū. Et beatus Grego. ait. Superna ciuitas ex angel9 ꝫ hoibus ꝺſiſtit debem9 ꝫ nos aliq̄d ex illis diſtinctionibus ſupnoꝝ ciuium ad vſum nr̄e ꝺuerſationis trahere noſq; ipoſ ad incremēta virtutum bonis ſtudiis inflammare vt ꝫ ipi hoies qui ad celeſtē p̄triaz redeūt ex eis agminibꝫ illuc reuertentes aliquid imitent. Diſtincte nanq; ꝺuerſacōnes hoīm ſingulorꝝ agminū ordinibꝫ agruūt ꝫ in eoꝝ ſortē p ꝺuerſacōis ſimilitudinē deputant. hec ilie. Igitur fratres videte quia angeli eorum.

Videte ne ꝺtemnatis vnū ex his puſillis dico enim vobis q̄ angeli eorum in celis ſemper vident faciem p̄tris mei q̄ in celis eſt Mathi. 18. ℟ Tria p̄incipaliter ſunt hic notanda. Primū eſt quid per puſillos intelligatur. Scdm eſt quare dn̄s inhibeat ne puſillorum aliquis ꝺtemnatur. Tertiuz ē ꝓpter quid facies dei patris ab angelis videat De p̄mo nota q̄ per puſillos intelligunt hic ſimplices pauperes et infirmi. Simplices em̄ pulilli. parui ſunt immūdi huius aſtantia. Paupes puſilli ſunt in rerum opulentia. Jnfirmi modici ſunt in virū ſufficientia et vere ſimplices non ſunt ꝺtemnendi qz vt dicit Prou. 3. Cum ſimplicibus eſt ſermocinatio eius. i. ihſu xp̄i. Paupes etiaz non ſunt deſpiciendi qz vt dicit Prou. 17. Qui deſpicit pauperez exprobat factori eius. Et etiam dr̄ in p̄s. Tibi o dn̄e derelictus ē pauper. Jnfirmi quoq; non ſunt habendi deſpectui. Dn̄s em̄ miſeretur infirmorum. Vnde dr̄ in p̄s. Miſerere mei deus q̄m infirmus ſuz. De predictis puſillis dicit dn̄s Luce. 12. Nolite timē puſillus grex qz complacuit patri veſtro dare vobis regnuz. De scdo nota q̄ preter predicta dn̄s aſſignat rationem. quia puſilli non ſunt contemnendi et dicit. Videte ne contēnatis vnū ex his

pusillis ꝛc. q. d. Cauete vobis ne cõtemnatis aliquem simplicẽ vel pauperem vel infirmũ. Ego em̃ eos ita dignos habeo ꝙ custodie eoꝝ angelos deputaui. Aut certe nõ tales angelos q̃ tanq̃ gratiõibus similes sint de coq̃na mea ꝫ tales sũt q̃ de pallacio imperii mei ⁊ q̃ semp̃ vidit faciẽ p̃ris mei q̃ in celis ẽ. Sup̃ p̃dictum locum dic̃ glo. Magna dignitas aĩaꝝ vt vnaqueq̃ habeat ab ortu natiuitatis in custodiã sui angelum delegatũ. B De tercio nota ꝙ ꝓpter q̃tuor angeli vident faciem dei p̃ris. Primuꝫ est ut p̃ eos bona op̃a hoĩm deo patri allacrit̃ offerãt̃. Scd̃m est vt quicũq̃ ad salutẽ fidelium missi fuerint celerit̃ ꝓficiscant̃. Terciũ est vt sup̃ ꝯuersiõe pc̃toꝝ deo pie ꝯgratulent̃. Quartũ ẽ vt in facie dei speciosissima insatiabilit̃ epulent̃. De p̃mo vix ꝙ angeli bona op̃a hoĩm deo offerẽt ⁊ rep̃sentẽt testat̃ ip̃e raphahel. Tho. 12. dicẽs. Qñ orabas cum lacrimis et sepelliebas mortuos et derelinquebas prandiũ tuũ ⁊ mortuos abscõdebas p̃ diem in domum tuam et nocte sepeliebas ego obtuli or̃onem tuam dño et q̃ acceptus eras deo necesse fuit vt temptatio ꝓbaret te. Legitur etiã in Actibꝰ. 10. Q̃ angelus apparens cornelio dixit ei. Corneli orationes tue et elemosine tue ascenderũt in memoriã in cõspectu dei. q. d. Ego obtuli eas deo. Hic dr̃ ĩ Apoc̃. 8. venit ãgelus ⁊ stetit ante altare hñs turribulũ aureum in manu sua et data sunt illi incensa multa vt daret de or̃onibus sc̃toꝝ oĩm sup̃ altare aureum q̃d est ante thronũ dei. Nota ꝙ altare est cor deuoti hominis añ q̃d assistunt angeli vt viꝫ cogitationes or̃ones locutiões ac op̃ationes hoĩm igne caritatis accensas in thuribulo alacritatis sue offerant sup̃ altare aureuꝫ q̃d est añ thronũ dei. i. dei filio representent q̃ est in sino patris. Bonũ est g̃ kñi vt semper aliq̃d boni in angeloꝝ thuribula reponamus C De secũdo viꝫ ꝙ angeli ad salutem hominũ mittant̃ ⁊ ꝓficiscant̃ manifeste ꝓbatur in Tho. 12. vbi raphael angelus dixit ad thobiã seniorem Misit me dñs vt curarem te ⁊ saram vxorẽ filii tui a demonio liberarem. Et ponunt̃ ibi. 8. beneficia raphael q̃ cõmemorat in ordine thobias iunior sic dicẽs ad p̃rem. Pater quam mercedeꝫ dabimus illi aut q̃d dignum poterit esse beneficiis eius. Modo incipit numerare bñficia angeli ⁊ dic̃ me duxit ⁊ reduxit sanũ ecce p̃mum. Pecuniam a gabello suscepit ecce ꝑm. Vxoreꝫ me habere ipse fecit. ecce tercium. Et demoniũ ab ea ip̃a cõpescuit ecce quartũ Gaudium p̃entibus eius fecit ecce quintũ. Et meip̃m a deuoratione piscis eripuit ecce sextum. Te q̃ fecit videre lumen celi. ecce septimum. De bonis om̃ibus p̃ eum repleti sumus ecce octauum Et certe adhuc hodie mittunt̃ ad fideles in ecclesia vt custodiãt

eos in om̄ibus viis suis. Vnde dr̄ in ps̄. Angelis suis deus mā-
dauit de te vt custodiāt te in om̄ibus viis tuis. Et nota q̄ tria ge
nera hoīm sūt in ecclesia dei quoꝝ doctrine ac custodie tres ange
li specialit̄ deputati vident̄ viz michael raphael gabriel. Hec au
tem tria genera hoīm signata sūt ꝑ noe daniel ⁊ iob q̄ soli saluā-
di esse dicūt̄. Legit̄ em̄ in Ezech̄. 14. Si fuerint tres viri isti in me
dio eius noe ⁊ daniel ⁊ iob ip̄i iusticia sua liberabunt aīas suas.
Per noe q̄ rexit archā intelligunt̄ p̄ncipes siue p̄lati. ꝑ daniel q̄
v̄go fuit ⁊ ɔtinēs intelligunt̄ v̄gines et ɔtinētes. Per iob q̄ fuit
in mr̄imonio figurant̄ cōiugati. Michael igit̄ deputat⁹ est custo
die atq; doctrine p̄latoꝝ et principiū. Vn̄ ⁊ ip̄e p̄nceps appellat̄
in Daniel̄. 10. vbi dic̄ gabriel ad danielē. Ecce michael vnus de
p̄ncipibꝰ p̄mus venit in adiutoriū meū dr̄ etiam Daniel̄. 12. In
tp̄e illo ɔsurget michael p̄nceps magnus q̄ stat ꝑ filiis ꝓpl̄i sui.
Michael aūt interpretat̄ q̄s vt deus ⁊ ex ip̄a noīs sui interpreta
tione on̄dit q̄ prelati ⁊ p̄ncipes dn̄t ēē vt dei vel dii. Deus eniz
est fidelis ⁊ verax iustus et misericors. Q̄ de⁹ sit fidel̄ dr̄ Deu. 32
Deus fidelis ⁊ absq; vlla iniq̄tate. Sic et princeps ⁊ prelati debe
rent esse fideles ꝫ modo sunt econuerso. Dic̄ em̄ dn̄s Isa. 1. Prin
cipes tui infideles socii furum. Item deus est verax vn̄ dr̄ Joh̄. 3.
Qui accipit eius testimoniū signauit q̄ deus verax est. Ita et ip̄i
dn̄t esse veraces. Non em̄ decet p̄ncipem labiū mentiēs vt dr̄. ꝓ-
uer. 17. Deus etiā est iustus hinc dic̄ psalmista. Just⁹ dn̄s et iusti
cias dilexit. Sic et ip̄i dn̄t esse iusti. Per iusticiā em̄ firmat̄ soliuz
sic̄ dr̄ Prou̅. 16. De⁹ etiā ē misericors. Vnd̄ dicit̄ i ps̄. mīe eius
nō ē nūs. Ita p̄ncipes ⁊ p̄lati dn̄t ēē misericordes q̄ dicit̄ Prou̅.
20. Misericordia et veritas custodiūt regē et roborabit̄ clemēti a
thronus eius. Gabriel deputat⁹ est v̄ginibꝰ et ɔtinentibꝰ Vn̄ ⁊
ip̄e fuit missus ad danielē v̄ginē vt faceret eū intelligere mirabi-
les visiones q̄s viderat ⁊ q̄ ventura erāt dicit̄ em̄ Daniel̄. 8. Ga
briel fac istuz intelligere visionē. Missus em̄ fuit vt nūciaret ɔcep
tionem iohānis baptiste qui virgo permansit. Missus etiaz fuit
ad mariaz virginem vt anuntiaret ei q̄ conceptura esset saluato
rem mūdi et virginitatis auctorē. Interpretatur aūt gabriel for
titudo dei ⁊ per hoc innuit̄ q̄ virgines ac ɔtinentes multū indi-
gent fortitudine diuina qua possit resistere temptationibus et cō
cupiscentiis illecibrose carnis. Raphahel deputatus est coniuga
tis. Vnde ⁊ ipse missus fuit ad thobiaz ɔiugatū ⁊ ꝓcurauit nup
cias iuniori thobie. Ipse etiā docet q̄ tria maxime sint necessaria
cōiugatis viz oratio ieiuniū ⁊ elemosina sic̄ dicit̄ Tho. 12. Inter
pretatur vero raphael medicina dei ⁊ ꝑ hoc innuit̄ q̄ ɔiugatis ē

necessaria medicina tempantie ne viz nimis voluptati relaxēt habenas. Vñ dixit iunior Tho. 6. Tu scis dñe qz non luxurie causa angeli vidēt faciem dei pr̄is hec est vt om̄es super pctōꝝ ꝯuersione ꝯgratulēt et gaudeant. Vnde dic̄ dñs Luc. 15. Dico vobis gaudium erit coram angelis dei sup vno pctore pniam agente. Quarta causa ē quare angeli tam auide faciē celestis pr̄is cōtemplentur vt videlicet in ipsa eius facie insatiabiliter delicientur. Vnde Pe. in prima. can. c. 1. In quem desiderant angeli prospicere. Rogate g̊ dñm vt ei tā fidelit̄ obsequamur ꝙ ꝑ sanctos angelos in eternā requiem tandem deportari mereamur. quod nobis

Vndecim milium uirginum ſmo xliii.

Media nocte clamor factus est ꝛc̄ Math. 25. O q̄ꝫ dulce erit electis audire ecce sponsus venit. Vñ inq̄t deuot9 Bern̄. Nescio quid delicatius quid tenerius habet deus sub rōne sponsi q̄m sub rōne regis nisi ꝙ regi debet̄ reuerentia que aliquid timoris habet sponsus vero nihil aliud q̄ꝫ purum amorē requirit. ꝓpt̄ quod aīa innixa sup dilectum reuerentiaꝫ. nescit. claudit oculos maiestati ip̄m vocans non regem non dñm sed dilectum dicēs. dilecti mi lectulus nr̄ floridus est thauri ⁊ altilia occisi sūt et om̄ia ꝑata sunt veni ad nuptias h̄ ille. Bt̄a anima que cū clamor erit ⁊ sponsus dñs appebit ei cū om̄i gaudio v̄tutibꝫ exornata obuia venit ꝛc̄.

Media nocte clamor factus est ecce sponsus venit exite obuiam ei. Tunc surrexerūt omnes virgines ille et ornauerūt lampades suas Mat. 25. D In p̄senti euāgelio quatuor principaliter sunt notanda. Primuꝫ est q̄d ꝑ q̄nqꝫ prudentes virgines intelligat̄. Scd̄m est quid per quinqꝫ fatuas virgines exprimatur. Terciuꝫ est q̄d per mediā noctē et clamorem qui tunc factus est accipiatur. Quartum est quis sit sponsus cuius aduentus virginibus dormientibus annuntiatur. De primo nota ꝙ quia vere virgo est que intrinsecus et extrinsecus est incorrupta ꝓpterea ꝑ quinqꝫ prudentes virgines q̄libet fidelis et iustus homo intelligitur qui et cor interius et quinqꝫ sensus suos exterius a veneno dyaboli et a quinamento seculi et breuiter ab omni carnis illecebra puros seruat ⁊ incorruptos. Dyabol9 eniꝫ et seculum et carnis iliecebra cor ⁊ sensus hominuꝫ violant ⁊ corrumpunt. Dyabolus enim maxime corrumpit hoīem ꝑ supbiaꝫ et seculum per auariciam et carnis illecebra per luxuriam. Vnde Aug9. sicut dicit in libro de v̄bis domini. Videntur mihi quinqꝫ virgines significare quinqꝫ particam cōtinentiam a carnis illecebris. Continendus est enim animi appetitus a voluptate oculorum. a voluptate aurium. a voluptate olificiendi gustandi atqꝫ

tangendi. Et licet virginitatem in corpore pauci habeāt virgini
tatē tñ in corde omēs fideles habere dñt. vt dic̄ Aug. v̄ginitas
aūt cordis fides ē incorrupta vt idē asserit Aug9. Et vere hec in
paucis mulieribꝫ inuenit̄. Vix em̄ est aliq̄ mulier nisi verā fidem
corruperit ꝑ sortilegia ⁊ alia muliebria medicamīa ⁊ p̄sagia ī q̄-
bꝫ credūt mlieres ⁊ ꝯfidūt. Dz igit̄ q̄libz spūalit̄ ēē virgo ⁊ pru
dēs v̄go vt bona virilit̄ agat v̄go em̄ dr̄ q̄si viriliter agēs. De-
bet etiā esse prudens vt ea bona que facit faciat ꝓ eterna mercede
vnde dicit glosa. Prudentes qꝛ voluntate veritati seruiunt pro
eternis. E ¶ Debet etiam quilibet christianus vt pruden-
tibus virginibus assimilet̄ lampadem ardentē hr̄e. Septem vero
sunt circa lampadem consideranda. Primum est vt lampas sit ex
vitro perlucido. Scd̄m est ꝙ lampas inferius est clausa et angu-
sta sed superius aperta ⁊ ampla. Tercium est ꝙ oleum infundit̄.
Quartum est ꝙ ligmus imponit̄. Quintum est ꝙ igne accendit̄.
Sextum est ꝙ cauetur ne frangat̄ et oleum effundat̄. Septimuz
est ꝙ etiam cauetur ei a vento ne lumen eius extinguatur. De
primo nota ꝙ per lampadem fides xp̄iana figuratur. Fides enim
similis est vitro perlucido. Per fidem enim nunc deum videmus
sicut per speculum et in enigmate tunc autem videbimus eū facie
ad faciem sicut apostolus. 1. ad Coꝝ. 13. et certe fides nō reliquit
hominem qui eam sequi voluerit nisi perducat euz illuc vbi deum
clarissima visione contempletur. Ibi etiam fides nomē suum mu
tat que enim hic vocatur fides illic appellatur apta cognitio. Se
cundo lampas inferius est clausa et angusta sed superius aperta
et ampla. Sic ⁊ fides temꝑalibus que infra sunt nō inhiat ꝫ eter
nis que supra nos sunt. Vnde dicit augustin9. Qui verā de deo fi
dem habent non cupit in miseriis huius mundi ēē diues nec plu
ris est ei mundus q̄ꝫ deus. Videt̄ ergo ꝙ ꝑuaz vel nullaz habeāt
fidem qui tam auari sunt circa temꝑlia congreganda siue hoc sit
per phas siue nephas. Tercio oleum lampadi infunditur. Per
oleū intelligunt̄ bona opa et elemosine q̄ debēt fidei infundi q̄a
fides siue operibus vacua est et mortua. Bona quippe opera sūt
quasi anima fidei q̄ eam viuificant sic̄ aīa viuificat corpus. Vnd̄
dicit Jaco. 2. Fides si non habeat opera mortua est in semetipsa.
Sic enim corpus sine spū mortuum est ita ⁊ fides sine operibus
mortua est. Quarto lampadi ligmus imponit̄ ꝑ ligmum bona et
recta intentio figurat̄. Nihil enim bonū opus valet nisi bona et
recta intentione fiat. Nunq̄ꝫ etiaz ꝑ oleum domus cōmode vtiliter
illummet̄ nisi ligmus imponeret̄. Vñ dicit dñs Mat. 6. Si ocu-
lus tu9 fuerit simplex totū corpus tuum lucidum erit Per oculū

intelligit bona et recta intentio p quā om̄e opus dz fieri ꝓpt deū et nō ꝓpter laudem humanā vel aliud lucꝝ tempale. Debet igit iste ligmus imponi mediante quodam instrumento q̄d q̄nq̄ ex transuerso imponitur q̄nq̄ ex sūmo immittit et significat instrumentum illud cui ligmus intrudit ⁊ p q̄d oleo imponitur spem eterni boni ꝓpter quam debet fieri q̄dlibet opus bonum. Quinto lampas accenditur igne p quez ignem caritas intelligit q̄ facit bona opera ardere ⁊ lucere coram deo ⁊ angelis ⁊ hoībus. Vnd dicit dn̄s Math. 5. Sic luceat lux vestra coram hominibus vt videāt opera vestra bona ⁊ gorificent pr̄em vestrum qui in celis est Sexto caueri debet ne lampas frangatur et oleum effundat. tūc lampas frāgitur et oleum effunditur quando mortale peccatuz committit p vnicū enim pctm̄ mortale omne bonum opus amittitur. Vnde dicit Jaco. 2. Quicunq̄ totam legez ꝯuauerit offēdat autem in vno factus est in oīm reus. Multum ergo quilibet sibi debet cauere a mortali peccato. Septimo etiā sibi debet cauere ne lampas bonorum opum per ventum vane glorie extinguatur. Non eniz nobis sed gratia dei de bonis nostris opib⁹ gl'iaz dare debemus Vana gloria est ventus ille vehemēs qui irruit a regione deserti id est a locis illis que ab omni bono sunt deserta ⁊ concutit domum in qua filii iob epulantur. id est deiecit omnem structuram bonorum opum in quibus filii dei p dulcedinē consciētie et gaudiuz spei epulari debent. Sicut legitur in Job. 1. De scdo nota q̄ per quinq̄ fatuas virgines quidaz homines intelligunt qui videntur q̄tum ad apparentiaz exteriorem q̄nq̄ sensus suos a malis operib⁹ continere ⁊ ꝓpter h̄ virgines appellant. Vident etiam fidem xp̄ianā habere et propterea lampades habent opera pietatis non habent id est per largam elemosinaꝝ largitionem sicut possent pauperibus non miserentur ⁊ ob hoc oleo carent et preterea etiaz si aliquid olei haberēt ventus inanis glorie exsiccaret illud. Si enim tales quandoq̄ elemosinas dare vident non sincere dant eas ꝓpter deum sed propter vane glorie appetitū vel ꝓpter pudorem ne viz eorū tenacitas apud homines diffametur Tales igitur fatue vocantur quia nō prospiciunt sibi de eterno bono. ¶ F ¶ De tertio nota q̄ per mediuz noctis temp⁹ illd exprimit in q̄ homo minime se putat moriturū. Qꝛ aūt clamor fact⁹ ē media nocte h̄ signat q̄ om̄i tpe siue sani simus siue infirmi semp aduentū districti iuditis ante mētis oculos habere debem⁹ ⁊ semp debz auribꝰ nr̄is insonare tuba illa terribil' que sic intonat. Surgite mortui venite ad iudiciū. hūc aūt clamorē suscitare debēt in auribꝰ nostris duo precones dn̄i viz timor et amor. Timor

clamat ꝙ veniat domin⁹ iustus et austerus. Amor aūt clamat ꝙ veniat dulcis sponsus. Qui hunc clamorē iugiter audit necesse ē vt surgat. i. vt ad supna se erigat. Tal' etiā cauebit sibi ne vl' dormiat aut dormitet ne viz dormiat ꝑ dei obliuionē nec etiā dormitet ꝑ aliquātulā desideaz vl' torporē ¶ Ex ¶ De quarto nota ꝙ sponsus iste cui⁹ aduent⁹ nunciat' est fili⁹ dei q̄ sibi quamlibz fidelē aīaz in cruce p̄cioso suo sanguine despōsauit Iste vero sponsus venturus ē licz hora aduent⁹ sui valde sit incerta venturus ē inq̄z et q̄s in cruce despōsauit si dignos eos inuenerit ꝑpetuo sibi copulabit. Cū vero sponsus iste venerit illi q̄ prudentibꝫ v̄ginibꝫ similes sunt cū eo ad illas delicatas nuptias letant' introibūt q̄bus ingressus ianua claudet'. Illi vero q̄ fatuis v̄ginibꝫ sil'es extiterūt foris remanebūt. Si vero illi foris remanebūt q̄a malis cauerunt sed bona nou fecerunt vbi illi putas ibunt q̄ nec a malis cauerunt nec bona fecerūt. Vnde dic̄ Aug⁹. Si ⁊ v̄go est ⁊ lampadem fert ⁊ tn̄ non admittit' vbi se videbit q̄ nec virginitatem ab illicitis seruat nec bona opa volēs hr̄e ī tenebris ambulat. vere q̄ ab illis nupciis excludent' in magnā amaritudinē sūt casuri. Vn̄ dic̄ Gego⁹. O si sape in corde palato possz q̄d ammirationis habet ꝙ dr̄ venit sponsus q̄d dulcedīs habz ꝙ dr̄ intrauerūt cū eo ad nuptias q̄d amaritudinis habet ꝙ dr̄ et clausa est ianua. Tūc em̄ miseris ianua om̄is boni claudet'. Rogate g̊ dn̄m vt cuz venerit sponsus tales tunc appareamus vt cum christo ad nuptias gaudenter introeamus. quod nobis ꝛc.

Simonis ⁊ iude apostoloꝝ sermo. xl. iii.

¶ Hec mando vobis vt diligatis inuicem Johānis. 15. Beat⁹ Augustin⁹ in deconflictu virtutuz ⁊ vitioꝝ inq̄t. Dicit sufficit mihi ꝙ amātes me diligo sz dn̄s ꝯtra si em̄ diligitis eos qui vos diligunt quam mercedem habebitis nonne et publicani hoc faciunt certe qui odit fratrem suum manet in morte et qui diligit in deo manet ⁊ deus in eo ergo amaritudinem fellis euome ⁊ quo pacto valueris caritatis dulcedinez assume nihil enim hac suauius. nihil illa dultius. hec ille. Vt ergo alterutrum amem⁹ christus inquit Johānis. 15. Hoc est preceptuz meum vt diligatis inuicem. Et thema dicit hec mando vobis.

Hec mando vobis vt diligatis inuicem. Johānis. 15. Quatuor sunt hic principaliter consideranda. Primū est q̄s ille sit a quo alterna dilectio precipiatur. Scd̄m est quibꝫ vt se inuicem diligant iniungat'. Tercium est qualiter alter alterum diligere teneat'. Quartum est quare quilibet alium diligere moneat'. ¶ H ¶ De primo nota ꝙ ille qui mandatum de dilectione ꝓponit est xp̄us dei filius. Xp̄us. aūt interpretat' vnctus

¶ De

Vnxit em̄ eum deꝰ pater in coheredem et ꝯsortem imperii sempiterni ꝓpterea dic̄ ad eum psalmista. Vnxit te deꝰ tuus oleo leticie p̄ ꝯsortibꝰ tuis .i. p̄ aliis fidelibus ⁊ electis qui sunt cōsortes regni ꝑ opationem gr̄e. Xp̄us vero ꝯsors est regni dei patris ꝑ ydemptitatem nature. De secūdo nota ꝙ om̄ibꝰ xp̄ianis vt se inuicem diligāt precipit̄ ⁊ mandat̄. Ipsi em̄ a xp̄o dicunt̄ xp̄iani et etiaꝫ ab vncto sunt vncti. Vncti em̄ in quā sūt ad hoc vt sint cū christo reges et sacerdotes. Vn̄ dic̄ apl̄s .i. ad Cor. 2. Qui vnxit nos deꝰ est et q̄ signauit nos et dedit pignꝰ spūs in cordibꝰ nr̄is. Nota in hac autoritate tria bona que christus fecit xp̄ianis viꝫ ꝙ eos vnxit ⁊ q̄d signauit ꝙ etiā pignꝰ spūssancti eis dedit. Vnxit em̄ nos ih̄us xp̄c in reges et sacerdotes vt dic̄ glo. vt scꝫ habeamus cū illo dignitatē regalē ac eminentiā sacerdotalē. Signauit etiaꝫ nos .i. discreuit ab aliis hoībꝰ signo crucis vt glo. testat̄. Acceperunt em̄ electi signū dei viui in frontibꝰ suis. Sic̄ dr̄ in Apo. Preterea dedit pignꝰ spūssancti in cordibꝰ nr̄is. Hoc pignus datū ē nobis quando videlicet regenerati sumꝰ ex aqua et spūsancto in salutari baptismo. Ve illis qui hoc preciosum pignꝰ salutis eterne per vile peccatum amiserunt. Consultum est eis vt illud sine aliqua dilectione per veram penitentiaꝫ recuperare laborant. Mādat igitur christꝰ vniuersis christianis vt inuicem se diligant sic inquiens. Hoc mando vobis vt diligatis inuicem ꝛc. ¶ I ¶

¶ De tercio nota ꝙ tribꝰ modis debēt se inuicem diligere christiani viꝫ. corde. ore. et opere. Vnde et dominꝰ non dicit singularit̄ hoc mando tibi sed dicit pluraliter hec mando vobis quia in pluribus consistit dilectio que inuicem est habenda. Debemus igitur nos inuicem diligere. corde. ore. et opere. Vnde et dominꝰ ter mādat et precipit vt nos inuicem diligamus. Ille etiam discipulus qui recubuit in sinu ihesu in epl̄a sua ter monet vt nos alterutruꝫ diligamꝰ. Ideo de dilectione cordis dicit dominꝰ Joh. 13. Mandatum nouum do vobis vt diligatis inuicē scꝫ corde sicut dilexi vos De eadem dilectione dicit Johan. prima canonica. ca. 3. Hec est annuntiatio quam audistis ab initio vt diligatis alterutrum corde viꝫ. Vnde sequitur post pauca. Omnis qui odit fratrem suum homicida est. Dilectio vero cordis consistit ad minus in tribꝰ videlicet. In pia compassione in boni optione in fidei conseruatiōe Quicunqꝫ enim alterū diligit sine dubio compatiatur ei in necessitatibus suis et miseriis siue sint corpales siue spirituales. Propt̄ hoc dicit. Joh. p̄ma. can. 3. Qui habuerit substantiam huiꝰ mundi et viderit fratrem suum necessitatem habere et clauserit viscera sua ab eo quomodo caritas dei manet in eo ¶ Aparitio igitur

viscerum est pia cōpassio. Itē qui alium diligit ⁊ nō pt̄ ei subue
nire saltem optat et desiderat ei bonū Hanc dilectionē ⁊ hūc affe
ctum habuit paul⁹ qui dicebat ad Ro. 9. Optabam ego ipse a-
nathema esse a xp̄o ꝓ fr̄ib⁹ meis q̄ sunt cognati mei ſm carnem
qui sūt isrl̄ite. Ecce paul⁹ q̄ fuerat iude⁹ optat ꝓ conuersione iu
deorum anathema fieri a xp̄o. i. optat vel diutius viuere in hoc se
culo ⁊ ꝑegrinari a xp̄o vel etiā optat ad tempus ire in ignē pur-
gatorii pro salute ip̄oꝝ. Quid igit̄ optare debet xp̄ianus xp̄iano
hic vehement̄ reprehendendi sūt q̄ mortē vel gehennā vl̄ alias ad
uersitates ꝓximis suis optāt. Tercio dilectio attendit̄ in fidei cō-
seruatione vt viz q̄libet alteri sit fidel̄. Vnde dr̄ Eccīastici. 27. Di
lige ꝓximum tuū ⁊ ꝯiungere fide cū illo ꝙ si denudaueris abscon
sa illius eū ꝑsequeris post euz glo. qꝛ irreuocabilis est. Debem⁹
etiaz nos ore inuicem diligere. Vnde dic̄ Johānis. 15. Hoc ē pre
ceptum meum vt diligatis inuicem sic̄ ego dilexi vos. Hinc etiaz
dicit. 1. Johānis. 4. Carissimi si de⁹ dilexit vos et nos debemus
alterutrum diligere. Dilectio aūt oris ad minus ꝯsistit in tribus
viz in fraterna correctiotie. in mutua oratōe. in fame emendatōe
De fraterna correctione dr̄ Prou̅. 27. Meliora sunt vulnera dili-
gentis q̄ꝫ fraudulenta oscula odiētis. Hic dicenduz est patribus
et matribus ꝙ corripere debent filios suos et filias cuz vadūt ad
tabernas et choreas. De mutua oratione dicit Jacob. 5. Orate ꝓ
inuicem vt saluemini. Fideliter autem quisq̄ debet orare pro pro-
ximo suo quia vniuscuiusq̄ oratio in sinuz suum reuertetur. Ali-
qui orant se vindicari a domino sed hoc ipse dominus prohibet.
Mathei. 5. ita dicens. Orate pro persequentibus et calumniantibus
vos vt sitis filii patris vestri qui in celis est. Attenditur eti-
am in oris dilectione vt quilibet famam alterius clarificet et emū
det. Vnde dicitur Prouer. 15. Fama bona impugnat ossa. id est
homines virtuosos. Sed heu multi sunt qui potius famam proxi
morum denigrant q̄ꝫ emendent videlicet in mundi detractores ⁊
tales deo sunt odibiles et bonis abhominabiles. Hinc etiam di-
citur ad Romanos. primo. Abhominatio hominum detractor.
Itē Prouer. 24. Cum detractoribus non commiscearis quoniam
repente consurget perditio eorum. Ibi dicit glosa. Hoc speciali-
ter vicio periclitatur totum pene genus humanuz. Tercio debe
mus nos opere ad inuicem diligere. De hac dilectione dicit dn̄s
in presenti euangelio. Hec mando vobis vt diligatis inuicē Hinc
etiaz dicit p̄ma Joh̄. 3. Filioli nō diligamus verbo neq̄ lingua
supple tantuz sed opere et veritate Ista etiā dilectio in trib⁹ ꝯsistit
videlicet in elemosinarum erogatione. in mutui subuentione. et

in pauꝑum contra impios defensione. De ꝑmo dic̄ dn̄s Luce. 6. Date et dabit̄ vobis. Itē in Lu. 11. Date elemosinā et om̄ia mūda sūt vobis. De scd̄o viz de mutuo gratis p̄stando dic̄ dn̄s Lu. 6. Mutuū dantes nihil inde sperantes. Si de mutuo q̄d non ꝓpt̄ aliq̄d tempale lucrū sed tm̄ ꝓpter xp̄m prestare debes ꝓximo tuo nihil est sperandū multo fortius nihil ē accipiendum. De tercio viz pauꝑum defensione dic̄ Job. 29. Pat̄ erā pauꝑum ꝯterebam molas iniq̄ ⁊ de dentib̄ illi⁹ auferebā predā. Hinc etiā dr̄ ꝓuer. 24. Erue eos q̄ ducunt̄ ad mortē ⁊ q̄ trahunt̄ ad meritū liberare ne cesses. Et Eccīastici. 4. Libera eā q̄ patit̄ iniuriā de manu sup̄bi. De q̄rto nota ꝙ ad minus ꝓpt̄ tres causas nos diligere debemus ad inuicē ¶ R ¶ Prīa causa ē vt eternas tenebras nō incidam⁹. Scd̄a causa ē vt vitā eternā apprehendam⁹. Tercia causa est vt deū in sua maiestate cū leticia videamus. Primo igit̄ debemus inuicē diligere ne viz ꝑpetuas tenebras incidamus. Vn̄ dic̄ Joh̄. ꝑma. 2. Qui diligit fratrē suū in lumīe ꝑmanet et scandalū in eo non est. Igitur in via illius qui ꝓximum suū sincere dilexerit non erit scandalum id est aliquis obex aut offendiculuz ꝓpter quod ruat in tenebras exteriores. Vnde sequit̄ ibidem. Qui autez odit fratrem suum in tenebris est ⁊ in tenebris ambulat et nescit quo eat. Fugiendū est itaq̄ fraternuz odium quia demergit animam in tenebras infernales. Debemus etiaz inuicem diligere vt vitam apprehendamus eternā. Vnde dicit Joh̄. ꝑma canonica. 3 Nos scimus qm̄ trāslati sumus de morte ad vitam qm̄ diligimus fratres qui vero non diligit manet in morte. Tercio debem⁹ inuicem diligere vt deum in sua maiestate cum gaudio videamus ꝓpt̄ hoc dicit Joh̄. ꝑma. 4. carissimi diligamus inuicem quoniam caritas est ex deo et om̄is q̄ diligit ex deo natus est ⁊ cognoscet deum. i. cognoscit. Ponit em̄ p̄sens ꝓ futuro. Dilectio itaq̄ fr̄nā faciē dei clarissimā p⁹ hāc vitā felici aīe rep̄sentat. Rogate ḡ dn̄m kr̄mi vt sic nos corde ore et opere diligamus ad inuicē vt in dulci dilectionis vinculo coram deo nostro mereamur aggregari ꝛc.

Item de omnibus sanctis sermo. xlv

¶ Beati pauperes spiritu qm̄ ipsorum ꝛc Math. 5. Philaretus inquit de natura morborum Languentibus lux mortifera ⁊ nociua extat om̄is. Vnde ⁊ Galienus ait. Infirmos a luce absconde et languidos vniuersos. Cuius ratio est vt dicit auerrois. Nam lux solaris plena est athamis. athamoꝝ autem densitas respirationem non permittit fieri in infirmis. Sic cunctis languentibus mente nocet lux et serenitas affluentie mundane. Vnde athana Nihil aliud q̄ꝫ mortem corporis et anime ipsa infert felicitas et

affluētia huius vite: patet hoc manifeste de diuite horrea ampliāte cui dictū est hac nocte morieris ꝛc Lu. 12. Et de diuite epulone in inferno sepulto Lu. 16. Elegant̄ g̊ veritas inq̄t. Bti paupes spū.

Beati pauperes spū qm̄ ipsoꝝ est regnum celeoꝝ Mat. 5. Nota ꝙ hodie agit̄ solennitas omniū sanctoruꝫ videlicet angelorum patriarcharum ꝓphetarum apl'orum martirū confessorum virginum continentium ⁊ omniū aliorum electorum Vnde in pn̄ti euāgelio ⁊ beatitudo singulorum ꝓponitur et causa beatitudinis singulorum. ¶ L ¶ Beatitudo vero sanctoꝝ p̄ma origine a fonte sancte trinitatis ꝓcedens influit in humanitatē xp̄i A xp̄o vero beata virgo maria suscipiens beatitudineꝫ tanq̄ nobilis glorie aqueductus deportat eā angelis patriarchis ꝓphetis apostolis martiribus confessoribus virginibus ⁊ cōtinentibus ac deinceps omnibus aliis sanctis. Primo igitur ostēdit dn̄s quare angeli beatitudineꝫ sint assecuti sic inquiens. Beati pauperes spū qm̄ ipsorum est regnum celorum glo. pauperes spū sunt humiles non inflati non alta sapientes sed timentes. Hoc congrue dicitur de sanctis angelis non de reprobis a celo ꝓpter superbiam deiectis sancti angeli quia se sub deo humiliauerūt ⁊ creatorē suū filialiter timuerunt in gratia persisterunt: et in regno celorum confirmati fuerunt. Si igit̄ angelorum consequi volumus societatem imitem̄ ⁊ ipsorum humilitatē Et nota ꝙ superbia sūmopere est fugienda Deus quippe superbos sūme detestat̄ ⁊ odit: vnde dicit Jaco. 4. Deus superbis resistit humilibus aūt dat gratiam. Humiliamini ergo in conspectu dei et exaltabit vos: dicit etiam Eccl'iastici. 10. Quid superbit terra ⁊ cinis. Iniciū omnis peccati est superbia qui tenuerit illam replebit̄ maledictis glo. in corpore ⁊ anima ⁊ subuertet eum in finem: sequit̄ infra. Perdidit deus memoriam sup̄norum ⁊ reliquit memoriam humilium sensu glo. i. humiliū corde Secundo dn̄s ostendit quare sancti patriarche celestē beatitudineꝫ sint consecuti ita dicens. Beati mites qm̄ ipsi possidebunt terram. Ammirabiliter mites erant ⁊ patientes sancti patriarche. iniurias enim hominū malignorum in magna mansuetudine sustinuerunt sicut liber Genesis satis euidenter declarat. vnde ⁊ ipsi non solum terre morientium sed et terre viuentium possessores effici meruer̄t Abundantes quippe ⁊ in ista vita fuerunt et postmodū ad regni celestis abundantiam peruenerunt. Discamus igitur eorum mansuetudinem imitari in terris si ipsis sociari desideramus in celis: de mansuetudine d̄ in p̄s. 36. Mansueti autem hereditabunt terram subaudi viuentiuꝫ ⁊ delectabunt̄ in multitudine pacis scꝫ ecclesie

De

triumphantis: ad mansuetudinem inuitat nos Ecclastici.10. Fili in mansuetudine serua aiam tuam. Magna ergo virtus est mansuetudo cum per eam aia conseruet: vnde et dns dixit ad discipulos suos Lu.21. In patientia vestra possidebitis animas vestras. Tercio dns declarat quare pphete peruenerunt ad beatitudinem sempiternaz ita inquiens. Beati qui lugent qm ipsi consolabunt Tante caritatis erant pphete q aduersitates proximorum suorum deflebat: hinc est q samuel deflebat saul pter suum pcm regnu amisisse. vnde et dns dixit ei. 1. Reg. 16. Vsquequo tu luges saul cum ego piecerim eum ne regnet sup israhel. Jeremias etia rumaa ciuium suoz ex caritate defleuit: vnde dicit ca. 14. Deducat oculi mei lacrimas per diem et nocte et non taceant qm si egressus fuero ad agros ecce occisi gladio. et si introiero ciuitatem ecce attenuati fame: similr et alii pphete fleuerunt. vnde et a dno solari meruert nos etia si appetimus solari a pphetis necesse est vt et lamentam cum ipsis. Glo. vero monet nos vt tribo de causis lugeam9 videlicet pro peccatis nostris et p pcis aliorum et pro desiderio celoz. Quarto dns manifestat quare apli sunt beatificati et dicit. Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiaz qm ipsi saturabunt. Sancti apostoli xpm qui est vera iustitia ardenter esurierunt et sitierunt ipsiq inse parabiliter adhesserunt. Vnde et modo ex suauissima ipsius visitatione ac fruitione sine fastidio saturant: legimus enim in Joh. 6. q pter quedam verba que dns dixit. Multi discipulorum eius abierunt retro et iam cu illo non ambulabant. Dixit ergo ihesus ad. 12. discipulos. Nunquid et vos vultis abire? Rndit ei symon petrus. Dne ad quem ibimus. q. d. dne tu ita dulcis es et bonus q a te non possum9 separari: vnde et idem petrus postea dixit ad dnm sicut legit Lu. 22. Dne tecum paratus sum et in carcerem et in mortem ire. Nos igit si cupimus cum aplis saciari oportet vt et nos esuriamus et sitiam9 corpus et sanguem ihesu xpi ipsiq fidelr seruiam9. Quinto dns ostendit quare sancti martires beatitudinez sint adepti et dicit. Beati misericordes qm et ipsi misericordia consequentur: pcipua et supma misericordia est homem circa animam suam misericordem existere. Hanc misericordia sancti martires habuerunt nihil curabat quid corpora paterent dummodo aias deo repntarent: vnde et dns dicit Mat. 16. Qui perdiderit aiam suam pter me inueniet ea. Sancti martires qm diuersis supplicis pter deum afflicti moriebant ab infidelibus aias suas pdere putabant quas tn veracter inuenerunt cum a dno gloria et honore coronati fuerunt. Nos etiaz vt imitationem sanctoz martiz misericordes

existam9 corpori nr̄o non nimis peccam9 sed ieiunem9 vigilem9 oremus laboremus vt apud dn̄m misecordiā cōsequamur. Sexto dn̄s manifestat quare sancti confessores ad eternam beatitudinem peruenerunt ita dicens. Beati mundo corde qm̄ ipsi deū videbūt Nota q̄ puluis tp̄alium bonoꝝ mirabiliter conturbat et excecat oculos cordis. proinde sancti confessores atq̄ pontifices non erant cupidi rerum temporaliū sed largi fuerunt et elemosinaꝝ operibꝰ dediti vtpote gregori9 nicolaus martin9 ⁊ alii q̄plures ep̄i. Per lacrimas etiaꝫ ⁊ compunctiōes corda sua mundauer̄t: et ꝓpterea nunc cū inenarrabili gaudio dei faciez ꝯtemplant̄ Imitem̄ ⁊ nos sanctos confessores in contemptu rerum mundanaꝝ et largitione elemosinaꝝ necnon ⁊ in ꝓfusione lacrimarum vt mundis anime oculis deum in gloria cernere mereamur. Mundi enim sunt oculi dicit glo. quos non arguit conscientia peccatoruꝫ. Septimo dn̄s innotescit q̄ virgines ⁊ ꝯtinentes in eterna beatitudine sint collocate: dicit em̄. Beati pacifici qm̄ ipsi filii dei vocabunt̄. Virgines ⁊ ꝯtinentes carnē que semp̄ ꝯcupiscit aduersus sp̄ūm per castitatē exercicia a suis ꝯcupiscentiis refrenantes spiritui subeger̄t ⁊ inter carnem ⁊ sp̄ūm cum dei adiutorio pacem fecerunt: vnde ⁊ filii dei iam vocant̄ ⁊ cum hac filiatione dei etiaꝫ similitudinē sunt adepti ꝓpter hoc ille virgo Joh. dicit in. 1. ca. 3. Vide q̄lem caritatē dedit nobis deus pater̄ vt filii dei noīemur ⁊ simus: nunc filii dei sum9 sed nondū apparuit qd̄ erimus: scimus qꝛ cum apparuerit similes ei erimus qm̄ videbim9 eum sicuti est. Imitem̄ et nos virgines et continentes carnemq̄ nr̄am a libidinosis ꝯcupiscentiis refrenem9 pacem q̄ inter carnem et sp̄ūm facere studeamus: vt dei filii vocari mereamur. Octauo ⁊ postremo dn̄s aperit quō oēs electi beatitudinem sunt adepti ⁊ dicit. Beati qui persecutionez patiunt̄ ꝓpter iusticiaꝫ qm̄ ipsoꝝ est regnum celoꝝ. Oēs em̄ electi per sustinentiā persecutionum ingressi sunt regnum celoꝝ. Oportet quippe vt oīs electus vel a deo vel a dyabolo vel ab homine siue sit bonus siue malus persecutionem patiat̄ si vult pertingere ad regnum celoꝝ. vnde dicit apl̄s ad Thi. epl̄a. 2. ca. 3. Oēs qui pie volunt viuere in xp̄o persecutionez patient̄. Persecutio que a deo infligitur sunt infirmitates ⁊ alie mundi aduersitates. Persecutio que infertur a dyabolo sunt diuersimode temptationes. Persecutio quā infligit bonus homo sunt increpationes verboꝝ ⁊ correctiones verberuꝫ quas pro culpis suis infligit his qui suo regimini sunt commissi. Persecutio quam infert malus homo sunt odia et detractiones et rerum violente vel fraudulente subtractiones. Omnes p̄dicte persecutiones cooperant̄ in bonum his qui s̄m ꝓpositum vocati sunt

sancti. Rogate ergo dñm vt sic electos suos imitemur quatenus celestem beatitudmē cum ipsis participare mereamur. Qđ nob ꝛc.

Item de omnibus sanctis. Sermo. xlvi.

¶ Vidi turbam magnā quam dinumerare ꝛc Apoc. 7. ¶ Beati oculi qui videbunt oēs sanctos ac electos dei turbam magnam sanctam mundaꝫ ac victoriosam cuius turbe glorioſissime ſcꝫ oim sanctoꝝ hodie festum peragit: de quo festo inquit deuotus Bern Non parum inuenit fructuosa ommū sanctorum memoria quoꝝ hodie gaudia celebrant que languorē tporem ac errorez depellit Languorez cum eorum intercessione nostra infirmitas adiuuatur Tporem cum ex ꝛsideratione beatitudmis eoꝝ nra negligentia excitat. Errorē cum de eoꝝ exemplo nostra ignorantia informat hec ille. Ergo frēs carissimi omni deuotiōe laudate dñm in sanctis eius sicut habet ps. 150. Qđ si feceritis ipsi pro vobis intercedent ⁊ sic deuota mente quibus dicere poterit. Vidi turbam magnam ꝛc

¶ Vidi turbam magnaꝫ quam dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus ⁊ tribubꝫ et populis ⁊ linguis stantes ante thronum dei in conspectu agni amicti stolis albis et palme in manibus eorum Apoc. 7. Hic occurrunt. 5. pncipaliter notanda. Primum est qui sunt isti qui ante thronum in conspectu agni stare dicunt. Secundum est quid sit signum quo signati esse scribant. Tercium est que sint stole albe quibꝫ amiciunt. Quartū est que sint palme que ab ipsis in manibus ferunt. Quintū est qđ sit beneficium qđ ab agno consequunt. ¶ ℟ ¶ De primo nota q̄ illi qui coram agno stare dicunt est congregatio oim beatoruꝫ collecta ex oībus gentibus ⁊ tribubꝫ hebreis siue iudei figurant qui per circumcisionez ⁊ legem mosaycam sunt saluati sicuti abraham ysaac ⁊ iacob moyses dauid ac multi infiniti. Illi qui collecti sunt ex pplis exprimunt xpianos qm ipsi specialiter sunt populus dei qui per pcepta noue legis bene adimpleta saluari meruerūt. Illi etiā qui collecti sunt ex linguis figurant religiosos q̄ sepe ex diuersis linguis in vnam religionem conueniunt qui etiā nouis linguis loquunt postꝫ religiom se dederunt: recedunt enim vetera de ore ipsorum. Omnes ergo electi ex bonis gentibus ⁊ tribubꝫ ⁊ pplis ⁊ linguis congregati stant coram agno. ihesu xpo. Ipse enim est ille agnus immaculatus qui per pcium ppositum ⁊ desideria sanctorum occisus est ab origine mundi. Stant inꝫ a persecutionibꝫ quibꝫ olim subiacuerūt erecti et in gloria sublimati. Et vere dignū est vt coram ipso per cuius sanguinē sunt redempti stent ex omni corde et gratias referentes. ¶ ℟ ¶ De secundo nota q̄ signū quo

¶ Sanctis

signati esse scribunt est fides de diuite patris ⁊ filii et spūssancti: ⁊ de hac humanitate ihesu xp̄i: q̄si em̄ q̄dam thau fuit diuinitatis patris ⁊ filii ⁊ spūssancti cui apposita est quasi quedam tabula humanitatis ihesu: ⁊ ita hec fides est quasi quedaz crux que fidelium frontibus infigit̄ vt saluent̄: hinc dicit Joh̄·apoc̄·7·Vidi alteruz angelū ascendentez ab ortu solis h̄ntem signū dei viui ⁊ clamauit voce magna q̄tuor angelis quibus datum est nocere terre ⁊ mari dicens. Nolite nocere terre ⁊ mari neq; arboribz q̄aduseq; signem9 seruos dei in frontibz eoz. Per angelū qui ab ortu solis ascendit ipse dei filius intelligit̄ qui natus est ex maria virgine. Ipsa q̄ppe fuit ortus veri solis. Habuit aūt xp̄us signū dei viui qz diuinitate patris ⁊ suūpsius necnon spūssancti manifestauit huic mundo·vñ dicit Joh̄·17·Pater manifestaui nomen tuū hoibus quos dediſti mihi de mundo ⁊ ipse cognouer̄t vere quia a te exiui et credider̄t quia tu me misisti: de manifestatione spiritussancti d̄ Joh̄·14·Ego rogabo patrez ⁊ alium paraclitū dabit vobis vt maneat vobiscū imeternum spūm veritatis quem mundus nō potest accipere quia nō vidit eum nec scit eū: vos aūt cognoscetis eum qz apud vos manebit ⁊ in vobis erit. Signū etiā dei viui erat crux sancta quā ipse ihesus sibi baiulauit exiens in eum qui d̄ caluarie locum sicut testat̄ Joh̄·19. Iste ergo angelus·i·ihesus xp̄s clamat q̄tuor angel̄·i·illis spiritibz qui ad vindictam illoz deputati sunt qui peccant in q̄tuor plagis huius mundi: ait inq̄z. Nolite nocere terre ⁊ mari neq; arboribz·i·nolite finah percussione nocere auaris qui per terrā figurant̄ quia terrena semp querunt·nec etiam luxuriosis qui per libidinem despumant vt mare: nec etiā arboribz·i·superbis qui p elationez semp tendunt ad alta quousq; signemus seruos dei nr̄i in frontibz eorū·i·donec oēs qui saluandi sunt per fidem trinitatis ⁊ humanitat̄ mee signati sunt vt h̄ signo a reprobis discernant̄ De tertio nota q̄ stole albe quibz electi sunt amicti est innocētia ⁊ vera penitentia: quia sine altera istaruz venerit mittet̄ in tenebras exteriores vbi erit fletus ⁊ stridor dentiū: non enim habet vestem nuptialez: de istis stolis d̄ Apoc̄·zz·Beati qui lauāt stolas suas in sanguine agni vt sit potestas eorum in ligno vite ⁊ per portas intrent in ciuitatē videlicet ihrosolimā supernā. De quarto nota q̄ palme quas in manibz ferunt significant septemplicē victoriam quam sancti obtinuer̄t septemplice duce exercitus dyaboli deuicto ⁊ hoc per aduersoriuz spūs septiformis. Septem quippe sūt duces exercitus dyaboli videlicet superbia ira inuidia auaricia accidia gula luxuria Qui hos septē duces deuicerint palmas q̄ sūt signa victorie in manibus suis gloriose portabunt in celis: de his septem ducibz

¶ De

ac eorum exercitibus dicit dñs ad Job·39· Nunquid p̄bebis equo fortitudinē qui ꝓcul adorat̄ bellum exhortationē ducū ⁊ vllulatū exercitus· Per equum intelligit̄ robustus miles xp̄i qui glorificat ⁊ portat deum in corde et corpore suo. Iste ꝓcul adorat̄ bellum ꝙ dyabolus aduersus eum suscitare ꝓponit: p̄parat enim aīam suaꝫ ad temptationē ⁊ contra exhortationem mutuā ducum exercitus dyaboli inuocat in adiutorium auxilium spūssancti· ¶ D ¶ De quinto nota videlicet electos ab agno tale beneficiū consequi qđ deducit eos ad vite fontes aquaꝝ: vnde legit̄ Apoc̄·7· cum Joh̄ vidisset illam gloriosā turbam agno assistentem dixit ei vnus de senioribus. Hi qui amicti sunt stolis albis qui sunt ⁊ vnde venerūt Rñdit iohes· Dñe mi tu scis. Cui dixit senior. Hi sunt q̄ venerūt de tribulatione magna ⁊ lauerunt stolas suas et dealbauer̄t eas in sanguine agni ideo sunt ante thronū dei ⁊ agn⁹ qui in medio throni ē reget eos: ⁊ deducet eos ad vite fontes aquaꝝ. Et nota ꝙ·5· fontes sunt in regno dei ad quos agn⁹ electos suos deducit Primus est fons ꝯsolationis ibi enim absterget de⁹ oēm lacrimā ab oculis sanctoꝝ. Scđs est fons q̄etionis: abstersis nanqꝫ lacrimis ammō dicit iam spūs ·i· tota trinitas vt requiescāt a laboribus suis Tercius est fons refectionis: q̄escentes quippe reficient̄ ⁊ inebriabuntur ab vbertate dom⁹ dei. Quartus est fons exultationis electi denique post diuinā consolationem ⁊ dulcem requietionem ⁊ suauissimā refectionem nimirum ꝓrumpent in vocem exultationis Vox em̄ exultatiōis ⁊ salutis est in tabernaculis iustoꝝ. Quintus est fons dilectionis· quō enim eum ardenter non diligent qui eos consolat̄ ⁊ requiescere facit omni ⁊ reficit bono: de his fontibus đ Ysa·12· Haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris· ¶ P ¶ Econuerso in inferno·5· fontes siue fluuij dicuntur esse de quibus draco infernalis damnatas animas velint nolint potare cōpellit· Primus fons siue fluuius stix appellat̄: de quo misere aīe potātes odio se habebunt adinuicem. Secundus vocatur flageton de quo damnati bibentes irascentur ⁊ indignabunt̄ sibimetipsis et aliis quorum occasione sunt perditi Tercius đ letheus de quo reprobi potantes amentiā incident ⁊ obliuionē gaudij p̄teriti et libidinis transacte. Quartus vocat̄ acheron de quo cum biberint in inferno positi inestimabilem tristiciaꝫ patient̄. Quintus appellat̄ cochiton de quo cum potati fuerint miseri peccatores inconsolabil̄r lugebūt ⁊ flebunt. Rogate ergo carissimi dñm vt sic sanctos suos imitem̄ in terris vt ꝯsortes gaudij eorum esse mereamur in celis. Qđ nob·

De cōmemoratione animarum. Ser.xlvii.

¶ Audiui vocē de celo dicentē mihi beati ꝛc Apoc̄·14. ¶ Fideliū

animaꝝ deuotis suffragiis memores esse debemus: ipsi enim clamando dicūt nobis illud Iob. 19. Miseremini mei miseremini mei saltem vos amici mei. Quibus autez aiabus ecclesie suffragia pſint inquit Greg9. Suffragia ecclesie non pſunt electis qz statim euolant ad gloriā nec etiam damnatis qz statim post mortem pgunt ad penā eternā sed solum aiabus in purgatorio detentis. Quanta autem sit purgatorij pena inquit beatus Aug9. Omnes pene q̄s passi sunt martires in hoc mundo non possunt minime pene purgatorij compari. Attende ergo diligēter homo illud quod scribit Ecclesiastici. 37. Memento iudicii mei quia sic erit a tuū mihi heri tibi hodie. Mala ergo vitemus ac deuotis suffragiis dño p animabus in purgatorio detentis supplicemus quia beati mortui ꝛc.

Audiui vocem de celo dicentez mihi scribe beati mortui qui in dño moriuntur Apoc. 14. Nota q̄ verba ista videlicet beati mortui qui in dño moriunt̄ digna sunt p̄dicari a ab oībus memorie cōmendari cū etiaz vox celestis iusserit ea scribi. Duo principaliter sunt hic notanda. Primū est q̄ sint mortui qui in dño moriunt̄. Scōm est q̄re sint beati qui in dño moriunt̄. ¶ De primo nota q̄ illi in dño moriunt̄ qui xp̄m dū viuerent induerunt. qui fm formā a vitaz xp̄i vixer̄t ꝓpterea monet nos apl's ad Ro. 13. Induimini dñm ihesum xp̄m glo. induite formaz xp̄i in omnibus. Item dicit apl's ad Gal'. 3. Quicunq̄ in xp̄o ihesu baptisati estis xp̄z induistis. Igit̄ qui desiderat mori in dño debet inueniri in dño Ille vero inuenie in dño qui vixerit fm vitā dñi Vita autem dñi licet innumerabilibz virtutibus cōmendabilis sit a imitabilis: nos tñ in sex virtutibus ipsum imitari debemus vt feliciter moriamur in xp̄o. Debem9 inq̄ dñm imitari in mundicia iustitia a veritate in dilectiōe in mansuetudine in humilitate Prio igitur debemus ihesu xp̄o similari per vite mundiciaz. Ipse quippe mundus fuit a impollutus: vnde petrus appellat eum agnū immaculatum. 1. Can. 1. ita inquiens. Non corruptibilibz auro a argento redempti estis sed p̄cioso sanguine sez agni incōtaminati et immaculati ihesu xp̄i. Ad hoc aūt vt mundi simus et immaculati hortamur in p̄s vbi dicit. Beati immaculati in via ꝛc. Simꝰ ergo mundi luxuriā fugientes quia sine mundicia saluari non possum9 hinc d̄ in Iob. zz. Saluabit̄ innocens: saluabitur autez mundicia manuū suarum. i. mundicia oīm operum suoꝝ. Secundo imitari debem9 ih̄m in iustitia quia ipse iustus fuit qd̄ recognouit centurio qui cum xp̄s expirasset in cruce dixit vt testatur Lu. zz. Vere hic homo iustus erat. Per iustitiam itaq̄ dño assimulari debemus. Si enim in obitu nostro iustitia precesserit faciem nostram gloria dñi

De

colliget nos in hospicium sempiternum vt dicit Psa. 58. Intreibit faciem tuam iustitia tua et gloria dñi colliget te. Et nota q dicit glo. sup illud Mat. 5. Beati qui esuriunt & sitiũt iustitiã. Justitia est sua cuiq tribuere sibi & primis et deo. Justitia igit est vt nosmetipsos pro peccatis nostris affligam9 vt primis ablata restituamus & vt deo super beneficiis suis gras agam9. Tercio debem9 xpm imitari in veritate: ipse em verax fuit. vnde dixerunt ei iudei Mat. zz. Mgr scimus quia verax es & viam dei in veritate doces ipse etiam de semetipso dicit Joh. 14. Ego sum veritas. Debemus itaq dño similes existere per veritatem. Per veritatem qppe homes saluabunt & per mendacium damnabunt: q per veritatem homes saluent testat ipsa veritas Joh. 8. ita loquẽs ad discipulos. Vos cognoscetis veritatẽ & veritas liberabit vos supple de manu damnationis eterne: q etiam mendacium hommes in damnationem transmittat declarat ps ita loquens ad dñm. Perdes omnes qui loquunt mendacium. Veritatem igitur et deo et primis nostris exhibere tenemur vt vtriq qd primisimus persoluam9: aliquin saluari non possumus. Quarto debemus dñm imitari in dilectione Ipse enim dilexit nos & lauit nos a pctis nostris in sanguine suo sicut d Xpoc. 1. hinc monet nos aplus ad Eph. 5. Estote imquit imitatores dei sicut filii carissimi et ambulate in dilectione sicut et xps dilexit nos et tradidit semetipsum pro nobis oblationem et hostiã deo in odorem suauitatis. Per dilectionẽ itaq xpi similitudinem repntare debemus vt videlicet cor nostr ab inuidia et omi odij rancore mundem9 & vt libenter elemosinas nras pposse nro pauperib erogemus. Odior qppe elongatio et elemosinar pia erogatio sunt duo papua fraterne dilectionis augmenta. Quinto debemus dñm imitari in mansuetudine. mitis enim & mansuetus erat ihesus xps: vnde ipse de se dicit Jere. 11. Ego qsi agnus mansuetus qui portat ad victimã. Per mansuetudinem igit xpi imaginem portare debem9 in nobis: vnde dicit Greg9. Mansuetudo imagine dei seruat in nobis qui semper est tranqllus sed ira dissipat que multis virtutibus priuat que dum quietem menti tollit spiritussanctus ibi non quiescit si itaq imago mansuetudinis xpi inuenta fuerit in nobis consortes erimus hereditatis illius. Sexto debemus dñm imitari in humilitate: xps enim sume humilis fuit propter qd de ipso dicit aplus ad Phil. z. Exinaniuit semetipm formam serui accipiens et humiliauit semetipm factus obediẽs vsq ad mortem: mortem aũt crucis. vnde & ipse specialiter inuitat nos vt discamus ab eo mansuetudinẽ & humilitatem ita dicens Mat 11. Discite a me q mitis sum & humilis corde. Oportet ergo nos

esse humiles si volum⁹ in gloria sublimari: vnd dicit Job.5.Qui humiles ponit in sublime ⁊ merētes rigit sospite. Qui igitur dñm in p̄dictis ⁊ aliis virtutibus imitat⁹ fuerit moriet in ipso et semp beatus erit. ¶ R ¶ De secundo nota q̄ illi qui moriunt in dño beati sunt ꝓpter duo que immediate sequuntur. Intrant enim in suauissimam requietionem ⁊ habebunt delicatissimam refectionem de prima.i.de suauissima requietione statim subiungit. Ammodo iam dicit spūs.i.tota trinitas dicit glo. vt requiescant a laboribꝫ suis. Suauissimū itaq; lectum inuenunt hi qui ita vt supra dictū est in dño moriunt. Lect⁹ aūt iste ē ipsa dulcis ꝫsolatio creatoris de hac consolatione ipse per Ysa. dicit ca. vlt. Quomō si cui mater blandiat ita ego consolabor vos ⁊ in iherusalem cōsolabimini: de scdo.i.de delicatissima refectione morientiū in xp̄o sequit Xpōt.14 Opera enim illoꝝ sequunt illos glo.i.merces operꝫ suorꝫ: q̄libet itaq; virtus quaq; homo bonis operibꝫ exercitus est in hoc mundo speciale seculum retributionis apportabit ⁊ ꝓponit anime in reqe ꝫstitute: speciale q̄ppe seculū apportabit corporis ⁊ aie mundicia ⁊ speciale iustitia: qō etiam de veritate de dilectione de mansuetudine de humilitate ac aliis virtutibꝫ est dicendū: de hac refectione solenni d Ysa.49.Erunt reges nutricii tui et regine nutrices tue Per reges intelligunt pater ⁊ filius et spūssanctus qui inseparabili vnitate tenent regnū celoꝝ. Per reginas aūt virtutes exprimunt que sic dictū est ex trinitatis celerario sercula accipientes ꝓponent felicibꝫ aiabus Rogate g̃ carissimi dñm q̄tenus det nobis sic viuē ꝑm ipm vt moriam in ipso ac semp ꝫsolem ac reficiam ab ipso ꝛc.

De sancto Martino. Sermo.xlviii.

¶ Sint lumbi vestri p̄cincti ꝛc Lu.12. ¶ Theophil⁹ in breuiloqo diuersarum artium sic inquit. Quis aliis metallis corruptionem inferat sulphuris arsio: impossibile tñ ē vt noceat ipsi auro. Cui⁹ ratio est vt dicat Tullius quia aurum est perfectissimū metallorꝫ in cuius signū aurum purum si milles annis cremaret: nullum tñ ab actiōe ignis recuperet detrimentū vt recitat Terenti⁹: sic q̄ quis de cunctis humanis statibꝫ semp aliquibꝫ estus pueniat sulphuris nunq; tñ meterni nocere poterit auro castitatis: vnde Ambrosi⁹. Cunctis carnalibꝫ actibꝫ gehennale p̄sto erit incendium: a castitate aūt meterni erit alienū. Castitate g̃ laudāda euāgelista inqt. Sint lumbi vestri p̄cincti ⁊ lucerne ardentes sup̄ple in manibus vestris Lu.12. In verbis p̄missis duo primo patr sūt hic notanda. Primum est q̄ter lumbos nostros p̄gere debeam⁹. Secundum est que sint lucerne ardentes quas nos dñs

ãmonet vt feramus ¶ De primo nota q̃ p hoc q̃ dñs dicit Sint lumbi vestri p̃cincti monet nos vt carnis petulãtia castitatis cingulo restringamus: vnde Greg9. Lumbos precingamus cum carnis luxuriam per continentiã coartamus. Hoc p̃ceptum beat9 martinus laudabil'r fuit executus·ipse em̃ vir̃go credit̃ pmansisse ꝓpter qd̃ de triplici aureola gaudet in celis. Aureolam virginum defert quia in virginitatis puritate decessit. Habet etiaz p̃dicatoꝝ aureolã quia verbum dei p̃dicauit ⁊ ipsam matrem suã necnon ⁊ multos alios a gentilitatis erroze conuertit. Martirum q̃z aureola non est frustratus: nam ⁊ de eo sic cantat̃. O sanctissima aia quã ⁊ si gladius persecutoris non abstulit tñ palmã martirii non amisit Nos etiam ad mandatũ dñi lumbos nostros p̃cingamus·i·carnis lasciuiaz continentie cingulo restringamus. Est aũt iste cingulus triplex q̃z est videlicet ↄtinentia ↄiugalis vidualis ac virginalis prima est bona secda melioz tercia optima. Cauere q̃z debem9 ne p delicias carnales putrescat cingulus castitatis: vnde dixit dñs ad Jere·13·Vade ⁊ posside tibi lumbare lineũ ⁊ pones illud sup lumbos tuos ⁊ im̃z non inferes illud. Jbidem subiungit̃ q̃ dñs dixit ei vt iret ad eufraten ⁊ absc̃deret ibi lumbare suũ. Qd̃ cum fecisset abijt post plurimos dies ⁊ tulit lumbare de loco vbi absconderat illud ⁊ ecce c̃putruerat ita vt nullo vsui aptuz esset. Per lũbare lineum castitas intelligit̃ que a deo multis obsecrationibꝰ ac laboribus est obtinenda·circa lineũ em̃ multe solicitudines ac labozes requirunt̃. Di igit̃ lumbi in quibus libidinis est seminarium sunt accingendi·Caueri aũt debet ne in aquaz gule ⁊ deliciaꝝ carnaliũ inferat̃. Cito quippe in crapula ⁊ ebrietatibꝰ castitatis cingulum perit ac putrescit: vnde ⁊ lumbare Jere·apud eufraten c̃potuit. Eufrates em̃ frugifer interpretat̃ ⁊ significat delicias ac abundantias corporales. Et nota q̃ non solum lumbi sed et ipsum cor est p̃cingendum: non solum enim ab opere luxurie cauere debemus ꝫ etiam cauendum est ne eam foueamus in corde ibiq̃ ei colletemur vnde Joh̃·apoc̃·1·Vidit in medio septez candelabroꝝ aureoꝝ similem filio hois vestitum podore ⁊ p̃cinctum ad mamillas zona aurea. Podoris qua iohannes xp̃m indutũ vidit fuit vestis sacerdotalis ⁊ significat castitatẽ qua totũ corpus operiri debet extrinsecus. Zona vero aurea exprimit mentis mundiciã qua cor contra luxuriaz muniri debet intrinsecus ne etiam cogitationes cordis in luxuria delectent̃. ¶ De secundo nota q̃ per ardentes lucernas bona opera figurant̃: vnde Greg9. Lucernas ardentes in manibus tenemus cum per bona opera primis nostris lucis exempla monstramus: nec castitas q̃ magna est sine bono opere: nec bonũ

opus est aliquid sine castitate. Igit̄ beatus martin⁹ bonoꝝ opeꝝ lucernas quantū ad deum ardentes et quantū ad hoīes lucentes habebat. Dilectus q̄ppe fuit deo ⁊ hoībus: vnde ⁊ eius memoria in benedictione est sicut dicit Ecclesiastici. 45. Lucerne itaq; beati martini quantū ad deum arserunt dupliciter videlicet per ꝺstantē zelum veri fidei ⁊ affectuosam dilectionem dei: tam feruentem em̄ et constantem zelum habuit veri fidei q; phana ydoloꝝ vbicunq; poterat destruxit ⁊ q; arrianis hereticis intrepide restitit licet ꝓpter hoc ab ipsis multas aduersitates et mō moda sustinuerit. tantus etiam affectus dilectionis dei erat in ipso q; oculis ac manibus in celis semper intentus inuictum ab oratione spūm non relaxabat: Faciebat enim hoc affectuosus amor dei. Imitemur ⁊ nos beatuꝫ martinum in ꝺstantia fidei ⁊ in dilectione dei. Constantia quippe fidei ⁊ dilectio dei sunt duo acuti gladij per quos dyabolū salutis nostre inimicum a regno aīe nostre exterminare debemus. isti sunt gladij de quibus dixerunt apli Lu. zz. Dñe ecce duo gladij hic ℣ Lucerne etiam beati martini quantum ad hoīes septemplicī exemplo clare luxerunt. Beatus enim martinus p̄buit hominib⁹ exemplū castitatis sobrietatis largitatis humilitatis lenitatis eq̄ tatis ⁊ veritatis. Primo igitur p̄buit nobis exemplum castitatis castissime quippe vite fuit: vnde dyabolum in hora mortis sue sibi apparentē libera voce precepit abire quia mihil immundicie in eo poterat inuenire: legit̄ etiaꝫ de eo q; aīam eius emigrantem beata virgo maria susceperit cum virginū choris. Preterea cum mortuꝰ esset sicut scriptum inuenit̄ caro eius mirabili splendore refulsit. hec oīa castitatis ea⁹ argumenta fuerunt. Secundo exhibet sobrietatis exemplum. de tpe q̄ppe militie sue inuenit̄ sic scriptū. Frugalitatē in eo laudari non est necesse qua ita vsus est vt iam illo tempore non miles sed monachus putaret. Tercio largitatis demonstrat exemplū. tante enim largitatis ⁊ caritatis fuit vt etiā cum adhuc catheciminus esset cuidaꝫ pauperi palhum suum per mediā partē diuideret quia tunc mihil aliud habuit qđ ei daret: demuꝫ cum in sacerdotio ꝺstitutus esset ipsam tunicaꝫ qua ad carnem vestiebat exuit et cuidā medico tribuit. Qrto ostendit humilitatis exemplū Tante nempe humilitatis erat q; cum adhuc miles esset plerunq; seruo calciamenta extraheret atq; detraheret ⁊ q; cubū vna cū seruo suo caperet et seruo ipse sepiꝰ ministraret: vbi modo tanta reperit̄ humilitas. Quinto exhibuit exemplū patiētie siue lenitatis: milta nanq; a malis hominibus ⁊ etiam ab ipsis demonibus passus est mō moda q̄ oīa imitatione diuina patientissime tolerauit. Sexto pfert exemplum equitatis siue iustitie: in militia demq; ꝺstitutus

⁊ postea ad dignitatē episcopalem sublimatus non erat pauperꝝ oppressor sed ꝓtector: non inuasit res alienas sed potius suas pauperibus erogauit: vnde etiam cantat̄ de eo ꝙ eius ori nunq̄ xp̄s abfuit sine iusticia vel quicq̄d ad veram vitaꝫ pertinet. Septimo p̄monstrat exemplū veritatis. verax em̄ fuit in iudiciis ⁊ in ceteris verbis suis: vnde verba sua tante fuerunt virtutis ꝙ veritatis imperio tres mortuos suscitauit. Nos etiā carissimi hunc venerabilē virum in his .7. virtutibus videlicet castitate sobrietate largitate humilitate lenitate equitate ac veritate imitari debem⁹ vt ante dei ꝯspectum cum lacrimis ardentibꝰ veniamus. Castitas q̄ꝓpe aīam per obsidionē demonū secure transire facit: non em̄ hn̄t demones partem in aīa casta ⁊ pura. Sobrietas aīe deum on̄dit: sobrietas enim est lumen aīe in quo lumen eternū videt̄: vnde d̄ in p̄s. In lumine tuo videbim⁹ lumen. Largitas siue miscd̄ia faciē dei dum ab aīa videt̄ exhilarat. Beati em̄ misericordes qm̄ ipsi miscd̄iam ꝯsequent̄. Humilitas aūt aīaꝫ collocat in sede sublimi: oīs em̄ qui se humiliat exaltabit̄. Lenitas siue patiētia aīe copiosā passionez in regno dei largit̄. Mansueti enim hereditabunt terram subaudi viuentiū sicut d̄ in p̄s. Equitas siue iusticia aīam cuiuslibet dignitati in celis associat. cum em̄ eq̄tas siue iusticia reddat in hac vita vnicuiq̄ qd̄ suum est cōueniens est vt illa vita cum his quibꝰ sua reddidit gaudeat et letet̄. Veritas vero aīam in superna felicitate ꝯfirmat. qui em̄ per veritatē stabilis fuit corde ore et opere dignū est vt ibi stabilitatem consequatur eternam. Qd̄ nobis prestare ꝛc

De beata Cecilia. Sermo. xlix.

Simile est regnum celorum thesauro ꝛc Mat. 13. Quis sit iste thesaurus declarat beatus Jero⁹ dicēs. Thesaurus iste in quo sūt oēs thesauri sapientie ⁊ scientie abscōditi aut deus verbū est qui in carne xp̄i videt̄ absconditus. aut sacre scripture in quibꝰ posita est noticia saluatoris. Quare autez hic thesaurus dicat̄ in agro absconditus ostendit beatus Aug⁹ dicēs. Hunc thesaurum dixit in agro absconditū scz duo testamenta in ecclesia que cum q̄s ex ꝑte intellectus attigerit sentit hic magna latere ⁊ vadit et vendit oīa sua scz tꝑalia ꝯtemnens compat sibi ociuz vt sit diues cognitiōe dei atendens saluatorem dixisse. Simile est regnum celorum ꝛc.

Simile est regnum celoꝝ thesauro abscondito in agro quē qui inuenit homo p̄ gaudio illius vadit ⁊ vendit vniūsa que habet ⁊ emit agꝝ illum Mat. 13. In verbis p̄missis tria principaliter sunt notāda. Primū est quid per agrum in quo thesaurus abscōditus est intelligi det̄. Scd̄m est quid per thesauꝝ absconditū figuret̄. Tercium est quid per agri thesauꝝ continens

comparet. De primo nota q per agruz regnum celorum intelligit
⁊ hoc ꝓpter q̄tuor. In agro qui ꝓpe ouiuz pastus inuenit ⁊ cantus
auium audit: in agro etiam est aeris puritas ⁊ florum amenitas.
X ¶ Primo igit regnum celoꝝ agro comparatur qꝛ oues in agꝝ
ad pastum educuntur. Per oues intelligunt electi qui pascua vite
eterne ductore ihesu sūmo pastore in regno celoꝝ ⁊ quesierunt et
inuenerunt: vnde ipse dicit Joh. 10. Ego sum pastor bonus oues
mee vocē meā audiunt ⁊ ego cognosco eas et sequunt me ⁊ ego
vitā eternā do eis: ecce bona pascua videlicet vita eterna. Et nota
q pascua huius agri benedicti valde sunt cōmendabilia: non em
gn̄ant aliq̄d mortis periculuz cum sit in eis vita eterna vt dictum
est nec grauant stomachū nec hebetant sensum nec pariunt aliq̄d
sui fastidium: vnde dicit Anshelmus in li° de beata sufficientia. O
patria celestis plena deliciis plena suauitate plena decore esca tua
non grauat stomachū nec hebetat sensū nec gignit fastidium. ista
refectio q̄ tuis ciuibꝰ apponit melliflua in gustu hoc vnicuiq; sapit
in quo fuerit delectatus. Item regnum dei agro comparat q̄a ibi
voces auiū audiunt. Per aues intelligunt aīe beatoꝝ que duabꝰ
alis videlicet per dilectionē dei ⁊ ꝓximi vel alis innocētie et pn̄ie
de laqueo venantium. i. demonioꝝ volauerunt ad regnum poloꝝ
vbi certe magnifico liberatori magnifice gratias agunt: sicut d. 2
Macha. 1. de magnis periculis a deo liberati magnifice gr̄as agi
mus ipse: de cantu istaꝝ auium. i. aīaꝝ sanctaꝝ d Apoc. 14. Vocē
quā audiui sicut citharedoꝝ citharizantiū in citharis suis ⁊ canta
bant q̄si canticū nouū ante sedem dei. Dignū est vt aīe a deo per
gloriā innouate canticū nouū cantent: de hoc cātu d in p̄s. Beati
qui habitant in domo tua dn̄e in secula seculoꝝ laudabunt te. Q̄
dulcis sit armonia illius cantus vbi angeli et anime sancte simul
decantent laudem dei non potest sermo alicuius mortalis hominis
sufficiēter explicare. Tercio regnū dei comparat agro ꝓpter aeris
puritatem. Cloace q̄ꝓpe et alie sordium ꝯgregationes longe sunt
ab agro remote. Igitur cum regnū dei ab omnibus huius mundi
corruptionibꝰ longe sit remotum ⁊ cum etiaz ibi nihil corrumpat
⁊ p̄terea cum super ipsum aerem quem hic spiramus immensura-
biliter sit eleuatum constat quia ibi est magna serenitas ac inesti-
mabilis puritas: vnde dicit Joh. in apoc. 21. Ciuitas illa nō eget
sole neq; luna vt luceant in ea: nam claritas dei illuminat eam et
lucerna eius agnꝰ est. Odor igitur vniuscuiusq; electi qui ibi erit
erit sicut odor agri pleni cui benedixit dominꝰ: vnde et ysaac per
quem xp̄us intelligitur dixit ad iacob per quem quilibet electus
figuratur Gen. 27. Ecce inquit odor filii mei sicut odor agri pleni

quem benedixit dñs. Quarto regnum dei comparatur agro ꝓpter floꝛem amenitatem: in agro nanq; diuersi floꝛes inueniunt: ita ⁊ in regno xpi diuersitas est floꝛum: ibi ipse ihesus flos est pulcꝛerrimus: ipse enim est speciosus forma pꝛe filiis hoim: vnde et seipm floꝛem appellat Canti. z. Ego inquit flos campi ⁊ lilii ꝯualium: Ibi etiam intemerata virgo maria flos est multe pulcritudinis et suauitatis. Ibi singuli martires rubẽt vt rose: ibi singuli confessoꝛes vernant vt viole: ibi singule virgines candent vt lilia. ibi beata cecilia defert aureolã. i. q̃ddaz sertũ ex triplici floꝛe cõsertũ videlicet lilio rosa ⁊ viola. Lilũ defert qꝛ virgo munda fuit. Rosã poꝛtat quia pro xpo passa fuit. Violã etiã gestat qꝛ duos frẽs tyburcii ⁊ valeriani et plures alios ad dñm conuertit. vnde etiã legit ꝙ beate cecilie adhuc in terris existenti angelus dñi coꝛonaz de celis attulit ex floꝛibus odoꝛiferis delicatissime ꝓparatã. ℣ Et nota ꝙ cõtra hec quatuoꝛ que sunt in celesti patria quatuoꝛ alie sunt in valle gehenne: sicut em̃ in celo sũt pascua vberrima ita in inferno est fames eterna. tanta em̃ est ibi fames ꝙ dãnati si possent libent ꝓpꝛias linguas manducarent ⁊ filios ac filias suas voꝛarent: vñ d̃s in Apoc. 16. Cõmanducauerunt linguas suas pꝛe dolore famis scz ⁊ angustie: item dicit dñs Jere. 19. Cibabo eos carnibꝫ filioꝝ suoꝝ et carnibus filiarum suaꝝ et vnusquisq; carnes amici sui comedet in obsidiõe et angustia in qua arctabunt eos inimici eoꝝ hec verba sic intelligẽ ꝙ si possibile esset vnusq̃sq; in infernali obsidione ꝓpter famis angustiã filios suos ac filias comederet ⁊ amicos olim carissimos: itẽ sic in celo ois est iocunditas ita ⁊ econtrario in inferno miserie est multiplicatas. Ibi est fletus ꝓpter penarum acerbitatem: ibi est planctus ꝓpter cruciatuum diuersitatẽ. ibi est vlulatus ꝓpter supplicioꝝ interminabilitatẽ. vnde nihil restat eis nisi clamoꝛ miserrimꝰ. Ve nobis inquiunt qꝛ peccauimꝰ sicut d̃s in Treñ. in oratione Jere. item sicut in celo est iugis serenitas ⁊ aeris puritas: ita econtrario in gehenna fetoꝛis ac coꝛruptionis est immensitas. vnde d̃s in Jere. 9. Cadet mortuum hois q̃si stercus super facie regionis: q̃libet damnatus erit q̃si putridũ mortuum: quo ergo ibi posset esse liq̃dus ⁊ purus aer vbi tot mortua sũt ꝯgregata Item sicut in celo floꝝ est suauitas: ita in inferno erit spinaꝝ ⁊ tribuloꝝ pungiua asperitas: vnde dicit Ysa. 34. Orient in domibꝫ eius spine et vrtice et paliurus. Per spinas et vrtices et paliurum notant oia gehennalia mõmoda que erunt innumerabilia. ℣ De secundo nota ꝙ thesaurus qui in agro celi dicitur absconditꝰ est dei filius: ipse enim est thesaurus electoꝝ suoꝝ ꝓuisus et ꝓdestinans: de isto thesauro dicit Jere. 41. ꝙ cum quidaz ysmahel

plures iudeorum occidisset reperti sunt decem viri qui dixerunt: Nolite occidere nos quia habemus thesauros in agro frumenti et ordei et olei et mellis: et legit quod non interficit eos. Ysmahel interpretatur assumens exauditionem dei et significat dyabolum qui peccatoribus sibi seruientibus hoc damnum facit quod reddat eos indignos exauditione diuina: iste occidit omnes qui non habuerunt thesaurum frumenti ordei olei et mellis. Per istum vero thesaurum dei filius exprimitur. Ipse enim est thesaurus frumenti per mundam humanitatem ipse est thesaurus ordei per passionis asperitatem ipse etiam est thesaurus olei ac mellis per penetratiuam et dulcem diuinitatem: ipse inquam est thesaurus frumenti i. tritici per mundam humanitatem: sicut enim ex frumento siue tritico mundus et albus panis conficit: sic et sua humanitas munda fuit et immaculata ab omni peccato siue originali siue actuali. Ipse est thesaurus ordei per passionis asperitatem. sicut enim ordeum acutas habet aristas et tum ex eo quedam decoctio fit que ptisana appellat et est potus febricitantium ac infirmorum: sic et xps in passione sua multos aculeos dolorum sustinuit qui tum per eandem passionem suam infirmos ac tribulationum estum sustinentes eximie reficit et consolat. Ipse nihilominus thesaurus est olei ac mellis. sicut enim oleum penetratiuum est et sicut mel dulce est ac conseruatiuum: ita et xps per diuinitatem suam omnes sensus ac medullas electorum penetrabit ac illuminabit: ipse etiam totam animam per semetipsum indulcorabit et in beatitudine conseruabit Illi decem qui propter hunc thesaurum vite conseruati fuerunt significat eos qui decem precepta domini corde et opere adimplent: hos dyabolus non potest occidere. ¶ De tercio nota quod ager iste in quo iste nobilissimus thesaurus habet absconditus i. ab infidelium oculis occultatus emendus est per omne id quod possidet xpianus. Totum enim quod possidemus debemus dare pro regno celorum: qui si cognoscerent eius thesaurum ihesum xpum omni acceptione digni illud proculdubio iudicarent Beata oculia per spiritumsanctum inuenerat hunc thesaurum: vnde et ipsa abiit per desiderium illius et vendidit oia que habuit et emit agrum istum i. regnum celorum. Vendidit enim bona temporalia propter summum domum pauperibus ea largiter distribuendo: vendidit delicias et voluptates huius seculi propter xpm eas penitus contemnendo. Cantantibus enim organis oculia domino decantabat dicens. Fiat cor meum et corpus meum immaculatum vt non confundar. Vendidit etiam postremo corpus suum tenerrimum durum martirium pro domino libentissime sustinendo. Rogate carissimi dnm vt et nos agrum celestem laboribus nris ac elemosinis ita in puri vita compemus vt ad possessionem eius post hanc vitam pertingere mereamur. Quod nobis prestare dignetur

Item de sancto Clemente. Sermo.l.

¶ Vos similes hoibus expectantibus ꝛc Lu.12. ¶ Veritas inqt sicut scribitur Joh.14. In domo patris mei mansiones multe sunt Sicut ergo in domo superna vnus excedit aliuz in gaudio sic hic in isto mundo aliquid ꝯcernit vnum qd non est p̄ceptum reliquo vnde inquit beatus Greg9. Non vna eademqꝫ exhortatio cunctis congruit quia nec cunctos par armoꝝ qualitas astringit. nam q̄ aliis obsunt aliis ꝓsunt quia plerūqꝫ herbe que hec aīalia nutriūt alia occidunt. ⁊ medicamentū qd vnū morbū minuit alteri vires auget. ⁊ panis qui vitam fortiū roborat paruuloꝝ necat: Vnde aliter loquim̄ peccatoribꝰ aliter penitentibꝰ aliter ꝓficientibꝰ aliter perfectionem attingentibus: hec ille. Modo q̄uis ab ore veritatis dictū sit sicut habetur Mar.13. in fine ca. Qd vobis dico omnibus dico: tamen specialius loquitur ad prelatos. Vos similes ꝛc.

Vos similes hominibus expectantibus dn̄m suum quando reuertat̄ a nuptiis Lu.12. Duo sūt hic notanda. Primū est quis sit dn̄s qui ad nuptias iuisse perhibet̄. Secundū est a quibus ⁊ quomodo necesse sit vt eius aduentus expectetur B ¶ De primo nota ꝙ dn̄s iste q̄ ad nuptias iuit est ihesus xp̄s Ipse enim testat̄ se esse dn̄m Joh.13. ita dicēs ad discipulos suos. Vos vocatis me mg̅r et dn̄e et bene dicitis sum etenim. Si ergo ego lauero vestros pedes dn̄s et mg̅r et vos debetis alter alteri9 lauare pedes: exemplum enim do vobis vt quemadmodum ego fecerim vobis ita ⁊ vos faciatis. Ecce quid iniungat nobis dn̄s nr̄ beatus erit qui hoc fuerit executus: legitur etiam Joh.21. ꝙ dn̄s post resurrectionem suaz a ꝓparuisset in littore quibusdā discipulis in piscatura existentibus et illi eum non agnoscerent. discipulus ille quem diligebat ihesus dixit petro dn̄s est. Symon aūt petrus cum audisset quia dn̄s est tunica succinxit se: erat enim mundus. i. mundauerat se tunica quam tunc exuerat ⁊ misit se in mare. Ecce quantum dilexit petrus dn̄m: ꝙ videlicet exiliit de naue in mare vt citius veniret ad ipsum: alii enim discipuli nauigio venerunt. Iste ergo dn̄s tunc ad nuptias iuit qn̄ in ascensiōe celos ascendit vnde dicit Greg9. Ad nuptias dn̄s abijt qn̄ resurgēs a mortuis ascendens in celum supernam sibi angelorum multitudinem nou9 homo copulauit. Et nota ꝙ dn̄s electis hominibus copulatus est tripliciter: angelis vero dupliciter. Sanctis enim hominibus dn̄s copulatus est per idemptitatem nature: dicit enim apostolus ad Heb.2. Qꝛ dn̄s nusq̄ angelos apprehendit sed semen abrahe apprehendit humanam videlicet naturam assumens Copulatus est

etiam dñs sanctis per gratiam ⁊ gloriã. Angelis enim copulatus est per amplexũ gratie ⁊ glorie. Igit̃ dñs cum in celos ascenderet angelos sibi copulaturos .i. cum angelis nõ tm̃ ꝑm diuinitatẽ sed etiã ꝑm humanitatem: deinde regnaturus cum magno tribudio exultationis ⁊ gaudij receptus est ab eis: sicut legit̃ in Ysa. 63. Q̃ scz angeli occurrentes ei dixer̃t Quis ẽ iste q̃ venit de edom tinctis vestibꝰ de bosra: iste formosus in stola sua gradiẽs in multitudine fortitudinis sue: angelorꝫ q̃ppe turma videns dñm cum tanto comitatu aiarum sanctarꝫ tam gl'ose de edom .i. de mundo ascendentẽ cernens etiã in eo quedã signa victoriose milicie in voce ãmirationis ꝓrumpens ait. Quis est iste &c. glo. q̃ magnꝰ ẽ q̃ potens q̃ ãmirabilis cũ tanto exercitu ¶ De scdo nota q̃ oportet vt serui istiꝰ dñi aduentũ eꝰ expectent. Ipse em̃ venturꝰ est iudicare viuos ⁊ mortuos .i. bonos ⁊ malos: vnde dicit Gregꝰ. Tunc iste dñs reuertit̃ cum nob iaz per iudiciũ manifestat̃. Hoc aũt iudiciũ dñs particulariť facit in morte vniuscuiusq̃: gñaliter vero facit in mundi consũmatione. Quõ autez expectari debeat aduentus eius innuit glo. sic inquiens. Siue vitatis mala siue factis bona nihil mundanũ agite sed solum aduentũ redemptoris expectate Dupl'r ergo dñm expectare debemꝰ videlicet malicã fugiendo ⁊ bonitatẽ adimplendo: de hac duplici expectatione d̃ in p̃s. Expectans expectaui dñm ⁊ intendit mihi: expectans per malicie detestationem: expectaui per bonitatis adimpletionez ⁊ sic intendit mihi in p̃nti gratiam largiendo ⁊ in futuro gloriam conferendo. Malicias igit̃ ꝓpter quimq̃ detestari debemus ⁊ fugere: ꝓpter malicias nanq̃ deꝰ grauiter indignat̃ per hanc dyabolus letificatur per hanc etiam anima trucidat̃: de malicia q̃ homo assistens iudicio verecũdatur ⁊ a malicia damnatus homo semper in suppliciis increpat̃. de ꝑmo videlicet q̃ deus ꝓpter maliciam hominis grauiter indigneť: ipse dñs dicit p Jere. 21. Egredieť vt ignis indignatio mea et succendetur ⁊ non erit qui extinguat ꝓpter malicias studiorꝫ vestrorum Cauecamus ergo carissimi vt dulcem deũ per malicias ad amaritudinem ꝓuocemus dicamusq̃ ad eum hoc quod d̃. 1. Machab. 13. Non reddas nobis ꝑm malicias nostras ꝛ ꝑm misericordias tuas Scdo per maliciam dyabolus letificat̃: vnde d̃ Osee. 7. In malicia sua letificauerunt regem .i. dyabolũ qui est rex super omnes filios superbie. Et nota q̃ malicia est fumus per quez dyabolus pcores suspendit in infernali patibulo ⁊ nesciret per q̃d suspenderet eos nisi ipsi apportarent ei funem per quez suspenderentur. Cum ergo ipse multum delectetur in perditione hominũ mirabiliter letificat eum quando ipsimet apportant ei funem per quem suspendantur

De

Stultū est gloriari in malicia: sicut stultū est furem gloriari de fune per quem esset strangulandus. Tercio homo per maliciaz occidit animam suam sicut d̄ Sap̄·16. Homo per maliciam occidit animā suam: magnum ergo damnum facit malicia que aīam quam deꝰ sua morte viuificare dignatus est mortificat ⁊ occidit Quis em̄ vt rursus viuificet̄ deinceps moriet̄ pro ea. Xp̄us enim resurgens ex mortuis iam non morit̄ mors illi vltra non dn̄abitur: sicut dicit apl̄s ad Ro·6. Quarto peccator diuino etiā assistens iudicio ꝓpt̄ maliciaz confundet̄ ⁊ verecundabit̄: vnde d̄ Iere·22. Confunderis ⁊ erubesces ab omni malicia tua q̄ sedes in libano. Libanus interpretatur candidatio ⁊ signat humanaz laudem. Illi ergo qui mō sedent in libano·i·qui appetunt humanam laudem intolerabiliter erubescent cū malicia eoꝝ detecta fuerit in die iudicii ⁊ cum nullā virtutē habuerint defensatricē·sed solā maliciā grauem accusatricē vnde et dn̄s dicit Ezech̄·20. Displicabitis vobis in ꝯspectu meo in oībus maliciis q̄s fecistis. Quinto miser peccator ab ipsa malicia semp̄ in suppliciis arguet̄: vnde d̄ Iere·2. Arguet te malicia tua: et auersio tua increpabit te. Ve igit̄ misero dānato cum quo ꝓp̄a malicia sempiternum habebit litigium. Beatus clemēs ab omni malicia longe recesserat ꝓpter quod dilexerunt eum iudei pagani xp̄iani ipse filiꝰ dei ⁊ sancti angeli. Q̄ dilexerint eū iudei gentiles et xp̄iani testatur legenda eius vbi sic scriptum inuenitur. Ep̄us clemens ita morum ornamentis pollebat vt ⁊ iudeis ⁊ gentibus ⁊ omnibus xp̄ianis populis complaceret. Q̄ etiam dilexerit eum filius dei per hoc ꝓbari potest ꝙ beato clemente in exilio relegato cum xp̄iani ibidem existentes graui siti vrgerent̄: beatus clemens pro beneficio fontis orauit. Cui filius dei in specie agni apparens ipsi fontē aque viue demonstrauit. Q̄ etiā angeli dilexerint sc̄tm clementez per hoc satis euidenter on̄derunt quia videlicet corpori suo in mari submerso sub ipsis fluctibus honestū habitaculum p̄parauerunt. ¶ D ¶ Debemus etiā dn̄m expectare non solum maliciam fugiendo sed etiā bonitatem operibꝰ exequendo. Cum ergo bonitas opponatur malicie: notandum est ꝙ per bonitatem deus exhilaratur dyabolus contristat̄ anima viuificatur: per bonitatez etiam homo diuino iudicio fiducialiter presentat̄ ⁊ ab ipsa in celis semper collaudat̄: primo videlicet ꝙ deus letetur super hominum bonitate probat̄ li·1·Paral̄·29·ca·vbi legit̄ ꝙ cum rex dauid obtulisset dn̄o ad structuram domus eius aurum argentū es ferrum lignum oēm lapidem p̄ciosum ⁊ marmor parium. Cunqꝫ etiā exhortationem eius ꝓpl̄s offeret aurum argentum es ferrum ⁊ lapides p̄ciosos letatus est rex dauid gaudio magno: ⁊ ait orans ad

dñm. Scio dñe deus meus q̄ ꝓbes corda ⁊ simplicitatem diligas Vnde ⁊ ego in simplicitate cordis mei letus obtuli vniuersa hec ⁊ populū tuum qui hic repertus est: vidi cum ingenti gaudio tibi offerre donaria. Dñe deus custodi in eternū hanc voluntatē cordis eorum ⁊ semper in venerationem tui mens ista permanebit. Per dauid filius dei intelligit̄ qui cum videt xp̄ianos ad imitationem ⁊ exhortationem sui ex thesauro bonitatis offerre aurum caritatis ⁊ argentū castitatis et es patientie ⁊ ferrum obedientie necnon ⁊ lapides p̄ciosos aliarū virtutū letet̄ nimirum gaudio magno quia gaudium est ei deuota bonitas electoꝝ. Scdo per bonitatē hoīm dyabolus contristat̄ cum ipse sit caput inuidie. Inuidia em̄ est dolor ex aliena felicitate nascens animū torquens. Q̄ aūt dyabolus sit origo inuidie d̄ in li° Sap̄. 2. Inuidia dyaboli mors introiuit in orbem terraꝝ. Tercio per bonitatem aīa consequit̄ vitā eternaꝫ: vnde ⁊ dñs illi p̄ceptum qd̄ ad p̄cipuam bonitatē ꝑtinet vitam adiungit Deut̄. 5. Honora inquit patreꝫ tuū ⁊ mr̄em tuā vt longo viuas tp̄e et bene sit tibi in terra quam dñs deus tuus daturus est tibi. Quarto bonitas hoīm cum fiducia stare fecit ante tribunal xp̄i: vnde ⁊ de elemosina q̄ est de p̄cipuis bonitatis operibus d̄ Prou̅. 18. Donum hoīs dilatat viam eius ⁊ ante p̄ncipes spacium ei fecit. Sicut em̄ ante ep̄os ⁊ alios honoratos viros aliq̄ p̄cedunt cum baculis qui eis viam p̄parent ⁊ ampliant: ita etiam bonitas et filie ei⁹ scꝫ elemosine ac alia bona opera cum magna fiducia ꝑducunt aīas ante tribunal xp̄i ibiq̄ eis corā celestibꝰ p̄ncipibꝰ honorabile spaciū faciunt. Bonitas beato clementi corā deo gloriosā sedē posuit: ipse em̄ tante bonitatis fuit q̄ sic̄ de eo legit̄ singulaꝝ regionum inops noīatim habebat scriptos ⁊ hos quos baptismatis sanctificatio illuminauerat nō sinebat publice mendicitati fieri subiectos. Quinto ab ipsa bonitate ⁊ bonitatis operibus semꝑ homo in beatitudine collaudat̄: vnde d̄ Prou̅. 31. Date ei de fructu manuū ei⁹ ⁊ laudent eam in portis opera eius. Per portas intelligit̄ duplex manifestatio videlicet humanitatis ac diuinitatis ihesu xp̄i. In his ergo portis laudant bonū hoīem opera sue bonitatis. Felix ē ille qui ibi laudare meruerit. Rogate carissimi dñm vt sic eum per malicie detestationē ⁊ bonitatis executionē fideli ter expectemus vt tandē ipsi venienti alacriter occurrere mereamꝫ ꝛc.

Item de sancta Katherina. Sermo. li.

Simile est regnum celoꝝ sagene misse ꝛc Mat. 13. Cōmentator super de plantis arestotilis sic inquit. Post ventos validos fructuosior fit ortus oīs. Nā ꝑm pluuiā magis virent herbe ventis mote ⁊ vt recitat auicēna. Ignis mot⁹ ardet. ⁊ etiā herba magis

mota plus ac magis olet. Sicut igitur magni pisces se hincinde mouentes ꝓbant an sagena sit firma et magna tribulatio: signū ꝑstat an in xp̄i amore firma sit virgo: vnde dicit beatus Greg9. Pena q̄ppe interrogat si quis veraciter amat. q̄a Can. vlt. Fortis est vt mors dilectio. Quia aūt bt̄a katherina nullis ꝑturbationibꝰ mota fuit ⁊ per ꝯstantem fidem firmā dilectionē et fortē passionez regnum celoꝝ acq̄siuit. Ideo bene de ipsa d̄. Simile est regnum ꝛc.

Simile est regnum celoꝝ sagene misse in mari et ex omni genere piscium ꝯgreganti Mat. 13. Tria principal̄r sunt hic notanda. Primum est quid per sagenam que in mari mittit̄ exprimat̄. Scd̄m est quid per pisces que per hanc sagenaz congregant̄ intelligatur. Tercium est quid per electores piscium figuraliter accipiat̄. ¶ E ¶ De primo igit̄ nota q̄ per sagenam intelligit̄ gl̄osa virgo katherina. Sic̄ em̄ mulier fornicaria sagena est dyaboli per quā capit aīas peccatoꝝ: ita etiaz virgo prudens ⁊ sc̄ta sagena est ihesu xp̄i: q̄ mulier fornicaria sagena sit dyaboli testat̄ Abacuck. 1. ⁊ loquit̄ de dyabolo ita dicens. Totū in hamo subleuabit traxit illud in sagena ⁊ ꝯgregauit in rete suū. Per hamum notat̄ superbia que per vanā gloriaz inescari desiderat. Per sagenaz luxuria siue luxuriosa mulier figurat̄. Per rete q̄d nexus habet mltiplices designat̄ auaricia Multiplices em̄ adinuentiōes exagitant auari vt res possint acquirere: et vere per hec tria vicia dyabolus capit pene totū gen9 humanū ⁊ ꝑterea incrassata pars eius ⁊ pauci sunt quos dn̄s comp̄hendat. Igit̄ beata katherina q̄z virgo fuit prudens ⁊ sancta sagena fuit ihesu xp̄i. Hec em̄ per prudentiam a deo sibi collatā cepit. 50. magnos rethores ⁊ oratores eximios qui ꝑ eam ad fidē ꝯuersi per martiriū ad dn̄m peruenerūt Hec etiam per sanctitatem virginitatis sue ipsam reginā maxencii coniugem ⁊ porphiriū principez militie cum multis militibꝰ cepit xp̄o: oēs enim isti per ipsam crediderunt ⁊ pro xp̄o passi fuerunt Multū g̊ dyabolus inuidit huic p̄ciose sagene: q̄propter diuersis machinationibꝰ nisus est eam dirumpere per executorez nequitie sue maxenciū. Maxencius em̄ instigatus a dyabolo p̄cepit katherine nudā cedi ⁊ postea in carcerē tenebrosū recludi: inhibuit etiā ne vel panis vel aqua daret̄ virgini: sed dn̄s suam fidelez sagenā non derelinq̄ns per candidā columbā ipsam in carcere pauit ⁊ per angelos sua vulnera curauit ip̄mq̄z carcerem copioso lumine illustrauit. post hec iussit maxencius vt virgo per q̄tuor rotas quaꝝ radijs infixi erant accutissimi claui discerperet̄: sed dn̄s suā sagenā miraculose ꝯseruauit illesā: demum vt hec sagena laboris ac vtilitatis sue p̄mium reciꝑet a dn̄o decollat̄. Decollata vero ab angel̄

in monte synai transportat ibiq; sepulture honorifice cõmendatur vbi tunc stillare cepit & adhuc stillat humores sanitatis ac gratie q̃ ipsa a xp̃o ipsius sponso copiosissime inuncta fuerat & irrigata Et nota q̃ hec sagena largum pietat̃ signum habebat. Cum em̃ decollanda esset orauit ad dñm vt q̃cunq; passionis sue memoriã agerent quicunq; etiã in extitu aie sue vel in alia q̃cunq; necessitate eam inuocarent ꝓpiationis diuine clarem consequarent̃ effectuz et q̃ fugerent ab his qui eius auxiliũ fideli͂r implorarent pestilẽtie fames morbus & clades et oĩs aure intemperies. Oratiõe cõpleta vox de celo insonuit ꝓmittens ei: q̃ in omnibo suis petitionibus a dño fuerit exaudita. Imitem̃ & nos carissimi huius virginis prudentiam castitatem & pietatem vt videlicet per prudentiaz astutias dyaboli caueamus & per castitatez inquinamenta seculi fugiamus per pietatem vero bonis operibus insistamus. Et nota q̃ multuz indigemus prudentia siue sapia ad tra dolos ac versutias dyaboli. Ipse enim multa vasa concupiscentiarum offert aie vt saltez aliquaz illarum acceptet. Vnde legit̃ q̃ abbas macharius quadã vice vidit dyabolum euntem ad q̃dam claustrum: qui habebat multos pixides circum circa se pendentes. Quesiuit autem beatus macharius q̃d esset in illis pixidibo: cui rndit dyabolus q̃ plene essent diuersis speciebus et ideo tot secum portaret vt si alicui nõ placeret q̃d esset in vna pixide daret ei de alia & sic per ordinẽ oẽs offerret vt saltez aliquã illaz acceptaret. Castitate etiã indigem9 quia sine ea carnis spurcicias ac seculi immũdicias pertransire nõ possumus. Indigemus etiaz pietate q̃ sine ea vacui & sine fructu bonoz operum in diuino examine inueniremur. Nota etiã q̃ per sagenã diuina benignitas exprimit. ¶ F ¶ Per mare vero mõs iste figurat̃ qui ad similitudinem maris inquietus est et amarus. foris enim hoiem per plurimas perturbationes inquietat: intus aũt per varias solicitudines amaricat q̃d recognouit Paulus ita dicens ad Cor. 2. epla ca. 7. Nullam requiem habuit caro nostra: sed oẽm tribulationem passi sumus foris pugne: intus timores. Igit̃ per sagenam diuina benignitas exprimit̃ quam dñs misit in mare huius mundi vt per eam hoies trahat ad salutẽ siue bonos siue malos Ipse enim non venit tm̃ vocare iustos sed etiã pctores sicut per semetipm̃ testat̃ Mat. 9. Non veni inquit vocare iustos ꝫ pctores: de huius sagene missione in mare dicit Pau. ad Titũ. 3. Cum benignitas & humanitas apparuit saluatoris nr̃i dei non ex operib iustitie q̃ fecim9 nos sed ꝑm misericordiam suã saluos nos fecit vt iustificati gr̃a ipsi9 heredes sim9 ꝑm spem vite eterne. Bona ẽ hec sagena que ad hoc hoies capere mitit̃ vt habeãt vitam eternã

¶ De

Contrarium fecit dyabolus qui ꝓpter hoc capit homines vt morte moriant̄ eterna. ¶ G ¶ De secundo nota ꝙ per pisces homines figurant̄: vnde dicit Abacuck. 1. Facies hominis q̄si pisces maris Ex omni ergo genere piscium. i. ex omni genere hominū cōgregat sagena diuine benignitatis. Non est em̄ personaꝝ acceptio apud deum ⁊ non est distinctio iudei et greci: nam idem dn̄s oīm diues in oēs qui inuocant illum: sic dicit apl̄us ad Ro. 10. Congregat ergo sagena. i. benignitas dn̄i oēs indifferenter vsqueq̄ impleat̄. Tunc vero implebit̄ cum cōpletus fuerit numerus electoꝝ. Cum autem impleta fuerit hec sagena educet̄ ad littus. Per litt⁹ nanq̄ intelligit̄ iudicialis examinatio. In diuino enim iudicio examinabuntur pisces. i. hoīes quales videlicet fuerint siue boni siue mali ꝓpter qd̄ dicit apl̄s. 2. ad Cor. 5. Omnes vos manifestari oportet ante tribunal xp̄i vt referat vnusquisq̄ ꝓpria corporis ꝓut gessit siue bonū siue malū. De tercio nota ꝙ sagene eductrices ⁊ pisciū electrices sunt tres filie dei videlicet potētia sapīa et iusticia quaꝝ cooperatores sunt sancti angeli. He etem̄ tres filie dei cum ꝯsummationez fecerint huius mundi eligent bonos pisces. i. illos hoīes qui ad bonitatem se conuerterunt q̄diu in sagena fuerunt eligent inq̄ eos in vasa sua. i. in amplexus patris ⁊ filii et spūssancti. Potentia nanq̄ ⁊ sapīa et iusticia in patre et filio et spūsancto tanq̄ in quibusdam vasis requiescunt. Patri quippe attribuit̄ potentia filio sapīa: spūisancto benignitas ⁊ iusticia. Cum em̄ spūssanctus sit quasi quidam consiliarius ⁊ mediator patris et filii oportet ꝙ ipse sit benign⁹ ⁊ iustus. O q̄ felices sunt illi qui recipi meruerint in beatos amplexus gl̄osissime trinitatis. Mali vero pisces. i. mali homines videlicet superbi iracundi inuidi auari accidiosi gulosi ⁊ luxuriosi ⁊ oēs impij qui omnes hoībus sunt iniuriosi separati de medio iustoꝝ foras tunc mittent̄ per ministeriū angeloꝝ Exibūt enim angeli ⁊ sepabunt malos de medio iustoruz et mittunt eos in caminū ignis ibi erit fletus ⁊ stridor dentium. Nota ergo quadruplicez penā quam patient̄ iniqui: prima est ignis vstura. scd̄a perpetua clausura: tercia est amaritudo fletus. quarta est oīmoda inquietudo: prime due notant̄ ibi vbi d̄. Mittent eos in caminuz ignis. Camin⁹ enim accendit̄ ⁊ cum accensus fuerit claudit̄: reliq̄ due pene notant̄ ibi vbi subdit̄. Ibi erit fletus ⁊ stridor dentium Fletus enim ille nō erit sine magna amaritudine nec etiā stridor dentium non pt̄ esse sine inq̄etudine. Rogate g̊ dn̄m carissimi vt sic a malicia ad bonitatē ꝯuertam̄ vt in vasa gl̄ie recipi meream̄.

Expliciunt hic sermones magistri Alberti magni predicatoris de festis sanctorum.

Item de dedicatione ecclesie. Sermo. lii.

¶ Dñs in templo sancto suo fileat &c Abacuck. z. ¶ Plenius in speculo naturali voces humanas a ignem pertimescunt vniuersa animalia. Sic voces laudis diuine ignem q̄ caritat̄ feruide bestie infernales tenent a fugiunt vniuerse quia ait ℣ Fortunatus. Constans oratio hoīs multam attrahit sibi consolationem saluatoris. Oremus ergo dñm carissimi quia scribitur Jacob. 5. Orate p inuicē vt saluemini: a beat⁹ Greg⁹ ait. Impossibile est multorum p̄ces non exaudiri: a Josue vltimo scribitur. Inclinate corda vestra ad dñm deum israhel: a Malach. 1. Deprecamini vultum dñi vt misereatur vestri: a Zach. 9. Eamus et deprecemur faciē dñi hoc merito facere debemus quia dñs in templo.

Dominus in tēplo sancto suo fileat a facie eius omnis terra Abacuck ꝓpheta. z. ca. ¶ ℣ ¶ Nota q̄ quadruplex est templum dñi. Primum est vterus virginalis. Secundum est ecclesia materialis. Tercium anima fidelis. Quartū mansio supercelestis: in primo fuit per carnis nostre assumptionem. in secūdo fuit per passionis sue repetitionem: in tercio est per gr̄e infusionem in quarto est per piam sanctorum glorificationem: de primo dicit Dñs in templo sancto suo. Vere iure letari debuisset qui dñm vidisset in templo. Unde elizabeth et iohannes pueulus necdum natus letantur quia dñm in hoc templo esse cognouerunt: vnde Bern. Valde quidē dñe humiliaris nimis absconderis sed iohem latere non pateris nonne ipse est qui per matrem vterū te nondū natus agnouit: nōne ipse est qui vtriusq̄ parentes matrem vteri agnouit et quia turbis clamare non potuit saltem matrem suam exultans edocuit: vnde Lu. 1. Unde hoc mihi vt veniat mater dñi mei ad me hoc templū factum fuit per oīmodam puritatem: vnde Bern. Que angelica puritas illi v̄gīitati audeat cōpari q̄ digna fuit sanctispūs sacrarium fieri dei a habitaculum filii: vnde loquit̄ de hoc templo pater ad filium Malach. 3. Ecce ego mitto angelū meum. i. gabrielem qui ꝓparabit viam ante faciem tuam. i. qui virginis requirit consensum et conuertit ad patriarchas et ꝓphetas sermones dicens. Et statim veniet ad templum suum. i. in virginē mariam dñatorem quem vos queritis vt carnem vestraz induat: vñ Ysa. Emitte agnū dñe dñatorē terre de petra deserti. i. de eminētia paterni sinus ad montem filie syon. i. ecclesie militantis: sequitur Malach. 3. Et angelus testamenti quem vos vultis vt videlicet mediator pro vobis: vnde Job. Si fuerit angelus p eo loquens vnus ex similibus vt annunciet hoīs equitatem miserebitur eius.

De

De secundo dicitur dñs in templo sancto suo scz per passionis sue rep̄sentationem: vnde hoc quotienscunqz feceritis in mea memoriaz facietis Lu·zz·Letetur ergo a facie velaminis eius omnis terra. Si pannos dñi quibus velatus fuit ⁊ tectus dum iaceret in cunis hoīes desiderant intueri quare formam illam panis sub qua tegit̄ ipse dei filius manens in sinu patris libentius non intuerent̄: vñ Greg9. Quis fidelium dubium hr̄e possit in ipsa imolationis hora ad sacerdotis vocem celos aperiri in illo ihesu xp̄i misterio angeloꝝ choros adesse ima summis sociari: terram celestibus iungi: vnum quidez de visibilibus ⁊ inuisibilibus fieri. De tercio dicitur dñs in templo sancto suo scz in aīa fideli. Si recepisses diuitem ⁊ benignū hospitez in domum asserum tuorum merito letareris quare potius non letaris cum recipis dñm in domū cordis tui qui est benignissimus ⁊ oīm gratiarum affluentissimus: vnde dicit dñs ad Aug^m Cibus sum grandiuz cresce ⁊ manducabis me nec tu me mutabis in te sicut cibum carnis tue sed tu mutaberis in me cum cibus quez comedo in me mutat̄ caro ⁊ sanguis: efficitur ergo hic comedens panem ⁊ vinum in ipsum cōmutor deus quodāmodo efficior: ad recipiendum in hoc templum necesse est esse mundū·vnde ad Cor. Quicunqz violauerit templum dei disperdet illum deus disperdet ·i·diuersimode perdet vel in diuersa perdet. Sed quomodo debet sanctificari: certe per aquam reconciliationis hoc est per lacrimosā confessionem ⁊ humilem: vnde in p̄s. Asperges me dñe ysopo: bene dicit lauabis me: quia vt dicit ius nouum ab alio nō potest reconciliari templum nisi ab episcopo. De quarto etiam dicit̄ dñs in templo sancto suo videlicet in pia sanctorum glorificatione. Qd̄ petens moyses dixit Exo·33·Ostende mihi gloriam tuam. Cui respondit dñs dicens. Ego ostendam tibi omne bonum·q·d· Ego ostendā tibi faciem meā in qua omne qd̄ bonū est simul inuenies Vnde ⁊ iacob exultans clamat Gen̄·32·Vidi dñm facie ad faciez ⁊ salua facta est aīa mea: de hoc templo etiam dicit p̄s. In templo eius omnes dicent gloriaz. Nota q̄ quatuor genera hoīm merito possunt letari a facie dñi. Primi sunt qui eū non offenderunt·scdi sunt qui eum intime diligunt·tercii sunt qui eum finaliter timent quarti sūt qui ei diligenter seruiunt. Letet̄ a facie eius oīs terra ꝛc

Sermones notabiles ⁊ formales magistri alberti magni ordinis p̄dicatorum de tempore ⁊ de sanctis per toti9 anni circulū ac etiaz bene registrati ꝑm alphabeti ordinē impressi per Johannē zainer in opido Vlm finiunt feliciter·

Prologus sermonum de Tempore

Quoniam veritatis testimonio seruus inutilis: qui talentum dñi cõmendabilibꝫ lucris non exposuit sed terris infodit vituperat̃ talento priuatur. ⁊ in exteriores tenebras vbi fletꝰ est et stridor dentiũ relegatur: sicut scribit̃ Mat. 22. Timens et ego si idipm per modicũ talentũ qd̃ a dño recepi: ad fructũ animarꝫ non erogarem: ꝙ videlicet ꝓpter hoc aĩaduersioni diuine tanq̃ malus et piger seruus cum verecundia subiacerem: quorundã amicorꝫ diuturnis p̃cibus inuitatus: quosdã sermões de tempore ⁊ festis sanctorꝫ per anni circulũ cõpilaui: autoritates sane obscuras ⁊ intricatas per industriam biblie derelinq̃ns. Illas autem assumens que ad instructionẽ magis cõpeterent simplicium laycorum. Quo circa peto suppliciter ne scripturarꝫ scientia diuites qui ⁊ magno cordis thesauro magna ⁊ preciosa dona ꝓferunt: et in ecclesie gazophilacium mittunt. ne inquaꝫ mihi indignentur pauꝑculo si cum paupercula vidua duo minuta ꝓijciam: p̃sertim cum deo gratum sit ⁊ acceptũ vt in tabernaculo eiꝰ offerat vnusquisq̃ quod potest. alii aurum ⁊ argentũ et lapides p̃ciosos: alii bissum et purpurã ⁊ coctũ offerunt et iacinctum: mecũ bene agit̃ si obtulerim pelles arietum et pilos caprarꝫ. Abundantes igit̃ et delicati qui depuratuꝫ granum esuriunt magnorꝫ doctorꝫ scripta transscribunt. Jumentis autem simplicibus huiꝰ opusculi paleas in pace dimittant. Hi etiaꝫ qui hoc opusculum sunt suscepturi de sermonũ ꝓlixitate nõ conquerant̃. Poterunt enim si eis placuerit vna vice vel vnum vel duo membra populo ꝓnunciare: et cetera in tempus postmodum reseruare.

Dñica prima aduẽtus dñi. Sermo primus.

¶ Ecce rex tuus venit tibi mansuetus sedens sup̃ asinaꝫ ⁊ pullũ filiũ subiugal' ꝛc Mat. 21. ¶ Thematis verba reperiunt̃ originalr̃ scripta Zach. 9. ⁊ recitatiue in hodierno euãgelio qd̃ scribit̃ Mat 21. Ad cuius introductionẽ ꝯsiderandũ est ꝙ licet regiã maiestatẽ plura ꝯcernant sic̃ scribit Arestotiles phorum p̃nceps ad magnũ alexandrum. Tñ inter cetera multũ ꝯcernit ipm regẽ mansuetudo et patientia: vnde inquit beatus Gregꝰ in moralibus. Potestati inimica est patientia quã debet p̃nceps refrenare ex consideratiõe naturalis parilitatis sue cum illis quibꝫ p̃est. Quis aũt xp̃s dñs sit rex regum ⁊ dñs dñantium vt scribitur Apoc. 19. Nunq̃ tamẽ mansuetudinem ac patientiaꝫ reliquit sicut clare patet inspicienti totam vitam eius. De ipso enim bene d̃. Ecce rex tuus ꝛc.

¶ De

Ecce rex tuus venit tibi mansuetus sedens super asinam et pullum filiū subiugalis ꝛc. Mat. 21. Quatuor sunt p̄ncipaliter hic notāda. Primū est q̄s sit iste rex cuius aduentus annunciatur. Secundum est que sit filia syon cui regis aduentus demonstrat̄. Tercium est in quali equitura equitator venire dicat̄ Quartum est ꝓpter quid aduenturus esse astruatur. ¶ A ¶ De primo notat̄ q̄ rex iste est filius dei cui tradidit deus pater regnū de isto rege d̄ Daniel. 7. Aspiciebam in visione noctis ⁊ ecce cum nubibus celi q̄si filius hoīs veniebat ⁊ vsq̄ ad antiquum dierum peruenit̄ ⁊ in ꝯspectu eius obtulerunt eum: ⁊ dedit ei potestatē ⁊ honorē et regnū ⁊ oēs ꝓpl̄i tribus ⁊ lingue seruient ipsi. potestas eius p̄tas eterna que non auferet̄: ⁊ regnū ei⁹ q̄d non corrumpet̄ Ecce daniel qui fuit multis annis anteq̄ xp̄s nasceret̄ p̄dicit eius amabilem incarnationem necnon ⁊ gloriosam ascensionē eiusdē Incarnationez p̄dicit vbi ait. Aspiciebā in visione noctis ⁊ ecce cum nubibus celi q̄si fili⁹ hoīs veniebat: vnde dicit. Aspiciebā in visione noctis q̄r oēs visiones ꝓphetaꝝ q̄s viderunt in via erant q̄si visiōes noctis respectu illaꝝ q̄ erunt in patria. Licet enim hic limpide viderunt deum: ibi tñ multo limpidius videbit̄. Vidit g̊ cum nubibus celi filium hoīs venientem. Per nubes celi caritas et veritas intelligunt̄. he nempe distillant nobis rorē diuine miscdie Cum istis itaq̄ nubibus filius hoīs venit: q̄r veritas ⁊ caritas dei filiū efficaciter ad hoc induxerūt vt filium virginis fieri dignaret̄ Promisit enim hoc per caritatē ⁊ exsoluit per veritatē. Nubes etiā fuit ipsa virgo maria per quaz dñs venit in mundū: de hac nube dixerat Ysa. 19. Ecce dñs ascendit super nubem leuē ⁊ ingredie t̄ egiptum. Nubes igit̄ est beata virgo maria que pluuiam diuine glorie pluit toto mundo. Nec leuis fuit q̄m credit̄ in vtero matris fuisse sanctificata: ꝓpter q̄d nunq̄ pondere alicuius peccati fuit aggrauata. Hanc ergo dñs ascendit per assumptionez nostre carnis ⁊ sic ingressus est in egiptū per quā mund⁹ iste figurat̄. Egiptus itaq̄ tenebre vel meror interpretat̄. tunc enim tenebre ignorantie dei fuerūt in impijs: ⁊ meror magnus erat in iustis qui aduentū xp̄i cum multis lacrimis expectabant. Veniens autem xp̄s ⁊ impiorum tenebras per semetipsum illustrauit. ⁊ merorem iustorum pia ꝯsolatione placauit. Daniel etiaz ascensionem filii dei p̄dicit vbi ait. Et vsq̄ ad antiquum dierum peruenit ⁊ in conspectu ei⁹ obtulerunt illum. Per antiquuz dierum deus pater intelligit̄ ad quem xp̄s venit in ascensiōe. Humilitas enim et obedientia ipsi⁹ filii dei per q̄s subierat mortem: mortē aūt crucis obtulerunt eum cum gloria deo patri qui dedit ei potestatem ⁊ honorez et regnum

¶ Tempore

Potestas autem eius nō auferetur a regnum eius non corrumpet· det nobis dñs vt ad istum regez transire mereamur. ¶ B ¶ De secundo nota q per filiam syon quelibet fidelis anima designatur Syon quippe interpretat mandatum vel speculum. Debet igitur anima filia esse mandati et speculi. Tunc aūt efficit filia mandati cum adimplet ea mandata q̄ deus sibi mādauit. Sicut enim filia obedit matri ita a aīa debet obedire mādatis: vnde d̄ Ecclesiastes 12· Deum time a mandata eius obserua hoc est oīs homo· et licet plurima sint mandata dñi que ab omni homine sunt obseruanda nos tñ ad p̄sens sex tangemus q̄ dñs iubet obseruari· d̄ eñ Mat· 19· Q̄ quidā adolescens accedens ad ih̄m ait illi. Magister bone quid bonī faciam vt habeā vitam eternā. Rñdit a ihesus. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. Dicit ille: que. Jhesus autem dixit. Honora patrem tuū a matrem tuam. Et diliges p̄ximum tuum sicut teip̄m. Non homicidium facies. Non adulteraberis. Nō furtum facies. Non falsum testimoniū dices. Et nota q in verbis p̄missis dñs quatuor inhibet et duo iubet. P̄imo inhibet corporalem lesionem ibi. Non homicidium facies· i· nullum hominem in corpore suo ledas. Secundo phibet corpoz cōmquinationem ibi nō adulteraberis· i· nec tuū nec cuiuslibet alteri9 viri siue femine corpus per luxuriaz cōmquinabis. Tertio vetat rerum ablationē ibi. Non furtum facies· i· nulli homini res suas vel per furtum: vel per rapinā seu per vsuram seu alio q̄uncz modo iniuste surripias Quarto phibet fame deteriorationez ibi. Non falsum testimonium dices· i· nulli bonam famā detractionibz tuis a mendaciis minuas vel corrodas. Jubet etiam duo. P̄imum est vt honorē parentibz a maioribus nostris impendamus ibi. Honora patrem tuum et mr̄em tuā· i· d tu adolescens patri tuo a cuilibet seniori reuerentiaz exhibeas a honorem. Tu etiam iuuencula matrem tuam a aliam quālibet bonam matronā honorare nō obmittas. Secundo vt de parentibz nostris a de quibusdam p̄ximis nr̄is egentibus curam habeam9· i· diliges p̄ximum tuum sicut teip̄m· i· sic in sustentatiōe a curatione p̄p̄ij corporis negligēs nō existis: ita etiā parentū tuorum a aliorz pauperum non obliuiscaris: sed necessitates eorz a inopias tuis subleuare elemosinis non desistas. Jgit anima q hec sex mandata adimpleuerit fideliter d̄ filia syon· i· filia mandatorum dei. Erit etiā hec filia speculi· i· ihesu xp̄i. Ipse eñ est speculū sine macula sicut d̄ Sap̄· 7· Et in hoc speculum angeli optinue desiderant p̄spicere sicut ait· 1· Petri· 1· Jgitur filia syō hoc est anime mandatorz dei obseruatrix dicet ab angelis: cum transmigrabit a corpore. Ecce rex tuus venit tibi mansuetus quasi dicatur a:·

d. 3° O anima quia regis eterni obseruasti mãdata semper eum circa te
sentiens mansuetum. ¶ ¶ De tercio nota q̃ iste rex qñ venit
in mũdum venit in humili equitatura videlicet in asina ⁊ filio ei⁹
vnde d̃ in euangelio. Sedens super asinã ⁊ pullum filiũ subiugal̃
Per asinam intelligit̃ laboriosa ⁊ humilis ac contemptibilis caro
xp̃i. Sicut enim asina multos labores sustinet. ita ⁊ caro xp̃i pluri
mos ꝓpter nos est passa labores: vñ dicit Ysa. 53. Vere languo-
res ipse tulit ⁊ dolores nostros ipse portauit. Sicut em̃ asina non
habet differentiã inter onera siue vilia sint siue honesta sed quale
cunq; sibi onus impositũ fuerit illud portat. ita etiã caro xp̃i non
tantũ honesta ꝫ ⁊ vilia onera tolerauit: vnde dicit Ysa. 53. Dñs
posuit in eo oẽs iniquitates oĩm nostroꝝ: et certe nihil est vilius
q̃ iniquitates quas .i. quaꝝ penam dñs ꝑ nobis in cruce pertulit
Judei q̃ satis vilia onera imposuerunt huic asine .i. carni xp̃i vide
licet sputa sua. Xp̃m siquidẽ ꝯspuerunt sic̃ testant̃ Mat. et Mar.
Preterea asina est animal contemptibile: sic etiam xp̃s quia tam
humilis fuit ꝓpterea cõtemnebatur: vnde d̃ Ysa. 53. q̃ xp̃s quasi
leprosus esset ⁊ oĩm viroꝝ nouissimus despectus erat et ꝑ nihilo
d. 4° reputatus. De quarto nota q̃ rex .i. filiꝰ dei venit vt saluaret: vñ
d̃ in euangelio. Venit tibi .i. ad salutẽ tuam mansuetus .i. tractabil̃
atq; benignus: hinc etiam ipse filius dei dicit Joh. 3. Non misit
deus filium suum in mundum vt iudicet mundum sed vt saluaret̃
mundus per ipsum: de hoc etiam dicit Zach. 9. Exulta filia syon
iubila filia iherusalem. Ecce rex tuus venit tibi iustus ⁊ saluator:
ipse pauper ⁊ ascendens super asinam et super pullum filiũ asine
Per filiam syon vt supra expositũ est fidelis anima designat̃ que
etiam per filiã iherusalem figurat̃. Iherusalem q̃ ꝓpe timor ꝑfectus
interpretat̃. Debet igitur anima cuiuslibet xp̃iani filia esse perfecti
timoris vt scꝫ deum timeat: non tantum ꝓpter hoc ne in gehenne
tormenta mittat̃ sed potius ob hoc ne dulcis eius facies ãmittat̃.
Non solum enim aĩa debet deum timere tanq̃ iudicem seuerissimũ
sed etiam patrem tanq̃ carissimum ⁊ sponsum dulcissimum. Huic
ergo anime d̃ vt exultet et iubilet: quia rex suus .i. ihesus venit in
mundũ iustus saluator ⁊ ipse pauper. Notabiliter ista tria de xp̃o
dicunt̃ scꝫ q̃ est iustus ⁊ saluator et pauper. Justus enim vocatur
qꝛ ad hoc venit vt nulli iniuriaret̃ imo vt q̃libet per eum saluaret̃
Sed ne dicant pauperes ipse saluabit diuites nos nõ audem⁹ ad
eum appropiare ad ipsum. ꝓpterea adiungit̃: ipse pauper ne scꝫ
pauperes eum fugiant sed fiducialiter ad eum confugiant. similia
quippe ad sibi similia cõgregantur: vnde d̃ Ecclĩastici. 13. Omne
animal diligit simile sibi: omnis caro ad sibi similem coniunget̃.

a ommis caro sibi simili sociabitur. Voluit ergo xps esse pauper vt pauperes cum diligerent a ad ipsum cum fiducia confugerent Suscipiam9 igit carissimi aduentū dñi cum tota mentis deuotiõe quia sicut dñs olim venit in mundū vt mundus saluaret per ipm ita adhuc annuatim dñs aduentuz suum nobis repsentat vt per hoc nobis innuat q paratus est nos saluare ab oib iniquitatib nostris: si tñ per veram pñiam ad ipsius clementiam auertamur Rogate ergo dñm vt sic aduentū sui filii cum mansuetudine venientis venerem vt etiam in aduentu illo qñ iudicaturus veniet ipsi colletemur. Quod nobis pstare dignet.

Dñica secunda aduētus domini. Sermo. ii.

Tunc videbunt filium hominis venientez in nubibus cli cum potestate magna et maiestate ꝛc Lu. 21. Si dñi nostri ihesu xpi aduentū ad iudicium diligenter cogitaremus in hac lacrimarum valle potius tristarem q gauderemus: attendentes illud Isa. 13 Vlulate qa ppe est dies dñi: a illud beati Greg. Presentis tpis ita agenda est letitia vt nunq amaritudo seqntis iudicii recedat a memoria. Quis enim sane mentis toto corde non contremiscit: cõsiderans illud. 1. Pe. 4. Si iustus vix saluabit impius a peccator vbi parebunt. Juste ergo inquit bs Aug9 ad fratres heremitas Fratres mei dilectissimi in oibus operib vestris semp mementote q oes stabimus ante tribunal xpi vt referat vnusquisq qd gessit in corpore. Cauenduz est aut ne an illud tribunal terribile vacui appareamus. Non enim tunc sancti nobis subuenient qr tempus misericordiã impetrandi non erit. Ideo frs mei attendite a estote semper parati ad obedientiã mandatorum dei: hec Aug9. Merito facere debemus quia tunc videbunt filium hominis venientem ꝛc.

Unc videbunt filium hominis venientem in nubibus cli cũ potestate magna a maiestate Lu. 21. Nota q quadruplex est aduentus dñi. Primus fuit in virginis vterum: secundus in mundum: tercius est in cor humanũ. quartus erit ad iudicium. O In vterum virginis venit vt carne humana indueret. In mundũ venit vt per suum sanguẽ genus humanũ redimeretur. In cor hominis venit vt per eum a suis lãguoribus subleuetur. Ad iudicium venit vt ventilabro iudiciarie sententie granum a palea separaret. Omissis aũt tribus aliis aduentib ad psens de redemptione humani generis aliq breuiter tangem9 Vnde tria pncipaliter sunt hic notanda. Primum est quod signũ ad istaz redemptionem concurrerit. Secundum est a quibus a per que homo redemptus extiterit. Tercium est quid redemptionem in cruce factam secutum fuerit. De pmo nota q multiplex signum

in redemptione hominis accurrit: de his signis dicitur in presenti euangelio. Erunt signa in sole & luna et stellis & in terra pressura gentiū &c. Per solem intelligit ipse dei filius. ipse enī est sol iustitie sicut d Malach. 4. In hoc sole signum magnū apparuit qz videli cet obscuratus fuit sicut p̄dixerat Johel. 2. Sol conuertet in tenebras. Nonne sol iste reputatione iudeoz̄ auersus fuit in tenebras quando velatus fuit & post velationē percussus et colaphizatus. dictūq; fuit ei. Prophetiza q̄s est qui te percussit q̄si ipse ignoraret percutientes se: quicq̄d etiaz claritatis fuit in speciosa vultu solis istius quasi obtenebratū fuit per sputa iudeoz̄ qui exspuerunt in eum sicut testant Mat. et Mar. hinc etiam Ysa. 53. Non est ei species neq; decoz̄. Per lunam figurat virgo maria: vnde quidā sanctus dicit in laudem ipsius. Tu pulcra vt luna dicēris eqz nō immerito comparis. Illa enim astroz̄um ommiū sola soli simillima et candoze venusta: argenteo cēteris in celo p̄micat syderibus. Tu veri solis imago exp̄ssissima: inter milia angeloz̄ deo assistentium virginali puritate in excelsis gloriosa refulges. In hac ergo luna .i. in beata virgine maria factum est signū miserabile qz sez auersa fuit in sanguinem: hoc etiam p̄dixit Johel. 2. Luna mōt auertet in sanguinem. Tunc aūt beata virgo conuersa fuit in sanguinem qñ intellexit dulcissimum filium suum traditum & captum et colaphizatum & alapatū et conspu tum & crucis martirio postulatum Tunc vero tota luna facta est vt sanguis: qñ assistens crucī vidit filii caput spinis lacerati & dorsum et omne corpus sanguine cruentatū: cum etiā vidit manus & pedes clauis pforari et postremo latus eius crudeli lancea transfigi. qs sufficienter explicari poterit quantos dolores tunc sustinuit virgo maria. In stellis etiā signa ostenderunt. per stellas autem intelligunt apostoli: sicut enim stelle affixe sunt firmamento: ita & ipsi semper adhesserunt xp̄o. sed certe tunc etiā in stellis hoc signū apparuit qz sez a firmamēto ceciderūt dicit enī Mat. 26. & Mar. 14. qz tunc discipuli relicto eo fugerāt Petrus etiaz qui quasi constantioz̄ aliis eum a remotis sequebat territus ad vocem vnius ancille eundem quem secutus fuerit cum iuramento negauit: vnde & dns dixerat Mar. 13. Stelle celi erūt cadentes. Tunc etiam in terris facta fuit p̄ssura: per terras intelli guntur ille bone mulieres que dnm seq̄ntes plangebant & lamen tabant eum: sicut d Lu. 23. Sicut enim terra alit homines per fructus suos quos p̄duxit. sic & ipse pauerunt ihesum per terras euntem & p̄dicantem: vnde dicit Lu. 8. Maria magdalena & iohāna vxor chuze procuratoris herodis & susanna et alie multe ministrabant ei de facultatibus suis. De itaq; cum viderunt ihesum duci ad mort

supplitium magnas pssuras dolor in cordibus suis passe fuerunt & hoc propter crudelitatem gentium.i.eorum qui dñm gentiliter & impie tractabant. Tunc etiam quidã hoies circa qs xps miracula fuerat operatus pre timore quasi arescebãt. Timebant enim ne & ipsi impeterent a iudeis vtpote qsi ppter eorum curationes ihesus eorum sabbata violasset. Tanta qui ppe tunc erat cõfusio sonitus maris ac fluctuum. Per mare demq; iudeorum maiores videlicet pnapes sacerdotum et ipsi sacerdotes notantur. Per fluctus vero scribe et pharisei figurant. Di oes in tantam insaniam et furorem eruperant q libenter extermin assent ihesu memoriã de terra. Tũc igit qui ante eum dilexerant pre timore & expectatione eorundq; cruciatuum que superuenerant vniuerso orbi.i.xpo qsi arescebãt. Xpus enim ideo vniuersus orbis appellatur quia in eo viuimus mouemur & sumus vt dicit aplus. etiã virtutes celor mouebunt Sol etenim & luna necnon & alia sydera retraxert splendorem suũ & facte sunt tenebre in vniuersã terram ab hora sexta vsq; ad horã nonam: sicut testat Mat. xxvii. & Lu. xxiii. Ecce que et quanta signa concurrerunt tempore redemptionis humane. ℰ De secũdo nota q filius dei nos ab iniquitatibus nostris redemit in cruce: hãc redemptionem promiserat spũssanctus per os Dauid in ps. cxxix. Quia apud dñm est misericordia & copiosa est apud eũ redẽptio. Et ipse redimet israhel ex omnibus iniquitatibus suis. Nota q per copiosaz redemptionem ipse filius dei intelligitur. Ipse enim erat redemptor & redemptio: sicut dicit aplus ad Cor. i. i. Qui factus est nobis redemptio. Redemptor igitur fuit quia in ppria persona nos redemit. Redemptio fuit qz in semetipso hoc accepit per qd nos redemit scz pciosum sanguinez suũ qui erat in gremio cordis sui: ppter qd dicat aplus ad Eph. i. Deus pater gratificauit nos in dilecto filio suo in quo ha. re. per. sa. a9. Dec ergo copiosa redemptio.i. ipse ipse filius ab eterno astitit vultui patris qsi patus carnez assumere & genus humanũ redimere qñ hoc patri placeret Igit dei filius redemit in cruce genus humanum ex omnibus iniquitatis suis quas originaliter traxerat a pmis parentibus. ℱ Et nota q admimus sex erant iniquitates adã & eue. Prima erat iniquitas q similitudinez dei superbe petierũt. Ad hoc eñ inuitat nos persuasio serpentis qui dixit a Gen. iii. Eritis sicut dñ. Secda fuit q scientiam boni & mali indebite sitierunt. Illecti enim erant per pmissionem serpentis qui ait ibidem. Et eritis scientes bonũ & malum. Tercia fuit q id qd suum nõ erat rapuerunt scz fructũ dñi quem sine licentia sua fregerunt. Quarta fuit qz hoc quod eis inhibitũ fuit gulose comederunt: vñ legit Gen. iii. Vidit mulier

q̄ bonum esset lignum ad vescendū ⁊ pulcrum oculis aspectuq̄ delectabile tulit de fructu illius et comedit: deditq̄ viro suo qui comedit. Quinta fuit q̄ cum elatione se excusauerunt quasi culpā suam retorquentes in deum. Adā enim excusando se ait. Mulier quam dedisti mihi socia dedit mihi de ligno ⁊ comedi. q. d. Si nō dedisses mihi socia cui societatē exhibere debuerā non comedissem Mulier etiam dixit. Serpens decepit me et comedi. q. d. Nisi tu creasses astutū serpentē per eum decepta non fuissem. Sexta iniquitas fuit quia inobedientes suo creatori extiterunt: ⁊ hoc peccatū quasi radix ⁊ finis extitit aliorum peccatorū. Ecce ex istis iniquitatibus redemit nos dei filius in cruce contraria p̄dictis vel patiēdo vel agendo. Contra hoc enim q̄ illi per superbiā similari volebāt optimo: dei filius assimilari voluit sceleratissimo. q̄si enim esset omnium hoīm sceleratissim9. Barrabam eximia latrone absoluto ipse ad crucē est postulatus ⁊ in medio duorū latronū suspensus: ⁊ sicut d̄ Mar. 15. adimpleta est scriptura q̄ dicit. Et cum impijs deputatus est. Item contra hoc q̄ ipsi ex nimia scientia indebite sentierunt: iste quasi quidam impotens perstetit ⁊ in doloribus ⁊ in tormentis: dicit enim Mat. 27. Q̄ principes sacerdotū illudentes cum scribis et senioribus dicebant. Alios salvos fecit seipsum non potest salvum facere. Si rex israhel est descendat nunc de cruce ⁊ credim9 ei. Verisimile est q̄ multi qui tunc astabāt ⁊ istas illusiones audiebant. ihesumq̄ in suis cordibus diligebant q̄ sez videbatur eis esse stultitia q̄ nō descendit de cruce si poterat descendere: ⁊ forsitan hoc vehementer optabant q̄ descenderet ad suiipsi9 salvationem ⁊ iudeorū confusionē: sed vere ipse melius et sapientius egit non descendendo: vnde dicit Psa. m. 53. in persona patris de filio In scientia sua iustificabit ipse iustus seruos meos multos: ⁊ iniquitates eorū ipse portabit. Nota q̄ dei filius seruus patris appellat quia ad mandatū eius nobis seruiuit tanq̄ bone voluntat9 seru9. Item q̄ ipsi fructum illum qui nō erat ipsorū abstulerunt: dei fili9 p̄ de patuit impiorū qui dño cum aliud nō haberent qđ possent ei auferre: ipsi sua vestimenta abstulerī sic̄ sancti enangeliste testant̄ ⁊ sicut ipse dicit in p̄s. 21. Diuiserunt sibi vestimenta mea ⁊ super vestem meam ⁊ tunicam meam miserunt sortem: hanc enim vt d̄ Joh. 19. scindere nolebant quia erat inconsutilis desuper contexta per totum. Item contra hoc q̄ ipsi pomum cum gule cupiscentia comederunt: ipse vehementer sitiens vinum mirratum acetum fel ⁊ absinthiū bibit cum amaritudine. Item c̄tra hoc q̄ ipsi tumide se excusauerunt: ihesus se excusare nolebat cum stans ante p̄sidem accusaretur a principibus sacerdotū ⁊ senioribus popli: cum etiaz

diceret ei pylatus. Non audis quanta adūsus te dicut testimonia Non respondit ei ad vllum verbū ita vt miraret̄ p̄ses vehementer Jhesus etiam cum staret in cruce: non ostendit innocentiam suam excusando quod tñ optime facere potuisset. Postremo contra hoc q̄ ipsi creatori suo inobedientes extiterūt: ipse in patris obediētia per quaꝫ nostras penalitates susceperat vsq̄ in mortem crucis tam vilissimam q̄ amarissimaꝫ perseuerauit: vnde etiam cum clamore valido exspirans ait teste Lu. 23. Pater in manus tuas cōmendo spūm meum: spiritum inq̄ tue voluntati per omnia fideliter obedientem. Caueamus ergo carissimi ne iniquitates iste quas filius dei tam amarissime luit inueniant̄ in nobis ne scꝫ simꝰ superbi ac ambitiosi ad mala aliorum inuestiganda curiosi: caueamus etiam ne simus auari ⁊ gulosi: p̄terea ne peccata nostra stulte excusemus nec eis resistamus quibus obedire debemus. De tercio nota q̄ cū esset in crucis patibulo celebrata redemptiōe generis humani per sanguinem filii dei: tunc demones viderunt animam filii hominis venientem in nubibus .i. comitatu angelico cum potestate magna innocentie ⁊ maiestate diuine glorie. Tunc etiam anime iustoruꝫ q̄ erant in limbo ⁊ diuturno desiderio redemptionē expectauerāt respexerunt lucem desuper venientem ⁊ cum ingēti gaudio capita sua a merore tristicie leuauerunt quoniam venit ipsaꝝ redemptio que eas a dyabolo dño liberaret. Det nobis carissimi dñs vt eū qui nos a nostris iniquitatibꝰ redemit. sic per bonam vitam nunc sequamur vt etiā ab ipso in die iudicii ex omni miseria redimi mereamur. Quod nobis prestare dignetur ꝛc.

Dñica tercia aduentus domini. Sermo. iii.

Tu es qui venturus es an alium expectamus Math. 11.

Beatus iohannes baptista hanc questioneꝫ per suos discipulos faciens ad dominū nostrum ihesum xp̄m non sue sed discipulorum ignorantie consulit vt dicit Hylarius. Vt enim discipuli iohānis scirent a iohanne non alium esse p̄dicatum. ideo discipulos suos misit ad opera ihesu intuenda. Johannes enim ꝓpinquus morti: nouit discipulos suos in errore. Ipsi enim p̄ponebant iohanneꝫ baptistam dño nostro Jhesu xp̄o: vnde et dicebant sicut scribitur Johā. 3. Rabi qui erat tecum trans iordanem cui tu testimonium perhibuisti ecce hic baptizat ⁊ omnes veniunt ad eum. Johānes autem baptista non potens eos auertere ab hac intentione: quin p̄ponerent ipsum dño ihesu: merita ad opera ihesu contuenda eos misit faciendo hanc questionem. Tu es qui venturus es ꝛc.

Tu es qui venturus es an alium expectamus Mat. 11.

G Notandum est q̄ dominus venit venit ⁊ venies

Scdm preteritum tempus venit per carnis nostre assumptionem. Scdm psens tempus venit per gratie infusionem. Scdm futurum tempus veniet per iudicii districtionē: sed pmo ⁊ tercio aduentu ad presens ommisso: aduentum illum breuiter tangemus qui est per gratie infusionem: qui etiam in presenti dñica repsentatur. Vnde etiaz in collecta petimus: vt mentis nostre tenebras gratia sue visitationis illustret. Euangelium etiam est de sancto iohāne qui interpretat gratia siue in quo est gratia. Duo igit principalr sunt hic notanda. Primum est quid dñs in homine per gratiam veniens operet. Secundum est per quid hominē gratiam recepisse pbetur. De pmo nota q dñs veniens per gratiam sex operat in hoie peccatore: ⁊ ista sex tangent in pnti euangelio vbi dñs dicit Euntes renunciate iohanni que audistis ⁊ vidistis. Ceci vident. claudi ambu. leprosi mū. surdi audi. mortui resur. pauper euan. Primum ergo qd dñs per gratiam in hoies veniens operat: hoc est q scz eos quos superbia excecauerat per humilitatē illuminat Superbia quippe siue vana gloria est q̄si qddam fulmen excecans oculos aie. Sicut enim fulmen quandam breuem claritatez habet sed tñ teneris creaturis valde nocuo: ita etiaz est de superbia qui lucere volunt in hoc seculo per elataz superbiam per quam tamen pauperes mendunt: d em in ps. Dum superbit impius incendit pauper. Dos itaq̄ qs excecauerat elatio dñs per humilitatē videre facit. Humilitas enim est oculus aie per quam homo additionem suam ac statū suū verissime recognoscit. vnde dicit Bern. Humilitas est virtus qua homo verissima sui cognitione sibiipsi vilescit. Secundum quod de9 facit in hoie hoc est q scz his quos auaricia claudos fecerat p caritatē gressus recuperat. Auaricia q̄ facit hoiez claudum vtroq̄ pede: ppter hoc legitur. z. Reg. 4. q ionathas filius saul habebat quinquennez filiū qui vocabat myphibozeth qui cecidit ex brachijs nutricis sue ad terram ⁊ claudus factus est vtroq̄ pede. Jonathas interpretatur columba veniens ⁊ significat ihesum xpm qui sicut columba venit: quia veniens in hunc mundum ramum virentis oliue portauit in ore suo. Per oliuam enim pax et misericordia figurant q duo ipse attulit in hunc mundū: de pace dicit ipse Joan. 14. Pacem relinquo vobis pacem meam do vobis: de misericordia dicit Lu. 9. Q cum quadam vice samari tani noluissent recipere ihesum in hospicium iacobus et iohannes dixerunt. Domine vis dicamus vt ignis descendat de celo ⁊ consumat illos. Et conuersus increpauit illos ⁊ dixit. Nescitis cuius spiritus estis: filius hominis nō venit animas perdere sed saluare Filius huius Jonathe est quilibet xpianus: qui dum cadit extra

brachia nutricis sue claudus efficit. Nutrix nostra est diuina ꝓui-
dentia. tunc aūt ex brachijs huius nutricis cadimus quando non
ꝯfidimus ad plenum diuine ꝓuidentie ꝙ possit vel velit nos nu-
trire: ⁊ qñ circa terrena ꝯquirenda nimis soliciti incipim⁹ insistere
⁊ vere tunc claudi efficimur vtroq; pede. tunc enim ammittimus
affectum erga deum ⁊ ꝓximum. Auarus enim neq; diligit deum
neq; ꝓximum: ⁊ talis claudus vocat myphibozeth qđ interp̄tat
os cōfusum. Tales etenim auari confundent in die iudicii qñ dñs
dicit eis. Esuriui ⁊ nō dedistis mihi māducare: sitiui ⁊ nō dedistis
mihi bibere: nudus fui et non cooperuistis me. hospes fui et non
collegistis me: sicut đ Mat. 25. His itaq; quos auaricia claudos
fecerat dñs per caritatem aīe gressus recuperat. Caritas enim facit
hoīem diligere deum ⁊ ꝓximum: facit etiam eum cōtemnere bona
temporalia ⁊ appetere sempit̄na: vnde dicit Prosper. Caritas est
vt mihi videtur recta voluntas ab omnibus terrenis ⁊ p̄sentibus
prorsus auersa iuncta deo inseparabiliter ⁊ vnita. Tercium qđ deus
facit in hoīe hoc est ꝙ videlicet eum quem luxuria leprosuz fecerat
per castitatem purificat ⁊ emundat. Cum enim luxuria fetida sit ⁊
immunda corrumpit aīam et leprosam eam facit et immundam:
Vnde dicit liber medicine: ꝙ lepra est membrorum corruptio ex
humoribus putrefactioni abilibus effecta. H Et nota ꝙ sic
legit in Leui. 13. Quadruplex est species lepre scz in cute in capill
in veste ⁊ in domo. Lepraz in cute habent mulieres que quibusdā
fucis ⁊ liniamentis cutē suā liniunt et ꝑungunt vt rubicundiores
appareant ⁊ nitidiores: de istis scribit Jheroni⁹. Quid facit in facie
xp̄iane purpurissus et cerusa quoꝝ alteꝝ ruborem genaꝝ mentit
⁊ labioꝝ: alterum candorem oris et colli. ornatus iste nō dñi est
velamen istud antixp̄i est qua fiducia erigit ad celū vultus quos
conditor non agnoscit. Lepraz habent in crinibus viri qui crines
suos calamistro retorquent. Lepram etiaz in crinibꝰ hñt mulieres
vt ait Jero⁹. capillis alienis verticem ⁊ occiput struūt ⁊ q̄ crines
suos forsitan canos citrino seu croceo colore colorant: que etiā cri
nibus suis aureas zonas intorquent contra mandatū apostoloꝝ
petri ⁊ pauli: ait em̄ petrus. 1. Pe. 3. Mulieꝝ non sit extrinsecus
capillatura aut circūdatio auri: dicit etiā paulus ad Thimo. 1. 2
Non ornent se mulieres in tortis crinibꝰ aut margaritis. Lepram
in vestibꝰ hñt siue viri siue mulieres: qui rugas faciūt in vestibus
suis siue lineis siue laneis ⁊ qui superfluitates nodoꝝ aureoꝝ vel
argenteoꝝ vestibus suis circūponunt ⁊ assumunt nō ꝯsiderantes
ꝙ habitus talis non ꝯgruit p̄nie: cū dñs filios ⁊ filias ade ꝓpter
p̄niam agendaz posuerit in hunc mundū quibꝰ sufficere deberet ꝙ

vestiti essent sicut pater ⁊ mater eorum vestiti erant quãdo eos de paradiso transmisit in mundum: de quibꝰ d̃ in Gen̄·3· Fecit dn̄s deus ade ⁊ vxori eius tunicas pelliceas ⁊ induit eos. Lepram hn̄t in domo q̃ in cameris suis et in thalamis depingi faciũt imagies lasciuias quasi coreisantes ac sese mutuo amplexantes: qui etiam cortinas huiusmodi imaginũ suspenderint ad parietes suos: hos itaq̃ quos luxuria leprosos effecerat veniens dn̄us per castitatem emundat. Officium siquidem castitatis est hominem intrinsecus et extrinsecus ab oĩbus inquinamentis libidinis emundare. Quartũ qd̃ dn̄s fecit per gratiam in hoĩes veniens hoc est ꝙ scz his quos vanitas mundane leticie surdos effecerat auditũ restituit per verã ꝯsiderationem mundane instabilitatꝭ: vanitas quippe mundane leticie fecit hoĩem surdum intrinsecus. Omnes enim qui diligunt mundanã leticiam non libenter audiunt verbum dei: imo potius delectant̃ in citharis ⁊ timpanis et fistulis ⁊ figellis ac aliis ⁊ simphoniis necnon ⁊ in fabulosis rigmis hystrionum: de his surdis dicit dn̄s in Ysa·42· Quis surdus nisi ad quez misi nũcios meos p̃dicatores ⁊ eos audire recusat. Hos igit̃ quos vanitas mũdane leticie surdos effecerat dn̄s in hoĩem veniens audire fecit per verã ꝯsiderationem mundane instabilitatis. Qui enim dum vere ꝯsideraret instabilitatez huius mundi libenter deberet audire illos qui ostenderent ei viam superne patrie vbi vera stabilitas est et vera requies. Quintum qd̃ fecit in hoĩe dn̄s veniens hoc est ꝙ scz illos q̃s necauerat desperatio venie resuscitat per spem diuine miscd̃ie Desperatio siquidem venie multos interemit ⁊ occidit. Sicut em̄ eger est in periculoso statu vite qui ꝑ certa signa mortis a medicis est desperatus: sic etiam periculosa est aĩe desperatio venie quam multi ex hoc incurrunt ꝙ multitudinẽ facinoꝝ suoꝝ recogitantes formidant dn̄m sibi vel nolle vel posse indulgere: contra desperationem d̃·2·Reg̃·2· An ignoras ꝙ periculosa sit desperatio· hos itaq̃ quos interemerat desperatio dn̄s per gr̃am veniens in hoĩez resuscitat per spem misericordie· Tanta enim est diuina miscd̃ia ꝙ respectu eius oĩa peccata hoĩm quantacunq̃ sint vel q̃liacunq̃ sũt quasi scintilla in medio maris ⁊ hoc debet spem facere homini vere penitenti. Sextum quod facit dn̄s in hoĩe in quem venit per gr̃am hoc est ꝙ eum ꝯfidentia longe vite pauperem fecerat hunc per memoriam mortis ⁊ ꝑ desideriũ regni celestis euangelizat·i·ad studiũ bonoꝝ operꝝ ⁊ messem ꝑpetue vite ꝯquirendaz ãmonet ⁊ ꝯfortat Multi em̄ ꝓpter hoc ꝙ cogitant se diu victuros negligunt fructꝰ bonoꝝ operꝝ sed dn̄s veniens ꝑ gr̃am incutit eis metũ mortis vt eo feruentius ea seminẽt in terris q̃ metent in celis. Quecunq̃ em̄

seminauerit homo hec et metet vt ait apl's ad Gal'.6. Hinc etiam d' Eccl'iastes.9. Qd'cunq; potest manus tua facere instanter operare quia nec opus nec ratio apud inferos est quo tu ꝓperas. J

De secundo nota q̄ per quatuor ꝓbari potest si homo dn̄m recipit per gratiam: et de his quatuor iohannes in p̄senti euangelio cōmendatur a dn̄o. Primum est si homo sicut arundo non agitatur a vento: vnde dicit dn̄s. Quid existis in desertū videre arundinem vento agitatam. q. d. iohannes non est arundo a vento agitata. Primum ergo signum est q̄ homo dn̄m recipit per gratiam si nō agitatur a vento sicut arundo. Arundo enim.i. homo arundineus agitata vento ꝓsperitatis cedit ad dexterā: vento etiaz adu'sitatis agitata cedit ad sinistrā: contra hoc mandauit moyses regi edom Nu'i.20. Obsecram9 vt nobis transire liceat per terram tuam: nō ibimus per agros aut per vineas: non bibemus aquā de puteis tuis sed gradiemur via publica nec ad dextram nec ad sinistram declinantes donec transeamus terminos tuos. Edom interp̄tatur terrenus vel sanguineus ⁊ significat mundum qui a dyabolo qui homicida extitit ab inicio multiformiter est trucidat9. Igitur filii gratie transire debent per terram huius mundi vt nec cedant ad dextram ꝓsperitatis per immoderatā leticiā: nec etiam declinent ad sinistram per desperatā tristiciaz. Arundo etiam videt' exterius solida ꝫ intus est vacua. Sic sūt quidā hoīes qui hn̄t arundineas gr̄as vtpote corporis pulcritudinē membroꝝ sanam fortitudinē lingue facundiaz et huius seculi sapientiā ꝛc h9modi quibus raro merentur sed sepius demerent'. contra quod ait apl's.1. Coꝝ.15. Gratia dei sum id quod sum: ⁊ gratia eius in me vacua nō fuit ꝫ abundantius omnibꝰ illis laboraui. q. d. Non habui gr̄am arundineam: item dicit.2. Coꝝ.6. Exhortamur vos ne in vacuū gr̄az dei recipiatis. Scd'm signum per quod ꝓbare potest si homo dn̄m recipit per gratiam hoc est si mollibus non vestiat'. Ille mollibus non vestit' qui molliter non viuit: sed qui carnem suam crucifigit cum viciis ⁊ ꝯcupiscentiis et qui abstrahit ei delectationes ⁊ concupiscentias huius mundi: vnde dicit apl's ad Gal'.2. Xp̄o confixus sum cruci: viuo aūt non ego. viuit vero in me xp̄s: et post pauca subdit. Non abijcio gratiam dei. q. d. Abijcerem gratiā dei si molliter ⁊ ꝑm carnis ꝯcupiscentiā viuerem: ꝓpter hoc dn̄s dicit in euangelio Mat.11. Sed quid existis in desertum videre hoīem molli. vesti. ille in quo est gratia non est mollibus vestitus: hinc etiam dicit Mat.3. Q̄ iohannes habebat vestimentū de pilis cameloeum. Et nota q̄ anima intrinsecus vestiri debet molli et delicata virtutū vestitura. Caro vero extrinsecus inquantum sustinere

potest debet duris laboribꝰ operiri. Vnde ⁊ velū tabernaculi quo intrinsecus vestiebat̄ valde p̄ciosum erat ⁊ delicatum: extrinsecus vero ⁊ sup̄mum vile erat et mirabiliter asperꝝ. Terciū signū per qd̄ ꝓbatur ꝙ homo dn̄m receperit hoc est ꝙ sit ꝓpheta: vn̄ ⁊ dn̄s dicit. Sed quid existis videre ꝓphetam. q. d. Vere ipse est ꝓpheta. Igitur homo qui dn̄m per gratiam recepit ꝓpheta est quia aīe sue p̄dicit ac p̄nunciat aduentum dn̄i ad iudicium: de quo aduentu paulus dicit. 1. ad Corꝝ. 4. Nolite inq̄t ante tempus iudicare q̄ad usq̄ veniet dn̄s qui illuminat ab. camen. ⁊ maī. consi. cor ⁊ tunc laus erit vnicuiq̄ a deo. In aduentu igit̄ dn̄i ad iudiciū publicabuntur operationes hoīs ac voluntatis q̄ si bone fuerint deo magnifice collaudabit̄: si vero male vituperabit̄ ⁊ ꝯfundet̄. Quartuꝫ signum per qd̄ homo experit̄ dn̄m in cor suum venisse per gratiaꝫ hoc est ꝙ scꝫ plus sit q̄ꝫ ꝓpheta: vnde ⁊ dn̄s dicit de iohāne. Sed quid existis in desertuꝫ videre ꝓphetam: etiam dico vobis plus q̄ꝫ ꝓphetam. Ille igit̄ homo plus est q̄ꝫ ꝓpheta qui non solū p̄dicit aīe sue ꝙ ꝯsolationem inueniet in futuro seculo: sed qui eam etiam q̄ꝫ pluries recipit in p̄nti sicut dicit p̄s. Scd̄m multitudinem doloꝝ meoꝝ in corde meo ꝯsolationes tue letificant aīam meā. Rogate ḡ dn̄m carissimi vt sic nunc eum in cor nr̄m recipiamus vt ip̄m in iudicio cum omni leticia videamus. Qd̄ nobis p̄stare dignetur ꝛc̄

Dn̄ica quarta aduentus dn̄i. Sermo. iiii.

¶ Medius vestrum stetit quez vos nescitis: ipse est qui post me venturus est qui ante me factus est cuius nō sum dignꝰ vt soluaꝫ corrigiam calciamenti Joh̄. 1. ¶ Quis xp̄s dn̄s inter phariseos ⁊ legisperitos esset natus ⁊ nutritus: ipsi tn̄ dn̄m ihesū cognoscere noluerunt. Precursor ergo dn̄i nostri ihesu xp̄i iohānes baptista ex dispositione sp̄ūssancti xp̄m dei filium publice p̄dicauit dicens. Medius vestꝝ stetit: super quo Theophilus. Medius erat phariseoꝝ dn̄s sed ignorabant eum qꝛ ipsi scripturas se scire putabāt sed dn̄m inter eos existentem nesciebant qꝛ scripturas non intelligebant. Sed querit̄ quomodo iohannes baptista dixerit. Cuius non sum dignus vt soluā corrigiā ꝛc̄: cum tn̄ deferre calciamenta xp̄s suis discipulis inhibuit vt habet̄ Lu. 10. Et tn̄ xp̄s dn̄s fecit quod docuit qꝛ scribit̄ Actu. 1. Cepit ihesus facere ⁊ docere. Rn̄det̄ s̄m beatū Greg^m ꝙ per corrigiam calciamenti incarnationis misterium intelligit̄. Johannes ergo soluere corrigiam calciamenti non valet qꝛ incarnationis misterium nec ipse inuestigare sufficit ac si patenter dicat. Quid mirum si mihi ille p̄latus est quem post me quidem natum considero: sed natiuitatis eius misterium non comp̄hendo: hec ille. Bene ergo dixit. Medius vestrum ꝛc̄.

MEdius vestrum stetit quez vos nescitis. Ipse enim est qui post me venturus est·qui ante me factus est: cuius non sū etiam dignus vt soluam corrigiam calciamenti Johis.i· Tria principaliter sunt hic notanda. Primum est quis sit ille quē iohānes medium stare perhibet ⁊ affirmat. Secundū est quando dīm per se venturum esse p̄dicat. Tertium quod sit calciamentū cuius corrigiam se indignum asserit vt soluat. ℟ De p̄mo nota q̄ ille quem iohānes medium stare perhibet ⁊ affirmat ipse est dei filius: vnde nota glo. super locum istum. Medius vestrum stetit quem vos nescitis·i·p̄sens vobis apparet corpore: hunc etiā iohes digito demonstrauit: vnde immediate post p̄ns euangeliū d̄ in Joh. Altera autez die vidit iohannes ihesum venientem ad se ⁊ ait. Ecce agn9 dei: ecce qui tollit pcta mundi· hic est de quo dixi: post me venit qui ante me factus est. Cum ergo iohes dicat ihesum stare medium. Nota q̄ ihesus p̄mo iacuit in medio iumentorum. Secūdo sedit in medio doctorum. Tertio pependit in medio latronum. Quarto stetit in medio discipulorum. Quinto vero ambulat in medio candelabrorum aureorum. Primo ergo ihesus iacuit in medio iumentorum q̄n scz intemerata virgo Maria pannis eum inuoluit ⁊ reclinauit in p̄sepio q2 non erat ei alius locus in diuersorio: de hoc dicit Abacuc p̄m aliam translationē.3.ca. In medio duum aīalium cognosceris. Erant autem hec duo animalia bos ⁊ asin9 p̄m q̄ videt in picturis que sunt libri laycorum. Jacens ih̄s in medio iumentorum ostendit mirabilem humilitatem: valde em̄ mirabile fuit q̄ diuina maiestas induit corp9 paruuli in stabulo iacentis ac vagientis. Debemus igit ⁊ nos in hac humilitate mirabilem deum imitari quia gloriosum p̄mium humilitati p̄mittit quia scz suscipientur a gloria dīni: vnde d̄ Prou.29. Superbum sequit humilitas: ⁊ humiles spū suscipiet gloria. Secundo ihesus sedit in medio doctorum: vnde legit in Lu.ca.2. Q̄ inuenerunt ih̄m parentes ei9 in templo sedentem in medio doctorum: audientes illos ⁊ interrogantem. Per hoc q̄ ihesus sedit in medio doctorum audiens ⁊ interrogās illos: mutat nos ad studium vere sapiētie Vera aūt sapientia est timere dīm: vñ d̄ Ecclīastici.1. Plenitudo sapientie timere deum. Hunc ergo timorē discere debemus q2 qui timent dīm custodiunt mandata illius: vnde d̄ Ecclīastici.2. Et vere bene erit eis post hanc vitam qui mō timent dīm: vñ dicit Ecclīastici.1. Timenti dīm bene erit extremis ⁊ in diebz ꝑsolationis illi9 benedicet. Post hanc enim vitam dīs consolabit filios suos ⁊ tunc eos qui illum timuerunt gloriosissime benedicet. Vt autem veram sapientiam id est timorez domini discamus: debem9

fugere tabernas ne ibi in medio potatoꝝ ſedeam⁹. Debemus aũt frequẽtare eccleſias vt illic verba timoris dñi a ſacerdotibꝫ ⁊ p̃dicatoribus audiamus: vnde ãmonet nos Eccl.6. In multitudine p̃ſbiteroꝝ prudentium ſta: et ſapientie illoꝝ ex corde coniungere vt tu narrationez dei poſſis audire. Tercio ihẽſus ſtetit in medio latronũ: vnde d̃ Joh.19.q̃ crucifixerũt iĥm in loco caluarie ⁊ cum eo alios duos hinc ⁊ hinc. medium aũt iĥm iſtos duos in quoꝝ medio iĥs eſt crucifix⁹ Lucas appellat neq̃ et latrones. Jĥs aũt ſtans in medio neq̃ duoꝝ latronũ q̃ſi ſceleratioꝝ ipſis ẽct: oñdit nobis p̃clariſſimum exemplũ patientie qd̃ imitari nos opoꝛtet: vt ſcz qñ nos homies vel factis vel verbis indebite perturbant ac ḡuant tunc patientes exiſtamus. Si em̃ iĥs innocentiſſim⁹ ſtans in medio latronũ ſubſanationes irriſiones patitur et cruciat. nõ eſt magnũ ſi ⁊ nos qui in pctis ꝛcepti ſumus ⁊ q̃s mater nr̃a peperit in doloꝛibꝫ ⁊ qui ſine pcto nõ viuim⁹. Si inq̃ et nos impia malorũ hoim verba ſuſtineam⁹ ⁊ facta. alias nimis delicati milites ſumus ſi volum⁹ regnare p xp̃o ⁊ nihil pati cum xp̃o. Stetit etiaz iĥs in medio diſcipuloꝝ ſuoꝝ: vnde dicit Joh.20. Venit ihẽſus videlicet poſt reſurrectionem ⁊ ſtetit in medio diſcipuloꝝ et dixit eis. Pax vobis. Jĥs igit̃ ſtans in medio diſcipuloꝝ ſuoꝝ exẽplo ⁊ verbo inuitat nos ad caritatẽ ⁊ pacẽ. Caritas em̃ mater eſt pacis vñ etiã ante paſſionẽ exiſtens inter diſcipulos ſuos ⁊ miniſtrans eis: magnũ enim ſignũ oſtenderat caritatis. hic etiam dixerat eis vt ait Lu.zz. Ego in medio veſtrꝝ ſum ſicut qui miniſtrat. Dicit etiam ad eos in Joh.13. Si ego laui veſtros pedes dñs ⁊ mgr et vos debetis al. la. pedes. Exemplũ enim do vobis vt q̃admodum ego feci vobis ita ⁊ vos faciatis. Caritatẽ igit̃ ⁊ pacẽ xp̃o exẽplo admuicem hr̃e debemus: vnde ſcribit aplus.z. ad Thi.z. Sectare caritatem et pacẽ cum his qui inuocãt deũ de corde puro. Videtur hic aplus innuere q̃ nullus poſſit inuocare de puro corde niſi hẽat caritatẽ ⁊ pacem et hoc eſt ſine dubio veriſſimũ. Quarto ambulat xp̃s in medio ſeptẽ candelabroꝝ aureoꝝ: vñ dicit Joh. in Apoc. 1.ca°. Vidi.7. candelabra aurea ⁊ in medio candelabroꝝ aureoꝝ ſimilem filio hoĩs veſtitum podere ⁊ p̃cinctum ad mamillas zona aurea ⁊ facies eius ſicut ſol lucet in virtute ſua: d̃ etiam in.z. ca°. Apoc. Nec dicat qui ambulat in medio.7. candelabroꝝ aureoꝝ. Scio opera tua ⁊ laborez et patientiã tuã. Nota q̃.7. candelabra aurea ſunt.7. ordines beatorũz in regno dei ſcz angeli patriarche pphete apli martires confeſſores virgines ſiue cõtinentes et oẽs alii electi qui ſub iſtis ſeptem ordinibus cõprehendũtur: vnde d̃ ibi q̃ ſeptem candelabra.7. eccleſie ſunt ⁊ ſeptem congregationes beatoꝝ.

Dicuntur aũt hi septez ordines candelabra: quia sicut candelabro candela superponitur que domum illuminat: ita et isti .7. ordines lumẽ glorie a sancta trinitate receperũt ⁊ per totum palaciũ celeste relucent. Inter hec .7. candelabra ambulat filiꝰ dei vestitus podere .i. indumento humanitatis ⁊ precinctus ad mamillas aurea zona caritatis. Lucens etiã sic̃ sol lucet in sua virtute serenissimo lumine diuinitatis. Ambulat inq̃ dei filius inter ista candelabra que sunt aurea .i. ad sũmam nobilitatez ꝓducta ãministrans vnicuiq̃ electo iocunditatem ⁊ exultationez. Iocunditatem vtiq̃ ꝓpter dotem aĩe iam collectam. Exultationẽ vero ꝓpter dotem corpori repromissaz ꝓpter hoc d̃ Ecclastici .15. Iocunditatẽ ⁊ exultationẽ thezaurisabit super eum. Ambulãs itaq̃ filius inter aurea candelabra consolat̃ vnumquemq̃ beatum ita inquiens. Scio opera tua ⁊ laborem et patientiã tuam. q. d. Scio opera tua que in meo seruicio expedisti Scio etiaz laborem quo ꝓximis tuis deseruisti. Scio nihilominus patientiã per quam aduersa mundi sustinuisti. vnde ꝓpter hec tria mercedem perpetuã recepisti. ¶ De secundo nota q̃ ihesus qui olim iacuit sedit stetit ⁊ adhuc ambulat in medio: venturus est in die iudicii vt iterum sedeat in medio scz agnoꝝ ⁊ hedorum Qꝛ autem sessurus sit in iudicio in medio agnorum ⁊ hedoꝝ testat̃ per seipsum Mat. ita dicens. Cum venerit filius hoĩs in maiestate ⁊ oẽs angeli eius cum eo: tunc sedebit super sedem maiestatis: ⁊ congregabunt̃ ante eum oẽs gentes et sepabit eos ab inuicem sic̃ pastor segregat oues ab hedis: et statuet oues quidem a dextris suis: hedos autez a sinistris. Propter multas causas hoĩes xp̃iani ouibus compantur. Quaꝝ vna hec est q̃ scz ouis humile animal est ⁊ humiliter alimentum suum decerpit a terra: sicut etiam boni xp̃iani humiles sunt ⁊ contenti sunt se laboribꝰ suis vel iustis redditibus enutrire. Econuerso facit hedus qd̃ est aĩal scandens rupes ⁊ arbores vt ibi accipiat cibũ suum. Ita etiã faciunt mali xp̃iani qui volũt per iniusticiã diuites fieri ⁊ ambiunt honores huiꝰ mdi In istoꝝ medio dñs sedebit in iudicio bonos euocans ad regnũ. malos vero transmittens ad supplicium. Igit̃ in ihesu tria ꝯsidera q̃ scz veniet ad iudicium vtpote rex potens ⁊ sapiẽs: vnde legit̃ in hodierno euangelio q̃ iohannes negauit se esse xp̃m ⁊ heliam ⁊ ꝓphetam. q. d. Ihesus cum venerit ad iudicium ipse erit xp̃us ⁊ helias ⁊ ꝓpheta. Tria em̃ requirunt̃ a vero et iusto iudice. Primuz est vt habeat autoritatẽ iudicandi a superiore sibi collatã. Scd̃m est vt habeat fortitudinẽ per quaz possit exequi iudiciũ iniquoꝝ resistentia non obstante. Tercium est vt sit sapiens ⁊ prudens vt scz sciat q̃s sit nocẽs ⁊ q̃s innocens: nocentes puniat et innocẽtes

absoluat. Propter primum ihesus dicitur xp̄s quod interpretatur vnctus. Vnxit enim eum deus pater in regem ac p̄ncipem: regem terre ⁊ constituit eum iudicem viuorum et mortuorum: vnde ipse ihesus dicit de seipso Joh̄. 5. Pater nō iudicat quemq̄ sed omne iudicium dedit filio suo vt oēs honorificent filium sic̄ honorificant patrem: ⁊ post aliqua subdit verba. Judicium meum iustum est. Secundo a iudice requirit̄ vt sit fortis ⁊ potens: alias iudicio suo resisteret̄ ab iniquis: ꝓpter qd̄ et ihesus vocat̄ helias qui interp̄tat̄ robustus dn̄s: dicit enim in p̄s. 23. Q̄ ihesus rex glorie fortis est ⁊ potens. Tam fortis enim ⁊ potens est q̄ ad nutum ei⁹ oēs impij dispergent̄ sicut puluis quē ꝓijcit ventus a facie terre. Iste iudex ita fortis est q̄ aquas pugillo mensurat ⁊ celos palmo ponderat ⁊ molem terre tribꝰ digitis appendit. et q̄ librat montes in pondere ⁊ colles in statera: vnde d̄ Ysa. 40. Quis mensus est pugillo aquas et celos palmo ponderauit. Quis appendit tribus digitis molem terre ⁊ librauit in pondere montes et colles in statera. q. d Hoc nullus facere posset nisi dei filius ihesus xp̄us. Nequaq̄ ergo impij poterunt resistē iudici tam potenti ⁊ forti. Tercio necesse est vt iudex sit sapiens ⁊ discernens vt scz sciat quis innocens sit et quis nocens vt innocēs liberetur et honoretur: nocens aūt morte damnetur: ꝓpter hoc etiam ꝓpheta vocatur idem q̄ videns: sicut d̄. 1. Reḡ. 9. Qui ꝓpheta dicitur hodie: vocabatur olim videns. Ihesus ꝓpheta est. i. videns quia ipse videt omnia. Videt enim oēs cogitationes ⁊ locutiones ac operationes hoīm: de p̄mis duobꝰ d̄ Eccl̄. 42. Non p̄terit omnis cogitatus dn̄m ⁊ non abscondet se ab eo vllus sermo et non eget alicuius consilio: de tercio dicitur Ecclesiastici 39. Opera omnis carnis coram illo et non est quicq̄ absconditū ab oculis eius a seculo ⁊ vsq̄ in seculum respicit. O

De tercio nota q̄ per calciamentum ihesu humanitas intelligitur Sicut enim pes calciamento tegitur: sic etiam diuinitas xp̄i latuit sub humanitate: de hoc calciamento dicit̄ in p̄s. 59. In ydumeaz extendam calciamentum meum. Ydumea interpretat̄ terrena vel sanguinea ⁊ significat humanā naturā quaz ille p̄mus homicida scz dyabolus ad terrenitatē declinare fecerat ⁊ sic peccati sanguine maculauerat. In hanc ergo. i. ꝓpter hanc recuperandam filius dei calciamentum suum. i. humanitatez extendi permisit in cruce: ⁊ sic alienigene. i. gentiles populi per fidem subditi sunt ei. Fuit autez calciamentum istud tam violenter extensum q̄ in quinq̄ partibꝰ fuit disruptum. Corpus enim dn̄i quinq̄ vulneribus extitit perforatum. Corrigia huius calciamēti est gloria resurrectionis ihesu xp̄i: in resurrectione quippe corpus xp̄i quod in multis partibus

disruptum fuerat in cruce fuit per gloriam relegatum. Dicit igit̃ q̃ non sit dignus soluere corrigiã calciamẽti eius .i. q̃ sit indign9 et insufficiens exponere gloriam resurrectionis eius: hec est aurea corrigia per quam oẽs electi in fasciculo viuentium sunt colligati de isto fasciculo dixit Abygail ad dauid regem .i. Reg̃. xv. Malitia non inueniatur in te omnibus diebus vite tue: & erit anima dñi mei custodita quasi in fasciculo viuentiũ apud dñm deum tuũ Puero anima inimicorũ tuorum rotabit̃ quasi in impetu et circulo funde. Rogate ergo dñm carissimi vt sic nunc imitemur eius humilitatem patientiam caritatem et pacem vt tandem cum gaudio mereamur ipsius respicere maiestatem. Qđ nobis p̃stare dignet̃ &c

In natiuitate domini. Sermo. v.

Ecce euangelizo vobis gaudium magnum qđ erit omni ꝑplo q̃ natus ẽ nobis hodie saluator qui est x̃ps dñs in ciuitate dauid Lu. z. Beatus ambrosius sic inquit. Videte quantum diuina cura fidẽ astruit angelus mariã angelus ioseph angelus pastores edocet. Vocaũt gaudium qđ angelus annũciauit ipsis pastoribꝫ non solum fuit gaudium ipsis sed etiã debet esse gaudium nobis vnde inquit Basilius. Gaudium magnũ non solum ꝑplo iudeorũ sed etiam omnibus. Causa autẽ ostenditur quia natus est nobis saluator: huic accordat dictũ Ysidori epi in sermone de natiuitate dñi vbi sic inq̃t. Saluator noster dilectissimo hodie natus est gaudeamus: neq; em̃ locum dare est tristicie vbi natalis est vite. vna cunctis letitie est cõmunis ratio: quia dñs noster peccati mortisq; destructor sicut nullum a reatu liberum reperit ita liberandis oĩb venit. exultet sanctus q̃ approprinquat ad palmã: gaudeat pcãtor quia inuitat̃ ad veniam: animetur gentilis quia vocat̃ ad vitam: hec Ysidor9. Juste ergo dixit angelus. Ecce euangelizo vobis &c.

Ecce euangelizo vobis gaudium magnũ quod erit omni populo quia natus est nobis hodie saluator qui est x̃pus dñs in ciuitate Dauid Lu. z. In verbis p̃missis quatuor sunt notanda. Primum est quis sit ille per quem gaudium euangelizatur. Secundum est qui sint illi quibus gaudium annunciat̃ Tertium est ꝓpter quod omni populo gaudendum esse dicatur. Quartum est quo signo iste qui natus est inueniendus asseratur ꝑ De primo nota q̃ ille q̃ gaudium euangelizat .i. qui de gaudio bonum nunciũ apportat verus esse angelus dñi describitur ne videlicet videatur q̃ fuerit angelus sathane fantasticus: vnde dicitur in euangelio p̃senti. Ecce angelus dñi stetit iuxta illos et claritas dñi circumdedit illos vt per hoc designaretur q̃ non fuit illa claritas fantastica in qua se dyabolus q̃nq; transfigurat: dicit

nanq; apostolus. 2. Cor. 11. Ipse em̄ sathanas transfigurat se in angelum lucis. Quis aūt iste angelus fuit nō patet ex testimonio euangelii: potest tn̄ non immerito credi q̄ gabriel archangelus fuerit vt ille qui virgini marie dn̄m ex ea nascitur nunciauerat. ipse etiam eum iam natum pastoribus annunciaret. Q De secundo nota q̄ illi quibus tam ingens gaudiuz nunciat̄ pastores dicunt̄ esse qui cōmendant̄ a tribus quia scz non erāt somnolenti ⁊ quia erant de grege soliciti: p̄terea qm̄ erant iusti: vnde legitur in p̄nti euangelio. Et pastores erant in regione eadem vigilātes ⁊ custodientes vigilias noctis super gregem suū. Nota q̄ ait pastores non dicit milites vel burges ne contemnantur illi qui aliis seruiunt ob paupertatem. Erant aūt pastores isti vigiles et non somnolenti quod innuitur ibi vbi d̄. Vigilantes erant de grege soliciti: vnde sequit̄. Et custodientes vigilias noctis super gregez Ita enim soliciti erant de grege sibi cōmisso q̄ etiam eum noctibꝫ non reliquerunt. erant etiaz iusti quod innuitur ibi vbi d̄. Super gregem suum quasi non alienum. Non enim custodierunt gregē violenter spoliatū vel furto sublatum sed suum. i. sibi a veris dn̄is cōmissum. Vtinaz pastores nostri temporis ab his tribus possent hodie cōmendari. In pluribus enim p̄dictis tribus ꝯriis scz somnolentia negligētia necnō ⁊ iniusticia multotiens inueniunt̄. Nota etiamq̄ quilibet nostrum per pastores istos designat̄. Dn̄s enim cuilibet hoīm cōmisit aīam suam pascendam: animam inq̄ p̄cioso sanguine filii dei redemptā quā certe mille milibꝫ ouium p̄ciosiorē fore nullus sane mentis ignorat. Ad hoc aūt vt animas nostras pascam⁹ āmonet nos Pe. 1. 5. Pascite qui in vobis est gregē dei q. d. O vos xp̄iani pascite gregem qui intra vos est. i. aīas vestras que intra vos sunt. Ad hoc aūt vt quilibet xp̄ianus bon⁹ pastor aīe sue existat tria requirunt̄ ab eo. Primum est vt sit vigil ⁊ nō somnolentus. Scd̄m est vt sit de semetipso solicitus. Tercium est vt sit erga p̄ximos suos iustus. Ad hoc aūt vt vigiles simus et non somnolenti monet nos Pe. 1. 5. Sobrij estote ⁊ vigilate quia aduersarius vester dyabolus tanq̄ leo rugiens circuit q̄rens quē deuoret. Ille vigilat qui semp̄ creatorē suū redemptorē ac iudicez intuet̄. dormiens q̄ppe nullum videt. Sic itaq; vigilare debemus vt in oībus operibꝫ nostris deum nr̄m qui nos creauit redemit et iudicabit pre oculis habeamus ne scz aliquid agamus per quod oculos sue maiestatis offendam⁹. Item ab vnoq̄ nr̄m requiritur vt sit de salute aīe sue solicitus. Sicut em̄ soliciti sumus vt corpori nostro potū cibum vestitum ac alias necessitates suas ministrem⁹. Sic ⁊ soliciti esse debem⁹ vt qn̄ venerit illa incerta hora mortis nr̄e

deo animam nostram mundam ⁊ ornatam representemus: vnde d̄ de pastoribꝰ bethleemitanis ꝙ erant custodientes vigilias super gregem suum. Ille custodit vigilias noctis super ouiculaꝫ .i. aīam sibi cōmissam qui semper cum solicitudine obseruat horam mortis sue. Mors est illa nox quaꝫ semper obseruare tenemur. Heu multi sunt qui dūmodo habent ea que corpori sūt necessaria parum vel nihil curant quid fiat de aīa: de talibus d̄ Eccl. 10. Peccantem in aīam suam quis iustificabit ⁊ quis honorificabit ex honorantē aīaꝫ suā. Tercio requirit̄ a quolibet xp̄iano ꝙ sit iustus vt scꝫ nihil qd̄ sit alterius iniuste attingat vel possideat sed se ⁊ suos ex his q̄ sua sunt enutriat et ex his etiā deo gratas oblatiōes seu elemosinas offerat. Qꝛ aūt homo debeat se ex suis .i. ex iuste cōquisitis enutrire ꝓbatur Thobie. 2. vbi legit̄ ꝙ cum thobias cecus esset effectus ⁊ vxor eius anna quadā vice hedum capraꝝ operibus manuū suaꝝ cōquisitum domi detulisset. audiens thobias vocem balantis hedi dixit. Videte ne forte furtiuꝰ sit quia non licet nobis ex furto aut aliq̄d edere vel contingere. Qꝛ aūt debeat homo ex his que sua sūt deo offerre vel elemosinas dare d̄ ī Prou̅. 3. Honora dn̄m de tua substantia glo. nō de aliena ⁊ de p̄miciis frugum tuarum glo. de bonis tuis da pauperibus ⁊ implebuntur horrea tua saturitate ⁊ vino torcularia redundabunt. R De tercio nota ꝙ ꝓpter hoc gaudendum est omni ꝓpl̄o qꝛ videlicet natus est nobis hodie saluator qui est xp̄s dn̄s in ciuitate dauid sicut ait angelus ad pastores. Et nota ꝙ hic quinqꝫ dicunt̄ de paruulo ihesu filio marie. Appellatur enim saluator ⁊ xp̄s et dn̄s: ⁊ d̄ natus esse in ciuitate dauid quia futurus erat verus dauid. Saluator d̄ ꝓpter humani generis redemptionez. Xp̄s d̄ ꝓpter suorum fidelium in via p̄ntis seculi consolationem Dn̄s d̄ ꝓpter seruicii ab his quos redemit ex postulationez. Ob hoc etiā natꝰ d̄ in ciuitate dauid vt sit imitator dauid. Dauid etiā interpretat̄ manu fortis vel vultu desiderabil̄ Est ergo ⁊ ihesus noster manu fortis per sempiternam reproboꝝ condemnationem. Est etiam vultu desiderabilis per āmirabilem electoꝝ remunerationē Primo igit̄ puer iste q̄ natus est saluator d̄ vt scꝫ redimat sub demoniaca captiuitate gementes: Vnde iste saluator de seipso dicit Exo. 3. Vidi afflictionez ꝓpl̄i mei in egipto ⁊ clamorē eius audiui: et sitiens dolorez eius descendi vt liberarez ipsum de manu egiptiorum ⁊ educerem de terra illa ad terrā bonā ⁊ spaciosam ad terram que fluit lacte et melle. Ex ista autoritate notari potest ꝙ populus dei .i. omnes electi priusq̄ꝫ xp̄s incarnatꝰ esset ⁊ passus erat in afflictione ꝓpter diuturnū exilium. Fuit etiā in iugi clamore postulans afflictionis sue solaciū. Erat nihilominꝰ

ꝓpter vehemens expectati solacii desideriuꝫ in dolore quod videns audiens ⁊ sciens deus descendit carnē assumēs vt liberaret ꝓplm per sanguinem suum diu exultantem ⁊ solaciū postulantem ac sese cum desideriis expectantē. Descendit inq̄ꝫ vt liberaret eū de manu egiptiorum .i. de potestate demoniorꝫ ⁊ educeret eum de terra illa .i. de regione tenebrarꝫ scꝫ de limbo vbi dei ꝓpl's captiuus detinebat̄ in terram bonaꝫ ⁊ spaciosā ad terram que fluit lacte et melle. Per hanc terram designat̄ terra viuentium scꝫ regnum celorum que d̄ terra bona qꝛ nullus ibi nisi bonus sit recipit̄. Dicit̄ etiaꝫ spaciosa quia nemo ibi ꝓpter hereditatis angustiam conquerit̄. Quisq̄s em̄ in ea est habet quicquid vult. Est etiam terra fluens lacte diuine humanitatis et fluens melle humane diuinitatis. Xp̄s enim illic per suam lacteaꝫ humanitatē et melleam diuinitatē dilectos suos mirabiliter refocillat. Secundo etiā is qui natus est xp̄s d̄ .i. vnct9 Fuit crismate tinctus vt consolaret̄ in via huius mundi merentes ꝓpter hoc ipse dicit Ysa. 61. Spūs dn̄i super me eo ꝙ vnxerit me dn̄s vt ꝯsolarer oēs lugentes vt ponerem ꝯsolationeꝫ lugentibꝰ syon ⁊ darem eis coronā pro cinere: oleū gaudij pro luctu. palliū laudis pro spū meroris. S Nota ꝙ tria sunt que vnicuiq̄ ꝑm exteriorem hoīem tristiciam ac merorem important. Primum est superborꝫ conculcatio. Scd̄m est iniquorum maliciosa detractio Tercium est diuersarꝫ infirmitatū vexatio: contra primum ꝯsolat̄ nos dei filius et ꝓmittit se nobis daturum coronam pro cinere .i. pro eo ꝙ a superbis ⁊ potentibus quasi cinis sub eorum pedibus conculcam̄ spondet nobis: ꝙ nos tanq̄ꝫ reges potētes in suo solio coronabit. Contra maliciosam iniquorum detractionem consolat̄ nos ꝓmittens nobis pro luctu quem habemus ex impiorꝫ detractione ꝑpetue glorie claritatem: ꝙ scꝫ faciet nos lucere q̄ꝫadmodū oleum lucet in lampade ꝑpetue claritatis. Contra tercium scꝫ ꝯtra spūm meroris: quem habemus ex graui infirmitatum vexatione ꝓmittit nobis se daturum pallium laudis .i. corpus sanissimum in quo semper sibi laudes referamus dicētes. Gloria tibi dn̄e: de ista etiam consolatione dicit Eccl. 38. Vngentarius faciet pigmenta suauitatis ⁊ vnctiones conficiet sanitatis. Nota ꝙ multi sunt qui faciunt vngenta manuū vel pedum vel aliorum membrorum: sed nullus est qui lesū cor vngere possit vel sanare nisi solus filius dei quo circa in omni tribulatiōe suū vngentū est postulandū. T Tercio puer iste qui natus est dn̄s a ꝓpellat̄: vnde iustū est vt habeat seruos sibi fideliter seruientes: hunc dn̄m Jere. 23. deū pr̄em nobis ꝓmisisse ꝓtestatur ita inq̄ens. Ecce dies veniunt dicit dn̄s ⁊ suscitabo dauid germen iustum et regnabit rex ⁊ sapiens erit ⁊

faciet iudicium ⁊ iustitiam in terra. In diebus illis saluabitur iuda ⁊ israhel habitabit cōfidenter et hoc est nomen qđ vocabunt eum dñs iustus noster: dicit itaq; deus pater. Ecce dies gratie venīt ⁊ suscitabo dauid germen iustū·i·faciaz nasci ex semine dauid meū iustū filiū ⁊ regnabit rex sceptr; crucis in humeris suis baiulando humiliter ⁊ sapiens erit crucis cruciatus patientissime tolerando ⁊ sic faciet iudiciū miquuz dyabolū miqua potestate iuste ꝑuande ⁊ iustitiā animas in captiuitate violenter diu detentas liberando. In diebus illis iuda ·i· quilibet layeus deum cōfitens saluabit per veram fidem ⁊ israhel·i·bonus religiosus deum per ꝓtemplationez videns habitabit ꝓfidenter certus de gloria: ⁊ hoc est nomen qđ ꝑter hec oia vocabunt eū tam laya q̄ religiosi dñs iustus noster Tenem igit huic dño in triplici obsequio sc; obsequio cordis oris ⁊ operis. Multi vero ꝑma duo obsequia videnť dño exhibere sed pauci obseruant tertium. Multi enim sunt qui dicunt q̄ cor eoz bonum sit ad deum. Plures etiaz qui videnť ore seruire dño sed in tercio signo sc; in opere pene oēs deficiunt: vñ ipse dñs dicit Lu 6. Quid vocatis me dñe dñe ⁊ non facitis que ego dico·q·d· vos vocatis corde dñe ⁊ ore dñe sed nō vocatis me operibus: non em facitis que dico: hinc etiaz ꝺ Mat·7·Non oīs qui dicit mihi dñe dñe intrabit in regnum celoz sed qui facit voluntatem patris mei qui in celis est ipse intrabit in regnum celoz·Multi sunt q̄ dicunt q̄ adhuc ꝓposuerint seruire dño: tales dicūt corde dñe. Sunt etiā alii qui ꝓtestanť hoc q̄ bonuz sit ⁊ vtile seruire dño: ⁊ tales dicūt ore dñe. Sed paucissimi sunt qui hoc qđ corde ꝓposuerunt et ore cōmendant ac laudant operibus exequanť ⁊ ꝑterea infiniti excludūtur a regno celorum. ℣ Quarto puer iste qui natus est dauid·i·manu fortis ꝺ vt feriat penis perpetuis delinquentes ⁊ se per pñiam non corrigentes: vnde ꝺ Sap· 11·Non erat impossibile oipotens manus tua que creauit orbem terraruz ex materia inuisa immittere peccatoribus multitudinez vrsorum aut audaces leones aut noui gn̄is ira plenas ⁊ ignotas bestias: aut vaporez igneū spirantes: aut odorem fumi proferentes· aut horrendas ab oculis scintillas mittentes quarum non solum lesura poterat illos exterminare sed ⁊ aspectus per timorem occidere. Nota q̄ describit hic spūssanctus demones qui ad p̄ceptum dñi punient miseros peccatores in inferno. Compat autem eos vrsis et leonibus et bestiis ira plenis: ꝑter hoc vero demōes vrsis compantur qz sicut vrsus animal est inq̄etissimum semper existens in motu: sic etiā demōes qui modo paratissimi ⁊ pernicaciissimi sunt et infatigabiles ad cruciandum. Leonibus etiaz compantur quia leo aial est robustissimū

atq; fortissimū·sic etiā demones robustissimi sunt atq; validissimi contra miseros pctores. Compantur etiam aliis bestiis ira plenis Non solum enim demones sunt ad hoc vt torqueant peccatores paratissimi atq; fortissimi. Sunt etiā in cruciatibo inferendis crudelissimi. Vnde vocant bestie·v·vastie a vastādo ira plene ⁊ non solū iste bestie cruciant dentibo ⁊ vngulis hoc est multiplicium penaꝝ inflictione sed etiā sui vultus terribilis oīsione: ꝓpter hoc dicunt vaporem igneum ⁊ fumū de ore et naribus spirare: et horrendas scintillas ex oculis emittere: ⁊ vere si possibile foret q; peccatores mori possent in inferno non solū ꝓpter cruciatus q̄ ab his inferent sed etiam ꝓpter timorē horribilis vultus illaꝝ mortem murrerent de his bestiis d̄ in ps. Ne tradas dñe bestiis aias confitentiū tibi. Caueat nobis o carissimi deꝰ ab his bestiis crudelissimis. Quinto puer iste qui natus est dicit vultu desiderabil vt ipso vultu suo remuneret sibi fideliter seruientes. Hic est em̄ ille assuerus potens rex qui interpretat beatitudo quia ois electoꝝ beatitudo emanat ab ipso ad quem hester regina·v·felix anima que per beatitudinem sursum e mortalibus ꝓfis est eleuata sic loquit: sicut testat liber Hester·15·Valde mirabilis es dñe ⁊ facies tua plena est gratiaꝝ Igitur tam dulcis et suauis est vultus ihesu q; ania vniuscuiusq; electi muenit in eo omne delectamentū et ois saporis suauitatem ✠ De quarto nota q; ihesus natus ꝑ signū muenit ab angelo datum: vnde d̄ in euangelio pūti q; cum angelis nunciasset pastoribus xp̄m esse natum subiecit. Et hoc vobis signum muenietis infantem pannis muoluti ⁊ positū in p̄sepio. Dixit etiā symeon postea ad mariā matrem eius Lu·2·Ecce positus est hic in signū cui contradicet. Nota igit q; dñs cum natus esset ostendit nobis in seipso quintuplex signū scz signum sancte taciturnitatis: beate pauptatis p̄fose puritatis gratiose humilitatis ac egregie caritatis. Primo igitur signum sancte taciturnitatis nobis ostenditur vbi d̄. Inuenietis infantem·1·puerulū non fantem scz nō loquentē sed potius vagientem. Quare ergo dñs ostendit in seipso taciturnitatem nisi vt destruat in nobis loquacitatem ac garrulitatem: d̄ enim Prou·10·In multiloquio non deerit peccatum. Qui autem moderat labia sua prudentissimus est: d̄ etiam Ecclesiastici·20·Qui multis vtitur verbis ledit aiam suaz. Legitur in vitaspatrum de abbate agatone q; per trienniū lapidez in ore suo portauit donec taciturnitatē disceret. Legit etiam q; quidam ph̄us interrogatus a quodam quō posset placere deo ⁊ hominibus. Rndit si optima queq; egeris ⁊ pauca locutus fueris. Signū etiā beate pauptatis in ihesu nobis ostendit vbi d̄. Pannis muolutum non d̄ bisso vel

purpura. Erat enim pauperacula dei genitrix maria: vnde habere non poterat pannos p̄ciosos. Qui igit̄ gemunt sub onere paupertatis respiciunt pannosū ihesum vt consolent̄: vnde dicit Ysa. 29 Addent in dño letitiaz & pauperes hoies in sancto israhel. i. in xp̄o exultabunt: dicit etiam Seneca de pauptate. Pauptas expedita est secura: et compat mter se pauperum et diuitum vultus sepius pauper & fidelius ridet. Signum etiam p̄ciose puritatis siue mundicie in ihesu nobis ostenditur per hoc q̄ d̄. Maria pānis eum inuoluit. Inuoluit enim eum intemerata virgo pannis mūdis quia non est verisimile q̄ tam mūda virgo pannos habuit maculosos ꝓpter qd̄ instituit spūssanctus q̄ pannus ille in quo adhuc sacramentaliter inuoluitur corpus ihesu non debet esse purpureus sed lineus & mūdus. Inuitat igit̄ nos ad vite mundiciā mundissim9 iste infantulus. vnde d̄ in Job. xx. Saluabitur innocens. saluabit̄ autem mundicia manuū suarum. i. operum suorum: d̄ enim Prou. xi. Qui mundus est rectum est opus eius. Quarto signuz gratiose humilitatis ostendit̄ nobis in ihesu paruulo q̄ intm̄ se humiliauit q̄ sez subiecit se manibus virginis vt ipsa eum inuolueret & reponeret vbi placeret. Simus g̃ & nos ad imitationez ihesu humiles ac obedientes: quia dñs p̄mittit humilibz q̄ habitabit in illis p̄ gratiam & viuificabit eos per gloziam: vnde d̄ Ysa. 57. Excelsus & sublimis habitat cum contrito et humili spū & viuificat cor contritorum. Quinto signū caritat̄ egregie demonstrat nobis in isto infantulo qui reponi voluit in p̄sepio quasi per hoc innueret se cōmunem esse aialibus pastoribus et regibus et oibus eum habere cupientibus. vnde dicit Jere. 31. In caritate perpetua dilexi te ideo attraxi te miserans tui. Jacet igitur ihesus in p̄sepio quasi quidaz adamas trahens ad se per caritatē iumenta pastores et reges. Vñ etiā iumenta pastores & reges caritatis & vic̄ reciprocā repender̄t Jumenta q̄ppe semi suū puulo cōmodauerunt. pastores deuotas laudes ipsi ceciderunt. & reges p̄ciosa munera obtulerūt. Imitem̄ & nos illa bona iumenta vt sez fenum verum bonaz nostraz deo nostro mutuemus. i. vt elelemosinas nr̄as pauperibz erogemus: Imitem̄ etiaz pastores vt deum deuotis laudibz ac oationibz honoremus. Imitem̄ mihilominus reges vt saluatori nostro cor nr̄m & omne opus nr̄m q̄si munera p̄ciosa offeramus humilr̄. Rogate dñm carissimi vt sic natiuitatē eius celebrem9 in teris vt etiā ip̄m a facie ad faciem letanter videre mereamur in celis. Qd̄ nobis ꝛc

Item in natiuitate Christi. Sermo vi.

Verbum caro factum est et habitabit in nobis ꝛc Joh. 1.

Magister in compendio theologice veritatis libro. 4. sic inquit. &

Nati uitas xp̄i triplex est scz diuina humana ⁊ gratuita. Prima est ex patre: secunda ex matre. tercia fit in mente: de patre nascit̄ eternaliter: de matre tp̄aliter. in mente sp̄ualiter. Et iste tres nati uitates sumunt̄ ꝟm tres substātias q̄ sunt in xp̄o scz deitas ⁊ caro ⁊ sp̄us: nam ex patre nascit̄ deus. ex matre nascit̄ caro: in mente nascit̄ sp̄us per gratiam: ex patre nascit̄ semper. ex matre semel: in mente nascit̄ sepe: ꝟm naturam diuinaz xp̄s habet patrem sine matre: ꝟm humanā habet matrem sine patre. ꝟm gratuitā habet patrem ⁊ matrem ꝟm illud. Qui facit voluntatē patris mei ipse pr̄ ⁊ mr̄ frater et soror est. Has tres xp̄i natiuitates repn̄tat ecclesia in die natiuitatis eius: p̄mam. i. diuinaz in missa q̄ cantat̄ in nocte Est enim hec nobis natiuitas occulta ꝟm illud Ysa. Generationē eius q̄s enarrabit. Scd̄a in missa q̄ cantat̄ in aurora qz natiuitas humana ꝑtim fuit occulta ꝑtim manifesta: occulta q̄dem quantū ad modum: sed manifesta quantū ad effectum. Tercia in missa q̄ cantat̄ in die quia natiuitas gratuita est manifesta: in qua xp̄s ꝑ affectum concipit̄: per effectum nascit̄. per ꝓfectum nutrit̄: hec in compendio vbi sup̄. Johannes ergo euangelista loquens verba thematis locutus est de natiuitate xp̄i humana. d. Verbū caro ꝛc.

Verbum caro factum est ꝛc Joh. i. Tria sunt hic principalr̄ notanda. Primum est q̄d per hoc verbum qd̄ caro factum est intelligat̄. Secundum est quare hoc verbum caro factū asserat̄. Tercium est q̄liter et per q̄d hoc verbū in nobis habitare dicat̄. ¶ Y ¶ De primo nota ꝙ per verbum dei filius intelligit̄ Ipse enim d̄ verbum quasi verum bonuz: hoc aūt est verum bonū qd̄ cōmendari potest a tribus scz ab oīs amaritudinis absentia ⁊ ab oīmoda sufficientia ⁊ ab eterna desinētia: et certe ab his tribꝰ cōmendabilis est dei filius qui ꝓpter nos est ex virgine natus: ab ipso quippe oīs amaritudo est remotissima: ab ipso etiaz emanat beatitudo sufficientissima: in ipso q̄ꝫ est eternitas indeficientissima De primo scz ꝙ ab ipso sit omnis amaritudo remotissima d̄ in li° Sap. 8. Proposui sapientiā. i. dei filiū adducere mihi ad conuiuandum sciens qm̄ cōmunicabit mecum de bonis: intrans in domum meam ꝯquiescam cum illa. Non em̄ habet amaritudinē ꝯuersatio illius nec tedium conuictus illius sed leticiā ⁊ gaudium: ipse etiā dei filius dicit Ysa. 27. Indignatio non est mihi. Beatus igitur qui meruit habitare cum isto vero bono. Itē ab ipso emanat beatitudo sufficientissima vt testat̄ Eccl. 24. Posuit subaudi deus pr̄ Dauid puero excitare ex ipso regem fortissimū in throno honoris sedentem in sempiternū qui adimplebit quasi eufrates sensū: dicit itaqꝫ Eccl. ꝙ deus pater posuit. i. ꝓmisit dauid puero suo. i. dauid

seruo suo q̄ videlicet ex ipso .i. de semine suo excitaret .i. nasci faceret regem fortissimum scz Jhesum xp̄um in throno honoris cum patre sedentem qui scz dei filiꝰ adimplebit quasi eufrates .i. quasi quidā magnꝰ beatitudinis fluuius oēs sensus nr̄os. Nihil enim in nob̄ vacuū remanebit quin per hoc verum bonū suauissima bt̄itudine repleat̄: vnde etiam p̄s dicit. Adimplebis me leticia cum vultu tuo. Hic est ille verus helizeꝰ qui plus habet olei beatitudinis q̄ nos vasa offerre possimus: legit̄ em̄ in .4. Reḡ .4. q̄ cum quedā mulier inopiam suam conquesta esset helizeo: dixit ei helizeus q̄ iret ⁊ acciperet mutuo vasa nō pauca ⁊ infunderet in illa vasa de oleo illo modico qd̄ se ꝓfitebatur habere: qd̄ etiam mulier fecit ⁊ intm̄ excreuit oleum q̄ prius vasa q̄ oleū defecerunt. Sic etiā est de xp̄o qui tam sufficiens est et abundans q̄ oīa vasa desideriorꝫ nostrorꝫ oleo beatitudinis replebit et adhuc supererit oleum: de sufficientia etiam huius veri boni d̄ in p̄s. Aperis tu manum tuaꝫ ⁊ imples omne aīal benedictiōe. O q̄ felices sūt illi qui introduci meruer̄t in cellarium veri boni vt ibi inebrient̄ ab vbertate domꝰ dei. Tercium videlicet q̄ in xp̄o qui est verum bonū sit eternitas indeficiētissima testat̄ p̄s in p̄s .101. ita dicēs. Dies mei sic̄ vmbra declinauerunt ⁊ ego sicut fenum arui. Tu autem dn̄e in eternum permanes ⁊ memoriale tuum in generatione ⁊ gn̄ationem. Jteꝫ dicit in eodem p̄s. Opera manuum tuarum sunt celi ipsi peribunt tu autem permanes ⁊ oēs sic̄ vesti .ve. Et sicut operto .mu. eos ꝛc̄ Tu aūt idem ipse es ⁊ anni tui non deficient: dicit etiā in alio p̄s A seculo vsq̄ in seculū tu es deus. Jpse etiam dn̄s de permanētia sue eternitatis dicit in Malach̄ .3. Ego inquit dn̄s ⁊ non mutor. Bonū est igit̄ carissimi vt appodiemus nos ad istud verum bonū qd̄ semper permanet ne cadamus in interitū sempiternum: vnde dicit p̄s. Mihi adherere deo bonum est ⁊ ponere in dn̄o deo spem meam. Z ¶ Nota eōtrio q̄ bona huius mundi non sunt vera ꝓpter tria. Sunt enim multis amaritudinibus infusa ⁊ permixta. Sunt etiam vacua et nequaq̄ replentia. Sunt etiam instabilia et nullatenus ꝑmanentia: hec tria testat̄ Eccl̄iastes .2. ita loquens. Ego eccl̄iastes fui rex in iherusalē edificaui mihi domos ⁊ plātaui mihi vineas feci ortos ⁊ pomeria et ꝯseui ea cuncti gn̄is arboribꝰ et extruxi mihi piscinas aquarum vt irrigarem siluam lignorum germinantiū: possedi seruos ⁊ ancillas multamq̄ familiaꝫ habui armenta q̄ et multos ouium greges vltra oēs qui ante me fuer̄t in iherusalez. Coaceruaui mihi argentum ⁊ aurum et substantias regum ꝓuinciarum feci mihi cantores ⁊ cantatrices et delicias filiorum hominum: ciphos et vrceos in ministerio ad vina fundenda

⁊ supergressus sum opibus oēs qui fuerunt ante me in iherusalem
⁊ omnia que desiderauerunt oculi mei non negaui eis nec ꝓbibui
cor meum quin omni voluptate frueret̄ ⁊ oblectaret se in his que
p̄paraueram. Cunq; me ꝯuertissem ad oīa opera q̄ fecerant man⁹
mee ⁊ ad labores in quibus frustra fudaueram repperi in omnibꝰ
vanitatem ⁊ afflictionem animi et nihil permanere sub sole. Ecce
quanta enumerat que bona esse reputant̄: ac etiam multū in hoc
seculo desiderant̄ que oīa sic ꝯcludit ꝙ asserit se vera conuersione
rōnis in oībus prefatis reperisse vanitatem ⁊ afflictionem animi ⁊
nihil ꝑmanere sub sole. Probat igit̄ ꝙ bona p̄ntis seculi vana sūt
⁊ nullatenus replentia: per hoc ꝙ dicit. Reperi in oībus vanitatē
Probat etiam ꝙ multis angustiis ⁊ solicitudinibꝰ sunt perfusa ꝑ
hoc ꝙ subdit. Et afflictionē animi. Probat nihilominus ꝙ insta-
bilia sunt per hoc ꝙ addit. Et nihil permanere sub sole. ¶ A ¶
Hec etiā ostendunt̄ in Ysa·36. vbi d̄ ꝙ egiptus est baculus arun
dineus cōfractus cui si innixus fuerit homo intrabit manū eius et
ꝑforabit eam Egiptus interpretat̄ meror vel tenebre ⁊ significat
mundū istum in quo boni et iusti ꝓ peccatis suis merēt ⁊ tristant̄
Mali vero per carnis et oculoꝝ concupiscentias obtenebrantur.
Mundus aūt iste est q̄si baculus arundineus ꝯfractus qui ꝑforat
manū innitentis: per hoc ꝙ d̄. Est arundine⁹ notat̄ ꝙ bona hui⁹
mundi vana sunt ⁊ non replent cor hoīs sed sunt ad similitudinē
arundinis que intus est vacua: Vnde d̄ Eccl̄·14· Insaciabilis est
oculus cupidi: dicit etiam Eccl̄iastes·5· Auarus non implebitur
pecunia: similit̄ ⁊ Jero⁹ ait. Auaro tam deest qd̄ habet q̄ꝫ qd̄ nō
habet: per hoc etiam ꝙ d̄. Q̄ est baculus ꝯfractus innuit̄ ꝙ bona
huius mundi instabilia sunt ⁊ stare non possunt vtpote ꝯfractuꝫ
crus stare non potest: vnde ⁊ Joh̄·in sua·1·canoni·ca°·2·dicit ꝙ
mundus transit ⁊ ꝯcupiscentia eius: p̄terea per hoc ꝙ addit̄. Cui
si innixus fuerit homo intrabit manū eius ⁊ perforabit eaꝫ innuit̄
ꝙ bona huius seculi aculeata sunt ⁊ hoīem ꝑ multas solicitudines
lacerantia: ꝓpter qd̄ ⁊ ipsa veritas compat in euangelio Lu·ca·8
bona p̄ntis seculi spinis que suffocant in homine semen gratie dei
B ¶ De secundo nota ꝙ ꝓpter quinq; causas verbum caro factuꝫ
est. Prima est vt per eum in via iusticie reuocemur. Adaꝫ quippe
sicut ouis errauerat perierat ꝓpter qd̄ oēm posteritateꝫ post se ad
deuium inferni siue limbi deduxerat quia sicut oues positi fuerunt
in inferno. Sed agnus dei ad patriarcharum ⁊ ꝓphetarum p̄ces a
regalibꝰ sedibꝰ veniens ouem centesimā scꝫ humanū genus q̄siuit
inuentāq; q̄si prudens ductor in viam iusticie ac ad angeloꝝ socie
tatem reuocauit ⁊ reduxit: de hac reuocatiōe legit̄ in·2·Reḡ·14

¶ Tempore

Qꝛ dauid mediante muliere thecuite p̄cepit ioab vt reuocaret abso
lon qui ꝓpter fratricidium recesserat gessur in exiliū: ait em̄ dauid
ad ioab. Vade ⁊ reuoca puerꝫ absolon. surrexit igit̄ ioab ⁊ abijt
in gessur et adduxit absolon in iherusalem. Absolon interp̄tatur
patris amaricatio ⁊ significat adam et quēlibet peccatorē. Adaꝫ
enim ⁊ eua vxor eius per pct̄a sua amaricauerūt dulcem creatorē
suum: q̄libet etiaꝫ pct̄or deum amaricat per pct̄m suum. Adā etiā
et vxor eius eua spūale fratricidium cōmiserant qꝛ gladio inobe-
dientie spūm suum occiderant qui q̄si frater est carnis: q̄uis etiam
peccator per maliciam suam occidit aīam sicut d̄ Sap̄. 16. Igit̄ iste
absolon .i. adam cum omni posteritate sua expulsus fuit a facie dei
patris in gessur qd̄ interpretat̄ dolor. In doloribꝫ enim ⁊ erumnis
infernalis limbi fuer̄t vsqꝫ ad aduentū filii dei. Qd̄ sciens mulier
thecuites que interpretat̄ bucina eorum ⁊ significat diuinam misc
ricordiam que semper personat pro miseris peccatoribꝫ accessit ad
dauid .i. ad deum patrem et intercessit pro absolon .i. pro vniuerso
humano gn̄e postulans eum ab exilii doloribus reuocari: ꝓpterea
deus pater placatus ad petitionez misericordie iniunxit ioab qui
interpretat̄ inimicus inimicicie ⁊ significat filiuꝫ dei qui inimicicie
.i. peccatis inimicat̄ ⁊ amicicie .i. virtutibus amicatur Ipse enim est
iniquitatū inimicus ⁊ virtutuꝫ amicus. Iniunxit inq̄ꝫ deus pater
filio suo vnigenito vt reuocaret per sanguinē suū genus humanū
qd̄ ⁊ factum est. Abijt nanqꝫ dei filius et induit carnem humanā
in qua multos dolores pertulit et postremo mortem amarissimam
sustinuit. ⁊ sic per dolores suos et cruciatus humanum genus ab
inferni doloribus eripuit ⁊ in iherusalez hoc est in dei patris gr̄am
reuocauit. Scd̄a causa quare verbum dei factuꝫ est caro .i. quare dei
filius est incarnatus hoc est vt scꝫ per eius sanguinem a peccatoꝝ
sordibus lauarem̄: vnde dicit apl̄s ad Heb. 9. Si sanguis hircoꝝ
⁊ thauroꝝ et cinis vitule aspersus inq̄natos sanctificat ad emun
dationem carnis: quanto magis sanguis xp̄i qui per spūm sanctū
semetipsum obtulit īmaculatum deo emundabit ꝯscientiaꝫ nr̄am
ab operibus mortuis ad seruiendum deo viuenti: hinc etiaꝫ dicit
Joh̄. in Apoc̄. 1. Qui dilexit nos ⁊ lauit nos a peccatis nostris in
sanguine suo: a peccatis glo. originalibus ⁊ actualibus. Et nota
q̄ baptismus ecclesie virtutem illaꝫ q̄ peccata hoīm lauat accepit
a sanguine xp̄i: vnde dicit Inno. per sacramentum baptismi xp̄i
sanguine rubricati culpa remittit̄: vitatur periculū et ad regnum
celoꝝ etiā peruenit̄. Caueamꝰ g̊ carissimi ne aīaꝝ nr̄aꝝ vestimēta
q̄ xp̄s in suo sanguine lauit rursus īmundiciis pct̄oꝝ inquinemꝰ
¶ ¶ Tercia causa quare verbū caro factum est hec est vt per eum

in peregrinatione huius mundi itinere vbaremur: & hoc maxime fit per sacramentum eucaristie: in quo dñs ad consolationem et refectionem fidelium suorum carnem suam āministrat & sanguinē ꝓmat: vnde etiam sacramentū illud viaticum appellatur. ꝓter qđ ipse dicit Joh.6. Caro mea vere est vbus & sanguis me9 vere est potus &c. Optim9 est iste vbus qui facit dñm manere in nobis & nos in eo. Igitur vt per filium dei vbaremur in hoc exilio nasci voluit in bethleem que domus panis interpretat. Voluit etiam reponi in psepio vt p hoc innueret q ipse esset panis peregrinantium qui non solum a diuitibus inueniret in palacio: sed etiam a pauperibus inueniri posset in psepio. Nōnne est de diuitibus et pauperibus q tam raro visitant ihesu xpi psepium cum tamē sepe visitant psepia equorum vel iumentorum suorum. Transeam9 carissimi sicut pastores loquebant ad inuicē Lu.2. Transeamus īqt vsq bethleem & non tm videamus hoc verbum qđ factum est caro: h etiam mundo corde sumamus. Per bethleem quippe non tm materialis sed et supcelestis ecclesia figurat. In materiali nanq ecclia xpi corpus confic & a deuotis xpianis sumitur. In supcelesti q ecclesia dei filio9 reuelatis oculis aspic & ibi quilibet electus ipso suauissime fruit. Quarta causa quare verbū caro factum est hec est vt per eum in die iudicii resuscitaremur: vnde & ipm verbum qđ caro factum est dicit Joh.6. Hec est voluntas patris mei qui misit me vt omis qui vidit filium & credit in eum habeat vitam eternā et ego resuscitabo eum in nouissimo die. Igit qui vidit dei filium oculis timoris et amoris et credit in eum vera exhibitione operis iste resuscitabit in nouissimo die vt vitam possideat sempiternam hinc etiam ō Osee.6. Viuificabit nos post duos dies & tercia die suscitabit nos & viuemus in conspectu eius sciemus sequemq vt cognoscam9 dñm. Nota q ꝑmus dies est dies fatigationis multipliciter enim fatigamur in hac vita. Secūs est dies requietionis qui est post hanc vitam qñ sc3 spūssanctus dicet animabꝰ iustorum vt requescant a laboribus suis Apoc.14. Tercia9 dies est gloriose remunerationis qñ sc3 paterfamilias operarios suos per filiū paranatorem suum denario gloie ꝑmiabit vt ō Mat.20. In isto die per ipsum filium suscitabimur vt semper viuamus & oia sciamus & quicq volumus habeam9. Quinta causa q verbū caro factū est hec est vt p eū in patria deificarem̄: primi nri parentes deceptori dyabolo credētes q efficerent sic dñi si de fructu vetito comederent Gen.3. Comederūt & sic qui primus erant cum honore compati sunt iumentis insipientibus et similes facti sunt illis. Vt aūt pristinos honores recuperemus: ipse dei filius factus est pro nobis iumentū

stimulos penalitatum nostrarum vere tolerans et onerose crucis perferens cruciatus: et sic homo qui inutilitatem inciderat iumentalem diuinitatis similitudinem recuperauit: vnde dicit in ps. Ego dixi dij estis et filii excelsi omnes. q. d. Ego ihesus dixi. i. laboribus meis effeci quod vos dij estis. i. eritis et dicemini filii excelsi omnes: apls etiam testatur ad Ro. 8. quod erimus heredes dei et coheredes xpi: dicit etiam Joh. in psenti euangelio quod ille qui verbum caro factum est quotquot receperunt eum dedit eis potestatem filios dei fieri. ¶ D ¶ De tercio nota quod xps per quinque specialiter habitat in xpianis scz per fidei sinceritatem: per corporis et anime puritatem: per viscerosam caritatem: per gratiosam humilitatem: et per timoris soliditatem: Quod xps per fidei sinceritatem habitet in quolibet xpiano probat apls ad Eph. 3. vbi ait. Flecto genua mea ad patrem dni nostri ihesu xpi vt det habitare xpm per fidem in cordibus vestris. Prochdolor pauci sunt qui veram se ostendunt habere fidem cum pene omnes stercora temporalium preponant et preferant dulci xpo. Habitat etiam xps in xpianis per corporis et anime puritatem: propter quod dicit apls ad Cor. 1. 3. Nescitis quia templum dei estis vos et spiritus dei habitet in vobis. Templum enim dei sanctum est quod estis vos q. d. Si estis sancti. i. mundi corpore et anima tunc deus habitat in vobis. Domum quippe dni decet sanctitudo in longitudine dierum ps. 92. Tercio xps habitat in xpianis per viscerosam caritatem: vnde dicit Joh. 1. 4. Deus caritas est et qui manet in caritate in deo manet et deus in eo: delectabile est hoc vt deus per caritatem habitet in nobis et nos in eo. Sed quid est caritas? caritas est deum et proximum ex toto corde diligere: nec eum per factionem oris decipere. Multi sunt qui videntur deum ore diligere sed renes ipsorum et cor longe sunt ab eo: vnde dicit Jere. 12. Prope es tu ori eorum et longe a renibus eorum. q. d. Os eorum pretendit caritatem sed renes eorum querunt turpissimam voluptatem. Multi etiam sunt qui proximos suos ore se diligere protestantur sed dolos ac insidias in cordibus machinantur: de talibus dicit Jere. 9. In ore suo pacem cum amico suo loquitur et occulte ponit ei insidias. Quarto xpus habitat in xpianis per gratiosam humilitatem: vnde dicitur Ysa. 57. quod dns excelsus habitat cum contrito et humili spiritu. Hinc etiam ipsa virgo maria non tm pro eo quod erat mundissima: sed potius pro eo quod erat humillima meruit concipere filium dei: sicut per semetipsam testatur Lu. 1. Respexit inquam humilitatem ancille sue non ait castitatem licet esset castissima sed humilitatem. Quinto xps in xpianis habitat per timoris soliditatem: vnde dicit apls ad Col. 3. Verbum xpi habitat in vobis abundanter in omni sapientia: per omnem sapientiam

timor dñi figuratur·quia vt d' Ecclesiastici·1·Plenitudo sapientie est timor dñi: vnde igit xps habitat in his qui timent eum. Dis enim qui timet dñm nihil negligit voluntat eius. Rogate ergo dñm vt sic in hospicio cordis nostri habitare dignet vt etiam ab ipso in eterna tabernacula recipi mereamur. Quod nobis ꝛc.

In die circumcisionis domini. Sermo. vii.

¶ Postq consumati sūt dies octo vt circumcideret puer vocatū est nomen eius Jhesus Lu·z· ¶ In cōpendio theologice veritatis li°·4·sic scribitur. Circumcisionem accepit xps multiplici ratione Primo vt legem quam dedit aliis et ipse compleret. Secundo vt humilitatem ostenderet quia ceremoniabo ad que non tenebat se subiecit. Tercio vt sanguinem suum p nobis non solum in etate virili sed etiam infans funderet. Quarto vt nos circūcidendos forc spūaliter monstraret. Quinto vt hereticos confunderet qui dixerunt eum non verum corpus sed fantasticum habuisse. Sexto vt iudeis satisfaceret qui scandalizati fuissent si circumcisionē non accepisset Septimo vt legez veterem approbaret que vsq ad ipm seruanda fuit: hec in cōpendio·elegant ergo mgt Origenes. Sicut mortui sumus cū illo morientc et cōsurreximus cum resurgente: ita et spū cum eo circūcisi sumus: vnde nequaq indigem9 iam circūcisione carnali. De xpi igit circūcisione loqns euangelista ait. Postq ꝛc

¶ Postq consumati sunt dies octo vt circumcideretur puer: vocatum est nomen eius Jhesus Lu·z· Tria principaliter sunt hic notanda. Primū est quid per circūcisionez pueri figuretur. Secundum est quid per octo dies spiritualiter intelligi detur. Tercium est quare puer hoc nomine Jhesus appellet. ¶ ℭ De pmo nota q per circūcisionez pueri duplex circūcisio figurat Prima est per quam circumcidimur·i·purgamur a viciis et miquitatibus. Secunda est per quam circumcidemur·i· liberabimur ab omnibus miseriis et penalitatibus: de prima circumcisione d' Gen·17·vbi dns dixit ad abraham. Circumcidetur ex vobis omne masculinum et circumcidetis carnez prepucii vestri vt sit signū federis inter me et vos. Infans octo diez circumcidet in vobis: masculus cuius ppucij caro circumcisa nō fuerit delebitur anima illa de ppło suo q pactum meum irritū fecit. Cum igit circūcisio·i·amputatio vicioz sit signum federis·i·pacis inter nos et deum. Nota q q̄nq in nobis principaliter sūt circumcidenda videlicet cor oculus auris et lingua manusq. Primo igitur cor circūcidendū est a malignosis et maculosis cogitationibus. Que aūt malignose cogitatiōes a corde sint pcidende dicit Jhere·4· Circumcidimini dño et auferte ppucia cordiū vrox viri iuda et habitatores iheruslez ne forte egrediat

vt ignis indignatio mea ⁊ succendatur ⁊ non est qui extinguat
ꝓpter maliciā cogitationū vestraꝝ. Per viros iuda ⁊ habitatores
iherusalem xp̄iani figurant̄. Ipsi enim ꝯfiteri dn̄o debent qm̄ bonꝰ
qm̄ in seculū misericordia eiꝰ. Ipsi em̄ suspirare debent ad visionē
pacis eterne. Precipit̄ ergo xp̄ianis vt circumcidant corda sua a
maliciosis cogitationibꝰ .i. vt nulli homini malum in corde suo ma
chinentur. Et q̄re p̄cipitur hoc quia si corda sua non circūciderint
egrediet̄ ꝯtra eos diuina indignatio tanq̄ seuerissimus ignis qui
nunq̄ extinguet̄: d̄ enim Iere. 4. Laua a malicia cor tuū vt salua
fias vsquequo morabunt̄ in te cogitationes noxie. Cor enim cir=
cumcidendum est a maliciosis .i. immūdis cogitationibus. Nullus
enim requiescet in monte sancto dei nisi qui sine macula cordis in=
greditur: vnde d̄ in p̄s. 23. Quis ascendet in montem dn̄i aut quis
stabit in loco sancto eius. innocens manibus ⁊ mundo corde. hinc
enim dicit apl̄s ad Phil. 4. Quecunq̄ sunt pudica cogitate et deꝰ
pacis erit vobiscū Scd̄o circumcidendi sunt oculi a lasciuis nutibꝰ
⁊ ab impudicis aspectibus. Multi quippe nequiciam et lasciuiam
nutibus oculorum ostendūt: vnde dicit Ysa. 3. Pro eo q̄ eleuate
sunt filie syon et ambulauerunt extento collo et nutibus oculoꝝ
ibant decaluabit dn̄s verticem filiarum syon. Per filias syon in=
telligunt̄ femine xp̄iane que qm̄ ad nutus oculorum vadunt illuc
vbi amatoribus turpibus corrumpant̄ decaluabit dn̄s verticem
earum .i. tm̄ dolorem immittet eis post hanc vitam quasi tota cutis
capitis per rasorium ipsius iugiter abstrahat̄. Multi etiā habent
oculos plenos luxuria illi videlicet q̄ in lasciuis mulieꝝ aspectibꝰ
delectantur. de talibus dicit Augꝰ. Impudicus oculus impudici
cordis est nuncius: de talibus etiam dicit Pe. 2. 2. Oculos hn̄tes
plenos adulterii peribunt. Tercio circūcidende sunt aures ab au=
ditu detractionum: contra detractionum auditionem d̄ Prou. 24
Cum detractoribus ne miscearis: qm̄ repente consurget perditio
eorum. Scribit enim Iheroꝰ ad nepocianum p̄sbiterum. Caue ne
aut linguam aut aures habeas prurientes .i. ne aut ipse aliis detra=
has aut alios audias detrahentes: nemo inuito auditori libenter
refert. Sagitta in lapide nunq̄ refigit̄ interdum resiliens percutit
dirigentem. Aures suas a detractione circumciderat dauid qd̄ dicit
in p̄s. 100. Detrahentem secreto proximo suo hunc persequebar.
Debemus etiam aures circūcidere ne in turpi locutione vel lasciuo
cantu delectent̄: vnde d̄ Ecc̄liastici. 28. Sepi aures tuas spinis et
noli audire linguam nequam. Igitur memoria spinarum illarum
que caput dn̄i confixerūt aures nostras sepire debemus ne linguā
neq̄ .i. linguam hoīs turpiter loquentis aut cantantis audiamus

¶ Quarto lingua que sicut Jacobus dicit ca°.3. Inquietum est malum ⁊ plena veneno mortifero circumcidēda est ab octo pctis in quibꝰ sepe delinq̄t ne scz ꝓferat turpiloquiuz dolum mendaciū periurium adulationem detractionem derisionem ⁊ maledictionē ꝓpter hoc monet nos spiritussanctus.1.Reg̃.2. Recedāt inquit vetera de ore vestro quia deus sciētiarum dn̄s est.⁊ ipsi p̄parantur cogitationes.q.d. Vetera.i.mala verba q̄ veterascere faciunt aīaz recedant de ore vestro quia dn̄s hec vindicabit.cui non tm̄ patent verba sed etiam cogitationes hoīm: contra primum videlicet turpiloquium dicit apl's ad Eph̄.5. Omnis īmundicia nec noīetur in vobis: sicut decet sanctos aut turpitudo aut stultiloquium aut scurrilitas: contra secundum scz dolum dicit.1.Pe.2. Deponētes omnem maliciā ⁊ oēm dolum sicut modo geniti infantes sine dolo lac.i.consolationē diuinam concupiscite vt in eo crescatis in salutē contra tercium videlicet mendacium dicit apl's ad Eph̄.4. Deponentes omne mēdacium loq̄mini veritatem vnusq̄sq̄ cum ꝓximo suo: contra quartū scz iuramentū ⁊ periurium d̄ Ecclesiastici.23. Jurationi non asuescat os tuū: multi em̄ casus in illa. Vir multū iurans implebitur iniquitate et non discedet a domo sua plaga: glo.i.de corpore plaga vindicte: contra quintū scz adulationem dicit apl's.1.ad Thes̄.2. Neq̄ enim aliquādo fuimus in sermone adulationis sicut scitis: Item Ecclīastes.7. Melius est a sapiente corripi q̄ꝫ stultoꝝ adulatione decipi: contra sextū scz detractionem d̄ Sap̄.1. Custodite vos a murmuratione et detractione: parcite lingue qm̄ sermo obscurus in vacuum non ibit. Os autem quod mentit̄ occidit aīam.contra septimū videlicet irrisionem simpliciū et bonorum d̄ Ecclesiastici.7. Non irrideas hoīem in amaritudine aīe: d̄ etiaz Job.12. Qui ab amico suo deridet̄ sicut ego inuocabit deum ⁊ exaudiet eum: deridet̄ enim iusti simplicitas. Cauere igit̄ debes ne aliquem irrideas q̄z sicut dicit p̄s. Qui habitat in celis ꝛc contra octauum videlicet maledictionem dicit apl'us ad Ro.12. Benedicite persequentibus vos: benedicite et nolite maledicere: dicit etiam Job. Non dedi ad peccandū guttur meū vt expeterez maledicens animā eius qui me oderat. Quinto circumcidende sunt manus a q̄tuor videlicet a tactu lasciuo a furto a rapina ab vsura contra primum videlicet immundum ⁊ lasciuum tactum dicit Ysa 52.ca. Nolite pollutum tangere: mundamini qui fertis vasa dn̄i. Item d̄ Leui.5. Anima que tetigerit aliquod immundum rea est ⁊ deliquit: contra secundum scz furtum d̄ Tho.2. Non licet nobis ex furto aliquid aut edere aut contingere.contra tercium videlicet rapinam dicit dn̄s per Ezech̄.33. Impius si egerit penitentiam a

peccatc suo rapinamq; reddiderit in mandatis vite ambulauerit: nec fecerit quicq; iniustum vita viuet et non morietur. Nota q; si ille qui rapinaz restituit a decetero iuste viuit vita eterna pmittit ostat q; ille qui rapinaz restituere pt a non restituit morte punict eterna: contra illos qui rapinam offerunt vel ex eis elemosinas faciunt dicit dns Malach·i· Intulistis de rapinis munus nunqd suscipiam illud de manu vestra·q·d·non suscipiã. Ipse em rapinã odio habuit in holocaustum: contra quartũ scz vsuram dicit dns Leui·25· Non accipias vsurã a fratre tuo nec amplius q; dediſti pecuniam tuam non dabis ei ad vsurã a frugũ superabundantiaz non exiges: itez Deut·23·Fratri tuo absq; vsura id quo indiget cõmodabis vt benedicat tibi dns deus tuus in omni opere tuo. Nota q; per fratrem quilibet primus intelligit cui id quo indiget sine vsura cõmodare debemus. Quia igit sic pdictum est cor suũ a cetera membra corporis circumdederint a vitiis et iniquitatibus p cultrum timorem dni quia timor dni expellit peccatũ: tales in die iudicii per filium dei circumcidetur·i· liberabunt ab oibus miseriis a penalitatibus: de hac circumcisione d Josue·5· Circumcide iterum filios israhel: cum aũt essent circũcisi filii israhel dixit dns. Hodie abstuli opprobrium egipti a a vobis. Josue interpretat saluator a signat filium dei qui sicut per sanguinem suum a gratiaz populũ suum a peccatis eorum saluauit: ita etiam eundem populũ suum in die generalis resurrectionis per gloriaz ab omnibus miseriis a penalitatibz liberabit·tunc dicet deus pater. Hodie abstuli a vob opprobrium egiptiorum·i· demonum. Penalitates em corporis videlicet estus a frigus sitis et fames infirmitas a labor et mors. opprobrium egiptiorum dicuntur·i· demonum quia eas per decepcionem serpentis incidimus: pdicte penalitates notant in vno versiculo. Cauma gelu sitis esuries morbi labor a mors. Hec aut septez ab electis in die glorie plenaliter auferentur. Rogate ergo dnum carissimi vt in hac vita a vitiis emundemur vt post hanc vitam ab omni miseria liberemur. Quod nobis pstare dignet ꝛc.

Item in die circumcisiõis dñi. Sermo. viii.

Postq; consumati sunt dies octo ꝛc Lu·2· Egregius doctor Cirillus sic inquit. Octaua die consuetum erat carnalem celebrari circũcisionẽ. Octauo em die xps a mortuis resurrexit a insinuauit nobis spũalem circũcisionem dicens apls, Euntes docete omnes gentes baptizantes eos in noie patris a filii et spũssancti. Q; aũt nos teneam ad spũalem circũcisionem pulcre declarat Lactanti9 firmianus li°·4·ca°·17·diuinarum institutionum ad imperatorez constantinuz sic dicens. Illa carnis circũcisio caret vtiq; rõne q: si

deus vellet fic a ꝓncipio creasset hoiem vt ꝓpucium non hꝫet sed huius scđe circūcisionis figura erat significās nudandū esse pcđm ꝫapto ꝫ simplicā corde oportere nos viuere· qm̄ ps illa corporis q̄ circūcidit hꝫ quandā similitudinē cordis. Bene g̃ đ. Postq̄ ꝛc

Postq̄ consūmati sunt dies octo vt circumcideret puer ꝛc Lu·2· Cum in p̄dicto sermone dictum sit q̀d per circumcisionem pueri figuret: modo dicendū est q̀d per octo dies spūaliter intelligatur. Et nota q̄ sicut sancti tradūt dñs natus est in nocte dñice diei: est etiaz in die dñica circūcisus. ℣ Nota etiam q̄ dies dñicus in vulgari idez sonat q̄ dies pacis vel dies solis siue dies filii. Spūaliter igitur consūmari ꝫ compleri debent in nobis dies octo vt nobis hoc nomen ihesus imponat. Primꝰ itaq̄ dies est dies dñicus ꝫ dies pacis: secundus dies lune· tertiꝰ dies martis: quartus dies mercurii· quintus dies iouis: sextus veneris· septimꝰ dies sabbati vel dies saturni: octauꝰ idem dies dñicus ꝫ dies solis vel dies filii. Primo igit diez pacis agere debemus vt sez deo quez cum peccatis grauiter offendimꝰ per p̃niam reconciliem̄ ꝫ sic pacez faciamus cum ipso. Et licet peccatores deū multiplr impugnent tñ per duo peccata dñs spūaliter conqueri crucifigi se a peccatoribus videlicet per decimaz subtractionem et pauperz oppressionem: de ꝓmo dicit per Malach·3· Vos afligitis me ꝫ dixistis. In quo configimus te in decimis et in ꝓmiciis q·d· per hoc q̄ mihi decimas subtrahitis vos me afligitis: vnde sequit Inferte oēm decimam in horreum meum vt sit cibus in domo mea de scđo sez de pauperz oppressione ꝫ spoliatiōe dicit dñs Zach·7 Qui tetigerit vos o pauperes tangit pupillam oculi mei. Igit qui dño decimas suas subtraxerunt ꝫ bona pauperuz rapuerunt nisi per p̃niam ꝫ ablati restitutionem pacem cum deo faciant afundent et inconsolabiliter lugebunt qñ aspicient eum quem tam acriter confixerūt: vnde dicit dñs Zach·12· Aspicient ad me quē afixerūt In die illa magnus planctus erit in ihrusalem: hinc etiam dicit Joh apōl·1· Ecce venit cum nubibus ꝫ videbit eum oīs oculus ꝫ qui eum pupugerunt: et tunc plangent se super eum oēs tribus terre· tunc etiam hi qui olim dñm confixerunt configentur: vnde đ Prou·22· Non facias violentias pauperi quia pauper est· neq̄ conteras egenum in porta q̀a dñs iudicabit causam eius ꝫ afliget eos qui confixerunt aiam eius. Igitur ne in die iudicii contingat nos plorare et etiam configi in cōspectu filii dei pacem modo cum ipso faciamꝰ subtractas decimas persoluendo: ꝫ pauperib ablata restituendo. ℣ Ad hꝫ monet nos apls ad Ro·5· Justificati ex fide pacem habeamus ad deum: dicit etiam apls·2· ad Cor·5·

Obsecramus pro xp̄o reconciliamini deo. Secundo debemus agere diem lune per defectuum nostrorum considerationez: luna quippe defectum patit̄. Et nota q̄ admin⁹ in quatuor magnum possum⁹ ꝯsiderare defectum nostrum scz in vite huius breuitate: in corporis fragilitate. in rerum instabilitate: ⁊ in amicoꝝ fidelium paucitate: de p̄mo scz de vite nostre breuitate dicit Job. 7. Dies mei veloci⁹ transierunt q̄ a texente tela succidit̄. memento q̄a ventus est vita mea. dicit etiā Job. 13. Homo natus de muliere breui viuens tp̄e repletur multis miseriis qui quasi flos egredit̄ ⁊ conterit̄ et fugit velut vmbra ⁊ nunq̄ in eodez statu permanet: dicit etiā Jaco. 4 Quid est vita nostra? est vapor ad modicum parens. i. apparens ⁊ deinceps exterminabit̄. dicit etiaz Seneca. Punctū est qd̄ viuim⁹ ⁊ adhuc puncto min⁹: secundo scz de corporis fragilitate dicit ipse dn̄s Gen̄. 3. Puluis es ⁊ in puluerem reuerteris: dicit etiā Bern̄. Nihil aliud est caro nisi spuma caro facta fragili vestita decore sed erit cadauer miseꝝ ⁊ putridū ⁊ cibo vermium. nam quantūcunq̄ extollat̄ semp̄ caro est. Si diligenter ꝯsideres quid per os ⁊ nares ceterosq̄ meatus corporis egrediatur vilius sterquilinium nunq̄ vidisti: de tercio scz de reruz temporaliū instabilitate ipsi qui olim diuites fuerunt in seculo sed mō pauperes sunt in inferno ita dicūt in li° Sap̄. 5. ca°. Quid nobis p̄fuit superbia ⁊ diuitiaꝝ iactantia quid contulit nobis transierunt omnia illa tanq̄ vmbra ⁊ tanq̄ fumus qui est a vento diffusus. Legunt̄ etiam isti versus de bono Thoma cantuarien̄. in legenda ipsi⁹. Nil dixit p̄prium qd̄ puncto mobilis hore. Nunc prece nunc p̄cio nunc vi nunc morte suprema Permutet dn̄s ⁊ cedat in altera iura. de quarto videlicet de fideliū amicoꝝ paucitate d̄ Prou̅. 19. Diuitie addunt amicos plurimos a paupere aūt ⁊ hi quos habuit separant̄. Multi colunt personā potentis et amici sunt dona tribuentis: fratres hominis pauperis oderunt eum. Insuper ⁊ amici p̄cul recesserunt ab eo Ecclīastici. 6 Est amicus socius mense ⁊ nō permanet in die necessitatis. Multi igitur vident̄ esse amici ⁊ non sunt veri amici. Verus em̄ amicus p̄pter nullum huius vite infortunium derelinquit amicum suum: quin etiam assistat ei post obitum suum: vnde d̄ Prou̅. 17. Omni tempore diligit qui amicus est ⁊ frater in angustiis comprobatur Q̄ etiam pauci sunt veri amici dicit Tullius in libro de amicicia. Sunt inq̄t amici firmi ⁊ stabiles et ꝯstantes eligendi cuius gn̄is est maxima penuria. Quia igit̄ pauci sunt veri amici p̄pter hoc dic̄ Eccl̄. 25. Beatus qui inuenit verum amicum: amico enim fideli nulla est comp̄atio vt dicit Ecclesiastici. 6. Tercio debemus agere diez martis qui deus belli olim dicebat̄. Debemus inq̄ agere diez

martis vt videlicet dyabolo resistamus q̃ nobis in tam multiplici defectu constitutis etiam ipsam aīam auferre conat̃ ꝓpter qd̃ legit̃ Gen̄.14.ꝙ rex zodomorum per quem dyabolus figurat̃ dixit ad abraham. Da mihi aīas cetera tolle tibi. Ad hoc aūt vt dyabolo resistam⁹ monet nos Jaco.4. Resistite dyabolo et fugiet a vobis hortatur nos etiam.1.Pe.5. Aduersarius vester dyabolus tanq̃ leo rugiens circuit querens quē deuoret cui resistite fortiter in fide In duello vero quod cum dyabolo debemus inire tria nobis sūt p̄cipue necessaria videlicet clipe⁹ sancte crucis ⁊ gladius caritatis ⁊ robur spūssancti. Quicunq; enim ꝯstanti fide se crucifixo cōmiserit et caritatem dei et ꝓximi in manu sua hoc est in operibus tenuerit et semper robur sanctispiritus postulauerit sine dubio dyabolum superabit. Qr̄to debemus agere diez mercurii qui dicebat̃ olim esse deus mercatoꝝ: d̃ em̄ mercurius quasi merces curans. Debemus inq̃ agere diem mercurii vt videlicet q̃a triplex est defect⁹ noster q̃diu sumus in foro p̄ntis vite ꝑ eternis bonis fideliter laborem⁹ vnde dn̄s dicit in euangelio Lu.19. Homo quidā nobilis vocat̃ seruis suis dedit illis decē mnas ⁊ ait illis Negociami dum venio Per decem mnas intelligunt̃ tria que deo sp̄aliter offerunt̃.et.7. que ꝓpter dn̄m pauperibꝰ exhibent̃. Tria q̃ deo sp̄aliter offerunt̃ sūt hec videlicet carnis maceratio supplex oratio ⁊ deuota ploratio Septem que ꝓpter deum pauperibus exhibent̃ sunt septem opera misericordie videlicet peregrinos in hospiciū recipere: sitienti potū exhibere. esurientes cibo reficere: captiuos redimere. nudos vestire infirmos visitare. mortuos sepelire. hec.7. notant̃ in vno versiclo Colligo poto cibo redimo tego visito condo. Igitur per predicta negociari debemus vt decem mnas.i.denariū ꝑpetue retributionis acquiramus. Quinto debemus agere diem iouis qui in vulgari d̃ dies tonitrui. Debemus inq̃ diem illius magni ⁊ extremi.i.diem iudicii semper in mente habere vt eo feruentius eternis bonis acquirendum instamus: ⁊ vt etiam ea bona que iam acquisiuimus per stulticiā ⁊ negligentiaz non āmittamus: dies itaq; iudicii est dies tonitrui. Tunc enim tonitruo diuine potentie percutiet deus peccatores qn̄ dicet dn̄s. Ite maledicti in ignem eternum: de hoc tonitruo d̃ Eccl.43. Vox tonitrui eius verberabit terram. Hunc ergo diem semper habeamus in mente ne per vanam gloriam et iactantiaz siqua iam bona fecerimus āmittamus. Nulli q̃ꝑpe tunc quantūcunq; iusto bonis operibus supererit: sed potius sibi deesse timebit. Sexto debemus agere diem veneris que putabatur olim esse dea amoris. Debemus inq̃ agere diez veneris vt quia diuino iudicio tanto timore astabimus multos tunc inueniam⁹ amicos.

Necessarium igit nobis est vt ipsius sancte trinitatis ac beate vir
ginis necnon a angelor patriarcharu pphetarum apostolorum
martirum confessor virginū a oim aliorum elector conquiram9
amicicias: vnde d m Prou·25·Gratia a amicicia liberant qs tibi
serua ne exprobrabilis fias exprobrabilis·i·vituperabilis m die iu
dicii: d etiaz Sap·8·In sapientie·i·filii dei est delectatio bona. Et
nota q per tria scz per penitentiā a cordis mundiciā ac elemosinā
possumus acquirere amicicia dei a sanctor eius: de primo scz de
penitentia d Prou·17·Qui celat delictū querit amicicias. Qui igit
pallio penitentie celat delicta sua querit amicicia dei: de scdo scz de
cordis mūdicia d Prou·22·Qui diligit cordis munditiā habebit
amicum regem scz ihesum xpm·de tertio scz de elemosina dicit dns
Lu·16·Facite vobis amicos de māmona miqtatis vt cū defecerit
recipiant vos in eterna tabernacula Qui igitur sex predictos dies
compleuerit scz deo se per penitentiā reconciliando defectus suos a
inopiam considerando: hostes aie·i·demones expugnando p bonis
eternis studiose negociando: die iudicii iugiter recordando a san=
ctorum sibi amicicias compando Talis transibit ad diem septimū
scz ad requiem aiarum a sabbatum delicatū: et bene dies septim9
·i·tempus post hanc vitam sabbatum appellat. Sicut enim iudeis
in sabbato operari non licebat·ita etiā electis aie cum transierint
ex hac vita demceps non laborabunt sed tm visioni diuine cui sua
nitate vacabunt. Qz autem beatis aie post hanc vitam non labo
rabunt d Apoc·14·Scribe beati mortui qui in dño moriunt: am=
modo enim iam dicit spūs vt requiescāt a laboribus suis glo· Qz
etiā tunc diuine visioni cum suauitate vacabunt d in ps·33·Gu=
state et videte qm suauis est dns. Hoc enim erit animaz officium
gustare a videre suauissimum dnm: de hoc sabbato d Ysa·66·Erit
sabbatum ex sabbato·q·d·Ex sabbato gratie erit sabbatū glorie
Celebrato vero septimo die requisitionis aduenet dies octauus
gloriose resurrectionis a dies iste appellat dies solis siue dies filii
Tunc enim corpora elector lucebūt sicut sol in virtute sua: tunc
etiam electis tanq̄ filiis a veris heredibus regnū perpetuū offeret
Qz tunc iusti sicut sol fulgebunt dicit ipsa veritas Mat·13· Tunc
iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorum. Qz etiam eis tunc
regnum perpetuū conferet testat dns Mat·25· Tūc dicet rex his
qui a dextris erunt. Venite benedicti ꝛc. Cum g dies iste octauus
aduenit tunc sicut sup dictū est ab oibus miseriis et penalitatibo
glorioſa circumcisione liberabimur a vocabimur ihesus·i·saluati et
ex oibus tribulationibus liberati. Carissimi rogate dnm vt sic in
hac vita viuam9 q ad felitatē vite petue ptingam9. Qd nob ꝛc·

De

Itē de ntitate dñi in circumcisiōe. Ser. ix.

¶ Vocatū est nomen eius ihesus Lu. 2. ¶ Hoc dulce nomen ihs ab oībꝫ catholicꝭ cōmuni ac vna interp̄tatiōe interpretat̄ saluator Ipse enim vt habet̄ Mat. 1. Saluum faciet ꝓplm suum a peccatis eorum quare scribit̄ Actu. 4. Non est aliud nomen sub celo datuꝫ hominibꝫ in quo oporteat saluos fieri credentes. Huic bene inquit Anshelmꝰ. Dulcis ihesu memoria dans cordi vera gaudia sed sup mel ⁊ oīa dulcior eius p̄ntia: nil canit̄ suauius. audit̄ nil iocūdius nil cogitat̄ dulcius q̄ ihesus dei filius: de hoc ergo mellifluo noīe sic inq̄t deuotus Bern̄. sup illo Can. 1. Oleum effusū nomen tuū nomen ihesus cibus est an nō totiens ꝯfortaris q̄tiens recordaris Aridus est oībus cibus si non huic oleo infundit̄. Insipidus est si non isto sale conditur: hec Bern̄. Bene ergo d̄. Vocatum est ꝛc.

Vocatum est nomē eius Ihesus qd̄ vocatum est ab angelo priusq̄ in vtero conciperet̄: legit̄ Lu. 2. ꝙ missus gabriel angelus ad mariā p̄missa salutatione videlicet. Aue gr̄a plena ꝛc. dixit ad eam. Ecce ꝯcipies ⁊ paries filiū ꝛc: legit̄ etiam Mat. 1. ꝙ angelus apparens ioseph ait. Joseph fili dauid noli timere accipere mariam ꝯiugem tuam: qd̄ enim in ea natum est de spūsancto est. Pariet aūt filium ⁊ vocabis nomen eius ihesuꝫ ipse saluum faciet ꝓplm suum a peccatis eoꝝ. Ecce bis p̄nunciatuꝫ fuit ꝙ filius marie deberet appellari ihesus. Vocatus est igit̄ puer iste hodie a parentibꝫ suis ihesus. Quāte vero dignitatis sit hoc nomē declarat apl's ad Phil. 2. ita dicēs. Donauit illi pater nomen qd̄ est super omne nomen vt in noīe ihesu omne genu flectet̄ celestiū terrestrium ⁊ infernoꝝ J ¶ Nota ergo ꝙ hoc vocabulū ihesus ex sex literis est ꝑ quibꝫ si sex dictiōes ponant̄: videbimus quante virtutis sit hoc nomen. Ponamus igitur pro J iustissimus pro H honestissimus pro E elegantissimus pro S sapientissimus pro V veracissimus ꝑ S suauissimus: ⁊ colligere possumus q̄nta efficacia lateat in hoc noīe ihesus. Primo itaq̄ ihs d̄ iustissimus: necessariū enim nobis erat vt nos iniustos in viam iusticie reuocaret ac per suam iusticiam deo patri moriens in cruce reconciliaret. vnde dicit 1. Pe. 3. Xp̄s semel ꝑ peccatis nostris mortuꝰ est iustus ꝑ iniustis vt nos offerret deo. Q̄ aūt iustus fuerit ipse cēturio testabat̄ cum vidit eum expirare: d̄ em̄ Lu. 23. Videns cēturio qd̄ factū fuerat glorificauit deum dicēs. Vere hic homo iustus erat. In tribꝫ vero cōsiderari potest iusticia iusti ihesu. Ipse enim dedit iusta mandata. ipse faciet iusta iudicia: ⁊ ipse dabit iusta p̄mia: de p̄mo videlicet ꝙ iusta dederit mandata dicit apl'us ad Ro. 7. Itaq̄ lex quidem sancta ⁊ mandatū iustum et sanctum ⁊ bonum. Vt autem ad p̄ns

de ceteris mandatis taceam nonne iustum est mandatuz qđ dedit nobis Lu·6·dicens. Prout vultis vt faciant vobis homines: & vos facite illis similiter? nonne & iustum et bonum mandatū est quod dedit in Joh·13·ita dicēs. Mandatū nouum do vobis &c: de scdo videlicet q iusta faciet iudicia testat p semetipm Joh·5·ita dicēs· Pater nō iudicat quemq3 sed omne iudicium dedit filio & iudiciū meum iustum est. Angeli in celo etiam testant iustum esse iudiciuz filii dei·vñ dicit Joh·in apoc·16·Audiui angelū ab altari dicentē Dñe deus oipotens vera & iusta iudicia tua: de tcio q videlicet dabit iusta pmia dicit ipse Mat·20·Ite & vos in vineaz meam et qđ iustum fuerit dabo vobis. Nos etiā cum simꝰ filii ihesu oportet nomen ipsius per opera in frontibus nostris repsentare. Debemꝰ etiaz ad imitationem iusti patris nostri ihesu esse iusti: vnde dicit Joh·2·Si scitis q̃ iustus est scitote quia ois qui facit iusticiam ex eo natus est. Ad hoc aūt vt iusticiam firmiter amplectam̃ monet nos Ecclesiastici·4· Vsq3 ad mortem certa p iustitia & deus expugnabit pro te inimicos tuos. ℟ Et nota q ppter·7·causas iusticiaz tanq3 sponsam carissimā nobis copulare debemus. Prima causa est quia ipsam deo valde gratam esse scriptura testat. Scda causa est quia perpetua & immortalis esse probat. Tercia causa est quia per hāc homo in omni via sua defensat. Quarta est quia per hanc homo quasi indumentꝫ nobilibus decorat. Quinta causa est quia per hāc homo a morte perpetua liberat. Sexta causa est quia per hanc homo in die iudicii tutela prestat. Septima causa est qa per hanc & ppter hanc homo in gloria sublimat. de pmo videlicet q iusticia valde grata & accepta sit deo ꝺ Prou·16 Initium bone vie facere iusticiā acceptū est apud deum magis q3 immolare hostias de secundo scz q ppetua sit & immortalis ꝺ Sap·1· Justicia ppetua est & immortalis: iniustitia autem mortis acq̃sitio: de tcio scz q iusticia homiz in omni via custodiat ac defenset ꝺ Prou·13· Justicia custodit innocentis viam: impietas vero peccatorem supplantat· de quarto scz q homo per iusticiam decoret ꝺ Eccl·27·Si sequaris iusticiaz apprehendes illam & indues quasi poderem honoris: hinc etiam dicit Job·29·Justicia indutus sum & vestiui me sicut vestimento·de quinto q scz homo per iusticiam libereꝫ de morte eterna ꝺ Prou·10·Nil proderunt thesauri impietatis: iusticia vero liberabit a morte glo·Justicia quandoq3 liberat ab vtraq3 morte h3 semp liberat ab eterna. Item ꝺ Prou·11· Non proderunt diuitie in die vltionis: iusticia autem liberabit a morte glo·eterna: de sexto q scilicet iusticia tutela sit homini in die iudicii dicatur Ecclesiast·27 Justicia proteget te in sempiternum: & in die agnitionis inuenies

eam firmamentū. Per diem agnitionis sicut dicit glo. intelligit̄ dies iudicii. Tunc enim iudex iustus cognoscet de causis omnibꝰ ⁊ iustam dabit de eis sentenciaꝫ: et tunc iusticia tutela p̄stabit eis qui eam tenuerunt: de septimo scꝫ ꝙ homo ꝓpter iusticiā in gloria sublimabit̄ d̄ in Ysa. 58. Anteibit faciem tuā iusticia tua ⁊ gloria dn̄i colliget te: d̄ etiam Prou. 14. Iusticia eleuat gentez scꝫ in sedē gloriosam: miseros facit populos pc̄tm. L Secundo ihesus d̄ honestissimus: ꝓpterea d̄ Sap. 10. Sapientia honestauit illum in laboribꝰ ⁊ cōpleuit labores illiꝰ. In fraude circumuenientiū affuit illi et honestum fecit illum. Per sapientiam que d̄ sapida scientia diuinitas intelligit̄ que ihesū xp̄m ꝑm humanitatē suā honestauit in oībus laboribꝰ suis quos pertulit in corpore: cui etiā in fraude circumuenientiū iudeoꝝ affuit ⁊ honestū fecit illum: quia em̄ dicit apl̄s ad Col. 2. Oīs pulcritudo diuinitatis corporaliter. i. veraciter habitauit in ipso. ita sanctꝰ erat ⁊ innocēs et impollutus ꝙ nihil cogitare vel loqui vel agere poterat nisi decens esset ⁊ honestū. Cū igit̄ filii simus fratres ihesu debemus etiam ⁊ nos esse honesti. Vt autem honestatem hr̄e possimus postulemus eam a deo: dicit em̄ Ecclesiastici. 11. Facile est in oculis dei subito honestare pauperem Debemus aūt triplicē honestatē hr̄e videlicet in corde ore ⁊ opere Nec aūt triplex honestas nihil aliud est nisi triplex mundicia siue pudicicia. Ad honestatem cordis inuitat nos apl̄s ad Ro. 13. Induamur inq̄t arma lucis sicut vt in die honeste ambulemꝰ: arma lucis sunt mundicia oris ac mundicia cordis que induere debemꝰ vt in die iudicii in ea honestate cordis quā prius habuimꝰ coram oībus sanctis sine verecundia ꝓcedamus Ad honestatem etiā oris monet nos apl̄s. 1. ad Cor. 4. Oīa inquit honestate ⁊ ꝑm ordinez fiant in vobis. Tunc honestate et ꝑm ordinem fiunt in nobis cum linguā nr̄am ita sub freno discipline custodimꝰ ꝙ ex verbis nr̄is nullius aures inquinant̄ nec etiaꝫ cor in aliq̄ molestat̄. Ad honestatem operis hortat̄ nos apl̄s. 1. ad Theꝑ. 4. Precipimꝰ vobis vt honeste ambuletis ad eos qui foris sunt ⁊ nulliꝰ aliq̄d desideretꝭ Ille igit̄ honeste ambulat qui nullū operibꝰ aut scandalizat aut ledit aut contristat. M Tercio ihesus d̄ elegantissimꝰ: vn̄ ipse signatus est per moysen de quo legit̄ Exo. 2. vbi d̄ ꝙ cū peperisset eum mater sua vidit eum elegantē abscondit eū mensibꝰ tribꝰ. Interpretat̄ em̄ moyses assumptus de aq̄ ⁊ signat ih̄m xp̄m qui assumptus fuit ex aqua lacrimaꝝ q̄s patriarche et ꝓphete ob ingens desideriū natiuitatis eius abundātissime ꝓtulert̄. Et certe iste puer non tm̄ tribꝰ mensibꝰ: imo. 7. annis absconditus fuit in egipto vt euaderet persecutionez herodis. Dicit mg̃r in hystoriis

de pulcritudine moysi q̄ sic deus eum venustauerat vt etiam ab hostibus amaret et alimento dignus haberet. Preterea iosephus ait q̄ tante pulcritudis fuit puer moyses vt nullus adeo seuerus esset qui eius aspectui nō hereret: multiq̄ dum cernerent eum per plateam ferri occupatiōes in quibus studebant deserebant. Si igit dñs tantam elegantiam contulit moysi seu formositatem quantā credit vnigenito filio suo contulisse: de quo legit Lu.3. Aperti sit celum et descendit spūssanctus corporali specie sicut columba in ipm et vox de celo facta est. Tu es filius meus dilectus in te cōplacuit mihi. Q̄ autez ihesus pulcer sit et decorus testat fidelis anima Can.1. Ecce mat tu pulcer es dilecte mi et decorus. q.d. O dilecte ihesu tu pulcer es super omne id qd est in terris: et es decorus sup omne id qd est in celis Iste pulcerrim9 siue elegantissim9 admim9 dupliceem pulcritudinez querit a nobis hoibus videlicet vt pulcri simus fide et opere: vñ ipse dicat Can.1. ad aiam cuiuslibet xp̄iam Ecce tu pulcra es amica mea: ecce tu pulcra oculi tui columbarum. q.d. O aia xp̄iana que es amica mea non per fictam caritatem tu pulcra es per fidei sinceritatem: et tu pulcra es per bonī operis claritatem et oculi tui sunt sicut columbarum quia tu paleas mundi relinquens eligis celestis grauī nobilitatem. De multis heu aiabo xp̄ianorum hodie dici potest. Ecce tu seda es inimica mea: ecce tu seda oculi tui corucorum. Multi quippe nō hnt caritatem et ꝓpter hoc nō sunt amici dñi. Multi enim carent vera fide et ꝓpter hoc sūt fedi. Multi etiam sunt in malo opere et ꝓpter hoc sunt immundi. Multi q̄ immundū cadauer mulieris ꝓponunt dulci dño: et ꝓpterea sunt imitatores illius corui qui illectus cadauer redire noluit in archam sicut legit Gen.8. ℵ Quarto ihesus d̄ sapientissimus: vnde d.2. Reg.23. Dauid sedens in cathedra sapientissim9 primceps inter tres ipse est quasi tenerrimus ligni vermiculus: de dauid legitur.1. Reg.16. q̄ erat rufus et pulcer aspectu decorq̄ facie. vnde per ipm dei filius figurat qui rufus effectus est qñ fuit ꝓpio sanguine rubricatus scz qñ in agonia sanguinem sudauit et qñ flagellatus fuit et spinis lacerat⁹ et qñ clauis cruci affix9 fuit et demū lancea perforatus. Ipse etiā est pulcer aspectu pm diuinitatem: decorq̄ facie pm humanitatem. Ipse etiā sedet in cathedra imp̄ij vtpote primceps regū terre et est vnus de tribo sapientissimis Tres em sapientissimi sunt pater et filius et spūssanctus: in medio patris et spūssancti sedet filius: cum sapientissimis sapientissimus attingens a fine vsq̄ ad finez fortiter disponit omnia suauiter sic dicitur Sap.8. Ipse enim dicit tenerrim9 ligni vermiculus. Sicut enim nihil est molliꝰ ligni vermiculo qui d̄ teredo cum tangitur

sic ipso nihil est durius aut fortius cum tangit · perforat em̄ lignū durissimū: sic etiam d̄ de xp̄o. Modo enim cum peccatoꝝ linguis ⁊ factis tangitur et infastatur · nihil est eo patientius. Dissimulat enim peccata hominum ꝓpter penitentiam sicut d̄ Sap̄ · 11 · Verum in die iudicii cum ipse tangere ceperit pc̄tores nihil eo durius aut fortius sentietur. Nullus quippe tunc inuenietur qui eiꝰ sententie resistere possit. Debemus etiaꝫ ⁊ nos ad imitationē ihesu sapiētes esse: d̄ enim Sap̄ · 6 · Qꝛ clara est ⁊ que nunq̄ marcescit sapientia ⁊ ꝯcupiscentia sapientie deducet ad regnum perpetuum: d̄ etiam Prou̇ · 16 · Posside sapientiā qꝛ auro melior est. Vera aūt sapiētia adminꝰ ꝯsistit in tribꝰ. Primū est vt a regione mortis in regionem vite transeamus. Secundum est vt aīe nostre habitaculū pulcrum ꝯstruamus. Tercium est vt contra famē ꝑpetuam nobis alimenta conquiramus: de primo vt scꝫ a regione mortis in regionem vite transeamꝰ d̄ Ecc̄liastes · 6 · Quid habet amplius sapiens stulto nisi vt pergat illuc vbi est vita: sicut stultus reputaret̄ ille q̄ relinq̄ret regionem illaꝫ in qua oēs hoīes sani essent ⁊ beati et transiret ad terram illā vbi oēs essent infirmi ⁊ miseri: ita etiam stulti sunt illi qui per pc̄ta sua elongant se a patria paradisi vbi oēs incolumes ⁊ beati et transferunt se in exilium inferni vbi oēs languent ⁊ oī miserie subiacent. Contra sapientes sunt illi qui fugiunt mortem inferni ⁊ pergunt ad eternā et felicem vitam regni dei: de secundo vt videlicet aīe nostre firmum ⁊ pulcrum habitaculū cōstruamus d̄ Prou̇ · 14 · Sapiens mulier edificat domū suam: insipiens extructam q̄ꝫ manibus destruet · d̄ enim Prou̇ · 24 · Sapientia edificabit̄ domus ⁊ prudentia roborabit̄. Mulier igit̄ sapiens · i · prudens aīa per studia virtutū et opera elemosinaꝝ edificat sibi domū in celis sed insipiens aīa domum sibi extructam a xp̄o quantum in ea est manibus suis · i · pessimis operibꝰ suis destruit: de tercio vt vitemꝰ eternā famez alimenta nobis mature ꝯquiramus: monem̄ Prou̇ · 6 · Vade ad formicā o piger ⁊ ꝯsidera vias eius et disce sapientiā q̄ cum non habeat ducē nec p̄ceptorem nec principez parat estate cibum sibi ⁊ ꝯgregat in messe qd̄ comedat scꝫ in hyeme · ibi dicit glo · Si tantillū aīal principe carens rōnis expers natura duce sibi in posterum p̄uidet: multomagis tu ad imaginem dei ꝯditus ad videndā gloriā eiꝰ vocatꝰ doctoꝝ tanto magisterio adiutus ip̄m ꝯditorem hn̄s ducē: debes in pn̄ti fructū bonoꝝ opeꝝ cōgregare quibꝰ ineternū viuas in fut̄o. Satis igit̄ miserabile ē q̄ multi tam paꝝ cogitant de fut̄a vita dūmō tm̄ habeāt q̄ ventrē hic pascāt ⁊ luxurie sue satisfaciāt non hn̄t solicitudinez quid agat̄ de misera aīa post hanc vitā. D Quinto ihesus d̄ veracissimus: vnde d̄

Mat·zz· Mittūt indei ad ihm quosdā ex pharisēis ⁊ herodianis ⁊ dicunt ei. Magister scimus quia verax es et non curas quemq̄ nec enim vides in faciem hoīm sed in veritate viaz dei doces: vnde ⁊ ipse ihesus dicit Joh·14· Ego sum veritas. Et nota q̄ ihesus in duplici pmisso suo verax est. Persolvit em̄ iustis et iniustis quod pmisit ois. Dabit nēpe iustis eterna p̄mia: iniustis vero supplicia sempiterna: de istis duobz dicit dns Ysa·1· Si volueritis ⁊ audieritis me bona terre comedetis: q̄ si volueritis ⁊ me ad iracundiam puocaueritis gladius deuorabit vos·q·d· Si volueritis·i· voluntatem vestraz mee voluntati conformaueritis ⁊ audieritis me·i· mandata mea perfecerit bona terre viuentium comedetis ad mensā glorie discumbentes. Q̄ si nolueritis·i· mee voluntati remurmurare ueritis ⁊ me ad iracundiam puocaueritis·i· mala operati fueritis: gladius eterne damnationis deuorabit vos in profundo gehenne gementes. Multi sunt qui nimis confidentes diuine misericordie imo nimis auscultantes fallacie serpentine non credūt q̄ deus impios sit eternaliter damnaturus: ⁊ tales volunt mendacem facere veracem ihesū qui dicit Mat·z5· Ibunt impi in supplicium eternum iusti autem in vitaz eternam: ꝓpter hoc dicit Aug9. Si feceris qđ suggerit dyabolus ⁊ contempseris quod p̄cepit deus veniet dies iudicii ⁊ inuenies verum qđ minatus est de9: et falsū qđ pollicit9 est dyabolus. ℘ Nos enim cum simus filii ihesu debem9 ee veraces. Veritas enim cōmendabilis est ꝓpter tria. Per veritatez quippe gratia dei inuenit·per veritatem vbiq̄ homo custodit·per veritatē etiam vsq̄ ad inspectionē diuine glorie peruenit·de p̄mo videlicet q̄ per veritatē dei gr̄a inueniat d̄ Prou·3· Misericordia ⁊ veritas non te deserant ⁊ inuenies gratiam bonam coram deo ⁊ hoībus: hinc etiam d̄ in p̄s. Misericordiā ⁊ veritatē diligit deus. Nota q̄ soror veritatis est misericordia: vnde etiam coniungit ei et nunq̄ sine ea debet inueniri: de scđo scz q̄ homo per veritatem vbiq̄ custodiat d̄ Prou·zo· Misericordia et veritas custodiunt regem·i· quēlibet xp̄ianum qui ad hoc vocatus est vt semetip̄m p̄ virtutes regat ⁊ sic in regno dei coronā glorie asequat: de tercio scz q̄ hō ad aspectū diuine glorie p̄ veritatē pueniat d̄ Ecclesiastici 15· Viri veraces successum habebunt vsq̄ ad inspectionez dei. Cū igit̄ tam cōmendabil̄ sit veritas monet nos spūssanct9 vt emam9 eam: d̄ enim Prou·z3· Veritatem eme glo·p̄cio corporis tui: ꝯ heu nobilē veritatē multi ita vilipendunt q̄ deserit eam p̄ buccella panis sic d̄ Prou·z8. Qui cognoscit in iudicio faciē non facit bene Iste etiam p̄ buccella panis desert veritatē. ille etiam qui iudicio seculari siue clericali siue spirituali dignitatem attendit: et pauperem

non agnoscit. talis inq̃ pro buccella panis deserit veritatem. Jhs xp̃s igitur triplicem veritatem exigit a nobis vt scz persoluamus quod ipsi ꝓmisimus ⁊ sanctis eius et ꝓximis nostris: ad primum monet nos Ecc̃liastes. 5. Si quid vouisti deo ne moreris reddere. Displicet enim deo infidelis ⁊ stulta ꝓmissio: sed qd̃cunq; voueris deo redde: de secũdo d̃ Prou̇. 20. Ruina hoĩs est deuotare sanctos ⁊ post vota retractare. Quicunq; igitur sanctos deuotauit. i. sanctis aliquid vouit aut ꝓmisit persoluat eis: alioquin cedet ei in ruinaꝫ ⁊ interitum sempiternũ: de tercio d̃ Prou̇. 3. Ne dicas amico tuo Vade ⁊ reuertere cras dabo tibi cum statim possis dare. Hec autoritas intelligit̃ de illis qui debita sua de die in diem differunt cum statim ea persoluere possint. Q ¶ Sexto ihesus d̃ suauissimus. Est enim suauis in ipsum credentibus in ip̃m sperantibus: ipsum amantibus ⁊ bene operãtibus: de p̃mo videlicet ꝙ dñs sit suauis eis qui credunt in ipsum d̃ in p̃s. 33. Gustate et videte qm̃ suauis est dñs. Primo quippe anima vidit deum per fideꝫ ⁊ sic iam eum incipit deum degustare: de secundo scz ꝙ sit suauis eis qui sperant in eũ d̃ in p̃s. 85. Qm̃ tu dñe suauis ⁊ mitis et multe misericordie omnibus inuocantibus te. Jlli enim qui sperant in dño inuocant eum ⁊ inuocantes experiunt̃ suauitatem ei⁹: de tercio scz ꝙ suauis est his q̇ diligunt eum d̃ in p̃s. 99. Laudate nomen eius quoniã suauis est dñs in eternum misericordia eius: et vsq; in generatiõe ⁊ generationem veritas eius. Jlli quippe qui sincere amant dñm: tantam qñq; experiunt̃ suauitatem ꝙ ꝓrumpũt in laude bonitatis ipsius: de quarto scz ꝙ suauis sit eis qui bona operantur d̃ in p̃s 144. Suauis dñs vniuersis ⁊ miserationes ei⁹ super omnia opera ei⁹. Multi in actu bonorum operum mirabili suauitate intrinsecus a dño reficiuntur. Constat igitur ihesum tante suauitatis esse ꝙ si haberes stomachũ ita largũ ⁊ amplũ sicut est totus orbis terraꝝ nondum adhuc capere possis millesimã partem suauitatis ipsius vnde etiam dñs dicit fideli seruo suo Mat. 25. Intra in gaudium dñi tui. q. d. Gaudiuꝫ meum tam copiosũ est ꝙ totũ in te intrare non potest sed tu potius intrabis in illud. si esset aliquod magnũ doliũ qd̃ caperet. 20. carratas vini ⁊ esset melle repletuꝫ: et tunc acciperet̃ panis vnus triticeus q̇ recenter esset decoctus ⁊ in mediũ mellis ꝓijceretur: sicut panis ille totũ mel nõ posset sibi imbibere sed potius absorberetur a melle: ita etiam est de suauitate diuina quam anima totam non valet imbibere sed potius a diuinitate absorbetur ⁊ imbibetur: vnde d̃ in p̃s. Inebriabuntur ab vbertate domus tue. R ¶ Si igitur desideramus gustare suauitatem diuine bonitatis oportet ꝙ nos etiam simus suaues. Vnde dicit

Aug9. Si aceto plen9 es vbi mel pones quo te vult implere de9 Si vis habere mel funde fel. Triplicem itaq; suauitatem requirit a nobis de9 scz suauitatem cordis oris ⁊ operis: de suauitate cordis ⁊ oris d̄ Can. 4. Fauus distillās labia tua sponsa mel et lac sub lingua tua. q. d. O fidelis aīa que desideras esse sponsa mea labia tua debent esse suauia sicut ⁊ fau9 distillans vt pauperes benigne ac leniter alloquaris. Debet etiam in corde tuo qd̄ est constitutū sub lingua mel esse ⁊ lac vt scz nullū odias et nulli homini dam num aliqd̄ moliaris in corde: ad hoc vt pauperes pie ac suauiter alloquamur monet nos Eccl'iastici. 18. Fili in omni dato tuo ne des tristiciā verbi mali: nōne ardorem refrigerat ros: sic ⁊ verbū scz bonum melius q̄ datum: de suauitate operis d̄ Can. 6. Pulcra es amica mea suauis ⁊ decora sicut iherusalem. q. d. O anima que desideras esse amica mea debes esse pulcra per ɔtinentie puritatez Debes etiam esse suauis per operis ac conuersationis innocuitatē vt scz nulli opere ac conuersatione noceas. Debes nihilominus decora esse sicut iherusalem vt scz ornatu diuersaꝝ virtutū ꝑpares te ad illius superne iherusalem solennitatem. Rogate ergo dn̄m vt in suauitate cordis oris ⁊ operis inueniamur vt tandem ad suauitatem diuine mense recipi mereamur. Quod nobis ipse dulcis ihesus p̄stare dignet̄ qui cū deo patre ⁊ spū sancto viuit et regnat deus per oīa secula seculoꝝ amen. Nota q̄ p̄dictus sermo gn̄alis est ⁊ potest de eo p̄dicari vbicunq; in euangelio vel in epistola ꝑ circulum anni occurrerit tibi ihesus: ⁊ habes hic abundantem materiam ad sex sermones de singulis literis huius vocabuli ihesus.

Dn̄ica infra octauā natitatis dn̄i Sermo. x

¶ Ecce positus est hic in ruinam ⁊ in resurrectionē multorum in israhel Lu. 2 ¶ Beatus aug9 sermōe. 7. de natiuitate dn̄i sic inq̄t O mira cōpago o noua ⁊ inaudita ɔnexio qui immensus est loco bene capitur: diuites ɔstituens pauper efficit̄ videtur inuisibilis palpat̄ inpalpabilis occidit̄ immortalis: ⁊ quez celum ⁊ terra nō capit in p̄sepe angusto locat̄. Nascitur in seculo qui est ante secula homo ihesus xp̄s: hec ille. Q̄ aūt xp̄s ihesus sit in signū cui ɔ̄dicet̄ hoc intelligendum est de infidelibus: vnde inquit Greg9 nicenus. Omnibꝰ que de xp̄o narrat hystoria contradicit̄: non q̄ ɔ̄dicant hi qui credunt in eum: nos q̄ ꝑpe scimus oīa vera esse quescripta sunt: sed qz apud incredulos vniuersa q̄ de eo scripta sunt signū sunt cui ɔ̄dicetur. Sic intelligunt̄ thematis verba dicentia. Ecce ꝛc

Ecce positus est hic in ruinaz ⁊ in resurrectionez multoꝝ in israhel ⁊ in signū cui ɔ̄dicet̄. ⁊ tuā ipsi9 aīam pertransibit gladius vt reuelent̄ ex multis cordibꝰ cogitatiōes Lu. 2

Quatuor hic occurrunt consideranda. Primum est in cuiusmodi ruinam xp̄s positus esse dicat̄. Scd̄m est in quoꝝ resurrectionem positus asserat̄. Terciū est in q̄le etiam signū positus esse credat̄. Quartū est qualiter eius gladio matris anima transfigat̄. ¶ S

1° ¶ De primo nota ꝙ puer ih̄s positus fuit .i. natus in rumā ydoloꝝ ⁊ hoc p̄dixerat ysaias Ysa. 19. ita dicēs. Ecce dn̄s ascendet super nubem leuē ⁊ ingredieť in egiptū ⁊ mouebunť simulacra egipti a facie eius. Tunc dn̄s ascendit sup̄ nubeꝫ leuem qn̄ beata virgo maria que nubes leuis d̄ quia erat sine oīs peccati grauedine qn̄ inq̄ ihesum in vlnas suas assumpsit ⁊ cum eo fugit in egiptū. Et tunc vt mg̃r dicit in hystoria ad literam ydola egipti corruerunt Tradunt q̄ sancti ꝙ sicut in exitu filioꝝ israhel de egipto nō fuit domus in egipto in qua deo ꝓcurante non iaceret mortuū primogenitum: ita nec mō templū fuit in egipto in quo non corruisset ydolū. Et nota ꝙ cum moraliter per egiptū mundus iste figureť. ⁊ cum puer ihesus mundū verissime sit ingressus: dignum ⁊ iustū est vt ydola mundi huius a facie eius penitus conterant̄. Ipse em̄ solus est deus ⁊ non alius est deus p̄ter ipsum: vnde ipse ab oībꝰ amandus est ⁊ colendꝰ ¶ T ¶ Notandū vero ē ꝙ .4. p̄ncipalia ydola sunt huius mundi videlicet sup̄bia auaricia luxuria ⁊ gula de tribus primis mentioneꝫ facit Joh̄. 1. in. 2. vbi dicit. Omne qd̄ est in mundo concupiscentia carnis est ⁊ concupiscentia oculoꝝ et superbia vite: de quarto dicit apl̄s ad Phil̄. 3. Multi ambulant quos flens dico inimicos crucis xp̄i quoꝝ deꝰ venter est. Prima tria ydola scꝫ sup̄bia auaricia luxuria signata sūt per tria ydola q̄ specialiter coluit salomō: ⁊ ꝓpter hoc iram dei incurrit grauissimā Legit̄ enim .3. Reg̃. 11. Cum esset senex salomon deprauatum est per mulieres cor eius vt sequeret̄ deos alienos: nec erat cor eius perfectum cum dn̄o deo suo sicut cor dauid patris eiꝰ: sed colebat salomon astertem deam sidoniorum: ⁊ chamos deam moabitaꝝ. et moloch ydolum ammonitarum. Astertem interpretat̄ factura superflua et significat superbiam quam deus non creauit: sed ille neq̄ssimus angelus videlicet lucifer eā primꝰ adinuenit. Chamos interpretat̄ congregans ⁊ significat auariciam que insaciabilis est vnde etiam semper nitit̄ congregare: auarus enim obulo indiget Moloch interpretatur rex vel princeps. ⁊ significat luxuriam que pene omnibus hoībus saltem per primos motus dn̄atur ⁊ vix est aliquis ita perfectus et sanctꝰ quin tyrannidū debeat eius haberi suspectam. Quartum ydolum vocat̄ bel: de quo legit̄ Daniel̄. 14. Erat ydolum noīe bel apud babilonicos et impendebant̄ in eo ꝑ dies singulos simile artabee. 12. ⁊ oues. 40. vini q̄ amphore sex

Tempore

Nota q̄ artabea fuit mēsure trium modiorum·12·igitur artabe erant·36·modij panis simulagineꝰ qui q̄tidie huic dyabolo offerebantur: offerebant etiam·40·oues ⁊ sex amphore vini. Conuenienter igitur per ydolum istud gula figurat que vix cibo potuq̄ repleť. Vnde etiaꝫ rex iste qui sumptuosum istud colebat dixit ad danielem. Non tibi videtur bel esse viuens deus: aut non vides quanta comedit ⁊ bibit quotidie. Igitur cum natus sit puer qui vocat ihesus ⁊ est deus noster debemus aspernari ⁊ fugere p̄dicta ydola scz superbiam auariciā luxuriam ⁊ gulam. Qui enim p̄dicta ydola non dereliq̄rit a dño in die extreme necessitatis derelinquet et eterna confusione confundet: vnde d̄ Psa·1· Qui dereliquerunt dñm consument ign̄e scz perpetuo: confundent ab ydolis quibus sacrificauerunt: dicit enim Psa·2· In die illa p̄jciet homo ydola ⁊ ingredieť scissuras petraꝝ et in caueznas saxoꝝ a facie formidinis dñi ⁊ a gloria maiestatis eus cum surrexerit percutere terrā

De scdo nota etiam q̄ ihesus asserit positus in resurrectionē multoꝝ in israhel. Hec autem resurrectio fit per penitentiā ⁊ grām spūssancti. vnde in primo verbo quod dñs p̄dicauit inuitauit nos ad penitentiam Mat·4·di. Penitentiā agite appropinquabit enī regnum celoꝝ. Idem etiam p̄dicauit iohannes baptista Mat·3 Dns igit ad hoc natus est vt cooperante gratia ipsius per pñiaꝫ de peccatis resurgam9 ad virtutes: hinc per semetip̄m dicit Joh·11·Ego sum resurrectio ⁊ vita. Et nota q̄ homo per septem cadit ⁊ per·7·resurgit: vñ d̄ Prou·24· Septies cadit iustus ⁊ resurgit scz septies. Cadit enim per septem principalia vicia/resurgit aūt per septem dona spūssancti. Inuitat autez dyabolus nos ad casum vnde legit Mat·4·q̄ assumpsit dyabolus ih̄m in montez excelsū valde ⁊ ostendit ei oia regna mundi et gloriam eoꝝ et dixit ei Hec omnia dabo tibi si cadens adoraueris me. Primo igit homo cadit per superbiaꝫ a qua resurgit per donum sapientie. Superbia quippe facit hoiem deum despicere. Sapientia vero offerens anime verum iustum facit hoiem deum q̄si sūmum bonum appetere. Secdo homo cadit per iram: sed resurgit per spūm intellectus. Per iram q̄ppe homo interius obtenebrat ac suip̄sius obliuiscit: sed donum intellectus reducit hoiem ad cognitionem suip̄sius. Tercio cadit homo per inuidiam sed resurgit per spūm consilii. Inuidia quippe dissuadet homini ne faciat aliq̄d boni primo suo: sed donum c̄onsilii persuadet homini vt diligat primum suum: ac foueat eum tanq̄ seip̄m. Quarto cadit homo per accidiā ⁊ boni operis pigriciā: sed resurgit per spūm fortitudinis. Accidia nempe debilitat hominez ne velit vel valeat deo seruire: sed econtrario donum fortitudinis

roborat hoiem ⁊ ad seruiendū deo vires ei suffitienter āmīstrat.
¶ Quinto cadit homo per auaritiam: sed resurgit per spūm scientie. Auaritia nanq; īstigat hoiem vt multa congreget ⁊ tenaciter ac impie conseruet: sed econtra donum scientie ostendens hominī q; bona huius mundi īstabilia sūt ⁊ q; de eis artissima ratio est reddenda persuadet cuilibet vt modicis sit contentus ⁊ vt ea q̄ iuste possidet misericorditer ac large cum ꝓximo suo cōmunicet ꝑsertim
5° cum oia cōmunia debeant esse īm regno dei. Sexto cadit homo per gulam: sed resurgit per spūm pietatis. Gula nanq; persuadet hoi vt circa aiam suaz negligens sit ⁊ impius et circa corpus solicit⁹ atq; pius vt sez carni oēs voluptates p̄stet: sed econtrario donuz pietatis monet hoiem vt misereat aie sue ipsāq; solicite pascat ac reficiat. Ipsa enim immortalis existit sed corpus est mortale ꝓpter qd̄ non est anime p̄ferendum. Dicit enim aplus q; venter escis ⁊ esca ventri: deus autem et hunc et hanc destruet. Septimo cadit homo per luxuriam: sed resurget homo per spiritum timoris dñi. Luxuria nanq; īstigat hoiem vt timore dñi postposito: totum se libidini carnis īmergat ⁊ īmoluat: sed econtra timor dñi monet vt mundum se cōseruet ac immaculatū: vt sic cum fiducia audeat rep̄sentari vultui illius districti iudicis qui omnem immundiciam vidēt. Qui igitur septiformis spūs eos resuscitat quos peccatuz septiforme mortificat ⁊ truncat: d̄ enim Ezech̄. 37. Ingressus est īm īfectos spūs ⁊ vixer̄t stetertq; sup pedes suos. Nota q; multi sūt quos non pudet cadere ꝛ peccare sed pudet eos surgere ꝛ pn̄iaz agere: de talibo dicit Aug⁹. Sunt multi quos peccare non pudet agere pn̄iam pudet. O incredibilis īsania de vulnere non erubescis: de ligata vulneris erubescis? nonne nudū fedius ⁊ putrid⁹ est. Festinem⁹ igit̄ carissimi de vicis resurgere vt īm die iudicii de terre pulvere ad eternaz gloriam resurgamus. ¶ ℟ ¶ De tercio nota q; ihesus positus īm triplex signum natus est nasci videlicet īm signum oīmode paupertatis: īm signum eximie humilitatis. ⁊ īm signum multiplicis acerbitatis: et certe huic triplici signo pene ab ommbus hodie cōtradicitur. Primo itaq; dñs positus fuit īm signum oīmode paupertatis. Pauper enim fuit iacens īm p̄sepio: pauperior fuit degens īm seculo: pauperrimus fuit pendens īm patibulo: vnde filius dei loquitur ad patrem īm p̄s. 85. Inclina dñe aurem tuam ⁊ exaudi me q̄m inops ⁊ pauper sum ego: de signo paupertat̄ legit̄ īm Judic. 6. q; cum filii israhel oppremerentur ab hostibus suis videlicet a madianitis ⁊ cum clamarent ad dñm p̄cepit dñs cuidam viro forti qui vocabatur gedeon vt pugnaret ꝓ populo suo et saluaret eum. Gedeon autem cum signum victorie

postularet a dño accepit hoc pro signo vt vellus quoddā in area positū complueret̄ ⁊ area sicca remaneret: datum etiaꝫ fuit ei tale signum vt oīs terra rore maderet ⁊ solum vellus siccū remaneret. Per filios israhel intelligit̄ genus humanum quod ante aduentū filii dei in mundum ab infernalibꝰ hostibus grauiter impugnabat̄ ꝓpter quod ad clamoreꝫ patriarcharum ⁊ ꝓphetarum deus pater iniunxit gedeō .i. filio suo vnigenito vt ingressus in mundū genꝰ humanum ab oppressione demonum liberaret. Et in signū huius liberationis duplex signum p̄cessit. Primum signum ꝙ tota area sicca remanente vellus rore complutum fuit qd̄ exp̄ssam concham impleuit. Per areā intelligit̄ mundꝰ iste: per vellus vero figurat̄ filius dei. Sicut enim vellus sine dolore ex carne oritur: ita et filiꝰ dei sine dolore ⁊ angustia natus est ex virgine maria. Igitur cum saluanduꝫ esset genus humanū non est inuentus aliquis in tota area huius mundi: qui dignus esset repleri rore spūssancti ad hoc vt esset dux ⁊ saluator fidelis populi: sed solū vellus .i. corpus filii dei repletum fuit spiritusancto: et hoc vellus exp̄ssam concham .i. beatam virginē humore gratie adimpleuit: eandem quippe grāꝫ quā dei filius a patre recepit cū matre sua adhuc existens in ipsiꝰ vtero largissime cōmunicauit: sicut enim legitur Joh. 3. Non ad mensuraꝫ datus est spūssanctus sacro infantulo in virginis vtero ꝯcepto qui etiaꝫ infantulus rore gratie sibi infuse maternā conchā largiter adimpleuit. Scd̄m signum fuit ꝙ oīs terra rore maderet ⁊ solum vellus siccum permaneret. Per terraꝫ mundus intelligit̄ Per vellus vero sicut dictum est filiꝰ virginis figurat̄. Igit̄ omni terra humorem diuitiarum desiderante xp̄s solus siccus permansit per inopiam ⁊ paupertatem. Ipse quippe spretis diuitiis quibus mundus inhyat paupertatem amauit paupertati se copulauit et paupertatem aliis cōmendauit: vnde dicit Bern̄. Bonorum oīm eterna in celis dño affluentia suppetebat sed paupertas non inueniebatur in eis: hanc itaqꝫ filius dei concupiscens descendit vt eā eligeret sibi ⁊ nobis qꝫ sua estimatione faceret p̄ciosam. Paupertatis itaqꝫ signo pene oēs cōtradicunt hodie. Paucissimi quippe sūt qui ex corde diligant paupertatē: vñ dicit Jere. 6. A minore vsqꝫ maiorē oēs auaricie student. ¶ Y ¶ De signo humilitatis legitur Exo. 4. vbi d̄ ꝙ cum moyses minasset gregeꝫ soceri sui in interiori deserti apparuit ei dñs in rubo ⁊ cōmisit ei vt eēt nunciꝰ suus ad filios israhel ⁊ ad pharaonē regem egipti. Moyses vero cum peteret sibi dari super hac missione signum ait dñs ad eum. Vt credant ꝙ apparuerit tibi dñs mitte manum tuaꝫ in sinū tuā quam cum misisset in sinū ꝓtulit leprosam instar niuis. Quo facto

retrahe ait dñs manum in sinum: retraxit ⁊ ꝓtulit iterum et erat similis carni reliq̄. Per moysen intelligit̄ filius dei qui tunc manū suam .i. semetipsum misit in sinum qñ vt incarnaretur ingressus est virginis vterum. Tunc aūt extracta est hec manus qñ ex virgine natus est dei filius: et tunc hec man⁹ apparuit quasi leprosa quia xp̄s in carne assumpta apparuit similis aliis peccatoribus: vnde dicit Ysa. 53. Nos putauimus eum quasi leprosum ⁊ percussum a deo ⁊ humiliatū. Tunc etiam manus ista retracta in sinum est qñ filius dei reuersus fuit in ascensione in sinum patris. Rursus vero extrahetur in die iudicii: sed tunc nō apparebit tanq̄ leprosa imo apparebit in magna gloria ⁊ sine omni pcti macula. Igit̄ assumptio despecte humanitatis nostre fuit signum magne humilitatis in xp̄o: ⁊ certe huic signo a multis contradicitur quia multi sunt si esset in eorum electione magis vellent honorari ⁊ dñari q̄ aliis subdi ⁊ ꝯtemni. ¶ Z ¶ De signo afflictionis et acerbitatis legit̄ in Josue. z. vbi d̄ q̄ cū iosue misisset exploratores vt ꝯsiderarent ciuitates quas ipse expugnare ꝓposuerat ⁊ illi trāsissent in iericho ⁊ diuertissent in domum cuiusdam femine que raab vocabat̄. Intelligens hoc rex ciuitatis illi⁹ fecit perquiri p̄dictos exploratores quos raab abscondit donec nuncii regis pertransissent. Tandem dimisit eos per fenestram domus sue que muro contigua fuit per funiculum coccineū. Petiuit autem p̄dicta raab a p̄dictis exploratoribus vt cum veniret iosue ⁊ caperet ciuitatez agerent cum ea ⁊ cum omni parentela sua misericordiā sic̄ ⁊ ipsi misericordiā ꝯsecuti sunt ab ipsa: ⁊ rogauit super hoc dari signum. Cui responderunt exploratores: signum erit funiculus iste coccineus ⁊ ligabis eum in fenestra per quam nos demisisti. Per raab intelligit̄ ecclesia cui per funiculuz coccineū salus est ꝓmissa. Xp̄s enim est ille coccine⁹ funiculus qui appensus fuit in fenestra sancte crucis: ⁊ bene sancta crux fenestre comparat̄. Sicut enim columba per fenestram reuersa fuit in archam: ita etiam electorum anime per fidem sancte crucis recipiunt̄ in p̄nti in gratiam: postea vero recipient̄ in gloriam. In hanc fenestram appensus fuit ipse dei fili⁹ vt esset signum salutis et misericordie omnibus qui de familia ecclesie saluandi fuerunt. Erat autem filius dei quasi quidaz triplex funiculus. Constat em̄ ex diuinitate ⁊ anima ⁊ corpore. In tercia vero sui parte videlicet in corpore rupt⁹ fuit funiculus iste ⁊ tunc fact⁹ fuit totus coccine⁹ flagella quippe et spine et claui et lancea totum funiculum istum coccineum .i. sanguineum affecerunt: ideo signo inenarrabilis acerbitatis quaz pertulit in cruce a multis hodie contradicitur. Pauci vero sūt qui velint pati cum xp̄o: sed multi sunt q̄ vellent libenter

Tempore

deliciari cum xp̄o. Rogate ergo dominū vt sic in nobis corruant ydola viciorum ⁊ sic ad virtutes resurgamus: sic etiā paupertatē humilitatem asperitatemq; ihesu aliquatenus imitemur vt tandez in saluandorum numero computemur. Qd̄ nobis p̄stare dignet̄ ꝛc.

Eiusdez dn̄ice thema secundum Sermo. xi.

Tuam ipsius animam pertransibit gladius Lu. z. Omnes xp̄iani doctores pie credunt et loquunt̄ virginem gloriosissimam absq; gladio materiali finisse vitā. Qualiter ergo intelligenda sint verba symeonis pulcre declarat Origenes dicēs. Nulla docet hystoria beatam mariaz ex hac vita gladij occisione migrasse: vnde per gladium restat intelligi dolorez dn̄ice passionis quaz passionē ⁊ si maria non dubitabat filium suum spontanee suscepisse. ex sua tn̄ carne ꝓcreatum nō sine doloris affectu potuit videre crucifigi. hec ille. Ex his patet ad quam intentionē dictum sit ei. Tuam ꝛc.

Tuam ipsius animam pertransibit gladius Lu. z. Nota q̄ sex sunt gladij qui debent aīas nostras per iugez recordationē pertransire salubriter. Primus est acerbitas dn̄ice passionis. Secund⁹ est ardor sancte dilectionis. Tercius est feruor intime contritionis. Quartus est mors corporalis. Quintus est sentencia iudicialis. Sextus est pena gehennalis. Prim⁹ igitur gladius est acerbitas dn̄ice passionis. de isto gladio p̄dixit sanct⁹ symeon beate virgini sicut d̄ Lu. z. Tuam ipsius aīam ꝑtransibit gladius. q. d. O virgo gladius ipsius. i. passio filii tui ꝑtransibit animaz tuam. Tantū deniq; passa fuit dolorem beata virgo dum illusiones ⁊ afflictiones filii in cruce pendentis aspiceret ac si materialis gladius cor eius ⁊ viscera ꝑtransiret. hoc dicit beat⁹ Ihero⁹ Constat q̄ beata virgo plus oībus filium suum dilexit ⁊ ꝓpterea plus doluit ⁊ tm̄ vt animam eius totam pertransiret et possideret vis doloris ad testimonium eximie dilectionis que q̄ mente passa est ⁊ plus q̄ martir fuit: de dolore etiam beate virginis loquitur beatus Bern̄. in tractatu de quinq; verbis dn̄i: ait autem sic. Intuet̄ te dn̄e illa benedicta in mulieribꝫ ⁊ fixis in te oculis vulnera tua materna pietate ꝯsideret: ⁊ licet non ignoret quid boni ꝯferat mundo passio tua: tamen tibi p̄sentis affectu cōmoritur et pectus maternum immanitate doloris artat̄. suspirat intrinsecus ⁊ erumpentes reuocat lacrimas: et eo amplius anxietas intumescit quo prohibet̄ egredi ⁊ per luct⁹ lamētaq; dissolui. emergebant quidē aliqn̄ gemitus sed increpati reprimebant̄: reuertebant̄q; in sinum mentis de qua ꝓdibant ⁊ collidebant se introrsus adinuicē. eratq; in anima sua tempestas valida concurrentibus sibi ꝓcellis ⁊ quasi in sartagine fixis medull' ebulliebāt amaritudines q̄s excoq̄bant

et coagulabat exacerbatio perseuerans. Ex predictis itaq; verbis perpendi potest q; beata virgo tantū dolorez passa fuit respiciens tormenta filii p̄dilecti ac si cor eius a omnes medulle ossium ipsi⁹ in patella super ignem frixerent. Igitur gladius passionis Jhesu qui pertransiuit animam beate virginis: debet etiam cor nostrum pertransire. Sumus enim fratres a filii ihesu: dignūq; est vt compatiamur a fratri et patri nr̄o carissimo in tantis doloribo existēti vnde dicit aplus·1·ad Cor·12·Si quid patitur vnum membrum compatiant̄ oia membra. Cum itaq; x̄pus qui est caput nostrum tam acriter passus fuit pro nobis debemus a nos compati sibi q̄m sumus mēbra ipsius: vnde etiā dicit aplus ad Phil·2·Hoc sentite in vobis qđ a in x̄po ihesu·q·d·Irrisiones a subsanationes sputa a flagella spineā coronaz clauos et lanceā a alia crucis tormenta que x̄ps pertulit in corpore suo: vos etiam per compassionez cum ipso sentire debetis. ℣ Secund9 ē gladius ardor dilectionis sancte: de isto gladio dicit dn̄s Mat·10· Nolite arbitrari q̄a veni pacem mittere: non veni pacem mittere sed gladium. Veni enim separare filium aduersus patrem suum a filiam aduersus matrem suam a nurum aduersus socrum suam. Q̄z autem dn̄s per gladiū p̄dictum caritatez intelligat statim quasi exponendo verba p̄dicta subdit. Qui amat patrem aut m̄rem plus q̄ me nō est me dign9 Et qui amat filium aut filiam plus q̄ me non est me dignus. Et nota q; magne virtutis est gladius caritatis. Per caritatē quippe sancti martires corpora sua ꝓpter dn̄m diuersis supplicis exposuerunt. Per caritatem sancti confessores temporales diuitias contempserunt. Per caritatem sancti anachorite spreto tumultu seculi soli tudinem elegēr̄t. Per caritatez sancti monachi colla sua artissime obedientie subdiderunt. Per caritatem sancte virgines et vidue celibatu continentie floruerunt. Per caritatem q̄ boni coniugati opera misericordie deuote pauperib⁹ impenderunt. Det etiaz nob̄ deus vt gladius sancte dilectionis ingiter in corde nr̄o pmaneat vt deum plus q̄ nos a ꝓximum sicut nos corde ore et opere diligamus. ℭ Tercius gladius est feruor mūme contritionis: qui bene sequit̄ primos duos gladios. Cum enim x̄ps tanta pro nobis passus fuit iustum est vt eum sincerissime diligamus: ipsiq; toto corde seruiamus: sed qui recognoscit q; eum offendit in aliq̄ digmū est vt super hoc amarissime conterat̄: de gladio cōtritionis d̄ in p̄s·36·Gladium euaginauerunt peccatores intenderunt arcū suum gladius eorum in corda ipsoruz ꝛc. Nota q; peccatores per peccata sua quasi cum quodam euaginato gladio a arcu extento dn̄m impugnant et sagittant: sed p̄s orat et optat vt gladius

peccatorum conuertat̃ in cor ipsorum.i.vt peccata sua quibus impugnant in semetipsos retorqueãt. Tunc em̃ gladius peccatoris in cor ipsius conuertitur cum de peccatis suis amarissime dolet et conteritur: hinc etiam legitur.i.Reg̃.17.q̃ cum dauid deiecisset goliã cucurrit & stetit sup eũ & extraxit gladium illius de vagina sua et interfecit illũ et amputauit caput illi9. Per goliã dyabol9 & per dauid homo penitens intelligit. Tunc enim homo penitens dyabolum suo gladio occidit qñ peccator de peccatis illis que a dyabol9 psuaserat & per que eũ eterna morte truncare ꝓposuerat intime conterit & sincere confitet: debitamq; pro ipsis satisfactionez exequit. Verum vt peccator de pctis mature pemteat ne ꝑueniat hora mortis necessariũ est a vt semper mortẽ sibi immere ꝓspiciat ¶ Vnde quartus gladius est mors corporalis: de isto gladio Macrobius in quodaz libro qui appellat somnium scipionis tale pomt exemplum. Nit enim q̃ erat quidam phs dyonisius noie qui cum esset in palacio cuiusdam regis & discipulus eius miraret delicias regales & assereret eos beatos esse q̃ talib9 deliciis ingiter inherent. Dyonisi9 gladiũ e vagina raptũ iussit cũ tenui filo p copulũ sursuz suspendi ita vt mucro gladij super caput discipuli dependeret. Precepit autem dyonisius discipulo vt comederet et biberet & letus esset. Cunq; ille inter oẽs ꝓpositas delicias mortis periculo grauaret. dixit dyonisius. Talis est ista vita qua te reputas esse beatũ sic semp mortem nobis imminentem videmus. Estima quõ felix esse poterit qui timere non desierit. Mors igit̃ est acutissimus gladius qui amaro diuortio sepat corp9 et aiam. Quapropt̃ necessarium est vt gladium mortis frequenter in nostra memoria portemus: vnde dicat Eccl'.7. In oibus operibus tuis memorare nouissima tua ꝛc. ¶ Quintus gladius est sentẽcia iudicialis que ꝑcedentem conuenienter sequit. Qui enim mortis sue recordat̃ remmisci debet etiam diume sentencie quam hoiem post mortẽ suã oportebit audire: de isto gladio d̃ Apoc̃.19. Vidi cẽlum apertuz & ecce equ9 albus et qui sedebat sup eum vocabat̃ fidelis & verax & cum iustitia iudicat et pugnat & de ore eq9 ꝓcedebat gladius ex vtraq; parte acutus et in ipso percutiet gentes: per hoc q̃ Joh'. dicat q̃ vidit cẽlum apertũ intuit̃ q̃ oia illa que modo celata sunt et occulta publicabunt̃ in die iudicii. Celum enim q̃d̃ a celando tunc aperiet̃ et tunc apparebit equ9 albus.i.humanitas dei nostri in qua sedens diuinitas olim contra dyabolũ dimicauit. hec etiaz diuinitas cum humanitate veniet ad iudiciuz: d̃ aũt ille qui sedet in equo fidelis & verax. Dñs enim fideliter assistit eis qui inuocãt eum in tribulationib9 suis: vñ d̃ in p̃s.119. Ad dñm cũ tribularer

clamaui ꝛc. Verax etiã est quia quecunq; ꝓmisit electis in veritate persoluet: in iusticia q̃ iudicabit. Liberabit enim tunc pauperem a potente ⁊ p̃sertim talẽ pauperem cui olim nõ erat adiutor. Ipse etiaꝫ pugnabit contra impios ⁊ peccatores in iudicio: vnde d̃ q̃ gladius ex vtraq; ꝑte acutus ex ore eius exibit. Per gladium sic̃ dicit glo. sentencia dñi figurat̃ que igitur ex vtraq; parte d̃ acuta quia non solum peccata diei sed etiaꝫ pcta in nocte cõmissa g̃uiter vlciscet̃ et percutiet gentes. i. gentiliter ⁊ sine lege viuentes. ¶ F

¶ Sextus gladius est pena gehennalis: de isto gladio d̃ in Job. 19. Fugite a facie gladij qm̃ vltor iniquitatũ gladi⁹ est. Pena q̃ ꝓpe gehenne puniet oẽs iniquitates ⁊ vicia peccatorum. de isto etiam gladio d̃ Ysa. 27. In die illa visitabit dñs in gladio suo duro et grandi ⁊ forti super leuiathan serpentem vectez et super leuiathã serpentẽ tortuosũ ⁊ occidet cetũ qui in mari est. Nota q̃ de gladio gehennalis pene tria dicunt̃. Est enim durus per intolerabilẽ acerbitatem. non enim est ita lenis vt saltem per assuefactionẽ tolerari possit. Sed cũ homo fuerit mille annis in inferno ita dura videbit̃ ei esse pena gehennalis sicut in prima hora qñ eaꝫ pati incepit. Est em̃ gladius iste grandis per spaciosã capacitatez. Tam spaciosus quiꝓpe est ⁊ capax fundus inferni q̃ nunq̃ a peccatoribus poterit adimpleri. Infernus em̃ est insaturabil̃ ⁊ ignis nunq̃ dicit sufficit sicut d̃ Prou. 30. d̃ etiam esse fortis per ꝓpetuitatem ⁊ interminabilitatem: dicit em̃ dñs reprobis vt ait Mat. 25. Discedite a me maledicti in ignem eternum qui p̃paratus est dyabolo et angelis eius: non dicit in ignem transitoriuꝫ sed in ignem eternum. Igit̃ gladio perpetue damnationis visitabit̃ leuiathã. i. dyabolus qui d̃ serpens quia inimicat̃ humane nature. Inimicicias qui ꝓpe dñs posuit inter mulierem ⁊ serpentem. i. inter humanã naturam ⁊ dyabolum: d̃ etiã vectis quia nitit̃ nobis p̃cludere aditũ eterne salut̃ d̃ etiam serpens tortuosus ꝓpter deceptionis astuciam. Tortuosus enim est. i. multis ⁊ variis modis laborat electos decipere ⁊ quos decepit inuitissime de faucibus emittit. Occidet̃ in gladio infernal̃ pene cetus qui est in mari. i. oĩs superbus ⁊ pauperibus violẽtus Sicut enim cetus absorbet minores pisces qui sunt in mari: sic et suꝑbi ⁊ potentes pauperes deuorant in hoc mundo: et ꝓpterea gladio damnatiõis ꝓpetue ferient̃. Rogate ergo dñm vt tam sobrie ⁊ iuste et pie viuamus in hoc seculo ne gladio mortis ꝓpetue feriamur sed potius coronam ꝑhennis gaudij consequam̃. Qd̃ nob̃ ꝛc

In Epiphanie domini. ¶ Sermo. xii.

¶ Tres reges de longinquis ac remot̃ regionibus venerunt in iudeam querentes natum regem iudeorum xp̃m dñm magna cum

diligentia ꝑm illud ps. 104. Querite dñm ⁊ confirmamini querite faciem eius semp: et ꝑm illud Ysa. 55. Querite dñm dum inueniri potest. Quis autem puerum natum inuenerint vt dicit leo papa puerꝝ quantitate paruũ aliene opere indigentem fandi impotentẽ ⁊ nulla ab humane infantie generalitate discretũ: et nihilominus quis inuenerint eum vt dicit Crisoꝰ cum maria non dyademate coronata aut in lecto aureo recumbente sed vix vnam tunicã hñte non ad ornamentũ corporis sed ad tegumentũ nuditatis qualem habere potuit carpentarii vxor peregre ꝯstituta. Carissimi licet nõ solum illa sed etiaꝫ stabuli vilitatem ⁊ plura alia paupꝫtatis signa viderant nihil tñ moti reges pueruꝫ adorauerunt ex magna fide quare de ipsis scribit Bern. O stupenda magorum fides que paruulum pannis inuolutũ tanq̃ deũ adorat quibus non sordet loci vilitas quos non scandalizat pueri pannositas matris paupꝫtas maior ẽ hec fides latronis ꝯfitentis ex hac fide moti. Intrantes ꝛc.

Intrantes domum inuenerunt pueꝝ cum maria matre eiꝰ ⁊ ꝓcidentes adorauerũt eum ⁊ apertis thesauris suis obtulerunt ei munera aurum thus ⁊ mirrã Mat. 2. In pñti euangelio. 5. principaliter occurrunt ꝯsideranda. Primum est qui sint qui cum muneribꝰ venerunt. Scdm est que sit stella quã secuti fuerunt. Tercium est q̃ sit domus quã intrauerẽt. Quartũ est q̃s sit ille quẽ in domo inuenerẽt. Quintũ est q̃ sint munera q̃ obtulerũt Et De ꝑmo nota q̃ illi qui cũ muneribꝰ venerẽt ad pueꝝ ihm dicunt esse reges ⁊ sapientes. Magus enim idem est q̃ sapiẽs. Qꝛ aũt hi tres magi qui cum muneribꝰ venerũt reges fuerint haberi potest ex ps. 71. vbi d. Reges tharsis ⁊ insule ꝛc. Tota etiã eccla testat eos reges fuisse. Qꝛ etiã fuerint magi. i. sapientes d Mat. 2. Cum natus esset ihs in bethleem iude in diebꝰ herodis regis ecce magi venerẽt ꝛc. Magi igit fuerunt. i. valde sapientes: quos enim greci phos nuncupant per se magos appellant. Erant autẽ noĩa istorum trium magoꝝ ꝑm hebraycã linguã appellius amethus ⁊ damascꝰ ita dicit mgr in hystoriis. Interpretat aũt appelliꝰ fidel amethus humilis damascꝰ misericors. Cum igitur isti tres magi quoslibet xpianos significent qꝛ ipsi fuerant ꝑmicie nostre si simꝰ veri xpiani. 5. requirunt a nobis. Primũ est vt simus reges. scdm est vt simus sapientes: tercium est vt simus fideles. quartũ est vt simus humiles: quintũ est vt simus misericordes. Primo itaq̃ debemus esse reges vt videlicet regnũ nobis cõmissum ita disponamus vt deꝰ in eo habitare dignet. Regnũ vero nobis cõmissum intra nos est videlicet aĩa nr̃a que per iusticiaꝫ ⁊ pacẽ ⁊ gaudium in spũsancto disponenda est ⁊ sic xpus in ea regnabit: vnde dicit

apl's ad Ro. 14. Regnum dei non est esca ⁊ potus: sed ⁊ iusticia pax ⁊ gaudiuz in spũsancto. Iusticia in hoc ɔsistit vt nullũ operibꝫ nostris ledamus. Pax in hoc attendit̃ vt neminez verbis nostris offendamus. Gaudium etiã habemus in spũsancto si ꝓpter securitatem ɔscientie ⁊ cordis mundiciã de dei misericordia cõfidamus.

2° H ¶ Secundo debemus esse magi. i. sapientes: necessaria qui ꝓpe regibꝫ est sapiẽtia: vnde dicit Ecclĩastes. 14. Melior est puer paup ⁊ sapiens rege sene et stulto qui nescit ꝓuidere in posteruz. In hoc ergo vera sapientia cõsistit vt nobis ꝓuideamus in posterum: de hac ꝓuisione habet̃ in quodam libello qui barlaam nuncupatur. Legit̃ enim ibi ꝙ quedaz magna ciuitas ibi erat cuius ciues talẽ habebant ɔsuetudinem ꝙ singulis annis sibi nouum regem p̃ficiebant. Rex enim elect⁹ tm̃ vnum annum regnabat. Anno vero transacto transmittebat̃ in quoddaz exilium vbi fame siti frigore vsqꝫ ad finẽ vite sue miserabiliter angebat̃. Talis autem eligebat̃ qui dictoꝝ ciuiuz leges ⁊ ɔsuetudines penitus ignorabat. Multi igit̃ facti fuerãt reges qui regno accepto voluptati ⁊ deliciis intendebant et quid futuꝝ esset minime ꝓuidebant. Anno vero finito illuc relegabant̃ vbi infelices fame ⁊ nuditate perpetuo p̃mebant̃ Tandẽ eligit̃ in regem vir magne sapiẽtie quidã qui cum regalez potentiã esset adept⁹ a quodã ɔsiliario suo mores ⁊ ɔsuetudines ciuium diligẽter inuestigat. Cui cum dictũ esset quid ɔsuetudinis esset in illa ciuitate: aperiens thesauros auri ⁊ argenti et p̃ciosoꝝ lapidum quoꝝ dñium acceperat trãsmisit occulte per fidelissimos nuncios multam copiã auri ⁊ argenti necnon et nobiliũ gẽmaꝝ in illam insulam in quam se nouerat relegandum. Igit̃ anno illo reuoluto cum regno ciuitatis illi⁹ priuaret̃ ⁊ illuc vbi multa bona p̃miserat mitteret̃ in multarum rerum copia per totũ tempus vite sue deliciabatur vbi infinitus numerus stultoruz regum qui nihil premiserant grauis inopie miseriam patiebant̃. Exemplum istud expone ꝙ per ciuitatem p̃dictam mund⁹ iste figurat̃ cuius regnũ transitorium est ⁊ momentaneũ: ⁊ cũ multis annis vixerit homo in hoc mundo cum venerit hora mortis sue se vix reputat per vnũ annum vixisse ⁊ certe nullus diu poterit hic permanere. Mundus etiã iste multos malos ciues habet qui desiderant mortẽ ꝓximoꝝ suorum vt ipsi bona eorũ valeant possidere. Ipsi etiam filii sepius ante diez patris inquirunt in annos. Sed heu multi qui diuites ⁊ abundantes sunt in hoc seculo non ꝓuidentes sibi de futura vita: tantum presentis vite diuitiis et delitiis inhyant ac incumbunt: ꝓpter quod cum moriuntur transmittunt̃ in exilium gehenne vbi mortis eterne miseriam et inediam perpetue patiuntur. Qui vero

¶ Tempore

sapiens est res suas per man9 pauperum ac religiosoꝝ transmisit
in celum thesaurizans thesauros suos vbi nec erugo nec tinea de
molitur et vbi fures non effodiunt nec furant̄. Ad hoc igitur vt
nobis prouideamus in posterum necessarium est vt nomina trium
magorum moraliter rep̄sentemus in nobis. ¶ J ¶ Tercio itaq̄ 3°
debemus esse fideles. Tunc autem vere fideles sum9 si circa ꝓpriaꝫ
aīam crudeles ⁊ impij non existamus: vnde dicit dn̄s in p̄s. 100
Oculi mei ad fideles terre vt sedeāt mecū videlicet in throno meo
dicit etiam dn̄s Apoc̄. 2. Esto fidelis vsq̄ ad mortem ⁊ dabo tibi
coronam vite. q. d. O quilibet xp̄iane esto fidelis anime tue vsq̄
ad mortem p̄ntis vite ⁊ sic dabo tibi coronam glorie sempiterne.
Multi sunt qui fideliores sunt asinabus suis q̄ aīabus. Plus em̄
curant de asina corporis q̄ de anima que est sponsa eterni regis ⁊
tales sūt similes illi saul qui missus fuerat vt q̄reret asinas patris
sui sicut legit̄. 1. Reḡ. 9. Quarto debemus esse humiles. tunc aūt 4°
vere humiles existimus si deum filialiter timeam9 ⁊ mandatis ei9
obediamus: vnde dicit Jaco. 14. Humiliamini in conspectu dn̄i ⁊
exaltabit vos: dicit etiam ibidez. Deus superbis resistit. humilibꝰ
autem dat gratiaꝫ: subditi ergo estote. Quinto debemus esse mise 5°
ricordes vt videlicet pauperibus in necessitatibꝰ assistam9: vt ipsa
veritas dicit Mat. 5. Beati misericordes qm̄ ipsi misericordiā con
sequentur: econtrario d̄ Jaco. 2. Judicium sine misericordia illi q̄
non facit misericordiam. ¶ K ¶ De secundo nota q̄ stella quam
magi secuti fuerant signat gratiaꝫ dei. Cum enim xp̄s natus esset
quedaꝫ noua stella sicut mg̃r testatur in hystorijs in iudea exorta
fuit. Hec etiam stella magne claritatis extitit. ⁊ reliquis planetis
et stellis multo vicinior terris fuit. Magi itaq̄ in suis regionibus
existentes p̄dictam stellam super iudeam stantem viderunt ipsāq̄
secuti fuerunt ⁊ vsq̄ in iherosolimaꝫ venerunt. Cum autem egressi
essent de iherusalez tunc primo p̄dicta stella notabili motu p̄cessit
eos ⁊ duxit illos in bethleez stetitq̄ super locū vbi puer iacebat
in cunabulis. Hec oīa de gratia dei p̄nt exponi. Per iudeam q̄ppe
in qua p̄mo hec stella exorta fuit ecclesia. i. bonoꝝ hoīm ꝯgregatio
figurat̄. Gratia quippe dei semper inter iustos et bonos cōmorat̄.
Gratia vero dei his q̄ saluandi sunt apparens eis attrahit eos ad
se ⁊ ꝑducit in iherusalē. i. in statū bone vite. Iherosolima nēpe paci
fica siue visio pacis interpretat̄. Illi em̄ qui tractu diuine gr̄e veni
unt in statū bone vite pacē cū deo faciunt quā prius pc̄tis suis im
pugnauer̄t: vn̄ ⁊ ipsi post hanc vitā eternaꝫ pacē videre merent̄
Cum aūt hi q̄ saluandi sunt tractu diuine gr̄e vener̄t iherosolimā
i. in bonam vitam: tunc dicunt. Vbi est qui natus est rex iudeoꝝ

¶ De

Cum enim homo ceperit bene viuere tunc primo sapit ei deus: et tunc ex magno desiderio querit de ipso vt ipsum plenius habere possit: nondum tñ videt eum a facie ad faciem. verum cum ex iherosolima. i. ex conuersatione bone vite egressus fuerit in morte tũc iterꝫ stella gratie apparet ei vt sicut p̄mo traxit hoīem ad noticiã dei ⁊ ad consortium bonorum hoīm deo famulantiũ: ita tũc ducat eum ante venustã faciem dei ⁊ ad societatem angelorum coraꝫ deo letantiuꝫ. Igit̄ cum aīa fidelis egressa de corpore viderit p̄claram gratiã se p̄euntem tũc gaudebit gaudio magno valde sicut legit̄ de magis ꝙ de iherusalem egredientes ⁊ iterato stellam videntes gauisi sunt gaudio magno valde. ¶ L ¶ Gratia quippe dei cum apparuerit iuste anime de corpore egredienti quatuor ei beneficia p̄stabit per que eam mirabiliter exhilarabit. Seuientes em̄ demones abigit: horrendas tenebras depellit. ignem vrentẽ per mediũ diuidit ⁊ ad faciez dei perducit. Primo igitur anima in exitu suo gaudebit quia per gratiam dei que est potens animaꝝ defensatrix ab ea seuientes demones abiguntur. Demones enim insidiãtur aīabus de corpore transmigrantibus vt eas in interitũ ꝑtrahant sempiternum. Secundo gaudebit anima gaudio quia per gratiaꝫ dei que est lucernarum deportatrix horrende tenebre depelluntur. Occurrunt siquidez impijs animabus e corpore transmigrantibꝰ tenebre palpabiles ⁊ horroris plene. Tercio gaudebit anīa iusta gaudio magno quia per gratiam dei que est bonarum animaruꝫ scutifera vrens ignis diuidit̄ vt per eam illesa ꝑtranseat: dicit em̄ Aug⁹ ꝙ anime post hanc vitam ignem atrocem transibunt vbi sermones ociosi ⁊ cogitatiões iniq̄ vel sordide et multitudo leuiũ peccatorum qui puritatem nobis nature infecerunt expurgabunt̄ ⁊ tanta ꝑtranseundi mora quãti fuit peccati materia. Quarto gaudebit aīa bona gaudio magno valde qñ per gr̄am que est diuini thalami cameraria ante faciem dei suauissimaꝫ perducit̄. Tunc em̄ adimplebit eaꝫ leticia suauissim⁹ vultus dei. ¶ M ¶ De tercio nota ꝙ domus quaꝫ intrabit aīa stella. i. gr̄a dei deducta est dom⁹ eterne glorie. In hac enim domo non inuenitur ihesus contemptibiliter iacens in p̄sepio: sed honorifice sedens in regali solio: vnde cantat̄ in introitu ꝓxime dominice. In excelso throno vidi sedere virum quem adorat multitudo angelorum ꝛc. In hac gloriosa domo sedet ad latus filii intemerata virgo maria: Vnde legitur. 3. Reg̃. 2. Qꝫ venit bersabee ad regem salomonem et surrexit rex in occursum eius adorauitqꝫ eam ⁊ resedit super thronum suum: positusqꝫ est thronus matri regis que sedet ad dextram eius. Per salomonem dei filius intelligitur. ⁊ per bersabee beata virgo maria

que tunc venit ad filium qñ assumpta est in celum: tunc etiaꝫ filiꝰ venit in occursũ eius ipsãqꝫ adorauit·i·adoratione dignã demonstrauit eamqꝫ in throno glorioso ad suã dexterã sublimauit. Rogate ergo dñm vt sic nos faciat esse reges sapientes fideles humiles misericordes vt post hanc vitam stellã·i·dei grãm videamus: cuius ducatu ante ihm ⁊ matrem eius cũ leticia veniamꝰ. Qd nob

In die Epiphanie domini. ¶ Sermo.xiii.

¶ Procidentes adorauerũt eum ⁊ apertis thezauris suis obtulerũt ei aurum thus ⁊ mirram Mat·z· ¶ Magi coram puero nato ꝓcidentes crediderunt ipsum deum ac dei filium·sicut hoc non soluꝫ fides catholica credit ⁊ docet·sed et aliqui ex gentilibus hoc crediderunt: vnde dicit Lactancius firmianus li°·4·diuinarum institutionum ca°·6·Sibilla exithrea dicit filium dei ducem ⁊ imperatorem oĩm: ⁊ rursus dicit. Tuum cognosce deũ qui filius dei est. Hoc credentes magi apertis thesauris obtulerunt filio dei aurum thus ⁊ mirram: de quibus muneribus inquit Gregꝰ. Auruꝫ regi congruit· thus in dei sacrificium ponit: mirra autem mortuorum corpora condiunt: ⁊ beatus Augꝰ dicit. Aurum q̃si regi magno thus deo vero·mirra prebetur tanqꝫ pro salute omnium morituro Hec ostenduntur cum dicit. Procidentes ꝛc.

Procidentes adorauerunt eum ⁊ apertis thesauris suis obtulerunt ei munera aurum thus ⁊ mirraꝫ Mat·z· ¶ In Duo hic occurrunt ꝑncipaliter notanda. Primum est q̃s sit ille cui magi obtulerunt munera. Scdum est que sint munera que procidentes obtulerunt. De primo nota ꝙ puer fuit pannis inuolutus cui magi munera detulerũt·⁊ certe in hoc notat magna fides istorum trium magoꝝ ꝙ puerum illum quem viderunt pannis inuolutũ ⁊ in ꝑsepio repositum credebant esse regem omnium seculoꝝ: credebant eum etiam esse deum deorum credebant nihilominus eum esse in cruce moriturum pro peccatis oĩm populoruꝫ Quia enim hec tria credebant de ipso: ꝓpterea ꝓcidentes adorauerũt eum ⁊ obtulerũt ei aurum tanqꝫ regi excelso: thus sicut deo vero ⁊ mirram tanqꝫ in cruce morituro: de fide istorum trium regum et magorum dicit Bern̄· O stupenda magorum fides que paruulũ pannis inuolutũ tanqꝫ deum adorat quibꝰ nõ sordet loci vilitas: q̃s non scandalizat pueri pannositas: q̃s non offendit paupcule matris paupertas: maior est hec fides latronis in cruce confitentis O ¶ Et nota ꝙ puer iste cui munera deferunt per mirram thus ⁊ aurum exprimit quod aperte innuit secreta huius diei que talis est. Ecclesie tue quesumus dñe dona ꝓpicius intuere: quibus nõ iam aurum thus ⁊ mirra profert: sed quod eisdem muneribus ꝛc.

¶ De

Sed quis in altari imolat et sumitur nisi ihesus xps olim in pscpi rechnatus. Igitur puer iste cui a magis munera deferunt mirra est quia ppter nos pena multiplici cruciat. Thus est qa per eum ira dei patris mitigat. Aurum est quia per eum quilibet electus in gloria decorat. Primo igit puer ihesus per mirram significat: quia ppter nos multiplices sustinuit cruciatus. Mirra qppe genꝰ quoddaz gumi est satis amarum: vnde fidelis anima dicit Can. 1 Fasciculus mirre dilectus meus mihi inter vbera mea cõmorabit fasciculus mirre glo. tota congeries passionis inter vbera cõmorabitur glo. i. in imutabili memoria. Et nota qꝫ fasciculus ex multis culmis a aristis componitur: sic etiam passio xpi ppter multa fuit mirabiliter aggrauata. Primum fuit qꝫ tancꝫ latro cum gladijs a fustibus est comprhensus: vnde ipse ihesus dixit turbis sicut testat Mat. 27. Tancꝫ ad latronem existis cum gladijs a fustibꝰ comprhendere me. Secundũ est qꝫ vinctus a ligatus ad diuersos iudices ignominose est adductꝰ: vnde ꝺ Joh. 18. Qz adduxerunt eum ad annam primũ quia erat socer cayphe: deinde adduxerunt eum ad caypham: postea tradiderunt eum pylato in pretorio qui a iam misit eum ad herodem sicut ꝺ Lu. 23. Tercium est qꝫ tancꝫ quidã execrabilis ab immundissimis est consputus. vnde dicit Mat. 26 Tunc expuerũt in facem eius. Quartũ qꝫ tancꝫ fur terram indignꝰ respicere est velatus: vñ dicit Mar. 14. Ceperunt quidã aspuere eum a velare facem eius. Quintũ est qꝫ tancꝫ quidam nequaz fuit colaphizatus: vnde ꝺ Mat. 26. Tunc colaphis eum ceciderunt. Sextũ est qꝫ velut malefactor ab ignobilibus est alapatus: vnde Mar. 14. Et ministri alapis eum cedebant: dicit etiam Mat. 26. Alii palmam dederunt in facem eius dicentes. Prophetiza qs est qui te percussit. Septimum est qꝫ vestibus suis coram multitudine fuit exutus: vnde ꝺ Mat. 27. Exuentes eum glo. ppijs vestibus clamidem coccineaz circumdederunt ei. Octauum est qꝫ tancꝫ fatuꝰ in veste alba a rusa irrisus est et illusus. Coraz herode qppe irrisus est in veste alba: vnde ꝺ Lu. 23. Spreuit illuz herodes cũ exercitu suo a illusit in veste alba. Iteꝫ in veste rusa illusus fuit a militibus pylati: vnde dicit Mat. 27. Clamidem coccineam circumdederũt eum a genu flexo illudebant ante eum dicentes. Aue rex iudeorũ In hac etiam illusione itera to: consputus fuit et alapatus: sicut tunc dicunt Mat. a Johan. Nonum est qꝫ ligatus ad columnam flagellis acriter est verberatus: vñ ꝺ Joh. 19. Tunc apprehendit pylatus ihesum a flagellauit glo. per milites. Decimum est qꝫ spinis vsqꝫ ad teneritatez cerebri pertingentibus est coronatus. vnde Johan. 19. Et milites plectentes coronam de spinis imposuerunt

capiti eius. Vndecimum est quod arundineo baculo in capite vulnerato atrociter est percussus: vnde dicit Mar. 15. Percutiebant caput eius arundine. Duodecimum est quod barbam eius euellentes mentum eius lacerauerunt: vnde dicit Ysa. 57. Super quem lusistis. super quem dilatastis os et eiecistis linguam: super locum istum dicit glo. quod barbam eius euulserunt. Vredecimum est quod crucis patibulum humeris eius imposuerunt: vnde dicit Joh. 19. Baiulans sibi crucem ihesus exiuit in eum qui dicitur caluarie locus hebrayce golgatha. Decimumquartum est quod in medio latronum tanquam sceleratior ipsis esset eum crucifixerunt: vnde dicitur Joh. 19. Crucifixerunt ihesum et cum eo alios duos glo. latrones hinc et hinc: medium autem ihesum. Decimumquintum est quod violenter eum extendentes cruci durissimis clauis affixerunt: vnde dicitur in psalmo. 21. Foderunt manus meas et pedes meos dinumerauerunt omnia ossa mea. i. dinumerabilia fecerunt premimia corporis extentione. Decimumsextum est quod etiam cruci affixum milites ac sacerdotum principes ac iudeorum seniores blasphemauerunt et irriserunt: vnde dicitur Mat. 27. Pretereuntes blasphemabant eum mouentes capita sua et dicentes. Vah qui destruit templum dei et post triduum reedificat illud salua teipsum: si filius dei es descende de cruce: similiter et principes sacerdotum illudentes cum scribis et senioribus dicebant. Alios saluos fecit seipsum non potest saluum facere si rex israhel est descendat nunc de cruce et credimus ei. Decimumseptimum est quod etiam ipsi latrones iuxta eum crucifixi in properium ei fecerunt: vnde dicit Mar. 15. Qui cum eo crucifixi erant conuiciabantur ei: vnus tamen illorum latronum in cruce conuersus fuit vt dicitur Lu. 13. Nam cum vnus eorum diceret blasphemando. Si tu es xpus saluum fac temetipsum et nos: alter qui conuersus fuit increpabat eum dicens. Neque tu times deum quod in eadem damnatione es et nos quidem iuste nam digna factis recipimus: hic vero nihil mali gessit. Decimumoctauum est quod vino mirrato et aceto eum potauerunt: vnde dicit Mat. 27. Currens vnus ex eis acceptam spongiam impletam aceto imposuit arundini et dabat ei bibere: dicitur etiam Mar. 15. Dabant ei bibere mirratum vinum. Decimumnonum est quod cum mortuus esset et eius corpus requiem habere deberet ipsum lancea transfixerunt: vnde dicitur Joh. 19. Vnus militum lancea latus eius aperuit et continuo exiuit sanguis et aqua. Vicesimum est quod etiam ipsum mortuum cuius innocentiam sol et luna saxa et terra manifeste probauerant seductorem appellauerunt: vnde dicit Mat. 27. Altera die que est post parasceuen: conuenerunt principes sacerdotum et pharisei ad Pylatum dicentes. Domine recordati sumus quia seductor ille dixit adhuc viuens. Post tres

dies resurgam. Jube ergo custodiri sepulcrꝝ vsqꝫ in tercium diē ꝛc
Ecce mirre fasciculus quem quilibet xp̄ianus in cordis sui camera
debet collocare. P ¶ Puer etiam ihesus per thus intelligit̄ qꝛ
per ip̄m deus pater nobis est mitigatus. Thure enim placari deꝰ
d̄: vnde d̄ Ecclesiastici. 50. Symeon sacerdos magnus quasi thus
redolens in diebus estatis. Symeon interpretat̄ audiens merorē
ꝛ signat filium dei qui audiuit merorem antiquorum patruꝫ qui
magnis p̄cibus postulauerūt vt veniret et reciperet eos de manu
infernalis tyranni qui etiam ꝓpter hoc sacerdos d̄ quia obtulit se-
metipsum hostiā suauitatis deo patri in ara crucis ꝓ peccatis ꝓpl̄i
sui. Et ob hanc causā d̄ fuisse quasi thus redolens in diebꝰ estatis
.i. in diebus ire ꝛ seueritat̄ paterne. Jpse q̄ ꝓpe lacrimis ꝛ orōnibꝰ
suis placauit iram patris: vnde dicit apl̄us ad Heb. 5. Jhesus in
diebus carnis sue p̄ces supplicatiōesqꝫ ad deū cum clamore valido
ꝛ lacrimis offerens exauditꝰ est ꝓ sua reuerentia. Q ¶ Jhesus
autem etiam per aurum significat̄ quia quilibet electus per ipsuꝫ
erit decoratus. Jpse enim tanq̄ quidaꝫ aureus anulus ꝛ sic̄ aurea
fibula necnon ꝛ sic̄ corona aurea sanctos in patria decorabit. Jh̄s
igit̄ est tanq̄ quidā aureus anulus quem deus pater dat cuilibet
peccatori per penitentiam ad se reuertenti: vnde legit̄ Lu. 15. Qꝛ
ille paterfamilias ad quem ꝓdigus filius reuersus fuit iussit dari
anulum in manum eius. Jhesus igit̄ anulus est penitentium quia
certificat eos de gratia patris. Jhesus etiaꝫ est quasi quedā aurea
fibula q̄ dat̄ homini in virtutibus ꝓficienti: vnde legit̄. 1. Mach.
10. ꝙ alexander anthiochus rex dedit ionathe potestateꝫ vt h̄ret
fibulam auream. Anthiochus interpretat̄ silens pauper ꝛ signat
ip̄m dei filium de quo dicit Ysa. 53. ꝙ nō clamauit neqꝫ exaudita
est vox eius foras: sed sicut agnus coram tondente se obmutuit ꝛ
non aperuit os suum. Jonathas interpretat̄ columba veniens et
exprimit quemlibet qui ꝓficit in virtutibꝰ. Virtutes em̄ sunt dear
gentate penne columbe .i. aīe quibꝰ ipsa volat in celū. Jgit̄ ionathe
.i. cuilibet homini in virtutibꝰ ꝓficienti dat anthiochus .i. ih̄s xp̄s
fibulam auream .i. dat ei semetip̄m. Poni quippe debet ih̄s sup̄ cor
tanq̄ qd̄dam aureum signaculū vt oīs intellectus ꝛ affectus hoīs
ꝯcurrat in ip̄m. Debemus em̄ tendere in xp̄m cum omni intellectu
nostro ꝛ affectu. Jhesus etiā est tanq̄ quedā aurea corona q̄ dabit̄
cuilibet homini ad eterne vite brauiū peruenienti. ꝓpter qd̄ monet
nos apl̄us. 1. ad Cor. 9. Vt tam fideliter curramus ꝛ tam fortiter
in agone ꝯtendamus vt hanc immarcessibilē coronam comp̄hen-
damus. R ¶ De hac aurea corona habet̄ Exo. 25. vbi dicit
dn̄s ad moysen. Facies super archam coronā aureā per circuitū.

Nota q̄ in archa tria erant reposita viz due tabule decem manda
tis digito dei inscripte. ⁊ vrna quedam cū manna. ⁊ virga aaron
amigdalina. Stabat etiā intra sanctasanctoꝝ subt̄ alas cherubin.
Per archaz itaq; cuuislibet electi aīa figurat̄. que qꝛ decē precepta
dñi studiose seruauit. ⁊ qꝛ celesti dulcedine que ꝑ māna significat̄
semꝑ inhiauit. qꝛ etiā pauꝑes ⁊ infirmos tanq̄ virga amigdali-
na sustentauit ac pauit. ꝓpterea ꝑuenit in sanctasanctoꝝ. i. adepta
est societatez sanctoꝝ angeloꝝ. Tali aūt anime ipse dei filius erit
aurea corona ꝑ circuitū. qꝛ eam ex omni parte sempiterna gloria
coronabit. hinc etiā dicit Ysa. 28. In die illa erit dñs exercituuz
corona glorie ⁊ sertū exultationis residuo populi sui. S De
scdo nō q̄ munera q̄ magi ꝓcedentes obtulerūt erāt mirra thus ⁊
aurum. Nos igit̄ cuz per p̄dictos magos significemur memorata
munera offerre debem⁹ vt viz offeramus mirrā mirre thus thuri
⁊ aurum auro. Per mirrā vero notat̄ vite nr̄e asperitas. ꝑ thus
deuotionis assiduitas. ꝑ aurum preciosa caritas. Primo igit̄ offer
re debemus dño mirrā per vite nr̄e asperitatē. vt sicut ipse in cor-
pore suo mlta ꝓpter nos passus ē incomoda. ita ⁊ nos ꝓpter ip̄m
aliqua incomoda patiamur. Mirra aūt ista que dño ē offerenda
ꝯsistit in ieiuniis in vigiliis in ciliciis ⁊ duris statis in genuflectio
nibus ⁊ virgaꝝ ꝑcussonibꝫ peregrinationibꝫ ⁊ in ceteris huiusce-
modi corꝑalibꝫ afflictionibꝫ. Sicut em̄ mirra vermes arcet a mor
tuis corꝑalibus. ita p̄dicta repellūt ab homine malas cogitatiōes
⁊ noxias voluptates. de hac mirra dicit̄ Judith. 9. Descendt Ju
dith in domū suam lauitq; corpus suū et vnxit se mirra optima.
Per iudith q̄ intꝛpretat̄ ꝯfitens intelligit̄ quelibz fidelis aīma que
quottidie ꝯfitetur dño qm̄ bonus in seculū miscdia eius. Hic aūt
debet descendere in domū suam per ꝓprie conscientie discussionem
Debet etiaz lauare corpus suū per lacrimaꝝ effusionē ⁊ sinceram
confusionez. Debet nihilominus corpus suū ꝑungere mirra bona
meliori ⁊ optima. Mirrā bonā offerūt qui oculū hn̄t ad infernū
⁊ ideo se hic ꝓpter pcta sua castigāt ⁊ affligūt ne ibi semꝑ a demo
nibus affligant̄. Mirrā meliorē offerūt qui oculū habent ad celū
⁊ ideo se puniūt ⁊ tribulationes ꝑferunt vt ad societatē sanctoꝝ
qui illuc ꝑ multas tribulationes ꝑuenerūt postea mittant̄. Mirrā
optimā offerunt qui tm̄ oculū dirigunt in ip̄m deū et ꝓpter hoc se
grauibus afflictionibꝫ subiiciunt vt passioni sue saltē in aliq̄ respō
deant. ⁊ vt de ipso sue dulcedinis fonte eo ardentius postmoduz
bibant. T Scdo debem⁹ dño thus offerre ꝑ deuotionis since
ritatem. In hoc aūt ꝯsistit deuotionis sinceritas vt libenter orem⁹

⁊ libenter de dño cogitemus. libenter etiã ecclesias diuinũ officiũ audituri frequentemus. libenter q̃ verbo dei aures nr̃as accomodemus. de hoc thure dr̃ Leuit̃. 24. Et loquit̃ dñs ad moysen. 12. panes de simula sup mẽsam purissimã corã dño statues. ⁊ pones sup eos thus lucidissimum. Nota q̃ per. 12. panes simulagineos designant̃. 12. gaudia que mueniet q̃libet bona aĩa in purissima mẽsa sancte trinitatis. Primi. 4. panes signant q̃druplex gaudiũ ꝓpter q̃druplicis mali amotionẽ. Alii. 4. panes signant q̃driforme gaudiũ ꝓpter corporis glorificationẽ. Vltimi. 4. panes exprimunt quadruplex gaudiũ de quibꝫ anima habebit specialẽ remunerationẽ. Primũ igit̃ gaudiũ est de vinculoꝝ dirruptione, vincula aĩe sũt fames ⁊ sitis frigus ⁊ estus labor ⁊ infirmitas ⁊ cetera incomoda quibꝫ constringit̃ in carcere corpis sui. his vinculis dirruptis in morte dicet felix aĩa. Dirrupisti vincula mea ꝛc. ps̃. 115. Scd̃m gaudiũ est q̃ liberata est de maloꝝ hoĩm impugnatione. Mali em̃ persequunt̃ bonos odio corde verbis ⁊ factis. Tercium gaudium est ex demonũ insidiantiũ conculcatione. Cum em̃ iusta aĩa erepta fuerit de corpe tũc sup aspidẽ et basiliscũ ambulabis ꝛc ps̃. 90. Per hec em̃. 4. animalia demones figurant̃. Quartũ gaudium est ex infernaliũ tormentoꝝ euasione. Letabit̃ em̃ iustus cũ viderit vindictã. i. letabit̃ cũ se viderit euasisse locũ suppliciorꝝ vbi exercet̃ vindicta sceleꝝ ⁊ peccatoꝝ. Alia. 4. gaudia sũt ex corporis glorificatõne viz claritas agilitas subtilitas incorruptibilitas que. 4. notant̃ in sole. Vltima. 4. gaudia de ip̃ius anime dote specialiter esse dicunt̃ viz oĩmoda agnitio. plenissima dilectio. suauissima dei visio ⁊ eiusdem copiosa ⁊ eterna fruitio. Super istos. 12. panes. i. super ista. 12. gaudia poni iubet̃ thus lucidissimũ q̃ singula predicta bene ꝯsiderata mirabilẽ afferunt homini deuotionẽ Et vt hõ hec. 12. assequat̃ assidue debet dño offerre suaꝫ orõnem.

V Tercio debemus aurum dño offerre ꝑ preciosam caritatẽ. sed forte diceret aliquis. Ego pauper sum ⁊ egenus ⁊ nõ possum hr̃e aurum quod offeram. ad quod ego rñdebo. Si nõ habes aurum caritatis qd̃ offeras. quere in tribꝫ locis ⁊ satis inuenies. vicz q̃re in ophir ⁊ in eiulath ⁊ in tharsis. Per ophir intelligit̃ tenera infirmitas hiesu xp̃i. per eiulath aspera passio. ⁊ per tharsis iocunda glorificatio. Primo igit̃ aurũ caritatis querendũ est in ophir vñ legit̃. 3. Re. 9. Q̃ serui salomonis ibant cũ classe in ophir et sumptũ inde aurum detulerũt ad salomonẽ regem. Ophir interp̃tatur infirmitas ⁊ bene exprimit nobis infantia saluatoris nostri Quid em̃ infirmius vel fragilius puero nouiter nato. Certe hic

multum auri·i·caritatis inuenit. Vere enim magna fuit caritas q̄ illa dei virtus q̄ firmauit orbem terre qui non cōmouebitur·sic ꝑ nobis est infirmata vt mēbra infantuli assumeret tenerrima·talez quippe desiderauerant eum antiq̄ pr̄es. Vn̄ dicit Ysa.53. Et nos desiderauimus eum virum nouissimum et scientē infirmitatē·vnd̄ etiā apl̄s ad·Heb̄·4·Cū gaudio exclamat. Nō habem9 pontificē qui non posset cōpati infirmitatibus nr̄is. Qualez igitur habes o apostole subdit·Temptatū aūt per omnia pro similitudine absq̄ pcto et quid boni nobis ex hoc ꝓueniet sequit̄. Adeamus g̊ cum fiducia ad thronū eius gr̄e·Modo forsitan aliq̄s diceret q̄ etiam alibi libenter q̄reret aurum·i·caritatem p̄ciosam. ꝓpter hoc secūdo in eiulath est procedendū·Legit̄ em̄ Gen̄.2. In terra eiulath nascit̄ aurum et aur̄ terre illius optimū·Eiulath interpretat̄ dolens vel ꝑturiens et bene exprimit nobis passionē filii dei·Ibi em̄ vt dicit Ysa·53·Vere languores nr̄os ipse tulit·et dolores nostros ipse portauit·Et in veritate hic multū auri·i·caritatis inuenit̄·vn̄ dicit apl̄us ad Ro·5·Cōmendat deus caritatē suam in nobis qm̄ cum adhuc pctores essemus xp̄us pro nobis mortuus est·Ipse etiā ad Eph̄·3.flexis genibꝰ orat vt sciamus superemmentē scientie caritatem xp̄i.ibi dicit glosa. Nemo pōt caritatis eius magnitudinez colligere scz q̄ de9 factus est hō.q̄ iustus pro impiis·dn̄s ꝑ seruis creator pro creatura morit̄. Ecce q̄ tm̄ auri inuenit̄ in dolore passionis ihesu q̄ nemo pōt totū colligere·Sed qr forte dicēs q̄ libent̄ haberes aurum alterius gn̄is. ꝓpterea tercio eundū est in tharsis vn̄ legit̄.3·Reḡ·10.q̄ classis salomonis ibat in tharsis per tres annos deferens inde aur̄. Tharsis interpretat̄ exploratio gaudii·Quid igit̄ per tharsis intelligitur nisi curia supcelestis .vbi nature nr̄e thronus eleuatus est in excelsis·vn̄ cantat̄·In excelso throno vidi sedere virum·i·filiū dei hoīem factum quem adorat multitudo angelor̄ ꝛc̄·Vere hic potest magnū gaudium explorari·vn̄ dicit Criso9·Reuera magnū et mirabile ⁊ stupore plenum est carnem nr̄am sursū sedere adorari ab angelis et archangelis·Hoc g̊ sepi9 in mēte versās excessum patior magna de gn̄e humano imaginās Verissime hic plurimum auri·i·caritatis inuenit̄.dicit enim apl̄us ad Eph̄.2·Deus q̄ diues est in misericordia ꝓpter nimiā caritatez suam qua dilexit nos·cōsedere nos fecit in celestibus in xp̄o ihesu Cōsedere·i·simul sedere qr vere natura nr̄a deo vnita sedet cū ipso in throno glorie sue·Vere magne caritatis fuit q̄ limuz nr̄m sibi dei filius cōiunxit ⁊ cōiunctum super cherubin ⁊ seraphin eleuauit Si imperator romanus sororem alicuius pauperrimi asinarii vel

bubula duceret in vxorē ⁊ faceret eam consortē imperii sui magnā gratiam et honorē diceret fecisse asinario vel bubulco illi. Ita etiaz filius imperatoris celestis eximiā in hoc caritatē ostendit q̄ carnez nr̄am assumpsit in sponsā eamq̄ grē sue fecit esse cōsortem. Nota q̄ quidaz hoīes sunt asinarii ⁊ q̄dam bubulci. Asinarii sunt illi q̄ asino corporis sui onus laboris imponūt xp̄o q̄ seruire cōpellunt. Bubulci sunt illi qui xp̄o non seruiunt. sed tm̄ porcū corporis sui pascunt. Porcus autē ad hoc comedit vt comedat. ita et corpora illa que tam gulose pascunt. tandē a vermibo comedentur. Cum igit̄ carissimi xp̄us tantā caritatē nobis ostenderit. p nob videlicet nascendo. p nobis moriendo. carnem etiā nr̄am sursū transferendo iustū est vt nos illū ex toto corde diligamus. ipsiq̄ fideliter seruiamus vt sic ante conspectū ipsius clementie veniam9. Qd̄ nob ꝛc.

Dñica prima post epiphaniā. Sermo. xiiii.

Factum est post triduū inuenerūt ihesū in templo sedentē Lu. 2 Actu. 1. scribitur. Cepit iesus facere ⁊ docere. et beatus Greg9. in q̄t Omnis xp̄i actio xp̄iani hois est instructio. Qz g̃ xp̄s ihesus in tēplo est reptus. sigm̄ fuit vt nos in nr̄a puericia adolescentia ac iuuētute domuz dei frequentemus. qz vt scribit Trenoz. 3. Bonū est viro cum portauerit iugū dñi ab adolescentia sua. et sapiens in q̄t Ecclīastici. 12. Que in iuuentute nō cōgregasti quō inuenies ea in senectute. Vt g̃ xp̄m ihesū et gr̄am eius inueniam9 ipm humilibo precibus in templo queramus. Quia factum est post triduum ꝛc.

Factum est post triduū inuenerūt ihesū in templo sedentez in medio doctoz audientē illos ⁊ interrogantem. Lu. 2. Nota q̄ in p̄nti euangelio. 8. nomiari p̄nt in puero ihesu q̄ si quilibet hō fuerit imitatus sufficiunt ei ad statū salutē eterne. ℟ Primū est q̄ pacem amauit eāq̄ se amare facto demōstrauit Scōm est q̄ templū sicut cultū dei diligens frequentauit. Tertiū est q̄ doctores prudenter auscultauit. Quartū est q̄ tempalibo rebo spūalia preamauit. Quintū est q̄ magnā nobis in se ostendit humilitatem. Sextū est q̄ floruit per vite puritatez. Septimum est q̄ voluntati sue parentū proposuit voluntatē. Octauum est q̄ sicut proficiebat etate. sic etiam p̄ficiet per sapientie et gratie claritatē Primū igit̄ qd̄ considerandum est in puero ihesu hoc est q̄ pacem amauit. eamq̄ se amare facto demonstrauit. Vñ dr̄ in p̄senti euangelio q̄ cōsumatis diebus paschalibus cum redirent parentes eius remansit puer ihus in ihrusalē. Ihrusalē visio pacis interpretat̄ significat igit̄ ihrusalem pacem cordis. Qui em̄ habuerit hic pacē cordis peruenīet ad visionez petue pacis. Per hoc itaq̄ q̄ aliis

¶ Tempore

a iherusalem recedentibus puer Jhesus remansit in iherusalem per triduum ostendit q̄ pacem amat ⁊ q̄ cum ipsa et in ipsa libenter habitet: vnde d̄ in p̄s·75· Factus est in pace locus eius: sic etiam legit̄ Lu·10·q̄ mittens·72·discipulos ante faciem suam in omnē ciuitatē et locū quo ipse erat venturus dicebat illis. In quamcūq̄ domuz intraueritis primū dicite. Pax huic domui: ⁊ si fuerit filius pacis requiescet sup̄ illum pax vestra. Ecce p̄mittit pacem in oēm ciuitatē ⁊ locū quo ipse erat ventur⁹: ⁊ per hoc innuit q̄ in nulli⁹ hoīs cor venire dignat̄ nisi ibi pacem inueniat· ¶ Y ¶ Igit̄ cum cor nr̄m spūaliter debeat esse iherusalem. Notandum est q̄ triplicē pacē hr̄e debemus si volumus q̄ ihesus maneat nobiscū ⁊ habitet in corde nostro. Prima pax est vt nullum in cordib⁹ nr̄is odiam⁹ 1
de hac pace dicit apl̄s ad Col·3· Pax xp̄i exultet in cordib⁹ vr̄is: Tunc pax xp̄i exultat in cordib⁹ nr̄is cum nec rancor nec inuidia nec odium inquietat: hec em̄ expelli debent a corde vt pax in ipso eo quieti⁹ requiescat. Secunda pax est vt neminez verbis nostris 2
vel occulte vel palam offendamus: de hac pace dicit apl̄us·2·ad Cor·13· Pacem habete ⁊ deus pacis erit vobiscū. de qua vero pace loquit̄ statim q̄si exponēs subdit. Salutate inuicē in osculo sancto q·d· Non debetis inuicem in verbis iurgiosis litigare: sed potius benigne vos salutare et h̄ debetis facere in osculo sc̄to non in osc̄lo doloso sicut osculatus fuit ioab amasā: legit̄ enim·2·Reḡ·20·q̄ ioab qui erat princeps militie dauid vna cū manu tenuit cuiusdaz militis mentū qui amasa vocabat̄ quasi osculās eum: dicensq̄ ad eum. Salue mi frater: altera vero manu gladio p̄cussit eū in latere ⁊ effudit intestina eius: sic adhuc hodie multi sunt q̄ alios salutāt quibus tn̄ malū facere moliunt̄: vnde dicit Greg⁹. Mentū tenere est cum benignitate blandiri: sed sinistram ad gladium mittit qui latēter ex malicia p̄cutit. Tercia pax est vt nulli malū vel damnū 3
aliqd̄ nostris operibus inferamus: de hac pace dicit apl̄us·2·ad Thes·3· Ipse deus pacis det vobis pacez sempiternā in omni loco De qua vero pace loquit̄ statim quasi exponendo subiungit Deus sit cum omnib⁹ vobis: tunc est deus nobiscū cum nulli malum vel damnum inferimus sed vnumquēq̄ sicut nosmetipsos diligamus Deus aūt est caritas vt Joh·in sua epl̄a p̄testatur· Q̄ autem ipse ihesus velit nos hr̄e hanc triplicez pacem per hoc euidenter on̄dit q̄ post resurrectionez apparens discipulis ter dixit eis. Pax vobis sicut ait Joh·20· ¶ Z ¶ Scd̄m qd̄ considerari oportet in puero ihesu hoc est q̄ tanq̄ cultum dei diligens templum non theatrum frequentauit: vnde legit̄ in hodierno euangelio q̄ parentes eius

ingressi iherusalem inuenerunt eum in templo: non d̄ q̄ inuenerūt eū in theatro. Ecce habemus hic exemplū a dn̄o vt libenter ecclesias freq̄ntem⁹ ⁊ in dei cultu ac seruicio delectem̄ sicut legit̄ Lu. 2 de illa sancta anna q̄ non decedebat de templo ieiuniis ⁊ obsecrationibus seruiens deo die ac nocte: sicut etiā legit̄ de scto nicolao qui cum adhuc esset puerulus sancte ecclesie limina frequentabat Sed heu multi solo noīe xp̄iani existentes sepius ⁊ libenti⁹ freq̄ntant tabernas q̄ ecclesias. ⁊ ꝓpter hoīes sepe plagantur in vineis suis ⁊ frugibus ac aliis rebus: vnde dicit dn̄s in Aggeo. 1. Quia domus mea deserta est ⁊ vos festinatis vnusquisq̄ in domum suaꝫ ꝓpter hoc ꝓhibiti sunt celi ne darent rorem. ⁊ terra ꝓhibita est ne daret germen suum: ⁊ vocaui siccitatē super terram et sup̄ montes ⁊ super triticū et sup̄ vinum et sup̄ oleum et q̄cunq̄ ꝓfert humus ⁊ super hoīes et sup̄ iumenta et sup̄ oēm laborem manuū. Si igit̄ iudei sic plagabant̄ qui domū dn̄i reliq̄runt desertam ⁊ in domos suas festinauerūt multoforti⁹ plagandi sunt xp̄iani: qui verbū dei horrent vt venenum: ⁊ qui fugientes sanctaꝫ ecclesiā festinant ad tabernā vt ibi vacent ludis ⁊ potationibus et clamoribus. ¶ A

3 Terciū est qd̄ in puero ihesu cōsiderare debem⁹ hoc est q̄ doctores prudenter auscultauit: vnde legit̄ in p̄nti euan. q̄ sedit in medio doctoꝝ audiens illos ⁊ interrogās. Si igit̄ ille q̄ erat fons sapīe ⁊ qui oīa sciebat audiuit doctores et interrogauit. Multo conuenientius nos qui hoīes illiterati sumus verbū dei audire debemus ꝓpter nostram q̄ ꝓpe doctrinaꝫ conscripta est pagina sacre scripture vn̄ dicit apl̄s ad Ro. 15. Quecunq̄ scripta sunt ad nr̄am doctrinā scripta sunt. quecunq̄ scripta sunt glo. de xp̄o in diuinis libris ad nostraꝫ doctrinā scripta sunt. Xp̄i enim vita ⁊ nostre vite et moꝝ est disciplina. Et nota q̄ valde necessariū est verbū dei: est em̄ q̄si quedā lucerna pedibꝫ hoīs ambulantis in tenebris: vnde d̄ in p̄s Lucerna pedibꝫ meis verbū tuum ⁊ lumen semitis meis. Si aliq̄s in obscurissima nocte iret per viā in qua essent ꝓfundissime fouee ⁊ nollet ante se portari lucernaꝫ per quam posset foueas declinare nonne stultus reputaret̄: sic ⁊ illi multū stulti sunt qui in tenebris huius exilii ambulantes nolunt sibi p̄dicari verbū dei per qd̄ do-

4 ceantur euadere foueas infernales. ¶ B ¶ Quartū qd̄ ad imitationem oportet ꝯsiderari in puero ihesu q̄ sp̄ualia rebus tp̄alibus p̄amauit: vnde d̄ in hodierno euāgelio q̄ cum dixisset mater ei⁹ ad eum. Fili q̄d fecisti nobis sic ego ⁊ pater tuus dolentes querebamus te. Respondit. Quid est q̄ me querebatis? nesciebatis q̄a in his que patris mei sunt oportet me esse. q. d. Scio q̄ desolatuꝫ

¶ Tempore

mē credentes querebatis me: sed sciatis q̄ spūalem consolationē quā habui in domo p̄ris mei· in tēplo isto plus dilexi q̄ carnalē cōsolationem quam hīe potuissem interim in domo vestra. Deu q̄ pauci sunt qui hodie puerū ihesū imitent in hac parte vt videlicet plus diligant spūalia q̄ tēporalia. Plus em̄ litigant hodie clerici laici et monachi p̄ temporalibꝫ defensandis q̄ laborēt p̄ aīabus saluandis: qđ tñ mirum est cum spūalia carnalibꝫ sint p̄stantiora sicut aīa corpore nobiliora iudicat: ita q̄ spūalia meliora deberent q̄ corporalia reputari: beatus Paulus tēporalia sterquilinia reputās spūalibꝫ tota auiditate inhesit: vñ dicit ad Phil·3· Propter xp̄m lucra oīa arbitror vt stercora ꝛ ea q̄ retro sunt obliuiscens ad ea que priora sunt me extendo ¶ ¶ Quintū qđ attendere debem⁹ in puero ihesu h̄ ē p̄clara humilitas quā nob̄ oñdit in semetipso: vnde d̄ in p̄nti euangelio. Et descendit cum eis. Descensus igitur ihesu innuit nobis p̄cipuam humilitatē in ipso quam etiaꝫ verbis postea docuit ita dicens Mat·11· Discite a me q̄ mitis sum ꝛ humilis corde: dicit etiaꝫ Lu·14· Omnis qui se exaltat humiliabit ꝛ qui ꝛc. Prochdolor pauci sunt hodie qui imitent descensū ihesu sed pene oēs aspirant ad ascensum honoris ꝛ dignitatem. ¶ Sextum qđ ꝯsiderandum est in puero ihesu hoc est q̄ floruit per oīmodaꝫ vite puritatē: vnde d̄ in p̄nti euan. Et venit nazareth Nazareth q̄ ppe flos vel mundicia interpretat. Q̄ g̃ ihs venit in florē ꝛ mundiciā h̄ signat q̄ seruauit mundiciā castitatis. Prochdolor ita nō faciūt adolescentes et iuuenes nostri tp̄is qui heu nimis cito virginitati ꝯtumeliaꝫ inferunt ꝛ castitati p̄ turpem luxuriā eas a sui corporis habitaculo p̄scribentes. Sic etiā faciunt virgines ꝛ adolescentule nostri tp̄is q̄ cū lasciuis seruis choreas ducūt vbi igne dyabolico intuentes accendunt ꝛ ab intuentibꝫ accendunt vbi per lasciuos motus solicitant ꝛ solicitant: vñ timendū est ne nob̄ cito eueniat qđ illis euenit qui per diluuium perierunt: legit enim sic Gen̄·6· Corrupta est terra coraꝫ deo ꝛ repleta est iniq̄tate. Cumq̄ vidisset deus terrā corruptā·ois q̄ ppe caro corruperat viam suaꝫ sup terrā dixit ad noe. Ecce ego adducā aq̄s diluuiū sup terrā vt interficiaꝫ oēm carnē in qua est spūs vite: ꝛ sic factū est. Dēs enim qui tunc erant in mundo per diluuiū perierunt exceptis noe et vxore sua et exceptis tribꝫ filiis eius ꝛ eoꝝ coniugibꝫ· ecce namq̄ p̄dicti saluati sunt in archa. Quia igit̄ ignis luxurie tm̄ p̄ualuit in mūdo timendum est ne p̄iusq̄ credat̄ veniat ille magn⁹ qui p̄cedet die iudicii ꝛ consūmat oēs qui in igne luxurie sunt accēsi vt sic purget faciē terre. ¶ D ¶ Septimuꝫ qđ vtile est vt consideret̄ in puero ihesu

q parentes suos honorans voluntatē eorum sue ꝓposuit voluntati ꝓpter hoc d̄ in pn̄ti euang̃. Et erat subditus illis. Ipsoꝝ videlicet mandatis per oīa filiater obediendo. Ad hoc aūt vt obediamus parentibꝫ nr̄is siue carnalibꝫ siue spūalibꝫ monet nos Eccl̄iastici. 3. ita dicēs. Qui timet dn̄m honorat parentes ⁊ quasi dn̄is seruiet his qui se genuerunt in opere et sermone et omni patientia. Ecce quomō filii debent obedire parentibꝫ suis: vt videlicet seruiāt eis studioso opere ⁊ mansueto sermone et vt in omni opere suꝑportēt eos si forsitan aliqn̄ delirant vel si qn̄ ab eis duriꝰ increpant̄. dicit etiam apl̄s ad Eph̄. 6. Filii obedite parentibꝫ vestris in dn̄o: hoc enim iustum est. Octauū q ꝯsiderari oportet in puero ihesu hoc est q sicut ꝓficiebat etate corporali: ita etiā on̄dit se ꝓficere ꝑ sapīam ⁊ gratiā: ꝓpter qd̄ legit̄ in fine pn̄tis euangelii. Et ih̄s ꝓficiebat sapientia ⁊ etate et gratia apud deum ⁊ hoīes. Ecce habemus hic exemplū a puero ihesu q sicut etate ꝓficimus. i. sicut de die in diē senescimus et magis ac magis porte mortis a ꝓpropinquamꝰ: ita etiā de die in diem ꝓficere debemus in sapientia ⁊ gratia tam corā deo q̄ coraꝫ hoībus: vt videlicet de tempore in tempus vera sapīa sapientiores existamus ⁊ ampliorē nobis gr̄am tam dei q̄ hoīm conquiramus. Heu multi faciunt econuerso qui scꝫ de die in diem de anno in annum magis ac magis deficiunt in sapientia et gr̄a tam diuina q̄ humana: ⁊ de illis pt̄ dici illud seculare ꝓuerbiū q videlicet. Qui erant in iuuentute angeli facti sunt in senectute dyaboli: hinc est q dicit Eccl̄iastici. 25. q odit dn̄s senē fatuū et insensatum. Rogate g̊ dn̄m vt sic pueꝝ ihesum in p̄dictis. 8. virtutibꝫ imitem̄ q̄tenus ipsiꝰ hereditatis ꝯsortes effici meream̄. Qd̄ nob̄ ꝛc.

In octaua epiphanie. Sermo. xv.

Hic est filius meus dilectus in quo mihi complacui Mat. 3. Xp̄s dn̄s baptisma sumens hoc non fecit vt aliq̄ indigeret purificatione cum ipse nec pct̄m fecerit neq̄ maculam originalis peccati contraxerit vt tenet verissime fides catholicoꝝ doctorum Sed ideo baptisari voluit vt aquis vim regeneratiuam traderet: vnde d̄ in compendio theologice veritatis li°. 4. Baptisatus fuit xp̄s nostꝝ baptisma consecrans: quia tactu sue mundissime carnis vim regeneratiuam dedit aquis: huic ꝯcordat dictū Lactancii firmiani ad imperatorem constantinum diuinarum institutionū li°. 4. ca. 15. sic dicens. Cum primum adolescere cepit tinctus est a iohe ꝓpheta in iordane flumine vt lauacro spūali peccata nō sua que vtiq̄ nō habebat sed carnis quam gerebat aboleret. In hoc baptismo vox

patris dixit. Hic est filius meus dilectus ꝛc.

Hic est filius meus dilect9 in quo mihi complacui Mat. 3. ¶ Nota q̄ cum xp̄s ihesus esset a iohanne in iordane baptizatus facta est vox patris de celo dicens. Hic est filius me9 dilectus ꝛc. ¶ Nota etiaz q̄ baptismus xp̄i non solum fuit initium ⁊ forma baptismi nostri in quo ex aqua ⁊ spūsancto regeneramur ⁊ a pctis originalibz emundam̄: veruz etiā signat scdm baptismū ecclesie videlicet pniam per quā ab actualibz criminibz purificam̄. Qui em̄ veste innocentie in p̄mo baptismo sibi traditā per mortalia pcta sordidā effecerit necesse hnt vt in lauacro pnie rursus eam purificent vt sic per gratiaz efficiant̄ filii dei qui prius per pctm fuerūt filii dyaboli. Et nota q̄. 7. occurrit in baptismo xp̄i que si quis spūaliter fuerit executus: de tali dicit deus pater. Hic est filius meus dilectus in quo mihi cōplacuit. Nota aūt q̄. 7 sūt necessaria vt pctis nostris emundem̄: et a deo patre dilecti filii appellemur. Primum est vt galileā relinquam9. Scdm est vt ad iohem veniamus. Tertiū est vt in iordanē descendamus. Quartū est vt baptizati ascendamus. Quintū est vt orationes effundam9 Sextū est vt celi apertionē nobis obtineamus. Septimum est vt columbe sedes existamus prima. 4. ⁊ vltima duo tangunt̄ in p̄n̄ti euang̃. quintū vero tangit̄ Lu. 3. Primo igit̄ ille qui vult esse dei fili9 debet galileā relinq̄re per peccati detestationē. vnde d̄ Mat. 3 Tunc venit ihs a galilea. Galilea interpretat̄ rota. Per galileam itaq̄ peccatū intelligit̄. Peccata quippe sunt rota dyaboli quibus deducat homines ad infernū: ⁊ certe cōtra rotam pcti graue tonitruū diuine sentencie in iudicio personabit: vnde d̄ in p̄s. 76. Viderūt te aque deus viderunt te aq̄ ⁊ timuerunt. Etem̄ sagitte tue transierunt vox tonitrui tui in rota. Per aquas homines intelliguntur Homines enim sicut aqua dilabunt̄ in terram: sicut d̄ in. 2. Reg̃. 14. d̄ etiā Apoc̄. 17. q̄ aque sunt populi. ¶ Homines itaq̄ videntes deum in iudicio timebunt. et quare timebunt certe quia sagitte verboz suoz transibunt corda impioz ⁊ vox tonitrui eius. i. vox dure sentencie sue terribiliter personabit in rota. i. contra rotam scelerum et peccatoz: et non incongrue pctm mortale rote comparat̄. Sicut enim per rotam confringunt̄ membra latronum ⁊ postea rote circumflectunt̄ et in eminenti palo flectunt̄: sic etiaz vires et artus aiarum primo per rotā pcti confringunt̄ et postea misere anime rote peccati circumflexe ponent̄ in paluz dānationis eterne Qui igitur filius dei vocari desiderat necesse est vt a galilea transeat. i. vt peccata detestetur et fugiat. Secundo qui appetit esse

filius dei oportet vt ad iohannem veniat per veram contritionem vnde dicit Mat.3. Qꝛ ihesus venit ad iohem. Johes interpretat̄ gratia ꝓpter qd̄ etiam diuinā gr̄am signat Tunc aūt homo venit ad gr̄am dei qn̄ de pct̄is suis intime dolet ⁊ conterit̄. Qꝛ autem ille qui de sceleribꝰ suis veraciter conterit̄ diuinā gr̄am assequat̄ testat̄ Ps̄ in p̄s.50. Sacrificium deo spūs ꝛc: imo libenter et gratanter aspicies ¶ Et ¶ Tercio qui vult dei filiꝰ fieri necesse habet vt in iordanē descendat per sincerā ⁊ humilem ꝯfessionem: vnde d̄ Mat 3. ꝙ ihesus venit in iordanē. q.d. baptisandꝰ descendit in iordanē Jordanis interpretat̄ riuꝰ iudicii ⁊ significat ꝯfessionē. In ꝯfessiōe q̄ꝑpe penitens coram ꝯfessore suo q̄si coram iudice quodā existens iudicare debet semetip̄m oīa peccata sua inquantū ea reminiscitur exponēdo. Confessor em̄ in foro p̄nie vicariꝰ est iudicis sempiterni Si ergo pct̄or q̄si in iudicio ꝯstitutus corā ꝯfessore suo reum se esse oñderit ⁊ pct̄a sua pure ꝯfessus fuerit: certū est ꝙ tanq̄ꝫ in quodam riuo per ꝯfessionem ab oībus peccatoꝝ sordibꝰ abluet̄: vnde d̄ in p̄s.95. Confessio et pulcritudo in ꝯspectu eius. Nota ꝙ ponit̄ ibi ⁊ pro est. q.d. Sincera ꝯfessio est pulcritudo in ꝯspectu dñi. ¶ Quarto qui desiderat esse filiꝰ dei oportet vt baptizatus ascendat per virtuosā satisfactionē. vnde d̄ Mat.3. Baptisatus aūt ꝯfestim ascendit de aq̄ ihesus. Per hoc ꝙ ihesus de aqua d̄ ascēdisse innuit̄ nob̄ ꝙ vere penitentes celebrata ꝯfessione debent ad celū ascendere per virtuosā satisfactionem. Sicut enim per p̄dicta descenderunt ad inferos: ita etiā per ꝯdignam satisfactionē de die in diem scandere debent ad superos. Sed quidā veloces ⁊ fortes sunt in descendēdo hoc est in peccando: sed valde segnes ⁊ infirmi sunt in ascendendo .i. in condigna satisfactione pro peccatis exoluendo. Multi igitur deficiunt in ascensu satisfactionis sic̄ deficit veteranꝰ ascēdere volēs cumulum arenosū: vnde dicit Ecclīastici.25. Ascensus arenosus in pedibꝰ veterani. Si enim aliquis veteranus debiles pedes habens arenosum cumulum ascendere niteret̄: constat ꝙ priusq̄ꝫ niti posset sursum per arenam fluidam ⁊ instabilem deorsū laberet̄. Sic etiam multis cōtingit qui breuissimo tempore ꝑmanent in satisfactione sibi iniuncta sed statim redeunt ad pct̄a sua sicut canis ad vomitū ⁊ sicut sus ad luti volutabrū reuertunt̄: sic̄ dicit Pe.2.cano.ca.2 ¶ Quinto qui optat dici filius dei necesse est vt oret ad dñm ꝑ precum effusionem: vnde dicit Lu.3. ꝙ ihesus baptisatus orauit. Quicunq̄ꝫ igit̄ pro peccatis suis satisfactionem suscepit debet orare. et sedulis p̄cibus a dño postulare vt remittat sibi peccata sua: caueatq̄ꝫ ei ne deinde ea cōmittat: vñ dicit apl̄us ad Phil.4. Nihil

soliciti sitis sed in omni oratione ⁊ petitiones vestre in omni obse-
cratione innotescant apud deū. q. d. Non sitis soliciti. i. nolite timē
quin dn̄s petitiones vestras exaudiat si eas offerre voluerit. He
aūt debent esse petitiōes vr̄e vt videlicet oretis vobis debita vr̄a
dimitti vt obsecretis q̄tenus custodiat vos ne rursus in temptati
ones ducamini: debetis etiaꝫ ei gr̄as agere ꝙ tamdiu distulit vos
ꝙ de peccatis cōmissis si vultis penitere potestis. ¶ R ¶ Texto q̄
ꝯcupiscit esse filius dei oportet ꝙ aperiat̄ ei celum per elemosinaꝝ
largitionē: vn̄ dicit Mat. 3. de xp̄o. Et ecce aperti sunt celi: tunc
homini petenti aperiunt̄ celi cum insistit operibus miscd̄ie: pascens
videlicet esurientes: potans sitientes. nudos vestiens: peregrinos
in hospicium recipiens: infirmos visitās. ⁊ captiuis redemptionē
transmittens: aliaqꝫ opera pietatis exercēs. Misericordia quippe
hostiaria est regni dei que miscd̄es hoīes intromittens ⁊ vsqꝫ ante
faciem regis eterni perducit: vnde d̄ Prou. 18. Donū hoīs dilatat
viā eius ⁊ ante p̄ncipes spaciū ei facit. donū itaqꝫ hoīs. i. elemosina
dilatat viam aīe ab vtroqꝫ latere demones longe ab ea repellens
⁊ facit ei honorabile spaciū coraꝫ principibꝫ sup̄celestis curie. ¶ L
Septimo q̄ appetit esse filiꝰ dei necesse ē vt sit sedes colūbe ꝑ pacē
⁊ patiētie possessionē: vnde dicit Mat. 3. de xp̄o. Et vidit spūm
dei ascendentē sicut columbā ⁊ venientē super se. Qꝛ spūssanctus in
specie columbe descendit super dn̄m ⁊ mansit sup̄ eum hoc signat
ꝙ si penitēs desiderat esse sedes columbe. i. spūssancti: necesse est vt
pacē habeat ⁊ patientiā vt videlicet per pacē in se manentē nullū
inq̄etet nullū ledat aut offendat ⁊ vt per patientiā eos modeste
sustineat qui eum inquietauerunt aut molestiam ipsi vel damnū
intulerīt vt sic filius dei dicat̄ et regni celoꝝ possessor effici mereat̄
ꝓpter hoc dicit dn̄s Mat. 5. Beati pacifici qm̄ filii dei vocabunt̄:
⁊ statim immediate subdit. Beati qui persecutionē patiunt̄ ꝓpter
iusticiam qm̄ ipsorum est regnum celoꝝ. Rogate ergo dn̄m vt sic
septem p̄dicta fideliter exequamur vt filii dei esse mereamur ⁊ per
consequēs regni ipsius participes efficiamur. Qd̄ nobis p̄stare ꝛc.

Dn̄ica secunda post epiphaniā. Sermo. xvi.

¶ Nuptie facte sunt in chana galilee Joh. 2. ¶ Beatus Augꝰ
inquit. Nuptie diuinitus institute sunt ⁊ benedicte. sed melius est
vt quis sine ꝯiugio sit vt liberiꝰ ac plenius cogitet que dei sunt:
⁊ quomō placeat deo: tamen illis qui continentiā non vouerunt
nullum esse peccatū si vel mulier nubat vel vir vxorem ducat: hec
ille. Ex dicto beati aug. patet manicheos errare dicentes nuptias
esse peccatum. Vnde et contra hoc etiam dicit venerabilis Beda

¶ De

Si thoro imaculato ⁊ nuptiis debita castitate celebratis culpa in-
esset nequaq̃ dn̄s ad has venire voluisset. Bene g̊ d̊. Nuptie ꝛc.

Die tercia nuptie facte sunt in chana galilee Joh̄. 2. Qua-
tuor principal̄r sunt hic notāda. Primū est quid per has
nuptias intelligat̄. Scd̄m est q̄d per diem terciū exprimat̄
Tercium est quid per sex ydrias accipiat̄. Quartū est q̄liter aqua
in vinum in his conuertat̄ ydrijs. ¶ M ¶ De primo nota q̄ p̄
has nuptias xp̄i ⁊ ecclesie coniunctio figuratur: de his nuptiis d̊
Apoc̄. 19. Gaudeamus ⁊ exultemus et demus gloriā ei q̄r venert̄
nuptie agni ⁊ vxor eius p̄parauit se: ⁊ datū est illi vt cooperiat se
bissino splendenti ⁊ candido. Bissinū enim iustificationes sanctoꝝ
sunt. Nota q̄ p̄dicta verba pn̄t esse verba sanctoꝝ angelorum ita
dicentiuꝫ. Gaudeamus quia deus ad suum ministeriū nos creauit
⁊ exultemus q̄r reprobis angel̄ cadentibꝰ nos in gloria ꝯfirmauit
⁊ demus gloriā ei q̄r vt numerus noster reparet̄ mortē amarissimā
tolerauit. ⁊ vere dignum et iustum sicut dictum est gaudeamus ⁊
exultemus ꝛc: quia venerunt nuptie agni .i. xp̄s sanctam ecclesiam
quaꝫ per sanguinē suum desponsauit cito sibi vniuersal̄r in gloria
copulabit: ⁊ hoc ideo faciet quia vxor eius .i. sancta ecclesia se p̄pa-
rauit. ⁊ quia posset dici angelis: per quid p̄parauit se sponsa agni
subdunt. Datū est illi vt cooperiat se bissino splendenti ⁊ candido
.i. p̄parauit se vario virtutū vestimento per q̄d ⁊ aīa splendebit et
corpus candidū apparebit. Q̄r aūt per bissum virtutes intelligant̄
ipse textus exponedo subiungit. Bissinū enim sunt iustificationes
sanctoꝝ: q̄r vero tam honorifice sunt nuptie xp̄i et ecclesie ꝓpterea
immediate subdit̄ q̄ angelus dixit ad iohem. Scribe beati qui ad
cenā agni nuptiaꝝ vocati sunt. ¶ N ¶ Nota q̄ sponse duo sat̄
odiūt videlicet rugas in vultu ⁊ maculas in vestitu: quo circa vt
sancta ecclesia vel etiā quelibet fidelis aīa non haberet rugas aut
maculas venit ipse spōsus et extendi se p̄misit in cruce vt auferret
sancte ecclesie vel cuilibet fideli aīe rugas vetustatis: sanguineꝫ q̄ꝫ
⁊ aquaꝫ lancea percussus in latere perfudit vt ablueret ab ecclesia
vel a qualibet aīa maculas feditatis: vnde dicit apl̄s ad Eph̄. 5.
Xp̄s dilexit ecclesiā ⁊ tradidit semetip̄m pro ea vt illā sc̄tificaret
mundās eam lauacro aque in verbo vite .i. in seipso qui est verbū
vite vt exhiberet ipse sibi gloriosam ecclesiam non hn̄tem maculā
aut rugā aut aliq̄d huiuscemodi: sed vt sit sancta ⁊ immaculata.
O ¶ De scd̄o nota q̄ per diem terciam futura gloria designatur
in qua nuptie xp̄i ⁊ ecclesie consumantur. Tres enim dies habe-
mus: primus est dies ire: secundꝰ dies gratie: tercius dies glorie

Diem ire intrat infantulus statim cum in matris vtero viuificat. In peccatis enim originalibus ꝯcipitur quilibet puer et nascit in hoc modo. Vnd dicit apl'us ad Eph. 2. Q̃ om̃s nature sum9 filii ire. De die vero ire transit in diē gr̃e cū in aquis baptismi a pct̃is originalibus emundat. Permanet autez in die gr̃e vsq̃ in finem vite nisi forsitan excidat a gr̃a per pct̃m mortale. currit enim dies gratie per totū tempus p̃sentis vite. Tunc enim homo ꝑm animā intrat in diem glorie. qn̄ emancipata fuerit anīa ipsi9 a corporali carcere. In diem glorie venire cupiebat apl'us qui dic̃ ad. Ro. 7. Infelix ego hō quis me liberabit de corpore mortis huius. Igitur in die tercia hoc est in future glorie consumabuntur nuptie xp̄i et ecclesie. Celebrabunt aūt he nuptie gloriose in chana galilee. i. in eternitatis amore. Chana em̄ zelus dr̃. ⁊ galilea rota interpretat̃ Zelus aūt idem est q̃ amor. ⁊ per rotam notat̃ eternitas. quia in rota nō est finez recipere. Fient itaq̃ nuptie xp̄i et sacrosc̃te ecc̃lie in eternitatis amore. q̃ deus sanctam ecclesiaz nunq̃ repudiauit. sed semper eam amplexabit̃ et amabit. Et nota q̃ in his nuptiis dapifer erit ipse sponsus ih̄us xp̄s. Vnde dr̃ in p̄nti euangelio q̃ vocatus est ih̄s ad nuptias. Q̃ aūt ipse dapifer sit futurus testat̃ per semetip̄m Lu. 12. Amen inquit dico vobis q̃ transiens ministrabit illis se p̄cingendo et vos discumbere faciendo. Erit etiā propinatrix in his nuptiis ip̄a celestis imperatrix virgo maria. Dicit̃ etiam in euangelio. Et erat mater ihesu ibi. vn̄ ipsa dicit. Can. 2. Introduxit me rex in cellam vinariā ordinauit in me caritatē. q. d. Rex celestis introduxit me in cellam vinariam faciens me primo degustare cuiuslibet vini sui nobilitatē. ⁊ deinde dans mihi cellarii sui plenissimā ptātem. ordinauit etiā in me caritatez. i. iniūxit mihi vt cuilibet aīe propinez plus vel minus ꝑm q̃ requisiuerit operis eius effectus vel cordis affectus. Multum enim amans ⁊ magna operans plus meret̃ celestis ꝯsolationis q̃ minus diligens ⁊ min9 operis exhibens. ꝓpter hoc dicit dn̄s. Joh. 14. In domo p̄ris mei mansiones multe sunt. ¶ P ¶ De tercio nota q̃ per sex ydrias sex virtutes ītelligunt̃ quas sex ꝑsone in sex etatib9 siue tempibus huius mundi ad ecclesie nuptias obtulerūt. Singule vero ydrie capiunt metretas binas vel ternas. p̄ma ydria est innocētia. scd̄a iusticia. tercia obedientia. q̄rta paciētia. quinta p̄nia. sexta caritas siue beniuolētia. Igitur prima ydria est innocentia. hanc obtulit abel ad nuptias xp̄i. Hec aūt innocētia signabat̃ per illum agnū quem abel dr̃ obtulisse. Sicut enim agnus innocens est et mund9 ita et abel innocens fuit manib9 et mundo corde. Hunc aūt abel ⁊

nos imitari debemus. vt innocentiā ad xp̄i nuptias deportemus. Nullus em̄ ad illas nuptias recipit̄ nisi apportet ydriā innocentie vñ dicit q̄libet elect9 in p̄s. 25. Ego in innocentia mea ingressus sum. item in p̄s. 100. Perambulabam in innocentia cordis mei in medio domus mee. q. d. Perambulaui. i. oīa celi ꝑtransiui hostia. ⁊ hoc per innocentiaꝫ cordis mei qđ videlicet cor est in medio dom9 mee. i. circa mediū corporis mei. Capit aūt ydria innocentie duas metretas. ¶ In duobꝰ em̄ cōsistit innocentia. Primū est ne hō faciat miseꝝ. Scđm est ne desiderat miseꝝ. vñ dicit Aug. Duobꝰ mōis nocet hō inquantum in ipso est. aut faciendo miseꝝ. aut deserendo miseꝝ. Quis est q̄ facit miseros q̄ infert violentias insidias. rapit res alienas. opprimit pauperes. furatur aliena. coniugia sollicitat calūniosus est. vult inferre hoībus ꝙ doleant studio maliuolentie Quis est qui deserit miseros q̄ vidit inopē aliq̄ auxilio egentem. ⁊ cum habeat qđ p̄stet cōtemnit despicit alienat ab eo cor suū. Cum igitur ꝑm p̄dicta verba aug. nocens sit ille qui facit miseꝝ vel q̄ deserit miseꝝ per locū a ꝯtrariis. innocēs est ille qui miseꝝ nō facit nec miseꝝ deserit. i. qui nulli homini nocet sed oībus libenter ꝓdest

Q ¶ Scđa ydria est iusticia. Hanc noe obtulit ad nuptias xp̄i. de iusticia nāqꝫ noe dr̄ Gen̄. 7. Noe vir iustus atqꝫ ꝑfectus fuit et cum deo ambulauit. dn̄s etiam testat̄ eum iustū fuisse. ꝓpter qđ et dixit illi. Gen̄. 7. Ingredere tu ⁊ oīs domus tua in archam. te em̄ vidi iustū corā me. Nos em̄ ad imitationeꝫ huius iusti noe offerre debem9 iusticiā. Qui em̄ nō venerit cū ydria iusticie nunqꝫ videbit regem glorie sed intrans cum iusticia cernet deū in gloria. vnde dr̄ in p̄s. 16. Ego aūt in iusticia apparebo in cōspectu tuo saciabor cuꝫ apparuerit gloria tua. Capit autem ydria iusticie ternas metretas quia ꝑ iusticiaꝫ debet homo reddere vnicuiqꝫ qđ suum est videlicet ꝓximo sibimetipsi et deo. Proximo debet reddere bonitateꝫ vt videlicet bonitatē exerceat circa ꝓximū suū cogitatu verbo et facto. Disciplinā sibimetipsi debet impendere vt corpus suū ⁊ aīam sub disciplina castitatis regat et custodiat. Scientiā debet deo ꝑsoluē vt videlicet q̄cunqꝫ scit deo placere libenter cogitet loquat̄ ⁊ agat De his tribus dr̄ in p̄s. Bonitatē disciplinā et scientiam doce me

R ¶ Tercia ydria est obedientie. hanc abrahā p̄ntat ad nuptias xp̄i. Legit̄ ꝙ abrahaꝫ eximie fuit obedientie. vñ habet̄. Gen̄. 22. Qꝛ dn̄s ad emendationem sequentium temptans obedientiā abrahe dixit ad eum. Tolle filiū tuū vnigenitū quē diligis ysaac et vade in terrā visionis atqꝫ offer eum ibi in holocaustū sup vnū montium quem monstrauero tibi. Nota ꝙ multa dicunt̄ hic que

aggrauant obedientiā abrahe. eamq; mirabiliter cōmendabilem reddūt. Primū est q dicit tolle filiū tuū nō dicit tolle seruū tuum alterius hoīs filiū. Scdm est q addit vnigenitū. nō em̄ alterꝫ habebat de legitima vxore tua sara. Terciū est q subiungit quē diligis ysaac. ꝓmissum em̄ fuit Abrahe q ex ysaac multi reges essent nascituri. ⁊ etiā ipse xp̄s ex eius semine sperabat̄ nasciturus preterea in senectute sua genuerat eū. ꝓpter has aūt causas mirabiliter dilexit eū. Quartū est q nō iubetur tm̄ offerre partem filii sui viz pedem vnū vel manū vel auriculā. sed totum ipsum precipitur in frustra cōcidere ⁊ igne cremare. vn̄ addit̄ ⁊ offer eum in holocaustum. Si em̄ filius tm̄ pedem vnum vel manū amisisset aut oculū ad huc poterat filios ꝓcreasse ⁊ sic posteritas abrahe non periisset Quintū est q nō iubetur statim filiū occidere. sed d̄ ei vade in terrā visionis ꝛc. Si em̄ ip̄m statim in ipso feruore obedientie iussus fuisset interimere nō tm̄ dolorē patri intulisset quem post dies aliq̄s expectauit. vn̄ dicit glosa. Non statim iussus est abraham occidere filiū sed triduo ad imolandū ducere ad longitudinē tp̄is tēptatio augeret̄ per triduū crescentibus caris paterna viscera cruciantur ⁊ prolixo spacio pater filiū intuet̄ cibum cū eo sumit tot noctibus pendet puer in amplexu p̄ris cubat in gremio. ⁊ per singula momenta in paterno affectu dolor occidendi filii cumulatur. Licet ḡ abraham timere posset q ex occisione dilecti filii sui ysaac tota posteritas sua deleret̄. Ipse tn̄ etiā in die tercio in eiusdem obediētie vigor ꝑmansit quaꝫ habuit in prima hora iussionis diuine. ꝓpter hoc abraham ab obedientia mirabiliter cōmendatur. Nos etiam ad imitationē abrahe debemus obedientiā apportare ad nuptias xp̄i. alioquin nō intrabimus in regnū dei Obedientia nanq; apit portam paradisi que extrusa inobediētia clausa fuit. Vnde dicit quidā sanctus in vitaspatꝝ Obedientia ē celos aperiens ⁊ hoīem de terra leuans. Et nota q obedientia tam nobilis est virtus q omnibus materialibꝰ sacrificiis antefert̄. Hinc est q dicit Samuel ad saul. 1 Re. 15. Melior ē obedientia q̄ victime ⁊ auscultare maiꝰ q̄ offerre adipem arietū quē quasi pctm̄ ariolandi est repugnare ⁊ quasi scelus ydolatrie nolle acquiescere. Capit autē ydria obedientie duas metretas. In his em̄ duobꝰ ꝯsistit vera obedientia vt viz nosmetipsos ⁊ om̄es res nr̄as ad voluntatē dn̄i ⁊ ad mandatū eius hilariter exponamus. Sic em̄ fecit ille sanctus abrahaꝫ qui p̄mo semetip̄m obtulit exiens vicꝫ ad mandatū eius de terra sua ⁊ de cognatione sua ⁊ de domo p̄ris sui ⁊ exulem se faciens peregrinū. et tandem etiam corpus suū ad preceptū dn̄i circūcidens

Secundo obtulit id quod inter res suas habebat carissimum vi-
dilectissimū filiū suū quē paratissim⁹ fuit imolare misi dñs man-
datū suum p angelū reuocasset. ¶ Quarta ydria est patiētia
cū qua dauid venit ad nuptias xpi. Mirabilis em̄ dauid patiētie
legit extitisse. Cum em̄ persequeret eum saul vsq; ad mortē quia
mortē eius vehementissime sitiebat. duabo viabo econtrio inuidit
saul in manus dauid. ita q; dauid saul poterat occidisse. Non autē
occidit eū sed persecutionē eius sustinuit patienter. Legit em̄. 1.
Re. 24. Q; cū saul tribo milibus viroz electoz ex omni israel per-
sequeret dauid ⁊ ad aluū purgandū quandaz spelunca introisset
in qua dauid cū suis armigeris latitabat. instigatus dauid a suis
qui si cū in interiori pte latebant spelunce vt occideret saul nō eum
occidit sed ptem clamidis saul silenter psicidit. Exeūte vero saul de
spelūca secutus est eū dauid ⁊ ondit ei ptem clamidis sue quā pre
sciderat ⁊ dixit ei. q; sicut ptem clamidis ipsius absicidit. sic eū ipe
poterat occidisse. adiecitq; quē psequeris rex israel quē psequeris
canem mortuū psequeris ⁊ pulicē viuū. Ecce quante pacientie et
humilitatis fuit. Legit etiā. 1. Re. 26. Q; iterato saul cū tribo mili
bus viroz de electis israel quesiuit dauid in quosdaz de serto. Qō
intelligēs dauid assūpsit secū quendā noie abysay et venit nocte
ad locū vbi saul castrametatus est. muenitq; saul ⁊ totū exercitū
eius dormientē. Cunq; dixisset abysay pfodiā saul lanceā ⁊ affigā
terre nō pmisit dauid sed accepit lanceā ⁊ ciphum que erant ad ca
put saul dormientis. Cunq; recessisset dauid ad verticem montis
ascendisset. essetq; inter eū ⁊ saul g̃nde interuallū clamauit dauid
⁊ increpauit p̃cipem exercitus saul q; male custodierat dñm suū
dixitq; saul. Quare q̃rit rex israel pulicē viuū sicut psequit aquila
pdicem in montibus et adiecit Ecce hasta regis transeat vnus de
pueris regis ⁊ tollat eam. Legit etiā. 2. Re. 16. Q; cum absolon
filius dauid insurrexisset contra patrem suū egressus est dauid ex
hierusalē ⁊ oms illi qui fidelit ad herebant ei. Quo egresso quidā
vir nomie semey pcedebat egrediens ⁊ maledicebat mittebatq;
lapides ctra dauid ⁊ dixit Egredere egredere vir sanguinū ⁊ vir
belial. reddidit tibi dñs vniuersum sanguinē domus saul. q̃m in-
uasisti regnū p eo. dixit aūt abysay Quare maledicit ħ canis mor-
turus dño meo regi vado ⁊ amputabo caput eius. et ait dauid.
Dimitte eum vt maledicat. dimitte eū vt maledicat iuxta pre-
ceptuz dñi si forte respiciat dñs afflictionē meā. ⁊ reddat mihi bonū
pro maledictione hac hodierna. Ecce q; patiens fuit dauid hic. ⁊
multa alia leguntur de pacientia eius. Nos etiā ad imitationem

dauid debemus offerre ydriaz pacientie. Qui em̄ pacientiam non attulerit aīam suam saluare non poterit. qui vero cum pacientia venerit ille a regno dei nō ꝑibit. ꝓpter qđ dn̄s dicit. Luc. 21. In pacientia vestra possidebitis aīas vr̄as. đ etiam in ps̄. 9. Pacientia pauperꝝ non ꝑibit in finem. Capit ydria pacientie metretas tres. Quicūq; em̄ vult esse vere paciens oportet vt odiosa verba ⁊ facta maloꝝ hoīm necnō ⁊ temptacōes maloꝝ spūuz sustineat pacienter. T Quinta ydria est pn̄ia hanc sorobabel apportauit ad nuptias. Legit̄ em̄ in li. Rx. Parali. Qꝛ ꝓplus iudeoꝝ qui erant in regno ierusolē ꝓpter multa scelera et pcta que ꝯtra dn̄m cōmiserant a rege caldeoꝝ q̄ Nabuchodonosor vocabat̄ captiuati sunt ⁊ in babilonē deducti vbi. 70. annis amarā passi sūt captiuitatem. verum cū tandem peniterent se dn̄m grauiter exacerbasse ꝑ cyrum regem persaꝝ ⁊ caldeoꝝ licenciati sunt. vt reuerterent̄ in iherusalem. Reuersi itaq; sunt ducē hn̄tes zorobabel. Erat enim princeps oīm illoꝝ qui de captiuitate ꝓpter pn̄iam sūt reuersi. sic̄ legit̄ in Esdra ⁊ Neemia. Nos etiam ad imitationem sorobabel debemus dn̄o offerre pn̄iaz. presertim cum om̄s peccauerimus. ⁊ ꝓpter hoc sine pn̄ia non possumus intrare regnū celoꝝ. De p̄mo viz ꝙ omnes pcto simus obnoxii. dr̄. 1. ioh̄. 1. Si dixerimus qm̄ pctm̄ non habemus ipsi nos seducimus ⁊ veritas in nobis non ē Dicit etiā paulus ad Ro. 3. Om̄s peccauer̄t ⁊ egent gr̄a dei. glosa id est indulgentia ⁊ venia pctoꝝ. De secundo videlicet ꝙ sine penitentia pctores nō pn̄t intrare regnū celoꝝ đ Mat. 4. vbi sic legit̄. Qꝛ ih̄s cepit predicaē ⁊ dicere. Penitentiā agite appinquabit em̄ regnum celoꝝ. Igitur qui non agit pn̄iam non appropinquabit ei regnū celoꝝ. imo elongat̄ ab ipso. ꝓpter qđ etiaz dn̄s dicit Luc. 13. Nisi pn̄iam egeritis oēs peribitis. Capit aūt ydria pn̄ie duas matretas. Ad verā quippe pn̄iam ꝑtinet vt non solū homo peniteat de malis cōmissis sed etiā de bonis obmissis. Non solū em̄ homini precipit̄ ne faciat maluz sed etiā mandat̄ ei vt faciat bonū. qui igit̄ ⁊ mala cōmisit et bona obmisit. necesse ē ipsi vt peniteat q̄tenus ad regnū dei preueniat V Sexta ydria est caritas siue beniuolentia. hanc spēaliter pre aliis hoībꝰ apportat ad nuptias ecc̄ie ipse filius dei. Tantā quippe caritatē siue beniuolentiaz habuit nobis filius dei ꝙ etiam supeminet humane scientie sicut dicit apl̄s ad Eph̄. 3. Et nota ꝙ caritas magne potentie est apud dei filiū Caritas em̄ iussit introire in v̄ginis vteꝝ caritas reposuit eū in artū presepium. caritas fecit eum ꝓpter nos in hoc mđo sustinere mltiplex incōmoduz. caritas tandē suspēdit

¶ De

eum in crucis patibulum. caritas iubet vt omni homini penitenti pandat misericordie gremiū. de caritate etiā dicit Aug9. O caritas q̄ magnas vires habes de celo deū deposuisti. O cara sanitas O sancta et vera caritas q̄ tanta es in terris q̄nta es in celis. Nos etiā ad imitationez ihesu debem9 apportare ad nuptias triūphantis ecclesie ydriā caritatis. vñ dicit nobis ipse ihs Mat. zz. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo ⁊ ex tota aīa tua ꝛc. ⁊ ꝓximū tuū sicut teip̄m. q. d. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo q̄si dulcē creatorez. Ipse em̄ dedit tibi cor in quo est principiū vite et finis. Cor em̄ est membrꝝ qd̄ p̄mo recipit vitā ⁊ vltimo dimittit vitam. Et ex tota aīa tua q̄si pium redemptorē. Ipse enim pro te posuit aīam suaz. Et in tota mente tua q̄si copiosū remuneratorē Ipse enim plus dabit tibi possessiones in celo q̄ mente possis vel etiam audeas exoptare. Diliges etiam ꝓximū tuū sicut teip̄m. i. sic̄ tibi ipsi libenter benefacis. ⁊ illesioni tue sollicite caues. ita etiā proximo tuo benefacies ⁊ lesioni sue diligenter cauere memento Debem9 igit̄ ydriā caritatis siue beniuolentie nobiscū apportare alioquin non poterimus intrare vitā eternā. vñ d̄ Joh. 3. Qui nō diligit manet in morte q. d. Qui caritatē nō apportauerit in morte ꝑpetua ꝑmanebit. Capit etiaz ydria caritatis tres metretas. qui enim deū vere diligit libenter sustinet ꝓpter ipsum pauꝑtatem et contemptū et etiam mortē quantālibet duram et amaram cū ipse ꝓpter nos hec tria sustinuerit. Sustinuit em̄ dei filiꝰ q̄ prior dilexit nos magnam ꝓpter nos inopiā ⁊ pauꝑtatē et magni ꝯtemptus vilitatē. necnon et dire mortis acerbitatez ¶ X ¶ De q̄rto nota q̄ ille sex lapidee ydrie q̄ erāt ibi posite ꝑm purificationē iudeorū. Primo fuer̄t implete aqua. demū aqua illa in vinū optimū ē conuersa. Per h̄ aūt significat̄ q̄ predicte sex v̄tutes executores eaꝝ in via huius vite in qua hō vix sibi cauere pt̄ a macul̄ tanq̄ aqua purificant. In prima vero quēlibet electū sicut nobile vinū mirifice letificant. vinum quippe virtutū corda letificat electoꝝ Dicunt̄ etiaz predicte sex v̄tutes ꝓpter hoc lapidee q̄ hō per eas assequit̄ beatitudinis eternitatem. Lapides quippe durabiles sūt et ꝑ longa secula permanentes. Rogate g̊ dñm vt det nobis sic sanctoꝝ virtutes imitari. vt etiā meream̄ ipsis in gloria sociari.

Dñica tercia post epiphaniaz Sermo. xvii.

¶ Leprosus veniens adorabat eū dicens. Dñe si vis ꝛc. Mat. 8 Cum dñs ihs montē ascendit sicut dicit Origenes discipuli erāt cum ipso quibꝰ erat datū celestis doctrine nosse secreta. Nunc aūt descēdente eo de monte turbe secute sūt eū qui in montez ascendē

non poterant. quia quos delictorum sarcina deprimit ad misteriorum sublimia ascendere non valent. nec etiam leprosus montem ascendit vnde dicit Crisostomus. Inter ceteros qui montem non ascenderant. etiam leprosus sursum ascendere non valebat quasi peccatorum baiulans pondus. Leprosus ergo spiritali medico spiritualem offert mercedem Nam si medici pecuniis. ihesus oratione placatur. Nihil enim dignius offerimus deo quam orationem fidelem. Dicit ergo. Si vis etc.

Cum descendisset ihesus de monte. Ecce leprosus veniens adorabat ihesum dicens. Domine si vis potes me mundare. Mat 8. Quatuor sunt hic principaliter notanda. Primum est quid per hoc quod ihesus a monte descendit intelligatur. Secundum est quid per leprosum moraliter ostendatur. Tertium quid hoc sit quod leprosus a domino mundari precatur. Quartum est quod ad emundationem leprosi requiruntur. ¶ De primo nota quod ihesus propter hoc de monte descendit vt ostendat sese libenter velle peccatoribus misereri si velint veniam postulare. Mons enim significat eminentem austeritatem iusticie. vallis autem exprimit suauem sinum misericordie. Monet igitur nos ipse dominus. Ysa 45. Vt quamdiu est in valle misericordie conuertamini ad ipsum. dicit autem sic. Conuertimini ad me et salui eritis omnes fines terre quia ego dominus et non est alius in memetipso iuraui. q. d. quamdiu vobis patet sinus misericordie venite conuertimini ad me omnes peccatores in quibusdam etiam sitis finibus terre. Ego enim dominus sum qui possum vos saluare. et non est alius qui possit ab ira mea vos protegere. Quia autem velim vos saluare si ad me conuersi fueritis per hoc probare potestis quod hoc iuraui in memetipso. i. ac si iurauerim certum ostendi per sanguinem meum quem ex corpore pro vobis effudi. Conuertamur itaque ad dominum quamdiu est in planitie misericordie. quia cum iterum ascenderit montem iusticie non parcet alicui peccatori sed secundum merita vniuscuiusque iusticias iudicabit. sicut ipse dicit in psalmo. Cum accepero tempus ego iusticias iudicabo ¶ De secundo nota quod per leprosum quilibet peccator exprimitur. Sicut enim corpus per lepram corrumpitur. ita etiam anima per peccatum inficitur Et sicut lepra. 4. mala importat homini videlicet quod facit eum immundum deformem fetidum et raucum. ita et peccatum animam immundat deformat fetidam reddit et raucam. De primo videlicet quod anima per peccatum immundetur dicit Jere. in trenis ca. 1. loquitur sic de anima peccatrice Sordes eius in pedibus eius. q. d. Ita est repleta immundiciis peccatorum. quod a capite vsque ad pedes est inuoluta sordibus. Item Jere. dicit ibidem In circuitu eius hostes eius facta est iherusalem quasi polluta menstruis inter eos. q. d. Hostes anime peccatritis. i. demones sunt in circuitu eius defedantes eam peccatis. vnde ipsa est inter eos. i. demones ita

¶ De

2 immunda ac si menstruis sit polluta. De scdo videlicet q̄ anima per pctm non solum immundet sed etiaz deformet. dicit Jere. in trenis. i. Egressus est a filia syon oīs decor eius. q. d. ab aīa pecca trice que olim fuit filia syon. i. filia gr̄e per pcta que cōmisit oīs decor eius exiit. i. totā pulcritudinē membroꝝ amisit. Lepra em̄ qn̄q̄ est violenta q̄ totū vultū hoīs dertupat. auferens ei labia nasum oculos ⁊ alia membra. Vn̄ ⁊ pctor potest hoc dicere qd̄ d̄ Trenoꝝ. 3. Vetustā fecit pellem meā ⁊ carnem meā cōtriuit ossa mea. Per pellem siue cutē que cenatura est corpis intelligit nitor diuine gr̄e. per carnē intelligunt opera misericordie. per ossa no tant corporales labores vtpote ieiunia peregrinationes vigilie

3 que oīa aufert dyabolus homini vt dissipat per pctm. De tercio videlicet q̄ pctm fetere faciat animam d̄ Ysa. 34. Interfecti eoruz proiicient. ⁊ de cadaueribꝰ eoꝝ ascendet fetor. Per interfectos in telliguntur pctores quos dyabolus gladio iniquitatis interfecit ꝓpter quod ꝓiiciunt a sinu gratie. ⁊ de cadaueribꝰ eoꝝ. i. de aīa bus pcto inuolutis ⁊ corruptis ascendit fetor quē deus ⁊ angeli sustinere non pn̄t. d̄ etiā Johel. 2. Ascendet fetor eius ⁊ ascendet putredo eius qꝛ supbe egit. Hec dicunt de pctore qui qm̄ superbe agit deum pctis suis audens impugnare. ꝓpterea ascendens est fetor eius ⁊ putredo in nares diuine vltionis. hinc etiā dicit Aus helmus. Nunq̄ tm̄ canis putridus fetet hoībus quantū aīa pecca

4 trix deo. De q̄rto videlicet q̄ pctm raucā imo mutā reddit aīaz d̄ in ps̄. 37. et loquit ibi ps̄ in persona pctoris. Ego tanq̄ surdꝰ nō audi. ⁊ sic mu. non ape. os suū. Quotidie dn̄s eterna supplicia cōminatur pctoribus. nec tn̄ hanc cōminationem ꝑcipiunt aure cordis. Surdos em̄ fecit eos amor terrenoꝝ ⁊ delectatio pctoꝝ. Pctores etiā licet sciant se in ira dn̄i ꝯstitutos. non tn̄ aperiunt os suū vt cum vera cōtritione misericordiā dn̄i deprecent. raucos quippe imo mutos dyabolus eos fecit per pctm. vn̄ d̄ Mat. 12. ⁊ Luc. 11. Q̄ ihs de quodā obsesso demoniū eiecit qd̄ erat mutū. i. qd̄ faciebat illū mutū esse quē obsedebat vtinaz dn̄s demoniū istud longe pellat a nobis ¶ A ¶ Igit ꝑ loprosum intelligitur oīs homo cui. 7. vicia principalia dn̄ant viz super. ira. accidiam. inui. aua. gu. ⁊ lux. Vnde etiam. 4. dicunt esse species lepre que. 7. pctis mortalibꝰ adaptant. Prima spēs d̄ allopicia ⁊ h̄ gn̄at ex impuro sanguine. ꝑ hanc aūt supbia figurat. supbi quippe sp eleuantur q̄ ex alto sanguine. i. ex nobili descenderint parentela d̄ aūt allopicia q̄si vulpina. Allepes em̄ vulpes dicunt ⁊ bene su perbi a vulpibꝰ comparant. supbi quippe semp ad modū vulpiū

¶ Tempore

magnas post se gesciunt trahere caudas famulorꝫ. Superbe etiaꝫ mulieres magnā faciunt sibi caudam vestimentorꝫ. Scda species lepre d̄ elephancia. hec nascit̄ ex melancolia ⁊ signat acci. ⁊ aua. Accidiosi quippe tanq̄ melancolici pigri sunt ⁊ ponderosi in obsequio xp̄i. Melancolia etiā multū habet de nat̄a terrestri ⁊ ꝓpter hoc signat aua. Auari nanq̄ semꝑ terrā ⁊ terrena sitiūt et ꝯcupiscunt. Tercia spēs d̄ leonina. hec nascit̄ ex colera ⁊ signat iraꝫ et odium siue inuidiā. Iracūdi quippe qꝛ multū de colera dyabolica qui tanq̄ leo rugiens circuit q̄rens quē deuoret semꝑ exardescūt in furorem ⁊ irā q̄ ira cū se sufficienter vlcisci non pt̄. in odiū et in inuidiā cōmutat̄. vñ dicit Aug9. Quid est ira ardor ⁊ libido vindicte. Qnid est odiū ira inueterata. Quarta spēs lepre tyriasis appellatur. hec nascit̄ ex flegmate et signat gu. et luxu. In gulosis nanq̄ ⁊ luxu. multū flegma turpitudinis dñatur et luxurie. Et ꝓpter hoc tanq̄ leprosi a deo ⁊ sanctis angelis deuitant̄. ¶ B ¶ De tercio nota ꝙ nō sine causa loprosus iste rogabat dñm ut mūdaret eū. Quicūq̄ em̄ in lege mosayca lepre adiudicatus erat. 5. ꝓpter hoc damna siue incomoda sustinebat. Primū erat ꝙ hēbat dissutum vestimentū. Scdm ꝙ debebat hr̄e caput nudū. Terciuꝫ ꝙ habuit os veste contectū. Quartū ꝙ clamabat se sordidū ⁊ cōtaminatuꝫ. Quintū ꝙ solus ex̄ castra filiorꝫ israhel habebat habitaculū. de istis. 5. d̄ Leuit̄. 13. Quicūq̄ maculatus fuerit lepra erit separatus ad arbitriū sacerdotis, hēbit vestimenta dissuta. caput nudū. os veste contectū. ꝯtaminatū ac sordidū clamabit se omni tpe quo leprosus est ⁊ immundus. solus habitabit extra castra. Hec. 5. de damnatis pct̄oribus exprimunt̄. Primo enim pct̄ores stolā innocentie sibi in baptismo ꝯcessam ꝑ pct̄a sua lacerauer̄t ⁊ inquinauer̄t. nec eam acu pñie ꝯsuerunt. nec eaꝫ suis lacrimis abluerunt. ꝓpterea semꝑ lacerata ⁊ immunda in inferno deferent indumenta. nec dabitur eis illa vestis nuptialis qua oēs filii dei vestient̄. Scdo quia oēs pct̄ores ꝓpter scelera sua coronam regni celestis ꝑdiderunt. ꝓpter hoc hēbunt caput nudū. vñ ⁊ ipsi dicūt in Trenorꝫ. sicut patet in orōne Iere. Cecidit corona capitis nr̄i. ve nobis qꝛ peccauim9. Tercio dānati pct̄ores os veste contectū hēbunt. qꝛ non admittent̄ ad concentū angelorꝫ et oīm electorꝫ vbi gloria in excelsis deo ⁊ alleluia et sanctus sc̄tus sanctus et te deū ꝓpetue concinet̄ Quarto miseri pct̄ores clamabūt se sordidos et ꝯtaminatos. Crudelitas em̄ eterni ignis faciet eos ꝓtestiari cuꝫ dolore ꝙ sordidi sint et immūdi. Quinto etiā pct̄ores a deo reprobati soli habitabunt ex̄ castra filiorꝫ israhel. qꝛ tunc nō habebunt spem ꝙ ad electorꝫ consortiū admittant̄ ꝓpter hec q̄ p̄dicta sunt.

¶ De

Dñs dicit ad damnatos Ysa. 65. Ecce ſui mei comedent et vos
eſurietis. ecce ſui mei bibent ⁊ vos ſicietis. ecce ſui mei letabun
tur ⁊ vos ꝯfundemini. ecce ſui mei laudabũt pre exultacõe cor-
dis ⁊ vos clamabitis pre dolore cordis ⁊ pre ꝯtricõe ſpũs vlula-
bitis. Ecce. 4. in vna autoritate q̃ pacient̃ illi q̃ ext̃ electoꝝ ꝯſor-
tiũ eiecti fuerint. pacient̃ em̃ famis acerbitatẽ. ſitis intollerabili-
tatez eternã ꝯfuſionẽ ⁊ cordis ac ſpũs ꝯtricõez. Igit̃ qꝛ leproſus
. i. pc̃tor tot damna pacie t̃ ⁊ mala. niſi a peccatoꝝ ſordibꝰ fuerit
emendatus. ꝓpter hoc debet ire in occurſũ dñi q̃ꝫdiu eſt in campo
miſericordie. debet inq̃ꝫ ire ꝑ iugẽ memoriã mortis ſue. Ille nanq̃ꝫ
vadit in occurſũ dñi q̃ mortis ſue iugiter recordat̃. in morte etem̃
nr̃a pñtabimur eterno iudici ꝓut in corpe geſſimus recepturi bo-
num ſiue malũ fuerit. debet etiã leproſus. i. pc̃tor occurrens dño
ſic orare. Dñe ſi vis potes me mundare. q. d. Dñe ego miſer pec
cator tam grauiter te offendi ꝙ nõ audeo te ꝑ emundatione mea
interpellare. veruntñ ſcio ꝙ ſi vis potes per tuã miſericordiaz me
mundare ¶ C ¶ De q̃rto nota ꝙ ad hoc vt leproſus. i. pc̃tor
quilibet emundet̃ tria principal̃r ſunt neceſſaria. Primũ ẽ vt ma-
nu dñi ꝯtingat̃. Scdm ẽ vt ſe ſacerdoti oñdere nõ vereat̃. Terciũ
eſt vt ab ipſo hoc mun⁹ qd̃ precepit moyſes offerat̃. Per primuz
notat̃ vera ꝯtritio. per ſcdm exprimit̃ pura ꝯfeſſio. ꝑ terciũ intelli
gitur pñialis ſatiſfactio. Primo itaq̃ꝫ neceſſe eſt pc̃tori vt manu
dñi contingat̃. vnde d̃ in pñti euang̃. Extendẽs ih̃s manũ tetigit
eum dicens. Volo mundare. Tunc ih̃s manu miſericordie tãgit
pc̃torem qñ immittit ei verã ꝯtritionem. de hoc tactu d̃ in ps̃. 130
Qꝛ reſpicit terrã et facit eam tremere q̃ tangit montes ⁊ fumigãt
Nota ꝙ ꝑ terrã intelligunt̃ pc̃tores. Ipſi em̃ ꝑ frequentẽ montez
demonũ q̃ſi terra terunt̃. Ipſi etiã tanq̃ꝫ montes contra deum per
pc̃ta ſua auſu temerario erigunt̃. Reſpiciens g̃ dñs terrã miſeri-
cordie oculis facit eã tremere tremore pñie. tangens etiã montes
manu gracie facit eos fumigare ꝑ lacrimas cõpunctionis intime.
Scdo neceſſariũ eſt pc̃tori vt oñdat ſe ſacerdoti ꝑ purã ꝯfeſſionẽ
vñ dñs dixit leproſo. Vade oſtende te ſacerdoti. Ille oñdit ſe ſa-
cerdoti qui oĩa pc̃ta ſua pnre ac integre confitet̃. Omnia em̃ pc̃ta
que ꝯmiſimus ambulando ſtando ſedendo diſcreto ꝯfeſſori plena-
rie ſũt ꝯfitenda. Tercio precipitur penitenti vt offerat pñialem ſa
tiſfactionem. hinc eſt ꝙ dñs ait leproſo. Vade ⁊ offer ꝑ emunda
tione tua munus qd̃ p̃cepit moyſes in teſtimoniuz illis. Nota ꝙ
iuxta preceptũ dñi qd̃ dedit moyſi in Leuit̃. 14. Nullus leproſus
adeo pauꝑ erat quin ꝑ emundatione ſua offerre deberet agnum
vnũ ⁊ olei ſextariũ aut par turturꝝ aut duos pullos columbaꝝ

& decimam simile oleate. Per agnum qđ animal est innocens et innocuũ. hoc significat q̃ ille qui vult vere penitere resumẽ debet agnĩa innocentiam. Omne quippe damnũ qđ alicui intulit hoĩ siue verbo siue facto ad plenũ debet ei restituẽ ꝑm oñe posse suũ. Preterea deinceps cauere debet ne aliquẽ damnificet aut ↄtristet Per sextariũ olei sex opera misericordie figurantur videlicet panem prebere esurienti & potũ sitienti. nudũ vestire. viatores in hospitiũ recipe. infirmũ visitare. & incarcerati angustias subleuaẽ. & bene misćdia oleo compatur. Sic em̃ oleũ lenificatiũ est dolorum ita etiam deus per elemosinas & opa misćdie placat. et peccatrix aie ꝓpiatur. Per par turturũ signat duplex ieiuniũ a cibis materialibꝫ. & ieiuniũ a mundalibꝫ gaudiis atq; voluptatibꝫ. Turt em̃ amisso compare suo ieiunat ab oĩbus gaudiis in quibus alie aues delectari consueuerũt. Per duos pullos columbaꝝ notatur oratio pleua gemitibꝫ Dupha quippe de causa gemẽ dẽt penitẽs vt columba. Tũ qz deum grauiter exacerbauit. tũ qz semetipm pluribꝫ bonis spoliauit. Per decimã simile oleate figurat deuota adimpletio decẽ preceptoꝝ dñi. Sicut em̃ panis similagine9 coꝛ hoĩs ↄfortat. & sic oleum ardens in lampade domum illuminat. et etiã omnibꝫ aliis liquoribꝫ superfert. sic etiã .10. p̃cepta dñi quẽlibet xp̃ianum in terris ↄtra dyabolũ roborant & ↄfortant ipmq; in celis clarificant & super thronos regales exaltant. Rogate g̃ dñm vt sic nos a peccatoꝝ lepra purificare dignet ne beatorum societas nobis in posteꝝ denegetur. Quod nobis prestare ꝛc.

Dñica quarta post epiphaniaꝝ Sermo. xviii

Dñe saluа nos perimus Mat. 8. In omnibꝫ angustiis ac tribulationibꝫ merito dñm nr̃m ihm xp̃m inuocamus. qz vt dic. Paulus. 2. Coꝛ. 3. Non sumus sufficientes cogitare aliq̃d ex nob̃ tanq̃ ex nobis. sufficientia nr̃a ex deo est. cum igit ex deo est ipm inuocam9. Vñ mat beatus Aug9 in li. soliloquioꝝ. Tu quippe es deus nr̃ suauis & misericors. ventus est vita nr̃a sup terram ne iraſcaris si cadimus qm̃ tu nosti figmentũ nr̃m. num deus mestimabilis fortitudinis ↄtra folium qđ a vento rapit oñdis potentiã tuã. audiuimus de misćdia tua. si g̃ vis potes me saluare. Ego aũt si velim non possem. hec ille. Bene g̃ dixerũt discipuli. Dñe Dmine saluа nos perimus Mat. 8. Quatuoꝝ sũt hic ꝑm apar notanda. Primum est q̃s sit ille a quo saluatio postulatur. Scđm est q̃d per discipulos qui se saluari petierũt intelligat. Tertiũ ẽ in quibꝫ casibꝫ hõ indigeat vt ei subsidiũ saluationis afferatur. Quartũ est quibꝫ eterna saluatio scripture

testimonio promittat. D De primo nota q ihesus est ille
quē oīs hō pro saluatione sua sollicite debet inuocare. vñ ipse dic
Ysa. 43. Ego dñs deus tuꝰ saluator tuus. Dicit etiā Joh. 3. ipse
dei filius de seipso. Non misit deus filiū suū vt iudicet mundū. ꝫ
vt mūdus saluet per ipm. Hunc saluatorez pecierūt oēs pr̄iarche
et ꝓphete. ꝓpter quod Ysa. in ꝑsona eoꝝ sic ait. 45. ca. Rorate ce
li desup ⁊ nubes pluāt iustū aperiat terra ⁊ germinet saluatorem
Per celos intelligunt pater ⁊ filius ⁊ spūssanctus. per nubes aūt
misericordia ⁊ veritas figurant. per terrā quoqꝫ notat beata v̄go
maria. Orant igitur sancti patres vt celi rorare dignent. i. vt pr̄
et spūs emittant filiū. quia paratus erat ad mittendū. Rogant
etiā vt nubes pluant iustū. i. vt misericordia ⁊ veritas e celo de=
ducant dei filiū. Misericordia quippe inuitauit filiū vt ꝓmitteret
se venturꝝ. Veritas vero compulit eū ut exolueret ꝓmissuꝫ. Decꝫ
em̄ vt in dei filio veritas inueniat. Precant etiam sancti pr̄iarche
ac ꝓphete vt beata virgo que est terra gr̄a plena aperiat ꝑ deuo
tionem. et per consensū fidei ad verba angeli qui dicturus erat ei
q ꝯceptura esset dei filiū. vt sic germinet. i. pariet saluatorē to=
tiꝰ mdi. E De scdo nota q ꝑ discipulos ihesu intelligunt
boni xp̄iani. Sicut em̄ boni discipuli magistꝝ suū sequunt eiusqꝫ
p̄ceptis obediunt. ita etiam xp̄iani debent ihm sequi ac mandatꝭ
eius obedire. sed quorsum debemus sequi ihesum certe in ecc̄iam
vñ d̄ in pñti euang̃. Qꝛ ascendente ihu in nauiculam secuti sūt eū
discipuli eius. Per nauiculam sancta ecclesia figurat. sicut enim
nauicula in principio ⁊ in fine stricta est ⁊ angusta in medio spa
ciosa et magis extenta ita etiā sancta ecclesia in principio sui pau
cos habuit veros fideles paucos etiā in fine sui q̄ deū vere colant
habebit. Multoꝝ em̄ caritas in fine seculi refrigescet. veruntñ sic
p̄a pars nauicule ⁊ posterior eminentior est q̄ꝫ sit media. ita etiā
sancti apl̄i ⁊ martires qui ecc̄iam in suo sanguine fundauerunt ꝑ
veram caritatez corda sua ad deū habebāt suspensa. Habebit etiā
ecclesia in fine suo gloriosos martires qui feruēti caritate cor suuꝫ
ad deū erectū habebunt. Igit ihs carnē assumens etiam corꝑalit
ingressus est sanctam ecc̄iam vt viꝫ factis et verbis formaꝫ viuen
di ecclesie sue daret. Cepit em̄ ihus facere ⁊ docere. Actu. 1. Quili
bet ergo xp̄ianus debet sequi ihm gressibꝰ suis bone vite. Et no=
ta q multi noīe sunt in ecclesia. pauci vero in ea sunt merito bo=
ne vite. Multi enim dicunt ihesu dñe dñe ⁊ tñ non faciūt ea que
dicit ihs. Quid valeret homini q tm̄ ore esset in naui sed manibꝰ
et pedibꝰ re liquaqꝫ ꝑte corporis sui esset extra nauim in magna
tempestate multū de submersione talis hoīs esset timendū. sic etiā

multi xp̃iani sunt qui tm̃ solo ore sũt in nauicula ecclesie. Xp̃iani quippe uocant̃ a se in deũ credere profitent̃ pedibus tm̃ et manibꝫ sunt extra ecclesiaz. non em̃ uiuunt vt xp̃iani qz nec circa deũ p̃ veraz dilectionẽ affectant̃. nec etiã fidem quaz ore loquunt̃ bonis operibus exequunt̃. tales certissimi debent esse q̃ nisi nauiculam manibꝫ et pedibus intrauerint. i. nisi bona opa faciant a deuz ex corde diligant in abissuz ꝑpetue dãnationis demergent̃. Debent etiã xp̃iam tanq̃ boni discipuli mandatis dei obedire. et in ipsis iugiter meditari. Vñ d̃s in ps̃. Meditabar in mandatis tuis que dilexi nimis. Dedit aũt nobis dñs duo mandata q̃ factis adimplere debemus. de istis mandatis dei in ps̃. 33. Diuerte a malo et fac bonũ. Nota q̃ triplex est malũ a quo est diuertendũ. et est triplex bonũ qđ est faciendum. Diuertendũ em̃ est a malo maliciose auaricie. a malo lutose luxurie. a malo ambitiose superbie. Diuertendum inq̃ est ab hoc triplici malo vt viz ꝑ maliciosam auariciam nec rebꝰ nec corpori nec rebꝰ primi noceamus vt ꝑ lutosam luxuriã aias nr̃as nec corpa poluamus. a vt ꝑ ambitiosaz superbiam deũ qui diligit humiles nõ offendamus. Debemus etiam triplex bonũ facere. Primũ bonũ est vt ꝑ pias elemosinas pauperibus assistamus. Scdm est vt ꝑ veram p̃niam aiaz nostraz maculas abluamus. Tertiũ est vt diuino cultui deuotis orõibꝫ insistamus ℣ De tertio nota q̃ sex gña hoim indigent saluatore. Primi sũt quibꝫ immet fluctuũ seuitia. scdi sunt qs p̃mit famis a sitis angustia. tertii sũt qs vexat infirmitatũ molestia. qrti sunt q̃ multitudinẽ hostiũ inadert̃ qnti sunt qui piculosa deuia errantes intrauert̃. sexti sunt qui ia ꝑ ignis incendiũ ꝑire ceperunt Primi igit̃ indigent saluatore quibꝫ imminent fluctuum seuitia. vñ d̃s in p̃nti euang̃. Q̃ cum motus magnus factus esset in mari. ita vt nauis piretur fluctibꝫ accesserũt discipuli a suscitauert̃ iꝫm dicentes. Dñe salua nos ꝑimus. Nota q̃ hodie in mari huiꝰ mõi fluctus sunt viciozz quibꝫ nauim scte ecclie dyabolus mirabiliter infestat a impugnat. Vñ Osee. 4. Non est veritas a non est misericordia a non scientis dei in terra maledictũ a mendatiũ a homicidium et furtũ inundauert̃ a sanguis sanguinem tetigit. Nõ est veritas in terra. qz pauci sunt q̃ veritatem verbis a factis exequãtur. a non est misericordia in terra quia pauci sunt qui sic tenerẽtur pauperz miseriant̃. Et non est scientia dñi in terra. qa pauci sunt qui passionem iꝫu compassionis oculis intueant̃. Vnde d̃s in ps̃. 53. Non ꝑposuerunt deũ ante aspectũ suum. Q̃ autem vera sciencia sit cum deuotione reminisci passionis iꝫu testatur apls ita scribens ad Coz. 1. 2. nõ iudicaui me scire aliq̃d inter vos nisi

ihesum xp̄m ⁊ hunc crucifixum. Cum igit̄ veritas et misericordia ⁊ scientia dn̄i non sint in terra quid est in terra. Maledictum em̄ intm̄ inualuit in mundo ꝙ hoīs iumentis suis ⁊ ancillis et etiam pueris suis in die multotiens maledicūt. Et quid ꝺ pueris dicā etiā ipsi creatori suo q̄ꝫpluries maledicūt. vn̄ ipse dicit ꝑ Jere. 15 Omnes maledicunt mihi mendatiū. veritate quippe derelicta mē datiū pene oēs hodie complectunt̄. vn̄ dicit. Jere. 9. Docuerunt linguā suā loqui mendatiū. ibi dicit glosa. Vsus reddit mg̃rm. ꝯsuetudo altera natura est. Homicida etiā abūdat in terra. ⁊ licꝫ homicidiū non fiat ab oībus manu. fit tn̄ ab infinitꝰ ore ⁊ corde Ille manu cōmittit homicidiū qui corꝑaliter hoīem occidit. Ille lingua ꝑpetrat homicidiuꝫ qui ꝓximo suo detrahit ⁊ bona opera eius ꝑuertit. Ille corde homicida existit q̄ frēm suū odit. vn̄ ꝺ. 1. Joh. 3. Oīs qui odit fratrē suū homicida est. Furtū etiā inundat in terra. Per furtū intelligit̄ oīs ꝯtrectatio rei aliene inuito dn̄o rei. Istud furtū ꝓhibuit dn̄s Exo. 20. vbi dicit. Non furtū facies vbi dic̄ glo. Aug. Furti noīe intelligit̄ oīs ꝯtrectatio rei aliene Furtū igit̄ inundat qꝛ symonie rapine vsure ⁊ multiplices doli. siue fallatie nimis excreuer̄t in terra. Adulteriū etiam inundat in terra. Per adulteriū vero notat̄ luxuria q̄buscūqꝫ modis expleat̄. siue cū soluta siue cum ꝯiugata. siue cum ꝯsanguinea. vel femina. deo dedicata. siue naturaliter peccet̄. siue etiam pct̄m innaturalit̄ attemptetur. De tam multiplici adulterio ꝺ Jere. 23. Adulteriis impleta est terra ⁊ sanguis sanguinē tetigit. Sanguis etiā hodie sanguinē tangit in terra. qꝛ pct̄ores super vnam iniq̄tatem aliaꝫ apponunt iniquitatē. ⁊ ita exaggrauauer̄t iniquitates suas q̄ sic̄ onus graue grauant̄ sup ipsos. Conuenienter aūt per sanguinē intelligit̄ iniq̄tas. qꝛ sicut ꝑ sanguinem vestis inquinat̄. ita etiam per iniq̄tates aīa maculat̄. Cum igit̄ fluctus iniq̄tatis inundat in terra ⁊ grauiter nauiculaꝫ ecc̄ie concutiat. necesse habem⁹ ne ab his fluctibꝰ in ꝓfunduꝫ inferni detraham̄ vt dn̄m deuotis p̄cibus ⁊ assiduis excitemus. vt videlicet ipse in adiutoriū nr̄m exurgēs imperet ventis ⁊ mari ⁊ sic fiat tranq̄llitas magna. Per ventos demones intelligunt̄ ⁊ ꝑ mare temptationū aduersitas figuratur Sicut em̄ per ventos mare inquietat̄. ita et per demones tempta tiones ꝯtra aīam siue ecclesiam agitant̄. Si igit̄ dn̄s lacrimosis precibus nr̄is excitatus demonibus imperauerit ⁊ temptationes sedauerit fiet intus in anima nostra tranq̄llitas magna. Vt autē dominus ecclesie nauiculam a demonibus et temptationibus ab- soluat ⁊ defendat. propterea in cuiuslibet hore canonice inceptiōe

hocq̃ septies in die dicimus. Deus in adiutorium meum intende Rogate g̊ dñm vt sic nos a demonibus et a peccatis tueatur vt quilibet nr̃m eum in gloria sua letanter intuere mereamur.

Item de eodem Sermo. xix

¶ Dñe salua nos ꝑimus Mat. 8 Posset quis interrogare. mirꝫ est. discipuli secũ habuer̃t mg̃rm ⁊ timebãt infirmi medicũ debiles fortẽ. ⁊ creature creatorem oĩm. cur g̊ formidabant. Hec questio pulcre mouet̃ ⁊ soluitur ꝑ Origenẽ dicentẽ. O q̃les estis discipuli saluatorez vobiscũ habetis ⁊ ꝑiculum timetis. vita vobiscũ est et de morte solliciti estis. ꝫ rñdeant adhuc paruuli sumus. ⁊ infirmi ideoq̃ timem9. Hec ille. Non ĩmerito dixer̃t. Dñe sal.

Domine salua nos perim9. Mat. 8. Duo principaliter sũt hic notanda. Primũ qui sint illi q̃bus saluator necessari9 estimat̃. Scd̃m est quibꝫ eterna saluatio promittat̃ ¶ Et De primo nota ꝙ sex g̃nibus hoĩm saluator necessrius estimatur Primi sunt illi quibꝫ imminet fluctuũ seuitia. hunc articl̃m in precedenti ꝑmone ꝓsecuti sumus. Scd̃i sũt q̃s premit famis angustia Vñ legit̃ Gen̄. 47. Qꝛ in toto orbe panis deerat et oppresserat fames terram. vñ venientes egiptii ad ioseph dixer̃t. Salus nr̃a in manu tua est. respiciat nos tm̃ dñs noster et leti seruiemus regi dedit itaq̃ ioseph alimenta eis qui famez paciebant̃. Per famem intelligit̃ defectus veri eterni boni. Per ioseph vero qui interpretatur accrescens signat̃ filius dei. qui sicut Lucas dicit proficiebat. gratia et etate ⁊ sapientia apud deũ et hoĩes. Ad hoc g̊ oĩs qui recognoscunt se hr̃e defectũ veri ⁊ eterni boni debent accedere per iuge desideriũ et pium affectũ rogantes ⁊ dicentes. Salus nr̃a in manu tua est respice nos dñe pie xp̃e ihesu vt des nobis in pñti panez gr̃e tue ⁊ panẽ sacrosancte eukaristie. et da nobis in futo panem sempiterne glorie sed heu multi plus esuriunt ⁊ desiderant siliquas porcoꝝ. Vñ legit̃ Lu. 15. Qꝛ filius ille ꝓdigus qui oẽm sub̃am suaz consumpserat viuendo luxuriose cupiebat ventrẽ suũ replere de siliquis q̃s porci manducabant. ⁊ nemo etiam easdem siliq̃s in copia sibi dabat. Per siliq̃s porcoꝝ intelligunt̃ ĩmunda desideria carnaliũ voluptatũ in quibꝫ porci. i. demones delectant̃ Multi quippe sũt qui libidinez carnis ipsi dulci deo ⁊ oĩbus gaudiis celestibꝫ anteponunt. i. magis desiderãt ⁊ laborant carnis explere voluptatẽ q̃ꝫ dei facere volũtatez. Legitur tñ ꝙ ille filius famelicus tandẽ in se reuersus et miseraz inopiam suam considerans reuersus est ad pr̃em pñiam agens. Vtinã ⁊ isti ꝑ veram pñiam ad dñm reuertantur vt videlicet substantiã sue aĩe quã amiserũt

per luxuriā et gulaz recuperent per continentiam et pñiaz H
Tercii indigent saluatore quos vexat infirmitatis molestia. Vñ
⁊ ipse dñs dicit Luc. 5. Non egent qui sani sunt medico sed qui
male hñt. Nota ꝙ tūc hō in aīa languorē ⁊ infirmitatē incurrit
qñ deū qui vera nr̄a salus est ꝑ pct̄m amittit Necessariū est ergo
pct̄ori vt ꝑ verā ɔtritionē aīam suā offerat sūmo medico priusq̄
mortē incurrat eternā. vt sit ille manū misericordie imponat aīe
eamq̄ saluā a pct̄i egritudine ac vite restituat sempiterne. Vnde
legit̄. Luc. 4. Qꝛ oēs qui habebant infirmos variis languoribꝰ
ducebant illos ad ih̄m. At ille singulis manꝰ imponēs curabat
eos. Legit̄ etiā Mat. 9 Ecce mulier q̄ sanguinis fluxū paciebat̄
12. annis accessit retro et tetigit fimbriā vestimenti ihesu. dicebat
em̄ intra se. Si tetigero tm̄ vestimentū eius salua ero. Et ih̄s con
uersus vidēs eā dixit. Cōfide filia fides tua te saluā fecit. ⁊ salua
facta est mulier ex illa hora. Per mulierē istaz q̄libet aīa figurat̄.
que tunc fluxū sanguinis patit̄ cū pct̄i immunditia ab ipsa ɔmit
tit̄ ꝑ supremū vestimentū xp̄i misericordia designat̄ que miscdia
est super oīa opera eius. Hoc vestimentū si peccatrix aīa cre dēdo
confitendo ⁊ vere penitendo tetigerit sine dubio salua erit vñ dicit
glo. sup predictū locū. Mulier credidit dixit tetigit qꝛ his tribꝰ
fide verbo opere oīs salus acquirit̄. I Quarto saluatore in
digent qui ab hostibꝰ opprimunt̄. vñ. legit̄ Judic̄. 3. Fecer̄t filii
israhel malū in ɔspectu dñi ⁊ obliti sunt dei sui ꝟuientes balaym.
⁊ astaroth. iratusq̄ ɔtra israhel dñs t̄didit eos cusaura serthaym
regis mesophotamie ⁊ seruier̄t ei. 8. annis ⁊ clamauer̄t ad dñm
qui suscitauit eis saluatorē ⁊ liberauit eos othoniel videlicz filiꝰ
cenz. fuitq̄ in eo spūs dñi ⁊ iudicauit israhel. Israhel interpretat̄
vir videns deū. vel princeps cū deo. Igit̄ per filios israhel xp̄iani
figurant̄ qui bonis operibꝰ mercari dñt in hac vita vt post hanc
vitam deū videāt et principes sint cū deo suo. Cusaura serthaym
interpretat̄ tenebrosa iniq̄tas. ⁊ signat dyabolū q̄ tenebrose iniq̄
tati dñatur. Iniq̄tas em̄ semꝑ tenebras q̄rit. Igit̄ xp̄iani tradūt
semetipsos in manꝰ dyaboli ꝓpter tres p̄cipue cās. Prima est q̄a
dei obliuiscunt̄ ꝑ sitibundā auaritiā. Auari quippe tā auide sitiūt
res tp̄ales ꝙ dei penitus obliuiscunt̄. Scda causa est ꝙ ꝟuiant ba
laim ꝑ vanā supbiaz q̄ ɔmorat̄ in illis q̄ ad dig̃tates sūt ascendē
tes ⁊ q̄ in h̄ mdo supiores eē laborāt. Tercia cā ē ꝙ ꝟuiant asta
roth ꝑ gulosā luxuriā. astaroth em̄ interpretat̄ p̄sepe vel cubicl'm
⁊ sig̃ficat gulosā luxu.. oēs em̄ ei ꝟuientes p̄o cogitāt q̄liter ven
trem q̄i qddaz p̄sepe cibis adīpleant ⁊ deiñ quō opus luxurie in
cubiculo ꝑgant. Talibꝰ g̃ xp̄ianis necesse ē vt ꝑ veram ɔtricōez

clament addn̄m vt mittat eis saluatorē qui liberet eos videlicꝫ
othoniel Othoniel interpretat̄ signum dei ⁊ signat filium dei qui
signū sancte crucis portauit in humeris eius. qui etiam vt daret
nobis signū misericordie dei patris suspendi voluit in patibulū.
qd̄ prius erat super humeꝝ eius. Tunc aūt filius dei saluat pcto
res de manu dyaboli qn̄ per recordationē sue passionis facit eos
dignos fructus agere pn̄ie. R Quinti necesse hn̄t saluatorē
qui ꝑiculosū deuiū intrauer̄t. vn̄ d̄ in p̄s. 160. Errauer̄t in solitu-
dine in via inaq̄sa viā ciui. ha. non inue. d̄ in p̄s. 118. Erraui sicut
ouis q̄ ꝑierat. Nota ille errat ⁊ infernale deuiū incidit quia a via
virtutū recedit. Errantes ḡ ꝯtinuis precibꝫ dn̄t rogare xp̄m qui
reducat eos de via vicioꝝ in viā virtutū. vn̄ ⁊ ipse dic̄ Luc. 19.
Venit filius hoīs querere ⁊ saluū facē qd̄ ꝑierat. Ipse em̄ reduxit
zacheū de via iniq̄tatis ⁊ impietatis ī viā misericordie ⁊ iusticie.
Vn̄ ⁊ zacheus dixit ad dn̄m. Ecce dimidium bonoꝝ meoꝝ dn̄e
do pauꝑibꝫ. ecce qd̄ est in via misericordie sequit̄. et si quid ali-
quem defraudaui red. qua. Ecce qd̄ est in via iusticie que reddit
vnicuiq̄ qd̄ suum est L Sexti indigent saluatore qui iam
ardore ignis perire ceper̄t. Vn̄ legit̄ Nūi. 17. Q̄ cum iudei contra
moysen ⁊ aaron m̄murarent ꝑ morte dathan ⁊ abyron ⁊ chore.
⁊ socioꝝ eius ⁊ dicerent interfecistis ꝓpl̄m dn̄i misit dn̄s ignez in
ꝓpl̄m qui grauit̄ ꝯsumpsit eum. qd̄ cum vidisset aaron ad moni-
tionem moysi cucurrit ad mediā multitudinē quā iam vastabat
incendium ⁊ obtulit thymiama ⁊ stans inter mortuos ⁊ viuen
tes ꝑ ꝓpl̄o deprecatus est ⁊ plaga cessauit. Aaron interpretat̄ mō
tanus ⁊ signat filiū dei qui habitat cū patre in montibꝫ eternis.
Iste aaron olim cum ignis ire dei deseuiret in ꝓpl̄m stans in cruce
inter viuos ⁊ mortuos obtulit thymiama corporis sui preciosi ⁊
sic ira p̄ris cessauit. Ipse etiā quotidie assistit p̄rno vultui repn̄-
tans ei passionem suā quā ꝑ nobis in cruce sustinuit vt mitiget
iram p̄ris quā frequent̄ pc̄tis nr̄is ꝯtra nosmetipsos grauit̄ irri
tamus. hinc est qd̄ legit̄ Luc. 9. Cū dixisset iacobꝫ ⁊ iohānes ad
dn̄m. Dn̄e vis dicem⁹ vt ignis descendat d̄ celo ⁊ ꝯsūmat sama
ritanos q̄ non receꝑant illos. Rn̄dit ih̄s. Filius hoīs nō venit
aīas ꝑdere ꝫ saluare. q. d. Non veni ad hoc vt hoīes exurā igne.
sed potius vt saluē eos ⁊ ex igne eripiā M . De scd̄o nota
q̄ 12. gn̄ibus hoīm ꝓmittit scriptura q̄ in eterna beatitudine sal
uabuntur. Primi sūt recte credentes. vn̄ dicit dn̄s Marc̄. 16. Qui
crediderit ⁊ baptizatus fuerit saluus erit. qui aūt non crediderit
condemnabit̄. Scd̄i sunt innocētes. vn̄ d̄ in Job. 22. Saluabitur

innocens. saluabitur aũt in mũditia manuũ suaꝝ. Ille est vere innocens qui nulli hoĩ nocet nec verbo vl̃ facto. Tercii sunt deũ timentes. vñ d̃ in ps̃. 144. Voluntatẽ timentiũ se facet & deprecationes eoꝝ exaudiet & saluos facet eos. Ille vero timet deũ qui mandata eius custodit. Quarti sunt sapienter gradientes. Vñ d̃ Prou. 28. Qui sapienter gradit saluabit̃. Ille sapienter graditur qui quotidie cauet sibi de p̃cipitio iehennali. Quinti sũt luxuriaꝝ fugientes. vnde d̃ in Prou. 9. De muliere stulta & clamorosa. plenaꝝ illecebris p̃ quã luxuria figurat̃ & sequit̃ ibi. Qui applicabit̃ illi descendet ad inferos. qui aũt abscesserit ab ea saluabit̃. Sexti sunt boni pauperes. vnde d̃ in ps̃. 71. Saluos facet filios pauperꝝ d̃r etiaꝝ in ps̃. 71. Animas pauperꝝ saluas facet. Ille est bonus pauper q̃ castus & fidelis & patiens est in paupertate sua. Septimi sũt spũ humiles. vñ d̃ in ps̃. 17. Qm̃ tu populũ humilẽ saluũ facies & oculos superboꝝ humiliabis. d̃ etiã in ps̃. 33. Humiles spiritu saluabunt̃. dicit etiaꝝ Job. 22. Qui inclinauerit oculos suos ipse saluabit̃ ℣ Octaui sunt rectũ cor hñtes. vñ d̃ in ps̃. 7. Qui saluos facit rectos corde. Nota q̃ cor nr̃m debet esse rectũ p̃ lineã ascendentẽ & descendentẽ & p̃ lineam transuersalẽ. Tunc est cor nr̃m rectũ p̃ lineam ascendentẽ cũ in deum extendit̃ per intimaꝝ dilectionem. Tunc est rectũ per lineam descendentẽ cũ extendit se hõ ad filioꝝ suoꝝ correctionem. Tunc aũt cor nr̃m rectũ est p̃ lineaꝝ transuersalem cũ extendimus & expandimus nos ad elemosinarum erogationẽ Ad dexteraꝝ quippe & ad sinistraꝝ pauperes habemus quibꝫ subuenire debemus. Nom sũt mã suetudinẽ amplectentes. vnde d̃ in ps̃. 75. Cum exurgeret in iudicio deus. vt saluos faceret oẽs mansuetos terre. Decimi sunt in deo sperãtes vñ d̃ in ps̃. 16. Mirifica misericordias tuas qui saluos facis sperãtes in te dñe. Vndecimi sũt simpliciter ambulantes. vñ d̃ Prou. 28. Qui ambulat simpliciter saluus erit. Ille ambulat simpliciter qui sine cordis duplicitate deũ amat & p̃ximuꝫ. Duodecimi sunt in bono p̃seuerãtes. Vñ dic̃ dñs Mat. 24. Qui p̃seuerauerit vsqꝫ in finem saluus erit. Rogate g̃ dñm vt sic in bono ope p̃sistamꝰ vt ad celestis saluationis beatitudinemꝫ p̃tingamus. Qd̃ nobis ꝛc

℣ Nota q̃ predictus sermo generalis est & potes eum predicare vbicunqꝫ occurrerit tibi ihesus. Ihesus em̃ saluator interpretatur. In aliis etiã locis sepe locum habet.

Dñica quinta post epiphaniam Sermo. xx

℣ Simile est regnũ celoꝝ homini qui seminauit bonũ semen in agro suo Mat. 13. Augꝰ inquit ad maximũ epm̃. Poterat deus

aut malos nasci non ꝑmittere q̊s malos futuros p̄sciebat. aut in ipso eoꝝ malignitatis initio extinguere. sed tm̄ eos esse ꝑmittit. q̄ntum nouit expedire atq; sufficere exercende sancte domui sue. Cum ḡ dn̄s deus in corda nr̄a bonum semen seminauit scz semen gr̄e ꝛc. necesse est vt agrum cordis custodiamus. ꝑm illud Aug. li. de salutaribꝫ documentis. Scimus enim q̄ cor nr̄m ager est dn̄i nr̄i ihesu xp̄i excolamus itaq; eū celestibꝫ disciplinis ⁊ nō sinamꝰ in agro imperatoris nostri seminari zizaniam sed cunctis floribus virtutum decoremus. quia Simile est ꝛc.

Simile est regnū celoꝝ homini qui seminauit bonū semen in agro suo Mat. 13. In p̄nti euanḡ. 4. principaliter sūt notanda D ¶ Primū est q̊d per hoīem seminatorem et eius inimicū figuret̄. Scd̄m est q̊d per bonum semen et quid ꝑ zizaniaz designet̄. Terciū est qn̄ vtriusq; seminis messis expectet̄ Quartū ē quis locus zizanis et q̊s locus tritico deputet̄. De p̊o nota q̄ ꝑ hoīem illū qui bonū semen seminauit filiꝰ dei intelligit̄ per inimicū aūt eius dyabolus exprimitur. Vn̄ ⁊ ipse dn̄s rogatu discipuloꝝ suoꝝ p̄ntis euanḡ. parabolam exponens ita dicit Mat. 13. Qui seminat bonū semen est filius hoīs. ager aūt est hic mundus. Inimicus aūt qui zizaniā seminauit est dyabolus. Igit̄ hō iste qui seminat bonū semen est filius hoīs. i. filius v̊ginis ihs xp̄s quē maria virgo ꝯcepit virgo peperit virgo quem genuit adorauit. Inimicus eius est dyabolus qui statim post creationez suā adu̇sus creatorē suū inimicitias erexit. ꝓpterea d̄ de dyabolo. Ysa. 14. Quō cecidisti de celo lucifer q̊ mane oriebaris q̊ dicebas i corde tuo. In celū ascendā sup̄ astra celi exaltabo soliū meū sil̄is ero altissimo. Q̄ dyabolus sit inimicus filii dei satis patent̄ declarauit viz q̄ persuasit iude q̄ dn̄m ac magistꝝ suum iudeis tradere nō vereret̄. ⁊ q̄r hoc ꝓmouit q̄ ihs caperet̄. colaphizaret̄. alapis feriret̄. in crucē suspenderet̄. aceto ⁊ felle potaret̄. lancea transfigeret̄. Hec aūt oīa ihs innocent̄ pacienter ⁊ sapient̄ sustinēs. ꝑ innocentiā pacientiaz ⁊ sapīam suam ac totius humani gn̄is inimicū vicit ac ꝓstrauit ac de p̄tate eiꝰ multoꝝ sc̄toꝝ aīas diu iniuste detentas eripuit. P ¶ De scd̄o nota q̄ per bonū semen boni xp̄iani. ⁊ per zizaniā neq̄ ⁊ mali hoīes figurant̄. Vn̄ ⁊ in expositione huius euanḡ. dn̄s ait Mat. 13. Bonū semen sūt filii regni zizania vero sūt filii neq̄. Igit̄ semē bonū q̊d seminat filiꝰ dei sūt hoīes boni q̊s seminat in agro huiꝰ mdi Tūc v̊o p̊o cepit seminare semē suū cū creauit adam ⁊ euā vt ex eis magna ꝓplꝝ messis oriret̄. Q̊d vidēs dyabolus dei ⁊ hoīm inimicus semē dn̄i pessima

persuasione corrupit. Dñs etiã quotidie bonas seminat aĩas in humana corpa que dyabolus ꝑ pcta corrumpit ⁊ in naturam zizaniorꝫ conuertit. sunt itaqꝫ boni hoĩes bonũ triticum Vnd̃ dr̃ in hodierno euang̃. ꝙ venit inimicus ⁊ seminauit zizania in medio tritici. Et nota ꝙ tria ꝯsiderari pñt in grano tritici. Est em̃ exteriꝰ rubicundũ ⁊ interius candidũ. ⁊ est in vna ꝑte diuisum. sic etiam boni xp̃iani debent esse rubicundi ꝑ dñice passionis recordationẽ Debent etiã esse candidi per castitatis ac munditie ꝯseruationeꝫ Debent nihilominus esse diuisi ꝑ piam compassionem. ꝓpter hec tria dicit Joh̃. in Apoc̃. 7. Vidi turbam magnã quã dinumerare nemo poterat ex omni gente tribu ⁊ ꝓpl̃o et lin. ⁊ stan. añ thoro. ami. sto. al. ⁊ pal. in ma. eorꝫ. Per illã turbaꝫ magnã oẽs electi figurant̃ qui ꝓpter tria triplex premiũ acceperunt. Quia em̃ olim ihm̃ in doloribꝰ crucis intuebant̃. ꝓpterea stant ante thornum vt eum in diuinitatis sue gloria dulciter intueant̃. Et qꝛ olim se candidos ⁊ mundos ꝑ castitatem ꝯseruauer̃t. ꝓpter hoc stolis albis ⁊ candidis sunt amicti. qꝛ etiam olim ad miserias pauperꝫ per piaꝫ cõpassionem cor et manus aperiebant. ꝓpterea modo palmas in manibꝰ eorꝫ portant Fructus em̃ quidã dulcissimus crescit in palma q̃ fructus dattili nuncupat̃. qꝛ igit̃ misericordes olim pauꝑes ꝑ dulces elemosinas refecer̃t. ob hoc ⁊ ipsi dattilos celestiuꝫ palmarꝫ hñtes in manibꝰ stantes coraꝫ agno suauiter reficiunt̃. Nota etiã ꝙ per zizania siue loliũ mali ⁊ neqꝫ hoĩes figurant̃. sic etiam per zizania triticũ premit̃ ⁊ suffocat̃. ita ⁊ mali bonis hoĩbꝰ ꝑ suaꝫ nequitiam sunt infesti in hoc mundo. Sunt em̃ eos corde odientes ore ledentes. ⁊ operibꝰ ꝑsequentes. Vñ pt̃ dicẽ q̃libet bonus hõ. hoc qd̃ d̃ in ps̃. Multi ꝑsequunt̃ me ⁊ tribulant me Hinc etiã dic̃ Apl̃us. 2. ad Thim. 3. Oms̃ qui pie volunt viuẽ in xp̃o ꝑsecutionem pacientur Q ¶ De tercio nota ꝙ messis zizaniorꝫ ⁊ tritici est finis seculi. Vñ etiã ipse dñs exponens istud euangelium ait. Messis est consũmatio seculi. messores aũt angeli sunt. Dñs igit̃ qꝛ patiens est ⁊ misericors. ⁊ quia peccatorꝫ pñiam desiderat ꝓpterea pc̃tores non statim cũ peccant exterminat ꝫ sinit eos crescere vsqꝫ ad messem in malitia. i. quousqꝫ falx mortis nat̃alis eos abscidat Dñs itaqꝫ ꝓpter hoc pc̃toreꝫ expectat vt a malis suis peniteat. Pc̃tor v̄o qꝛ pacienter expectat̃ a dño ꝓpter h̃ de die ĩ diẽ magis ac magis delinq̃t ⁊ peccat. Vñ dic̃ Eccl̃astes. 8. qꝛ non ꝓfertur cito ꝯtra malos sententia absqꝫ vllo timore filii hoĩm ꝑpetrant mala. De quarto vero ꝙ locus ille in quẽ zizania. i. mali ⁊ nequam homines mittent̃ est caminus ignis ardentis. Vnde dñs

in expositione pñtis euangelii sic ait zizania colligunt̃ ⁊ igni cõ
burunt̃. sic erit in ꝯsumatione seculi. mittet filius hoĩs angelos su
os et colligent de regno eius oĩa scandala et eos qui faciũt iniq̃=
tatez ⁊ mittẽt os in caminũ ignis ibi erit fletus ⁊ stridor dentium
Ecce quis est locus impioꝝ. R Per caminũ signat̃ gehen
na ĩ qua sũt tria mala viz. ignis ⁊ fletus ⁊ stridor dentiũ. Ignis
exprimit pene atrocitatem que semꝑ deseuiet in miseros pctores
Fletus demonstrat damni recuꝑabilitatez. hec est em̃ q̃i causa pre
cipua fletus eoꝝ ꝙ nunq̃ recuꝑare poterunt gaudia illa a quibꝰ
exciderẽt. Stridor dentiũ notat odii ĩmanitatez. q̃libet enim alteꝝ
grauiter odiet in inferno. ⁊ ꝓpter hoc dentibꝰ stridebit in ip̃m. et
qualit̃ reꝓmittent̃ in gehennã certe ipse dñs dicit Mat. 13. Col=
ligite primũ zizania ⁊ alligate ea in fasciculos ad ꝯburend̃. ꝓpter
hoc reꝓbi simul alligati mittunt̃ in infernũ. vt qui sil̃es ⁊ pares
fuerunt in malicia. sil̃es etiam ⁊ pares fiant in pena. Vnde glosa
In fasciculos dicit non in vnũ fascem. qꝛ ꝑ modo ꝑuersitatis sue
vnusquisq̃ puniet̃. quẽ etiã locũ debeat hr̃e triticũ dñi dñs ipse
ipse declarans in euangelio ait. Triticũ ꝯgregate in horreũ meum
Per horreum intelligit̃ gl̃iosuz regnum Vñ ipse ihs ait Mat. 13
in fine expositionis pñtis euangelii. Tunc iusti fulgebunt sic̃ sol ĩ
regno pr̃is eoꝝ. In his v̄bis dñs ꝓmittit tria bona tritico suo.
viz incomꝑabilẽ claritatẽ. regiã dig̃tatem. ⁊ suauissimã caritatez
Primũ notat̃ ibi vbi dicit. Tunc iusti fulgebũt. soli quippe nll̃uz
terrenuz lumen comꝑari pt̃. scd̃m notat̃ ibi vbi additur in regno
Quilibet em̃ electus erit rex magne dignitatis. Terciuz notat̃ ibi
vbi subiungit̃ in regno patris eorum. Sicut enim pueri in ꝯspe=
ctu karissimi patris colletant̃. ita etiam electi in sinu dei ꝯgregati
suaniter se adinuicem diligent ⁊ amabũt. Rogate ergo dñm vt
sic bonum semen inueniamus vt in eternam gloriam transferam̃.
Quod nobis prestare dignetur ꝛc.

¶ Dominica septuagesime

¶ Cum sero factum esset dixit dominus vinee ꝓcuratori suo voca
operarios ꝛc. Mat. 20. ¶ Crisostimus inquit. homo paterfami=
lias xp̃us est cui celi ⁊ terra quasi vna est domus. vinea aũt eius
iusticia est in qua diuerse species iusticiaꝝ posite sũt q̃si vites pu=
ta mansuetudo castitas pacientia cetreq̃ virtutes que omnes ge
neraliter iusticie appellant̃. homines aũt vinee cultores ponũtur.
sicut ergo nemo ꝯducit operariũ vt solũ manducet. sic ⁊ nos nõ
sum⁹ ideo vocati a xp̃o vt hic solum oꝑemur ea que ad nr̃m sũt
vsũ sed ⁊ que ad gl̃iaz dei Hec ille. Quid aũt ꝑ sero intelligat̃ dic̃
Remigius. Cum sero. hoc est cum dies totius mundi ad vesperꝝ

ꝯsūmationis inclinata esset dicit dominus noster ihs xp̄us vinee dominus suo procuratori ꝛc

Cum sero factum esset dicit dn̄s vinee ꝓcuratori suo. voca operarios ⁊ redde illis mercedē suaꝫ Mat. 20. Quatuor pn̄t hic notari. Primo q̄d ꝑ sero intelligat̄. Scd̄o q̄d per dn̄m vinee exprimit̄. Tercio q̄s ꝑ ꝓcuratorē pr̄familias accipiat̄ Quarto que sit merces q̄ opariis dat̄ ¶ S ¶ De p̄o nota ꝙ per sero intelligit̄ finis mdi qn̄ q̄libet in qualibet etate mdi laborans mercedē plenā accipiet sui laboris. ꝑ sero etiā intelligit̄ finis vite cuiuslibet hoīs. Mane qui ꝓpe sic̄ dic̄ glo. intellectus nr̄i puericia est. Hora tercia est adolescentia. qꝛ sol iam in altū ascendit Sexta iuuentus cū plenitudo roboris solidat̄. Nona senectus qn̄ sol. i. calor etatis descendit. Vndecima decrepita etas. In oībus aūt p̄dictis horis. i. etatibꝰ quilibet homo inuitat̄ ad opꝰ bonū. Et certe ve hoī illi quē non solum ociosum imo ꝑnitioso opē occupatuꝫ inuenerit hora mortis. vn̄ Ecclesiastes. 9. Quodcunqꝫ pt̄ manus tua facē instanter opare. qꝛ nec opꝰ nec rō nec sapīa erunt apud inferos quo tu ꝓperas. nec opus alicuiꝰ remunerationis. nec rō callide excusacōis. nec scientia manualis defensionis erunt apud inferos quo tu ꝓperas. ¶ T ¶ De scd̄o nota ꝙ per dn̄m vinee exprimit̄ deꝰ pr̄ dn̄s ecc̄ie militantis ac triūphantis. Per vineaꝫ scta ecc̄ia figurat̄. Vn̄ Ysa. 5. Vinea dn̄i exercituū domus isrl̄ est et Ysa. 5. Vinea facta est dilecto meo in cornu filio olei ⁊ sepiuit eā ⁊ lapides elegit ex illa et plantauit vineā electā ⁊ edificauit turrim in medio eius ⁊ torcular extruxit in ea. expectauit vt faceret vuas ⁊ fecit labruscas. Per vineā electā sic̄ testat̄ fidelis aīa in cantico suo ecc̄ia fideliū figurat̄ que facta est dilecto filio olei h̄ est ihu xp̄o qui caste aīe super oīa est dulcis. qui etiaꝫ filius olei id est filius misericordie figurat̄. Facta est inqꝫ ei hec vinea in cornu. i. in eminentia specialis dilectionis. ⁊ sepiuit eā munimīe decem preceptoꝝ ⁊ elegit. i. apportauit ex illa lapides. i. impedim̄ta bonaꝝ opationum ⁊ edificauit in medio eius turrim angelice ꝓtectionis. et extruxit in ea torcular sue passionis. Ecce q̄tuor q̄ a quolibet xp̄iano requirunt̄. Primuꝫ est vt precepta decalogi fideliter custodiat. Scd̄m est vt impedimenta bonoꝝ opm fugiat vtpote ꝯmessatiōes ⁊ ebrietates choreas spectacula inimica etiā et alias seculi voluptates ⁊ vanitates. Terciū vt sp̄ imploret angelicaꝫ ꝓtectionē. Quartū vt iugiter in corde circūferat dominicaꝫ passioneꝫ ꝫ heu multi qui dicunt̄ esse de ecclesia nō faciunt vuas id est opa iusticie ⁊ pietatis. sed potius labruscas. i. opa iniq̄tatis et impietatis V ¶ De tercio nota ꝙ ꝑ ꝓcuratorē pr̄issfamilias

accipit dei filius quez ꝯstituit pater sup oēm hereditatem suā. sic ipe filius testat Mat. 11. Oia inquit mihi tradita sunt a pre meo ⁊ nemo nouit filiū nisi pater. ⁊ nemo nouit prem nisi filiꝰ et cui filius voluerit reuelare. vñ ⁊ philippus dic ad ihm. Joh. 14. dñe ostende nobis prem ⁊ sufficit nobis. q. d. dñe tu habes patrem sub tua potestate quē petimus vt ostendas nobis. Itaqꝫ filiꝰ procuratorē huiꝰ magni prisfamilias qui p tubaz nouissimā sicut dic apls. 1. ad Coꝝ. 15. Vocabit oparios ⁊ reddet illis mercedē suā X ¶ De quarto nota ꝙ merces hec que dabit opariis est denarius sicut ipse prfamilias dicit. Nonne ex denario ꝯuenisti mecuz Et dic glo. ꝙ denarius habet ymaginē regis q̄ pro decez nūmis olim nūcupabat. Per denariū g̊ intelligit diuina ꝯformitas q̄ cōsistit ex decē. Primū ē formosa claritas. Scdm angelica subtilitas Terciū celestis agilitas. Quartū felix impassibilitas. Qntuz dulcꝰ sctoꝝ societas. Sextū ꝯgnitio plena iocūditatis. Septim ardentissimꝰ feruor caritatis. Octauū visio spetiose humaitatis viz ihu xpi. Nonū fruitio suauissime trinitatis. Decimū eternitas inenarrabilis felicitatis. pa q̄tuor notant Mat. 13. Tūc iusti fulgebunt sicut sol in regno pris eoꝝ. In sole em notatur claritas. noctez em abigit ⁊ die illuminat. Item agilitas cū em exiit in orientē in momento apparet in occidente. Item subtilitas. penetrat enim vitꝝ sine sui lesione. Item impassibilitas. a nullo em ledi potest Quintū innuit. Mat. 17. vbi petrus cū vidisset ihm xpm transformatū ⁊ societatē moysi ⁊ helye cū eo. dixit ad dūm. Dñe bonuz est nos hic esse si vis faciamꝰ hic tria tabernacula. tibi vnū. moysi vnū. ⁊ helye vnū. si igit desiderabil erat societas. vbi duo apparuerūt cū xpo q̄ incōprehensibilr dulcis erit illa societas. vbi milia miliū ⁊ decies centena milia electoꝝ cū non minori nūo angeloꝝ aggregabunt i glia cū deo viuo. De sexto. 1. ad Coꝝ. 13 Videmus nūc per specuclm ⁊ in enigmate. tunc aūt facie ad faciē nūc cognosco ex pte. tūc cognoscā sic ⁊ cognitus sū. Ibi sciet homo oia que inter ipm vel aliū quēlibet sunt. oia que extra ipm vel circa ipm sūt. oia que supra ipm sūt. De septimo Ysa. et erit lumen israhel in igne ⁊ factus est in flamma. Nec autoritas sic exponit ꝙ filius dei qui est lumen oim fideliū erit in igne. i. totus erit igne caritatis accensus ⁊ quilibet sctus eius erit in flamma id est inflāmabit ab hoc igne. De octauo dic Bern. plenū prorsus omni suauitate dulcedine est videre hoiem hois conditorem. De nono cantat in quadā seqnētia. Illuc ciues angelici sub hierarchia triplici trine gaudēt ⁊ simplici se monarchie subici mirātur nec deficiūt in illū quē ꝓspiciūt fruunt nec fastidiūt quo frui

¶ De

magis sitiũt. De decimo Mat. 25. dicit. Ibunt hi qui a sinistris regis erunt in supplitiũ eternũ Justi aũt ĩ vitã eternã. p vitã eternam intelligit eternitas felicitatis. Quã nobis dignare prestet ꝛc.

Dominica sexagesime Sermo xxii

¶ Exiit qui seminat seminare semen suũ Luce. 8. Venerabilis Beda inquit. Satorem istũ nullũ aliũ melius q̃ filium dei intelligere possum⁹ qui d̃ sinu patris quo creature nõ erat accessus gradiens venit in mundũ vt testimoniũ phiberet veritati. Quõ autẽ filius dei exiit cũ deitas vbiq̃ sit declarat Criso⁹ dicens. Exiit q̃ vbiq̃ est non localiter sed p amictũ corpis nobis appinquauit. hic xp̃us ihesus seminat semen suũ non alienum. Vnde titus ait. Exiit vt seminaret semen suũ non enim accepit verbũ quasi mutuatũ cũ ipse naturaliter sit verbum diuinũ. non est igitur suum ꝓpriũ semen pauli vel iohis sed habent vnde acceperunt. Xp̃us aũt habet ꝓpriũ semen pferens doctrinã ex sua nat̃a iõ d̃. Exiit ꝛc

Exiit qui seminat semen suũ Luc. 8. Quatuor h̃ occurrũt notanda. Primũ est q̃s sit sator a quo semen seminat̃. Secundũ est quid sit qd̃ seminat̃. Terciũ que sit terra ĩ quã seminat̃. Quartũ q̃s fructus ex hoc semine oriat̃. Nota g̃ q̃ multiplex est sator. ¶ Y ¶ Primus est deus pater. Scd̃us dei filius Tercius bonus homo. Quartus malus homo Quintus dyabolus Sextus est ipsa mors. Et q̃libet hoꝝ habet suũ semen qd̃ seminat in terrã in quã seminat. ⁊ quilibet eoꝝ fructũ sui seminis expectat Primus sator fuit deus pater. qui qñ tempus miserendi aduenit filium suũ vnigenitũ seminauit in virginis vteꝝ. Hec em̃ fuit illa benedicta terra de qua ps̃. benedixisti dñe terrã tuam. vñ ⁊ gabriel archangelus dixit ad illam Lu. 1. Benedicta tu in mulieribus hoc semen id dei filius seminatũ in annũctione ⁊ mortuũ in passione multum fructũ attulit in resurrectione ⁊ ascensione. Johis. 12 Nisi granũ frumenti cadens in terrã. i. in virginem. fuerit mortuũ scz in cruce. ip̃m solum manet. si aũt mortuũ fuerit multuz fructũ affert hoc granum qd̃ e sinu patris ceciderat in vterum virginis in ascensione reuersũ est ad dexteram patris multum fructum referens secum. fructus aũt ille erant fideles anime q̃s de limbo inferin eripuerat. ⁊ secum referens in regalibꝰ sedibꝰ collocauit. Vnde Ysa. 4. In die illa erit germen dñi in magnificentia ⁊ gl̃ia. ⁊ fructus terre id est beate virginis sublimis exaltatio his qui saluati fuerint de israhel ¶ Z ¶ Scd̃us seminat̃ est dei filius xp̃us ih̃us Vñ exiit. glo. de sinu patris in muudũ. semen aũt suuz sicut ipse met testatur est verbũ dei. Hoc aũt perit triplicit̃ viz iuxta viam supra petram. ⁊ inter spinas. per viam intelliguntur chorisatores

saltatores et lusores ad metā cū globis. hi em̄ frequentant vias
⁊ in his perit verbum dei. ꝑ petram que humore caret intelligunt̄
potatores in tabernis. quoꝝ fauces semꝑ siccesū t igne infernali.
inflammate ⁊ in his perit verbum dei. ꝑ spinas accipiunt̄ luxuri-
osi feminaꝝ frequētatores qui pūctiones paciunt̄ luxuriosas. per
spinas etiam notant̄ auari hoīes qui quotidie cupiditatū pūctio
nibꝰ stimulant̄. ⁊ in his verbū dn̄i suffocat̄. Per terram bonaꝫ vt
signant̄ boui xp̄iani in quibꝰ verbum dei vite fructū affert. Et vt
dicit̄ Mat. 13. Facit aliud centesimū aliud sexgesimū aliud tricesi
muꝫ. Vnde etiam dn̄s Mar. 4. Et aliud cecidit in terram bonā
glo. fidelem mentem. ⁊ dabit fructū ascendentez ⁊ crescentem. Et
afferebat vnū. 30. glosa in ꝯiugatis. ⁊ vnum. 60. glo. in vidius
fructu. 30. vidue. de. 60. virgines. de centesimo. ¶ Tercius se-
et vnū. 100. glo. in virginibꝰ. Coniugati igitur gaudebunt de
minator est quilibet bonus hō qui triplex seminat semen. Primū
est opus munditie. Scd̄m opus iusticie. Terciū opus misc̄die. ⁊
certe trium hoꝝ laboꝝ gloriosus erit fructus. De semine mundi
cie. ad Gal. 6. Que seminauerit homo hec ⁊ metet. qm̄ q̄ seminat
in carne sua subaudi voluptatē de carne ⁊ metet corruptionem.
Qui aūt seminat in spū castitatez de spū ⁊ metet vitam eternam.
De semine iusticie. 2. ad Coꝝ. 9. Qui aministrat semen seminanti
augebit incrementa fruguꝫ iusticie nr̄e. Semen aūt iusticie semi-
nari debet ⁊ oꝑe et ore vt sit veritas in ore ⁊ eq̄tas in opere. De
semine misc̄die ad Coꝝ. 9. Qui parce seminat parce et metet. Et
qui seminat in benedictione in benedictione et metet. Itē ad Gal.
6. Bonum facientes non deficiamus. tempe enim suo metemꝰ. nō
deficientes ergo dum tempus oꝑemur bonū ad omnes. maxime
aūt ad domesticos fidei. Domestici fidei sunt veri predicatores. q̄
et ore predicant ⁊ oꝑe et qui iugiter fidem inuiolatā circūferunt
in hospicio cordis sui. circa eos oꝑa misc̄die dn̄t a fidelibꝰ spiritu
alibꝰ exerceri. ¶ Quartus sator est peccator quilibet. Et nota ꝙ
est semen vanitatis ⁊ iniquitatis. Semen vanitatis semināt hūa
ne laudis auidi ⁊ luxuriosi. Semen aūt iniquitatis ꝓiciūt suꝑbi
et auari. De primo. Osee. 8. Ventū seminabunt ⁊ turbinē metēt
De scd̄o Ecclesiastici. 7. Non semines mala in sulcis iniusticie ⁊ n̄
metes ea in septuplū. glosa. in gehenna. Ibidem glo. signat per
fectam vltionē. septenarius em̄ ꝑfectionē signat. Nota g̊ ꝙ fures
et raptores vsurarii ⁊ falsarii iniqui iudices ⁊ iuste cause oꝑpresso
res ⁊ omnes alioꝝ in quocunqꝫ negocio deceptores semināt ini-
quitatis semen ⁊ hi metent vindictaꝫ septiplicez. Prima ē ignis

in clementia. Scda frigoris vehementia. Tercia fames inenarbil Quarta sitis intollerabilis. Quinta morborum seu infirmitatum diuersitas. Sexta fatigationum seu laborum sempiternitas. Septima mortis eternitas. Quintus sator est dyabolus de quo dicit dns Mat. 13 Cum dormirent homines venit inimicus et supseminauit zizania in medio tritici et infra. Inimicus aut qui seminauit ea est dyabolus Igitur libero arbitrio dormiente et defensione rationis non obstante dyabolus in corda hoim vbi deus seminauerit triticum virtutum supseminat zizania viciorum scz. supbie. ire. inuidie. auaricie accidie. gule. luxurie et prauitatis heretice. Et ex istis seminibus reportabit eterna pena gehenne. Offitium etiam satoris habet ipsa mors per quam corpa iustorum hominum reuertunt in puluerem. sed ex pulueribus iterum suscitabunt in gloriam. Vnde. 1. ad Corr. 15. seminatur corpus in corruuptione multiplicis infirmitatis surget in incorruptione eterne et deliciose sanitatis. Seminant in ignobilitate abiecte vilitatis surget in gloria regie dignitatis. seminatur in infirmitate paupertatis surget in virtute opulente felicitatis. seminatur corpus animale per conditionem bestialis necessitatis. surget corpus spirituale per dignitatem angelice peritatis. quod corpus in die iudicii nobis prestare dignetur.

Dominica in quinquagesime Sermo xxiii

Stans aut ihus iussit cecum adduci ad se Luc. 18. Cecum propria autoritate illuminare virtutis est diuine. quia excedit humanam rationem ac humani intellectus potentiam. ideo ceci illuminatio merito inter miracula ihesu est ponenda. Vnde inquit lactantius diuinarum institutionum li. 4. ca. 15. Maximas virtutes cepit operari non prestigiis magicis sed vi ac potestate celesti. que opa tam multa sunt vt vnus liber adimplenda oia satis non sit quocumque iter faciebat egros ac debiles et oim morborum genere laborantes vno verbo vnoque momento reddebat incolumes. Subdit. Claudis vero ac pedum vinco afflictis non modo gradiendi sed etiam currendi dabat facilitatem. Tum quorum ceca lumina in altissimis tenebris erant eorum oculos in pristinum restituebat aspectum. sic etiam hic faciebat. Stans enim ihesus etc.

Stans autem ihesus iussit cecum adduci ad se Luc. 18. In verbis premissis tria sunt notanda. Primum est quo ihesus stare dicat. Scdm per quos cecus ad ihm ducatur. Tercium quis sit cecus qui a domino illuminatur. De primo nota quod stat in cruce et de cruce vocat nos ad se dicens. Can. 6. Reuertere reuertere sunam etc. reuertere per passionis mee recordacionem

reuertere ꝑ amaram ɔtritionez / reuertere ꝑ lacrimosaz ɔfessionem / reuertere ꝑ voluntariā satisfactionem. ꝓuerb. 1. Vocaui renuistis. extendi manū meam ⁊ non fuit qui aspiceret. despexistis om̄e cō silium meū ⁊ increpationes neglexistis. ego in interitu vestro ridebo ⁊ subsanabo cū vobis qđ timebatis aduenerit. De scđo nota ꝙ ꝑ duos cecos quoꝝ quilibet ad ihm ducit. Primꝰ est timor seruilis. scđus est amor filialis. timor timet ne in gehennā mittat. amor sitit vt ad patris dextrā statuat. hi sūt illi duo discipuli q̄s dn̄s misit Math. 21. vt adducerent ei asinā ⁊ pullū eius. ꝑ asinā antiqui pctores. per pullum iuuenes peccatores intelligunt. q̄ꝝ ɔuersionem dn̄s desiderat ⁊ in eis requiescere cupit ¶ B ¶ De tercio nota ꝙ ꝑ cecuz q̄ dn̄o illuminat peccator exprimit. qui indiget vt ꝑ veram fidem illuminet ⁊ ꝑ bonū opus deū imitet. vn̄ et ihus dixit isti ceco. respice fides tua te sauū fecit. ⁊ ɔfestim vidit et sequebat eū magnificans dn̄m. Et nota ꝙ spūalis cecitas ex sex cansis ɔtingit. Prima ɔtingit ꝑ reꝝ cupiditatez. Scđa per gl̄ie siue iactantie fatuitatē. Tercia ꝑ luxurie voluptatē. Quarta ꝑ iracūdie grauitatez. Quinta ꝑ vnam mđi leticiā. Sexta ꝑ stultam suiipsius placentiā. Prima cecitas que ɔtingit ꝑ reꝝ cupiditatē notat in Thobia ca. 2. qui stercore hirundinū excecatus fuit per hirundinē que volatu leuis est ⁊ aerem colit intelligunt viri ɔtemplatiui quoꝝ ɔuersatio in celis est ⁊ certe isti tempalia reputant vt stercora. vnde Apl̄us ad Phil. 3. existimo oīa detrimentum esse ꝓpter eminentem scientiam ihesu xp̄i domini nostri. ꝓpter quam oīa detrimentum feci et arbitror vt stercora. vt ip̄m lucrifaciam ⁊ inueniar in illo subaudi per bonā ɔuersationē. qꝛ beati mortui qui in dn̄o moriunt vt scribit Apoc. 14. Igit per amorez ⁊ cupiditatem bonoꝝ tempaliū multi excecant ne videāt ⁊ ɔcupiscant eternū bonū et certe isti necesse hn̄t vt felle piscis curent sic etiā Thobias ad ɔsiliū raphaelis velle piscis illius q̄ iuniorez thobiaz deuorare voluit illuminatus fuit vtz. Thobie. 12. Per piscem istū intelligit dyabolus humani gn̄is inimicus cuius fel est illa inestimabilis infernalis amaritudo quā impiis ⁊ auaris ī supplitio ꝓpinabit. Job. 2. Panis eius ī vtero illius vertet in fel aspiduz intrinsecus. oīa em̄ que modo pauperibꝰ ꝑ violentiā auferunt in fel amarissimū draconis ɔuersa ⁊ cordibꝰ impioꝝ ⁊ auaroruz principū infusa eos ꝓpetuo cruciabunt. h̄ itaqꝫ felle linire dn̄t per recordationē auari oculos suos ut videant. ⁊ illuminati auaritie renuntient ⁊ ablata restituent. ¶ C ¶ Scđa cecitas q̄ ɔtingit per gl̄ie siue iactantie fatuitatē notat in illo ceco a natiuitate Johānis. 9. q̄s em̄ cecus a natiuitate nisi ille quē vana gl̄a excecat

¶ maxime ille qui de natiuitate sua hoc est de nobilitate gloriat. Et certe stultum ac fatuū est de hmōi gloriari. Unde Boetius in li. de consolatione. Quid genus ¶ proauos pstrepitis si primordia vestra autoremq; deum spectetis nullus degener extat. Et certe tali ceitate pressi necesse habent vt luto ex sputo cōfecto liniant et in natatoriis siloe lauentur ¶ sic videbunt. Quid est terraz per sputum dominicum madefactam oculis supponere nisi considerare se plasmatum ex terra. cui deus per pcīm hominis maledixit. Et quid est se in natatoriis siloe lauare nisi attendere se emundatum ¶ nobilitatuz fonte baptismatis xpi sanguine rubricatis Hoc ēm considerans et attendens illuminatur. ne vel in se vel in suis pentibus glorietur. non baptisant diuites in vino et pauper in aqua

¶ Tercia ceitas que prouenit ex luxurie voluptate. notatur Apoc. 3. Angelo laodicie ecclesie scribe hec dicit amini testis fidel et virus qui est principium creature dei. Vtinam frigidus esses per castitatem aut calidus per caritatem. sed quia tepidus es per luxurie voluptatem incipiam te euomere de ore meo et ideo suadeo tibi vt induaris vestimentis albis et non appareat confusio nuditatis tue et collyria iungc oculos tuos vt videas. Hoc collirium confici debet ex pice et sulphure ex igne ¶ grandine ex serpentibus et bufonibus. Hec enim preparata sunt luxuriosis. vt per ea puniantur. Hoc itaq; preponere debent oculis cordis sui vt luxuriam fugiant ¶ sic videant claritatem dei. Hec etiam ceitas que prouenit ex voluptate luxurie. manifeste notatur in sampsone qui sicut legitur iudicum sexto dormiuit super genua dali de que etiam abrasit eum. Abrasum vero rapuerunt philistim id est demones et excecauerunt eum ¶ E ¶ Quarta ceitas q̄ prouenit ex iracundie gratuite notatur in actibus apostolorz capitulo nono. vbi legitur q̄ saulus spirans ignem minarum et cedis in discipulos domini. ibat furiis infectus ¶ dirum toto corpe virus efflabat vbi sequitur q̄ inuasit eum ceitas et cadens in terram nihil videbat. vbi subiungitur q̄ per impositionem manum ananie visum recepit. Saulus in hoc loco signat iracundos. q̄ vt visum recipiant. necesse habent vt sint anamas quod nomen interpretatur donum gracie ¶ signat mansuetudinem patientie. Dic enim gratiam domini meretur vt manus ei imponatur ¶ F Quinta ceitas contingit per mundi vanam leticiam que multos excecat vsq; ad senectam et senium et hoc notatur in ceco p̄sentē euangelii quem dominus respicere iussit. ¶ sic vidit. Et si necesse est his qui per presentes iheri contine regionis hoc est intestabiles

¶ Tempore

mundi vanitates excecati sunt vt respiciant id est retro aspiciant eternos cruciatus ⁊ luctus qui sequuntur · qui modo saltat et ludit · respicere debet ꝙ cito in feretro portabitur ad sepulcꝝ · sicut patet de filio vidue Luce · 7 · ¶ Et ¶ Sexta cecitas contingit ex stulta suiipsius placentia · Quidam enim homines quia ex sua iusticia nimis presumūt · simetipsis placere incipiunt ⁊ alios quoslibet despiciunt · ⁊ ꝓpter hoc vere coram domino ceci sunt · Istos p̄figurat cecus ille de quo legitur Mar · 8 · vbi sic dicitur · veniunt bethsaida ⁊ adducunt ei cecū et rogabant eū vt illum tangeret et apprehensa ihus manu ceci eduxit eum extra vicū et expuens in oculos eius impositis manibꝫ suis interrogauit eum si aliquid videret ⁊ aspiciens ait · Video hoīes velut arbores ambulantes · Deinde iterꝝ imposuit manus super oculos eius et cepit vidē et restitutus est ita vt clare videret oīa · Bethsaida ꝑm ꝙ dicit glo interliniaris domus vallis interpretat̄ · Ille ergo habitat in bethsaida qui hoc putat ꝙ ad ipsum solum tanq̄m ad vallem sanctitatis omnes gratie confluxerint · Hoc aūt putans decipitur ⁊ vere cecus esse ostenditur · Vnde dicit glosa de isto ceco non videt qd̄ est quod fuit quod erit · Tales sibimetipsis placentes n̄ vident quod sunt · Credunt enim se esse bonos et iustos ⁊ non sunt · Et ponatur ꝙ sint boni ⁊ iusti tamen non vident quod olim fuerūt Fuerunt enim ⁊ ipsi peccatores · Dauid continue vidit qd̄ fuit · ait enim ps̄ · 50 · Peccatum meum coram me est semper · Non vident etiam quod erunt quia licet arbitrentur se esse immunes a peccatis possunt et ipsi fieri peccatores · Cum enim angelus olim peccauerit in celo possunt ⁊ ipsi peccare adhuc existentes in mdo Talibus aūt vt illuminentur et videant · tria sunt necessaria · vt videlicet extra vicum sue mansionis educantur vt oculos eoruꝫ manus domini supponantur et vt etiam a domino conspuantur Tunc extra vicum bethsaide educuntur cum se virtutibꝫ ⁊ bonis operibus pauperes reputant ⁊ mendicos dicentes cum ps̄ · Miserere mei domine quoniā inops ⁊ pauper sum ego · Tunc in oculꝰ eoꝝ manus domini semel et iterꝝ supponunt̄ cum opera xp̄i et sanctoꝝ patꝝ attendunt · Tunc quoqꝫ conspuunt̄ · cū oīa opera sua sordida ⁊ vilia reputant quasi pannū menstruate ꝓpter hoc legit̄ ꝙ iste cecus illuminatus vidit alios hoīes velut arbores ambulantes · glosa · Ideo omnes existimat se supiores se indignū iudicans vt dauid iudicans se indignū vocari hominē · sed canez mortuum et pulicem viuum · Rogate ergo dominum vt sic in p̄senti illuminari mereamur vt in futuro ad aspectū eius admittamur

Item In capite ieiunii Sermo.xxiiii

Conuertimini ad me in toto corde vestro &c. Johel. z. Auicenna. dic. Gustu infirmorum corrupto etiam quod dulce fuerit amarum apparebit. cuius ratio est vt inquit. Theophilus. Lingua amor atque colerico asuefacta humore. amarum estimat quod degustat. Sic etiam spiritualiter est in ipsis peccatoribus quorum gustus anime in tantum est corruptus quod non attendunt dulcedinem eternam. vnde inquit Alanus in dulcedine anime. dulcedo dei qua nihil dulcius creditur amara atque insipida est peccatrici anime. Necesse igitur est vt anima peccatrix ad deum se conuertat. quod cum facit contricio pro peccatis preteritis ei dulcescit. vnde inquit Ambrosius in li. de virginitate. Xpus per gratiam mentem ingressus hominis infinitam confert suauitatem amoris. Vt igitur peccata relinquamus et ad dominum per veram contritionem curramus. hortamur per Hohelem dicentem. conuertimini &c.

Conuertimini ad me in toto corde vestro in ieiunio et fletu et in panictu et scindite corda vestra et non vestimenta vestra. et conuertimini ad dominum deum vestrum quia benignus et misericors est patiens et multe misericordie et prestabilis super malicia. Johel. z. Et nota quod in his verbis premissis primo peccator ex parte domini per prophetiam ad penitentiam vocatur. Secundo ne peccator desperet dominus ex benignitate multiplici commendatur. Primum notatur ibi hec dicit dominus conuertimini ad me &c. Hec autem conuersio vel penitentia in septem consistit que in consequentibus exprimentur. Conuertimini inquam in ieiunio id est per mali operis dimissionem. quia non est ieiunium tantum a cibis sed etiam a malis operibus. Vnde Ysa. 58. Nonne hoc est magis ieiunium quod elegi. Dissolue colligaciones impietatis solue fasciculos deprimentes viz peccatorum. et fletu propter boni operis omissionem. et planctu propter peccati multiplicis commissionem. et scindite corda vestra triplici scissura. contricionis. confessionis. compassionis. et lacrime profluant per contritionem vt peccata reuelentur per confessionem vt miseris pro xpi subueniatur per compassionem et conuertimini ad dominum deum vestrum per operam satisfactionis. Secundum ostenditur ibi. quia benignus est peccatoribus et in gratis multa benefitia largiendo et misericors est temporis ad penitentiam sufficiens concedendo patiens irritatoribus et exacerbato tebus pie parcendo et multe miscendie conuersos ad se misericorditer recipiendo et prestabilis super malicia peccata eis commissa paterne ignoscendo et nunquam deinceps obiciendo. quod nobis &c.

Item de eodem ut supra Sermo.xxv

Conuertimini ad me in toto corde vestro in ieiunio et fletu et planctu Et scindite corda vestra &c. Johelis. z. In istis verbis duo sunt considerandum. Primum est de conuersione peccatorum

ad pñiam. Scdm est de modo ꝯuersionis eoꝝ. Primũ notatur cũ dicit ꝯuertimini ad me. Modus cũ dicit in ieiunio et fletu H Sed in primis sciendum est ꝙ triplex est ꝯuersio. Prima est simplex. secunda per accidens. tercia ꝑ composicõez. Prima est penitentiũ ⁊ veroꝝ religiosoꝝ. scda est ypocritaꝝ siue falsoꝝ religiosoꝝ et carnaliũ ⁊ dissolutoꝝ. tercia est peccatoꝝ. Prima ē bona. secunda est mala. tercia est pessima. Ista vltima est per pctm qñ anima misera derelinquit suũ creatorem dulcissimum et ꝯuertit se ad creaturã. certe ista ꝯuersio fit per pctm mortale. qꝛ dic̃ beatꝰ Augꝰ. Peccatum est couersio ab incõmutabili bono ad cõmutabile bonũ ⁊ qñ anima ꝯuertit se ad creaturas obtenebrat̃ peiorat̃ ⁊ corrumpit̃. Obtenebrat̃ ꝑ suam maliciã qñ malicia eoꝝ excecauit eos Sap̃. 2. Peiorat̃ per bonoꝝ naturaliũ vulnerationez. qꝛ per pctm vulnerat̃ aĩa in rõne in memoria ⁊ in intellectu. Corrũpitur ꝑ bonoꝝ gratuitoꝝ expoliationẽ Vnde Luc. 10. scribitur Homo quidaꝫ descendebat de hierusalẽ in hiericho ⁊ incidit in latrones. i. in demones. qui vulnerauerunt eum in naturalibꝫ ⁊ spoliauerunt eum in gratuitis. Alio modo exponit̃ illud in sermone illo ne eum auertisset saul. Isti in fine auertunt̃ in infernũ. Vnde ps̃. Conuertant̃ peccatores in infernum om̃s gentes que obliuiscuntur deum. Scda est particularis sicut ꝯuertant̃ religiosi dissoluti carnales ⁊ ociosi qui nõ cessant circũire domos sic̃ mulieres de quibꝫ dic̃ aplus. 1. ad Thy. 5. Adolescentiores viduas deuita qꝛ primã fidem irritaꝫ fecer̃t. silr ⁊ ociosi dicunt̃ circũire domos. nõ solũ ociose ꝫ verbose ⁊ curiose loquẽtes q̃ non optet. Isti sunt sil̃es garrule mulieri. de qua d̃ ꝓuerb̃. 7. Mulier garrula vaga inquieta impatiens non valens in domo ꝯsistere pedibꝫ. Isti hñt exterius habitũ religionis sed interius nullã hñt religionem. De istis dicit dñs Jere. 2. Conuerterunt ad me tergũ ⁊ non faciez. ⁊ ideo talibꝫ dicit Jere. 3. Conuertimini ad me filii reuertentes ego sum vir vester ⁊ ideo assumo vos. ⁊ Johel. 2. Conũtimini ad me in toto corde vr̃o non in ꝑte. Tercia ꝯuersio est simplex et bona ⁊ ista est quando omnia nr̃a desideria ⁊ cogitationes ad deũ conuertimus ⁊ eum totis visceribꝫ diligimus. de hac dr̃ Johelis. 2. Conũtimini ad me in to. cor. ve. J ¶ Sed sunt tria que dñt nos mouere ad istã ꝯuersionez. Primuꝫ est aꝓpinquatio mortis vnde Ecclesiastici. 5. Ne tardes conuerti ad dñm et ne differas d̃ die in diem. dicendo cras cras conuertar sicut clamat cornix. sed audi quid sequit̃. Subito veniet ira domini. id est mors. Vere subito veniet ⁊ nescis vbi vel quando. Vnde Bernhardus sic dic̃

Certum est q̄ morieris sed nescis vbi nec q̄n. Vbiq; enim mors expectat te ⁊ si tu es sapiens vbiq; eam expectabis. Et Eccla. 14. dicit. Et mors est testimoniū miseroꝝ quia demonstratum est tibi Istud debemus habere maxime in isto tempe in memoria nr̄a. et ideo cineres hodie ponunt sup capita nostra ⁊ dic̄ sacerdos quilibet. Memento homo q̄ cinis es ⁊ in cinerem reuerteris. Scdm ē ordinacō maxime benignitatis nr̄i creatoris. de qua dr̄ Joēl. 2. Conuertimini ad dñm quia benignus est ⁊ misericors ⁊ patiens et multe misericordie ⁊ prestabilis sup malicia. Et Zach. 1. Conuertimini ad me dicit dñs per p̄phiam et ego conuertar ad vos per misdiam. ⁊ Ysa. 55. Derelinquat impius viam suam et vir iniquus cogitacōes suas ⁊ reuertatur ad dominū ⁊ miserebit eius. q̄m multus est ad ignoscendum. Tertium est recordatio dominice passionis. Vnde in Ysa. 43. dicit dominus. Serue meus Jacob noli timere sed conuertere ad me q; ego redemi te. Et certe n̄ auro non argento sed pretioso sanguine agni immaculati ih̄u x̄pi redempti estis de vana vestra conuersacōe. sic scribit. 1. Pe. 1. Istaz redemptionē debemus semp ad memoriā reducere. Vñ Ecclesiastici. 29. Gratiam fideiussoris tui scz x̄pi ne obliuiscaris. dedit am maz suam p te. Et certe sic dicit beatus Hieronimus. Jhesu bone q̄ntacunq; p̄mat nobis presens tribulatio mala pua patimur si recordamur quid biberit ad patibulū qui nos inuitat ad celuz. d Venite qui laboratis et onerati estis ⁊ ego reficiam vos Mat. 11 Sed ipse conquerit per dauid dicens obliuiom datus sum tanq; mortuus a corde Certe ipsam passionem non debemus obliuiom tradere sed sepe ad memoriam reducere. R Jsta tria ato debent nos ad deum conuertere. dicit ḡ conuertimini ad me qui sine medicina solo sermone sanat omnia. Vnde Ecclesiastici. 43. Me dicina oīm in festinatiōe nebule. et Sap. 16. Nec herba nec malagina sanauit eos. sed sermo tuus dñe qui sanat oīa ps̄. Misit verbum suū et sanauit eos scz peccatores. Item dicit adhuc. Conuertimini ad me qui sū veritas et via ⁊ ideo non poteris deuiare Item conuertimini ad me quia vestra stipendia sum vita eterna. vñ Johis. 14. Ego sum via veritas ⁊ vita. Via in exemplo. veritas in p̄misso. vita in premio. Joh. 17. Hec est vita eterna vt cognoscant te solū deū ⁊ quē misisti ih̄m x̄pm sequit. In toto corde vro scz per amorez. sed sicut dr̄. 1. Reg. 7. Si reuertimini ad deum in toto corde vestro dicit dominus. Auferte de medio vestri balaim et astaroth. Balaim superior interpretatur. et significat superbiaz Astaroth interpretatur presepe. In presepio enim duo sunt.

sunt cibus ⁊ fimus. In cibo notatur gula. in fimo notat luxuria. Isti sunt duo dii alieni quos debem⁹ auferre de cordibus nr̄is scz superbiam gulam ⁊ luxuriam. Si volumus ad deum conuerti in toto corde nostro per dilectionē. qz conuerti ad ip̄m in toto corde nihil aliud est q̄ diligere corde. sicut d̄ Deut. 6. Diliges d̄nm deū tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua. id est dulciter fortiter et ardenter. vt dicit Bern̄. sequit In ieiunio ⁊ in hoc notat satisfactio. De hoc dicit Ysido. Sicut equis frena sūt ponenda ita corda nostra ieiuniis sunt restringenda. qz immundi spūs ieiunio fugant. L Sed sciend est q̄ duplex est ieiuniū. vnū ē corpale et aliud est spūale. Corpale ieiunium est a cibis ⁊ potibus superfluis et deliciis abstinere. Illud ieiunium sic dicit beatus ysidor⁹ macerat corpus sed cor impinguescit. carnem debilitat ⁊ aiam confortat. Isto ieiunio debemus conuerti ad d̄nm. Illud ieiunium multa bona facit. Primum est q̄ suggestionem dyaboli destruit. vñ Judith. 13. d̄. Qz ipsa iudith caput holofernis amputauit. i. suggestionem dyaboli euanuit. Scdm est q̄ lasciuiā carnis domat ⁊ reprimit. Ideo confessores ⁊ predicatores qui tota die sedent iuxta mulieres q̄ sunt sic ignis d̄nt libenter ieiunare. vñ Math̄. 17. Et Mar. 4. et Luc. 4. Hoc genus demonii non eiicitur nisi in ieiunio ⁊ oratione. Dicit beatus Hieronimus q̄ ieiunio sanantur pestes corpis et oratione pestes mentis. Tertium est q̄ penas eternam vitare facit ⁊ ad misericordiam dei facit pcōres preuenire. vnde Jona. 3. dicit. Qz facto ieiunio misertus est dominus. Quartum ē quia intellectum subtilem tribuit. Vnde Daniel et socii eius post ieiuniū ditati sunt super oīs in scientia ⁊ intellectu visionum. vt habet Danielis. 1. Quintū est q̄ ad contemplationem celestiū hoiem ducit. vnde. 3. Regū. 19. dicit q̄ Helyas post ieiunium. 40. diez venit ad montem dei oreb et ibi vidit d̄nm. Vere post ieiuniū venit homo ad montem dei oreb contemplacōis ⁊ ibi reficitur aia fidelis. qz ibi videt deum qui est panis vite eterne. sed certe animal homo scz carnalis non vult illuc venire. quia q̄n homo totus repletus est cibariis delicatis. tunc ascendunt fumositates i cerebro et nō vult nisi tūc dormire sic porcus. ad Cor. 1. Animal homo nō capit que dei sūt. i. q̄ dulcia sunt ⁊ q̄ preciosa ⁊ q̄ gloriosa. Item scdm ieiunium spūale est. ⁊ illud est abstinē a vicis. id ē abstinere illicitis ⁊ ab omi specie mali. vñ Greg. Juuanū caro atterit siue affligit si a prauis voluptatibus mens nō refrenat. ⁊ glo super Mat. 17. dicit q̄ ieiunium generale est nō solūmodo ab escis sed ab oīb vicis et illecebris carnalibus abstinere. aplus. 1. Thess. 5 Abstinete vos ab omni specie mala. sequitur Joh̄l. 2. In fletu ⁊

planctu in hoc notat̄ cordis ɔtritio. M Sz sciendū q̄ q̄nq̄ sunt ꝑ quibꝰ dn̄t penitentes lugere. Primū est de bonis obmissis vn̄ Judicū. 11. d̄ q̄ filia iepte virgamitatē suaz fleuit duobꝰ mensibꝰ. ꝑ virginitatē sterilitas bonoꝝ opeꝝ significat̄ pro qua debz anima fidelis flere. per duos menses significat̄ defectꝰ bone volūtatis et defectus bone opationis in hoīe. Vere pro bonis obmissis debet anima fidelis flere qn̄ videt q̄ tpus suū amisit sine recupatione qn̄ videt q̄ optet mori ⁊ tn̄ nihil boni fecit. vn̄ Ysa. 38. dr̄ q̄ cū ezechias egrotasset ɔuertit se ad parietē ⁊ fleuit ⁊ orauit dn̄m vt elongaret vitā suā videns q̄ pauca bona fecisset. Secundū est ꝑ malis ɔmissis. vn̄ Jere. 6. Accingere cilitio aspergere cinere luctū vnigeniti facito tibi q̄si planctū amaꝝ valde. Luctū ⁊ planctuz debet facere fidelis anima pro ɔmissis. Jaco. 4. Miseri estote ⁊ lugete. glo. memores estote delictoꝝ vestroꝝ ⁊ lugete in animo ꝑ ɔmissis. Terciū est ꝑ pc̄tis alienis. vn̄ Luc. 19. dicit q̄ videns ih̄s ciuitatez ir̄lm fleuit ꝛc. Et Jere. 9. Quis dabit aquam capiti meo ⁊ oculis meis fontez lacrimaꝝ ⁊ plorabo sup̄ interfectos filie ꝓpl̄i mei. Quartū est pro morte Jonathe et saul. i. deuote orōnis. vn̄. 2. Reg. 1. d̄ q̄ dauid planxit planctu huiuscemodi. sup̄ saul ⁊ Jonathan filiū eius ⁊ p̄cepit ut docerent iuda planctū hmōi et ait. Considera israhel pro his qui mortui sunt sup̄ excelsa tua. Saul interpretat̄ petitio ⁊ signat deuotionem que oritur in orōne. Certe sup̄ montem saul ⁊ Jonathe dn̄t filii israhel flere hodie. id est religiosi sup̄ montē deuote orōnis q̄z deuote orōnes mortue sunt in montibꝰ gelboe. id est in abundantia diuitiarum et carnaliū ɔcupiscentiaꝝ. quia gelboe interpretat̄ aceruꝰ pluuiaꝝ ⁊ significat abundantiaz diuitiaꝝ ⁊ carnaliū ɔcupiscentiaꝝ Quintū est ꝑ spūali ⁊ etiam corpali lapidatione ⁊ ꝓphanatione ecclesie dei ⁊ religionis. De hoc h̄etur. i. Machabeo. 4. vbi dicit̄ q̄ filii israhel iudei ascenderunt in montē syon. videruntq̄ ciuitatem desertam id est religionez ⁊ altare ꝓphanatū. i. sacerdotes et portas exustas. id ē prelatos ⁊ in atriis virgulta nata. i. malas personas postoforia dirupta. id est doctores sciderunt vestimenta sua et planxer̄t planctu magno. sequit̄ Johel. 2. Scindite corda vestra. Hic notat̄ ɔfessio que ē nouacula que debet scindē malas cogitationes furta homicidia adulteria ⁊ alia peccata que omnia exeunt de corde. sicut dicitur Mathei decimoquinto. Et certe modo tempus putationis aduenit s̄m quod dicitur. Canticoꝝ secūdo. Ad istam satisfactionem monet nos dominus Jeremie. 4. Circūcidimini viri iuda ⁊ auferte prepucia cordium vestroꝝ scz per confessionem. ¶ Confessio est porta per quaz intrauit anima ad

paradisū·ps̄·Introite portas eius in confessione·sine confessione nō
pñt anime ad miseri cordiā dei puenire post ꝓpetracōez pcti mor
talis si contemnunt confiteri dum pñt copiam sacerdotis habere. Vñ
puerb̄·z8·Qui abscondit scelera sua nō diriget·qui aūt confessus
fuerit ea misericordiā consequet·Rogate ih̄m xp̄m vt faciat nos ita ad
ip̄m conuerti in toto corde nr̄o m ie·et fle·et plan·a ita etiam per
confessionem corda nostra sincere vt post hanc vitam ad miseri-
cordiam eius possumus peruenire·

Item ut supra Sermo.xxvi

Ecce nunc tps acceptabile·z·Cor·6·Tempus acceptabi
le tempus gracie est in quo tempe peccata nostra debemus flere·
ac gr̄am a dño deo humiliter implorare attendentes illud eccles
astes·3·Omnia tempus habent. Est tempus flendi est tps ridē
di·Et venerabilis Beda inquit·Nunc est tempus flendi in futu
ro est tempus ridendi·Tempus inquit flendi pro pcīis contra dei
precepta ꝓpetratis·Vnde dicit sapiens Ecclesiastici·5·Ne tardes
conuerti ad dñm et ne differas de die in diem. subito enim venit
ira eius·Scribitur hoc clare Luce·12·de diviti auaro cui dictum
erat. Stulte ac nocte repetent animā tuam a te que aūt parati cui9
erunt·Nec aduertentes mala deseram9·a ad dñm deū vera con-
tritione conuertamur·quia dicitur nobis. Ecce nunc ꝛc

Ecce nūc tps acceptabile·z·Cor·6·Aplus in verbis
p̄dictis modo bonū tps esse describit·In quibo tria po-
nunt ꝓpter que quilibet homo debet bñ et indilate opari
Primo ꝓpter tempis optunitatez qō notat ibi·tempus accepta-
bile·Secdo ꝓpter optimi tempis breuitatē quod notat ibi·nunc
Tercio ꝓpter vtriusq; aptam cognitionem quod notat ibi·Ecce
Aliquando em̄ aliquis habet aliqua facere a videt q̄ tps opor
tunū a idem tps breue et modicū est·a quando hoc videt et at
tendit si est sapiens non differt opari Nam Est em̄ tps opor-
tunū ad tria que signant tria mō q̄ penitentes facere debent·Est
enim tempus terre nascentibus ad germinandū·id est ad bñ ope
randum infirmis ad meditandum. id est peccata per pñiam ex-
pellendum·vinitoribo ad vineas putandū·i·ad nocuos socios
repellendum. Ista tria debent penitentes modo specialiter facere.
Debent em̄ bona agere·mala deponē·malor̄ consortiū declinare·
Primo enim est tps terre nascentibo ad germinandum·i·nobis
omnibo ad bene faciendū. ps̄. Tempus benefaciendi ꝛc·Sicut em̄
non est radix ita misera vel herba in terra vel planta que non co-
netur pferre folium vel germen vel aliquam viriditatē. Sic nec
homo alicui9 sexus conditionis vel status·qui modo plus soluto

non debeat orare. elemosinas dare et alia opa miscdie. et bona facere Gen. 1. Germinet terra herbam virentez. i. homo terrenus bonam ꝯuersationez que visū alioꝝ ꝯfortet. viroꝝ em̄ ꝯfortat et delectat visum ⁊ ondit radicem interiorē esse viuā Sic em̄ herba que modo non germinat signū est ꝙ mortua est radix. sic qui n̄ germinat opus bonū signū est ꝙ non viuat spūaliter. apoc. Nomen habes ꝙ viuas ⁊ mortuus es. non em̄ inuenio opa tua plena coram deo meo. sit ergo tpus faciendi. sed qꝛ multi bona faciunt modo ⁊ paꝝ sibi ꝓficiūt qꝛ in pctis ea faciunt ideo nō solum sufficit facere bona ꝫ etiā oportet expellere mala. Vinū em̄ bonū in vas non ponit nisi prius a sordibꝰ abluat. ⁊ hoc significat per hoc ꝙ tpus est aptū modo infirmis ad medicandū. id est peccata ꝑ ꝯfessionez ꝯtricōez ⁊ satisfactionē. medicand vt em̄ mali humores ꝑ medicinā ita pcta ꝑ ꝯfessionez ⁊ satisfactionē expellunt. O ¶ Sunt em̄ tria que optet facē accipientez medicinā. Primū ꝙ eā ꝓpter amaritudinē nō dimittat. Scdm ꝙ eam cooptam diglutiat. Tercium ꝙ dietā medici seruet aut teneat. Primo ꝓpter amaritudinē eam accipe nō recuset. qꝛ licet amara tn̄ vtilis ⁊ necessaria. Si em̄ cōfessio licet sit puderosa ꝯtritio angustiosa satisfactio laboriosa. nō tn̄ ꝓpter hoc sūt ꝫ dimittenda. qꝛ sine his nō est aīe sanitas. Ecclesiastici. 38. Altissimus de terra creauit medicinā. bn̄ dicit d terra. Dn̄s em̄ de ipsa terra fecit fossatū cū caro que peccauit se affligit. os quod sollicitauit ipm ꝯfitendo r̄cognoscit cor qd ꝯcupiuit dolet. corpus qd cōmisit punit. ad Ro. 6. Sicut exhibuistis membra vr̄a seruire immunditie ⁊ iniquitati ad iniq̄tatem. ita nunc exhibete membra vr̄a seruire iusticie in sanctificationē ⁊ honorem. p̄terea bene subdit. Ecclesiastici. 38. Et vir prudens nō abhorrebit qꝛ melius est vnā angustiam hr̄e q̄ viginti Vn̄ hn̄s spinam in pede vel telum in corpe libentius vult hr̄e angustiā ad horā vt extrahat q̄ diutius affligat. sic et parū in confessione ꝯfundi ⁊ satisfactione angustiari multū est melius q̄ ī inferno in eternū puniri ⁊ cruciari. Ecclesiastici. 18. An̄ languorem adhibe medicinā. Languor em̄ in inferno erit. qꝛ ibi non poterit quis accipe sanitatē. ¶ Scdm est ꝙ medicinā n̄ masticet ꝫ cooptam nebula transglutiat ne eius amaritudinē sentiēs eaꝫ reiiciat Sic qui vult penitere nō debet pn̄ie ꝯfessionem cogitaē nec penā sed premiū eternū attendere. Nec est nebula pulcra visu ⁊ suauis gustu. Ecclesiastici. 43. Medicina oīm in festinatione nebule.

¶ Terciū est ꝙ diatam medici debet obseruare vt nō vadat ad tabernam pro oculo sanando. Artam dietam tenet quis pro corpe. multo plus pro anima. Ecclesiastici. 38. Da locū medico. Est em̄

tempus qñ egeas eius·glosa·Fac ꝯsilium eius sed quia modicũ fermentum totam massam corrumpit sic̃ scribitur non sufficit bñ facere·mala expellere·nisi malorꝫ consortia euitent̃·qꝛ cito recidiuam pateret̃ et hoc significat̃ ꝑ hoc ꝙ modo est tꝑus ad putandũ vineas·id est malos socios remouendũ Cañ·2· Tempus putationis aduenit. In putatione em̃ inutilis ramus abscindit̃ ne bonum ramũ impediat fructificare sed se habes aliquẽ ꝯsiliarium vel ꝓximum aut socium qui tibi sit occasio ad malum vel boni impedimentũ deuita eũ. De vinea em̃ tua ramos nociuos resecares vl̃ minus te diligis quam vineam vel socios tibi nociuos resecabis Math·18·Si oculus tuꝰ scandalisat te ꝛc̃.Si manus vel pes scandalisat te ꝛc̃·Sed qꝛ multi ad p̃dicta facienda expectant tꝑs ⁊ diẽ ideo dic̃ apl̃us nũc. P Nunc aũt debemus bona facẽ ꝓpter tria·ꝓpter tempis breuitatez·ꝓpter lucri magnitudinẽ·ꝓpter monitorꝫ mltitudinez. Primo g̊ debemus nunc bona facẽ ꝓpter tꝑis breuitatẽ qñ em̃ quis habet aliqua facẽ si magnũ tꝑs habet nõ est mirꝫ si dormit diu sed qñ viator habet viam ire ⁊ parꝫ tempis si sapiens est ⁊ vult venire ad bonũ hospitiũ anteq̃ hostia claudãtur mane arripit iter·Sic si diu victure essemus ⁊ hoc scirem⁹ eo minus esset mirꝫ si aliqui diu in pc̃tis morarent̃ ⁊ bñ facere differrent sed magnã dietam habemus facẽ qꝛ vsq̃ in celũ·3.Reg·19 Grandis em̃ tibi restat via. Et parꝫ tempis qꝛ breues dies hoĩs sunt Job.14.Ideo cito debemus iter arripe·Tunc aũt iter ad celum arripimus cũ pc̃ta relinquẽtes bona facere incipimus·Vnde inquit apl̃us. Hoc itaq̃ dico fratres tꝑus breue est·Et mirꝫ ẽ ꝙ pc̃tores plus sibi longaz vitam ꝓmittunt q̃ bom cũ tñ econuso debeat esse.Si quis habet in orto suo arborem fructificantẽ ⁊ aliã non fructificantem citius abscidit nõ fructificantem· Timẽ g̊ dñt mali quos ꝑ plures annos ꝑmisit deus in hoc mdo expectãs fructum nisi fructificent ꝙ cito extirpent̃·Luce de ficu·Ecce iaz anni tres sũt ꝙ venio q̃rens fructũ in ficulnia hac ⁊ minĩe ĩuenio succide g̊ eam vt quid terrã occupat· qꝛ modicũ tꝑus habemus ⁊ de nobis non sumus securi maxime pc̃tores·ideo cito benefacere nõ differamus.ad Gal̃.6·Dum tꝑus habemus opemur bonuz·sed omnes·Secundo debemus bona facere ꝓpter lucri magnitudinez Libenter enim locant se hoĩes ad opandnm in die lucrali sed certe modo plus lutratur vnꝰ ieiunator elemosinarius boni opator q̃ solebant facẽ quinq̃ qui antiquitus nõ lucrabant̃ nisi bona terrena·Ysa.1·Si volueritis ⁊ audieritis me bona terre commedetis modo bene faciendo lucrat̃ homo vitam eternaz Mat·20· Facta aũt ꝯuentione cũ opariis ex denario diurno·i· vita eterna· dicit

glo. que in centuplū plus valet. ps̄. Melior ē dies vna in atriis tuis sup milia. paꝝ tñ post hoc tempus. i. post mortē lucrabuntur quia tunc claudet̄ ianua regni celestis ut dr̄ Math. 25. vnde Ecclesiastes. 9. Quodcūq; potest manus tua instanter opare. qꝛ nec opus nec ratio est apud inferos quo tu ꝓperas. scꝫ alicuius valoris apud inferos. Item tercio debemus bona facere ꝓpter monitorum multitudinez. Vinea em̄ inculta si non fructificat nō debet sibi imputari. sed qñ magnis expensis colitur si non fructificat culpanda est sic non multū arguendi erant antiqui si non bene fecerunt qꝛ paucos cultores habebant id est monitores. sed modo sunt plures q̄ꝫ vnq̄ꝫ fuerunt. ideo arguendi sūt qui modo non bñ opant̄. Heb. 6. Terra sepe sup se venientez bibens ymbrem ⁊ germinans herbam oportunā illis a quibꝰ colit̄ accipit benedictiōez a deo ꝓferens spinas et tribulos reproba est ⁊ maledictioni ꝓxima qua dicet̄ Mat. 25. Ite maledicti in ignē eternū ꝛc. qꝛ oīs arbor que non facit fructū bonū excidetur. vt habet̄ Mat. 7. cuius ꝯsūmtio in ꝯbustionē veniet. vnde sequit̄ ⁊ in ignē mittetur. Sꝫ quia possent se excusare aliqui ꝑ ignorantiā si nescirent temporis optunitatem. Idem dicit ecce. q. patens est de re presenti.

Dñica prima quadragesime ¶ Sermo. xxvii

¶ Ductus est ihus in desertum a spiritu Mat. 4. A quo spiritu dominus ihus ductus sit in desertū declarat beatus greg9. dicens. Vere ⁊ ꝯuenienter accipit̄ q̄ a spūsancto in desertū ductus credatur vt illuc eū suus spūs duceret vbi hunc ad temptanduꝫ spūs malignus inueniret. Quare ergo dñs ihus post baptismuꝫ desertum intrauerit eleganter declarat. Criso9 dicens. Quisquis p9 baptismū maiores sustines temptacōs nō turberis etem̄ ꝓpter hoc accepisti arma nō vt vaces sed vt p̄lieris. Quia xp̄us ihesus cepit facere ⁊ docere Actuū. 1. Hic ihs ꝓpter nos ductus est ꝛc.

Ductus est ihus in desertū a spiritu Mat. 4. Quatuor hic occurrunt notanda. Primo quis per ihm intelligatur. secundo quid per desertū exprimat̄. Tercio quare ihs in desertū a spiritu ducatur. Quarto quid ꝑ ministeriū angeloꝝ accipiatur ¶ A ¶ De primo nota q̄ ꝑ ihm quilibet xp̄ianus q̄ mēbrum xp̄i est intelligit̄. Sicut em̄ xp̄us in iordane baptisatus fuit et super ip̄m baptisatū spūssantus in specie columbe descendit. ⁊ tercio. 40. diebus et. 40. noctibꝰ ieiunauit. Sic etiam xp̄ianus ministerio sacerdotis ī fonte baptismatis emendat̄. Postq̄ꝫ aūt emūdatus fuerit templū ⁊ habitaculū sanctispūs efficit̄. Vnde et toto tempe vite a viciis et ꝯcupiscentiis hui9 mdi quibꝰ in baptismo renūciauit ieiunare debet. Et bñ ꝑ quadragenariū numeꝝ omne

tempus vite nostre accipit. Per totam em̄ vitā nostram decalogū legis diuine q̄driformiter amplecti debemus ⁊ adimplere viz dilectione, cognitione, locutione, opatione, quē em̄ aliq̄s sincere diligit libenter de eo cogitat ⁊ loquit̄ ⁊ seruit aut obsequit̄ ¶ R

¶ De scdo nota q̄ per desertū mundus iste exprimit̄. Sicut enim in deserto materiali pauca sunt mansueta animalia. id est mansueta sic etiam in mdo isto pauci sunt qui sequant̄ dn̄m cum tn̄ ip̄e manū suam aperiat ⁊ impleat om̄ animal benedictione. Plures em̄ sunt in mdo quos dn̄s de rore celi et d̄ pinguedine terre diuites fecit qui tn̄ eum sicut mansueta animalia non sequunt̄ imo poci9 sicut fere bestie ꝑsequunt̄. Induert̄ enim naturam leonū ꝑ superbiam, vrsoꝝ ꝑ luxuriam, luporꝝ ꝑ auaritiam, ⁊ vulpiuꝫ ꝓ nequitiā ¶ De tercio nota q̄ ideo ih̄us ductus est ꝛc. Sic etiā nos qui sumus membra ih̄u xp̄i ꝓpter hoc expulsi sumus in hanc vallez miserie vt temptemur a demonibꝫ q̄bꝫcū adiutorio septiformis spūs resistere debemus vt resistentes vincamus, ⁊ vincentes gloriose coronemur in celis. Vnde legit̄. Mar. 1. q̄ spūs expulit ih̄m in desertū ⁊ erat ibi. 40. diebus ⁊. 40. noctibꝫ ⁊ temptabat̄ a sathana eratq̄ cū bestiis. Ibi dicit glo. q̄ q̄dragenarius nūs totum tp̄us signat quo membra eius dyabolus temptat. Nota igit̄ q̄ hostes nostri ⁊ temptatores sunt demones quoꝝ officiuꝫ est xp̄ianos ꝑ temptationes exercere. Vnde et Ephe. 6. Non est nobis colluctatio aduersus carnem et sanguinem tm̄ sed aduersus principes ⁊ potestates aduersus mundi rectores tenebraꝝ harum contra spiritalia nequitiem celestibꝫ. Ductor aūt noster et defensor est spiritissanctus cui cōmissi sumus in baptismo. Vnde ad Ro. 8. Quicunq̄ spū dei agunt̄ hi sunt filii dei. ¶ S ¶ Item nota q̄ dyabolus primū adam ꝑ tria vicia supauit. viz ꝑ gulaꝫ, auaritiā, ⁊ superbiam. Per eadem etiā ꝑm adam. i. ih̄m xp̄m temptans superatus est, vnde dicit glo. Nota dyabolum in his vinci in quibꝫ adā vicit q̄ de gula temptauit eū de lingno vetito gustaē rogauit. De vana gloria cū dicit. Eritis sicut dii. De auaritia cū ait. Scientes bonū et malū. Item dicit alia glo. in his tribꝫ. gula. auaricia superbia. oīa vicia sibi federata sunt ꝑempta. In his tribꝫ omnia gn̄a temptationū cōprehendunt̄. Nota igitur q̄ dyabolus temptauit dn̄m per tria que sunt radices ⁊ origo oīm peccatoꝝ. Primo tēptauit eū per gulā dum dixit. Si filius dei es dic vt lapi. isti panes fiant. Fugiamus ⁊ nos itaq̄ gulā ne ꝓsternam̄ ꝑ luxuriam que nascit̄ de gula. Vnde glo. Origen̄. In pugna xp̄i prius agit̄ ꝯtra gulaꝫ ieiunando per quā victus est primus homo. Gula libidines inflāmat, ꝯcupiscentiā nutrit que repugnat legi mentis

Det nisi prius refrenetur frustra ꝯtra alia laborat̄. Et nota ꝙ tria
mala oriunt̄ ex gula. Primū est abhominabilis fornicatio. Scdm
est tumultuosa altricatio. tercium secretorum reuelatio. De primo
nota ꝙ illi homines sodomite qui nimium erant gulosi effecti fue-
runt abhommabilr luxuriosi. Vnde Ezech. 16. Ecce hec fuit iniq̄
tas sodome sororis tue superbia saturitas pāis ⁊ abundātia ⁊ ociū
ipsius ⁊ filiaꝝ eius. Item de primo ⁊ scdo Prouerb. 20. Luxurio
sa res vinū et tumultuosa ebrietas. Quicunq; his delectatur non
erit sapiens. De scdo Prouerb. 23. Cui rixe cui sine causa vulne
ra. nonne his qui ꝯmorantur in vino et student calicibꝰ epotand̄
De tercio ꝓuerb. 31. Nullum secretum vbi regnat ebrietas. Secū
do dyabolus temptauit dn̄m per auaritiam cū ostenderet ei omīa
regna mdi et gloriam eoꝝ ⁊ dixit ei. Hec omnia tibi dabo si ca-
ado me. Et nota ꝙ ꝓpter tria fugienda est auaricia. Per auaritiā
em̄ deus qui est sūmuz bonū amittitur. anima preciosa venditur.
hō ꝓpus dyaboli efficit̄. De primo dn̄s Mat. 6. Nō potestis deo
seruire ⁊ mammone. Item ad Eph. 5. Hoc scitote intelligentes ꝙ
auarus qd̄ est ydoloꝝ seruitus nō habet hereditatē in regno xp̄i
⁊ dei. De scdo Ecclesiastici. 10. Nihil est iniq̄us q̄ꝫ pecuniā amare
hic em̄ aīam suam habet venalem. De tercio dn̄s ipse loquit̄ ad
serpentez Gen̄. 3. Terrā cōmedas omnibꝰ diebꝰ vite tue. Per ter
ram intelligit̄ auarus qui terrā celo ꝓponit ⁊ ꝓpterea ꝓpus efficit̄
vt ab eo semꝑ ꝯmedat̄. Tercio dyabolus dn̄m temptauit ꝑ sup-
biam cū dn̄o ducto sup templi pinaculo dixit. Si filius dei es. mit
te te deorsum Vnde etiā superbia ꝓpter tres causas est fugiēda. Per
hanc em̄ superbi deo odibiles efficiunt̄. per hanc omnia bona opa
dispergunt̄. per hanc om̄s elati in inferni p̄cipitium demergunt̄
De primo Ecclesiastici. 10. Odibilis est corā deo ⁊ hoībus superbia
Quid superbit terra ⁊ cinis De scdo dicit Greg. Qui ceteras v̄tutes
sine humilitate congregat q̄i qui puluerem in vento portat. De
tercio dn̄s Luce. 14. Omnis qui se exaltat humiliabitur. Itē Luc̄
10. Videbam sathanam q̄i fulgur de celo cadentem. Item ibidem
Tu caphauarnaū vsq; ad celū exaltata. vsq; ad infernuz demer-
geris. De q̄rto nota ꝙ ꝑ ministeriuz angeloꝝ accipit̄ gloriosa
remuneratio victoꝝ in qua angeli ministri existent vn̄ d̄ Mat. 4
Item dicit glosa. Sicut in hoc agone milicia nr̄a instruit̄. Item in
Tūc reliquit eū dyabolus ⁊ ecce angeli accesser̄t ⁊ mīstrabāt ei.
obsequio angeloꝝ gloriosa remuneratio edocet̄. Rogate ḡ dn̄m
vt sit imitatione sui det nobis oēm temptationez euincere vt co
ronam glorie angelis ministrantibꝰ assequamur. quod nobis ꝛc.

¶ Tempore

¶ Cum ieunasset ihūs quadraginta diebꝫ ⁊ q̄draginta noctibꝫ postea esuriit Mat. 4. Crisostimus inquit. Sicut per. 40. dies nō esurire non erat hominis sed dei ita esurire aliqñ non dei sed hois erat. Doc tñ non est ignorandum vt dicit Basilius magnus. cristus dñs passionem famis assumpsit nō coactus sed sponte vt p uocaret dyabolū ad duellum. desperauerat em̄ dyabolus temptare eum videns q̄ sine vlla fame tm̄ ieunaret sentiēs vero eius esuriem audatiam sumpsit ⁊ aggressus est saluatorem. Cum autem oīs xp̄i actio nostra sit instructio vt dic̄ Greg. ideo ⁊ nos ieunare debemus q̄ dicat idem Greg9. Ipse auctor hoīm in. 40. diebus nullum omnio cibum sumpsit. nos quoq̄ in q̄ntum possum9 quadragesime tempore carnem nostram per abstinentiaz affligamus Dexp̄o enim dicatur. Cum ꝛc.

Item de eadem Dominica Sermo. xxviii.

Om ieunasset ihūs. 40. diebꝫ ⁊. 40. noctibꝫ postea esurit Mat. 4. In verbis predictis de duobꝫ edocemur. Primo quid sit agendū. Secdo quid sit credendū. Primū notatur ibi Cum ieunasset. glosa q̄ ieunauit exemplū nobis ieunandi dedit. Greg. Omnis xp̄i actio est nr̄a instructio. Secundum scz quid sit credendū notat̄ ibi. 40. diebꝫ ⁊. 40. noctibꝫ. Et notandum q̄ duo credenda sunt de xp̄o scz potentia diuinitatis que notatur ibi. 40. diebꝫ ⁊ quadraginta noctibꝫ. q̄ tm̄ ieunauit diuine potentie fuit. infirmitas nr̄e carnis que notatur ibi. postea esurit glosa. Esuries signum est infirmitatis ⁊ nr̄e humilitatis et sic instruimur in moribꝫ ⁊ in fide. dicat ergo cū ie. 40. diebꝫ ⁊. 40. no. po. esu. Primo edocemur quid sit agendū. ¶ T Notandū q̄ tribꝫ de causis ad ieunandū nos inuitauit. ꝓpter oportunitatem / ꝓpter eruditiones / ꝓpter vtilitatē. Primo ꝓpter oportunitatē. quemebat em̄ fernaē gulā scz ieunando p quā victus fuit primus hō in paradiso. porte em̄ et fenestre per quas solitus est latro intrare claudunt̄ id est loca infirma p que aliqñ patuit aditus aduersariis mununtur p̄s. Operui in ieunio aiam meaz ne hostis inueniat aditū intrandi ad eam. Secdo ꝓpter eruditionez. dic̄ em̄ glosa Jeunat vt temptat̄. ⁊ ideo docet nos vt qui aliqñ bona incipiūt vt ieunium ⁊ cetera huiusmodi statim a dyabolo impugnantur. Vnde Thobie. 12. Bona est oratio cum ieunio et elemosina magis q̄ thesaurus auri condere. bene dicit bona est oratio cum ie. et ele. quia ieunium sine oratione et elemosina non est in tuto loco. Pegrin9 em̄ nō tute vadit solus p talia loca vbi scit eē latrones. demones em̄ impugnāt ieiunantē. vel vt superbiat p vanā gl̄iaz vel vt auaritia incendat vt que sibi subtrahit in bursaz ponat. ⁊

¶ De

ideo bona est oratio cum ieunio que vetat pestes mētis ⁊ 'elemosina pestes cupiditatis ℞ aūt dyabolus impugnat ieunātes patet hic q̄ xp̄m statim post ieunīū impugnauit. Vnde sicut q̄ habet mimicitias et treuge rupte sūt inter ip̄m ⁊ aduersariū eius soliate se custodit · auxilium ab amicis suis querit. Sic et dyabolus treugas habet cū discipulis ⁊ aliquantulam pacem · quasi confederatis suis · sed cū quis peccatum dimittere ⁊ bona facere incipit · tūc rupte sūt treuge et ex tunc pōt se hr̄e p diffidato. vñ Gen · 3 Inimicitias ponā inter te et mulierē tu insidiaberis calcaneo eius · i · si bonū incipiat insidiaberis ne ad finē p̄ducat · calcaneum em̄ finis hois est et significat finez bone opationis ⁊ p̄fectionē ideo debet se bonis operib⁹ munire · orōib⁹ auxiliū sanctor̄ implorarē · ne ex aliqua p̄te ruat in p̄cm. Tercio p̄pter vtilitatē que est aduersarii expulsiuū dei reconciliatiuū · Primo em̄ ē demonis expulsiuū 1° maxime illius q̄ tēptat de luxuria sicut fames que eiicit lupum de silua · Mat. 17. Hoc genus demoniorū non eiicit nisi in orone ⁊ ieiunio · hospes em̄ delicatus non diu morat in hospicio vbi nō recipit iocunde · ymo scienter nō ingredit. Luxuria vero delicata est ⁊ ideo odit hospitem ⁊ societatem ieiunaliū · Luce · 11 · Cum immundus spūs exierit ab hoīe ambulat p diuersa loca querens requiē ⁊ non inuenit · Sicut em̄ pisces in arido cito moriunt sic etiā luxuria in austeritate vite ⁊ ieunio moriē. Psa · 50 · Putrescent pisces sine aqua ⁊ morient in sicco. Therentius Sine cerere ⁊ bacho friget venus. Secūdo est dei reconciliatiuū · qui em̄ aliū offendit si 2° emendā soluit delicti pacem habet · Ieuniū aūt q̄ penale est satisfacit de p̄cto. Ione · 3 · Credidit ninuite dño ⁊ p̄dicauerunt ieunīū · ⁊ postea sequit. Vidit dñs opa eor̄ ꝛc. ⁊ misertus est ꝛc. ¶ ℣ ¶ Et nota q̄ dicit auersi sunt a via sua mala. Ieunium in p̄cīs non placet deo nec ferculū lutosū oblatū p̄ncipi. Ysaie · 58 · Quare ieunauimus ⁊ non aspexisti ꝛc. Rñdet ecce in die ieunii vr̄i inuenit voluntas vr̄a ꝛc · dyabolus nō comedit sed semp ieunat ⁊ a p̄cīs non cessat · ieuna igit sine p̄cīs · vel sicut dyabolus ieunabis. Ysido · qui se a cibis abstinet ⁊ mala agit demones imitat · Melius est abstinere a p̄cīs q̄ a pane ⁊ comedere in · 40 · ieunant a pane ⁊ carnes serpentis comedunt · i · p̄cm. q̄ veneno delectationis aiam occidunt · Luce · 18 · Ieuno bis in sabbato dicebat phariseus qui supbiam et indignationem respectu alior̄ hēbat · vñ iustificatus in domū suam nō descendit · Ysa · 58 · Nolite ieunare sicut ad hunc diē. Et nota q̄ non suffit debili et infirmo dietam mediane p diez et horam suare ⁊ postea cuilibet

se exponere sic in·40·ieiunare ⁊ post pasca peccatis obedire·Vnde dicit salomon. Qui ieiunat in pctis suis ⁊ iterꝫ faciens eadeꝫ quid ꝓficit humiliatio eius· Ideo dñs Osee·2·Sanctificate ieiunium et post sequit ⁊ mittam vobis frumentū ⁊ oleū ⁊ replebimini in eis terra em̄ otiosa spinas ⁊ tribulos ꝓfert laboriose vero exculta fructum bonum sic caro Eccl·20·Qui opat terram suam saturabitur ipam carnem q̄ exactor pessimus hoīs inimicus facit sibi ad libituꝫ subiugari sicut equus lasciu⁹ ⁊ bene p̄bendatus recalcitrat ⁊ dn̄o suo ascendenti ꝯtradicit. Afflictus vero labore ⁊ ieiunio pacifice se habet ⁊ ad libitum dñi sui duci ⁊ onerari ꝑmittit·p̄s· Cū mihi molesti essent scꝫ motus carnales induebar cilicio vt ꝯtra tela aduersarii resisterem humiliabam in ieiunio aīam meam·Quadriga em̄ non onerata facilius ab equo trahit ⁊ nauis leuigata citius a vento et remigio ducit· sic caro ieiunio attenuata in suis actibus expedit·3·regū·19·Helyas ieiunauit·40·diebꝫ ⁊·40·noctibus· ⁊ iuit ad montem dei oreb. Castellanus em̄ affamatus castꝫ tradit ad libitū impugnantis·sic luxuriam affamatus corpus ad libitum hoīs ⁊ rōnis tradit·Luce·15·Luxuriosus qui a pr̄e supbe recessit fame ⁊ ieiunio afflictus ad patrem humiliter est reuersūs. Magna g̊ est humilitas ieiunii q̄ hec facit. Magnum em̄ ꝯmodū infert homini q̄ de domo sua expellit hoīem homicidaꝫ vel latronē ⁊ qui amicum optimū sibi iratū reconciliaret· ⁊ q̄ terram suam sterilem fecundatam sibi faceret· ⁊ iō xp̄s merito suo exemplo ad ieiunium nos vocauit ¶ X ¶ Sequit postea esuriit·Legimus xp̄m tripliciter esuriisse·scꝫ reputacōe·nuncupacōe affectione·Reputatione vt in pauꝑibus. qꝛ quicq̄d pauꝑibꝫ impenditur xp̄o fieri reputat·Mat.25·Esuriui ⁊ dedistis mihi manducare· sequit Quid vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Et ideo non sunt ꝯtemnendi pauperes·Si quis em̄ ita familiaris esset regi ꝙ quicq̄d sibi fieret rex sibi fieri reputaret ⁊ talis ad domū tuam veniret honorifice recipes ⁊ eū non despiceres·Ideo Eccīastici·4·Aniam esurientem ne despexeris·Q·di·ne vilipendas qꝛ pauꝑ est· Sepe em̄ in vili sacco recondit bonum frumentū ⁊ in concha fragili lapis preciosus ⁊ econuerso sub auro fulgenti lignū putridum, sic sub pauꝑe habitu aīa preciosa·Scdo nuncupatiue vt dr̄ in p̄s·si esuriero n̄ dicam tibi ⁊ sequit Nunq̄d manducabo carnes thaurorum·Q·di·Cibꝫ xp̄i non ē nisi ꝯuersio pctoꝝ. Joh·4· Rogabāt discipuli ei⁹ eū vt manducaret Ille aūt dixit·Ego habeo cibum manducare quē vos nescitis·q·d· non q̄ro cibū materialē sed spūalem·s·aīas· ⁊ iō si tu vis xp̄m ad hospiciū cordis inuitare ⁊ gratanter reficere ꝯuersionē tuā ⁊ alioꝝ diligenter studeas ꝓcurare·

Geū·27·Dixit rebecca filio suo ioab affer mihi duos hedos optimos vt faciaz patri tuo ex eis escas quibꝰ libenter vescitur quos cum ꝯmederit benedicat tibi priusq̄ moriat̄· Hedi qui fetent sunt pctores. sed optimi sunt qn̄ in igne ꝯtricionis ⁊ pnīe parati sunt ⁊ sic faciens obtinuit būdictionē Tercio legimꝰ xp̄m etiā esuriisse effectiue salutem scz aīarum· Mar.11· Esuriit ⁊ videns fici arborē secus viam venit ad eā querens fructum et nihil inuenit in ea nisi folia· esuriit scz aīarum salutem ardenter appetiuit. Sicut enim ardenter esuriens nullum genus panis respuit· sic xp̄s nullum iuuenem senem homicidam latronem· Actuū·10· Cum esuriret petrus cecidit sup̄ eum mentis excessus ⁊ vidit celum ap̄tum ⁊ vas qd̄dam vbi erant animalia quadrupedia ⁊ animalia serpentina terre ⁊ volatilia celi. ⁊ facta est vox ad eum dicens· Surge petre accipe quasi nullam differentiam faciendo dn̄s ad modum querentis panem hostiatim stat ad hostium ⁊ pulsat· Apoca·3· Qm̄ multi eum abire ieiunium p̄mittunt· Ps̄· Operui in ieiunio animam meam· Glosa exponit de xp̄o ꝛc̄· Rogate ergo dn̄m karissimi vt sic a viciis ieiunemus ꝛc̄· Quod nobis ꝛc̄

Item ut supra sermo xxix.

Hec est voluntas dei sanctificatio vr̄a·1·ad Thesal̄·4· Si sanctificari cupimus duo nobis necessaria sunt· scz mala relinquere. ⁊ bona agere· vnum enim sine altero non sufficit· Vnde dicit beatꝰ Gregorius. Minus est mala non agere nisi etiam quisq̄ studet bonis operibꝰ insudare· Et psalmo centesimo dicit̄. Declina a malo ⁊ fac bonum. Et Guilhelmus inquit de fide ⁊ legibus· p̄fecte sc̄ts est in quo ⁊ mala mortificata sunt sicut si nunq̄ fuissent in illo virtutes ⁊ dona gratiarum viuunt· cui autem alterutr̄ horum deest· proculdubio perfecte sanctus non est· Ad hanc sanctitatem monz paulus dicens· Hec est ꝛc̄·

Hec est voluntas dei sanctificatio vr̄a·1·ad thesal̄·quarto· olim dauid orabat dicens· doce me facere voluntatez tuā ꝛc̄. ⁊ misericors deus per ap̄los petrum ⁊ paulum ⁊ p̄ semetip̄um docuit nos suam voluntatem. Considera ergo volūtas dei est vt a peccato sanctificemur· vt in bono exercitemur· vt in vtroq̄ ꝯfirmemur· vt in celo glorificemur y Primo enim voluntas dei est vt a pc̄to sanctificemur. Vn̄ hic ad thesal̄·4· Hec est volūtas dei sanctificatio vestra· vt abstineatis vos a fornicatione ꝛc̄. Sanctificatur qui a peccatis mundatur· Munda enim debet esse dilecta sponsa christi. ad Ephe. quinto. Christus dilexit ecclesiam et tradidit semetip̄m pro ea vt illam sanctificaret mundans laua

cro aque ꝛc. Mundat aũt deus aiaꝫ non solum lauacro baptismi primi sed etiam secundi scꝫ lacrimarum. Ysidorus. Lacrime penitẽtis apud deum pro baptismate reputantur sed quid prodest homi si balnearur. ⁊ statim sordidis vestibꝫ induatur. sic quid prodest anime si etiam mundetur ⁊ statim viciosam consuetudinem relabatur. Propter hoc precipitur. Exodi. 19. Vade ad pplm ⁊ sanctifica eos hodie ⁊ cras lauentq; vestimenta sua id est mores suos. Ecclastes. 9. Omni tempore vestimenta tua sint candida. stultus esset qui etiam in ipso balneo sordidas vestes non deponeret. sic est q̃ peccta sua plangit ⁊ non relinquit. Gregorius. Qui fletibꝫ suis vite mundiciam subtrahit ante dei oculos sordidas etiam ipsas lacrimas facit. Secundo voluntas dei est vt in bono exercitemur. 1. Petri. 2. Sic est volũtas dei vt bene facientes obmutescere faciat ꝛc. si ergo bene faciatis voluntatem dei impletis. ymo ex deo nati estis. Vnde. 1. Joh. 3. Omnis qui in deo manet non peccat. ⁊ ois qui peccat non videt eum. ymo nec videbit meternum. Deꝰ em̃ bene facit benefacientibus. Ps̃. Benefac dñe bonis ⁊ rectis corde. Sed attende quid ait petrus obmutescere faciatis. Magna virtꝰ bonorum sanctorum qui nosipsos apud deum crescere ⁊ obmutescere aduersarios et amicos non erubescere faciunt. Augustinus. Qui nos amant querunt quod laudent in nobis. qui aũt oderũt detrahunt nobis. nos aũt in vtroq; iudicio constituti vitam nostram sic custodire debemus ⁊ faciaꝫ vt erubescant de detractoribꝫ laudatores. Sed certe qui modo detractionibus ⁊ contentionibus ⁊ conspirationibus ⁊ aliis puersis locutionibus nolunt in mũdo obmutescere. obmutescent in iudicio. Mat. 22. At ille obmutuit. Tercio voluntas dei est vt in vtroq; confirmemur. scilicet vt a peccato sanctificemur. et in bono exercitemur. Johannis. 6. Hec est voluntas eius qui misit me patris. vt omne quod dedit mihi pater non perdam ex eo. sola perseuerantia facit vt non perdamur. Vnde Mat. 10. ⁊. 24. Qui aũt perseuerauerit vsq; in finẽ hic saluus erit. Bernardus. absq; perseuerantia nec qui pugnat victoriam nec palmam victor consequetur. Illi autem perdunt̃ qui non perseuerando a deo separant̃. Ps̃. Perdidisti omnes qui fornicantur abs te. mihi autem adherere deo bonum est ꝯ fornicant̃ qui derelicto deo vero sponso in mundo luxurianrur. Si ergo non vis perdi adhereas deo voluntatem eius semp ⁊ perseueranter implendo. 1. ad Thessal. 5. Semp qđ bonum est sectamini in inuicem ⁊ m oẽs semp gaudete sine intermissione orate. Hec est em̃ volũtas dei in omnibꝫ nobis in christo iesu. Ysido. Tunc deo placꝫ nra

ꝯuersatio qñ bonũ quod inchoamus fine ꝑseueranti ꝯplemus Et nota ꝙ de triplici voluntate dei p̄dicta dicit̄ ad Ro. 12. Reformamini in nouitate sensus vr̄i vt probetis que sit voluntas dei bona beneplacens ⁊ ꝑfecta. voluntas dei bona est vt a malo sanctificemini. beneplacens vt bonũ opemini. ꝑfecta vt in vtroq; ꝯfirmemini Z ¶ Quarto em̄ volũtas dei est vt in celo glorificemur Joh. 6. Hec est aũt voluntas pr̄is mei q̇ misit me. vt oĩs qui videt filiũ ⁊ credit in eũ habeat vitam eternam. Bñdicit et credit ĩ eum. si aũt scire desideras vtꝝ vere credas in xp̄m. attende qd̄ dr̄ Marci. 16. Signa aũt eos qui in me credunt hec sequent̄. In nomine meo demonia eiicient. linguis loquant̄ nouis serpentes tollent. ⁊ si mortiferꝝ quid biberint non eis nocebit. sup egros manus imponent ⁊ bene habebunt. Demonia sunt pcta q̄ de corpe eiicere debemus. Vnde de maria magdalena eiecta sunt septez demonia. id est ꝑm Grego. vniuersa vicia atq; pcta. Lingue noue sũt verba edificatoria ⁊ bona. Lingue em̄ antiqui fuerunt verba nociua et praua. p̄s. Recedent vetera de ore vr̄o. Serpentes sũt motus seu ꝯcupiscentie sensualitatis. ve ei qui serpenti consentit. qꝛ ꝑadisum perdit vt eua. Serpentes tollimus qñ ꝯcupiscentias restringimus. Mortiferꝝ aũt est qd̄libet scandalũ quelibet iniuria. q̇ non solũ facto sed dicto nobis infert̄. Vñ iacobi. 3. de lingua dr̄ Est em̄ inquietum malũ plena veneno mortifero. Si g̊ accepta iniuria non inflamur ꝑ supbiam. non suffocamur ꝑ inuidiã. non dirumpimur ꝑ iracundiã. tunc vtiq; mortiferꝝ bibimus et nõ nobis nocet. bibe ꝓ xp̄o qd̄ ꝓ te bibit xp̄s. Mat. 20. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum ꝛc. Sed quicq̇d afflictioms terrena ꝓpinat aduersitas leue erit si inspiciamus quid biberit ad crucis patibulũ qui nos inuitat ad celum. Manus imponent. manuum impositiones sunt adiutoria caritatis. remedia pietatis. ex quibꝫ sepe ꝯualescũt. vel qui spũaliter vel corꝑaliter egri sunt. Vides g̊ ꝙ demonia sunt vicia volũtatis. lingue noue sunt verba vtilitat̄ serpentes sunt ꝯcupĩe sensualitatis. mortifera sunt iniurie aduersitatis. manus imponens sunt adiutoria caritatis. Voluntas g̊ dei est vt q̇ sic ꝑ signa p̄dicta credit in filium dei h̄eat vitam eternã. Joh. 10. Oues mee vocem meam audient et ego do eis vitã eternam. Ad quam nos ꝑducat.

Dñica secunda quadragesime. Sermo. xxx

¶ Miserere mei domine fili dauid filia mea male a demonio vexatur. Mathei quindecimo ¶ Mulier prudenter petebat cum christi ihesu misericordiam implorabat. Vnde inq̇t Chrisostim9. Hec mulier chananea inhil aliud nisi misericordiã poscebat. Nec dicit

miserere filie sed miserere mei quia dolor filie dolor est matris. Vnde etiaz de hac muliere inquit Origen. Vidi prudentiam femine non iuit ad hoies seductores. non q̄siuit manes ligaturas sed oīs re = linquēs dyaboli cultus venit ad dn̄m. Prudenter g̃ dixit miſere.

MIserere mei dn̄e fili dauid filia mea male a demonio vexa tur. Mat. 15. Quatuor possunt hit notari. Primo quid p̄ mulierem chananeam intelligat. Scdo quid per filiam eius exprimat. Tertio quare dn̄m filium dauid nominet. Quarto quam miam ab eo exposulet ℟ De primo nota q̄ p̄ mu = lierem chananeam intelligit aia cuiſlibet pc̄oris qui tantū se in malo statu esse recognoscit & ꝓpter hoc dei miam implorat. Dane mulierem chananeam appellat. Mar. 7. syrophenissam. Syroph = nissa interpretat alte uersa mulier. vñ signat aiam ad deum con uerti desiderantem. Chananea etiam interpretat emulatrix & exp mit aiam que dn̄m p̄ pacīam emulat id est sequit. De scdo nota q̄ p̄ filiam mulieris exprimit cuiuslibet aie peccatrius conscientia Et certe q̄mdiu aia est pc̄is subdita male a demonio vexat con = scientia. Et nota q̄ filia id est conscia eox̄ qui in pc̄is male vex = antur p̄ spinosam crimium remocionē. sed si in pc̄is deresserint vexabunt peius & pessime. peius i amara carnis ac aie separacōe. pessime in vermis & ignis seuissima ꝺtricōe. Igitur quelibet pec = catrix aia que filiam id est ꝺsciam suam p̄ aculeum peccatox̄ vex ari sentit a demone per pium saluationis desiderium currere debet post dn̄m eiq̄ debet magno ꝺtricōnis clamore supplicare vt velit conscientiam suam a vexatione demonis liberare ℣ De tertio nota q̄ ideo dn̄m filium dauid appellat. q̄z eum de genere dauid descendisse recognoscit. vnde in p̄s. p̄missum fuerat ei. De fructu ven. tui po. su. se. tuam. Dixerat etiam luce. 1. Gabriel ad mariam. Ecce ꝯcipies & paries filiū & vocabis nomen ei9 ih̃m ꝛc.

C Quarto videndum est quaz miam ab eo exposulet. Et notandum q̄z recognouit euz esse filiū dauid petiuit & vt miserē sui velut dauid quondam saulis fuit misertus q̄n tactu cithare de monium ab eo expulit. Legit. 1. regū. 16. ca. q̄ cum spūs dei rece ssisset a saul. et spūs nequam exagitaret eū. ad ꝺsiliū seruoz saul vocatus fuit dauid qui sciebat psallere in cithara Igitur q̄ncunq̄ spūs malus arripiebat saul dauid tollebat citharam & pcutiebat citharam manu sua & refocillabat saul & leui9 h̄ebat. recedebatq̄ ab eo spūs malus. Nota q̄ mathematici dicunt ꝑm q̄ testatur ma gister in historiis. q̄ quidam demones odiunt & fugiunt armo = niam cithare. Vnde dicit etiam glosa super locum predictum qꝺ refert Boetius philosophum quendaz tactu cithare demonū ab

obsesso corpe depulisse. Igitur notandū est q̄ sicut dauid vocat⁹ fuit vt a saul tactu cithare demoniū expelleret. ita et xp̄us venas ⁊ arterias venerabilis corpis sui extendi ꝑmisit ī ligno crucis vt ab hūano genere imo a quolibet pc̄tore dulci armonia septez verboꝝ que ꝓtulit in cruce septiforme demoniū qd̄ suggerit septem principalia crimina potenter eiiceret. vnde Ysaie. 16. venter me⁹ ad moab quasi cithara sonabat. Moab interpretat̄ de pr̄e vel ex patre. Ergo ꝑ moab vniuersū genus hūanuz vel quilibet homo significat̄ q̄ ex primo patre adam descendit. Et nota quanto fortius corda extendit̄ tanto dulcius resonat sic et xp̄us vsq̄ ad dinumerationē oīm ossium extensus fuit in cruce vt dulcius resonaret. D ¶ Prima igit̄ vox huius cithare fuerūt verba domini Luce. 23. Pater dimitte illis ꝛc. Hec armonia expellit demoniuz ire. Ira em̄ nō dimittit iniuriā ꝫ potius vindictā expetit. Admonet nos igit̄ hec cithara vt omni ire ex corde renunciem⁹ et debitoribꝰ nr̄is dimittamus. vnde mat. 6. Si non dimiseritis hoībus nec pater meus dimittet vobis pc̄ta vr̄a. Scd̄a vox huius cithare fuit verbū dei Luc. 23. Amen dico tibi hodie mecū eris in paradiso. Hec armonia expellit demoniū inuidie. Inuidia enim nulli communicat sua. Vnde docet nos dn̄s per hoc q̄ latroni ꝑadisuz ꝯmunicauit et dedit q̄ inuidiā ab hospicio cordis nr̄i expellam⁹. omnia em̄ bona opa per inuidiā putrefiunt. Prouerb̄. 14. Putredo ossium inuidia. Tercia vox hui⁹ cithare fuerunt verba domini Johannis. 19. Mulier ecce filius tuus. deinde dicit discipulo. ecce mater tua. Hec vox expellit demoniū luxurie. casta em̄ fuit virgo verba audiuit ecce filius tu⁹. castus fuit discipulus cui dictū est ecce mr̄ tua. Sic̄ em̄ infantulus inhabitator est materni vteri. sic etiam xp̄us inhabitator est mūdoꝝ corpoꝝ ⁊ castaꝝ animarū econuerso dyabolus inhabitat in fedis corpibus et animabꝰ immundis. Sicut mater diligit filiū. sic etiam casti ⁊ mundi diligūt xp̄m et semper pre oculis habent corpus suum sanguine cruentatum matrem suam ⁊ dei filius matrem asserit continentium ⁊ castoꝝ. Quarta vox huius cithare habetur Mathei. 27. Hely hely lamazabatoni. hoc est deus deus meus vt quid dereliquisti me. Hec armonia expellit demonium auaricie. Auari enim nummos ⁊ pecuniam siue alia bona colunt pro deo. Vnde et ab apl̄o ydolatre nuncupant̄. Docet igitur nos filius dei per hoc q̄ auxiliuz querit a deo patre non sperare in aceruo diuitiarum. Sed in deo viuo. Non enim bona per auaritiam conquisita possunt subnenire anime in tempore vltime necessitatis ꝫ solus deus pater qui est deus noster per creationem. et deus noster per redemptionem.

Quinta vox huius cithare fuit hoc verbū sitio. Johis. 19. Hec armonia expellit demoniū gule. Gula em̄ semp exardescit siti. ⁊ instigat hoiem ad supfluum potū studet em̄ calicibꝰ epotandū. Dn̄s aūt vt sitim gule extinguat in nobis docet nos sua siti sitire fontem ꝯsolationis eterne de quo q̄ biberit non sitiet in eternū. Sexta vox dominice cithare habet. Joh. 19. Consūmatuz est. ꝑ hanc armoniā expellit demonium accidie que nihil bono fine ꝯsumat sed potius eos qui circa principia in seruitio dei feruentes spū fuerunt. postmodū segnes reddidit ⁊ pigros. Vnde aūt dn̄s accidiam a nobis extrudat ⁊ ad feruorez boni operis nos accendat dicit se bene oīa ꝯsumasse. Septima vox huiꝰ cithare fuer̄t verba que dn̄s clamauit in cruce. Luce. 23. Pater in manus tuas commendo spm̄ meū. Hec armonia excludit demoniū supbie. Dominus em̄ vt doceret nos semp per humilitatē spiritū nr̄m et aīam in manus dn̄i ꝯmendare cū predicta verba prenūciasset inclinato capite emisit spm̄. Superbi em̄ nō subitiūt se manibꝰ dn̄i sed potius erecto collo ꝯtra eum currunt. ip̄mq̄ q̄ntum possunt impugnant. Rogate igitur karissimi dn̄m vt sic a nobis per citharam corporis sui omne demonium expellat. vt tandem spiritu dei repleti in regnum suum recipi mereamur.

Dn̄ica tertia quadragesime. Sermo. xxxi

¶ Cum immundꝰ spūs exierit ab homine ꝛc. Luce. 11. Per istū hoiem de quo xp̄us dn̄s dixit ꝑabolam hanc ad iudeos nō inconuenienter intelligit ꝓplus iudaicus. vnde dicit Cirillus. ꝙ hoc exemplū ad iudeos ꝑtineat Matheus expressit dicens. Sic erit generationi huic pessime. Hinc etiam inquit beatus Amb. Itaq̄ in vno homine totius ꝓpli iudaici comꝑatio est a quo ꝑ legez spūs immudus exierat sed qꝛ in gentibꝰ quoꝝ corda arida prius erāt ⁊ posta per baptismum rore spūssancti humescebant ꝓpter fidem xp̄i requiem dyabolus reperire non potuit. immundis enim spiritibus xp̄us incendium est. Ideo dicit reuertar ꝛc.

Cum immundus spūs exierit ab homine am. ꝑ lo. in aquo querens re. ⁊ nō inue. dicens. Reuertar in do. me. vnde exiui ⁊ tunc va. ⁊ assu. se. ne. se. in ha. ibi. Luce. 11. Quatuor occurrunt hic notanda. Primo quid per immnndū spirituz accipiatur. Scdo quid ꝑ loca inaquosa sumatur. Tercio quid ꝑ domū quā immundus spūs repetit exprimat. Quarto quid per septem nequiores spiritus intelligatur ¶ E ¶ De primo nota ꝙ per immundū spiritum dyabolus significatur. quia ꝓpter hoc immundus dicitur. quia delectatur habitare in immundis corporibus. Vnde sicut in Luca. 8. Legitur demonia ab obsesso homine

¶ De

expulsa per xp̄m intrauerunt porcos qui sunt īmunda animalia. Dicit̄ etiam dyabolus immundus spūs. quia hoīem qui deberet mundū habitaculū esse spūssancti per pcti immunditiā inquinare laborat. Ipse em̄ suggerit hoī superbiaz. iram inuidiaz auaritiam gulam ⁊ luxuriam ꝑ que septem pcta mortalia ⁊ capitalia inquinant̄ corpus ⁊ anima vbi deberet munda esse sedes spūs septiformis. De secundo nota ꝙ per loca inaquosa significant̄ religiosi ⁊ vere penitentes qui bene dicunt̄ inaquosa q̄si nō aquosa. i. arida. Arefaciunt em̄ se per carnis mortificationem ⁊ sunt sicut dic̄ glo. ab omni humore libidinis immunia. Possunt etiā dici inaquosa. id est intus aquosa per lacrimosaz cōpunctionez. Irrigantur em̄ aquis gratiaꝝ sicut virida ligna paradisi. Igitur immundꝰ spiritus id est dyabolus cū ab homine expulsus fuerit vel per baptismalem innocentiam vel per quadragesimalez verā pn̄iaz ambulat per sanctos inaquosos id est minime aquosos. per omnis voluptatis arefactionem. vel inaquosos id est intus vel intime aquosus per salubrem lacrimarum perfusionem. Ambulat inquaz per eos querens requiem id est sicut dicit glosa callide temptans eos explorat si quos ibi sue nequitie gressus figere possit. ⁊ cum non inuenerit receptaculū dicit. reuertar in domū meaz vn̄ exiui

F ¶ Vnde de tercio nota ꝙ domus quā immundus spūs. id est dyabolus repetit̄ ⁊ in quaz reuertit sunt illi a quibꝰ eiectus fuit. in baptismo per collatam sibi virtute baptismatis innocentiam. vel sunt illi a quibꝰ exiuit in q̄dragesimali ieiunio ꝑ pn̄iam. Nec aūt domus id est ꝯscientiam penitentiū licet scopis mundata fuerit vel ab ipsis penitentibꝰ ꝑ sinceram ⁊ mundā confessionem vel a sacerdotibꝰ ꝑ solicitam criminū inquisitionez licet etiaz ornata fuerit a sacerdotibꝰ per bona exempla sanctoꝝ que q̄si cortinas quasdam sacerdotes suis doctrinis in corda penitentiū appenderūt tamen qꝛ immundus spūs sicut dicit̄ Luce. 11. in hodierno euangelio eam vacantē inuenit ab executione satisfactionis q̄ iniuncta fuerit ꝯfitenti vadit ⁊ assumit septem alios spūs nequiores se. et ingressi ꝑ recidiuationem habitant ibi. Modo videndū quid ꝑ septem nequitiores spūs intelligat̄. ¶ Et nota ꝙ hi pn̄t dici septem nequiciores spūs. Primus ē de pcto stulte se iactare qd̄ certe mlti faciunt. Multi nanq; se de hoc iactant ꝙ sero inebriati fuer̄t mlti etiam de hoc gloriant̄ ꝙ talez virginē vel puellaz cognouerunt Multi etiā se de hoc iactant ꝙ sic ⁊ sic responder̄t ꝙ sic illū verberauerunt vel ꝙ sic ⁊ sic luser̄t ⁊ sic de multis aliis Et certe grauiꝰ ⁊ nequiꝰ est de q̄cunq; pcto ꝯmisso se iactare q̄ꝫ illud simpliciter ꝓpetrare. de talibꝰ dicit̄ Prouerb. z. Qui letantur cū malefecerint

et exultant in verbis pessimis de his etiā dicit apl'us ad Phil'.3
Multi ambulāt quos sepe dicebā vobis. Nunc aūt et flens dico
inimicos crucis xp̄i quoꝝ finis interitus quoꝝ deus venter est ⁊
gracia in cōfusione ipsoꝝ. Alia littera habet in pudendis q̄a viz
fortes sūt ad opus fornicationis exercendū. Scd'us est pc̄tm com
missum iuramentis negare sicut faciūt qui aliis tenent̄ in debitis.
Et cū ab eis fuerint debita requisita iurant ꝑ deum ⁊ in reliquiis
sanctoꝝ ꝙ in nullo eis teneant̄. Nequā igit̄ spiritum hn̄t qui res
alioꝝ iniuste detinent. Nequiorē vero spiritū hn̄t qui ꝙ res alio-
rum non habeant vel possideant iurant falso hi em̄ furto ⁊ rapine
ꝑiuriū supaddunt. Tercius est de pc̄to ꝙ ipse ꝯmisit aliū q̄ inno
cens fuerit infamare sic̄ multi faciunt qui pc̄ta que ipsi cōmiserūt
impingunt innocentibꝫ vt sic excusent̄ ab ipsis. Sic fecerūt illi se
nes p̄sbiteri in Daniele qui de crimine adulterii de quo ipsi rei fue
runt susannā innocentez infamauer̄t quam tn̄ dn̄s per sapientiaz
danielis mirabiliter liberauit. vtz Dan̄.13. Nequā igit̄ spiritus ē
pc̄tm qualecunqꝫ ꝯmittere Nequior aūt est de hoc innocentē quē
libet infamare. Quartus est causam pc̄ti in deū recuruare. Iste ne-
quior spūs locutus est ex ore adam et eue in ꝑadiso. Per hoc em̄
ꝙ dixit adam Gen̄.3. Mulier quā dedisti mihi sociaz dedit mihi
⁊ cōmedi. q̄si retorquet culpā pc̄ti sui in deū qui ei dederat mulie
rem. Per hoc etiam ꝙ dixit ua serpens dedit mihi ⁊ commedi ⁊
ipsa quodāmodo pc̄tm suū obliquauit in deū. q.d. Nisi tu serpen
tem creasses ꝑ eū decepta nō fuissem. ⁊ ꝓpterea nō mihi debes im
putaē sed tibi. Sic et hodie multi lingua huiꝰ spūs nequiores lo
quunt̄ ⁊ dicūt. Si deus noluisset ego tale et tale pc̄tm nō fecissez
dicunt etiā si mihi immutabil'r preordinatū non fuisset tale quid
mihi nō accidisset. Spūs igit̄ nequam est peccaē. nequior autez
spūs est culpam pc̄ti q̄si ineuitabile fuerit in deū retorquere Quin
tus est pc̄ti grauedinē annulare. sicut multi faciūt qui simplicem
fornicationē ⁊ lasciuias choreas ⁊ grauē ⁊ in ꝯsuetam exactionez
in subditos suos ⁊ similia q̄si nullū dicūt esse pc̄tm. Et certe pro
leuiori pc̄to id est ꝑ cōmestione vetiti pomi ip̄m dei filiū oꝑtuit
crucifigi. De talibꝫ dicit dn̄s Iere.8. Attende ⁊ auscultaui nemo
qd̄ bonū est loquit̄. Nullus est q̄ agat p̄niam de pc̄tis suis dicēs
Quid feci. q.d. Omnes pc̄ta sua leuia reputant ⁊ ꝓpterea vero do
lore de eis non penitent vt deberent. Spūs ergo neqꝫ est peccata
grauia ꝓpetrare. nequior est ea ꝯtra ꝯscientiaz q̄i nulla sint vel le
uia defensare. Sextus est peccati detestatores impugnaē sic̄ multi
faciunt qui bonos viros qui ī predicationibꝫ suis peccata detestā
tur diunt et impugnant. De quibus dicitur. Sap̄.2. Dixerunt

mpii ut cũuemamus viz iustum qm̃ mutilis est nobis ⁊ otrarius est operibꝫ nostris grauis est etiã nobis ad videndum qm̃ abstinet se a viis nr̃is tanq̃ ab immundiciis ⁊ pefert nouissima iustoz. Spũs itaq̃ neq̃ est pcta cõmittere. nequiꝰ aũt est eos qui otra peccata predicant ⁊ hoies ad uersionem ammonent odiri persequi. Septimus est etiam vt pro se oretur refutare. Multi ita delectant m peccati dulcedine ⁊ ita absoꝛbti sunt a vanitate hui9 mundi q etiã molestum esset eis vt oraret pro eis vt uerterentur ad dñm. ⁊ tales certe dicũt deo recede a nobis quoz fundamenta ⁊ seculi psperitatẽ ac coepis sanitatez fium9 mortis ⁊ eterne damnationis cito subuertat. De istis d̃ i Job. zz. Ffium9 subuertet fundamenta eoruz qui dicebant deo recede a nobis et q̃si mhil posset facẽ omnipotens estimabunt eũ cũ ipse implesset domos eoz bonis ⁊ quoz sententia pcul sit a me. Igit nequaz spũs est peccare sed nequiꝰ est ne a pctis eximat etiam orõnes bonorum refutare. Rogate g̃ dñm ita vt ab his nequoribꝫ spiritibus liberem̃ vt tandez ꝺsoꝛtium angeloz adipisci mereamr̃. qd̃ nob ꝛc

Dñica quarta quadragesime. Sermo. xxxiii

Accepit iħus panes ꝛc. Joħis. 6. In hoc q xp̃s dñs panes accepit benedixit multiplicauit ac turbis apponere pecepit viã largitatis et misedie nobis ostendit. Ipse enim de seipso mquit. Joħis. 14. Ego sum via. Via quam viam si homo sequit̃ non erat. Ideo mquit beatus Aug9. Saluator noster ait estote misericordes sicut pater vester misericors est. quasi dicat saluator cupis esse filius patris mei vis hr̃e hereditatem eius esto misericors. Jo ergo quod xp̃us dñs quondaz per suum pphetam ysaiaz p̃cepit Ysaie. 58. Frange esurienti panem tuũ. Hoc idem ipse hodie implenit quia iħus accepit panes ꝛc.

Accepit iħus panes et cum gratias egisset distribuit discumbentibꝫ Joħ. 6. In presenti euangelio tria sũt hic notanda. Primo quid p quinq̃ milia virorꝫ detur intelligi. Scdo quid per quinq̃ panes ordeaceos ⁊ duos pisces figurẽ. Tercio quid per duodecim cophinos intelligi affirmetur. ¶ De primo nota q per quinq̃ milia virorꝫ quilibet xp̃ianus intelligitur. per piam em̃ animi cõpassionem q̃ntum ad primũ ⁊ per deuotam in deũ affectionem seu dilectionez ⁊ pfectam cogitacõez et p vtilem et mundã locutionez. necnõ ⁊ per bonã ac iustã operationẽ. Quilibet hõ hic quinq̃ milia repñtat sicut em̃ millenari9 ex multiplicatione surgit ⁊ consistit sic etiam multiplex pia compassio. Multiformis etiã est deuota dilectio sic̃r multimoda ẽ sancta cogitatio. ¶ Multiplex est etiam humilis locutio. similiter et

multiformis bona opatio. Et certe p qdlibet pdictoꝝ mille retributiones a dño homo poterit pmereri. Potest enim homo ex pia ꝯpassione mille merita lucrari. similiter ex deuota affectione seu dilectione. similiter ex sancta cogitacõe. similiter ex vtili locutione. similiter ex bona opatione. Et nota q hec quinq milia dicuntur viri fuisse non mulieres. Sicut em̄ viri sunt fortiores ad laborand̄ ita quilibet in quinq pdictis se debet strenue exercere vt p ea retributionem ꝑpetuam mereat̄ H De scdo nota q p illos quinq panes ordeaceos hec quinq figurant̄. viz principalis satisfactio. sancta pdicatio.. mortis recordatio. sanctoꝝ imitatio. ⁊ dominici corpis ⁊ sanguinis pticipatio. Duo pisces sunt spes diuine pietatis. ⁊ dulcedo caritatis. Primus itaq panis q̄ necessari9 est pctori vt p eum resumat vires gr̄e dei. est spūalis satisfactio. De isto pane legit̄ in daniele. vbi dr̄ q abacuc intriuerat panes in alueolo quousq dicto angelico detulit danieli in babilonem q̄ erat in lacu in medio septem leonum. Dañ. vltimo. Et nota q in loco isto p danielem pctor potest intelligi. Per lacum vero babilonicum intelligit̄ ergasculum siue captiuitas hui9 mūdi. Per. 7. vero leones septem principalia pcta figurant̄. viz. supbia. ira. inuidia. accidia. auaritia. gula ⁊ luxuria. a quibꝰ vix pt̄ aliquis esse tutus nisi p diuinam gram custodiat̄. Et nota q sicut panis frangibilis est in frustra. ita ad minus ex quinq ꝯsistit vera pnia. viz ꝯtricõe. ꝯfessione. orõne. carnis maceracõe. ⁊ elemosinaꝝ largitione Scdus panis est sancta pdicatio siue verbum dei. De hoc pane ipse dñs dicit Mat. 4. Scriptum est non in solo pane viuit homo ꝛc. Iste etiam panis diuisibilis est in quatuor frustra. p dei em̄ verbum virtutes ꝯmendant̄ ⁊ vicia reprobant̄ Item p verbū dei supplicia pctoribꝰ ostendunt̄. ⁊ iustis eterna gaudia pmittunt̄ De hoc pane dicit apl's. 2. ad Thi. 3. Oīs scriptura diuinitus inspirata vtilis est ad arguendum. ad corripiendū. ad erudiendum ad docendum. p virtutū ⁊ bonorum operꝝ ꝯmendacõem. ad arguendum p vicioꝝ reprobacõm. ad corripiendū p eterni supplicii pctoribꝰ ostensionem. ad erudiendū p sempiterni gaudii iustis pmissionem I Tercius panis est mortis ⁊ incinerationis recordatio. De isto pane dr̄ in. 3. regū. ca. 19. Cum em̄ dormiret helyas sub vmbra iuniperi excitatus ab angelo. inuenit ad caput suū panem subcinericium ⁊ vas aque. Ad ammonicõem vero angeli panem illū ꝯmedit ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illius. 40. diebus. ⁊. 40. noctibus vsq ad montem oreb. Per iuniperꝝ q̄ spinas habet p foliis ⁊ tñ piicit vmbrā intelligit̄ pungitiui seculi delectacõ Ille igit̄ dormit sub vmbra iunipi q̄ putat q̄etē ⁊ delectacõꝫ

muenire in spinosis gaudiis huius seculi. Huic ergo necesse est. vt excitatus gra dei mueniat panem subcinericiū ⁊ vas aque ad caput suum. in quo est memoria idest vt recogitet se cito in cinerem reuersuꝝ. Considerat etiam ꝙ omnia gaudia huius seculi pertranseunt in ore fluentis aque. ⁊ sic ꝯfortatus hac ꝯsideratione peruenire poterit ad mensam dñi vbi est vera requies. Oreb em̄ interp̄tatur mensa. De hoc etiam pane dr̄. ps̄. 101. Cinerem tanq̄ panē manducabam ꝛc. ¶ Quartus panis est sc̄toꝝ imitatio. Exempla em̄ sanctoꝝ fideliter inspecta mirabiliter ꝯfortant hoīem ꝯtra aduersa ⁊ ꝓspera huius mundi. Accipit etiam hō ab exemplis sanctorum spem venie ⁊ desiderium glorie. Ipsi em̄ fortes erant in aduersis huius mundi sustinendis ⁊ in ꝓsperis pñtis seculi ꝯtemnendis. Ipsi q̄ꝫ vere penitentes vtpote maria magdalena ⁊ multi alii suoꝝ crimmū veniam obtinuerunt. Ipsi nihilominus ad coronam glorie obtinendā fortiter exarserunt. De hoc pane habet̄ Nume. 14. vbi legit̄ ꝙ cū Josue ⁊ Caleph terraꝫ ꝓmissionis explorassent reuerse dixer̄t. Sicut panem ꝓplm terre deuorabimus. Et nota ꝙ sic̄ legit̄ in leuitico. Olim in lege tria genera panū hēbantur. viꝫ panes oleo linite. ⁊ panes in sartagine fixi. Item panes similaginei simpliciter in clibano cocti. Per primos intelligunt̄ apli quos dñs vnxit in pontifices huius mundi. Per scd̄os figurant̄ martires qui fixi fuer̄t in sartagine passionis. Per panes azimos et similagineos intelligunt̄ virgines ⁊ ꝯtinentes quoꝝ studium erat vt essent corpe ⁊ aīa mundi. ¶ Quintus panis est corpis ⁊ sanguinis dñici ꝑticipatio. De hoc pane dicit dñs Joh. 6. Ego sum panis viuus q̄ de celo descendit si quis manducauerit ex hoc pane viuet in eternū. ⁊ panis quem ego dabo caro mea est ꝑ mūdi vita. Ad hunc panem digne sumendū requirit̄ mundicia cordis oris et opis R ¶ Duo pisces sunt spes diuine pietatis et dulcedo caritatis. sicut em̄ piscis semꝑ sursū nitit̄ ita et spes et caritas niti faciunt aīam ad supiora. De tercio nota ꝙ ꝑ. 12. cophinos figurantur. 12. premia seu gaudia q̄ ex p̄dictis panibꝫ ⁊ duobꝫ piscibꝫ reportant̄. Ex pane em̄ pñie colligunt̄ duo cophini. Primus ē baptismalis innocencia scd̄s fructuosa iusticia. Qui em̄ vere penituerit recipiet baptismalē innocenciaꝫ ⁊ venit ante deū cuꝫ multo fructu iusticie ⁊ bonoꝝ operꝝ. Ex pane verbi dei colligunt̄ duo cophini quoꝝ vnus est auditus angelice modulacōis. alt̄ plenitudo cognitionis. Qui em̄ libenter audit verba p̄dicatoꝝ tandem audiet cantū angeloꝝ ⁊ videbit ibi ⁊ ꝯgnoscet omnia que hic audiuit. Ex pane tercio id est memoria incineracōis colligunt̄ duo

ophmi·viz anime glorificatio ⁊ corpis dotatio·qui em̃ se ex me-
moria sue mortis emendauerit et aie ⁊ corporis glorificacōz asse
quetur. Ex quarto pane reportant duo ophmi·vnus ē sancto
rum societas·alter angelorz equalitas·qui em̃ scōs imitatus fu-
erit scīs in celis sociabit et angelis equabit. Ex pane eukaristie
colligunt duo ophmi·vnus est iocūde visionis· alter suauissime
fruitionis·qui em̃ digne nūc sumpserit corpus ⁊ sanguinem ih̄u
xp̄i tunc eū facie ad faciē videbit iocundissime ⁊ fruet etiaz ex eo
suauissime. Ex pisce spei colligit vnus ophmus. i· corona glie·
Qui em̃ se per spem infatigabilr extendit ad supcelestia apprehen-
det coronam glie sempiterne. Ex pisce caritatis colligit vnus o
phmus·id est plena possessio supcelestis curie·qui em̃ verā habu
erit caritatem cū ipsa sit regina mundi per ipsam oīm bonorz do-
mini plenus possessor constituet·Rogate ergo filiaz dei vt sic pa
mbo predictis abari mereamur in terris vt ophmos plenos to-
tius gaudii inueniamus in celis·quod nobis ⁊c·

Dñica quinta quadragesime. Sermo. xxxiii

CAbraam pater vester exultauit ⁊c. Johannis·8·Quam diem
xp̄us dñs designauerit cum dixit·Abraam pater vester ⁊c·declar-
rat bt̄us greg·dicens·Tunc diem dñi Abraam vidit cū in figu
ra summe trinitatis tres angelos hospitio suscepit. Hec aūt figu
ra clare patet Gen̄·18·vt patet inspicienti. Quis aūt dubitat fide
lem patriarchaz Abraam tunc magno fuisse repletum gaudio·
Vnde dicit Aug9·Quale autem gaudiū fuit cordis videntis ver
bum manans splendorem piis mentibo refulgens apud p̄rem et
aliqn̄ in carne ventuz·non de patris gremio recessuz·quasi di-
cat beatus Aug9. Hoc gaudium non valet humana lingua ex-
primere nec intellectus humanus capere·De hoc g̃ gaudio xp̄us
dominus inquit·Abraam ⁊c·

ABraam pater vester exultauit vt videret diē meū·vidit
et gauisus est Johis·8·In verbis premissis tria principa
liter sunt hic notanda·Primo quis sit dies dñi de cuius
visione abraam gratulat·Scdm qn̄ diem istum vidisse credatur·
Tercio quid a nobis qui diē hunc expresse vidimus requiratur.

LPrimo igit notandū est quis sit dies de cuius visione ab
raam gratulat. Et nota q̄ p̄m glosam·abraam in spū vidit diem
incarnationis xp̄i·vidit etiam diem eternitatis eius ⁊ ex hac vi
sione mirabilit exultauit·vnde glo·incertum est an diem tempa
lem qui erat venturus in carne·an diem eternitatis ꝫ vtrūq; ab
raam vidit·vn ineffabile gaudiū illi quanti em̃ est videt verbum

apud patrez ⁊ ꝙ ip̄m caro factū est. Et licet testimonio glose hos dies viderit, dici etiā salua fide potest ꝙ vidit etiā in spū et vero intellectu diem redemptionis diē viz passionis ih̄u xp̄i per quaz redemptū fuit omne genus humanuz. nihil enim nasci ꝓfuit nisi redimi profuisset. Vnde scdo notandū est qn̄ diem domini scz diē redemptionis vidisse credat̄ ⁊ dici potest ꝙ tunc cū nisus fuit proprium filiū immolare. Legit̄ em̄ in Genesi ca. zz. Qz dn̄s ad manifestandam obiam abrae ymo ad ostendendam ipsi passionem ihesu xp̄i precepit ei vt filium suum quē diligebat ysaac in monte moria immolaret. Igitur abraam de nocte consurgens nemini qd̄ facturus erat indicans strauit asinū suum ducens secum duos iuuenes ⁊ filium et iuit iter duoꝝ dieꝝ. tercio die relictis iuuenibus infra cū asino ⁊ acceptis lignis ⁊ igne solus cū filio montez ascendit. Cui cū filius in mortem ꝓpriam ꝯsensisset et pr̄ extracto gladio iaz filiū esset immolaturus clamans angelus inhibuit ei pueꝝ occidere. Et cū postterguz respiceret vidit arietez inter vepres herentem cornibꝰ quē arripiens immolauit. Et tūc dn̄s creditur ei reuelasse redemptionē totius gn̄is humani faciendam ꝑ passionem dilectissimi filii ih̄u xp̄i supra qua redemptiōe vltra q̄ dici potest exultauit. Et nota ꝙ abraam interpretat̄ pater mltaꝝ et subintelligit̄ gentiū ⁊ signat deum pr̄em qui ꝑ creationem pr̄ est totius generis humani. Ysaac interpretat̄ risus vel gaudium et figurat ih̄m xp̄m qui risum fecit matri sue in natiuitate qꝛ ipsa eum peperit absq̄ dolore. Quando etiā natus fuit gaudiū fuit angelis suscitatū. ab angelis etiaz tunc gaudiū fuit pastoribꝰ ymo omni fideli ꝓplo nunciatū. ¶ Nota etiā ꝙ sic̄ tradunt hebrei in monte moria postea a salomone templū factum fuit ⁊ in eodez loco vbi abraam aram erexerat altare fuit ꝯstitutū. Tūc igit̄ verus abraam in montē moriam ascendit immolare filiuz suū qn̄ deus pater iudeis ⁊ gentibꝰ potestatem ꝑmissiue dedit vt filiū suū vnigenitum ih̄m xp̄m in monte caluarie qui erat ꝯterrimus ciuitati hierosolimitane crucifigerent. In hoc aūt ꝙ filius non fuit lesus sed aries immolatus notat̄ ꝙ nō fuit passa diuitas ꝫ anima. ⁊ caro xp̄i que quodamodo inter vepres hesit qꝛ licet nō esset peccatrix tamen videbatur similis carni peccatrici. Vepres enim vel spine signant aculeos peccatoꝝ. signant etiaz punctiones penalitatū in quibꝰ virginis filius ꝑm carnem verissime hesit q̄mdiu in hoc seculo anteq̄ crucifigeret̄ vixit. De tercio nota ꝙ a nobis qui diem passionis ih̄u xp̄i ⁊ redempcōis humane expressius vidimꝰ q̄ viderint pr̄iarche tria specialit̄ requirunt̄. Primū est vt a illis viciis pro quibꝰ diluendis passus est dei filius caueamꝰ. Secundū

est vt ei iugiter gr̄as agam9. Terciū est vt ei etiā vices bonoꝝ
opeꝝ rependam9. N Et nota ꝙ q̄tuor fuerunt pcta adaꝫ
et eue. viz inobedientia qua p̄cepta dei non seruauer̄t. superbia
qua sil̄itudinez dei ꝓperam appecierunt. auaritia qua boni ⁊ mali
scientiā sitierunt. gula qua de fructu vetito gustauerunt. vnd̄ ab
his q̄tuor predictis cauere debemus. qꝛ sunt radices ⁊ originalia
oīm peccatoꝝ. Contra inobedientiā loquit̄ dn̄s Luc. 18. Amen
dico vobis quicunq̄ non acceperit regnū dei sicut puer nō intra-
bit in illud q. d. sic̄ bonus puer obedit pr̄i et mr̄i obedit etiā ma
gistro suo sic quilibet xp̄ianus debet obedire mihi. debet etiā obe
dire plebano suo in oī salutari mandato. alioquin nō intrabit in
regnum meū. Item ꝯtra sup̄biam dicit dn̄s Luce. 14. Omnis qui
se exaltat humiliabit̄ ꝛc. Eadem verba dicit Luc. 18. Legit̄ etiaꝫ
Luce. 10. Qꝛ cum discipuli dixissent. Domine etiā demonia subii
ciunt̄ nobis in nomine tuo. Respondit illis. videbam sathanam
sic̄ fulgur de celo cadentez. q. d. Cauete vobis a vana gl̄ia ne a
gracia ⁊ gloria sicut sathanas excidatis. Contra auaritiā dic̄ Lu
12. Videte ⁊ cauete ab omni auaritia. qꝛ non in abundantia cuius
q̄ vita eius est ab his que possidet. Contra gulam ait. Luce 21
Attendite vobis ne forte grauent̄ corda vestra in crapula ⁊ ebrie
tate ⁊ curis hui9 vite. ⁊ sup̄ueniat in vos repentina dies. Itē gra
cias agere debemus dn̄o ꝑ eo ꝙ nobis sanguinez suū fudit vnde
sacerdos quotidie dicit in missa. Gr̄as agamus dn̄o deo nostro.
et respondet̄ ei dignū ⁊ iustū est. vnd̄ legit̄ Apoc̄. 5. Qꝛ exercit9
celi magnificas gr̄as egit agno qm̄ occisus erat ⁊ redemerat eos
deo in sanguine suo. Tercio requirit̄ a nobis ꝙ filio dei etiam vi
ces bonoꝝ opeꝝ rependamus. qꝛ ꝑ sanguinē suū redempti sum9.
Vnde Pe. in cano. 1. ca. 2. Christus passus est pro nobis vobis
relinquens exemplum vt sequamini vestigia eius Consequamur
vestigia eius si corde ore et opere ⁊ rebus nostris sanguini suo fi-
liter seruiamus. Quod nobis prestare dignetur ꝛc.

Item in die palmaꝝ Sermo. xxxiiii.

Adduxerunt pullū ad ih̄m et imponūt illi ꝛc. Mar. 11. Xp̄s
dn̄s sedens sup̄ asinam ⁊ pullū filiū subiugalis aliquid nobis sig
nificauit. vnde inquit Criso9. Mihi videtur ꝙ nō ꝓpter misteriū
solum super asinam sedit sed et mensurā nobis sapientie tribuēs
demonstrat scꝫ ꝙ non sup̄ equos ferri necesse est. ꝫ sufficit asino
vti ⁊ eo ꝙ necessitatis est esse ꝯtentū. quaē etiaꝫ inquit Aug9. ī
libro de salutaribꝰ documentis. Roga tuos ut in omnibꝰ suis ope
ribus humiliter corā deo agant qꝛ non erit gratuꝫ deo quicquid
homo facit cum superbia ꝙ aūt humiliter fit hoc est ei acceptum.

Humilitas em̄ est sessio et delectabile cubile domini nostri ihu xp̄i qui ait. Sup quē requiescam nisi super humilez ⁊ mansuetū. hoc ostenditur in illo ꝙ discipuli adduxerunt ꝛc.

Adduxerunt pullū ad ih̄m et imposuerunt illi vestimenta sua et sedit super eum. Multi aūt strauerunt vestimenta sua in via. Alii autez frondes cedebant de arboribꝰ ⁊ sternebant in via ⁊ qui preibant et qui sequebantur clamabant dicentes. Osanna bn̄dictus qui ve. in no. do. Mar. 11. In v̄bis premissis sex breuit̄ sunt notanda. Primo q̄ sūt discipuli a quibꝰ pullus in biuio soluit̄. Scd̄o quis sit pullus vel asellus q̄ xp̄o adducit̄. Tercio quis sit ornatus vestimentoꝝ q̄ pullo supponit̄. Quarto que sint vestimenta q̄ in via ꝓsternunt̄. Qn̄to qui sūt frondes qui in via ꝓiiciunt̄. Sexto quid significent laudes q̄ a precedentibus ⁊ subsequentibꝰ ꝓferunt̄ O ¶ De primo nota ꝙ discipuli dn̄i ꝑ quos pullus asine soluit̄. sūt miscd̄ia et veritas. Miscd̄ia que dn̄m vt ꝓ nobis crucifigeret̄ induxit. veritas qua h̄ qd̄ pr̄ibus nr̄is ꝓmiserat ad effectū ꝑduxit. De istis duobꝰ discipulis d̄ in ps̄. Misericordias dn̄i ꝛc. miscd̄ia ⁊ veritas precedent faciē tuā De scd̄o nota ꝙ per asellum siue pullū asine intelligit̄ crucis patitibulū ꝓpter tres rōes. quaꝝ prima est qꝛ asellus portat in humeris suis signū crucis Scd̄a ratio est qꝛ asellus est animal natū ad labores ⁊ ad onera portanda. sic ⁊ crux dn̄i tulit peccata mundi. Vnde dicit aplus ad Coll. 2. ꝙ xp̄us cirographū decreti. i. peccatum ade quod erat ɔtrariū nobis tulit de medio ⁊ afflixit illud cruci. Tercia ratio est ꝙ hoc vocabulū pullus siue asellus sonat infirmitatē siue debilitatē virtus em̄ ⁊ potestas xp̄i quasi infirmata videbat̄ in cruce. Infirmitatē suā siue debilitatē ostendit xp̄us in ps̄. 21. vbi dicit. Deus deꝰ meus respice in me ꝛc. ⁊ infra Ego sum vermis ⁊ nō homo opprobrium hoīm et abiectio plebis. Hic asellus ergo stabat in biuio vt per hoc innueret̄ ꝙ gentiles ⁊ iudei qui diuersis ɔtrariis viis ibant ꝑ sanguinē filii dei ⁊ ꝑ fidem crucis forent redimendi et xp̄o qui est lapis angularis ꝑ crucem essent adunandi. Stabat etiā iste asellus ante ianuā vt per hoc figuraret̄ ꝙ sancta crux esset apertura ianuā regni celestis. Stabat aūt pullus ligatus qꝛ nullus inueniebat̄ in terris adeo innocens et mundus ꝙ ꝑ mortem suā posset saluari geuus humanū. Vnde venerunt duo discipuli dn̄i viz miscd̄ia ⁊ veritas ⁊ soluer̄t hunc pullum id est ostenderunt dei filio reseruatā mortē crucis ⁊ adduxerunt asellū ad ih̄m ⁊ ih̄m ad asellū. quia ꝑ miscd̄iaz et veritatē ihesus inuitatus baiulauit sibi crucē exiens in eū qui dr̄ caluarie

locus sicut testat̄ Joh. 19. P De tercio nota q̄ vestimenta que pullo supponunt̄ anteqū ihus sup eam sedeat. signant fructū redemptionis ⁊ gl̄iam resurrectionis. Vnde dicit apl̄us Heb. 12. Jesus ꝓposito sibi gaudio sustinuit crucem ꝯfusione contempta. Vestimenta igit̄ asello supposita sunt duplex gaudiū qd̄ a cristo anteqū pateretur ꝓpositum fuit et ostensuz. viz gaudium qd̄ erat habiturus ex fructu redemptionis generis humane. ⁊ aliud gaudium qz erat cū gloria resurrecturus ⁊ cū carne qua passus fuerat ad patris dextram reuersurus. Hec igitur gaudia intuens confidenter ascendit in crucem. De quarto nota q̄ vestimenta que a turba prosternunt̄ in via signant corpa nostra. Dicit̄ enim in ps̄ 101. Qz omnes sicut vestimentuz veterascent. Et nota q̄ olim sc̄ti martires ꝓstrauerunt in via xp̄i vestimenta crocinea. qm̄ corpora sua tradiderunt ad supplitia. Crocus nanq̄ sanguinei coloris est Confessores nanq̄ miserunt in via xp̄i vestimenta iacinctina quoniam vigiliis et ieiuniis macerauerunt corpora sua et cor semper eleuatum habebant ad supcelestia. Jacinctus siquidem aerei coloris est. Virgines vero ⁊ ꝯtinentes ꝓstrauerunt in via xp̄i bissina vestimēta. Obtulerunt em̄ corpa sua candida et immaculata filio dei qui est candor lucis eterne. Bissus nanq̄ est quoddaz genus lini candidissimi quod nascitur in egipto. Sic et nos ad imitationem debemus offerre deo pro nobis crucifixo corpora nostra ꝑ martirii desideriuz vel saltem per equanimen tollerantiā infirmitatum. Debemus etiam ea offerre tanq̄ ꝯfessores per carnis maceracōez. ⁊ sicut virgines et ꝯtinentes per castitatis et ꝯtinentie ꝯseruationez. sed heu multi faciūt econuerso. Multi em̄ sunt qui om̄e incomodū carnis fugiunt ⁊ in suis infirmitatibꝫ murmurāt ⁊ blasphemant. Item multi sūt q̄ libencius vadunt ad tabernas vt ibi vacent potationibꝫ q̄ eant ad ecc̄ias vt illic instent orōnibꝫ. Item plurimi sunt qui offerunt corpa sua meretrici ⁊ studēt fornicationi. Nota etiam q̄ vestimenta nostra munda et noua debemus ꝓsternere in via dei. sed aliqui sunt qui corpora sua toto tempe vite sue polluta cum fuerint inueterata et emortua tūc ꝑo volunt ea mitti in viam cristi. Cum enim mortui fuerint et subter eos sternetur tinea ⁊ oprimentum eoꝝ vermes erunt. Tunc primo se in claustris faciunt sepeliri. ꝯtra quod dicit apl̄us ad Ro. 12. Obsecro vos fratres ꝑ misc̄diam dei vt exhibeatis corpa vr̄a hostiā viuentem. sc̄tam deo placentē. Viuentez vt sani ⁊ iuuenes deo seruiatis. sc̄tam vt in bono opere iugiter persistatis. Sanctus em̄ est qui firmus deo placet ⁊ quicq̄d agitis simplici et recta in

tentione faciatis Q De quinto nota q̄ frondes q̄ sternunt̄ in via signant sanctas elemosinas quas quilibet xp̄ianus ab arbore iuste sue hereditatis · vel ab arbore ꝓprii laboris decipē debet et iactare in viam crucifixi. Et nota q̄ verissimū est q̄ quidā horꝝ foendium fuerūt foendes oliuaꝝ quia transitus domini tunc erat per montez oliueti · Oliua vero profert oleum dolores lenificans Vnde per foendes oliuaꝝ signant̄ elemosine que dant̄ ex possessione talis hereditatis que bona ꝯscientia possident̄ · Joh̄es etiaz dicit · 12 · Q̄ cum ramispalmaꝝ ꝓcesserunt oliuam xp̄o · ꝫ palma corticem habet asperam et amaram · Vnde per ramospalmaꝝ exprimunt̄ elemosine que ex iustis laboribꝰ manuū offeruntur. Et nota q̄ quidam offerunt foendes aridos tales viz qui tunc dant elemosinas quando bona sua non possunt diutius possidere. Alii offerunt ramos veneno infectos qui putant redimere aīas suas · talibꝰ elemosinis quas per vsuras ⁊ alias iniquitates ꝯquisierūt · De sexto nota q̄ illi laudes deo obtulerūt p̄cedentes ⁊ subsequētes significant bonos xp̄ianos qui gratias quotidie agunt super omnibus beneficiis exhibitis qui etiam per deuotas orationes satagunt digni inueniri diuinis beneficiis in patria exhibendis. Quod nobis prestare dignetur ꝛc.

In cena domini Sermo.xxxv.

Vos vocatis me magister ⁊ domine ꝛc̄ · Johannis tredecimo · Cum xp̄us dominus seipsum dicat existere magistꝝ ⁊ dominum · tunc est ꝯsiderandum quid ille doctissimus magister informet . de sua enim doctrina scribit̄ Ysa · 28 · Quam docebit scientiam ⁊ quez intelligere faciet auditum · ⁊ subiungit · Ablactatos a lacte auulsos ab vberibꝰ · quasi dicat · Ipse informabit ac docebit eos qui se alienant a terrenis consolationibus · hinc inquit Bern̄ · Inuenisti plane sapientiā si peccata abhorreas · huiꝰ seculi desiderabilia parcipendas eternam vitam toto desiderio concupiscas · hic Hiero. Jhesus non solum magister sed et dominus · vnde et de ipso scribitur · Apoc̄ · 19 · Rex regum ⁊ dominus dominantiū · Ideo preclaē inquit ad apl̄os. Vos vocatis ꝛc̄ ·

Vos vocatis me magister ⁊ domine et bene dicitis sū etem̄ Johannis · 13 · Duo occurrunt hic notanda. Primo quaē Jhesus magister vocatur. Scd̄o quare etiam dominus appelletur. R De primo nota q̄ ideo magister vocat̄ quia

docet nos exemplis ⁊ verbis · vnde dicitur de eo Actuũ. 1. Q̃ cepit facere et docere. Et vt perfectius nos doceat semetipsũ nobis exhibet quasi librũ ad legendum. Hinc est q̃ dicit Apocal. 5. Vidi in dextera sedentis super thronũ librum scriptũ intus et foris ⁊ signatum sigillis septem. Iste liber quẽ vidit ille verax discipul9 est ihesus xp̃us. Ipse em̃ sedet ad dexteram patris super thronum eius. Iste liber scriptus est intus litteris multimode bonitatis · scriptus est etiã foris litteris multiplicis asperitatis · viz flagellis · spinis · clauis · ⁊ lancea. Iste etiã liber ab eterno signatus fuit septẽ sigillis · quia ab initio et ante secula predestinatũ fuit q̃ filium dei oportet pro nobis nasci · crucifigi · mori · sepelire · resurgere · ad celos ascendere · ⁊ inde ad iudicium redire. Iste aũt sigilla successiue fuerunt aperta adhuc septimus aperietur · Et nota q̃ in isto magistro tria principaliter sunt notanda. Primo em̃ exhibet nobis exemplum ammirande humilitatis · Secõ cũ discipulis suis pascha fecit eximie caritatis. Tercio vocat nos vocatione quadriformis vtilitatis · De primo viz de exemplo ammirande humilitatis legitur Johis. 13 · vbi dicitur sic. Surgens ihs a cena ⁊ posuit vestimenta sua · ⁊ cum accepisset lintheũ precinxit se · deinde misit aquã in peluim ⁊ cepit lauare pedes discipulorũ suorũ ⁊ extersit linthẽo quo erat precinctus. Sequit Johannis. 13 · Postq̃ ergo lauit pedes eorũ accepit vestimenta sua ⁊ cum recubuisset iterum dixit eis Scitis q̃d fecerim vobis · Si ergo ego laui vestros pedes dominus et magister · ⁊ vos debetis alter alterius lauare pedes · Exemplũ enim do vobis vt quẽadmodum ego feci vobis ita ⁊ vobis facia tis. Nota igitur ad litteram magnum hic humilitatis exemplum exhibetur · vnde dicit glosa super locum illum sciens quia omnia dedit ei pater in manus · ⁊ qui a deo exiuit ⁊ ad eum vadit · surgit de cena ⁊ posuit vestimenta ẽ. Glosa premisit altitudinẽ suppositurus humilitatẽ vt perfecte commendetur humilitas hoi cũ tam altus sit q̃ sic se humiliauit vt pedes traditoris lauaret · Bonum igitur est vt predictum sequamur humilitatis exemplum. Dicit enim glosa super verbum illud · Exemplum dedi vobis qui ad pedes inclinat humilitas ei in corde exultat · vel si iam est affirmat humilitatis affectus ¶ Nota etiam predicta verba sic potes moraliter exponere. Surgit ihesus a cena id est de sinu ⁊ contemplatione paterna vt nos ad cenam refectionis eterne vocaret et ponit vestimẽta sua viz imortalitatis indumenta factus p nob̃ mortal vt nos stola imortalitatis indueret · ⁊ cũ accepisset linthẽũ precinxit se carnẽ mundã assumens de vgine vt nos ad bellandũ

virtute et gr̄a precingeret. Deu misit aquā in pelum sanguinez preciosum effundens in mundū vt nos ab infectione viciorz mūdaret. ⁊ cepit lauare pedes discipulorz suorz affectus nostros viz purificans vt nos digne ad consortiū dei p̄paremus eo q̄ cū discipulis pascha celebrat caritatis. dicit Luc. zz. Venit dies azimorz in qua necesse erat occidi pascha. ⁊ misit petrz et iohannēi dicens. Euntes parate nobis pascha ⁊ manducem9. at illi dixerunt. vbi vis paremus. ⁊ dixit ad eos. Ecce introeuntibo in ciuitatem occurret vobis homo amphorā aque portans. sequimini eū in domū in quā intrat ⁊ dicetis p̄rifamilias domus. dicit tibi magister. vbi est diuersorz vbi pascha cū discipulis meis manducē ⁊ ipse vobis ostendet cenaculū magnuz stratū et ibi parate T Nota q̄ per pascha intelligitur quotidiana recordatio passionis ihesu xp̄i. quotidie em̄ necesse est vt ore anime manducem9 illuz verz agnū paschalem viz ih̄m xp̄m assum igne passionis in feru siue craticula sancte crucis. Et certe tunc ipse pascha manducat nobiscum qn̄ ei cor nostrum in igne sue passionis assum per martirii desideriuz preponimus ad edendū. Sed nota q̄ petrus ⁊ Johes missi fuer̄t vt pascha p̄pararent q̄s tn̄ hō amphorā aque baiuians introduxit ī domū ad p̄remfamilias apud quē in magno cenaculo strato pascha fuit preparatum. Per petrz qui interpretatur agnoscens intelligit̄ fidei intellectus. Per iohannē qui interpretatur gracia notat̄ operis effectus. Per hominem amphoram aque portantem significatur deuotionis affectus. Deuotio enim lacrimas portat in domū mentis. Per patremfamilias interpretatur spiritus cuiuslibet xp̄iani in cuius cenaculo id est corde quod magnū debet esse p̄ extensionem sanctorz desideriorz ⁊ stratū per sanctarz virtutū ornatum ministerio intellectus ⁊ effectus ductu affectus magister ih̄us pascha facit p̄ sue passionis quotidianam representacōez p̄ quā caritatem in nobis mirabil'r accendit ⁊ confirmat. V De tercio viz q̄ vocat nos vocatione quadriformis vtilitatis habet̄ in Johe. 11. vbi martha dixit sorori sue marie. Magister adest ⁊ vocat te. Per marthā que interpretatur p̄uocans exprimit̄ gratia dei que semp̄ p̄uocat aīam ad ɔuersionem ⁊ ad bonā opationez. Per mariā vero que interpretat̄ dn̄a. intelligit̄ fidelis aīa quā dn̄s ad hoc ɔdidit vt dn̄a esset celi ⁊ terre. Vocat igit̄ magister ih̄us mariā. i. aīam. Primo vt opet̄. vn̄ Can̄. z. Surge p̄pera amica mea colūba mea formosa mea ⁊ veni Jam em̄ hyems transiit imber abiit et recessit. flores apparuer̄t in terra nostra. tempus putationis aduenit. quasi diceret. O aīa que debes esse amica mea p̄ caritatem. columba per simplicitatem

formosa per castitatem. surge a lecto corpis. ꝓpera ⁊ veni vt ope-
ris. Hyems em̄. i. tempus inertie recessit ⁊ tpus putationis h est
tpus laboris aduenit. Scdo vocat eam vt in ipso quasi in quodā
libro meditet̄. vnde Cañ. 2. Surge ꝓpera amica mea sponsa mea
et veni columba mea in foraminibꝰ petre et in cauernis macerie.
ostende mihi faciem tuā. Foramina petre sūt vulnera pedū ⁊ vul
nera manuū dñi. cauerna macerie est hostiuꝫ lateris ihesu xp̄i. In
hec ergo foramina ⁊ in hanc maceriā debet anima se transferre ut
ibi benefitia dñi meditet̄ vt columba Qñqꝫ em̄ anima in hac vita
debet opari qñqꝫ ꝯtemplari. Tercio vocat eam vt coronet̄. vnde
Cañ. 4. Veni de libano sponsa mea veni ꝛc. q. d. O anīa que du-
pliciter es in libano et ꝑ cordis puritatem ⁊ ꝑ corpis castitatē ve
ni ꝑ fidem. veni ꝑ spem. veni per caritatē. coronaberis em̄ corona
glorie ⁊ serto exultationis. Quarto vocat eam vt secum deliciet̄.
vnde Cañ. 5. Veni in ortum meum soror mea sponsa mea messui
mirram meam cum aromatibꝰ meis. ꝯmedi fauuꝫ cum melle meo
bibi vinū meum cū lacte meo. q. d. O anīa que coheres mihi eris
tamq̄ꝫ sis soror que etiā ꝯsors sis regni mei tamq̄ꝫ sis sponsa mea
veni in ortum delitiaꝝ meaꝝ. Messui em̄ mirram meaꝫ cum aro-
matibꝰ meis. id est congregaui illic electos meos qui tamq̄ꝫ mir
ra ꝓpter me dure passi fuer̄t. qui etiam tamq̄ꝫ aromata bonū odo-
rem suoꝝ operꝝ mdo diffuderunt. vbi etiaꝫ ꝯmedo ⁊ ad ꝯmeden
dū exhibeo fauū mee diuinitatis cum melle humanitatis mee. Ibi
etiā bibo cū electis meis vinū exultationis cū lacte materne ꝯsola
cōis. Modo dicend̄ esset quare ihesus dñs appelletur. sed hoc ad
p̄sens prosequi non possumus. Rogate ergo predictū magistruꝫ
pium ih̄m vt sic simus imitatores sue humilitatis ac eximie cari-
tatis vt tandem nos ꝑticeps faciat sue claritatis. quod nobis ꝛc.

Item in die sancto pasche sermo. xxxvi.

Pascha nostrum immolatus est xp̄us ꝛc. 1. Coꝝ. 5. Beatus
Augustinus inquit in hodierno sermone. Nullum maius miracu
lum fecit xp̄us q̄ꝫ hoc quando pro totius mundi salute cum suo oc
ciso corpore surrexit. Pascha hebraica lingua transitus esse d̄ Igit̄
fratres transeamus de viciis ad virtutes. de tempalibꝰ ad eterna.
de caducis ad ꝓpetua. studeamus ergo vt huic sūme festiuitati do
minice resurrectionis intersim⁹. ne ab istis celestis leticie gaudiis
separemur. Nam ideo resurrectionē et alias solennitates colimus
vt in his animus supne patrie beatissimam festiuitatem cogitare

incipiat vbi est plena et ꝑfecta leticia ꝯ audiũ ĩdeficiens ꝙ nullꝰ timor deterret. Ibi datur nobis cernere regem nostꝝ ad pr̃is dextram ꝯsedentez. ipse em̃ est dei filius. ipse mediator dei ⁊ hominũ qui mortuus est ꝓpter delicta nostra ⁊ resurrexit ꝓpter iustificationes nostras. hec ille. Idem xp̃us pascha nostꝝ.

Pascha nostꝝ immolatus est xp̃s. itaq; epulemur in azimis sinceritatis ⁊ veritatis. 1. Corꝝ. 5. X Nota ꝙ ille agnus tipicus quã olim iudei cum azimis ⁊ lactucis agrestibꝰ comedebant pascha vocabat̃. vnde dicũt discipuli ad iesum Math. 26. Vbi vis paremus tibi comedẽ pascha. vñ etiam ihesus ait discipulis suis. Luc. 22. Desiderio desideraui h̃ pascha manducaẽ vobiscũ anteq̃ patiar. Nota etiã ꝙ apl̃us hoc loco pascha appellat ih̃m xp̃m. Ipse em̃ verus est agnus qui abstulit peccata mundi. Ipse est ille agnus quem in figura tũc obtulit iustus abel sanctũ sacrifitiũ immaculatã hostiã. Ipse est agnus de quo dicit Ysa. 53. sicut ouis ad occisionez ducet̃ ⁊ q̃si agnus coraz tondente se obmutescet ⁊ ñ aperiet os suũ. Dicit igit̃ apl̃us. Pascha nr̃m immolatus est xp̃us. itaq; epulemur in azimis sinceritatis et veritatis. q̃ntum ad dulcem affectionẽ ⁊ veritatis quantũ ad bonam opationez. Et nota ꝙ olim ad esũ agni tipici multa requirebant̃ que spũaliter intellecta requirunt̃ etiã a nobis qui verum agnũ ih̃m xp̃m ab origine mdi occisum sacramental̃r manducamus. Primũ est ꝙ mandatũ fuit eis vt sumerẽt agnũ absq; macula masculũ anniculũ. vnde Exod. 12. Erit agnus absq; macula maculus anniculus ꝑ qd̃ innuebat̃ ꝙ non ꝑ feminã aliq̃ sed tm̃ ꝑ ih̃m masculum de immaculata virgine immaculate ꝯceptũ ⁊ natum ⁊ sine omni macula tam originali q̃ actuali existentẽ saluari nos optet. ꝓpterea cũ annus per duodecim menses labat̃ ⁊ mensis dicatur a mene qd̃ est defectus. ꝓpterea agnus ille erat anniculus. qꝛ et xp̃m oportuit suscipere duodecim defectus penalitatum nostraꝝ. Ipse em̃ vere esuriit ⁊ sitiuit. vere frigus patiebat̃ ⁊ estũ vere doluit et mortuus fuit. Scd̃m est ꝙ alienigena non vescebat̃ ex eo. vnde dr̃ Exodi. 12. Hec est religio phase. Omnis alienigena nõ ꝯmedat ex eo. ꝑ hoc innuit̃ ꝙ illi qui per sententiã excõmunicationis q̃si ethnici et publicani sequestrati sunt ab ecc̃ia et a fidelium ꝯsortio non dñt accedere ad ꝯmunionẽ ⁊ ꝑticipacõem sacro sancti corꝑis ih̃u xp̃i. ⁊ si accesserint peccant mortalit̃. Terciuz est ꝙ oportuit eos circũcisos esse q̃ vescebant̃ ex eo. vñ Exod. 12 Si quis circũcisus non fuerit nõ vescet̃ ex eo. ꝑ hoc innuit̃ ꝙ corpus christi sumptu ri circumcidere cor. linguam et manuz debent Cor ab odii ⁊ rancoris veneno. linguam a ꝑiurio ⁊ turpiloquio

manū a malis opibus ⁊ ab immundis tactibꝫ. Quartum q̄ renes accingebant. vñ Exod. 12. Renes vestros accingetis. per hoc intelligit q̄ corpus dñi sumpturi renes suos in quibꝫ est seminarium luxurie debent accingere angulo castitatis. Hunc aūt angulū ostendere debemus ex fune quo dñs ligatus fuit ad columpnaꝫ. vñ Job 12. Baltheū regū dissoluit ⁊ p̄cingit fune renes eoꝝ. Per baltheum intelligit iactantia corpalis fortitudis quā dñs dissoluit ⁊ fune spūalis roboris ꝙ est castitatis p̄cingit renes electoꝝ suoꝝ. Quintū est q̄ calceos in pedibꝫ habeant. vñ Exo. 12. Calciamenta habebitis in pedibꝫ. p hoc innuit q̄ corpus dñi sumpturi contio. i. recordatione mortis sue ⁊ exemplis sanctoꝝ pedes affectuū suoꝝ munire debent ac vestire. ⁊tra auaritiā ⁊ inquinamenta secularium delectationū. Sextum est q̄ baculos in manibꝫ tenebant. Sequit Exod. 12. Tenentes baculos in manibꝫ. per qđ datur intelligi q̄ corp9 dñi accepturi debent recordari se peregrinos esse aduenas sup terrā ⁊ q̄ baculū sancte crucis optet eos in manibꝫ oationū suaꝝ iugiter deportare. Septimū est q̄ festinanter comedebant se quit Exod. 12. Et comedetis festinātes. p hoc innuit q̄ ꝛmunicaturi dñt sumere corpus dñi cū festinantia. id est cū ardore sancti desiderii. qui em̄ ardenter esurit comedit festinanter. Octauū est q̄ os ex eo non ꝛfringebant. vnde Exod. 12. Os illius nō cōfringetis. p hoc innuit q̄ ad corpus dñi accessuri sacramentū eukaristie nō nimis subtiliter dñt pscrutari sed simplici fide optet eos esse ꝛtentos. Perscrutator em̄ maiestatis opprimet a gloria. Os em̄ cōfringit qui vult ad medullaꝫ puenire qđ ad plenū hic nō potest fieri. In patria vero videbimus medullā eaq̄ fruemur. Nonū est q̄ de carnibꝫ eius nihil efferebant foris. vnde Exod. 12. Nec efferetis de carnibꝫ foras. Hic euidenter ostendit q̄ nihil d̄ hostia in ore vel in peplo efferri debet de eccia qđ multotiēs fecerunt sortiarie mulieres a dño cōdemnande. Decimū est q̄ carnes agni n̄ aqua coctas sed igni assas edebant. vnde Exodi. 12. Et edent carnes nocte illa assas igni. per hoc notat q̄ non aqua luxurie feruentes ꝫ igne sancti spūs ⁊ caritatis ardentes debent accipe corpus dñi. Undecimū est q̄ nihil ex eo crudum sumebant. vnde Exod. 12. Non ꝛmedetis ex eo crudū qđ. p hoc exprimit q̄ nullus sine deuotione saltē mentali sacrosanctā hostiaꝫ debet accipe. Ille em̄ q̄ crudum sumit corpus dñi qui illud p̄mis deuocōis nō assuꝫ audet accipe. Duodecimū est q̄ caput cū intestinis ⁊ pedibꝫ ꝛmedebant. vnde Exod. 12. Caput cū pedibꝫ eius ⁊ intestinis vorabitis. Per hoc ostendit q̄ cōmunicaturi fidem integram de diuinitate ⁊ humanitate ihesu xp̄i debent habere. Quasi enim caput manducat

qui credit diuinitatez sed non ɔfitet̄ hūanitatez. Pedes aūt ɔmedit ⁊ non caput qui ih̄m tm̄ hominez ⁊ non deū confitet̄. Caput vero et pedes sine intestinis manducat qui licet xp̄m credat deuz ⁊ hoiem. tn̄ infirmitates eius ⁊ miserias abhorret ⁊ cōfiteri reformidat sicut quidā heretici qui credebant ih̄m sine dolore passuz sic̄ sagitta traiicit̄ per aerem. Tredecimū est ꝙ si quid residuuz fuerit igne cōburebant. vnde Exod. 12. Si quid residuū fuerit igne cōburetis. Per hoc innuitur ꝙ subtilitates fidei que supra nos sunt igni quod dn̄s venit mittere in terram. i. sancto spiritui debemus committere. Quartūdecimuz est ꝙ cum azimis lactucis agrestibus agnū comedebant. vnde Exod. 12. Et edent azimos panes cum lactucis agrestibꝰ. Per hoc ostenditur ꝙ communicaturi sine fermento tumide ⁊ male ɔscientie sed cū azimis munde ⁊ humil̄ cōscientie ⁊ cū lactucis. id est contricōis amaritudine ad sumendaz sacro sc̄tam hostiā debent accedere. Quintūdecimū est ꝙ luna q̄rta decima hoc est ꝙ in plenilunio agnū tipicū cōmedebant. Per hoc innuit̄ ꝙ nullis pueris nisi eis qui ad annos discretionis ꝑuenerunt in quibꝰ viz q̄si plena luna est. id ē quoꝝ fides et ratio a vero sole id est xp̄o ihesu sufficienter est illuminata dari debet a sacerdotibꝰ corpus xp̄i. Sepe em̄ ex hoc negligentie ɔtingerunt ꝙ pueris indiscretis ⁊ virtutem huius sacram̄te ignorantibꝰ datū fuit corpus xp̄i. Rogate ergo deum p̄rem vt ad corpus filii sui sumēduz tam munde ⁊ reuerenter accedere mereamini. vt ex hoc ⁊ corporis ⁊ anime salutem cōsequimini sempiternā. quod nobis ꝛc.

Item in die sancto pasche sermo. xxxvi.

Ihesum queritis nazarenū crucifixum surrexit n̄ est hic Mar. vltimo. Mistice potest inteiligi ꝙ mulieres venerunt ad monum̄tum cum aromatibꝰ. Vnde inquit beatus Greg. Mulieres cū aromatibꝰ venientes angelos vident. qꝛ ille mentes supnos ciues aspiciunt que cū virtutibꝰ ad sancta desideria veniunt. Angelus g̊ dixit nolite expauescere q̄si dicat ꝑm Greg. Paueant illi qui non amant aduentū supnoꝝ ciuium. Pertimescant qui carnalibꝰ desideriis pressi ad eoꝝ se societatez ꝑtingē posse desperant. Vos aūt cur ꝑtimescitis que vr̄os ɔciues videtis. Sed miruz est cur dicat non est hic cū deitas vbiq̄ presens sit. de hoc ait iteꝝ Greg. Nō est hic per p̄ntiam carnis qui nusq̄ deest ꝑ p̄ntiam maiestatis. Pulcre etiam inquit de xp̄i resurrectione beatus Aug9. In cristi resurrectione ⁊ miraculum est et exemplum. miraculū vt credam9 exemplum vt speremus. quod enim ipse fecit in mitio nobis promisit in fine. Eleganter ergo angelus inquit. Ihesum ꝛc.

Tempore

Iesum queritis nazarenū crucifixū surrexit non est hic sed ite dicite discipulis eius ⁊ petro qꝛ precedet vos in galileam ibi eū videbitis sic dixit vobis. Mar. vltimo. In istis verbis q̄tuor sunt notanda. Primo quis sit ilie qui querit̄. Scdo que sint persone a quibꝰ querit̄. Tercio cum quibꝰ aromatibꝰ q̄ritur. Quarto vbi inueniendus per angelum ostendatur. Y

De primo nota ꝙ ꝑm angeli testimoniū querit̄ ihus nazarenus crucifixus. Nota igitur ꝙ querens niti debet vt sit similis ei quē querit. Omnis enim xp̄ianus qui dictus est a xp̄o spūaliter debet esse ihesus nazarenus verus nazarenus ⁊ crucifixus. Primo itaqꝫ bonus xp̄ianus debet esse ihesus quod interpretat̄ saluator. Quilibet enim xp̄ianus saluare debet proximū suum tripliciter. viz elemosinaꝝ largitione. mutui collatione. cōcilii ⁊ auxilii ꝯmunicatione. Scdo xp̄ianus debet esse verus nazarenus. Et nota ꝙ sicut testatur liber Numeri ca. 6. Quintuplex erat lex nazarenoꝝ. Primum erat ꝙ nouacula non ascendebat sup̄ capita eorum. ꝑ nouaculaꝫ accipitur dolus ⁊ malicia. Cauere debet ergo xp̄ianus ne sicut nouacula acuta faciat dolum ⁊ ne ꝑ malitiā et nequitiā gr̄am spūs septiformis precidat a capite mētis sue. qui em̄ amiserit graciam spūssancti amisit capillos id est ornatuꝫ aīe sue. Scdm erat ꝙ quicquid inebriare poterat non bibebant. in quo innuit̄ ꝙ ab ebrietate cauere debet quilibet xp̄ianus. Contra ebrietatem dicit Ecclesiastici. 31. Multos exterminauit vinū. Vinū corda sup̄boꝝ arguet in ebrietate potatū. ibi dicit glosa. Ebrietas multos subuertit que sensū minuit. iram excitat. libidinez inflammat. animi secreta reuelat. Terciū fuit ꝙ quicq̄d d̄ vinea erat nō comedebāt in quo significat̄ ꝙ quilibet xp̄ianus fugere debet fornicationē et luxuriā. Luxuria em̄ vana est que crescit in vinea sodomoꝝ. ⁊ certe vua hec vua erit fellis et botrus iste erit amarissimus. Malitia quippe vnius hore in inferno obliuionē facit luxurie maxime sicut ait Ecclesiastici. 11. Quartū fuit ꝙ ad om̄ez mortuū non ingrediebant̄ per quod edocemur ꝙ verus xp̄ianus debet vitare eos et eoꝝ societatem fugere qui vacant opibus mortuis. Nō em̄ debet se cōsociare talibꝰ q̄ libenter sedent ī tabernis ⁊ studēt calicibꝰ epotandis. qui etiā solent ludē cū globis ⁊ taxillis et qui lasciui saltant in coreis. Dicit̄ etiā in ps̄. 17. Cū sancto sc̄tus eris ꝛ cū ꝑuerso ꝑuerteris Dicit etiam ph̄us ꝙ sepe candido innocenti socio malignus comes rubiginez suā affricuit. Debet etiā bonus xp̄ianus societatem eoꝝ declinare qui libenter vadūt impie agere ⁊ furari vn̄. Prouer. 1. Fili mi si te lactauerint peccatores ne acquiescas

eis si dixerint. Veni nobiscū insediemur sanguini oēm preciosa 3
substantiam repiemus. implebimus domos nr̄as spoliis. sortem
mitte nobiscū. marsubiū sit vnuz oīm nr̄m. fili mi ne ambules cū
eis. Pedes em̄ illoꝝ ad malū currunt. subaudi eternū. Quintum
fuit ꝙ si aliquis coram eis moriebat̄ ⁊ maxime si occidebat̄ pollu
ebant̄. ꝑ qd dat̄ intelligi ꝙ bonus xp̄ianus cauere debet ne aliq̄s
coram eo ꝑ detractionem feriat̄. vt viz nec ipse detrahat nec ꝯsen
tiat detrahenti. Contra detractionem ꝓuer. 23. Noli esse in conui-
uiis potatoꝝ. nec in ꝯmessacōibꝫ eoꝝ qui carnes ad vescendum
ꝯferunt. Hic prohibet̄ detractio qua detractores deo odibiles car
nes hūanas ꝯferunt ad vescendum. ¶ Tercio xp̄ianus debet esse
quasi crucifixus. Debet em̄ affigi cruci pnīe quadruplici clauo.
Primus clauus est timor mortis. Scd̄us timor iudicis. Tercius ti
mor carceris. Quartus timor tortoris. Debet etiam esse q̄si trans-
fixus lancea caritatis Z ¶ De scd̄o nota ꝙ ꝑsone que dn̄m
quesierunt erat maria magdalena. ⁊ maria iacobi. ⁊ maria mater
iacobi minoris. ⁊ maria salome. id est filia Salome que fuit vxor
zebedei. Et signant he tres marie tres vires aīe ꝑ quas aīa deum
querit. Maria magdalena q̄ interpretat̄ dn̄a turrensis significat
vim rōnabilem. Anima em̄ in rōne sedens quasi in turri eminenti
ex ipsa ꝓspicit omnes insidias inimici. Maria iacobi que interp̄-
tatur dn̄a luctatrix exprimit vim irascibilem ꝑ quam aīa vanis ⁊
immundis pcti illecebris siue delectacōibꝫ irascit̄. easq̄ abiicit
⁊ ꝯculcat. maria salome que interpretat̄ dn̄a pacifica figurat vim
ꝯcupiscibilem ꝑ quam aīa pacem veram que exsupat oēz sensum
hoc est summum bonum vehementer ꝯcupiscit ⁊ querit. De tercio
nota ꝙ licet marcus dicat ꝙ emerunt aromata vt venientes vn
gerent ih̄m. non tn̄ exprimit que fuerunt aromata quo circa sana
fide dici potest. ꝙ ad minus emerunt mirram ⁊ aloe nardū ⁊ bal
samum. ⁊ ex istis ꝯfecerunt vngentum quo vngerent ih̄m. Per
mirram ⁊ aloe que vermes arcent ⁊ corpa ꝯseruant ne corrum-
pant̄ intelligit̄ virtus castitatis quam vermis luxurie non audet
ꝯtingere. Per nardū que herba humilis est sed multum odorifera
notat̄ odor humilitatis. Cum em̄ rex esset in accubitu diuinitatis
sue nardus hūilitatis bt̄e virginis spargens odorez suum traxit
eū in terram ad ꝯsortium nr̄e humanitatis. Per balsamū qd̄ mi-
rabiliter est calidum significat̄ feruor caritatis. Aque em̄ multe cu
piditatis non possunt extinguere feruorē vere caritatis. De q̄rto
nota ꝙ dn̄s d̄ angelum ostendit̄ inueniendus in galilea in monte
vbi ꝯstituit discipulis suis ih̄s. sicut dr̄ Math. 28. Galilea inter-
pretatur rota vel reuelatio. Mons aūt stabilis est ⁊ firmus. igit̄

dominus inuenit vt videbitur in galilea hoc est in patria superce
lesti vbi est eternitatis indeficientia qd notatur p rotam. vbi etiã
est omnis scientia qd notatur p reuelationem. vbi nihilominus
erit oipotentia que notatur per montẽ. Mons em̃ est multarum
partiũ sola aggregatio. Rogate g̊ dñm vt sic ihu nazareni cruci
fixi veri imitatores esse mereamur eumq; precemur vt sic omnibꝫ
anime nr̃e viribꝫ ꝯferat beate eternitatis indeficientiã oẽm scienti=
am et plenam super omnia bona sua potentiã. Quod nobis ꝛc.

¶ In octaua pasche Sermo CXXXVIII.

¶ Quia vidisti me thoma credisti ꝛc. Johis. 20. Verba thematꝭ
prudenter pertractat beatus Greg9 dicens. Cum paulus apl'us
dicat. Fides est substantia rerꝫ sperendarꝫ. argumentum non ap
parentiũ ꝓfecto liquet ꝙ que apparent non habent fidem sed ag=
nitionem. Dnm ergo vidit thomas dum palpauit cur ei dicitur
qꝛ vidisti me credidisti. ꝫ aliud vidit aliud credidit. hominez vi=
dit ⁊ deum cofessus est. Letificat aũt valde quod sequitur. Beati
qui non viderẽt et crediderunt. in q̃ sententia nos specialiter sum9
signati. qui eum quem carne videmus mente retinemus. si ta mẽ
fidem nostraz operibꝫ sequimur. Ille etem̃ vere credit qui exercet
operando quod credit. Hec Gregorius.

Quia vidisti me Thoma credidisti. beati qui non viderunt
⁊ crediderunt. Johis. 20. Nota ꝙ sicut dicit glosa interli
niaris. dñs fidem hic mirabiliter comẽdat. Eternam enim
beatitudinez credentibꝫ repmittit. Cum etiã dicat apl'us ad Heb
11. ꝙ sine fide impossibile est placere deo. Duo in presenti princi=
paliter sunt notanda. Primũ est quid sũmope credere debeamus.
Scdz est que sit beatitudo quã si crediderim9 reportamus. ¶ Ad
¶ De primo nota ꝙ licet in apostolico simbolo duodecim articuli fi
dei distinguant̃. et licet ĩ libris ⁊ scriptis sanctorꝫ et orthodoxorꝫ
patrꝫ multa inueniant̃ que credi oporteat. Sex tñ ad minus cre=
denda sũt a quolibet xp̃iano que breuiter prosequamur. Primo
enim credere debes vnigenitũ dei filiũ ꝑm carnem quaz assumpsit
ex virgine in cruce mortuũ esse ⁊ die tercia resurrexisse. Scdo cre
di optet ipsum dei filiuz claues ecclesie petro suisq; successoribus
concessisse. Tercio credẽ debes te certissime moriturꝫ. Quarto cre
dere debes te rõnem de omnibꝫ actibꝫ tuis redditurꝫ. Quinto crede
re debes impios cũ demonibꝫ eterna tormẽta passuros. Sexto cre
dere debes electos cũ deo ꝑpetuo regnaturos. Si aũt ista sex credi
deris fidemq; bonis operibꝫ ꝯfirmaueris sine dubio repromissam
a deo beatitudinẽ ꝯsequeris. Primo igit̃ credere debes deum vere
mortuũ fuisse ⁊ vere surrexisse. Vnd ⁊ dominus ad ostnesionẽ sue

passionis ⁊ mortis que precesserat ⁊ resurrectionis q̄ subsecuta fuerit dixit thome Joh̄is. 20. Infer digitum tuū huc et vide manꝰ meas ⁊ affer manū tuam et mitte in latus meū. ⁊ noli esse incredulus sed fidelis. Nota igitur q̄ xp̄us pro p̄ctis nostris mortuus est vt et nos peccata tota mente fugiamus ⁊ ea mortificemus in nobis cū optuerit pro ipsis filiū dei mori. Vnde in Can̄. 1. De. 3. Christus semel pro p̄ctis nostris mortuus est iustus pro iniustis. vt nos offerret deo. motificatos quidem carne. viuificatos aūt sp̄ū. Vnde etiam dicit ap̄lus ad Col̄. 3. Mortificate membra vestra q̄ sunt sup̄ terram. fornicationem. immunditiā. libidinem. concupiscētiam malam. ⁊ auaritiā. que est ydolorꝝ seruitus. deponite ⁊ iraꝫ indignationem. malitiam. ⁊ blasphemiā. turpem sermonē de ore
Gloſa vestro non p̄feratis. nolite mentiri inuicem Gloſa describit delicta que membra appellat. Fornicatio est omnis dubitus p̄ter legitimū connubiū. Immunditia que est extra naturaꝫ libidinis scz ardorem p quaslibet turpitudines discurrentē. Concupia mala id est de aliena vxore vel de aliena re. ⁊ auaritia que est ydolorꝝ seruitus. i. tam fugienda sic ydolatria cui sike et par vitium est. qa rebus pro deo seruit. Deponite et iram q̄ est subitus animi motꝰ indignationem de alio sublimata. malitia est quando quis molitur damnū alicui blasphemiā in fratrem vel deū. reliqua duo patent. ¶ B ¶ Nota etiam q̄ ideo xp̄us resurrexit vt ⁊ nos cum ipso sp̄ualiter resurgamus ⁊ ea que sursum sunt appetamꝰ. Vnd̄ ap̄lus ad Col̄. 3. Si consurrexistis cū xp̄o que sursum sunt querite vbi xp̄us est in dextra dei sedens. que sursum sunt sapite ⁊ non que super terram. Cum ergo xp̄us resurrexit ⁊ ad celos ascendit spretis bonis transitoriis. id est immundis delectationib̄ huius
2° mundi querere debemus eū in dextera dei patris q̄si sūmuꝫ bonuꝫ et ipso vero gustu iugiter delectari. Secundo credere debes filium dei petro aliisq; ap̄lis et eorꝝ successoribꝰ claues huius ecclie concessisse vnde Johannis. 20. Cum ih̄esus post resurrectionemꝫ suam staret in medio discipulorꝝ suorꝝ insufflauit et dixit eis. Accipite sp̄iritumsanctū quorꝝ remiseritis peccata remittunt̄ eis ⁊ quorꝝ retinueritis retenta sūt. Super locū istum quorꝝ remiseritis. interlinearis glosa. vel per vos vel per successores. Item alia glosa. quorꝝ remiseritis scz quos dignos remissione iudicaueritis duabus viz clauib. scz potestatis et discretionis. Cauere igit̄ debet quilibet xp̄ianus ne p̄pter opera immunditie ⁊ iniustitie legetur sententia excommunicationis. sed potius per veram contritionem ⁊ sinceram confessionemꝫ meretur absolui ab omni peccato ministerio sacerdotis
3° ¶ C ¶ Tercio credere debes te certissime morituꝝ. vnde dr̄ in

collationibꝰ sanctoꝝ patꝝ ꝙ hoc est oīm viciorꝝ ꝑemptoriuꝫ vt
credas te quotidie de seculo migratuꝝ. Dicit etiam Aug⁹ in li.
de spiritu ⁊ anima. Velimus nolimus oīs moriemur nihil enim
morte certius ⁊ nihil hora mortis incertius Nam nescimus qñ et
quomodo et vbi moriemur. qm̄ mors vbiqꝫ expectat nos. Idcir
co semꝑ debemus esse parati vt cum corpus reuertetur ad terraꝫ
de qua sumptum est. spiritus redeat ad deum qui dedit illuꝫ. Vt
aūt recordemur mortis nostre. ammonent nos mortui quorum
ossa videmus in cimiteriis. quilibet em̄ mortuus sic viuū alloquit̄
Eccl. 38. Memor esto iudicii mei. sic em̄ erit et tuū. mihi heri ⁊ ti
bi hodie. abstinebit igitur a peccatis si sapieus fuerit qui credit
se quotidie morituꝝ. Quarto debes credē te rationem reddituꝝ 4to
de omnibꝰ tuis actibꝰ. Vnd. 2. ad Coꝝ. 5. Omnes nos maīfestari
oꝑtet ante tribunal xp̄i vt recipiat vnusquisqꝫ ꝓpria corpis pro
vt gessit siue bonū siue malū. Et nota ꝙ fortissim⁹ sapientissim⁹
⁊ iustissimus iuditiū precedet. fortissimus vt per nullius potentiā
oꝑprimatur. sapientissimus vt nullius allegacōibꝰ circūueniatur
iustitissimus vt nullius pecuniis corrumpat̄. Necesse ergo est cui
libet iusto vt sermones suos quos ꝓfert in iudicio mature dispo
nat et quotidie per verā penitentiā culpas suas diluat. ne iudex
eum pollutum peccatis inueniat. Quinto credere debes impios 5to
eterna tormenta passuros. De hoc dr̄ Ecclesiastici. 39. Sunt spūs
qui ad vindictaꝫ creati sunt. ⁊ in furore suo ꝯfirmauerunt tormē
ta sua. ⁊ in tempe ꝯsumationis effundent virtutem et furorē illi⁹
qui fecit eos confundent. Nec dicunt̄ de demonibꝰ qui tota vi for
titudinis sue. totoqꝫ malignitate furoris sui impios cruciabunt.
Sequit̄ de tormentis. ignis. grando. fames. sitis et mors. omnia
hec ad vindictā creata sunt. Bestiaꝝ dentes ⁊ scorpii et serpētes
⁊ rumphea vindicans in exterminū impios Item math. 25. Tūc
dicet rex his qui a sinistris eius erunt. Discedite a me maledicti
in ignem eternū qui ꝑparatus est dyabolo ⁊ angelis eius. Sexto 6to
credē debes electos cum de ꝑpetuo regnaturos. vnde Mat. 25
Tūc dicet rex his qui a dextris eius erunt. Venite benedicti pa
tris mei possidete paratū vobis regnum a constitutione mundi.
Item Apoc. 20. Erunt sacerdotes xp̄i et dei ⁊ regnabunt cū eo.
mille annis. id est eternaliter. Per mille enim notatur eternitas
Si igit̄ credis gloriosuꝫ esse regnū dei necesse est vt bonis oꝑibꝰ
illuc ꝑuenire labores. De scdo membro in diuisione thematis su
praposito. Nota ꝙ sic̄ dicit Boecius. Beatitudo est status oīm
bonoꝝ ꝯgregatiōe ꝑfectus. quā bt̄itudineꝫ nobis p̄stare dignet̄

De

Dñica secunda post pascha Sermo.xxxix.

Ego sum pastor bonus ⁊ cognosco oues ꝛc. Johis.10. Quis verus pastor sit beatus Greg. declarat dicens. Sūt nōnulli q̄ dū terrenā subiam plus q̄ oues diligunt. merito nomen pastoris ꝑdunt. non em̄ pastor sed mercenarius vocatur qui non pro amore intimo dominicas oues sed ad tempales mercedes pascit. Idez vtꝝ quis pastor sit an mercenarius cognosci veraciter nō potest. si occasio necessitatis deest. tranquillitatis em̄ tempe plurimū ad gregem sicut verus pastor sic mercenarius stat. sed lupus veniēs indicat quo quisq̄ animo super gregis custodiam stabat. Cristus ihesus vere dixit Ego sum ꝛc.

Ego sum pastor bonus ⁊ cognosco oues meas et cognoscunt me mee Johis.10. Quatuor principalr hic sunt notanda. Primo que sit causa q̄ dñs se bonū pastorē protestatur. Scdo quid ꝑ oues eius intelligat̄. Tercio ad que pascua grex suaꝝ ouium deducat̄. Quarto quis sit lupus qui dñi ouibꝰ insidiat̄. D De primo nota q̄ ad hoc q̄ pastor irrationalium ouium vtilis sit p̄rifamilias quatuor requirunt̄. viz q̄ sit fortis vt lupo et latrunculis obsistere possit. Item q̄ sit sapiens. vt viz inter pascua salubria ⁊ nociua discernere sciat. Tercio q̄ sit vigil. ne viz eo dormiente grex sibi cōmissus diripat̄. Quarto q̄ sit benignus. ne viz oues extrauagantes baculo suo ꝓiiciat. sed eas ad viam cuz modestia reuocet ⁊ lenitate eoꝝ debilitatem pie supportet. Et certe ꝓpter has quatuor causas dñs se bonū. i. vtilē pastorem appellat. De primo hoc est de fortitudine pastoris huiꝰ dicitur Job.9. Sapiens corde est ⁊ fortis robore quis restitit. et pacem habuit. Ibidem. Si fortitudo queritur robustissimus est. Iste est ille dauid manu fortis qui contra goliam hoc est dyabolum cū baculo sancte crucis procedens ꝑ castris israhel singulare certamē iniit enmq̄ triplici lapide hoc est innocentia cordis oris ⁊ operis in cruce moriens ꝓstrauit et occidit. Iste est bonꝰ pastor qui quotidie ꝯtra demones assistit ꝑ ouibꝰ suis. pugnatq̄ ꝑ eis Vnde dicit Ysa.63. Ego qui loquor iusticiā ⁊ ꝓpugnator sum ad saluandū. De scdo hoc est de sapientia pastoris huius dr̄. Ecclesiastici.1. Omnis sapientia a domino deo est ⁊ cū illo fuit semper. et est ante euum. fons sapientie verbum dei in excelsis. verbum dei id est filius dei. Iste ergo pastor cuius sapientie nō est numerus ostēdit que pascua salubria sint ouibꝰ suis ⁊ que nociua. Docet em̄ verbo ⁊ exemplo perniciosa esse xp̄ianis pascua diuitiaꝝ. delitiaꝝ ⁊ honoꝝ. ⁊ q̄ salubria sint pascua pauꝑtatis asperitatis

ac humilitatis. Vnde ꝙ ipse apud bethleem in diuersorio natus elegit paupertatem asperitatez ac vilitatē. Eadem etiā pati voluit in loco caluarie apud stratam publicā. Nec aūt sicut ꝓterea vt se cus vias predictas pascua quereret oues dñi. vnde Aug⁹ i libro de catheczandis rudib⁹. Omnia bona terrena ꝺtempsit hō factus xp̄us dñs. vt contemnenda monstraret et omnia terrena mala su stinuit que sustinenda precipiebat. vt neq; in illis quereret felici tas. neq; in istis infelicitas timeret. ¶ De terno viz ꝙ vi gil sit dñs dicit i ps̄. Non dormitabit neq; dormiet qui custodit israhel. Vnde et ipse de se dicat Ysaie. xl. Super custodiam meaz ego sum stans totis noctib⁹ super speculam dñi. ego sum stans iugiter per diem. Licet ergo ipse vigilet salutez nr̄am custodiēs docet tamen et nos vigilare pro salute nostra. Vnde dr̄. Mathi xxvi. Vigilate et orate vt non intretis in temptationez. Itez Mar xiii. Videte vigilate et orate. quod autem vobis dico omnib⁹ dico vigilate. De quarto videlicet ꝙ sit patiens et benignus dicitur in ps̄. Suauis dñs vniuersis ꝫ miserationes eius super oia opera eius. Item Ysaie xl. Sicut pastor gregem suū pascit in brachio suo congregabit agnos ꝫ in sinu suo leuabit fetas ipse portabit. Patiens igitur est in peccatoꝝ nostroꝝ diurna dissimulatione. Benignus est in multimoda benefitioꝝ collatione. Ipse em̄ qđ perierat requisiuit carnem induendo ꝫ in mundum veniendo. qđ abiectum fuit reduxit crucem pro nobis ascendendo et in brachia crucis oculas suas colligendo ꝫ postea in ascensione aias quas de limbo eripuerat in celum reuehendo quod factum fuerat alligat per veram satisfactionez. Ipse enim quasi verus samaritanus pur gat vulnera peccatoꝝ. infundens vinum acerrime contritionis ꝫ superfundet oleū interne consolationis. ꝫ sic alligat vulnera pan niculis receptoꝝ. quod infirmū est consolidat per adiutricis gr̄e transmissionem quod forte et pingue est custodit per angelicā protectionem. De predictis dicitur. Ezech. xxxiiii. Quod perierat req̄ ram. ꝫ quod abiectum erat reducaz. et quod fractum fuerat alli gabo. et quod infirmuz erat consolidabo. ꝫ quod pingue ꝫ forte est custodiam. ¶ De secundo nota ꝙ per oues dñi intelli gitur genus humanū et precipue xp̄iani. Vnde dicit in ps̄. Nos ꝑplus eius ꝫ oues pascue eius. Dicit etiam Petrus in. i. cano. z. Eratis sicut ouas errantes sed ꝺuersi estis nūc ad pastorez et epi copū animaꝝ vestraꝝ. Debet igitur quilibet ouem imitari in vn guli fissione ꝫ in ruminatione. in mūdicia ꝫ in obedientia. in simplicitate ꝫ lenitate ꝫ in multiplici vtilitate ꝫ in ꝺpassionis ꝺiunctione

Primū igitur est ꝙ sicut ouis vngulam findere debemus per discretionem boni et mali vt viz sicut dicitur in ps̄. Declinemus a malo ⁊ faciamus bonū. Scd̄m est ꝙ et nos sicut oues ruminaē debemus per iugem recordationem oīm beneficioꝝ dei. Omnia em̄ beneficia que contulit nobis dominus. siue sint corpalia siue spiritualia iugiter in fauces memorie reuocare debemus et de singulis domino gracias agere. Inhonestum em̄ ⁊ inurbanū est ꝙ sic̄ porci beneficia domini deuoremus. ⁊ de eis domino gracias nō agamus. Vnde quotidie canitur. Benedicamus dn̄o. Tercium est ꝙ a sordibus luxurie ouium imitatiōe nobis cauere debem⁹. Oues enim inuitissime inquinant pedes suos. vnde. 2. ad Coꝝ. 7. Mūdemus nos ab omni inquinamento carnis et spiritus perficiētes sanctificationem spiritus in timore dei. Quartuz est ꝙ sicut oues obediunt suo pastori. ita et quilibet xp̄ianus debet obedire deo. et etiam sacerdoti suo in omnibꝫ que sunt ꝟm deū. Vnde ad Philipenses. 2. Rarissimi mei sicut semꝑ obedistis cū metu ⁊ tremore. vestram salutem operamini. Quintū est ꝙ sicut oues simplices esse debemus oēm dolum nequitie ꝯtemnentes. vnde Pe. in. 1. canoca. 2. Christus passus est pro nobis vobis relinquens exempluz vt sequamini vestigia eius qui peccatū non fecit nec inuentus est dolus in ore eius. Item ad philipenꝭ. 2. Omnia facite sine murmuratione ⁊ sitis simplices sicut filii dei. Sextū ꝙ debem⁹ esse lenes ⁊ mansueti sicut oues. Vn̄. Ysa. 53. dicit de domino. Sic̄ ouis ad occisionem ducetur. ⁊ quasi agnus coram tondente se obmutuit et non aperuit os suum. Item Jeremie. 11. Ego quasi agn⁹ mansuetus qui portat̄ ad victimam. Septimū est ꝙ sicut ouis vtile ē animal. ita quilibet vtilis debet esse proximo suo. Ouis em̄ lanaz exhibet ad indumentum ⁊ carnez et lac ad nutrimentū. Sic igit̄ bonus xp̄ianus pauꝑibus se debet vtilem exhibere. vt videlicet nudos cooperiat. esurientes cibet ac potet sicientes. vt si etiaz necesse foret paratus esset corpus suum in mortem tradere ꝓ salute ꝓximi sui. Octauum est ꝙ oues in feruore meridiei coniungunt̄. Ita ꝙ boni xp̄iani in tribulationibꝫ suis concordes esse debent et cōpacientes. vt quilibet portet onus alteri⁹ ¶ De tercio nota que sint pascua ouium xp̄i ipse dominus ostendit in Ezech̄ 34. Inducam inquit oues meas in terram suam ⁊ pascam eos in montibꝫ israhel. in riuis et in cunctis sedibꝫ terre. Terra omū xp̄i est terra viuentiū ibi inuenient pascua id est gaudia vberrima ī monte p̄ris. in monte filii. in monte spūssancti. pascent̄ etiaz in riuis potencie qui fluit a monte p̄ris. In riuo sapientie qui fluit a

monte filii. Pascunt etiam a riuo caritatis sue beniuolentia q̄ fluit a monte spūssancti. Pascent etiaꝫ in cunctis sedibꝰ illius terre. hoc est in sede cuiuslibet angeli et archangeli ⁊ in cunctis sedibꝰ virtutum potestatuū. principatuū. dominationuꝫ. thronoruꝫ cherubin ⁊ seraphin. Specialia gaudia inuenient in sede cuiuslibet pr̄iarche et ꝓphete. apostoli. martiris. confessoris. virginis. vidue. ac coniugati spiritualia gaudia reperient. que gaudia nobis p̄stare dignetur. qui cum deo patre et spirituisancto viuit et regnat deus per omnia secula seculorum amen.

Dñica tercia post pascha Sermo. xl.

Iteꝝ videbo vos et gaudebit cor vestꝝ. Johannis sedecimo. Vani peccatores in hoc mundo illicite gaudentes ignorant illud beati Augustini Scitote fratres karissimi q̄ post mdi gaudia eterna sequunt lamenta. Et illud salomonis. Prouerb. 14. Risus dolore miscebitur et extrema gaudia luctus occupat. Christi autem serui et prudentes diligenter attendunt predicta et cum hoc illud salomonis Ecclesiastes septimo. Melius ē ire ad domū luctus q̄ ad domū conuiuii. Hinc est q̄ hic tristātur dicentes illud psalmi. 119. Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est. quare merito a xp̄o consolātur qui eis dicit. Iteꝝ videbo vos ꝛc.

Iterum videbo vos et gaudebit cor vestꝝ ⁊ gaudiū vestrum nemo tollet a vobis. Johannis sedecimo. Tria occurrunt hic consideranda. Primo qui sint illi quos iteꝝ dominus est visurus. Secundo in quo tempore se eis sit ostensurus. Tercio quid sit gaudium quod nemo deinceps est ablaturus. H

De primo nota q̄ domin⁹ cosolabiliter illos est visurus q̄ modo plorant flent ⁊ tristantur. Vnde ipse dicit in presenti euangelio. Amen amen dico vobis quia plorabitis et flebitis vos et cōtristabimini. Plorare igitur debemus ꝓpter multoꝝ bonoꝝ operuꝫ omissiouem. Flere etiam debemus ꝓpter multorum criminū commissionem. Debemus etiam contristari ꝓpter diuturnaꝫ nostre peregrinationis ac exilii prolongationem. Igitur cum dicat Ecclesiastes tercio. Q̄ est tempus flendi ⁊ tempus ridendi. Modo flere debemus vt postea rideamus. Primo itaq̄ nos plorare oportet ꝓpter multoꝝ bonoruꝫ operuꝫ omissionē. Et nota q̄ stultus essꝫ mercator qui ꝓpter pigritiam suaꝫ et breue cōmodum corpis sui negligeret foꝝ triū ebdomodaꝝ quod esset a patre regis clamatum in quo posset lucrari bonū multoꝝ annoꝝ. Et certe rex celi

xp̃us ihesus tempus vite nostre instituit·q̃si quasdam nundinas in quibo laboribo nostris et bonis operibus mercari debemus eterna bona sicut fecerunt quondam sancti martires qui in flore iuuẽtutis existentes pro regno dei acquirendo corpora sua tradiderũt ad supplicia·et quasi prudentes negociatores pellem corpis corruptibilem pro pelle qua resument glorioſam dederunt·Omnia etiã que habuerunt pro anima sua non dubitauerunt·vnde Job·z· pellem pro pelle et omnia que habet homo dabit pro anima sua Et nota q̃ ipse dominus merces suas glorioſas exhibet nob̃ venales pro vilibus meritis nostris·Ita enim clamat teste beato Augustino. Venale habeo venale habeo·quid regnuz celoz quo emitur paupta et elemosinis regnum·labore quies·ignominia gloria·morte vita eterna· Ipse etiam petit a nobis vt res nr̃as quas ab eo gratis accepimus iterum ei ad vsuram centuplicem commodare velimus·sed et hoc ipsuz pauci facere volunt quod cõqueritur. Jeremie·15·Ve mihi mater mea quare genuisti me virum rixe·virum discordie in vniuersa terra·Non feneratur nec fenerauit mihi quisq̃·Omnes maledicunt mihi·virum rixe se nominat·quia multi peccata sua rixantur cum eo et impugnant eũ Virum etiam discordie se appellat·quia pauci concordant cũ sua voluntate·pauci etiam fenerant ei vt sicut dicit glo·m pauperibo confouendis eũ sibi faciant debitorem·multi vero maledicũt ei· vel in seipso vel in membris suis. Multi enim blasphemãt dñm creaturas suas vel opera vituperando·vel etiaz iuramentis illicitis ne quicquas suas·id bonis hominbo detrahendo. Igitur quicũq̃ recognoscit se bona opera omisisse et tempus vite sue inutiliter expendisse·dignũ est vt pter hoc ploret et doleat·vt aliquid de bonis neglectis recuperet per lacrimas et dolores·Secũdo flere debemus pter criminũ commissionez·Vnde et dñs fleuit sup peccata nr̃a· vt doceret q̃ nosipsi multo fortius ea deflere debeamus. Legitur enim sic in Lu·19·vt appropinquauit ihus hierosolimã vidit ciuitatem et fleuit sup illam dicens·q̃ si cognouisset et tu·supplendũ e flores. Quilibet igitur flere debet pter pcta que cõmisit. J. Et nota q̃ pter quedã peccata deus specialiter exacerbatur per quedã etiam corpus et anima pria sordidat·per quedam etiam dilectio proximi violat. De primo itaq̃ nota q̃ licet deus p omne peccatũ offendatur tñ per quinq̃ specialiter exacerbatur. Primo per vere fidei corruptionez·Fides enim p hereticos et sortiarias et phitonissas et diuinatrices et incantatrices corrumpit· Scdo per assiduã et falsam iurationem·Multi namq̃ absq̃ vlla necessitate

ymo se peiorare scientes iurant ꝑ crucē ⁊ vulnera ihu xpi ⁊ mlt̄ aliis modis. Tercio deus exacerbat̄ per vindictaꝝ ab ipso postulationem. Sicut multi in ipsa hora qn̄ corpus domini ihesu christi eleuatur petunt se vindicari et imprecant̄ eis qui eos offendert. mortem eternam. Quarto deus exacerbat̄ ꝑ vidnaꝝ et pauperū oppressionem. Dicit̄ enim in ps̄. Qꝛ deus derelict9 est pauper. vn̄ qui tangit paupes tangit pupillam oculi sui. sicut dicit̄ Zach. 2. De secundo nota ꝙ per peccata gule ⁊ luxurie corpus et nobilis anima hominis inquinatur. Fit enim homo per gulam ⁊ luxuriā quasi vile stabulum et fetens cloaca. De tercio nota ꝙ ꝑ quedā peccata dilectio proximi violatur. videlicet per furtū ⁊ rapinam per fraudes et vsuras. per detractiones ⁊ conuitia. per homicidia et falsa testimonia. per iram et inuidiā. per alia plura peccata. Qui igitur recognoscit se per pcta commissa deum exacerbasse seipsum inquinasse. ⁊ sanctam caritatem in proximo violasse. conueniens est eum flere et super hoc deo dignam penitentiā exhibere. R

De tercio notandū ꝙ ꝯtristari debemus ꝓpter diuturnā nostre peregrinationis ac exilii ꝓlongationē. Vn̄ dicit ps̄. 119. Heu mihi quia incolatus meus ꝓlongatus est. habitaui cum habitantibus ꝛc. ꝓpter hoc etiam. 1. Pe. 2. Obsecro vos tanq̄ aduenas et peregrinos. abstineat̄ vos a carnalibꝫ desideriis. Et nota ꝙ triplices sunt peregrini domini. Primi transeunt de mundo in religionem ⁊ claustꝝ. Secundi transmigrant quotidie de viciis ad virtutes et vadunt de virtute in virtutem. Tercii ꝑ cōtemplationē transeūt de regione corpoꝝ ad regionem sprituū. Primi rapiunt̄ in celum aerium vt quasi aues de beneficiis suis dn̄o gracias agant. Secūdi feruntur in celum sideꝝ vt quasi sidera luceant in firmamento celi. Tercii etiam cum paulo rapiunt̄ in celū empyreū. vt cū sanctis angelis faciez dei contemplent̄. Contristari vero oportet istos peregrinos ꝓpter diuersam ⁊ hoīm et demonū inquietationē. sed tristicia eoꝝ conuertet̄ in gaudium. vnde. 1. Pe. 1. Modicuz nūc oportet vos cōtristari in variis temptetionibꝫ ut ꝓbatio vr̄e fidei multo p̄ciosior sit auro quod per ignem ꝓbatur. Modo videnđ est qn̄ dominus se plorantibꝫ. flentibꝫ et ꝯtristatis sit ostensurus Et est dicendū ꝙ hoc faciet tunc quādo anima vniuscuiusq̄ electi vel hic in purgitorio ab omni sorde peccatoꝝ sufficient̄ emūdata ab angelis ei fuerit p̄sentata. Vltimo videndū est quale sit illud gaudium quod electis suis nullus deinceps ē ablaturus. Et nota ꝙ electi triplex habebunt gaudiū de triplici stola anime. Habebunt etiam quadruplex gaudium de quadruplici corporis stola.

De his septem dicit Ysa. 51. Gaudium et leticia inuenietur in ea ꝓpter omnimodā cognitionem ⁊ insaciabilem dilectionē. grāruꝫ actio et vox laudis ꝓpter plenissimaꝫ dei fruitionem. Sequit Venient in syon laudantes et leticia sempiterna super capita eoruꝫ ꝓpter corporis claritatem. gaudium et leticiā timebunt ꝓpter corporis subtilitatem et agilitatem. fugiet dolor ⁊ gemitus ꝓpter beatam immortalitateꝫ. Rogate ergo dominum vt hec gaudia nob largire dignetur. qui viuit et regnat ꝛc.

Dñica quarta post pascha Sermo. xLi.

¶ Cum venerit paraclitus ille arguet mundum de peccato. de iusticia ⁊ de iudicio Joh̄is. 16. Sensum thematis ponit bt̄us Augustinus dicēs. Ille arguet mundū. hoc est diffundet in cordibꝰ vestris caritatem. sic em̄ timore depulso arguendi habebit libertatem de pc̄to qꝛ non credent in me. Hoc enim pc̄tm quasi solum pre ceteris posuit. qꝛ hoc manente cetera detinent. ⁊ de hoc descendente cetera dimittunt. Ille em̄ credit in xp̄m qui ⁊ sperat in xp̄m et diligit xp̄m. hec Aug9. Peccatores aūt mala ꝓpetrare non verentes in sua extremitate vite non solū arguent. sed et cuꝫ dyabolo in carcerem ac ignem ꝓpetuū detrudent Mat. 25. Cū ergo ꝛc

Cum ergo venerit paraclitus ille arguet mundū de peccato de iusticia ⁊ de iudicio Joh̄is. 16. Duo occurrūt hic notanda. Primū est quis sit paraclitus quē dn̄s missuꝝ se protestatur. Secundū est qualiter mundus de peccato d̄ iusticia ⁊ de iudicio arguendus intelligat. L ¶ De primo nota q̄ ꝑ paraclitum spūssanctus exprimit. ꝑaclitus idem est qd̄ aduocatus vel ꝯsolator. sic testatur interliniaris glosa sup locū illuꝫ. Joh̄. 14. Et ego rogabo pr̄em et aliū ꝑaclitum dabit vobis vt maneat vobiscum in eternuꝫ spm̄ veritatis. Igit circa hunc ꝑaclitū tria sūt notanda. Ipse em̄ aduocatus est reoꝝ. consolator mestoꝝ. ⁊ redargutor obstinatoꝝ. De primo dicit ad Ro. 8. Spūs adiuuat infirmitateꝫ nr̄am. nam q̄d oremus sicut oꝑtet nescimus. ꝫ ipse spūs postulat ꝓ nobis gemitibꝰ inenarrabilibꝰ. Glosa hunc locū sic exponit. Spūsantus postulat pro nobis. qꝛ nos postulare facit nob̄ q̄ interpellandi ⁊ gemēdi inspirat affectuꝫ. Tali g̊ modo spiritus sc̄tus dicit esse aduocatus reoꝝ quia ipsis reis hoc inspirat vt ꝓ delictis suis orent. et gemitus emittent inenarrabiles. ¶ De secundo cantatur etiam in quadam sequentia. Veni sancte spiritus

⁊ infra. Consolator optime dulcis hospes anime dulce refrigeriũ In labore requies in estu temperies in fletu solatiũ. De tercio viz ꝙ ipse arguet incorrigibiles ⁊ obstinatos. dicitur Johis. 16. Cũ venerit paraclitus ille arguet mundũ de peccato ⁊ de iusticia ⁊ de iudicio. Et nota ꝙ spũs domini non solum arguet impios in iudicio et reprobos. ymo ⁊ interficiet ipsos. vnde Ysa. 11. Percutiat terram virga oris sui et spiritu labioꝝ suoꝝ interficiet impiũ Vnde et Paulus de antichristo dicit. 2. ad Tessal. 2. Tunc reuelabitur ille iniquus quẽ dominus ihus interficiet spiritu oris sui M ¶ De scdo videndum est qualiter mundus de peccato. de iusticia et de iudicio arguendus intelligat. Et nota ꝙ glosule locũ istum sic exponunt. Arguet mundũ de peccato infidelitatis quod videlicet peccatum mundus habet et de iusticia quã nõ imitat. ⁊ de iudicio quod non timet. Igitur hec est vna causa quare dñs spiritũ sanctum paraclitum mittit. vt videlicet arguet mundum id mundi amatores arguendos ostendat de peccato quo dominũ offenderunt. de iusticia quam operari neglexerunt. de iudicio qđ non timuerunt. Primũ igit paraclitus docet mundũ esse arguẽdum de peccato quo dominum offenderunt ⁊ maxime de peccato infidelitatis. Vnde et ipse dominus ita exponit. De peccato quidem qꝛ non crediderunt in me. Et nota ꝙ ꝑm sanctos aliud ẽ credere deum. aliud est credere deo. aliud credere in deum. Credẽ deũ est credere ipsum esse creatorem ⁊ principium oĩm creaturaruz. et iudicem esse uiuoꝝ et mortuoꝝ. hoc etiam demones credunt et contremiscunt. Vnde Jacobi. 2. Tu credis quoniaz deus est bene facis et demones credunt ⁊ ɔtremiscunt. Credẽ deo est credere vera esse que ipse dicit. Credẽ in deum est cum caritate tendẽ in ip̃m vtpote vt sũmam delectationem in sũmum bonum ⁊ in sũmuz honorem. Nota igitur ꝙ peccatum infidelitatis viz ꝙ homo nõ credit in deum. est origo ⁊ causa omnium peccatoꝝ. Omne em̃ pct̃m quod cõmittitur in mundo. aut cõmittitur ꝓpter carnis delectationez. aut ꝓpter reꝝ dilectionem. aut ꝓpter glorie et honoris ambitionẽ. Si ergo ꝑ veram fidem ⁊ caritatem nõ fictam tenderes et transmigrares in dominũ tanq̃ in sũmaz ⁊ mundissimã suauitatẽ tanq̃ in sũmum ⁊ verissimuz bonũ. tanq̃ in sũmaz ⁊ eternã gl̃iaz sine dubio ɔtemneres fedam. carnis delectationẽ. et transibilium reꝝ dilectionez. vaneq̃ glorie ⁊ honoris ambitionẽ. Scdo paclitus docet mdm arguendũ esse de iusticia quã imitari neglexer̃t. Que aũt sit hec iusticia dñs exponit ita dicẽs N De iusticia vero quia ad pr̃em vado ⁊ iam non videbitis me. quasi diceret

Ego ad pr̃em vado ⁊ si vultis venire illuc vbi ego sum. oportet
q̃ illam iustiã imitemini. quã et ore docui ⁊ ope exhibui. Et que
est ista iustitia. certe vt reddat quilibet que sunt hominis homini
⁊ que sunt dei deo. Vnde cũ iudei Mathi. zz. Dñm cõmendarẽt
q̃ verax esset et viaz dei in veritate doceret. ⁊ quererent si liceret
censum dare cesari an non. respondit. Reddite que sunt cesaris
cesari ⁊ que sũt dei deo. Conemur igitur exequi triplicẽ iustitiaz
quã requiret a nobis deus. Primo vt corpus ꝓprium disciplinis
continencie subiugamus. Hoc em̃ est q̃ homo sibi hominí debet.
Scõo vt primis nostris sua fideliter restituamus ⁊ nr̃a dũ egent
misericorditer tribamus. Hec em̃ sunt que homo tenetur homini
proximo Tercio vt deo cor et oẽm actum nostr̃ corpis offeram9
De primo videlicet q̃ corpus nostrum disciplinis continẽcie sub
iugam9. monet nos spũssantus in ps̃. dicens Apprehendite disci
plinam nequando irascatur dñs et pereatis de via iusta. De secũ
do videlicet q̃ ablata restituamus ⁊ nostra egentibo tribuamus.
dicat dominus. Luc. 6. Dimittite. subaudi bona que iniuste absu
listis. et dimittetur vobis. dicat glosa pcẽm. Sequit̃ date. glosa.
beneficia. ⁊ dabitur vobis. glosa. vita eterna. De tercio videlicz
q̃ deo corde ⁊ omni actu corporis seruiamus dicit aplus ad Col
3. Omne quodcunq̃ facitis in verbo aut in opere. omnia in noie
domini nostri ihu xp̃i facite. Quodcunq̃ facitis ex animo operami
ni sicut domino et nõ hominibo. scientes q̃ a domino recipietis re=
tributionez hereditatis. Et nota q̃ hec triplex iustitia reportat ho
mini triplex bonũ. Primũ est vita gloriosa. Scõm est merces fru
ctuosa. Tertiũ est cognitio domini gratiosa. De his trib Sap̃. 5
Justi impetuum viuent ꝛc. Hec autoritas sic intelligit̃ q̃ videli=
cet qui non iusti sunt vitia corporis mortificando. illudq̃ disciplí
nis cotinentie subigendo. viuent impetuum. Item qui modo iu=
sti sunt primis ablata restituendo ⁊ sua egentibo tribuendo. mer=
cedem copiosam consequent̃ a dño. Preterea qui iusti sunt corde ⁊
omni tempe dño seruiendo. dignũ est et q̃ dñs eos semp habeat
in memoria sue benedictionis. eisq̃ delicatissima fercula sue mense
transmittat. ¶ Tercio docet paclitus mõm arguendũ de
iudicio. quod viz timere noluerunt. Q̃ autẽ iuditium domini ti=
mendum sit probat ipse dominus ita dicens. De iudicio aũt q̃a
princeps huius mundi iudicatus est. Quasi diceret. Cum domin9
ita fortis sit ⁊ potens. q̃ etiam ipse princeps mundi. id est dyabo
lus ei resistere nequiuerit. sed iam iudicatus sit et condemnatus
Multominus illi qui sunt sub principe mundi. vtpote debiliores

resistere non poterunt diuine potentie qñ venerit iudicaē fines terre. Vnde petrus in .2. cano. ca. 2. Si deus angelis peccantibꝫ non pepercit. sed rudentibꝫ inferni detractos in tartarꝫ tradidit cruciandos in iuditium reseruari nouit dñs pios de temptatione eripere. iniquos vero in diem iudicii reseruare cruciandos. Timendum vero est iuditium dñi ꝓpter tria. Primo qꝛ aduentus eius occultus erit vt fur de nocte gradiens ⁊ non prescieť. Secundo qꝛ per tunc ignem omnis peccati materia dissolueť. Tercio qꝛ qui tunc in bona ꝯuersacōe inuentus nō fuerit puniet. vnde .2. Pe. 3. Aduenient dies dñi ut fur. Ecce primū in quo celi magno impetu trāsient. elementa vero calore soluent. Terra aūt ⁊ que in terra sunt exurent, ecce scdm. Quales igiť oportet nos esse in sanctis ꝯuersationibꝫ et pietatibꝫ expectantes ⁊ ꝑparantes aduentū diei. Ecce terciū. Rogate ḡ dñm vt sic ad extremū iuditiū ꝑparemur vt tūc cum electis saluari mereamur. quod nobis ꝑstare dignet ꝛc.

Dñica quinta post pascha Sermo. xlii.

¶ Exiui a patre ⁊ veni in mundū iterꝫ relinquo ꝛc Joh. 16. Quō xp̄us dñs a patre exiuerit ⁊ in mundum venerit ostendit beatus Aug9 dicēs. Exit a patre qꝛ de patre est. in mundū venit qꝛ mūdo suū corpus ostendit. mundū reliquit corpali discessione. perrexit ad pr̄em hominis ascensione. nec mundum deseruit presentie gubernatione. qꝛ sic in mundū venit exiens a patre vt non desereret pr̄em. Nos igitur etiā sic agere debemus vt post vitam ad patrem omnipotentem transire mereamur, quia beati mortui qui in domino moriuntur. sicut scribiť Apocolipsis. 14. quilibet eniꝫ talium dicere potest. Exiui a patre ꝛc.

Exiui a patre ⁊ veni in mundū iterꝫ relinquo mdm et vado ad pr̄em Johis. 16. ¶ P ¶ Duo sunt hic notanda. Primū est quare dñs in mundū venerit. Scdm est quare ad pr̄em redierit. ⁊ licet multe cause possint assignari quaē filius egressus a patre venit in mundū. ⁊ quaē relinquens munduꝫ venit ad patrem. Propter duo tñ venit in munduꝫ, et ꝓpter duo reuersus est ad patrem, Venit em̄ in mundū vt nos quō viuere debeamus instrueret. Item vt nos ab eterna seruitute redimeret. De p̄o dicit apl̄us ad Tytum. 2. Apparuit gracia dei saluatoris nr̄i omni homini erudiens nos vt abnegantes impietatē ⁊ secularia desideria sobrie ⁊ iuste et pie viuamus in hoc seculo. Doctrina igiť ihu xp̄i consistit in tribꝫ, in sobrietate, in iusticia siue equitate, ⁊ pietate. Sobrietas prout glosa testatur est attendere circa temetip̄m. Iusticia siue equitas circa proximū, ⁊ pietas circa deuꝫ

¶ De

Sobietas

Primo igit sobrii esse debem9. Sz quid est sobrietas. § Sobrietas est pura ab illecebris vtriusq hominis tempantia. sobrietas igit monet nos vt omnimodā mentis a corpis fugiamus luxuriam. et a gula a ebrietate nob caueamus. Scdo iusti esse debemus. Ju

Justa

stitia vero est per quā cōmunitatis gracia tenetur a sua dignitas cuiq non denegatur. Monet nos igit iustitia vt graciam oim bm deum teneamus. i. nullum indebite vel verbis vel operib ledamus a offendamus. a vt vnūquemq bm dignitatez sibi debi tam veneremur. viz prem vt patrez. sacerdotē vt sacerdotē. militē vt militē. a quoslibet alios bm officia vel status ipsoz. Dnc dicit aplus ad Ro. 13. Reddite omnib debita. cui tributū tributū. cui timorem timorē. cui honorem honorē. Verūo pietatez ex

pietas

qui debemus. Est aūt pietas vt dicit Bern. Jugis dei memoria et indefessa affectio in amorē eius. Et nota q ipse dns precatur ut memores sui esse velimus ita di. in Treñ. 3. Recordare pauptatis a transgressionis mee absintii et fellis. transgressionis a maxime vilitatis. Dec itaq tria i memoria cordis nostri iugiter hre debe viz dominicā pauptatem vilitatem a acerbitatē que passus est. Vnde etiam respondet ei immediate in Treñ. fidelis aia sic inqui ens. Memoria memor ero et tabescet in me anima mea. hoc recolens in corde meo. Monet etiā Joh. in can. 1. 3. vt deum amem9 filioli mei non diligamus verbo neq lingua. supple tm opere a veritate. Omnia etiam elementa mundi a cuncta beneficia christi monent nos vt dnm diligamus ¶ Venit etiā dns in mūdum vt nos a potestate dyaboli redimeret. vnde Ysa. 19. Clamabunt ad dnm a facie tribulantis a mittet eis salvatorē a pugnatorē qui liberet eos. Item aplus ad Tytū. 2. Qui dedit semetipm pro nobis vt nos redimeret ab omni iniquitate et mundaret sibi ppm acceptabilez sectatorem bonoz opm. Redemptori igit nostro tenemur in duob ad minus. Primū est vt ad ipm per veraz penitentiā reuertamur. vnde Ysa. 44. Reuertere ad me quoniam redemi te. Reuertere. glosa penitendo. qd si feceris celi et terra et omnia elementa in salute tua letabunt Debet igit quilibet peccator fideliter penitere ne perdatur in ipso fructus passionis domice Scdm est vt intimas ei gracias agamus. Vnde scribit Johānes in Apolipsi. 5. q quatuoz animalia a vigintiquatuoz seniores ceciderunt coram agno. habentes singuli citharas et phialas aureas plenas odoramentorum. et cantabant canticum nouum. dicentes. Dignus es domine accipere libz a aperire signacula eius quoniaz occisus es a redemisti nos deo in sanguine tuo ex omni

tribu et lingua a' ꝓplo et natione ⁊ fecisti nos deo nostro regnuꝫ et sacerdotes ⁊ regnabimus sup terram subaudi viuentiū. ꝑ quatuor animalia. ⁊ per vigintiq̄tuor seniores. intelligunt omnes electi qui iam sunt vel erunt in patria qui om̄s cū citharis bonorum operꝫ ⁊ cū phialis cordiū per sanctas affectiones suauiter redolentiū gratias agunt filio dei qui redemit eos per sanguinē suū fusū in ara crucis. ⁊ qm̄ redempti tanq̄ reges ⁊ pontifices cuꝫ domino regnabunt in eternū ¶ R ¶ Modo scd̄o loco videnđ est quare dn̄s redierit ad pr̄em. ⁊ est dicendū q̄ ad minus ꝓpter duo. Primū est vt sobriis iustis ⁊ piis mansiones delectabiles preparaēt Scd̄m est vt pro redemptis deo patri signa vulnerꝫ suorꝫ quotidie representaret. De primo dicit dn̄s Joh̄is. 14. Vado paraē vobis locum. ⁊ si abiero et ꝑparauero vobis locum iterꝫ venio et accipiam ad meipsum. vt vbi sum ego et vos sitis. Et nota q̄ locꝰ electorꝫ erit mundus firmus et in omni bono repletus. Sobrietas meretur iustitiā ⁊ claritatem. iusticia firmitatem. pietas vero bonorꝫ omniū vbertatem. De scd̄o dicit glosa super locū illū Luce. 24. Ostendit eis manus et latus dn̄s vulnerꝫ cicatrices ꝯuauit vt pr̄i pro nobis supplicans quale genus mortis pro hoīe pertulit semp ostendat. Hinc etiam dicit Joh̄es in. 1. cano. ca. 2. Aduocatū habemus apud pr̄em ih̄m xp̄m iustuꝫ. ⁊ ipse est ꝓpiciatio pro pc̄tis nostris. Bonū est ergo km̄i vt vulnera ihesu xp̄i veneremur. et peccata totis viribꝰ fugiamus. Conquerit etiam dn̄s ī ps̄. Q̄ multi mali xp̄iani per pc̄ta turpissima et pessimas iniq̄tates rursus recentem dolorez sup dolorez vulnerꝫ suorꝫ addiderūt. et certe ad damnationē ipsorꝫ cicatrices vulnerꝫ suorꝫ ostendet in iuditio. Rogate ergo filiū dei qui ad pr̄em iam duduꝫ rediit. vt ipso donante sic sobrie ⁊ iuste et pie viuamus in hoc seculo. vt cum hinc nos migrare ꝯtigerit in loco ab ipso ꝑparato recipi mereamur. quod nobis prestare dignetur ꝛc.

In diebus rogationum Sermo .xliii.

¶ Petite et dabit vobis. Joh̄is. 16. ⁊ Luc. 11. Magna ꝯsolatio magnū quoq̄ gaudiū apportaē debet nobis q̄ eterna veritas sic loquit. Fratres km̄i magna fidutia petamus. q̄a dn̄s deus nihil nobis denegabit. vn̄ inquit beatus Augꝰ. Dn̄s noster ih̄s xp̄s inter nos petitor ⁊ cuꝫ patre dator. non tm̄ hortaretur vt petere mꝰ nisi dare vellet. erubescat ergo humana pigricia. plus vult ille dare q̄ nos accipe. plus vult ille misereri q̄ nos a miseria liberari. Bene ergo inquit Chrisoꝰ. Merito petentis negligentia reprehenditur vbi de dantis miscd̄ia non dubitatur. Nemo aūt dubitare debet quia veritas inquit Petite ꝛc.

De

Petite et dabitur vobis. Johis. 16. ⁊ Luc. 11. Hic principaliter quatuor sunt notanda. Primū est a quo sit petenduz Scdm est qualiter sit petendū. Terciū quod sit petenduz Quartuz qñ sit petendum S De primo nota ꝙ ab eo sit petendū a quo cuncta ꝓcedunt. vnde Jacob. 1. Omne datū optimuz ⁊ omne donū ꝑfectum desur. est. desc. a pa. lu. apud quez non est tran. nec vi. ob. A deo igit̄ qui optima dona dare pt̄ et vult est petendū. Scdo videndū est qualiter petere debeamus. multi enim qꝛ ita non petent sic̄ petere deberent. ideo non accipiunt id qd̄ petunt. vnde Jacob. 53. Petitis et non accipitis eo ꝙ male petatis Igitur vt dent̄ nobis ea que petimus. petere debemus corde. ore et ope. Sicut em̄ auis aerem petitura nidū habet vnde se leuat. ⁊ ex foramine vl' hostiū nidi euolat ⁊ alas habet quibꝰ vobat. sic ⁊ oratio nr̄a ꝓcedere debet ex nido cordis et euolare per hostiū oris Debet etiā volare pennis ⁊ alis boni opis. Hee aūt ale precipue sunt ieiuniū et elemosine. Hoc aūt ieiuniū nō solū ꝯsistit in abstinentia ciboꝝ. sed potius in abstinentia vicioꝝ viz rancoris ⁊ inuidie. De orōne ⁊ duabꝰ suis alis scribit Augꝰ in ꝑmone quodaz de penitentia ita dicens. Mitte orōnem habebit alas duas geminas elemosinas viz dimittite ⁊ dimittet̄ vobis. Raphael etiam archangelus docet ꝙ oporteat orōnem habere alas duas. videlicet ieiuniū ⁊ elemosinas. Dixit em̄ thobie et vxori sue. Bona ē oratio cū ieiunio ⁊ elemosina. Thobie. Et nota ꝙ orō significari potest per columbaz illam quam noe emisit de arca. que etiā ramū oliuum virentibꝰ foliis retulit ad arcam sicut legit̄ Geneꝭ. 8 Noe interpretat̄ requiescens ⁊ significat spm̄ siue aīam fidelis hominis xp̄iani qui requiescere debet in xp̄o. In mundo enim pressuras habet anima fidelis hominis. in xp̄o vero pacem sicut dicitur Johis. 14. Per arcam intelligitur cor nostruz. fenestra arce est os nr̄m. Tunc aūt columbā ex arca dimittimus qñ orōnem nostraz in celo ad deum dirigimus que tñ indiget vt habeat pennas de argentatas. i. mundis et bonis opibus fulciat̄. ⁊ sic reportaē poterit hominum pacem et gratiam dei que per virentem ramū oliue figurat̄. Ad hoc vero vt orōnem nostram adiutorio bonorum opm feramus ad dn̄m. monemur in Treñ. 3. Leuemus corda nostra cū manibꝰ ad dn̄m in celos. De tercio nota ꝙ illa p̄cipue sūt petenda que dn̄s ipse nos āmonet petere Mat. 6. et Luc. 11. Ibi em̄ ipse dn̄s format peticionem xp̄ianoꝝ dicens. sic orabit̄. Pater noster qui es ꝛc Et nota ꝙ tres virtutes theologice scz. fides spes. ⁊ caritas. et quatuor v̄tutes cardinales viz. fortitudo. iusticia. tempantia. ⁊ prudentia. septē peticionibꝰ adaptant̄ q̄ in orōe

dominica ɔtinentur. Dicimus ergo Pater no. q̄ es in ce. ibi dicit glosa. monetur nobilis et diues non supbire ɔtra minores. non em̄ vere possunt dicere pater noster nisi fratres sint. cauendu3 est etiam cuiq3 a sordibꝰ ne tanto pr̄e sit indignus. Nullus igit̄ pauper ꝓpter pauptate3 desperet cū non solū diuites ꝫ paupes videātur dicē pater noster qui es in celis. Nota q̄ p celos nō solū angeli intelligunt̄ sed ⁊ om̄es xp̄iani qui sunt sine pc̄to mortali. In his em̄ dn̄s nunc p gr̄am inhabitat ⁊ postea īhabitabit pgloriā Sanctificet̄ nomen tuū. Hec est p̄a peticio. Et nota q̄ p fidem dei sanctificat̄. id est firmatur in nobis. Fides em̄ est quoddam nobile gluten quo nomen dei agglutinatur aīe nostre. Per hanc quippe primo efficimur filii dei. Aduenīat regnū tuum. Hec est scd̄a peticio. Nota q̄ duplex est regnu3 dei supra nos et intra nos hoc duplex regnu3 aduenit. i. ɔuenit per spem. Spes enim per recordationem ⁊ desiderium regni dei supceleste defert in cor nr̄m. qd̄ etiam si mundū fuerit vocatur regnū dei. Per spem etiam corda nostra et anime post hanc vitam transferent̄ in regnu3 dei qd̄ supra nos est. Spes em̄ est certa expectatio future bt̄itudinis ex meritis et gr̄a ꝓueniens. Sequit̄ tercia peticio. Fiat voluntas tua sicut in celo ⁊ in terra. hoc est sic̄ angeli faciunt voluntatē tuā in celis. sic ⁊ nos mereamur facē voluntatē tuā in terris. Ad h̄ aūt necessaria est caritas. Caritas em̄ cauere nos facit ne offendam9 carissimū ⁊ optimū. i. deum viuū. sequit̄ quarta peticio. Panez nostrum quotidianū vel substantialez da nobis hodie. Hic nō solu3 cibu3 petimus ⁊ alimentū corpis. sed potius aīe nutrimentū viz panem diuine gr̄e. Hic igitur petimus vt vera fortitudo diuine gracie nob̄ ɔferatur vt om̄ez voluntatē dei eo fortius impleam9 Petimus etiā hic vt in virtute illius supcelestis panis. i. beneficio dominici corpis in omni bono ope roboremur. sequit̄ quinta peticio. Et dimitte no. de. no. si. ⁊ n. di. de. no. Quantūcunq3 em̄ aliquis innocens sit indiget tamen sibi a dn̄o suo debita relaxari Omnes em̄ iustitie nostre diuine mundicie compate sunt q̄i pannus menstruate. sicut scribit Ysa. ca. 64. Vn̄ etiam dicit aplus. 1. Cor. 4. Nihil mihi ɔscius sum sed non tn̄ in hoc iustificatus sum. Qui ergo desiderat sibi dimitti debita sua debet et ipse dimittē p̄o debitoribꝰ suis. hoc em̄ requirit vera iusticia. vera itaq3 iusticia cōfertur ei qui in se peccantibꝰ ex corde dimittit. sequit̄ sexta peticio Et ne nos inducas in tem. id est auxiliare nobis ne in aliquā temptationē p ɔsensum inducam̄ ⁊ sic a te qui es vera delectatio animaꝝ nostraꝝ eternalit̄ abducamur. Ad hoc aūt ut in libidinosas temptationes non inducamur adiutorio temperantie indigemus

Tepantia siquidem est quoddaz nobile frenuz aīe p qd eam dn̄s retrahit a temptationibꝫ ⁊ delectationibꝫ prauis et nociuis. sequitur septima peticio. Sed libera nos a malo. Nota q malū neutri gn̄is accipit̄ pro pcto ⁊ pro pena peccati id est p pena gehennali Malus igit̄ masculini generis accipitur pro quolibet malo hoīe et p ipso dyabolo qui verus malus est. ad hoc aūt vt eternū maluz id est infernū ⁊ dyabolū euadamus. necessaria est nobis prudentia que est q̄rta virtus cardinalis. Prudentia em̄ docet hoīez fugere eternū malū. Nunc videndū est qn̄ sit petendum. Et nota q q̄ꝫdiu aures dei sabaoth aperte sunt ꝯsultū est nobis vt sollicite petamus. Si em̄ tunc homo petere voluerit qn̄ ab hac vita trās migrauerit petitio eius nullatenus audietur. vnde dicit dn̄s Ysa 49. In tempore placito exaudiui te. Tempus placitum est temp9 huius vite qn̄ misericordia nulli homini denegat̄. Rogate g̊ dn̄m vt sic modo petamus vt quecunqꝫ petierimus assequamur. quod nobis prestare dignetur qui viuit ꝛc.

Item in diebus rogationnz. Sermo. xliiii.

Querite et inuenietis Luce. 11. Si dn̄m ih̄m ac eius mellifluā gr̄am querere volumus ac inuenire. necesse erit vt ip̄m toto corde queram9. qꝛ nisi toto corde queram9 ip̄m minime inueniem9 Vnde scribit̄ Deut̄. 4. Cum quesieris dn̄m deū tuū inuenies euz Si tn̄ quesieris eū in toto corde tuo. Is aūt dominuz in toto corde querit qui ip̄m in toto corde diligit. Vnde inquit deuot9 bernardus. Toto corde ad dn̄m ꝯuerteris si ꝯuertat̄ amor tuus. vt omnino nihil diligas nisi deū. talis hoībꝫ veritas inquit querite.

Querite ⁊ inuenietis Luce. 11. Tria sunt hic notanda. viz quis vbi et qn̄ sit querendus. V De primo nota q ille est querendus sine q̊ nullus pt̄ esse beatus et certe hic est deus noster. Ipse em̄ salus et thesaurus est bt̄itudinis oīm electoꝝ. De scdo nota q dn̄s est querend9 in tribꝫ locis. Primo in bethleemitano p̄sepio. Scdo in crucis patibulo. Tercio in paterno gremio. De primo viz q querendus sit in bethleemitano presepio testat̄ angelus Luc̄. 2. vbi dicit q angelus dn̄i apparuit pastoribꝫ vigilantibꝫ et custodientibꝫ vigilias noctis sup gregez suū. ⁊ annūciauit eis natū saluatorem xp̄m dn̄m. subiunxit ⁊ hoc vobis signū. Inuenietis infantem pannis inuolutū et positum in presepio. Nota igit̄ q dn̄s primo querendus est in p̄sepio vbi eū et pastores ⁊ reges quesier̄t et ibi inuenie̅t iacens in panptate in vilitate. ī asperitate vt viz fallaces diuitie respuantur vt honores transitorii ꝯtemnant̄. vt carnis delicie fugiant̄. redde singula singulis. Scdo querendus est in crucis patibulo. Vnde dicit Bern̄

Domine arcūire possum mare ⁊ aridam nusq̄ te inuenio nisi i cru
ce. ibi tubas ibi dormis in meridie. Per meridiez intelligit feruo
passionis in quo dñs expirauit. ⁊ sic anima eius pausauit. Nota
igit q̄ dñs stans in cruce patibulo docet nos vt iuriis renun-
ciemus. vt res nostras pauperibus erogemus. vt de parentib⁹ no
stris curemus. vt deum in nostris necessitatib⁹ inuocemus. Doc3
etiam nos eternis domis sicenter inhiare. Omnia opera nostra in
bono assumare. aiam nr̄am deo patri quotidie recōmendare. Pri
mo itaq̄ docet nos iuriis renūciare. Vnde legit Luce. z3. Q̄ cū
crucifixissent dicebat. Pater dimitte eis non em̄ sciunt q̄d faciunt
Debemus igit ad imitationem dñi odiis et rancoribus renunciare
et pro nostris inimicis deu3 fideliter exorare. Vñ etiā monet nos
Math. 5. Orate pro psequentib⁹ ⁊ calumniantib⁹ vos vt sitis filii
patris vestri qui in celis est. Scdo docet nos res nostras pauperib⁹
erogare. Vnde scribit Luce. z3. Q̄ cū latro dexter dixisset ad ih̄m
Domine memento mei dum veneris in regnū tuum. Respondit
ei ih̄us. Amen dico tibi hodie mecū eris in paradiso. Ibi dic glo
sa. dñs semp plus tribuit q̄ roget. Ille rogauit memento mei ⁊
dñs ait. hodie mecum eris in paradiso. Monet ergo nos dñs ex
emplo suo vt et nos indigentib⁹ bona nostra cōmunicemus. vñ
etiā Luce. 6. Omni petenti te tribue. Tercio docet nos parentum
nostroz curam hꝫe. vnde scribit Joh̄is. 19 Q̄ ihesus cum vidisset
matrem ⁊ discipulū stantem quē diligebat. dixit mri sue. Muli-
er ecce filius tuus. deinde dicit discipulo. ecce mater tua. sequit.
Et ex illa hora accepit eam discipulus in suā sc3 mr̄em. Super lo
cum predictū dicit glosa. docet vt a piis filiis impendat cura pa-
rentib⁹. Vñ aplus. Siquis curam suoz non habet fidez negauit.
et est infideli deterioꝛ. 1. ad Thy. 5. Igitur dñs per hoc q̄ matrem
discipulo recōmendat. docet nos vt parentes nr̄os honoremus.
eisq̄ fideliter necessaria subministremus. vnd Ecclesiastici. 3. Qui ti
met dñm honorat parentes ⁊ quasi dñs seruiet his qui se genue-
runt in opere et sermone ⁊ in omnipotentia. Sequit infra. Q̄ ma
le fame est qui derelinquit p̄rem ⁊ est maledictus a deo q̄ exaspe-
rat mr̄em. Quarto docet nos deū in omnib⁹ necessitatib⁹ nr̄is in-
uocare. non sortiarias ⁊ phitonissas. Vñ Mat. z7. Q̄ ih̄s stans
in cruce clamabat voce magna dicēs. hely hely lamazabatani. h̄
est deus meus deus meus vt quid dereliquisti me. Per hoc q̄ dic̄
bis deus meus deus meus. ostendit q̄ in omni necessitate corpis
et anime auxiliū a deo debemus implorare Contra qd̄ faciunt qui
in infirmitatib⁹ suis confidentiaz h̄nt in detestabilib⁹ benedictionib⁹
et prestigiis mulierum. Quinto docet nos eternis bonis scienter

mhiare. Vnde scribit. Johis. 19. q̄ dñs stans in cruce dixit. Sitio
Dicit etiam Mat. 27. q̄ dederunt ei vinū bibere cū felle mixtum
Et cum gustasset noluit bibere. Nota igitur q̄ dñs licet in corpo
re magnam sitim pateretur. multo tamen maiorem in anima pati
ebatur. Ipse em̄ sitiebat salutem totius gn̄is humani. Bonū igi
tur est vt a nos sitiamus ad dñm deum nostr̄ apud quem semp
salui erimus a bene. Vnde dr̄ in p̄s. 41. Sitiuit anima mea ad de-
um fontem viuū q̄n veniam et apparebo ante faciem dei mei. Sex
to docet nos omnia opera nr̄a bono fine consūmare. Vnde scribit
Johis. 19. q̄ ih̄s postq̄ acceperat acetū dixit. Consumatū ē. viz
q̄ añ mortem fieri oportebat. Docet itaq̄ nos in bonis operibus
vsq̄ ad finem p̄seuerare. vnde etiā dic̄ Mat. 24. Qui p̄seuerauerit
vsq̄ in finem saluus erit. Septimo docet nos aiam nr̄am deo p̄i
quotidie recōmendare. Vnde scribit Lucas. 23. q̄ ih̄us clamans
voce magna ait. Pater in manus tuas cōmendo sp̄m meū. et hoc
dicens expirauit. Necessariū igit̄ est nobis vt animas nr̄as quo-
tidie sculo diuine protectionis cōmendemus. vnde dic̄ Bern̄. sup
illū locum. Scuto circūdabit te veritas eius. Necessaria plane im-
supabilis p̄tectio veritatis nō modo interim in carne degenti ꝫ p9
modū exeunti. Nunc quidē ob periculosos afflictus tunc vero ob
monstruosos occursus spiritū immundor̄. Demiq̄ a sc̄tissimam
illam gloriosam martirē animā voluit pars inimica nocere. ymo
vero ad ip̄m etiam regem glorie accedere impudentissima temeri
tas illa p̄sumpsit sicut ipse testat. Venit etiam princeps mundi a
in me nō habet quicq̄. Tercio viz quō querendus sit in gremio
patris. alia vice si dominus dederit p̄sequemur. Modo videndum
est q̄n dominus sit querendus. Et est sciendum q̄ in tempe huius
vite. Vnde dicit p̄pheta Ysa. 55. Querite dominum dū inueniri p̄t
inuocate eum dum p̄pe est. Dmc dr̄ Sap̄. 1. In simplicitate cordis
querite dñm. quoniam inuenitur ab his qui non temptant eum.
apparet aūt eis qui fidem habent in illum. Rogate ergo dominū
vt sic eum q̄dm facilis est ad inueniendum toto corde queram9.
vt tandem eum in regno suo leta facie videamus. quod nobis ꝛc.

Item in diebus rogationum. Sermo. xlv.

Pulsate et aperietur vobis Luce. 11. Quid est nostra ad dominum
pulsatio nisi quedā deuota oratio ac celestiū appetitio. A christo
ergo ihesu fratres karissimi celestia petam9. Ipse em̄ potens ē no
bis aperire. De ipso enim inquit illud Mathei vltimo. Data est
mihi omnis potestas in celo et in terra. Ergo eam9 a depcemur

faciem dñi. sicut habet Zach. 9. De ipso etiaz scribit ps. 144. Misereator et misericors dñs patiens ⁊ multũ misericors. Huiꝰ grãz pulsare debemꝰ deuotis orõnibꝫ. sicut scribitur Malachie. 1. Deprecamini vultũ dñi vt misereatur vestri. sic igit̃ kmi pulsate ꝛc

Pulsate ⁊ aperiet̃ vobis Luce. 11. Tria principaliter sunt h̃ notanda. viz ad cuius hostium. ⁊ quali modo. et qñ nos pulsare oporteat. X ¶ De primo notat̃ ꝙ ad ianuã regis regũ ⁊ dñi dominantiuz pulsare debemus. Ipse em̃ est opulentissimus ad possidendũ. Ipse est largissimus ad distribuenduz Ipse est speciosissimus ad videnđ. Ipse nihilominꝰ nõ est auarus ad ꝯuiuandũ. De primo dic̃ ipse dei filius Prouerb. 8. Mecũ sũt diuitie ⁊ glorie ⁊ opes superbe. i. excelse dicit glosa. De secundo dicit̃ Jocob. 1. Qui dat omnibꝫ affluenter et non imꝓperat. Vnde etiam sponsa testat̃ sponsum h̃re manus tornatiles. i. volubiles ⁊ paratas ad dandũ. Sicut dicit̃ Cañ. 5. Manus illius tornatiles auree plene iacinctis. De tercio Sap. 7. Candor est lucis eterne ⁊ speciosior sole. Item Pet. 1. Cañ. 1. In quem desiderant angeli ꝓspicere. De quarto non habet amaritudinem conuersatio illius nec tedium ꝯuictus illius. sed leticiã ⁊ gaudium. De scđo videndum quali etiam modo pulsare debemus Et est dicendum ꝙ manu oꝑtet nos pulsare. hec aũt manus est vera pnĩa. Hec aũt manus ꝯsistit ex quinqꝫ digitis. viz ex feruenti ꝯtritione. ex pura cõfessione. ex elemosinaꝝ largicõe. er carnis maceratiõe. ex deuta orõne. q̃ hac manu pulsauerit ad hostiũ diuine miscđie. ⁊ in pulsando nõ defecerit qualiscũqꝫ etiã peccator fuerit sine dubio aperi et ei deus. Primꝰ igit̃ digitus in humana manu appellat̃ pollex Per pollicem intelligit̃ feruens ꝯtritio qui bñ đ pollex eo ꝙ preceteris digitis virtute polleat. Sola em̃ ꝯtritio sine omnibꝫ aliis que requirunt̃ ad penitentiã in necessitate sufficit ad salutẽ. ita tñ ꝙ homo libenter confiteret̃ si haberet copiam sacerdotis et vsum lingue ⁊ ꝙ libenter exequeret̃ alia satisfactionis oꝑa si debilitas corꝑis pateret̃. Et nota ꝙ grauiter doleret homo cuius parentes ⁊ filii cognati ⁊ amici omnes vna die morerent̃ ⁊ nulli ei alii nisi inimici grauissimi relinquerent̃. grauius aũt dolorẽ si super hoc sequenti die omnibꝫ bonis suis tam mobilibꝫ q̃ꝫ immobilibus forti manu inimicoꝝ vel per ignis incendium priuaret̃. grauissime vero doleret et si tercia die omnimodã corꝑis infirmitatem incideret ita ꝙ oculos. aures. nasum. linguã. os. ⁊ manus. et pedes amitteret. ⁊ nihilominus intrinsecus in oĩbꝫ vitalibꝫ cruciaret̃ ⁊ nullus esset qui tam misero solatiũ aliqđ exhiberet. Sic sine dubio dolere

debet miser peccator. Per pctm enim mortale ipsius dulcis dei et beate virginis ⁊ oim supcelestiū amicorꝝ gracia amittit. Per peccatum etiā mortale tota celestis hereditas ꝑditur. Per peccatum etiam mortale corpus ⁊ anima eternis doloribꝰ ⁊ ꝑpetuis inferni cruciatibꝰ obligant. Y Secundus digitus index vocatur. vel demontratorius eo ꝙ per eum ea que videre volumꝰ demonstramus. Et ꝑ hunc intelligit pura ꝯfessio per quā quibet confessori suo debet omēz conscientiā suaz demonstrare. vñ ⁊ dñs Luce 17. dixit decē leprosis. Ite ostendite vos sacerdotibꝰ. Terciꝰ digitus appellat medius qꝛ ꝯsistit in media manu. ⁊ ꝑ hunc notatur elemosinarꝝ largitio. Elemosina em̄ quedā mediatrix est int deū et aīam. Ipsa siquidez reddit deū anime ꝓpitiū. aīam em̄ ꝯiungit amplexibꝰ dei. Preterea cum ꝟm phm virtus ꝯsistat in medio elemosina quasi consistens in medio et amicos respicit et inimicos. Danda est em̄ elemosina ⁊ iustis et iniustis. De primo dr̄ Ecclesiastici. 12. Benefac iusto ⁊ inuenies retributionez magnam. ⁊ si non ab ipso certe a dño. De scdo dic̄ dñs Math. 5. Diligite inimicos vestros benefacientes his qui oderunt vos. Itez in ꝓuerb. 25. Si esurierit inimicus tuus ciba eū. si sitierit da ei aquā bibere prunas em̄ ꝯgregabis sup caput eius. Per prunas intelligit feruor caritatis que per benefitia etiam inimicorꝝ mentibꝰ excitatur Preterea medius digitus altior et longior est aliis digitis quod etiā elemosine ꝯgruit ⁊ pietati. miscdia em̄ est sup oīa opera dñi vt testat psalmista. Quartus digitus appellat medicinalis. qꝛ eo digito a medicis coliria terunt ⁊ ꝯmiscent. ⁊ per istum digitū signat carnis maceratio. Legit em̄ ꝙ Galienus interrogatus a discipulis suis que esset summa medicina. Respondit abstinentia. vnde dicit Ecclesiastici. 31. Vigilia ⁊ colera et tortura viro infrunito somnus sanitatis in eo parco. Glosa salubrius est somnus in parco victu. sequit infra. Sanitas est anime ⁊ corpis sobrius potus. Item eccl. 37. In multis escis erit firmitas ⁊ auditas appinquabit vsqꝫ ad coleram. ꝓpter crapulā multi obierunt. q̄ aūt abstinens ast adiiciet vitā. sanat igit ieiuniū pestes ⁊ corpis ⁊ mentis. Z Quintus digitus vocat auricularis q̄si colens aurez et per hunc deuota oratio figurat que quotidie colit aurem dei. Docet aūt dñs nos orare Math. 24. ita dicens. Orate et nō fiat fuga vestra hyeme vel sabbato. Erit em̄ tunc tribulatio magna. qualis nunqꝫ fuit ab initio mnndi vsqꝫ modo nec fiet postea. Nota ꝙ orōnibꝰ ꝯtinuis oportet nos fugere iram dei q̄mdiu viuimꝰ Post hanc enim vitam non erit conueniens tempus fuge. Tunc

quippe erit hyems ⁊ sabbatum. id tale tempus quādo nec homo dignos fructus facere poterit penitentie. nec etiaꝫ ei tunc operari licebit. quia tunc ligate erunt manꝰ et pedes peccatoꝝ. Et certe tunc pctores tantā tribulationē sustinebūt quantā ⁊ lingua humana nō poterit explicaē. Et nota ꝙ et vt efficatiꝰ possis pulsaē debes predictā manū vel petra vel ferreo malleo vel etiam baculo roboraē. Per petrā intelligit ipse xp̄us qui virga h̄ est lancea ꝑcussus in ara crucis ꝑfudit aquā ⁊ sanguinem vt habet Joh. 19. Per ferreū malleuꝫ intelligit crux dn̄ica que contrinit aereas potestates. Per baculū etiā figurat virgo maria. Per hāc em̄ in via huius seculi sustentamur ne deficiamus. De tercio nota ꝙ modo est tempus qn̄ ad hostium diuine miscdie pulsaē debemus. Legit em̄ Math. 25. Qꝛ cū venisset sponsus que parate erant intrauert cum deo ad nuptias et clausa est ianua. Super locum illum. dicit Bern̄. Veniunt homicide ⁊ admittunt. veniunt publicani et meretrices ⁊ recipiunt. veniunt sodomite molles adulteri fures ⁊ qualescunqꝫ sint pctores et patens ianua eis non negatur. Multus est em̄ ad ignoscendū ⁊ prestabilis sup malitia quali aut quantacūqꝫ. Tunc autē quid clausa est ianua. Janua pectoris ⁊ miscdie xp̄i. que lacrimis suspiriis et gemitibꝰ ⁊ precibꝰ penitentiū tam facile patet clausa est nullius penitentia nullius orō. nullius gemitus amplius admittetur. Rogate ergo dn̄m vt tam fortiter ad ianuam diuine clementie nūc pulsemus vt post hanc vitā in aulam eterne beatitudinis recipi mereamur. qd̄ nobis prestare ꝛc.

In die ascensionis dn̄i. Sermo. xLvi.

Dominus quidem iesus postq̄ꝫ locutus est eis assumptus ꝛc. Marci vltimo. Christus dn̄s dixit in die ascensionis suis discipulis. Signa aūt eos qui ī me crediderint hec sequent. De h̄ inquit Gregorius. Nunquid qꝛ ista signa non facimus minime credimꝰ sed hec necessaria in exordio ecclesie fuerunt. vt em̄ fides cresceret credentiū miraculis fuit nutrienda. qꝛ ⁊ nos cum arbusta plantamus. tamdiu ea aqua ꝑfundimus quousqꝫ ea iam in terra ꝯualuisse videamus. Quasi dicat beatus Greg. sic arbusta iaꝫ plantata ⁊ aquis ꝑfusa ꝑ se radicant. sic et homines in primitiua eccia non solum verbis sed ⁊ miraculis intantum radicati sunt ꝙ iam nō est opus signis. Postq̄ꝫ ergo dominus ihesus locutus est discipulis suis de signis tunc assumptus ꝛc.

Dominus quidem ihus postq̃ locutus est eis assumptus est in celū ⁊ sedet a dextris dei Mar. vltimo. Duo occurrunt hic notanda. Primū est quare deus in celū assumptus esset dicatur. Scdm quare etiā a dextris dei sedere referatur.

A De p̄o nota q̄ dn̄s ꝓpter septem causas assumptus est in celum. Prima est vt nobis ad celum iter panderet ⁊ monstraret. Scda vt animas quas de limbo eripuerat in regalibꝰ sedibus collocaret. Tercia vt ad interpellandū pro nobis deo pr̄i signuz sue victorie repn̄taret. Quarta vt naturaz nr̄am sup̄ omnes angeloꝝ ordines exaltaret. Quinta vt mansiones et loca delectabilia nobis p̄pararet. Sexta vt corda nostra post se eo vehementius excitaret. Septima vt septem sigilla ⁊ reserata ⁊ reseranda fore omnibꝰ publicaret. Prima igit̄ causa assumptionis in celū hec est. vt viz nobis iter ad celum panderet ac monstraret. vnde Michee. 2 Ascendet pandens iter ante eos ⁊ transibit rex eoꝝ corā eis. Nota q̄ plusq̃ quinqꝫ milia annoꝝ transierant q̄ nullus ascenderat. in celuz. vnde quasi ignota erat via. ⁊ ꝓpter hoc oportuit q̄ dei filius primus eam panderet ⁊ innotesceret animabꝰ electoꝝ. Secūda causa est vt aīas quas de limbo eripuerat in regalibꝰ sedibꝰ collocaret. Vnde legitur in Ysa. 93. q̄ cum dn̄s cum glorioso comitatu sanctaꝝ animaꝝ in celum ascenderet. angeli occurrentes dn̄o dixer̄t. Quis est iste qui venit de edom tinctis vestibꝰ de bosra Iste formosus in stola sua gradiens in mltitudine fortitudīs sue. De edom. glo. de mdo. tinctis vestibꝰ de bosra. glo. sanguine scz ī cruce. Iste formosus in stola sua habitu hūanitatis. Tercia causa est vt ad interpellandū ꝓ nobis deo patri signa sue victorie representaret viz cicatrices suas. Vnde dicit glosa sup̄ Luc. 24. Q̄ dn̄s cicatrices reserauit vt pr̄i ꝓ nob̄ supplicans quale genꝰ mortis pro homine ꝑtulerit semp̄ ostendat. Hinc etiam dicit Paulus ad heb̄. 7. Jesus eo q̄ maneat in eternū. sempiternū habet sacerdotiū. vnde et saluaē impetuū pōt. accedens ꝑ semetip̄m ad deū semp̄ viuens ad interpellandū ꝓ nobis. Ibi dic̄ glo. q̄ xp̄s in humana natura quā celis intulit int̄pellat ꝓ nobis. Quarta causa ē. vt naturā nr̄am sup̄ om̄s angeloꝝ ordines exaltaret. Vnde super illum locū apostoli ad Heb̄. 2. nusq̃ angelos ap̄phendit dic̄ glo. Reuera magnū et mirabile ⁊ stupore plenū ⁊ carnez nr̄am sursū sedere ⁊ adorari ab angelis et archangelis. Hoc g̊ sepius in mente versans excessum patior magna de genere humano ymaginās Cum ergo dominus sorori nostre hoc est humane nature tantum honorem contulerit dignum et iustum est vt et nos ea per que

soror nostra mhonorificet non agamus. id est vt munde et iuste nos habeamus et peccatis corpus nrm et aiam non polluamus Quinta causa est vt mansiones nobis a loca delectabilia ꝑpararet Vnde dns dicit in Joh. 14. Vado preparare locum. Et si abiero a ꝑparauero vobis locum iterꝫ veniio et accipiam vos ad meipsum et vbi sum ego a vos sitis. Et nota q mansiones electoꝝ erunt pulcre secure opulente. De his trib dicit in Ysa. 32. Sedebit populus meus in pulcritudine pacis et in tabernaculis fiducie et in requie opulenta. Econtrario in mansionib damnatoꝝ erit fetor et immunditia. erit etiam in eis ꝓturbatio sempiterna et omnis bon irrecupabilis inopia. Sexta causa est vt corda nostra post se eo vehementius extataret. vnde Math. 6. Vbi est thesaurus tuus ibi et cor tuū. Item math. 24. Vbicunq fuerit corpus ibi a congregabunt a aquile. ¶ Cuz ergo filius dei sit a corpus a thesaurus id est resurrectio animaꝝ nostraꝝ dignū est vt ipm quotidie omni desiderio nostroꝝ cordium ꝓsequamur. sine ipso em inops est a deficit omnis homo. Et nota q domin9 sicut aquila sursum eleuatus est a in arduis posuit nidū suuz. Vnde et nos post ipm sicut filii aquile per sidera volare debemus. vnd Job. Nunqd ad preceptum tuū eleuabit aquila. et in arduis posuit nidū suuz in petris manet et i ꝑeruptib silicib commorat. atq in accessis rupib pupilli eius lambunt sanguinē. Attende q ꝑ aquilā de q hic agit dei filius figuratur. qui ad preceptum patris eleuatus est in ascensione. a in arduis celoꝝ posuit nidum suū. vbi manet in patris id est animab electoꝝ que temptationib demonū fortiter restiterunt. Commorat etiam in silicib hoc est in sanctis angelis a quib a potestate angeli per supbiam abrupti ceciderunt. Nihilominus a in accessis ꝺmoratur. hoc est in eminentia sancte a indiuidue trinitatis. Nos igit qui quasi filii huius aquile sanguinem lambimus iesu post hanc aquilā eleuari debemus. Sed heu hodie multi imitantur corvum illum qui illectus cadauer noluit redire ad noe. Ita enim corda multoꝝ irretiuntur desideriis voluptatū. a ꝺcupiscentiis bonoꝝ temporalium. et ambitionib honoꝝ q nec volūt nec possunt migrare post dominmū. Septimā causaz altera die ꝓsequimur quia ipsa per se sola suffiat ad sermonē. Vñ de secundo videndū est videlicet quare dominus a dextris dei sedere referatur. ¶ Et nota q per hoc q dicitur a dextris dei innuuntur tria. videlicet q collata est a christo homini a deo patri. potestatis equalitas. honoris paritas. Et omnis bon ꝺemptitas.

De primo dicit Math. 28. Data est mihi omnis potestas in celo ⁊ in terra. De scdo dicit dñs Johis. 8. Si ego glorifico meipsuz gloria mea nihil est. est pater meus qui glorificat me. Item Joh. 17. Pater quos dedisti mihi volo vt vbi sum ⁊ illi sint mecum vt videant claritatē meam quā dedisti mihi. Math. 25. Filius hoīs venturus est in gloria patris sui cum angelis suis. De tercio dic̄ dñs Johis. 17. Pater mea oīa tua sunt ⁊ tua mea sunt. Et nota q̄ xp̄us ihesus eleuari meruit ad dextrā patris. viz in potestatis equalitatem. honoris paritatē. ⁊ oīs boni ydemptitatem. ꝑ eo q̄ se humiliauerit vsq̄z ad carnis nostre infirmitatez ⁊ abiectissimaz vilitatē. necnō ad altissimā pauptatez. Nos igit̄ kmi si volumus aggregari filio dei optet q̄ et nos carnem nr̄am per labores penitentie puniamus ⁊ q̄ ꝯtemptū equanimiter oꝓprobria hoīm sustineamus. Propterea q̄ res nr̄as in vsus pauperꝝ misericorditer expendamus. Rogate ergo filiū dei vt sic in hac vita in ip̄m suspiremus vt post hanc vitam cū xp̄o regnare mereamꝫ. qd̄ nobis ꝛc.

Item in die ascensionis dñi. Sermo. xlvii.

Ascendit in celum ⁊ sedet ad dexterā dei. Mar. vltimo. In ꝯpendio theologice veritatis li. 4. sic scribit. Differentia est inter ascēsionem et assumptionez ⁊ euolationem. qm̄ ascensio pertinet ad xp̄m. assumptio vero ad beataz virginē. ꝫ euolatio ad alios sanctos. Ratio huius est. qm̄ ascensio fit ꝓpria virtute ascendentis. Assumptio virtute xp̄i assumentis qua filius specialiter obsequit̄ matri. Euolatio aūt fit ministerio angeloꝝ. Ex illo ptz magnaz esse dr̄am inter xp̄i ascensionem et helye. Vnde inquit bt̄us Gre. Helyas in curru legitur ascendisse vt aperte demonstretur. quia homo purus adiutorio indigebat alieno. redemptor autez noster non curru non angelis subleuatus legitur. quia qui fecerat omīa super omnia sua virtute ferebatur. Ex hoc patet sensus verborum quibus dicitur Ascendit ꝛc.

Dominus quidem ihus postq̄ locutus est ascendit in celū et sedet a dextris dei Mar. vltimo. D Nota q̄ dominus assumptus est in celū vt septez sigilla libri reserata ⁊ reseranda monstraret. Vnd̄ scribit Johes in apocalipsi. 5. Vidi in dextera sedentis super thronum librum scriptum intus et foris signatum sigillis septem. et infra ⁊ vidi et ecce in medio throni et in medio quatuor animaliū ⁊ in medio senioꝝ agnuz stantem tanq̄ occisū habentē cornua septem. qui sunt septem sp̄us missi in omnez terraz ⁊ venit ⁊ accepit de dextra sedentis in throno libꝝ

Nota q liber quē iohes in dextra sedentis sup thronū vidit · erat ꝓpositu dei patris qd de saluatiōe ac redemptione p̄destinatū cōceperat ab eterno · Q aūt liber iste scriptus erat intus hoc significat q quedā archana diuinitatis nunq̄ vel ad angeloꝝ vel etiā ad archangeloꝝ noticiā ꝑuenerunt · Q aūt foris videt̄ scriptus hoc significat q multa de redemptiōe ⁊ statu ecclesie dn̄s quibusdam supremis angelis reuelauerat ab antiquo · Hic aūt liber signatus erat septē sigillis que nec ab angelo nec ab hoīe aliq̄ nisi a solo agno in ara crucis immolato · hoc est a dei filio poterant reserari · Primū sigillū apertū fuit in nostre carnis assumptione · Secundū in dei filii passiōe · Terciū in sanctispūs transmissione · Quartum aperit̄ in corpoꝝ nostroꝝ maceratione · Quintu aperit̄ in spirituū nostroꝝ requietione · Sextum aperiet̄ in diuini iudicii districtione · Septimū aperiet̄ in beata electoꝝ glorificatione · De primi igitur sigilli apertiōe dicit̄ Apoc̄. 6. Et vidi q aperuisset agnus vnū de septem sigillis · ⁊ ecce equus albus ⁊ q̄ sedebat super illū habebat arcū ⁊ data est ei corona et exiuit vincens vt vinceret · Per albū equū intelligit̄ īmaculata caro quaꝫ dn̄s assumpsit de virgine maria · in qua carne dei filius ingressus est cū humani gn̄is inimico eumq̄ vicit ac superauit · Dn̄s aūt qui equū nostre carnis ascendit arcū portat et coronā · Corda siquidē luxuriosoꝝ qui carnē suam ꝑ luxuriā coinq̄nāt sagittis infernalibꝫ traiiciet · ⁊ perforabit · Vnde dr̄ in ps̄ · sagitte potentis accute · Et hee sagitte magno effectu vindictā dei deferent in ardentes miseros et damnatos · vnde ps̄ · Sagittas suas ardentibꝫ effecit · Q aūt coronaꝫ defert hoc significat q dn̄s electos suos qui carnem suā mundaꝫ et immaculataꝫ custodiunt coronis eterne glorie coronabit E

De scd̄i sigilli apertione dr̄ Apoc̄. 6. Et cū aperuisset scd̄m sigillum exiuit alius equus rufus et qui sedebat sup eum datum est ei vt sumeret pacem de terra ⁊ vt inuicem se interficiant ⁊ datus ē illi gladius magnus · Per rufum equū intelligit̄ corpus xp̄i ꝓpo sanguine rubricatū · In hoc aūt equo dn̄s sedens monet nos exemplo passionis sue vt pax carnalis affect⁹ rumpat̄ · ⁊ ꝓpter deū tempale cōmoduꝫ ꝯtemnatur · tunc pax sumit̄ de terra qn̄ filii patres ⁊ matres relinquentes se transferunt ad seruitutem dei · Tūc etiam seinuicez interficiūt qn̄ quilibet electus alteꝝ hortat̄ vt carnem suam crucifigat cū viciis ⁊ concupiscenciis · Hec aūt omnia efficit magnus gladius caritatis · De peccatis dicit domin⁹ Mat 10 · · Nolite arbitrari quia veni pacem mittere in terram · non veni pacem mittere sed gladium · Veni em̄ separare hominē aduersus

patrem suū et filium aduersus matrem suā. De tercii sigilli aper-
tione Apoc̄. 6. Et cū aperuisset sigillū terciū ecce equus niger et
qui sedebat sup illum habebat stateram in manu sua. Per nigruz
equū intelligunt̄ sancti apostoli ⁊ martires qui estū diuersaꝝ tri-
balationū ac ꝑsecutionuz pro dño fortiter sustinuert̄. Dñs aūt in
apl'is sedens ⁊ martiribꝰ stateram gestat in manu vt ostendat ꝙ
q̄ntum quisq; laboris ac tribulacōis pro dño sustinuerit tantū et
ipsi premii refundet̄. Dñs etiam appendet corpa que pueri ⁊ pu
elle ꝓpter dñm tradidert̄ ad supplitiuz vt nos senes et barbati h̄
videnter ꝯfundamur ⁊ reuereamur cū ꝓpter dñm nil pati velimꝰ.
sequit̄. Et audiui tanq̄ vocem in medio q̄tuor aīalium dicentiuz
bilibris tritici denario vno. ⁊ tres bilibres ordei denario vno. Et
vinū et oleuz ne leseris. Hec verba sic intellige ꝙ viz bilibres tri
tici hoc est castitas mentis ⁊ corpis oblata dño remunerabunt̄ de
nario retribucōis eterne. qui etiā bilibres tres ordei dño obtule-
rit. i. qui geminā caritatem in exiliū missus amicos reliquerit ⁊ re
rum damna ꝑtulerit. ⁊ cruciatꝰ corpis sustinuerit. recipiet a dño
denariū mercedis eterne. Qui etiam exhibuerit dño vinū pnīe ⁊
oleum miscdie euadet lesionem eternā. ¶ De aptione q̄r
ti sigilli dr̄ Apoc̄. 6. Et cū aperuisset sigillum q̄rtum ecce equus
pallidus ⁊ qui sedebat sup eum nomē illi mors. ⁊ infernus seque
bat̄ eum. Per palliduz equū intelligunt̄ sc̄ti ꝯfessores ⁊ viri clau
strales. necnon et omnes illi q̄ ieiuniis vigiliis ⁊ orōnibꝰ ⁊ aliis
spūalisns exercitiis se pallidos efficiunt. et pro desiderio superne
patrie dissolui cupiunt et esse cum xp̄o. Vnde et xp̄us qui sedet ī
eis mors vocat̄. Ipse dicit in Osee. 13. O mors ero mors tua. mor-
sus tuus ero o inferne ꝛc̄. Christus igitur est vita perpetue vite.
et mors mortis eterne. Ipse quippe mortis destruxit imperium. et
qꝛ momordit infernū in ereptione animaꝝ fideliū. ꝓpterea adhuc
infernus sequit̄ eum. id est desiderat recupare damnū suū. deuora
re cupiēs penitentes in quibꝰ ipse sedet. De aptione quinti sigilli
Apoc̄. 6. Et cum aperuisset quintū sigillū. vidi subtus altare ani-
mas interfectoꝝ ꝓpter verbū dei testimoniū qd̄ habebant. et date
suut illis singule stole albe ⁊ dictū est illis vt requiescerēt adhuc
tempus modicū donec impleatur numerus coseruoꝝ eoꝝ. Alta-
re est desiderabilis visio ihesu xp̄i. sub cuius ꝓtectione electoꝝ ani
me feliciter requiescunt. que iam stolam primam hoc est dotes ani
me receperunt scd̄m qd̄ recipient in suoꝝ corporum glorificatio-
ne ¶ De apertione sexti sigilli dicitur Apocalipsis sexto.
Et vidi cum aperuisset sigillū sextuz ⁊ ecce terremotus factus est

id est omnes terrem et terram amantes · in die iudicii mirabiliter trepidabunt · ⁊ sol factus est niger tanq̃ saccus cilicinus · id ē qui modo splendent in gloria mundi ut saluari possent libenter saccis cilicinis induerent̄ · Et luna tota facta est sicut sanguis · id est ypocrite qui modo in apparentia hoīm sancti videntur ⁊ iusti tunc confundent̄ et erubescent. Et stelle celi de celo ceciderunt sup̄ terram · i · clerici qui ꝓpter litteraturā suaꝫ modo tanq̃ sint celi sidera sunt elati · tunc simplices ⁊ stulti reputabuntur vt rustici · ⁊ celū recessit sic̄ libenter inuolutus · i · omnia que modo celata sunt ⁊ occulta vniuersi celestis exercitus noticie publicabunt̄ · et q̄libet rationeꝫ reddet de pc̄tis omnibꝰ que ꝯmisit · ⁊ om̄s montes et insule de locis suis moti sunt · i · om̄s qui modo sup̄ alios eminent ꝑ potestatem ⁊ qui forti amicoꝝ adiutorio nūc vndiq̃ sunt vallati · tūc oī preterita potestate cunctoq̃ cognatoꝝ adiutorio inuenient se priuatos et reges terre ⁊ principes ⁊ tribuni ⁊ diuites ⁊ fortes ⁊ oīs seruus liber absconder̄t se in speluncis et petris montiū · ⁊ dicunt montibꝰ ⁊ petris. Cadite sup̄ nos et abscondite nos a facie sedentis sup̄ thronū ⁊ ab ira agni qm̄ venit dies magnus ire ipsoꝝ · et q̄s poterit stare. Hec verba sic intellige ꝙ om̄s peccatores cuiuscūq̃ sint officii vel dignitatis vel etiā ꝯditionis in die iudicii coram presentia xp̄i in tantā ꝑuenient anxietateꝫ si possibile esset ꝙ etiā ad litterā in speluncis montiū tūc libentissime latitarent · vel etiaꝫ tunc de criminibꝰ suis seram penitentiā agentes · frustra tūc sc̄toꝝ auxiliū inuocabūt · quos cū poterant imitari nolebant. De reseratione septimi sigilli dicitur Apoc̄ · 8 · Et cū apperuisset sigillū septimū · factuꝫ est silentiū in celo quasi media hora. Peracto quippe iudicio dn̄s electos suos ꝑducet in regnū quietis eterne · vbi ab omni ꝑturbatiōe inimicoꝝ · ⁊ ab omni infirmitatū ac molestiaꝝ incōmodo silentiū celebrabitur sempiternū. Qꝛ d̄ silentium factuꝫ in celo quasi media hora · hoc signat ꝙ tā insaciabile erit gaudiū illius sup̄ne patrie ꝙ electi cū mille millibꝰ annoꝝ cū deo suo regnauerint · vix se ibi per dimidiā horam fuisse reputabunt Nunq̃ em̄ tedium illius gaudii patient̄. Illi vero qui erunt ī inferno pre nimiis cruciatibꝰ iugiter clamabūt · ⁊ tedio afficient̄ eterno · Vnd̄ dicit̄ Ysa · 65 · Ecce serui mei laudabunt pre exultacōe cordis · et vos clamabitis pre dolore cordis et pre ꝯtritione sp̄ūs vlulabitis Rogate ergo dn̄m vt sic nunc dei filio ꝑuiamus ut electis aggregati corā ipso postmodū ab omni gemitu sileamus · quod nob̄ ꝛc̄

In die ascensionis dn̄i. Sermo. xLviii.

Hic ihus qui assumptus est a vob̄ ꝛc̄ · Act · 1. Queri posset q̄re xp̄s

¶ De

dominus nõ ascendet in celũ immediate post suaꝫ resurrectionem huius rationes habent̃ in cõpendio theologice veritatis libro .4 vbi sic dicit̃ Cristus non statim post resurrectionez ascendit tripli ci ratione. Prima est vt multipliciter ꝓbaret̃ resurrectio. sicut d̃ in actibꝫ Apl'oꝝ. In multis argumentis ꝑ dies q̃draginta apparẽs eis. Scd̃o vt pacientiam nr̃am informaret. quia mercedẽ debemꝰ equanimit̃ expectare. sicut agricola non statim post seminationez metit sed fructuũ maturitatẽ expectat. Tercio ꝓpter discipuloruꝫ ꝯsolationem vt dicit glo. Actuũ. 1. Sicut fuerunt q̃draginta hore mortis xp̃i. ita q̃draginta diebꝫ ꝯuersatus est cũ eis post resurrectionem. quia consolatio diuina excedit tristiciã hũanam. Hec ibi Post ergo hos dies angeli dixerunt. Hic ihesus ꝛc.

Hic ihesus qui assumptus est a vobis ita veniet quẽ admodũ vidistis eũ euntẽ in celũ Actuũ. 1. Nota ꝙ dñs ascendit in tube ꝯcrepatione cũ nubis susceptione cũ discipuloꝝ exultatione cũ dulci bñdictione cuꝫ manuũ eleuatione cum cicatricũ retentione. ¶ H ¶ De primo d̃ in ps̃. Ascendit deꝰ in iubilo et dñs in voce tube. De scd̃o dr̃. Actũ. 1. Videntibus illis eleuatus est ⁊ nubis suscepit eum ab oculis eoꝝ. De tercio dicit̃ Luce. 24. Ipsi adorantes regressi sunt hierusalem cũ gaudio magno. De quarto ⁊ quinto dr̃ Luce. 24. Eleuatis manibus suis benedixit eis. et factũ est cũ benediceret illis recessit ab eis. De sexto dicit glosa sup̃ Lucã. 24. Q̃ cicatrices suas ꝓpter hoc celo intulit vt ꝑpetuũ victorie sue circũferat triumphũ. sic itaqꝫ ꝟm testimoniũ angeloꝝ reuersurus est ad iuditiũ. Tunc em̃ cũ tubis angeli mortuos suscitabunt. tunc electoꝝ aĩe de resumpcõe corporꝝ suoꝝ exultabunt. Tunc nubes. i. angelice virtutes deũ ad iuditiũ deportabunt. Tunc filios dei statutos ad dexteram dulciter benedicet. Tunc eleuatis manibꝫ ad sinistram positos ⁊ feriet ⁊ maledicet. Tunc vniuerse carni vulneꝝ suoꝝ cicatrices ostendet. De primo viꝫ ꝙ angeli cũ tubis mortuos suscitabunt. dicit Paulus 1. ad Coꝝ. 15. Omnes quidem resurgemus sed non om̃s immutabimur. In momento in ictu oculi in nouissima tuba. canet em̃ tuba. Item. 1. ad Thessal'. 4. Ipse dñs in iussu et in voce archangeli ⁊ in tuba dei descendet de celo. ⁊ mortui qui in xp̃o sũt resurgẽt primi. De scd̃o viꝫ ꝙ electoꝝ anime resumptione suoꝝ corporuꝫ exultabunt. dicit̃ i ps̃. Exultabunt sancti in gloria letabunt̃ in cubilibꝫ suis. Hanc autoritatem sic intellige ꝙ electoꝝ anime modo exultant existentes cum domino in gloria. tunc aũt letabuntur in cubilibꝫ suis. id est ꝓpter receptoꝝ cubilium hoc est corporꝝ suoꝝ Corpus em̃ quasi cubile est anime in cuius receptione nimiꝝ tũc

felix anima letabitur. qz corpus qd modo seminat in ignobilitate tunc surget in gloria sicut aplus ad 1. Coz. 15. De tercio viz q nubes id est angeli ad iuditium deum deportabūt. dicit ipse dñs Math. 24. Videbunt filium hominis venientē in nubibꝰ celi cum virtute magna vel multa ⁊ maiestate. Itez de hoc dicit in Apoc. 1. Ecce venit cū nubibꝰ et videbit eum omnis oculus et qui eum pupugerunt ⁊ tunc plangent sup eum omnes tribꝰ terre. De qr to viz q ad dexteram ꝯstitutos dulciter benedicet. dicit ipse dñs Math. 25. Cum venerit filius hominis in maiestate sua ⁊ omnes angeli cū eo. tunc sedebit sup sedem maiestatis sue ⁊ ꝯgregabuntur añ eum omnes gentes et sepabit eos ab inuicem sicut pastor segregat oues ab hedis ⁊ statuet oues quidē a dextris. hedos aūt a sinistris. Tunc dicet rex his qui a dextris eius erunt. Venite benedicti pr̄is mei possidete paratū vobis regnū a ꝯstitutione mdi. Esuriui em̄ ⁊ dedistis mihi manducare. sitiui et dedistis mihi bibere. hospes em̄ fui ⁊ collegistis me. nudus et cooperuistis me. infirmus ⁊ visitastis me. incarceratus erā et venistis ad me. Ecce gratias aget dñs fidelibꝰ suis de omnibꝰ beneficiis eoꝝ que mēbris suis hoc est pauperibꝰ suis impenderunt. De quinto viz q manibꝰ eleuatis ad sinistram positos feriet ⁊ maledicet. Dicit etiam ipe dominus Math. 25 Tunc dicet et rex his q̄ a sinistris eius erunt Discedite a me maledicti in ignem eternū qui paratus est dyabolo et angelis eius. Esuriui em̄ ⁊ non dedistis mihi manducare. sitiui et non dedistis mihi bibere. hospes eram ⁊ nō col. me. nudus ⁊ non co. me. infirmus ⁊ car. ⁊ nō visi. me. Super locū istum dic glosa. Quid meret qui aliena rapit si eternaliter damnat q̄ de suo non dedit. De sexto viz q cicatrices suas in iudicio cunctis oñdet dicit glo. sup Luc. 5. Dñs cicatrices suas in iudicio ꝯuaturus est vt sua morte redemptis q misericordit sint adiuti ꝑpositis eisdem mortis intimat iudiciis. ⁊ vt in iudicio q̄z iuste damnent impii denuncient. Justi igitur tunc cicatrices dñi respicient cū exultatiōe mali vero eas inspicient cū gemitibꝰ ⁊ tremore. Rogate ergo dominum vt modo ei tam fideliter seruiamus vt eum in districto iudicio cum gaudio videamus. quod nobis prestare ꝛc.

Dñica post ascensionem Sermo. xLix.

Cum venerit paraclitus quem ego mittam vobis ꝛc. Johānis. 15 Mouere posset hoīm quare xp̄us dominus spiritum sanctum paraclitum nominauerit. Huius rationem pulcre ponit doctor quidam nomine Didimus dicens. Spiritum supuenientem consolatorem dicit. quia non soluz eos quos se dignos repperit ab omni perturbatione reddit alienos. vnde etiam incredibile quoddam

¶ De

gaudium eis tribuit. Non soluz aūt noīauit eum xp̄us dominus paraclitū hoc est ɔsolatorem sed etiā spm̄ veritatis. vnde Chriso9 Propterea etiam spm̄ veritatis vocauit vt ostendat ꝙ erat fide dignus. De hoc spū loquens xp̄ns dixit. Cū venerit paclitus ꝛc

Cum venerit paraclitus quē ego mittā vobis a patre spiritū veritatis qui a patre ꝓcedit ille testimoniū ꝑhibebit de me Johis. 15 ¶ I ¶ Nota ꝙ dn̄s predicens fidelibꝫ suis ꝙ ꝓpter ip̄m essent ex synagogis. i. ex hoīm collectionibꝫ eiiciendi. ⁊ ꝙ etiam forent variis cruciatibꝫ interficiendi. ꝓmittit se eis transmissuꝝ spm̄ veritatis. qui eos vtpote paclitus in diuersis tribulationibꝫ ɔsoletur. ⁊ qui testimoniū ꝑhibebat filio dei. ꝙ militibꝫ suis qui bene certauerint premiū gloriosū sit daturus. ꝑhibet igitur spūsanctus testimoniū filio dei ꝙ fidelibꝫ suis septemplicem hostē vincentibꝫ septiforme premiū largiet̄. Vn̄ in Apoc̄ 2. et. 3. ca. vbi dn̄s ponit premia que dabit victoribꝫ suis. premittit̄ spūs semꝑ premio vel subiungit̄. Qui habet aures audiēdi audiat q̄d spūs dicat ecclesiis. Igit̄ de premio illius qui vicerit gulam dic̄ filius dei Apoc̄. 2. Vincenti dabo edere de ligno vite q̄d est in ꝑadiso dei mei. Quid aūt sit gula dicit diffinitio. Gula ē illecebrosus ⁊ auidus causa solius corꝑis ciboꝝ appetitus. Qui igitur vicerit gulam testimonio sanctispūs cōmedet de ligno vite. h̄ est saciabit̄ diuina dulcedine que est ī ꝑadiso dei pr̄is. Sequitur premiū illius qui vicerit inuidiā. Apoc̄. 2. Qui vicerit non ledet̄ a morte scd̄a. Nota ꝙ inuidia est dolor ex aliena felicitate nascens animū torquens. Inuidia igitur ē quasi prima mors anime ꝓp̄e. qui hanc vicerit non ledetur a morte secunda. id est euadet mortē eternam et vitam inueniet sempiternaz. De premio quod dabit̄ illi qui vicerit iram dicit̄ Apoc̄. 2. Vincenti dabo manna abscōditum et dabo illi calculum candidū ⁊ ī calculo nomen nouū scriptū quod nemo scit nisi qui accipit. Nota ꝙ ira est strictus feruor animi concitati vlciscendi libidine feruēs. Nota etiā ꝙ aufert hoī dulcedinē mentis et obscurat rōnem eius ⁊ ascribit eum ꝑpetue damnationi. Qui vicerit iram dabitur ei in regno dei delicata. et mortalibꝫ inexperta dulcedo mentis que per manna absconditu3 figutatur. Dabitur etiam ei claritas diuine cognitionis et vocabitur heres dei. quo duo per calculū candidū ⁊ nomē nouū exprimunt̄. ¶ R ¶ De premio q̄d ille accipiet qui vicerit accidiā d̄ Apoc̄. 2. Qui vicerit ⁊ custodierit vsq̄ in finem opera mea dabo illi potestatē supra gentes. ⁊ reget illas ī v̄ga ferrea. ⁊ tanq̄ vas figuli ɔfringetur. sicut ⁊ ego accepi a patre meo ⁊ dabo illi stellam matutinam. Nota ꝙ accidia est torpor animi quo quis. aut

negligit bona inchoare · aut inchoata fastidit perficere Qui igit̄ vi
cerit accidiam ⁊ vsq; ad finez custodierit opera dei · dabitur ei ma
gna potestas sup̄ gentes · i · sup̄ demones ⁊ malos homines qui eū
olim in dei seruitio ⁊ in bonis operibus impediuerunt · et virgis
ferreis p̄cutiet eos · ⁊ p̄cussi tanq̄ vas figuli ꝯterentur Dabit etiā
eis dn̄s stellam matutinam hoc est corp̄is ⁊ anime dotes . qꝛ liben
ter ad matutinas surrexit ⁊ ad alias horas audiēdas canonicas
aduenit · tanq̄ stella matutina lucebit in regno dei · De p̄mio qd̄
ille accipiet qui vicerit luxuriā dicit̄ Apoc̄ · 3 . Qui vicerit vestietur
vestimentis albis ⁊ nō delebo nomen eius de libro vite · ⁊ confite
bor nomen eius coram patre meo ⁊ coram angelis eius Nota q̄
luxuria est ex immundis descendens desideriis lubrica et affrenata
mentis p̄stitutio · Qui igitur vicerit luxuriā vestietur a filio virgi
nis candidis indumentis · et laudabit eum filius dei coram patre
suo ⁊ coram angelis suis omnibꝫ · De p̄mio quod dabit̄ ei qui vi
cerit auariciā dicit̄ Apoc̄ · 3 Qui vicerit faciam illū columnā in tem
plo dei mei ⁊ foras nō egredietur amplius · et scribam sup̄ eū no
men dei mei ⁊ nomen ciuitatis dei mei noue hierusalē que descen
det de celo a deo meo et nomen meum nouum · Nota q̄ auaricia
est glorie siue quarumlibet rerum insatiabilis ⁊ inhonesta cupido ·
Qui igitur vicerit auariciam qne hominem vagum facit mente et
corpe instabilem . quasi columna perpulcra statuetur in templo
dei mei ⁊ foras amplius non egredietur · i · extra regnum dei nihil
inuenietur quod concupiscat . sed semper delectabit eum manere
in presentia summi boni ⁊ nomen dei patris ⁊ nomen nouum hie
rusalem ⁊ nomen filii scribetur super eum · i · appellabitur ⁊ erit fi-
lius dei ⁊ conciuis sanctorum ⁊ frater hiesu xp̄i · De premio quod
ille assequit̄ qui vicerit superbiaꝫ dicit̄ Apoc̄ . 3 . Qui vicerit dabo
ei sedere mecum ī throno meo sicut ⁊ ego vici ⁊ sedi cū patre meo
in throno eius · Nota q̄ sup̄bia est viciosa mentis elatio · que su-
periorem despiciens inferioribus ⁊ paribus satagit dominari Qui
igit̄ vicerit sup̄biam exaltabitur sup̄ thronum filii dei ⁊ superbis
detrusis ad inferos · ipse sedebit in gloria ī latere hiesu xp̄i . Om̄is
ergo qui vicerit gulam · iram . inuidiā . accidiam · luxuriā · auariciā
⁊ sup̄biam . suprascripta premia cōsequetur · ⁊ de hoc testimoniū p̄
hibet sp̄ūssanctus filio dei q̄ ipse p̄dicta premia suis victoribꝫ lar
gietur · Vnde septies ponit̄ in Apoc̄ · 2 · ⁊ · 3 . capl̄o · Qui habet au
res audiendi audiat quid sp̄ūs dicat ecclesiis · Vincenti dabo ꝛc̄ ·
Rogemus igitur dn̄m vt sic inimicos exilii vincamus . vt p̄mia
sup̄ne patrie consequamur · Quod nobis prestare dignetur ꝛc̄ ·

De

In die sancto Penthecostes Sermo I

Paraclitus spūssanctus quem mittet pater in nomine meo ꝛc. Joh̄is·14· Interp̄tationez huius nomīs paclitus pulcre declarat beatus Greg̃·di· Greca locutione paclitus latina aduocat9 dicit̄ quia p errore delinquentiū aput patris iusticiam interuenit. dum eos quos repleuerit orātes facit· Cōlator aūt vocat̄ qz de peccati ꝑpetratione mentib9 dum spem venire ꝑparat ab afflictōe tristicie mentē leuat· Volens ergo hūc ꝯsolatorē querere querat eum in supernis qz deus est· Vnde inquit Lactancius firmian9 diuinaꝝ institutionū li°·2·ca·19· Querat in sublimi· querat in sūmo· quia nihil potest homine maius esse nisi ꝙ fuerit supra hoīem. Deus at̄ maius est homine· supra ergo est nō infra est· nec in yma potius sed in sūma regione querendus est· hec ibi· Hic ergo paclitus de supernis veniens quem mittet ꝛc.

Paraclitus spūssanctus quē mittet pater in nomine meo· ille vos docebit omnia. ⁊ suggeret vobis omnia quecūqꝫ dixero vobis Joh̄·14· Duo p̄ncipaliter sūt hic notanda Primū est qūo spūs paclitus docere ⁊ suggere intelligat̄ Scd̄m ē quid sit qd̄ a spūsancto doceat̄ ⁊ suggerat̄· L De primo nota ꝙ spūssanctus docet p internam inspirationē et suggerit p eterni premii ꝓmissionē· Qꝫ doceat inspirando dicit dn̄s Joh̄is·3· Spūs vbi vult spirat ⁊ vocem eius audis· ꝫ nescis vn̄ veniat aut quo vadit· Qꝫ etiā spūssanctus suggerat eterna premia pollicendo testatur apl̄s ad Rō·8· Qui sūt ꝑm spiritū que sūt spiritus sentiūt Ipse spūs testimoniū reddit spiritui nostro qd̄ sumus·i· erim9 filii dei. Si aūt filii dei ⁊ heredes. Heredes quidē dei coheredes aūt xp̄i Docet igitur spūssanctus ea que p̄us dixerat hiesus· Docet inqꝫ ea intrinsecus inspirando· et nō solū docet ymo ⁊ suggerit eterna premia ꝓmittendo Omnib9 em̄ qui doctrinā suam opere fuerint ꝓsecuti sempiterna gaudia pollicet̄ Vn̄ ⁊ sicut legit̄ in actib9 apl̄oꝝ ca°·1. Spūssanctus in linguis igneis venit sup apl̄os· In linguis ideo venit vt fideles per eum doceant̄· Ipse quippe est magistroꝝ optimus· In igne ꝓpter hoc venit vt p eū docti ad spem supnoꝝ moneant̄· Ignis em̄ vt dic̄ Dyonisius ē sursū ferens acute meās et excelsus· M Et nota ꝙ dn̄s monet ad tria. Primū est vt p artam viam viriliter incedamus· Scd̄m est vt p angustā portā intrare contendamus· Terciū vt domū nr̄am supra firmaꝫ petram ꝯstruam9· Et h̄ tria docet nos spūssanct9 adimplere· ⁊ nihilomī9 his qui ea executi fuerint premiū pollicet̄ Docet nos igit̄ dn̄s vt p artam viam viriliter incedamus· vn̄ Math̄·7· Lata ⁊ spaciosa

via que ducit ad ꝑditionez. ⁊ multi sūt qui intrant ꝑ eam. ⁊ arta est via que ducit ad vitā ⁊ pauci inueniūt eam Nota ꝙ dn̄s facit hic mentionē de duplici via. quaꝝ vna ē via celi alt̄a via inferni Viam celi demonstrat spūssanctus. vnde ⁊ ipse dexter digitus appellatur dei. Ipse em̄ est index. iudicat ⁊ demonstrat nobis viam salutis. Hec aūt via arta est. Qui em̄ ambulāt in ea debent immūdis ⁊ blasphemis cogitacōibꝫ repugnare. debent os ⁊ linguā nō solū a malo sed etiā ab ocioso verbo refrenare. Debent inq̄ cōtra incentiua carnis quottidie litigare. Debent oīa mala mūdi equanimiter tolerare. Debent ꝯtra omnē delectacōis faciem trepidare De primo Sap̄. 1. Spūs discipline effugiet fictū ⁊ aufert se a cogitacōibꝫ que sūt sine intellectu. in cogitationibꝫ em̄ impii interrogatio erit De scdo dn̄s Math̄. 12. Dico vobis ꝙ de om̄i v̄bo ocioso qd̄ locuti fuerint hoīes reddent rationē deo in die iudicii. glō de om̄i verbo ocioso qd̄ sine vtilitate loquētis dicit̄ aut audiētis vt de friuolis ⁊ de fabulis. scurelia nō sunt ociosa ꝫ criminosa Jacobi. 3. Lingua constituit̄ in membris nr̄is que maculat totū corpus ⁊ inflāmat rotam natiuitatis nostre inflāmata a gehēna. Oīs em̄ natura bestiarū volucrū ⁊ serpentū ⁊ ceteraꝝ domat̄. ⁊ domita sunt a natura humana. linguam aūt nullus hominū domare pōt Est em̄ inquietū malum et plenū veneno mortifero. Nota ꝙ rota natiuitatis nostre est humana natura quā mala lingua in gehenna. i. a dyabolo qui gehenne inhabitator est inflammata inflāmat. i. inquinat. ⁊ hanc nullus hominum domare potest. nisi viueret a spūsancto. De tercio dicit ap̄lus ad Rō. 6. Non regnet peccatuꝫ in vestro mortali corpe vt obediatis concupiscētiis. Itē ad Rō. 7 Video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee. Infilix ego homo quis me liberabit de morte corporis huius gratia dei per ih̄m xp̄m dn̄m nr̄m. Glosa. fomes peccati qui est ex carne et repugnat menti recte dicit̄ lex quia legitime factum est. vt qui nō obediunt suo superiori. eis nō seruiat suū inferius. i. caro De quarto dicit Jacob̄. 1. Omne gaudium existimate fratres mei cū in temptationes varias incideritis. glo. ne indignemini si mali in mundo florent si vos patimini. quia nō est christiane dignitatis in temꝑalibus exaltari. sed potius deprimi. Mali nihil habent in celo vos nihil in mundo. sed spe illius boni ad quod tenditis quicquid in via contigit gaudere debetis Quinto dicitur arta via celi qui in ea ambulant ad omnē delectacōnis faciē debent formidare Timere etiā debent ne vel in edendo vel bibendo vel dormiēdo vel opus coniugale exercendo vel qd̄cunqꝫ opus aliud agendo. plus

in eo qꝫ debeant delectentur. Vnde Job. 9. Verebar omnia opa mea sciens qꝫ nō pceres delinquenti. ¶ Et nota qꝫ licet via que ducit ad celū sit arta est tñ directa. Vñ Ysaie. 35. Erit vobis hec via directa ita vt stulti nō errent p eam Vere directa est quia est signata quadrifarmiter. Primo lapidum compositione. tulerunt lapides iudei vt iacerent in ihm. Secūdo per plecturam. Imposuerunt eñ hiesu plectentes spineam coronam. Tercio p fixuras clauorū. Foderunt eñ manus ⁊ pedes hiesu. Quarto p crucē In cruce quippe dñs suspensus fuit Itē nota qꝫ arta via ducat hominem ad celum vbi erit innumerabilium amicorum dulcis societas. vbi diuine erit voluptatis plena sacietas. vbi erit sūmi boni vera ꝑfrietas. vbi erit incolumitatis ac vite felix eternitas. De ꝓmo dicit Aug9. In illa perfecta caritate innumerabiliū beatorum angelorꝝ et hominū. vbi nullus minus diligit alium qꝫ seipsū. nō aliter gaudebit quisqꝫ pro singulis aliis qꝫ pro seipso De secundo dicit in ps̄. Inebriabunt ab vbertate domus tue ⁊ to. volup. tu. po. eos. De tercio sup locum illū Luce. 15. Fili tu semp mecum es ⁊ omnia mea tua sunt. dicit glo. In eterna beatitudine ⁊ omniū singula ⁊ singulorum sunt omnia. nostra erunt superiora ad videndum. nostra erunt equalia ad conuiuendum. nra erunt inferiora ad dominandum. De quarto dicit dñs Johis. 6. Ego sum panis viuus qui de celo descendi si quis manducauerit ex hoc pane viuet eternum. Modo videndū est qꝫ via que ducit ad interitum lata a dño esse dicit ⁊ spaciosa. Qui eñ in ea ambulant in immundis cogitationibꝫ delectantur. in turpibus locutionibꝫ iocundantur. carnis titillationibꝫ colletant. dura tolerare pro dño fugiunt ⁊ aspernant omnia cōmoda ⁊ delectationis facies amplexantur Nota etiā qꝫ spaciosa via ducat ad infernū hoiem. vbi nullus omnino amicus inueniet. vbi egestas grauissima sustinet. vbi interminabilis amaritudo bibet. vbi miser homo morte ꝑpetua morietur De primo dicit Eccl. 41. De patre impio conquerunt filii. qm̄ propter illū sunt in opprobrio. Ibi nec pater diliget filium nec econuerso. ibi nec amasius amabit amasiū nec econuerso sed quilibet alterꝝ si posset lacerare libenter ⁊ voraret. De secūdo dicit Luc. 16 Qꝫ ille dives epulo in inferno petit guttam aque frigide. ⁊ non accepit. De tercio dicit Ysaie. 24. Conticuit dulcedo cithare cuꝫ cantico. nō bibent vinū. amara erit potacio bibentibus eā. Hiere mias. Ecce ego cibabo eos absinthio ⁊ potabo eos felle De qrto dic Aug9. Ibi nō erunt añ mortē vel post mortē sed semp i morte Rogate ergo dñm vt sic ꝑm doctrinā sanctispūs p artam viam in

incedamus. vt deū nr̄m cū omni exultatione in patria videamus

Item in die sancto penthecostes ſmo Cli.

Paraclitus spūssanctus quem mittet pater ꝛc. Joh. 14. Johannitius de regimine sanitatis sic inquit. Sanior plerunq; est in cibo ⁊ potu sumpta aqua pluuialis q̄ fluuialis. Quia inquit cōmentator sup̄ terciū metheroꝝ. Aqua pluuialis cōstipat ventrem. Item ex nobilitate ⁊ sanitate nubei aeris virtutū validam ꝯtrahit illa aqua pluuialis vt asserit ꝯstantinus. Sic ⁊ ī infinitū ē fructuosior nobis gratia spūalis q̄ corp̄alis. Vñ fulgentius. Dulcior nempe nobis est celestis gratie gutta ⁊ scintilla minima q̄ tota cōsolatio virtutis gratieq; humane. Faciamus igitur km̄i id qd̄ in nobis est. tunc paraclitus spiritussanctus ꝛc.

Paraclitus spūssanctus quez mittet pater in nomine meo ille vos docebit omnia ⁊ suggeret vobis omnia quecūq; dixero vobis Joh̄is. 14. Diximꝰ supra in alio sermone q̄ dn̄s monet nos vt per artam viam incedamus. vt per angustaz portam intrera cōtendamus. vt domū nr̄am supra petram cōstruamus. ⁊ hec tria docet nos exequi spūssanctus. O Dictum est supra de arta via p̄ quaz ire debeamus. Nunc de ingressu anguste porte ⁊ constructione domus prosequamur Monet igit̄ nos dn̄s vt per angustam portam intrare contendamus. vñ Luce. 13. Contendite intrare per angustam portā. quia dico vobis multi quer̄t intrare ⁊ nō poterunt glo. Modo tp̄e misericordie contendite. qr tempore iudicii reprobis tolletur locus penitencie qui nunc aperitur cunctis pie pulsantibus. Et nota q̄ angusta dicitur porta celi ꝓpter quinq;. Nullus em̄ intrabit sine omnis rei ablate plena restitutione. sine rancoris ⁊ odii renunciatione. sine vestimentoꝝ decenti emundatione. sine capitis inclinacōne. sine signi dei viui representatione Nullus itaq; intrabit portam celestem nisi rem iniustam plene restituerit. Vnde dicit̄ in ps̄. Hec porta dn̄i iusti intrabunt per eam. Justus autem est qui restituit vnicuiq; q̄ suum est. Hinc etiam dn̄s in Luca. 28. Facilius est camelum per foramen acus transire q̄ diuitem intrare in regnum celorum. Hec verba intellige de tali diuite qui diues factus est per res iniuste ꝯquisitas. vel etiam de illo qui res bene acquisitas nimis auare detinet nec pauperibus miseretur. Item Augꝰ. ad macedoniuz. Si res aliena cum reddi possit nō redditur. non agitur penitencia sed fingitur Si aūt veraciter agitur non remittetur peccatum quin restituatur ablatum. Item nullus intrabit nisi rancori ⁊ odio renunciauerit. Vnde Joh̄is. 1. in can̄. 3. Nos scimus quoniam trāslati sumus a

¶ De

morte ad vitam quoniam diligimus fratres. qui nō diligit manet in morte. Omnis qui odit fratrem suū homicida est. et scitis quia omnis homicida nō habet eternā vitam in seipso manentē. Igit̄ qui odit ⁊ inuidet ꝓximo suo non potest intrare illuc vbi regnat vita eterna ⁊ vbi caritas possidet principatū. Vñ Boeci⁹ in scdo libro cōsolationū. O felix hominū genus si vestros animos amor quo celū regit̄ regat. Item nullus intrabit nisi vestimēta sua emū dauerit. Vnde Apoc̄. 7. Cum vidisset iohannes turbam magnā amictā stolis albis stantē ante thronū dei dictū est ei. Hi sunt qui venerunt ex tribulatione magna ⁊ lauerūt stolas suas ⁊ dealbauerunt eas in sanguine agni. Item Apoc̄. 22. Beati qui lauant stolas suas vt sit potestas eoꝝ in ligno vite ⁊ per portaꝫ intrent ciuitatē. Debet igit̄ in lauacro vere penitēcie stolaꝫ anime sue emū dare q̄ vult in regnū xp̄i intrare. Itē null⁹ intrabit nisi caput suū inclinauerit. Vnde sup̄ illud Joh̄is. 10. Amen amen dico vobis. qui nō intrat per hostiū in ouile ouium sed descendit aliunde fur est et latro. Dicit glo. Hec ianua est humilis. qui per hanc vult intrare oꝑtet vt se humiliet. ne si erectus est offendat in humilem ianuā. Debes igit̄ te per humilitatē ⁊ obedienciā inclinare si vis portā dei intrare. Postremo nullus intrabit nisi signū dei viui in fronte deportauerit. vñ Apoc̄. 7. Vidi angelū ascendentē ab ortu solis habentem signū dei viui ⁊ clamantem voce magna quatuor angelis quibꝫ datū est nocere mari ⁊ terre dicēs. Nolite nocere terre ⁊ mari neq̄ arboribꝫ quoadusq̄ signemus seruos dei in frontibus eoꝝ. Angelus ascendens ab ortu solis ⁊ habens signum dei viui. est ipse ih̄s filius dei qui signū crucis sue omnibꝫ representat Iste vero precipit voce magna quatuor angelis. i. demonibus qui punient peccata ꝯtra ammonitionē quadriformis euāgelii ꝑpetrata. qui etiā vindicabunt excessus corpis qd̄ ex quatuor elementis ꝯsistit. viz ex aere ⁊ terra. ex igne ⁊ aqua. Precipit inq̄ eis ne per finalem vindictam noceant terre. i. auaris. ⁊ mari. i. luxuriosis neq̄ arboribus. i. superbis. nisi prius serui dei qui saluandi sunt signo crucis signentur in frontibus eoꝝ. Si igitur intrare vis portam aule dei. oꝑtet vt signū sancte crucis triplicit̄ representes. vt vicz per firmā fidem sit in corde. vt ꝑ constantem ꝯfessionem appareat in fronte. vt ꝑ executionē boni operis deferat̄ in manu. Modo videndū est de tercio vicz qūo domū nostram supra firmā petram debeamus ꝯstruere. De hoc dicit̄ Math. 7. Omnis qui audit verba mea ⁊ facit ea assimilabit̄ viro sapienti qui edificauit domū suam supra firmā petrā ⁊ descendit pluuia ⁊ veniūt flumina ⁊ flauerūt

venti ⁊ irruerunt in domum illam ⁊ nõ cecidit. Fundata em̃ erat supra firmã petram. ¶ P ¶ Nota q̃ firma petra ipse est filius dei christus hiesus. supra quem piis elemosinis ⁊ deuotis orationibꝰ ac bonis operibus necnon ⁊ mundis laboribus domũ nobis edificare debemus. Qui em̃ fide integra ⁊ spe firma ⁊ caritate perfecta fundamenta anime sue iecerit sup̃ ipsum. etiam si descenderit pluuia. i. per voluptates carnis spiritus inquietetur. ⁊ etiã si venerint flumina. i. per concupiscentiam rerum cor impinguetur. Nihilominus etiam si flent venti. i. per suggestiones dyabolicas anima molestetur. nõ tñ cadit domus sua. Per firme em̃ petre bonitatẽ conseruabitur. Nota etiam q̃ monet nos dominus ne domum nr̃am super terram. i. super rerum terrenarum confidenciam cõstruamus Vnde dicit̃ Luce. 6. Qui audit verba mea ⁊ nõ facit similis est homini edificanti domũ super terram sine fundamento. in qua illisus est fluuius et continuo cecidit. et facta est ruina domus illius magna qui super terram. i. super huius mundi domum sui laboris construxerit. cũ venerit fluuius eterne desolationis destruetur. Quicquid em̃ sup̃ terram edificatur. cũ terra destructa fuerit destruetur Q̃ autẽ terra destruenda sit testat̃ Ysa. 24. Confractione ꝯfringet̃ t̃ra. ꝯtricõe ꝯteret̃ t̃ra. ꝯmocõe ꝯmouebit̃ terra. agitacõe agitabit̃ terra. Per terrã intelligunt̃ om̃s terreni ⁊ pc̃tores qui ꝯfractiõe cõfringentur in mundi consũmatione Tunc op̃a em̃ omnia peccatorum confringent̃ ꝯtritione ⁊ ꝯterentur in sentencie p̃latione. Sentencia em̃ dñi quã dñs p̃fert in iudicio tanq̃ lapis molaris ꝯteret omnes peccatores. Commotione etiam ꝯmouebunt̃ in flebili ad inferos detractione. Cum em̃ prolata fuerit sentencia peccatoris a demonibus ad inferos detrahunt̃. Agitatione etiã agitabuntur interminabili cruciatuũ passiõe. Cũ em̃ detracti fuerint ad inferos de vna pena in aliam. ⁊ de diuersis tormẽtis in diuersa interminabiliter agitabuntur Rogate ergo dñm vt ꝑm doctrinam spũssancti sic domũ nr̃am sup̃ dei filium construamus. vt semp̃ cum ip̃o in celesti gloria maneamus. Quod nobis ꝛc.

Feria secunda post penthecostes ꝑmo lii.

¶ Sic deus dilexit mundum vt filiũ suum ꝛc. Johis. 3. O q̃ multum km̃i differt vetus testamẽtum a nouo. nos em̃ dñs deꝰ multo plus dilexit q̃ patres veteris testamenti. Vnde inquit Criso. Vetus testamentum his qui seruabant illud dierum logitudinẽ promittebat. euangelium vero eternam ⁊ insolubilẽ vitam Hinc est q̃ preclare inquit Alckwinus. Vere autem per filium dei habebit mundus vitam. quia non alia causa venit in mundum nisi

vt saluet mundum. Huic concordat thema dicens. Sic ꝛc.

Sic deus dilexit mundum vt filium suum vnigenitum daret vt omnis qui credit in ipsum nō pereat sed habeat vitam eternam Johis. 3. Quatuor sūt hic notanda. Primū est ad quid deus filium suum vnigenitum dederit. Scōm qualiter credere debeamus in eum. Tertium quale bonum consequat qui credit in eū. Quartum quod malum incurret qui non credit in eū ¶ De primo nota q deus filiū suū vnigenitum dedit ꝓpter tria vicz vt nos ab obsessione demonuz liberaret. vt nos eterne vite doctrinis illustraret. vt formam viuendi nobis semetipsum demōstraret. De ꝓmo dicit Luce. 8. Q ihesus cum a nauicula egressus esset ad terram. occurrit ei quidam vir qui a legione demonum obsessus fuit. ⁊ qui vestimento non induebatur. neq; in domo manebat sed in monumentis. qui etiam vinciebatur kathenis et cōpedibus et custodibus custodiebatur. sed ruptis vinculis agitabatur a demonio in deserto. quem dñs ab obsessione demonum liberauit. Demones vero abiecti accepta prius a dño licencia. porcos intrauerunt. eosq; in mare precipitantes suffocauerunt. Vbi etiam dicit q homines hoc miraculum audientes exiuerunt ⁊ inuenerunt hominem vestitum ac liberatum ⁊ sana mente sedere ad pedes ihesu. Cui dixit ihesus. Redi in domū tuam ⁊ narra quanta fecerit tibi deus. ⁊ abiit per vniuersam regionē predicans quāta illi fecit ihesus. Iste vir significat peccatores qui a demonibus mentaliter obsessi vestimentum baptismatis lacerant. ac sese castitate denudant. Et hoc multi magnum putant facere a puericia qui ⁊ fugiunt domum oracionis vbi dei filius immolatur ⁊ verbū vite predicatur. ⁊ libentius habitant in monumentis. id ē in lupanaribus ⁊ tabernis ⁊ diligunt consorcia scortatorum ⁊ potatorum. quorū guttur sicut sepulcrum patens exaltat luxurie fetorem ac putredinem voluptatis. qui etiam licet kathenis decem preceptorū ⁊ compedibus sanctarum predicationū vinciant. omnia tñ hec dirumpunt et a demone in loca deserta ab angelis agitant. Loca vero deserta ab angelis dei sūt loca vbi choree ducunt et globolis ad signum luditur ⁊ vbi etiam alie vanitates exercentur. Si tñ dñs tales per suam gratiam visitaret. ⁊ ipsi ei per veram conuersionē ac penitenciam occurrerent. procul dubio a demonibus liberarent Demones vero ab homine vere penitente exeuntes intrant in porcos. ⁊ in homines vitam porcorū habentes. a quibus in mare eterne amaritudinis precipitabuntur ℟ Et nota q homo per quatuor debet ostendere q vere per dominum sit a demonio liberatus

Primum est vt deinceps debet innocenter viuere ac bonis moribus se vestire. Scdm est q per mentis tranquillitatem ac corpis stabilitatem debet ad pedes dñi residere. Tercium q debet in domum cordis sui redire et semetipm vtrz pficiat an deficiat quottidie discutere Quartum est q debet dño semper beneficiis gratias agere eiusqz misericordiam p bonam vitam predicare publice. Secundo etiam deus filium suũ vnigenitũ dedit vt nos vite eterne doctrinis illustraret. Vnde dñs dicit in euãgelio hodierno Joh. 3. Hoc est iudicium quia lux venit in mundũ et dilexerunt homines magis tenebras qz lucem. erant em̃ eorz mala opera. Omnis em̃ qui male agit odit lucem et nõ venit ad lucem vt nõ arguant̃ opera eius. Nota ergo q homines ꝓpter hoc iudiciũ eterne damnacõis patient̃. qz lucem verbi dei fugiunt nolentes audire verba salutis eterne. Hinc etiam dicit̃ Johis. 6. Qz hiesus cum diceret carnem suam vere esse cibum et sanguinẽ suum vere esse potũ multi audiẽtes ex discipulis suis dixerunt Durus ẽ hic sermo quis potest eũ audire. et multi discipulorz eius abierunt retro. Dixit g̃ hiesus ad duodecim nunquid et vos vultis abire. Respondit ei symon petrus et dixit. Domine ad quẽ ibimus. verba habes vite eterne et nos credimus et cognouimus quia tu es xp̃us filius dei viui. Tercio dedit etiam nobis dñs filium suuz. vt nobis semetipsum formã bene viuendi demonstraret. Xp̃us em̃ est forma vite nr̃e. Hec em̃ forma representat nobis reformem ymaginem mundicie miscdie siue beniuolẽcie et ymaginẽ iusticie. ad quarz imitationẽ debemus esse mundi misericordes et iusti. vt aũt huic reformi imagini conformemur necesse est vt credamus in xp̃m. ¶ S Vnde secũdo notandũ est q in xp̃m credere. est p caritatem in ip̃m fluere vt aũt anima nostra fluat in xp̃m suam triformẽ ymaginem acceptatur. necesse ẽ vt liquefaciat eũ spũssanctus. Vnde et ipse discipulis suis in specie ignis apparuit. Ignis em̃ durã materiã dissoluit et liquefacit. eamqz in formã subiectã currere facit verz vt ostenderet̃ q ignis diuinus virtuose liquefaciat animã. ꝓpterea tanqm̃ ventus vehemẽs venit spũssanct9. ventus em̃ acuit virtutẽ ignis Tercio sciend̃ est q qui in xp̃m crediderit .i. per caritatem in xp̃m fluxerit hoc bonũ consequetur q nõ peribit sed vitam eternã habebit. Et nota q nõ perire sed vitam eternam habere consistit in tribus vicz / in supercelestium bonorz vbertate / in felici corporis et anime sanitate / in diuine cognitionis infastidita societate. Ille em̃ non perit. qui in eternis bonis cum amicis innumerabilibus deliciatur. Ille em̃ nõ perit qui nulla infirmitate vel dolore grauatur

Ille etiã habet vitam eternam qui beate trinitatis faciem iugiter contemplatur. Vnde ipsa veritas dicit in Joh. 17. Hec ẽ vita eterna vt cognoscant te solum deum vez & quẽ misisti hiesum xpm.

¶ De quarto nota q̃ qui in xpm non crediderit & per caritatem in xpm non fluxerit peribit & morte morietur eterna. Peribit mq̃ tripliciter vicz. aque submersione. ignis cõbustione. & multiplici infirmitatum oppressione. Peccatores qui in christo inuenti nõ fuerint tanq̃ plumbum in aquis vehementibus submergentur igne eterno conburentur. & diuersis infirmitatum doloribo affligent. Ve ergo ei quem sic perire contingerit. Vñ Aug9 in enchiridion Perire a regno dei exulare a ciuitate dei. alienari a vita dei. carere tam magna multitudine dulcedinis dei. tam grandis est pena vt ei nulla possint tormenta que nouimus compari. morte etiam morientur eterna qui non credunt in xpm. & qui per caritatẽ nõ fluũt in ipsum. Quid autem sit mors eterna dicit Berñ. Mors eterna est que omnem tolerantiam excedit. cui nulla consolatio succedit a qua desperatio nunq̃ recedit. Rogate ergo deũ p̃em vt igne sancti spiritus liquefacti sic per veram caritatem fluamus vt filium suum vnigenitum & vitam eternam cũ electis possidere valeamus Quod nos prestare dignetur ꝛc.

Feria tercia post Penthecostes sm̃o .liii.

¶ Ego sum hostium per me si quis introierit saluabitur ꝛc. Joh. 10. Karissimi qui sint qui per hostium intrent. pulcre declarat bt̃s Augustinus dicens. Intrat per hostium qui imitatur passionem xpi. vt cũ deus factus sit homo pro nobis. cognoscat homo se nõ esse deum sed hominem. qui em̃ vult deus videri cũ sit homo non imitatur illum qui cum deus esset homo factus est. tibi enim dicit agnosce quid es. Quis autem sit hostiarius declarat Theophilus dicens. Spiritussanctus est hostiarius per quem scripture reserate nobis indicant Christum. Bene ergo inquit Christus dominus Ego sum hostium ꝛc.

¶ Ego sum hostiũ per me si quis introierit saluabit & ingredietur & egredietur & pascua inuenet Joh̃is. 10. Quinq̃ sunt hic notanda. Primũ est quare ih̃us seipso teste hostiũ nominet. Secm̃ est quis hui9 hostii hostiarius appellet. Tertiũ quis sit qui p̃ hoc hostiũ ingredietur. Quartũ qui sint quibo hoc hostiũ p̃cludet Quintũ quid p̃ pascua que ingredientes inuenient intelligi detur. ¶ De primo nota q̃ ideo xp̃s se appellat hostium. q̃ sicut nemo clausam vndiq̃ domum intrare potest nisi per hostium Ita & nemo venire potest in p̃is regnũ nisi p̃ filium. Vnde & ipse

dei filius dicit Joh. 3. Pater diligit filiū ⁊ omnia dedit in manuꝫ
suam. Solent etiā quedam hostia rubricari ⁊ clauis ornari. Sic ⁊
istud hostiū fuit ꝓprio sanguine rubricatū ⁊ clauis ꝑforatū. De se 2a
cūdo nota ꝙ huius hostii hostiariꝰ est spūssanctus. vñ dicit Johis
10. Qui intrat per hostiū huic hostiarius aperit glo. Spiritussanctꝰ
qui docet omnem veritatem. Bonum est ergo ꝙ quilibet huius
hostiarii familiaritatē acquirat. vt cum venerit ipso intromittente
in celestes delicias admittat. De tercio nota ꝙ qui sint qui hostiū 3a
hoc ingredient dicit in Ysa. 33. Qui ambulant in iusticiis. In iusti
ciis dicit pluralit. qꝛ quilibet homo cuiuscūqꝫ sit dignitatis vel or
dinis aut officii. oportet vt iusticiā comitē habeat ⁊ ꝑ hanc salue
tur. Justicia vero est vnicuiqꝫ reddere ⁊ dimittere quod suuꝫ est ⁊
sequat veritatē. qꝛ ꝑdent omēs qui loquunt mendaciū Qui ꝓiicit
auariciā ex calumnia. i. nullum ꝓpter auariciam calumniat Calum
nia vero est falsū crimen intendere ⁊ excutit manū suā ab omni mu
nere. Hic ad minus quatuor prohibent viꝫ. symonia que accipit
munꝰ a corde ab ore ⁊ manu. ꝓhibet etiā hic vsura ⁊ iusti iudicii
ac lingue in aduocatione venditio Qui obturat aures suas ne au
diat sanguinē. hic iubet ne detractio audiat Detractores em̄ frau
dant sanguinē animaꝝ ꝓximoꝝ suoꝝ. sanguis aīe est bona fama
que per detractionez effunditur. ⁊ claudit oculos suos ne videat
malū. Malum hic appellatur mulier fornicaria siue quecūqꝫ femi
na que ꝑ libidinosam ꝯcupiscentiā etiam aspicit. Malum dicitur
om̄e id qd̄ uocet anime vtpote insania ⁊ vanitas huiꝰ mūdi qua
liscūqꝫ sit illa. Iste in excelsis habitabit. q. d. qui supradicta obser
uauerit ille celestis regni ianuā ingrediet. De quarto nota ꝙ illi 4a
quibꝰ predictū hostiū precludit tangunt Apoc. 21. Timidū id ē
ad om̄e opus bonū desidiosis ⁊ incredulis v̄bo dei. Qꝛ iustis gau
dia ꝓpetua repromittit ⁊ peccatoribꝰ eterna supplicia ꝯminat. ⁊ ex
ecratis. i. ꝓpter iustam causam excōmunicatis. ⁊ homicidis. i. anima
rum vel corporum occisoribꝰ ⁊ fornicatoribꝰ. quia fornicatores et
adultores iudicabit deus. ⁊ veneficis. i. malis conciliariis ⁊ etiam
his qui ad litterā dant vel p̄parant venena. ⁊ incātatoribꝰ ⁊ ydo
latris ad litterā. ⁊ etiam auaris qꝛ auaricia est ydoloꝝ seruitus. ⁊
omnibꝰ mendacibꝰ. i. omnibꝰ his qui qd̄ deo ⁊ sanctis ⁊ hominibꝰ
ꝓmiserūt nō ꝑsoluerūt si tñ soluere potuerūt ꝑs illoꝝ erit in sta
gno igne ardenti ⁊ sulphure quod est mors secunda. q. d. nullus
talium per xp̄m qui est hostiū intrabit in regnum celoꝝ. De qn̄to 5a
nota ꝙ per pascua intelligunt gaudia que habebunt ex contem=
platione sancte trinitatis ⁊ ex delectatione illius beate societatis

Qui em illuc peruenerit ingredietur ad contemplationem sancte trinitatis ⁊ egredietur ad condelectationem illius beate societatis ⁊ pascua inueniet vtrobiq;. Rogate ergo dñm vt ⁊ nos mediante hoc hostio hiesu christo illis ingredientibus et egredientibus aggregari mereamur.

In octaua Penthecostes Sermo liiii.

¶Nemo ascendit in celum nisi qui &c. Johis.3. Nullus hominum credere debet in eo q̄ christus dñs dixit. Nemo ascendit in celū &c q̄ xp̄s hiesus etiā cruce humanā assumpsit ex celo ⁊ nō ex v̄gine maria. Et ergo intellectum thematis pulcre declarat theophilus dicens. ¶Cum vero filiū hominis de celo descendisse audis. nō putes q̄ de celo caro descenderit. hoc em hereticorum dogma est qui dixerunt q̄ xp̄us de celo corpus sumpserat ⁊ per virginem trāsierat. Eleganter ergo inquit Beda venerabil'. Si em aliquis homo nudus de mōte ad qualia descēdat ⁊ assumptis vestimētis ⁊ armis eundem montē ascendat. recte ipse idem qui prius descendit ascendisse phibetur. In tali forma xp̄us de se inquit. Nemo &c.

¶Nemo ascendit in celum nisi qui de celo descendit filius hominis qui est in celo. Johis.3. supple ⁊ nisi ille qui trahit pater ⁊ filius ⁊ spūssanctus. ¶ Et ¶Nota ergo q̄ filius hominis ascendit in celū in patris dextera regnaturus qui de celo descenderat hominem perditum redempturus. qui tñ semper erat in celo per diuinitatem. licet in terris ad tempus ambulauerit per humanitatem. Nota etiam q̄ ⁊ illi ascendent in celum quos traxerit pater ⁊ filius ⁊ spūssanctus. Q̄ pater trahat testatur filius. Johis.6. Nemo potest venire ad me nisi pater qui misit me traxerit illum. Q̄ filius trahat ipse de se loquitur Johis.12. Ego si exaltatus fuero a terra omnia traham ad meipsum. Q̄ autē trahat spūssanctus erat prudens anima. Cantico.1. Trahe me inquit post te curremus in odore vngentorum tuorum. Spūssanctus vt dicit. Eccl.38. Vngentarius est q̄ facit pigmenta suauitatis ⁊ vnctiones confici sanitatis. Vnde ⁊ dona sua dicuntur charismata. i. cara crismata. trahit itaq; pater funiculo potentie. filiꝰ funiculo sapientie. spūssanctus funiculo caritatis siue benuolētie. Pater em largit potentiā. filius sapientiā. spūssanctus caritatē siue benuolētiam. Isti sūt tres funiculi de quibꝰ dicit Osee.11. In funiculis adā traham eos in vinculis caritatis. Contulerat em dñs robur potētie ⁊ lumen sapientie ⁊ domum caritatis siue benuolencie. quibꝰ quasi quibusdam funiculis eum sibi astringeret et alligaret. Sed miser homo auertit se ab eis ingratus collatori. Vnde ⁊ a summo

miser homo auertit se ab eis ingratus collatori. Vnde et summo bono decidit in baratrꝝ multiplicis mali. De tribꝰ p̄dictis dicitur Eccl. 17. Deus creauit de terra hominem ⁊ ꝑm se vestiuit illū virtute ⁊ dedit illi potestatem eorꝝ que sunt sup terram. ecce primum vicꝫ potentia sequit̄. Creauit illis scienciam spūs sensu impleuit cor illorꝝ. ecce scd̄m scꝫ sapiencia. sequit̄. Addit illis disciplinā et lege vite hereditauit illos. ecce terciū scꝫ caritas Ip̄e em̄ ē lex vite Et nota ꝙ paterfamilias seruū conducturus ista p̄ncipaliter ī eo desiderat inueīre. vicꝫ ꝙ possit ꝙ sciat ⁊ ꝙ velit opus suū operari Sic ⁊ ipsa tria deo seruituris sūt necessaria. vicꝫ ꝙ possint ⁊ ꝙ sciant ⁊ ꝑ caritatem velint operari bonū. ¶ Y ¶ Trahit igit̄ pater primo largiendo potentiā. Vnde dicit̄ in ps̄. 67. Deus israel ipse dabit virtutem ⁊ fortitudinē plebis sue benedictus deus. Et certe bene indigemus fortitudine ⁊ potentia. qꝛ retrahūt nos tria. viꝫ caro mundus ⁊ demonia. Caro em̄ multiplicit̄ spiritui reluctatur eumqꝫ ab omni bono ꝓposito detrahit sicut quedaꝫ grauis massa Detrahit em̄ hominē ne recordet̄ ⁊ gratias agat dn̄o de singulis beneficiis que nobis exhibuit in septē horis vicꝫ. in matutinis. in p̄ma. in tercia. in sexta. in nona. in vesperis. ⁊ in ꝯpletorio. In matutinis em̄ dn̄s corā pōtificali iudicio ꝯsputus fuit ⁊ alapatus ⁊ colaphis cesus. tūc etiā petrus amare fleuit ⁊ dn̄s ignouit ei reatum suū. Tunc etiā dn̄s a sepulcro resurrexit. In hora prima dn̄s iudicio seculari vinctus traditus fuit ⁊ grauit̄ corā pylato iudice accusatus. Tercia hora dn̄s flagellatus fuit ⁊ spinis coronatus ⁊ barraban latrone dimisso dn̄s ad crucē fuit magnis clamoribꝰ postulatus Circa terciā em̄ horam transmissis fuit apl̄is spūssanctus Sexta hora dn̄s exutus vestibus suis suspensus fuit in ara crucis. In eadem etiā hora dn̄s in die ascensionis cū discipulis suis discubuit ⁊ etiā tenebre facte sūt sup vniūsam terrā in die dominice passionis. Nona hora dn̄s aceto ⁊ felle potatus. In eadem etiaꝫ hora dn̄s expirauit ⁊ latus eius fuit lancea ꝑforatū. Vespertina hora dn̄s de cruce depositus fuit. In eadem etiā hora dn̄s in die p̄cedente cenauit cū discipulis suis. eisqꝫ sui corꝑis et sanguinis tradidit sacramentū. In completorio em̄ dn̄s sepultus fuit. In eadē etiam hora dn̄s p̄cedente die ꝑ discipulis orās ⁊ factus in agonia sudorē sanguineū emisit ex omnibꝰ mēbris suis Retrahit igit̄ caro hoīem ne etiā septē horis canonicis diuinis instet obsequiis. Inuitat aūt eū ad fornicationē immundiciā impudicitiā luxuriā ebrietates ꝯmessatiōes ⁊ his similia sicut dic̄ apl̄s ad Gal. 5. Mūdus etiā retrahit hoīem a diuino ꝑuicio vn̄ Bern̄. Noli inq̄t mdus p̄cipitant̄

agere. diu considera diligentius intuere magnū est quod ꝓponis ⁊ opus habes deliberatione experire qđ possis amicos consule ne post factū penitere ꝯtingat Hec est maledicta sapiencia mūdi que multos supplantat. Demonia etiā versutis ⁊ fraudulentis ꝑsuasionibꝫ multos a dei obsequio retraxerūt sicut nullus sane mentis ignorat. Z ¶ Scđo trahit nos filius largiendo penitentiā. Vñ Jaco. 1. Si quis vr̄m indiget sapiencia postulet a deo qui dat omnibꝫ affluenter ⁊ nō improperat ⁊ dabit̄ ei. Et certe multū necesse est nobis vt veram sapienciā postulem9. ea nanq̄ triplicit̄ indigemus vicz. ad preteriti tp̄is recupationē. ad p̄ntis ordinationē. et futuri premeditationē. Et nota ꝙ preteritū tp̄us ꝑ veram sapienciam ⁊ ꝑ veram ꝯtritionē quodāmodo recupat̄ Qui em̄ vere dolet ꝙ dies p̄teritos inutilit̄ expendit quodāmodo recupat illos Licz em̄ non recuperet eos quantū ad hoc vt ꝓ singulis diebꝫ inutilit̄ trāsactis premiū sibi detur. recuperat tñ eos quantū ad hoc ꝙ pro ipsis ꝑpetua supplicia non patietur. Nota etiam ꝙ ꝑ sapienciam presens tp̄us vtiliter ordinatur. Qui em̄ vere sapiens est ad hoc nititur ad omnia momēta presentis tp̄is in dei seruitio expendat Sicut em̄ capillus de capite sic etiam momentū de tempe nō peribit. Et vere necessariū est ꝙ p̄sens tempus in bonis operibꝫ expendatur. Dicit em̄ Seneca Corpa nostra rapiuntur fluminū in ore. quicquid vides currit cū tp̄e. Nota preterea ꝙ ꝑ sapienciā futurū tēpus precogitat̄. vt vicz homo p̄pararet se ad rationē reddendā de omnibꝫ que in vita sua ꝯmisit. cogitatione. locutione. ⁊ ope. Vnde Ecclesiastes. 12. Memento creatoris tui in diebus iuuetutis tue anteq̄ veniat tp̄us afflictionis tue ⁊ appropinquent anni de quibꝫ dicas nō mihi placent. Item Seneca. Ego certe sicut ille laturus sententiam de omnibꝫ annis meis dies venerit ita me obseruo ⁊ alloquor. Tercio trahit nos spūssanctus ꝯferendo caritatē siue beniuolenciā. Vnde ad Rō. 8. sup illū locū. Ipse spūs reddit testimoniū spiritui nostro ꝙ sumus filii dei. dicit glo. Caritas vñ est nisi a spūsancto. Igit̄ spūssanctus est caritas increata. qua se diligunt pater ⁊ filius. ⁊ hec caritas ꝯfert nobis caritatē creatā que monet nos ad tria. Primū est vt ꝑ mutui collationē indigentibꝫ subueniamus. Scđm est vt res nr̄as paupibus tribuamus. Terciū est vt ex corde omnes iniurias remittamus. De p̄mo dic̄ dñs Luc̄. 6. Mutuū date nihil inde sperantes. De secundo ibidē. Date ⁊ dabitur vobis. De tercio ibidem Dimittite ⁊ dimittetur vobis Rogemus igitur km̄i sanctam ac indiuiduā trinitatem vt ipsius adiutorio trahi mereamūr ad perpetuam felicitatem.

Tempore

Dñica prima post octauas. penthe. sermo. lv

Pater abraam miserere mei ⁊ mitte ꝛc. Luc. 16. Diues q̄ in hac vita nullā mīam exhibere voluit mendico lazaro. positus in tormentis ip̄m inuocauit. Vnde inquit beatus Grego. Cui diues in hac vita misereri nō voluit. in suo iam supplicio positus patronū querit. Quare aūt alloquit abraaz ⁊ nō ip̄m lazarū causam ponit Theophilus di. Non tñ dirigit sermonē ad lazarū sed ad abraaz qꝛ forsan putabat lazarū reminisci malorꝝ. Sz fratres kmi frustra grām petiuit qꝛ extra locū penitencie iam positus fuit. Vñ inquit Crib. Frustra agis penitenciā in loco vbi non est locus penitencie tormenta te cogunt non mentis affectus. Hic diues in inferno sepult9 atqꝫ ī angustiis maxis posit9 inq̄t. Pat̄ abraā miserere mei.

Pater abraā miserere mei ⁊ mitte lazarꝝ vt intingat extremū digiti sui in aquā vt refri. linguam meā qꝛ crucior in hac flāma. Luc. 16. In presenti loco tria principaliter sūt notanda. Primū est quis sit pater abraam cui vt lazarꝝ transmittat supplicat̄. Scd̄m est quis sit ille qui sibi lazarū tñsmitti precat̄ Terciū est quis sit lazarus cuius tñsmissio ab abraam postulatur A. De primo nota ꝙ pater abraam est deus pater in cuius sinu anime fideliū requiescūt. Fideliū em̄ anime ꝑ sanguinē filii dei de potestate demonū liberate ⁊ in angustiis hui9 mūdi ꝑ spiritū paclitū ꝯsolate post hanc vitā in sinu dei patris angelorꝝ ministerio deportant̄ vbi in requie sempit̄na felicit̄ collocant̄. Vñ dic̄ Aug9 in li°. ꝯfeß. sup illū locū. In pace in idipsum dormiam ⁊ requiescā O in idipsum. Tu es in idipsum valde qui non mutaris ⁊ in te requies obliuiscens laborꝝ oīm. De secūdo nota ꝙ ille qui olim diues fuerat sed mō ad magnā inopiam deuenerat lazarū sibi trāsmitti rogauit. Tria vero circa diuitē istū sūt notāda. Primū est q̄ fuerit eius felicitas. Scd̄m est q̄ fuerit eius iniquitas. Terciū que nūc sit eius infelicitas. Felicitas em̄ tempalis in quinqꝫ attendit̄. Primū est ꝙ multis bonis ⁊ diuitiis fulciebat̄. vñ dic̄ dñs Lu. 16 Homo quidam erat diues. Scd̄m est ꝙ purpura ⁊ bisso induebatur vt vicz ꝑ purpurā eius nobilitas representaret̄. bissus vero ei ⁊ candore ⁊ mollicie blandiret̄. Olim em̄ nobiles induebant̄ purpura. Bissus em̄ est qd̄dam genus lini candidissimi ⁊ nobilissimi vt dic̄ glo. Terciū est ꝙ quottidie splendide epulabat̄. g̊ nunqꝫ ieiunauit si q̄tidie splēdide epulabat̄. Quartū est ꝙ magis ei sanitas blandiebat̄. qd̄ etiā ex hoc colligi potest ꝙ dicit̄ qꝛ epulabat̄ q̄tidie splendide. Si em̄ aliqñ fuisset infirmus vel male sanus ꝓpt̄ nauseam stomachi non potuisset epulas quottidie frequentasse.

Quintū est q̄ de multis amicis ⁊ magna familia gloriebat̄. q̄r em̄
diues fuit ⁊ bene quotidie comedit ⁊ bibit. ꝓpterea multi ad eū
fluxerunt amici. Vnde dicit̄ Prou. 14. Etiam ꝓximo suo pauper
odiosus erit. Amici vero diuitū multi ¶ B ¶ Iniquitas em̄ diui
tis in q̄nq̄ notat̄ Primū est q̄ mendicū qui extra ianuā eius iace
bat intra hospiciū non recepit. Non em̄ facit sicut monet aplus. 1
ad Thes. 5. Suscipite infirmos patientes estote ad omnes Scd̄m
est q̄ ei nec cibi nec potus alimentū dedit qd̄ notatur in hoc q̄ ei
nec micas sue mense transmisit. Tercium est q̄ nuditatē suā non
cooperuit. Legit̄ em̄ q̄ canes mendicū linxerunt vlcerosum et nu
dum. Quartū est q̄ inter epulas loquax ⁊ garrulus fuit Vn̄ etiā
ꝓpter hoc sicut dicit glō. in lingua specialiter cruciat̄. Quintū ē q̄
in sua felicitate timidus non extitit. Vnde glō. Hoc diuitem infer
no tradidit quia in sua felicitate non fuit ¶ Infernalis infelicitas
ad minus ꝯsistit in sex. vicz in tenebraꝝ densitate. in fetoris intole
rabilitate. in luctus ꝯtinuitate. in clausure firmitate. in vermiū cru
delitate. in ignis acerbitate. Hec aūt sex notant̄ ibi vbi dicit̄ Mor
tuus est aūt diues ⁊ sepultus ē in inferno. In hoc em̄ q̄ d̄r sepul=
tus est p̄dicta q̄nq̄ exprimunt̄. In sepulcro siquidē sūt tenebre et
fetor ⁊ circa sepulcꝝ homines deplorāt caros suos. Cadauer etiā
hominis in sepulcro vndiq̄ claudit̄. p̄terea vermes in sepulcro in
uadūt corpa mortuoꝝ. Sextum vicz ignis acerbitas notatur ibi
vbi diues in tormētis positus dicit. Pater abraam miserere mei.
⁊ sequit̄ q̄r crucior in hac flāma. Cōsiderate kr̄mi ⁊ cauete ne in cul
pis huic diuiti similes existatis. ne etiā penas eius similiter incur
ratis. Notate etiam q̄ dicit glosa sup p̄ns euangeliū. Diues iste
nō reprehendit̄ q̄ aliena rapuerit sed q̄ sua nō erogauerit. Quid
ergo illi erit qui aliena rapit. Si igitur damnat̄ ille qui per auari
ciam sua nō dedit. Quid illi erit qui per rapinas ⁊ furta. per calum
niam ⁊ vsuras. per sacrilegia mendacia. per ludoꝝ falsitates ⁊ tra
ditiones. per iniusta pondera ⁊ mensuras. iniquas tulit res alie=
nas. Et si damnatur ille qui sup̄be se vestiuit ⁊ luxuriose comedit
quid erit de illo qui multas fornicationes ⁊ adulteria ac alias im
mundicias verbis ꝯmisit ⁊ factis ⁊ similiter de omnibꝰ aliis pecca
tis ⁊ criminibꝰ dici potest ¶ C ¶ De tercio nota q̄ cuiusdā lazari
mentio hic habetur qui p̄ graue flagellū magnū premiū est con=
secutus. Tria etiā circa hunc lazaꝝ sūt notanda. Primū est in qui
bus flagellū attendat̄. Scd̄m ē in quibꝰ v̄tus eius ꝑpendat̄. Ter
cium est in quibꝰ premiū eius ꝯgnoscat̄. Flagellū lazari attendit̄
in quinq̄. Primū est q̄ graui mendicitate p̄mebat̄. Vnde legitur

¶ Tempore

Et erat quidā mendicus nomīe lazarus. Scdm q infirmitate se- 2
uissima torquebat̄ Vñ sequit̄. Qui iacebat ad ianuā eius vlceribꝰ
plenus. ita em̄ infirmꝰ fuit vlcerosus q nec stare poterat nec sedē
sed q oportuit eum cū dolore iacere. Terciū est q opulentiam in 3
tuebat̄. vñ dr̄ q iacebat añ ianuā. Ex hoc em̄ q quotidie vidit
fercula diuitis magis euꝫ angebat sua paupertas. Quartū est q 4
magno estu famis angebat̄. Vnde sequitur. Cupiens saturari de
micis que cadebāt de mensa diuitis ⁊ nemo illi dabat. Ita em̄ fa-
melicus fuit. q nisi semel cupiebat saturari de ꝯtemptibilibꝰ micis
que de mēsa inter canes cadebāt. ꝫ tñ ille immisericors diues ita
immisericordes seruos habebat. q nec micas pauperi dabant.
Quintū est q acutam linguaꝫ canum patiebat̄. Vnde sequit̄. Sed 5
⁊ canes veniebant ⁊ lingebāt vlcera eius. Nullus em̄ erat qui de
pelleret eos. ⁊ certe acuta lingua canum dolorem faciebat illi pau
peri. virtus lazari ex hoc potest ꝑpendi q nō legit̄ blasphemasse
nec ꝯtra deū murmurasse. sed ip̄ius flagellū in paciēcia tolerasse.
Si qua em̄ ei elemosina dabat̄ non legit̄ eum vendidisse. ⁊ dena
rios in suis petiatis vestibꝰ ꝯsuisse. sicut quidā mendicantes facere
ꝯsueuerūt. Premiū lazari notat̄ ibi vbi dicit̄. Factum est aūt vt
moreret̄ mendicus ⁊ portaret̄ ab angelis in sinū abrahe. Nota q
sinus abrahe ē sinus dei p̄ris in quē lazarus ⁊ q̄libet b̄ti paupes
ab angelis deportari quintuplex accipiūt p̄miū. Ibi em̄ abstersa
omni lacrima. feliciter ꝯsolant̄, ibi gloriosis vestimentis adornant̄,
ibi diuinis ferculis recreant̄, ibi corona gl̄ie coronant̄, ibi ingrata
quiete iugiter colletant̄, Nec em̄ qn̄q̄ mater caro puero exhibet
in sinu suo. Accipiens em̄ eum sup̄ sinū suū lacrimas eius abster
git. vesti. ⁊ cibat. ⁊ etiaꝫ sertū capiti suo imponit. eūq̄ in sinu suo
dormire facit. Rogate ergo dñm vt si diuites estis sic in diuiciis
pauperꝝ misereamini. Si v̄o paupes sic vr̄am paup̄tatē leto anīo
patiamini. vt in sinū dei p̄ris pꝰ hanc vitā deportari mereamini

¶ Dominica secunda Sermo .lvi.

¶ Homo quidā fecit cenā magnā ꝛc. Luc. 14. Quid designet cena
magna. quis sit qui hanc magnā cenam fecerit. ⁊ quem seruū ad
vocandos inuitatos ipse miserit subtiliter oñdit magnus doctor.
Cirillus dicens. Conditor hoīm atq̄ glorie pater parauit cenam
magnā, in nouissimis em̄ temporibus quasi in occasu nostri seculi
illuxit nobis dei filius et mortem ꝑ nobis sustinens. dedit nobis
ꝓp̄ium corpus comedere. vñ ⁊ agnꝰ in vespere ymolabat̄ subdit
Iste aūt seruus est xp̄us qui seipsum exinaniuit formā serui acci-
piens. Vnde etiam inquit Beda. Vt dñs hiesus oñdat quanta
distantia sit inter corp̄alem cibum et potum. et sp̄uale misterium

¶ De

corporis et sanguinis sui dixit caro mea vere est cibus. De hoc g̃ cibo loquens thema dicit. homo ꝛc.

Homo quidā fecit cenaꝫ magnā ⁊ vocauit multos et misit seruū suū hora cene dicere inuitatis vt venirent. quia iam parata sunt omnia Luce. 14. In p̄nti loco sex p̄ncipaliter sūt hic notanda. Primū est quis sit homo iste a quo cena magna parat̄. Scd̄m est que sit cena magna que ab hoc homīe p̄paratur Terciū est quid per horam huius cene intelligat̄. Quartū est quis seruus huius p̄rissfamilias esse dicat̄. Quintū quis ad cenaꝫ hanc magnam recipiat̄. Sextū est etiā quis sit qui ab hac cena repellat̄

1° D De p̄mo nota ꝙ homo iste qui fecit cenā magnā est filiꝰ dei Hic est homo de quo dixit cayphas Joh̄is. 11. Expedit vobis vt vnus moriat̄ homo ꝑ ꝓplo ⁊ non tota gens pereat. Iste est homo de quo dicit̄ Joh̄. 19. Exiuit ih̄us portans spineam coronā ⁊ vestem purpuream. Et dicit pylatus iudeis. Ecce homo. Glosa. nō

2° clarus imperio ꝫ plenꝰ obprobrio De scd̄o nota ꝙ cena magna est gaudiū ⁊ societas eterne ⁊ sup̄ne patrie. quā electis dei filius p̄parauit. De hac cena dicit̄ Apoc̄. 19. Beati qui ad cenam agni nupciaꝝ vocati sūt. Et nota ꝙ cena filii dei magna dicit̄ ꝓpter sex causas. Primo magna dicit̄ ꝓpter p̄parantis diuicias ac dignitatē Ipse em̄ deus dei filius qui hanc cenam fecit est diuiciis opulentissimus ⁊ dignitate sup̄mus vtpote dn̄s dominantiū rex regū augustus augustoꝝ. ⁊ trinus ⁊ simplex eterni regni monarcha. Secūdo magna dicit̄ ꝓpter ministroꝝ nobiliū claritatē. Nobiles em̄ sunt ⁊ p̄clari sancti angeli q̄ in cena dei ministrabūt. Terᵒ magna d̄r ꝓpter ꝯuiuaꝝ excellentiā ⁊ qualitatē. Om̄s em̄ qui cenabūt in regno dei. reges erūt ⁊ regine sedebūtq̄ vestim̄tis glorie decorati Qr̄to magna dicit̄. ꝓpter regaliū ferculoꝝ innumerabilitatē. Fercula quippe curie celestis regalia sunt ⁊ innumerabilia et nūnq̄ a mortali homine prius visa. Vn̄. 1. ad Coꝝ. 2. Oculus nō vidit nᶜ auris audiuit. nec in cor homīs ascēdit. que p̄parauit deꝰ his qui diligunt illum. Quinto magna dicit̄ ꝓpter solennis ac securi loci amenitatē. Securissima nanq̄ ac amenissima est illa gloriosa ciuitas dei in q̄ cū deo cenabūt electi. Sexto magna d̄r ꝓpter cenandi infastiditam ꝑpetuitatē. Semper em̄ electi cū deo cenabunt. nec tn̄ eis ferculoꝝ interminabilitas fastidiū aliquod generabit. fruunt̄

3° em̄ nec fastidiunt quo frui magis sitiunt. ¶ E De tercio nota ꝙ hora cene quodlibet tp̄s huius seculi. hora cene ē quelibet etas homīs Nullus em̄ tp̄us vnq̄ fuit in quo nō fuissent aliqui vocati ad cenam dei. In quacūq̄ etiam etate sit homo. siue sit in infantia siue in puericia. siue iuuentute. siue ī virili etate. siue in senio. siue

etiam in etate decrepita vocat̄ ad cenam dei. Bonuz est igitur qz quottidie ad deliciosam cenam dei vocamur vt festine veniam9. ⁊ nō de die in diem de tpe in tempus venire differamus. Vnde Augustinus in li° de verbo dñi. Dicūt aliqui. si deus mihi p ꝓphetaz promisit ꝙ quacunqz die conuersus fuero. omnium iniquitatum mearum obliuiscetur. Quare hodie non conuertor et cras. Vnde quidem gaudes ꝙ tibi ab iniquitatibus conuerso deus indulgenciam ꝓmisit sed crastinū diem nemo tibi ꝓmisit. De quarto nota ꝙ ꝟm glosam. seruus hui9 p̄rissamilias ē ordo p̄dicatoꝝ. Quilibz etiam p̄dicator q̄ verbū dei ex cordis sinceritate ⁊ ꝓpter animaruz salutē ꝓnunciat. ⁊ q̄libet etiā sacerdos ⁊ breuiter oīs homo q̄ proximū suū ad vitā inuitat eternā p seruū h9 p̄rissamilias designat̄. De qn̄to nota ꝙ ad cenaz huius p̄rissamilias quatuor gn̄a hoīm recipiunt̄. viz pauperes ⁊ debiles ceci ⁊ claudi. Vnde d̄r in euangelio Exi cito ī pla. ⁊ vi. ciui. ⁊ pau. ⁊ de. ce. ⁊ clau. introduc huc. Pauperes sunt qui illius paupis crucifixi vestigia imitantes nihil in hoc mundo ɔtra ipsum volunt vel acquirere vel possidere. pauperes sūt q̄ de bonis siue carnalibꝫ siue spūalibꝫ. siqua habuerint nō tumescūt qui de iusto p̄rimonio vel de iusto labore suo. deo et paupibꝫ elemosinas suas fidelit̄ largiunt̄. De istis paupibꝫ dic̄ dñs Math. 5. Beati paupes spū ꝛc. Debiles sūt qui ad ea que mundi sūt debiles se exhibent. ⁊ infirmos ⁊ qui ꝟm apostolū ad Cor. 2. 4. semp mortificationē hiesu in corpe suo circūferūt. vt et vita hiesu in eoꝝ opibus manifestet̄ ⁊ qui ibidē cū aplo dicunt. Licet is qui foris ē homo nr̄ corrumpat̄. tn̄ is q̄ intus ē renouat̄ de die in diem. Ceci sunt qui cultro dei timoris dei oculos desideriorū ⁊ ɔcupiscenciaꝝ malaꝝ sibimetipsis erūt ne vicz respiciant in vanitates ⁊ insanias falsas ⁊ ne mulierem vel q̄cunqz aliā rem ɔtra dei p̄ceptū videant ⁊ ɔcupiscant. Vnde dicit dñs Math. 5. Si oculus tuus scandalizat te erue eum ⁊ proiice abs te. Claudi sunt qui vno pede terrā tangūt ⁊ aliū a terra suspendūt. Illi igit̄ spūaliter claudi sūt qui licet ꝓpter curam ⁊ necessitatē corpis vno pede affectus terram tangūt. alteꝝ tn̄ pedem affectus ꝓpter salutē anime ad celum semp leuant ⁊ certe talibꝫ est necessarius baculus sancte crucis vt innitant̄ ei taliter claudi fiunt q̄ imitatione illius bt̄i Jacob cū deo q̄ est angelus magni ɔsilii duobꝫ brachiis orationum ac lacrimarum luctati fuerint ⁊ quoꝝ femur dñs tangens neruū carnalis delectacōis in ipsis arefecerit. ¶ De sexto nō ꝙ tria genera hoīm excludunt̄ a cena xp̄i vicz qui villam comparauer̄t. qui qn̄qz iuga boum emerūt. qui vxorē duxerunt. primi sunt supbi. secundi sunt auari. tercii luxuriosi. De his d̄r Luc. 14.

¶ De

Qꝛ cum seruus missus esset hora cene dicere inuitatis vt venirent ceperunt simul omnes excusare. Primus dixit. Villam emi ⁊ necesse habeo exire ⁊ videre illam. rogo te habe me excusatū. Glosa. Augustini. In empta villa dominatio notatur et supbia. habere em̄ villam homies possidere. homine sibi subdere. viciū malū viciū primū. Primꝰ em̄ homo dominari voluit qui dn̄m habere noluit. Alter dixit iuga boum emi quinqꝫ et eo ꝓbare illa. rogo te habe me excusatū. Quinqꝫ iuga boum sunt quinqꝫ que annexa sūt auaris. qui per boues intelliguntur. Auarus em̄ sicut bos terram per curas rimatur ⁊ versat. primū iuguꝫ est labor in inquirendo. scd̄m est difficultas in inueniendo. terciū est cura in seruando. quartum anxia delectatio in possidendo. quintū dolor in perdendo. ⁊ qd̄libꝫ istoꝝ duplici pressura grauat corpus et animam. De his quinqꝫ iugis dicit Prosper in libro de contemplatiua vita eis q̄ militant deo. fugiende sūt ex toto corde diuicie. quas qui habere voluerint sine cura nō seruant. sine anxia delectatione nō possident. sine dolore nō ꝑdunt. Tercius dixit vxorē duxi ⁊ ideo nō possuꝫ venire Glosa quia multi nō ꝓpter fecunditatem sed ꝓpter desideria carnis vxores ducunt. Ideo per rem istam carnis voluptas designatur. ꝓpter quam ad cenam dei recusat venire fastidiosus. Rogate ergo dn̄m vt sic superbiam auariciam luxuriam fugiamus. vt ad cenā suam cum electis omnibus veniamus.

Dn̄ica tercia post octa Penthe. ſmo lvii.

¶ Congratulamini mihi qꝛ inueni ouem ꝛc. Luc̄. 15. Btūs Augustinꝰ de pn̄ia sic inq̄t. Rogo vos fratres km̄i. vt si forte aliquis ex vobis calliditate dyaboli superatus fuerit ⁊ capitalibꝫ criminibus inuolutus. de dei misericordia non desperet. sed cito de malo iniquitatis sue ꝯsurgat. ne ꝯsuetudine peccandi in ipsis peccatis se sepeliat. nam vt de indulgencia diuina nemo diffidat. dominus nos ꝑ prophetam velut piissimus pater consolatur dicens. Nolo mortem morientis sed vt coneuertatur ⁊ viuat. sed forte cogitat aliquis tam grauia se cōmisisse peccata vt dei mīam promereri nō possit. absit hoc a sensibus omniū peccatoꝝ. nemo ergo nec post centū peccata nᵉ post mille crimina de diuina miscd̄ia desperet. qꝛ ipse peccatores recipit ⁊ manducat cū eis. hec Augꝰ. Non solum hoc facit sed ad angelos dicit. Congratulamini mihi ꝛc.

Congratulamini mihi quia inueni ouem meā que ꝑierat Congratulamini mihi quia inueni dragmam quam perdideram. Luce. 15. In pn̄ti euangelio ſm moralē sensum quatuor sunt notanda. Primum est quid per centū oues ⁊ decem dragmas intelligatur. Scd̄m est quid ꝑ ouē centesimā ⁊ dragmā

decimam que ꝑditur exprimatur Tercium est quid ꝑ hominem ⁊ mulierem a quibꝰ ouis ⁊ dragma querit̄ accipiatur. Quartum est quid significet̄ ꝑ amicos ⁊ vicinos quoꝝ congratulatio postulat̄ ¶ De ꝑmo nota q̄ꝑ centū oues intelligit̄ numerus electorū. Centenarius em̄ numerus multiplici ꝑfectione dicit̄ esse ꝑfectus. Decem nanq̄ decies ducta faciunt centuꝫ. Et nota q̄ ꝓpter q̄tuor causas electi vt boni xp̄iani ouibus comꝑantur Oues em̄ voci sui pastoris assequunt̄. Item oues post suum pastorem gradiuntur. Item oues in pastoris sibilo delectantur Preterea oues in feruore meridiei ꝯgregantur adinuicē. De primo dic̄ dn̄s Joh. 10. Oues mee vocem meam audiunt. glosa obediunt preceptis meis. Debemus igit̄ quasi bone oues audire vocem dn̄i ad bonū nos inuitantem et a malo reuocantem. Ad bonum nos inuitat Exo. 20. vbi dicit. Memento vt diem sabbati sanctifices. Hic precipit̄ omnis celebris dies in sanctitate ac puritate mentis obseruari et corꝑis. Item inuitat nos ad bonū. Exo. 20. Honora pa. tu. ⁊ ma. tu. vt sis longeuus suꝑ terram. Hic precipit̄ vt ꝑentes a filiis honorent̄ eisq̄ necessaria ministrent. Reuocat etiam nos a malo et inhibet nobis octo. Exo. 20. vbi dicit. Non habebis deos alienos coram me. Non assumes nomen dn̄i dei tui inuanum. Hic prohibet̄ ne aliquis periuriū faciat. nec etiam sine magna necessitate iuramentum emittat. sequit̄. Non occides glo. manu vel mente vel subtrahendo consiliū vite ei cui debes dare sequit̄. Non mechaberis glo. id est nulli miscearis excepto federe matrimonii. sequit̄. Non furtū facies Aug9. Furti nomine omnis illicita vsurpatio intelligit̄ rei aliene. sequit̄. Non loqueris ꝯtra ꝓximū tuum falsum testimoniū hic mendaciū ⁊ detractio ac calumnia ꝓhibentur. sequit̄. Non cōcupisces domum ꝓximi tui nec omnia que illius sūt. hic em̄ mentalis auaricia ꝓhibetur. Non desiderabis vxorem ꝓximi tui. glo. etiam voluntatem adulterandi vetat. Nota etiaꝫ q̄ oues pastorē sequunt̄. Vnde dicit̄ Joh. 10. Oues mee sequunt̄ me. alienū autē nō sequunt̄ sed fugiunt ab eo. Dn̄s em̄ cum baculo crucis p̄cedit nos ostendēs nobis pascua vite cuius vestigia sequi debem9. De istis vestigiis dicit Pe. in can̄. 1. 2. Christus passus est pro nobis vobis relinquēs exēplū vt sequamini vestigia eius ꝛc. Qui in choreis circūeunt ⁊ globos sequunt̄ nō vadunt post vestigia xp̄i sed dyaboli. Item oues in pastoris sibilo delectant̄ Vn̄ dn̄s in Zach. 10. Sibilabo eis ⁊ congregabo illos quia redemi eos. Per sibiluꝫ domini dulcis promissio regni celestis intelligitur De hac promissione dicit̄ Johannis. 10. Ego vitam eternam do ouibus meis ⁊ non peribunt in eternum. Item oues in feruore coniunguntur et

¶ De

congregantur. ꝑ hoc docemur qñ sumus in estu alicuius tribulationis qualē estum sustinuerūt olim martires xp̄i qui in magnis tribulationibꝫ fuerunt. sed modo ad ꝯsolationes multiplices peruenerunt. ⁊ hoc erit solacium nostre tribulationis. ¶ H ¶ Item nota ꝙ ꝑ dragmas intelligunt̄ omnes electi. Et scias ꝙ ꝑm glo. dragma est nūmus certe quantitatis habens ymaginem cesaris. Vñ versus. Dragmam genus nūmi. nūmos bis quinq; valebit Igit̄ dragme vel nūmo similes esse debemus ꝓpter q̄tuor. primo ꝓpter materiā. secundo ꝓpter formam. tercio ꝓpter pondus. quarto ꝓpter ymaginis impressionē. Materia igitur dragme si est aurea signat pacientiam et caritatem. Sicut em̄ aurum optime sustinet ꝑcussiones malleoꝝ. ⁊ sicut fiunt ex auro corone regum ac impatorum. ita ⁊ homo ꝑ pacientiā vincit tribulationum aduersitatē ⁊ per caritatem ad regiam vel imperialem assumit̄ dignitatem. Si vero materia dragme argentea est signat biformez mundiciam et vocis claritatem. Sicut em̄ ⁊ argentū candidū est ⁊ tinnulū sic et casti homines in die iudicii mundas animas ⁊ lucida corpa repre sentabunt ⁊ in voce exultationis coram deo suo ꝑpetue iubilabūt Forma dragme rotunda est et significat spem eterni boni. Tunc em̄ in anima nr̄a rotunditatē representamus cū ea bona que finē nō habent tota solicitudine desideramus. Pondus dragme significat timorem dñi. Timor quippe dñi facit hoīem grauem ac ponderosum ne tanq̄ pluuia nec palea ab omni vento vanitatis ac voluptatis huiꝰ mundi rapiat̄ ⁊ per indecentem leticiaꝫ dissoluat̄ Beatus est qui semꝑ est pauidus. Ymago huiꝰ dragme duplex est. vicz ymago misericordie ⁊ ymago iusticie. Et hanc duplicez ymaginē habemus ab ipso deo rege nr̄o. de cuius moneta sumus ipse em̄ exhibet nobis in hac vita ymaginez sūme clemencie per quā recipiet om̄es vere penitentes. In futuro vero ostendet ymaginem sūme iusticie per quā damnabit om̄es sine vera penitencia morientes Itaq; ⁊ nos debemus esse misericordes per largam elemosinaꝝ nostraꝝ largitionē. Debemus etiā iusti esse per plenaꝫ omnis ablate rei restitutionē. Hanc duplicem ymaginem habuit zacheus qui dimidietatē bonoꝝ suoꝝ distribuit pauperibus. ⁊ si aliquē defraudauit quadruplū restituit. De scdo nota ꝙ ꝑ ouem que perit ⁊ per dragmā que perditur quilibet peccator intelligit̄ Tunc em̄ homo perit ⁊ perditur dum p̄cepta dei ꝯtemnens declinet a bono ⁊ faciat malū. De tercio nota ꝙ per hoīem qui ouem perdidit intelligit̄ ipse xp̄s qui tūc vadit ouem querere cū hoīem peccatorē per predicationē vocat. Tunc etiā vadit cū facit hoīem cognoscere et timere ꝙ venturus est iudicare viuos et mortuos

et seculum per ignem. Tunc aũt inuenit ouem cum peccatore conuertitur ab errore vie sue. Sic quoq; inuentũ peccatorẽ imponit in humeros clemencie sue et reportat p̃mo in domum militantis ecclesie & postea in domũ triũphantis ecclesie. Nota etiã q̃ p mulierem que dragmã perdit notat̃ diuina bonitas & sapientia que vt peccatorem inueniat. accendit lucernam. i. facit hominem recordari q̃ omnia peccata delinquentium in die iudicii reuelabuntur Euertit etiam domum. i. cum affectu insinuat omnes hui9 mundi concupiscentias euertẽdas esse in die iudicialis vindicte & sic dragmam inuenit. i. peccatorem cõpungit ad penitentiaz. De quarto nota q̃ p amicos & vicinos sancti angeli designant̃ qui sũt amici p diuine voluptatis adimpletionẽ. Sũt etiã vicini p desiderabilẽ diuini facie speculationẽ. Rogate g̃ dñm vt per ipsius misericordiam sic ab errore pcti reuocẽmur. vt cũ electis in patria congregamur.

Dominica quarta — Sermo lviii.

¶ Estote misericordes sicut & pater vester misericors est. Luce. 6. Aug9 inquit. Nimis multũ presumere debeatis de dei mia. nõ tñ negligent̃ debetis eius timere iusticiam cũ iustica em̃ te iudicabit qui cũ misericordia te redemit nam q̃ tã longo tpe peccamus & parcit nõ negligencia est sed pacientia. timeamus ergo iusticiam & eius misericordiam desideremus. parcit modo & tacet sed nõ semp tacebit. audiamus eum dum tacet in precepto. si volumus vt nobis parcat cũ non tacuerit in iudicio fiet em̃ tunc illud quod aplus ait. Justicia sine misericordia fiet illi qui non fecit miam. Simus ergo misericordes vt misericordem deum mereamur habere propicium Dec augustinus. Preclare ergo saluator inquit. Estote ꝛc.

¶ Estote misericordes sicut & pater vester misericors ẽ Luce 6. Quatuor sunt hic notanda. Primum est quis sit pater ad cuius misericordie imitationẽ quilibet mutat̃. Secũm est quibꝰ modis opus misericordie peragatur. Tercium est que merces operatoribꝰ misericordie rependat̃. Quartũ est quibꝰ supplicijs homo inmisericors feriat̃. ¶ De primo nõ q̃ pater nr̃ ad cuius imitationẽ esse debemus misericordes est & ipe deus creator & redemptor. De quo dicit ps̃. Miserator & misericors dñs patiens & multũ misericors Miserator fuit in larga pro nobis sui sanguinis effusione. Ipse em̃ sanguini suo non peperat vt nobis fontem suarum miseracionũ demonstraret. Misericors est in multiplicis beneficii collatiõe. Innumerabilia quippe sũt beneficia sua que necessitatibus nostris quottidie ammínistrat. Patiens est in diuturna nostrorum criminum tolleratione. Vix em̃ numerari possunt excessus nr̃i quos ipse multis annis pacientissime toleravit.

Multum miseri cors est in clementi penitentium susceptione. Clementissime quippe recipit peccatores dūmodo vere penitere velint De secundo nota q ad minus. 14. sunt opa miseri cordie quoꝝ septem sunt spūalia ⁊ septem corporalia. Primū opus vere miseri cordie spūale est deuote orare pro aduersantibus Vnde dns dicit Mathei. 5. Orate p persequētibus ⁊ calumniantibus vos vt sitis filii patris vestri qui in cēlis est. Qui vero deuote vult pro inimicis orare nō debet contra eos iudicium dni ⁊ condemnacōnem eterni supplicii postulare. propter hoc dicit dns in hodierno euangelio. Nolite iudicare id est contra malefactores vestros dei iudicium postulare. ⁊ non iudicemini. id est iudicio dei nō subiiciemini. Nolite condemnare. id est inimicis vestris condemnationem optare ⁊ nō condemnabimini. id est eternam condemnationem nō patiemini Secundū ex corde dimittere iniuriantibus. Vnde dicit dns in hodierno euangelio. Dimittite ⁊ dimittet vobis. Aug9. Multa sunt genera elemosinaꝝ sed ea nihil est maius. quā cū ex corde dimittimus quod in nos quisq peccauit. Hinc etiam dr in Math. 18. Accedens petrus ad hiesum dixit Domine quotiens peccabit in me frater meus ⁊ dimittam ei vsq septies. Dicit illi hiesus. Non dico tibi vsq septies sed vsq septuagies septies. glo. septuagies septies. i. totiens quotiens ille peccare potest in die. id est. 400. et nonaginta vicibus. Tercium est fideliter instruere nescientes. et nota q patres antiqui fidelissimi erant in instructione filiorū suorum. Ita ⁊ adhuc patres ⁊ matres tenentur instruere filios suos siue sint carnales siue spirituales. Vnde Augustinus. Vos ante omnia tam viros qm mulieres qui filios in baptismo suscepistis. moneo vt vos cognoscatis apud deum fideiussores extitisse. pro illis quos nisi estis de sacro fonte suscipere. Ideoq eos semp ammonete vt castitatem custodiant. iusticiā diligant. caritatem habeant. ante omnia simbolum et orationem dominicam ⁊ vos ipsi tenete. ⁊ illis quos accepistis de fonte ostendite. Quartū est ferire ac corripere delinquētes. vnde Prouer. 13. Qui parat virgis odit filium suum. qui aūt diligit illum instanter erudit Item Prouer. 22. Stultitia colligata in corde pueri et virga discipline fugabit eam. Item Prou. 23. Noli subtrahere a puero disciplinam. Si em percusseris virga eum nō morietur. tu virga percutis eum ⁊ animam eius de inferno liberabis. Quintum est patienter ferre ferientes ac ledentes. Vnde dominus in Luca. 21. monet ad patienciaꝝ ita dicens. Trademini a parentibus ⁊ amicis ⁊ cognatis ⁊ mortificient ex vobis et eritis odio omnibus hominibus ꝓpter nomē meum. sequitur. In patientia vestra possidebitis animas vestras

¶ Tempore

Gloſa patientia radix & cuſtos eſt ommium virtutum. Vera autē patientia eſt aliena mala equanimiter tolerare & contra eum qui mala irrogat nullo dolore moueri. Item aplus ad Hebreos. 10. Rapinam bonorum veſtrorum cum gaudio ſuſcepiſtis cognoſcentes vos habere meliorem ac manentē ſubſtanciam. Sextum eſt cō ſulere perplexis & delirantibus. Vnde Prouer. 15. Diſſipantur cogitationes vbi non eſt conſilium. vbi vero plures conciliarii ſunt confirmantur. Eccleſiaſtici. 6. Conſiliarius tibi ſit vnus de mille Nota q beatus Paulus bonus eſt conſiliarius. qui ita dicit ad Cor. 1.7. De virginibus preceptum dñi nō habeo cōſilium autē do. gloa ſpūſſancto mihi inſpiratum. Do inquit conſilium nō nubendi ſed continendi. Mali igitur conſiliarii ſunt qui virginitatem ac alia multa bona deſuadēt hominibus. De iſtis conſiliariis dicit Eccleſiaſtici 37. A malo conſiliario ſerua aiam tuam. Septimū miſcōie opus ſpūale eſt cōſolationes affere meſtis ac ploantibus. Vñ dicit Job de ſeipſo. 29. Benedictio pituri ſuper me veniebat. et cor vidue conſolatus ſum. Cumq ſederem quaſi rex circūſtante me exercitu. eram tñ merentiū conſolator. Hec ſeptē ſpūalia opa miſcōie notantur in h versu. Pro. remitto. docens. ferio. fero. cōſulo. ſolor. ¶ R Sunt et alia ſeptem corporalia opera miſericordie vicz infirmos. viſitare. ſitientes potare. eſurientes cibare. captiuos redimere. nudos veſtire. peregrinos in hoſpitium colligere. & mortuos ſepelire. Prima ſex dñs commendat Math. 25. vbi dicit. Eſurini & dediſtis mihi manducare. ſitiui & dediſtis mihi bibere. hoſpes eram et collegiſtis me. nudus fui & cooperuiſtis me. infirmus fui & viſitaſtis me. in carcere eram & venistis ad me. De ſeptimo thobias cōmendatur. Hec ſeptem notantur in hoc verſu. Viſito. poto. cibo. redimo. tego. colligo. condo. De tertio nota q dabitur miſericordibus menſura bona & conferta & coagitata & ſupereffluens ſicut in hodierno euangelio. Menſura bona dicitur in corporum glorificatione. Corpora quippe miſericordium glorificabuntur et in omnibus membris ſuis bona erunt et laudabilia. Menſura conferta dabitur in aiarum beatificatione. Anime namq miſericordium in oibus viribus ſuis conferte erunt & coadunate habebūt eā intellectū ſine errore. memoriam ſine obliuione. cogitationes ſine euagatione. affectiones ſine viciosaz concupiſcentiarum infectione. Menſura coagitata dabit in cuiuslibet celeſtis gaudii ptiapatione. Singula quippe gaudia electoz manu caritatis q illic regiā exiſtit coagitabunt & infundent in ſinus miſericordiū aiaz Quelibet enim anima tantum de felicitate alterius letabitur ſicut de ſua. Menſura ſupereffluens dabitur in ipſius ſancte trinitatis

suauissima fruitione. nec tamen eum poterunt potare. superfluit siquidem omnium beatorum desiderio sociato. De quarto nota q̄ pena hominum immisericordium est ille ignis eternus et quidem satis iuste. quia em̄ tenaces ⁊ auari per ariditatem boni operis et impeditatem cordis naturā illius infernalis ignis induerūt que aridus et impius esse dinoscitur. dignum est vt in eterno igne ꝑpetuo crucientur. Carissimi rogate dn̄m vt sic opera pietatis exerceamus vt cū electis eterna premia capiamus.

¶ Dominica quinta Sermo .lix.

¶ Sedens ihs docebat de nauicula turbas. Luce. 5. Posset quez mouere cum xp̄us dn̄s nauiculā petri intrauerit. ⁊ vt eam a terra pusillum reduceret rogauerit quid cōmodi beato Petro secutum fuerit cum beatus Augistinus dicat. Nullū bonum irrenumeratū Bonum aūt fuit q̄ Petrus christo dn̄o obediens erat. ꝑm illud primo Regum. 15. Melior est obediencia q̄ victime. De hoc preclare inquit Theophilus dicens. Quia turbam de nauicula dn̄s instruxerat. nō sine mercede dn̄m nauicule dereliquit. dupliciť ipsū beneficians. quia primo dedit ei multitudinem piscium et deinde ipsum discipulum fecit. Sedens ergo hiesus ꝛc.

Sedens hiesus docebat de nauicula turbas. Luce. 5. Duo sunt hic notanda. Primū est que sit nauicula in qua dn̄s sedit. Secundum est que sit doctrina quam docuit. ¶ L De primo nota q̄ quadruplex est nauicula dn̄i. Prima est virgo gratiosa. Secunda est virgo preciosa. Tercia est ecclesia gloriosa Quarta est anima virtuosa Prima igitur nauicula est virgo gratiosa. id est beata Maria que bene dicitur gratiosa. id est gratiis plena. Vnde salutans eam angelus Luce primo dixit. Aue gr̄a plena. Aliis quippe sanctis diuisiones gratiaꝝ date sunt. Beate vero virgini totus fons gratiarum datus est. Hec est nauicula ꝑ quam dn̄s descendit in mundum. qui per ciuitatem munitam et ydumeaꝫ figuratur. Mundus iste munita dicitur. quia ciues hoc est amatores suos diuiciis deliciis et honoribus munit ⁊ armat. quod non possint feriri iaculo verbi dei ad salutem. Princeps huius ciuitatis est dyabolus. sicut testatur ipse christus. Johannis. 12. Mundus etiaꝫ vocatur ydumea que interpretatur sanguinea quia hodie in mundo fornicacio. adulterium. homicidium. mundauerunt et sanguis sanguinem tetigit. Igitur dominus volens ad nostram redemptionem venire in mundum dixit in consilio angelorum suorum. Quis deducet me in ciuitatem munitam. quis deducet me in ydumeam. Respondit Gabriel archangelus qui fuit

beate marie virginis paranimphus id est custos/virginitatis eius
Facta est inquit virgo maria quasi nauis institoris de longe por
tans panem suum. Cui dñs. Redeas ergo et dicas ei q̄ per eam
volo deduci in mundū. Reuersus vero angelus cum festinatione
ad virginē ait. Aue gratia plena dñs tecum. Quasi diceret. Dñs
iam ꝑatus est esse tecum. i. intrabit in vterum tuum mundissimuꝫ
Post consensum aūt virginis dñs statim intrauit in eam quē ipsa
suo tempore eduxit in mūdum. Bonum est km̄i vt nos peccato-
res munuscula nostra. i. orationes/lacrimas/elemosinas/ac ieiu-
nia nostra per hanc fidelem nauiculaꝫ nostro iudici premittamus
vt cum venerimus ipsum propitium inueniamus Ipsa quippe op
time aget negocium nostrorum. ¶ M ¶ Secunda nauicula
fuit virgo preciosa id est crux dñica que bñ dicitur preciosa quasi
precio plena. Precium enim totius mūdi pependit in ea. De hac
dicitur Mathei nono. Ascendit hiesus in nauiculam et transfre-
tauit ⁊ venit in ciuitatem suam. Ciuitas domini vocatur hic Ca-
pharnaum. quod interpretatur ager consolationis et significat
amenitatem paradisi. Sciens ergo hiesus quia a deo exiuit ⁊ ad
deum vadit. Ascendit in nauiculam crucis. ⁊ per mortem transfre
tans. venit in ciuitatem suam. id est in paradisum exultationis in
quam etiam confitentem latronem in vna hora ꝑm suam promissi
onem perduxit quam multi electi in multis milibus annorum in
trare nō potuerunt/quia crucis nauiculam non habuerunt. et in
hoc patet q̄ hec est velocissima. est etiam securissima. Omnes enim
qui inuēti fuerint in ea. deus pater protegit ⁊ defendit. Vnde ipse
filius ait ad patrem. Luce. 23. Pater in manus tuas commendo
spiritum meum. Loquitur etiam ad patrem Johannis. 17. Pater
quos dedisti volo vt vbi sum ego ⁊ illi sint mecum. Si igitur spi
ritus filii in manibus patris. certe ⁊ anime delictorum suoꝝ erūt
in manibus eius. Tercia nauicula est ecclesia gloriosa. Q̄ autem
ecclesia dicatur gloriosa. testatur apostolus ad Ephes. 5. Xp̄us
dilexit ecclesiam et tradidit semetipsum pro ea vt illam sanctifi-
caret mundans eam lauacro aque in verbo vite vt exhiberet sibi
gloriosam ecclesiam non habentem maculam nec rugam. Duo
itaq̄ dominus requirit in eis qui volunt esse de ecclesia videlicet.
q̄ non sit in eis macula luxurie neq̄ ruga auaricie. De hac naue
dicitur Luce quinto. Ascendens in vnam nauim que erat symo
nis ⁊ sedens docebat de nauicula turbas. Vnde igitur ecclesia di-
citur nauicula symonis. quia ecclesia primo Symoni Petro com
missa fuit a domino. Conuenienter etiam ecclesia similitudinem
habet nauicule. ¶ Nauicula quippe et in principio et in fine est

angustiœ in medio vero spaciosiœ. Ita et ecclesia in principio sui paucos habuit fideles a in fine paucos habebit. In pncipio vero ecclesie veri fideles multis tribulacōibus a angustiis subiacuerūt a in fine similiter subiacebunt. Dicit enī dns Math. 24. Quoniaz abundauit iniquitas refrigescet caritas multoz dicit etiā Luc. 18 Cum filius hominis veniet putas inueniet fidem sup terram ¶ M

Quarta nauicula est anima virtuosa. virtutibus nō otiosa. De hac dicit Marc. 4. Facta est procella magna venti. a fluctus mittebant in nauim ita vt ipleretur nauis. et erat iesus in puppi sup ceruical dormiens et excitant eum a dicunt. Magister non ad te pertinet q perimus. Anima igitur nostra debet esse quasi nauicula in qua etiam hiesus debet pausare in cerulcali siue tutissimo pace ac mansuetudinis. Verum quia sepe insurgit procella temptationum quas anima sustinet ab importunitatibz demonum vel malorum hominum vel etiam ab inquietatione pprie carnis. necesse est vt semper dei adiutorium implorem⁹. a ipse compescet ventum temptationum et sic fiet in anima tranquillitas magna. Et nota q hec nauicula consistit in quatuor vicz prora. puppi. rate et carina. Et p hec intelliguntur quatuor virtutes cardinales. Prora est prima pars nauis a significat prudentiam per quam nobis prouidere debemus. quorum scz iturl sumus. Stabimus enim ante tribunal Christi vt referat propria corporis vnusquisq prout gessit siue bonum siue malum vt dicit apostolus ad Cor. 2. 5. Puppis est posterior pars nauis a signat iusticiam. penes quam est nauicule gubernaculum. quia iustitia custodit innocentis viam. sicut dicit. Prouer. 11. Justicia simplicis diriget viā eius. Justicia vero est nullam rem contra mandatum dei vel concupiscere vel acquirere. et omnem rem iniuste conquisitam plene restituere. Ratis vocatur latus nauicule a per hanc intelligitur fortitudo. Duplex vero fortitudine indigemus. ne videlicz prospera in vanitatem cordis nos deducat. et ne aduersa per nimiam meticiam nos confringant. Carina vero dicit venter vel fundus nauicule. et signat temperantiam que necessaria nobis est. vt videlicet ab omnibus illis abstineamus a caueamus per que a deus conturbetur a proximus aggrauetur a propria anima deturpetur. De secundo scz de doctrina christi nota q sedens in virgine. in cruce. in ecclesia. in anima. docet tria videlicet bonitatem. disciplinam. et scientiam. Bonitas pertinet ad proximū. disciplina ad semetipsum. scientia ad deum trinū a vnum. Bonitas in hoc consistit vt nemo proximum suum vel corde vel ore vel opere ledat aut offendat. Vnde dicit dns Mathei. 12. Bonus homo de bono thezauro cordis sui

profert bonū. Disciplina in hoc assistit ne libidini carnis assentiat. sed vt caro ne lasciuiat cū discreto moderamine coripiat. Vnd̄ m ps̄. Apprehendite disciplinam ne qñ irascat dñs a pereatis de via iusta. Scientia in hoc assistit vt deū trinū a vnū ex toto corde diligamus et tota virtute colamus. i. tota virtute ei seruiamus. Rogate igit̄ dñm vt sic ipsius doctrinam a audiamus a faciamus vt eum in die iudicii leta facie videamus. Quod nobis prestare dignetur. qui viuit a regnat deus. per omnia secula seculorum.

Dominica sexta Sermo .lx.

¶ Si offers munꝰ tuū ad altare ꝛc. Math. 6. Nemo gerens odiū a inuidiam erga proximū. deo oblationez facit acceptam. Quare inquit beatus Augꝰ. Si irasci fratri nō est phas aut dicere racha aut fatue. multo minus in animo tenere aliquid qđ in odiū uertitur Si aūt frater nos lesit a tñ ei nihil mali feramus nō tenemur eū rogare. sed sufficit q amore omnipotētis dei rancorem ex corde dimittamus. Vnde inquit Augꝰ. Non veniam postulabis ab eo qui tibi fecit iniuriā. sed tm dimittas sicut tibi a dño dimitti cupis quod ipse cōmiseris. Et hoc est verū de necessitate. qz si qs faceret. bene faceret. qz inquit Crisо. Si aūt ille te lesit a prius rogaueris magnam habebis mercedem. Vnde ergo inquit. Si offers ꝛc.

SI offers munus tuuz ad altare a ibi recordatus fueris qz frater tuus habet qđ aduersū te. relinque ibi munus tuū ante altare a vade prius reconciliari fratri tuo. a tunc veniens offers munus tuū Math. 5. Tria sūt hic notanda. Primū est quid per altare super quod munus offerri debet exprimatur. Scdm est quale munꝰ offerre quilibet moneatur. Tertiū est que reconciliatio fratri fieri precipitatur ¶ D ¶ De primo nota q altare super quod munera offerre debemus dei filius intelligat. De hoc altari Johannis in apocalipsi sexto. Vidit aias sub altari quibus date sunt singule stole albe. a dictum est eis q requiescerent Ibi dicit glosa. Christus est altare quem fideles offerunt a super quem offerunt. a quem habent sui preciōis munimentū. Anime igitur electorum stola claritatis eterne vestite sub hoc altari dulciter requiescunt. Det nobis deus vt a nos ibi requiescere mereamur Item de hoc altari dicit Johes in apocalipsi. 8. Venit angelus et stetit ante altare habens thuribulum aureum i manu sua. a data sunt illi incensa multa vt daret de orationibus sanctorū omnium super altare aureum quod est ante thronum dei. Glosa. Christus est altare qui se obtulit et super quem ecclesia offert deo preces.

¶ Et nota q angelus huic altari astans est gratia dei que thuribulum aureum. id est caritatem habet in manu sua. Et omnia

¶ De

aromata orōnum ac bonoꝝ opm que fideles imposuerūt caritatis
thuribulo offert ea grā dei sup altare aureū .i. sup xp̄m vt per hec
⁊ pctis eoꝝ ꝓiiciet ¶ P ¶ De scdo nota ꝙ debem⁹ offerre dño
munus a corde ab ore ⁊ opere. Cor enim ⁊ os ⁊ manus sunt tres
camere thesauroꝝ. Persuadet autē nobis spūssanctus vt munera
offeramus ita dicens Prou. 21. Munus absconditū extiguit iras
⁊ donū in sinum scz xp̄i indignationē maximaz. Item Prou. 22.
Victoriā et honorē acquiret qui dat munera. Et nota ꝙ q̄ offert
munera sua in sinū xp̄i tria ꝓpter hoc ꝯsequit. vicz diuinam ꝓpicia
tionem. demonū subiugationē. ⁊ celestem exaltationē. sicut ꝑ pre
dictas auctoritates ꝓbari pt̄. Debem⁹ igit̄ a corde triplex munus
offerre. viz bone volūtatis intentionē. sancte meditacōis deuotio
nem. ⁊ pie ꝯpassionis affectionē. Bone voluntatis intentio con=
mendata fuit in xp̄i natiuitate qn̄ cecinerunt angeli. Gloria in al=
tissimis deo ⁊ in terra pax hominibus ꝛc. Luce. 2. De bona etiam
volūtate sic ait Greg⁹. Ante dei oculos nunq̄ vacua est manus a
munere si archa cordis repleta fuerit bona volūtate Nihil quippe
offertur deo diutius bona voluntate. De deuotione meditatiōis
dr̄ in ps̄. 18. Meditatio cordis mei in ꝯspectu tuo semp: dñe ad=
iutor me⁹ ⁊ redēptor meus. Debem⁹ itaq̄ fratres km̄i semp faciē
meditationū nostraꝝ versus illam regionē conuertere vn̄ nobis
dei beneficia ꝓuenerunt ⁊ hoc faciendū est die ac nocte. Vnde dr̄
in ps̄. 62. Memor fui tui sp̄ stratū meuz in matutinis meditabor
in te ꝛc. Et certe in hmōi meditatiōe mirabiliter exardescet ignis
caritatis. De compassionis affectione dicitur in Job. 30. Flebam
quondam super eo qui afflictus fuit et compaciebat̄ anima mea
pauperi. Item ad Coꝝ. 1. 12. Pro seinuicem solicita sunt membra
si quid patitur vnū membꝝ. ꝯpatiunt̄ omnia membra. Sed heu
quidā sunt ita beluini ac lupini ꝙ nō compatiuntur sup miseriis
pauperꝝ pupillorū ac viduarum. Debemus etiam ab ore triplex
munus dño offerre. Primū est sinceritas orationis. dicit̄ in ps̄. 16
Auribus percipe domine orationem meam non in labiis dolosis
Nota ꝙ hec oratio percipit̄ a dño que ꝓfertur labiis nō dolosis.
que vero profert̄ labiis dolosis minime audit̄. Labia vero dolosa
sunt que sibi petunt bonū ⁊ ꝓximo optant malū Item in ps̄. 87.
Intret in ꝯspectu tuo oratio mea. ꝫ qui vult vt oratio sua intret
in cōspectu dei optet vt de corde suo eiiciat sordes supbie. inuidie
auaricie. atq̄ luxurie. Vnde dr̄ in ps̄. 65. Iniquitatem si aspexi in
corde meo non exaudiet dñs. De assiduitate gratiarum actionis
Eccl. 51. Laudabo nomē tuū assidue ⁊ collaudabo illud in confes
ꝯone assidue accipiamus bn̄ficia xp̄i. vn̄ ⁊ dignuz est vt assidue

gratias agam9. Hinc est q̄ quottidie presbiter dicit in missa gratias agamus dño deo nr̄o. De dulcedine ꝯsolacōis dr̄ Prou. 31. Date siceram merentibꝫ ⁊ vinū his q̄ amaro aīmo sūt. Vel apl̄us ad Thes. 1. 5. Cōsolamini pusillanimes. Debem9 etiam a manu siue ope triplex munus offerre. Primū ē corpis maceratio. Scd̄m decimaꝝ oblatio. Terciū elemosinaꝝ erogacio. De maceratione carnis dr̄ Apoc. 14. q̄ agnus stabat sup montē syon ⁊ cū eo. 44 milia quoꝝ vox erat sicut cytharedoꝝ cytharisantiū in cytharis suis Per cytharedas istos intelligunt̄ boni xp̄iani. qui carnē suā per ieiunia et alios sanctos labores attenuant. quoꝝ vox in conspectu agni dulciter resonabit ¶ Q ¶ De oblatione decimarum. Malachie. 3. Inferte omnē decimā in horreū meuꝫ vt sit cibus in domo mea ⁊ ꝓbate me sup h̄ dicit dñs exercituū. si nō apparuero vobis catharactas celi ⁊ effudero vobis benedictionē vsq̄ ad habundantiā ⁊ increpabo ꝑ vobis deuorantē ⁊ nō corrūpet fructuꝫ terre vr̄e. nec erit sterilis vinea. ⁊ beatos vos dicent om̄s gentes Ex premissis verbis colligit̄ q̄ dñs eis qui decimas suas fideliter dederint tria ꝓmittit. Primū est q̄ dabit frugū ⁊ vini habundantiam. Scd̄m est q̄ remouebit ab eis pestilenciam Terciū est q̄ dabit eis in futuro celestis beatitudinis substanciaꝫ. De erogatione elemosinaꝝ dic̄ Raphael Thobie. 12. Elemosina a morte liberat ⁊ ipsa ē que purgat pc̄ta ⁊ facit inuenire vitam eternā. Ecce tria bona q̄ ꝓueniūt ex elemosina. viꝫ q̄ ꝑ eam eterna mors effugit̄. omne pc̄tm deluit̄. ⁊ vita eterna inuenit̄. De tercio nota q̄ cuilibet precipit̄ vt fratri suo vel ꝓximo reconcilieť quē se reminiscitur offendisse. ⁊ hec reconciliatio tam grata est dño vt ei nullius muneris oblatio preferat̄. vñ iubet vt ad reconciliationē faciendam homo reuertat̄ anteq̄ etiā munus illud qd̄ iam ad altare tulit altari supponat. Et nota q̄ dñs ī hodierno euāgelio ponit triplex gen9 pc̄ti quo ꝯtra ꝓximū peccat̄. qd̄ tñ frequent̄ ab hoībꝫ ꝯmittitur ⁊ ꝑ nihilo reputat̄ Primū est ira ⁊ indignatio. vñ ait Ego aūt dico vobis q̄ oīs q̄ irascit̄ fratri suo reus erit iudicio. Scd̄m ē iracundia ꝓclamata. sequit̄. Qui aūt dixerit fratri suo racha. reus erit ꝯcilio Terciū est derisiua vituꝑatio sequit̄. Si igit̄ ille qui proximo suo sine causa irascit̄ ⁊ qui racha ꝓclamat. ⁊ qui eū fatuum appellat. iudiciū diuine districtōis ⁊ ꝯciliū dyabolice ꝯgregacōis ⁊ gehennā ꝑpetue damnacōis incurrit. quid de illis q̄ detractōibꝫ furtis. calumniis. rapinis. vsuris. homicidiis. aliisq̄ perplurimis malis ꝓximos suos offendūt ⁊ ledūt. Rogate g̊ dñm vt sic vnicuiq̄ queꝫ lesimus satisfaciamus. vt grām et misericordiam suam in die iudicii inueniamus. Quod nobis dignetur ꝛc.

De

Dominica septima Sermo .lxi.

¶ Accipiens hiesus septē panes grās agens ꝛc. Marci. 8. Bt̄us Aug⁹ sermone qn̄to ad fratres heremitas sic inq̄t. Fratres si diligenter consideremus dei mīam. in nobis possumus habere formaꝫ miserendi. O fratres quid xp̄m incarnauit nisi miscd̄ia. quid eum nr̄e subiecit miserie nisi sola clemētia O beata mīa q̄ sola ꝯmerciū nr̄e salutis cognouit. hec est sola mediatrix aduersos consolans hec disiunctos copulat. hec sola deum humilians nos sublimat. O grandis miseracio infinita misericordia. tu sola potuisti deum de celo ad terram trahere. Nam christus dicens miserior super turbam ⁊ ex sua misericordia accipiens septem. hec Augustinus.

Accipiēs hiesus septem panes grās agens fregit et dedit discipulis suis vt apponerent ⁊ apposuerūt turbe ⁊ habebant paucos pisciculos ⁊ ipsos bn̄dixit ⁊ iussit apponi Marci. 8. Duo sunt hic notanda Primū quid per septem panes ⁊ paucos pisciculos intelligatur. Scd̄m est quid per septem sportas que ex fragmentis panum ⁊ piscium replent̄ exprimat̄. ¶ R De p̄mo nota q̄ ꝑ septē panes ꝑm interliniarē glosā. intelligunt̄ septem dona spūssancti. Sicut em̄ panis cor hominis ꝯfirmat. Ita ⁊ spūssanctus donis suis hoīem interiorem corroborat. Vnde dicit Paulus ad Eph. 3. Flecto genua mea ad pr̄em dn̄i nr̄i ihu xp̄i. vt det nobis virtutē corroborari ꝑ spūm eius in interiori homine Primus igit̄ panis est donū sapientie. Dono sapientie cognoscimus creatorē nr̄m. sine cuius noticia omnis homo pecus est. Iste panis frangit̄ in tria frustra. qꝛ ꝑ donū sapientie roboram̄ vt tria cognoscamus in creatore nr̄o | viꝫ ꝑfectam sapienciā | pacientiam benignā | ⁊ absolutā potentiā. Per sapīam omīa videt q̄ sub sole fiunt. Per pacientiā plurima dissimilat ex his q̄ fiunt Per potentiam puniet om̄ia que in mūdo male fiūt. De sapientia dei omīa vidente dic̄ Ecc̄iasti. 23. Oculi dn̄i multo plus lucidiores sup̄ solē circūspicientes omnes vias hoīm ⁊ ꝓfundum abissi ⁊ hoīm corda intuentes in absconditas ꝑtes. Dn̄o em̄ deo anteqm̄ crearent̄ oīa sunt cognita sic ⁊ post factum respicit omnia. De benigna pacientia dei ait apl̄us ad Rō. 2. An diuicias bonitatis eius ⁊ paciētie ⁊ longanimitatis cōtemnitis. Ignoras qm̄ benignitas dei ad pacientiaꝫ te adducit. Bonū est ergo km̄i vt ad pacientie dei pedes benigne procidamus ibiq̄ veniam de nr̄is peccatis contrito corde petamus. Da potentia dei enormia omnia puniēte dicit̄ Sap̄. 16 Tu es dn̄e qui vite ⁊ mortis habes ptātem. ⁊ tuā manū effugere impossibile est. Hinc etiā legit̄. 2. Mach. 6. Qꝛ quidā eleazarus de prioribꝰ scribaꝝ qui legem dei a puericia optime custodierat.

¶ Tempore

Cum esset. 80. annorum et iussu anthiochi regis compelleret carnes porcinas comedere. Respondit non est dignum vt maculam atque execrationem mee senectutis acquiram nam et si in presenti tempore supplicijs hominum eripiar sed manus dei omnipotentis neque viuens neque defunctus effugiam. Bonum est igitur kmi vt corrigamus nos antequam per dei potentiam puniamur ¶ S ¶ Secundus panis est donum intellectus. Iste panis roborat nos ad cognoscendam familiam dni nostri viz angelos et beatas animas que sunt in pria in quibus tria intellectus oculo videre debemus viz mundicie claritatem concordie vniformitatem et pacatissimam caritatem. De primo dicit aplus. 1. ad. Cor. 15. Alia claritas solis et alia claritas lune et alia claritas stellarum. Stella enim differt a stella in claritate sic et resurrectio mortuorum. De qualibet etiam felici aia que cum dno requiescit d Sap. 10 Dedit illis dns claritatem eternam. Item ad Phil. 3. Saluatorem expectamus dnm nrm ihm xpm qui reformabit corpus humilitatis nostre configuratum corpe claritatis sue. De scdo scz de concordia angelorum et animarum sanctarum dicit Job. 25. Qui facit concordiam in sublimibus suis Item Ecclesiastici. 25. In tribus placitum est spiritui meo que sunt probata coram deo et hoibus. Concordia fratrum. i. sanctorum angelorum et amor primorum. i. omnium electorum et vir et mulier sibi consencientes. i. spus et caro q optime sibi consenciet in patria. De tercio scz caritate angelorum et animarum sanctarum dic. Joh. 1. c. 4 Deus caritas est et qui manet in caritate in deo manet et deus in eo Angeli et sancte anime manent in deo ergo habent perfectissimam caritatem. Bonum est ergo kmi vt et nos in hac vita per mentis et corporis mundiciam per pacis concordiam et per caritatem mutuam ad angelorum et sanctorum animarum consorcium peruenire laboremus. ¶ T Tercius panis est donum consilii Cognito enim creatore nostro et familia creatoris vt ad eundem creatorem nrm et suam familiam perueniamus tria nobis consulit iste panis. primum est vt mala fugiamus secundum vt bona faciamus tercium est vt oculum spei semper in dno fugiamus De his tribus dicit in ps. 33. Diuerte a malo et fac bonum. sequitur. Oculi dni super iustos etc. Debemus igitur primo diuertere ab omni malo quod committi potest vel corde vel opere vel ore. Secundo facere debemus omne bonum quod scimus deo gratum existere et quo possumus animarum nostrarum saluti proficere per quod etiam possumus primorum nostrorum vtilitatem efficere. Tercio debemus oculum spei semper in deum figere quia oculi dni super iustos vt viz reddat eis mercedem laborum suorum. Vnde Ecclesiastici. 11. Benedictio dei in mercedem iusti festinat Quartus panis est donum fortitudinis. Per hunc panem accipimus robur

¶ De

contra tria impedimenta ꝯsilii vicz dyabolū mundum ⁊ carnem
Roborate igit̄ pane fortitudinis dyabolo resistimus, munduz de
spicimus, carnem spūi subigimus. De isto dicit̄ Jaco. 4. Resistite
dyabolo ⁊ fugiet a vobis. Itē petr9. 1. 5. Aduersari9 vester dya
bolus tanq̄ leo rugiens circuit querens quē deuoret. Cui resistite
fortes in fide. De scdo scz de mundi despectu dicit Jaco. 4. Adul-
teri nescitis qr amicitia huius mūdi inimica est deo. Quicūq; ergo
voluerit esse amicus seculi hui9 inimicus dei cōstituitur. Satis sūt
terribilia ista verba mundi amatoribus. Item. 1. Johis. 2. Nolite
diligere mundū neq; ea que in mundo sunt. Si quis diligit mun
dum nō est caritas patris in eo. De tercio viz de carne subigēda
legitur in Gen̄. 16. Qr Abraam dixit ad vxorem suam saram ecce
ancilla tua in manu tua est vtere ea vt libet. sequitur. Affligente
igit̄ eam sarai fugam iniit. Cui apparens angelus ait. Reuertere
ad dominam tuam et humiliare sub manibus eius. Per Abraam
intelligit̄ deus. Per saram vero anima que ē sponsa dei ꝑ ancillaz
intelligit̄ caro. Anima igit̄ itaq; ad dei iussum carnē suꝑbam affli
gente caro fugam iniit. i. fingit se esse infirmam cui angelus. i. gr̄a
dei ꝑsuadet vt ad dn̄am reuertatur eiq; in dei seruicio fideliter ac
humiliter famuletur. ¶ V ¶ Quintus panis est donum sciencie.
Iste panis postq̄ accepimus fortudinez cōtra dyabolū mundum
⁊ carnem docet nos cogitare tria viz vnde venerimus, vbi nūc su
mus, ⁊ quo ituri simus. Primo itaq; scire debemus ꝙ certe satis de
vili materia ⁊ ꝑ plurimos dolores mr̄is ac solicitudines venim9
Vn̄ Sap̄. 7. In ventre matris figuratus sum caro ⁊ natus, primaz
vocem emisi similem omnibus plorans inuolumentis nutritus sū
⁊ curis magnis. Nemo em̄ ex regibꝰ aliud habuit natiuitatis ini
cium. Secundo scire debemus ꝙ in medio laqueorum habitamus
vnde Ecclesiastici. 9. Scito quoniam in medio laqueorum ingredi
eris et super dolentium arma ambulabis. Legitur em̄ ꝙ beatus
Anthonius ī oratione sua vidit mundum laqueis plenū. Laquei
huius mundi sunt arma quibus nos impugnant dolencium. i. de
monum qui de nostra salute dolent. Et nota ꝙ inter hos laqueos
quasi tres sunt precipui vicz, superbus, auarus, ⁊ mulier fornica-
ria. De primo dicitur Ecclesiastici. 11. Sicut inducitur caprea in la
queum sic ⁊ cor superborum. Capree que alte scandunt sūt suꝑbi
quos dyabolus laqueo superbie detrahit in profundum. De secū
do dicit̄ Prou̅. 11. Qui cauet laqueos securus erit. Certe qui cauet
laqueos auaricie tunc securus erit qn̄ vnusquisq; reddet rationez
villicationis sue ⁊ quando contra auaros lapis de pariete clama
bit ⁊ lignum quod inter iuncturas edificiorꝝ est respondebit sicut

¶ Tempore

dicitur Abacuc. 2. De tercio dicit Ecclesiastes. 7. Inueni amario
rem morte mulierem que laqueus venatorum est. Venatorum. i. demo
num qui animas venant ad mortem. Item ecclesiastici. 9. Ne respi
cias mulierem multiuolā ne forte incidas in laqueos illius. Ter°
scire debemus q̄ ituri sumus ad artissimā examinationem totius
vite nr̄e De hac examinacōe dic̄ paul9 ad cor. 1. 3. Vniuscuiusq̄
opus manifestum erit. Dies em̄ dn̄i declarabit qr in igne reuela
bitur ⁊ vniuscuiusq̄ opus quale sit ignis ꝓbabit Sup hunc locū
dicit glo. Hec est dies hominis ꝑ nutu suo agentis sed in iudicio
vel morte cuiusq̄ est dies dn̄i pro meritis iudicantis. O q̄ felix est
ille qui ignem iudicialē sine incendio ꝑtransibit vt vadat in refri
gerium sempiternū ¶ X ¶ Sextus panis est donum pietatis qui 69
bene sequit quintū. Necessariū est em̄ hom̄i vt ꝑ opa pietatis sibi
amicos faciat qui eū in ꝑiculis hui9 mundi ⁊ in iudicii discrimine
tueant Igitur ꝑ panez pietatis ꝑsuadetur nobis vt pietatem ex
equamur in tribus viz in dando | in comodando | ⁊ condonando |
De p̄mo dr̄ Eccl. 14. Ante mortez bene fac amico tuo ⁊ ꝟm vires
tuos exporrigens da pauperi. Item thobias ad filium suum sicut
habet thobie. 4. Si multū tibi fuerit habundant tribue si exiguū
fuerit etiā exiguum libenter imꝑtiri stude qm̄ elemosina ab omni
peccato ⁊ a morte liberat ⁊ nō paciet aīam ire ad tenebras. De le
cundo ps̄. 36. Justus tota die miseret ⁊ cōmodat et semen illius. i.
opus in benedictione erit. Item in ps̄. 111. Iocundus homo q̄ mise
retur ⁊ cōmodat disponat sermones suos in iudicio qr in eternuz
non cōmouebitur. De tercio scz q̄ condonemus siue ignoscamus
monemur Mathi. 18. Pater meus celestis tradet vos tortoribus si
nō remiseritis vnusquisq̄ fratri suo de cordibus vr̄is ¶ Septim9 79
panis est donum timoris dn̄i Timor em̄ est quasi clausura ⁊ custo
dia omniū bonorum operum. Tria vero specialiter timere debemus
ne viz carissimus ⁊ optimus offendat | Item ne beatitudo sup̄cele
stis amittat | preterea ne infernalis īfelicitas incurrat | Timere igit
debemus ne creatorem nostrum offendamus qui ē optimus ⁊ ꝓpte
rea debet esse carissimus. Et certe qui creatorem suū offenderit ab
omni creatura dn̄i in die iudicii offendet. Timere etiam debemus
ne celestem beatitudinem āmittamus ⁊ ne infernalez infelicitatem
incurramus. Nota etiam ꝑ paucos pisciculos intelliguntur fides
⁊ spes. Fides inq̄ de bonis a deo paratis ⁊ spes de bonis a deo ꝓ
missis. Et bene fides ⁊ spes pisciculis compantur. Quia sic̄ pisces
tunduntur a fluctibus ⁊ tn̄ semper sursum contra gurgitem nitun
tur ita etiam fides ⁊ spes licet diuersis tribulationibus puniant
in hoc mundo faciunt tn̄ homines semper niti ad superiora vbi est

llius fontis eterni dulcedo. De secundo nota q̄ per septem sportas reliquias panum ac piscium repletas intelligunt̄ septem dotes aīe ⁊ corpis que dabunt̄ illis qui per nutrimentū septem donoꝝ spiritussancti ⁊ ꝑ refectionē ac consolationē fidei ⁊ spei peruenerint ad patriam claritatis eterne. Sunt aūt hee dotes. claritas. agilitas. subtilitas. impassibilitas. cognitio. dilectio. fruitio. Prime quatuor in glorificato corpore dabunt̄. Tres vltime felici anime conferuntur Rogate ergo dn̄m vt per dona sancti spiritus ⁊ per fidem et spem sic in via huius mundi sustentemur vt etiam coram deo de septem dotibus colletemur. Quod nobis prestare dignetur idē hiesus per secula benedictio.

Dominica octaua — Sermo. lxii.

Dn̄is arbor que nō facit fructum bonum excidetur. Math. 7. Btūs aug9. in li. de vita xp̄iana sic inq̄t. Non solū hoc a xp̄iano queritur vt malo careat sed vt exerceat bonū qui etiā si nihil malifecerit nec boni aliquid tn̄ ad eterne vite premiū non admittit. sed gehennali igni mancipatur. In euangelio em̄ dn̄m legim9 dixisse de his qui nihil malifaciunt nec boni. Discedite a me maledicti in ignem eternum. Esuriui em̄ ⁊ nō dedistis mihi manducare. Ecce nō quia malū gesserunt sed q̄ bonū nō fecerunt cōdemnantur. Hec aug9. Huic ꝯcordat btūs Greg. dicens. Minus ē mala nō agere nisi ec̄ quisq̄ studeat bonis opib9 insudare d̄ em̄. Dn̄is.

Omnis arbor que nō facit fructū bonum excidet̄ ⁊ in ignē mittet̄. Math. 7. Tria sunt hic notanda Primo quid per bonā vel malam arborez intelligatur. Scd̄o ꝑ quid bona vel mala arbor cognoscat̄. Tercio qd̄ premiuz vel qd̄ supplicium bonis aut malis arboribꝫ ꝓmittat̄. ¶ Y ¶ De p̄mo nota q̄ q̄libꝫ homo arbor appellat̄ ⁊ est. vnde legit̄ in Mar. 8. Q̄ quidā cecus illuminatus a dn̄o cuꝫ interrogaret̄ si aliq̄d videret rn̄dit. Video homines velut arbores ambulantes. Bonus igit̄ homo est bona arbor ⁊ malus homo est mala arbor. Bonus aūt homo est arbor sub qua sancta trinitas cū gratia requiescit. Vnde legit̄ Gen̄. 18. q̄ apparuerūt abrahe tres viri quos cū vidisset currēs in occursū eoꝝ et adorans eos ait. Dn̄e si inueni gratiam in oculis tuis ne transeas seruū tuum sed requiescite sub arbore p̄parauitq̄ eis panes de simula subcinericeos ⁊ coxit vitulū tenerrimum ⁊ optimū ⁊ attulit butirum ⁊ lac ⁊ vitulum quem coxerat ⁊ posuit corā eis Per abraam quilibet fidelis intelligit̄. Per tres aūt viros sancta trinitas figurat̄ viꝫ pater filius ⁊ spūssanctus. Debet aūt quilibet fidelis sanctā trinitatē ac indiuiduaꝫ vnitatē iugiter implorare vt sub cordis sui arbore dignetur requiescere vt aūt sancta trinitas

in nobis libentius requiescat debem⁹ ei quatuor p̄ponere. Primū 1
est panis de simula p̄paratus ꝑ quem castitatis mūdicia figuratur
Hic aūt debet esse subcinericius qꝛ ad h̄ vt homo castitatē seruet
necessariū est ei ꝙ sue mortis iugiter recordetur. Scd̄m est vitulus 2
tenerrimus ⁊ optimus ꝑ quem ipsa carnis mortificacio designat̄
qꝛ caro ē quasi quidā lasciuiēs vitulus qui ꝑ abstinentiā est occi
dendus ⁊ in aqua lacrimaꝝ decoquendus iuuenes ꝓpter deū cor
pora sua macerātes p̄ponunt dño vitulū tenerrimū atq; optimū.
Senes vero sua corpa deo offerentes p̄ponunt dño duꝝ bouē qui
aratꝝ seculi diu traxit. Tercio preponendū est dño butirum per 3
qd̄ viscerosa miscd̄ia signat̄ vt vicz butiri vice dulcis elemosinis
nr̄is interiores ⁊ exteriores pauꝑum angustias ꝑungamus. Qr̄to 4
debemus dño lac p̄ponere ꝑ quod subditorum instructio demon=
stratur. Pueri quippe lacte alunt̄. Ita quilibet debet pueros suos
ac reliquā familiam suā fideliter erudire vt viz deo seruiāt in om̄i
moꝝ honestate et vite sanctitate alias redditurus est rationem de
omnibꝰ ipsorū coram deo ¶ Malus etiam homo est arbor sub qua
demones ꝯmorantur. vñ dr̄ Ysa. 34. Ibi cubabit lanna ⁊ inuenit
sibi requiē. Ibi habitabit ericius ⁊ enutriuit catulos ⁊ circūfodit
fouit in vmbra eius. Illic congregati sunt milui alter ad alterum
Lanna que ē crudelissima bestia deseuiens etiā in corpa mortuorū
sepulta signat dyabolū qui deseuiet in anīas peccatoꝝ in inferno
sepultas Per ericiū qui multis duris setis ⁊ acutis est circūdatus
dyabolus etiam figurat̄ qui mille tormētis inquietabit iniustos.
Per miluos qui rapiunt pullos et lacerant eos etiam demones
intelligunt̄ qui impios alas dñi fugientes ꝑpetuo lacerabunt. Et
certe om̄es p̄dicti demones habitant̄ modo in cordibꝰ peccatorum
¶ Z ¶ De secundo nota ꝙ quelibet arbor vtꝝ bona sit aut mala ex
fructu suo cognoscitur. Non potest em̄ vt dicit veritas in hodier
no euāgelio arbor bona fructus malos facere neq; arbor mala fru
ctus bonos facere. Vnde etiā dicit dñs Math. 7. Ex fructu suo ar
bor cognoscit̄. Quis aūt sit fructus bone arboris ostendit Paul⁹
ad Galla. 5. ita dicens. Fructus autē spiritus. i. arborum illarum
sub quibus requiescit. spiritus est caritas que de terra cor ad celuz
euocat. Gaudium. id est puritas sciencie. pax quando se homines
inuicem non inquietant. paciencia aduersorum longanimitas ex
pectationis de promissis dei bonitas. id est dulcedo animi benigni
tas largitas rerum mansuetudo quando homo non est intractabi
lis sed potius tractabilis fides de inuisibilibus certitudo modestia
qñ homo modum in dictis vel in factis seruat. continentia quādo
homo ab illicitis se abstinet. castitas qñ homo recte vtitur licito.

¶ De

Ecce duodecim fructus bone arboris qui sunt expositi ꝑm glosam Item alii tres boni fructus ponunt ad Eph. 5. vbi dicit Paulus. Fructꝰ lucis est in omni bonitate ⁊ iusticia ⁊ veritate vt viz homo sit bonus corde, iustus ope, et verax ore. Non igit debet gaudere arbor si tm habet folia .i. bona verba nisi habeat etiam bonos fructus .i. ⁊ opera bona, vñ dñs dicit hodie in euangelio. Non omis qui dic mihi dñe dñe intrabit in re. ce. ꝫ q̄ facit volū. pa. mei q̄ in celis est ipse intrabit in re. ce. Quis etiā sit fructus ꝑ quez hō mala arbor esse cognoscat manifestat apl's ad Gal. 5. ita loquēs. Manifesta sūt opa carnis .i. illoꝝ qui ꝑm carnem viuunt ⁊ p̄terea eterna morte morient. Que sūt fornicacio. opus scz luxurie. Immundicia q̄ est ꝯtra naturā. Impudicicia nō pudice viuere. Luxuria q̄libet superfluitas. Ydoloꝝ seruitus ad lr̄am vel auarus Veneficia ad lr̄am vel praua ꝯsilia. Inimicicie ꝑseuerantes. Contentiōes in verbis. Emulacōs qñ duo ad malū tendūt. Ire scz subita tēpestas animi. Rixe qñ in inuicem se hoies ex ira ꝑcutiunt. Dissensiones qñ ꝑtes ⁊ tumultus faciūt in eccl'ia. Secte .i. hereses inuidie de alienis bonis homicida ad lr̄am vel mendose detractiones ebrietates assidue cōmessationes suꝑflue ⁊ his similia que predico vobis añ iudicem dū licet penitere sic predixi qꝛ qui talia agūt regnū dei nō possidebūt ergo damnabunt in inferno Ecce habes duodecim fructus male arboris ꝑm glosam expositos ¶ De tercio nota q̄ premium bonarū arboꝝ erit q̄ viz transplantabunt in ꝑadisum dñi vñ Hiere. 17. Bñdictus vir qui ꝯfidit in dño ꝓpter securitatē ꝯscientie ⁊ erit dñs fiducia eius in seꝑationē corꝑis ⁊ aīe ⁊ erit tanq̄ lignū qd̄ transplantat suꝑ aquas refectionis eterne qd̄ ad humorem ꝯsolationis diuine mittit radices suas .i. palatū anime ⁊ nō timebit cū venerit estus discrecōis iudiciarie ⁊ erit foliū eius viride .i. nunq̄ silebit a dei laude nec aliqñ desinet facere fructū .i. semper iocundabit in fructibꝰ illis quos attulit ex messe militantis ecclesie. Suꝑpliciuz q̄ malaꝝ arboꝝ erit q̄ succident securi mortis eterne quā exacuerūt ꝑ peccata sua. succise vero mittent in ignē eternum. De hac succisione ⁊ ignis adustione dicit Johes baptista. Math. 3. Facite fructū dignuz penitentie. Iam em securis ad radicem arboris posita est. Omnis am arbor que nō facit fructum dñi excidetur ⁊ in ignez mittetur. O q̄ infelix erit ille qui mittetur in ignem eternum nimia ferocitate in miseros peccatores seuientem. Rogate ergo dominum vt tanq̄ bone arbores sic modo faciamus fructus honoris ⁊ honestatis vt transferri mereamur in paradisū perpetue amenitatis. Quod nobis prestare dignetur idem ihus per secula benedictus.

Dominica nona Sermo lxiii.

Homo quidam erat diues ꝛc. Redde rõnem villicationis tue Luc. 16. Aug9. in li° omeliaꝝ inq̃t. In scripturis diuinis fratres kmi legimus dñm dicentẽ. Meum est aurum meũ est argentum. hoc ideo dictũ est. vt ille qui nõ vult cũ indigentibus ꝯmunicare quod habet cũ audit precepta fiende misericordie intelligat deum nõ de re illius sed de re sua dare. Et ille qui porrigit aliquid pauperi nõ se arbitret̃ de suo facere ne noĩe infletur superbie. Meum est inquit auꝝ meuꝫ est argentũ nõ est vr̃m o diuites terre. Quid ergo dubitatis paupi dare de meo aut quid extollimini cũ datis de meo. hec ille. Non ergo dantibus dicet. Redde ꝛc.

Homo quidam erat diues qui habebat villicũ ⁊ hic diffamatus est apud illũ quasi dissipasset bona illius. ⁊ vocauit eũ ⁊ ait illi. Quid hoc ẽ quod audio de te. redde rõem villicationis tue. Luce. 16. Aũq̃ sunt hic notanda. Primũ est q̃d ꝑ diuitem hoĩem intelligatur. Scd̃m est quid ꝑ villicum eius exp̃matur. Tercium est que sit vocatio qua villicus vocat̃. Quartum est de quibꝰ villicationis ratio requirat̃. Quintum est ꝑ quid dñs propiciabilis efficiatur. ¶ A ¶ De primo nota ꝙ ꝑ diuitẽ hoĩem ipse dei filius intelligit̃. Vnde ipse dicit in ps̃. Meus est orbis terrarum ⁊ plenitudo eius. Itẽ ipse dicit Prou. 8. Mecũ sunt diuicie ⁊ gloria ⁊ opes superbe. Ipse vero dei filius licet sũme diues esset in sinu patris. venire tñ ꝓpter nos voluit in vterũ virginis. ibiq̃ se exinaniuit formam serui accipiens. ibiq̃ se paupertati copulauit quam tantum adamauit ꝙ nunq̃ repudiauit. sed stans in cruce inter dilecte paupertatis amplexũs expirauit. Vnde ad Coꝝ. 2. 8. Scitis gratiam dñi nostri hiesu. qm̃ propter nos egenus factus est cũ esset diues vt illius inopia vos diuites essetis. ibi dicit glo. Per illius paupertatẽ abiecimus pannos iniq̃tatis vt induceremur stola immortalitatis. Nemo autẽ se contemnat. pauper in cella diues in ꝯscientia. securior dormit in terra q̃ cũ auro diues in purpura De scd̃o nota ꝙ per villicum quilibet homo intelligitur Dicit em̃ glosa ꝙ villicus in loco isto idem est ꝙ dispensator qui vniũsam substantiã dom9 dispensat. Nemo itaq̃ est quin aliquaꝫ grãm receperit a dño ad dispensandũ. vnde monet nos Pe. 1. 4. Vnusquisq̃ sicut accepit grãm in alterutꝝ illam amministrantes sic̃ boni dispensatores multiformis gr̃e dei. ¶ B ¶ De tercio nõ ꝙ tunc homo vocat̃ ad reddendam rõnem de villicatione sibi cõmissa qñ vicꝫ ei metus eterne damnationis incutit̃. Vnde glosa. Vocat qñ metuꝫ eterne incutit damnationis. Metus igitur siue timor eterne damnationis est seruus dñi qui annunciat nobis ex

¶ De

parte iudicis oīm seculorū q̄ rōnem simus de nostra villicatione reddituri. sed multi contra istas vocationes obdurant aures suas ne audiāt vocē eius. more quippe aspidis vnā aurez terra ⁊ alterā cauda sua obdurāt. Illi aurem cordis obdurāt terra qui ī terrenis delectationibꝰ vtpote in cantilenis ad venerē ꝯcitatiuis ⁊ timpanis ⁊ cytharis et his similibꝰ delectant̄ vt illius tube terribilis q̄ mortuos ad iudiciū euocat obliuiscantur. Illi vero aurem cauda obdurant qui falso ꝓposito sibimetipsis promittunt q̄ in fine vite sue pcta sua deserent ⁊ emendabūt ꝯtra tales dicit̄ Ecclastici. 29. Repromissio neq̄ssima multos ꝑdidit. repromissio nequissima est q̄ homo ꝓmittit sibi. 20. vel. 60. vel plures annos ad viuendum qui incertus est vtrꝝ vel annū vnum vel vnā ebdomadā vel etiaz diem integrā sit victurus. Et certe ꝑ talem repromissiouem multi sūt perditi. qꝛ de longiore vita spem hn̄tes ex hac luce sine pn̄ia subito sunt subtracti. ¶ ¶ De quarto nota q̄ rōnem reddemus de omni villicatione nostra videlicet de his que intra nos sunt et infra nos sunt ⁊ supra nos sunt ⁊ de his que circum nos sūt. Primo itaq̄ rationē reddemus de his que intra nos sunt viz de ipsa anima nostra ⁊ tribus viribus eius. Requiret em̄ a nobis dominus animas mundas vtpote in lauacro sui sanguinis emūdatas Vnde quilibet debet esse solicitus de anima sua vt dicat cum ps̄. Anima mea in manibus meis semper. Quilibet em̄ animam mundam domino representare tenetur. De tribus eniz viribus anime nostre dominus a nobis exiget rationem viz de vi rationabili ira scibili ⁊ concupiscibili. Per vim rationabilez debemus inter bonū ⁊ malum discernere. Per vim irascibilem debemus malum a nobis abiicere. Per vim vero concupiscibilem debemus summum bonum concupiscere ipsiq̄ dulciter inherere. Reddemus etiam rationem de scientia nobis a deo per naturalem ingenium infusa vel ꝑ studium acquisita si vicz per eam ⁊ sana ⁊ bona consilia dederimꝰ similiter ⁊ de lingue facundia rationem reddemus si vicz propter deum ⁊ non propter nūmum vel aliud temporale emolimentum iustam causam pauperꝝ fouerimus ac viduarꝝ. Rationem q̄ꝫ reddemus de fortitudine membrorꝝ. Vnde dicit̄ in ps̄. Fortitudinem meam ad te custodi. Hinc etiaz dicit Paulus ad Roma. 6. Sicut exhibuistis membra vestra seruire immundicie ⁊ iniquitati ad iniquitatem ita nunc exhibete membra vestra seruire iusticie in sanctificationem. Heu multi luxuriosi sūt ⁊ iniqui qui incomparabiliter plus lassantur in seruicio dyaboli q̄ꝫ hiesu xp̄i. ⁊ tales miserabilit̄ in die iudicii clamitabunt sicut dicit̄ Sap̄. 5. Lassati sumus in via iniquitatis ⁊ perditionis perambulamus vias difficiles ⁊ in ma-

¶ Tempore

lignitate nr̄a consumpti sumus. Secundo rationem debemus red-
dere de his que infra nos sunt vicz de terra ⁊ aqua ⁊ de omni com-
modo ⁊ vtilitate quā habemus ab eis. A terra siquidem habemus
aurum ⁊ argentum es ⁊ ferrum stannū ⁊ plumbum ⁊ cetera hu-
iuscemodi metalla. A terra etiam habemus lapides preciosas, her-
bas medicinales, flores ⁊ segetes, gramina ⁊ pascua ⁊ multa alia.
Ab aqua habemus lauacrum corporum ⁊ vestimentorum nostro-
rum ⁊ pisces ac natalia multi generis ad alimentuz ⁊ plura alia
commoda. Tercio rationē reddemus ab his que supra nos sunt.
vicz de sole luna aere ⁊ stellis ⁊ de ipsa pacientia dei. Ab aere si-
quidem habemus rorem ⁊ pluuias que ad irrigationem fructuuz
terre diffunduntur ex nubibus que per aera deferuntur. Ab aere
etiam volatilia diuersi generis quorum et esu confortamur ⁊ con-
centu suaui delectamur. Aerem ipsum ministerio pulmonis qui
est ventilabrum cordis intra nos attrahimus ne nimio calore cor
consumatur ⁊ dissoluatur. Sol etiaz diem distinguit ⁊ illuminat
et fructus terre fouet ⁊ maturat. Luna q̄ et stelle noctem clarifi-
cant ⁊ dirigunt viatores. Rationem etiam reddemus de ipsa dei
pacientia per quam vsq̄ ad canos ⁊ senectam graues excessus su-
stinet peccatorum. Vnde ipse dicit in Ysa. 46. Vsq̄ ad senectam
ego ipse ⁊ vsq̄ ad canos. ego portabo. ego feci. ⁊ ego ferā. Arto
rationem reddemus de his circum circa nos sunt viz de omnibus
bonis temporalibus qualiacunq̄ sint illa scz de domibus de vesti-
bus de cibis ⁊ pecuniis. Obiiciet enim nobis dominus quare euz
in domos nostras non recepimus quando hospes fuit et peregri-
nus. Item quare eum vestibus nostris non cooperuimus quando
nudus fuit ⁊ frigus sustinuit. Item quare eum cibis nostris nō re-
fecimus quando famem patiebatur. Item quare eum pecuniis no-
stris non redemimus quando in vinculis ⁊ carcere tenebatur. De
tempore etiam rationem reddemus. Vnde dicitur in Tren̄. 1. Vo-
cauit aduersum me tempus. Hinc etiam dicit Hieronimus. O li-
gnum aridum eternis incendiis aptum quid respondebis in die
illa quando omne tempus tibi impensum requiretur a te qualiter
sit expensum vsq̄ ad momentum et oculi ictum. Modo forsitan
aliquis intra seipsum dicere potest Ego corā deo rationē vite mee
non reddam. quia vel procul effugiam vel alicubi vbi non vide-
bor me abscondam. Cui sic respondebo. Frater effugere non pote-
ris. Deus em̄ qui te iudicabit vt dicitur in Job. vndecimo. Celo
est celsior ⁊ inferno profundior ⁊ terra longior ac mari latior. Nun-
q̄ etiam poteris latitare. sicut enim dicitur in Job. vicesimo.

Reuelabūt cēli iniquitatem tuā ⁊ terra aduersum te ꝛsurget ¶ Quanto igitur notandū ꝙ districtus iudex per duo propiciabilis fit peccatori viz per sinceram miscdiam ⁊ per veram penitentiam. Vnde in hodierno euangelio mentio fit olei ⁊ tritici. Per oleum qđ lenificatiuū est dolor intelligit misericordia que ex sinceritate cordis est paupibus exhibenda. Hinc etiā dns dicit Facite vobis amicos de mammona iniquitatis cū defecerītis recipiēt vos in eterna tabernacula. Per triticum vero qđ inter molares teritur vt a paleis emundetur accipitur vera pnia per quam homo duos molares spei vicz ac timoris teri debet vt a peccatorū sordibꝫ exuat. Igit hīi qz in futuro fodere nō valemus ⁊ etiaz tunc mendicare erubescemus. Rogate ḡ dnm vt ipsius grām nūc sic queramus vt tunc de electorum suorū societate gaudeamus. Quod nobis ꝛc

Dominica decima ¶ Sermo.lxiii.

Videns ihesus ciuitatē hierusalē fleuit ꝛc. Luc. 19. Augustin⁹ sup ps. 51. Intelligamus ista duo tempora satis vtiliter timendi ⁊ ridendi. Quādiu em sumus in hoc seculo nō est ridendū ne postea ploremꝰ. Et hmone. 10. ad frēs heremitas inquit. Scitote fratres carissimi ꝙ post mundi gaudia eterna sequunt lamenta qz nemo potest hic ⁊ in futuro gaudere. si hic gaudere cupis scias iā te exulem patrie. sed si hic ploraueris celestis pātie cues ꝛstitueris. Quia extrema gaudii luctus occupat vt habet Prou. 14. Ideo melius est ire ad domum luctus cꝫ ad domum conuiuii Eccliastes. 7. Hoc nobis xp̄us oñdit in hoc ꝙ videns ciuitatem ꝛc.

Videns ihesus ciuitatem hierusalē fleuit sup illam dicens. Quia si cognouisses ⁊ tu. Luce. 19. Si cognouisses glosa. ruinā que immineт. ⁊ tu glo. fleres. In his vbis pmissis duo sunt notanda. Primū est quid ꝑ ciuitatē hierusalē sup quam dns fleuit intelligat. Secdm est quare dns sup illam fleuisse dicat. ¶ De primo igitur nota ꝙ ꝑ ciuitatem hierusalem in hoc loco mundus intelligit tum ꝓpter nominis interpretationē tum etiaz ꝓpter malam ciuitatis ipsius actionē. Dierusalē quippe pacē visio interpretat ⁊ certe mūdus iste videt falsam pacē. sed tñ non erit ea pax. dicunt em amatores huius mūdi. Quicquid em fecerimus nō damnabit nos dns. Non em passus esset ꝙ nobis si nos perdere voluisset. Ecce pacē ꝓmittūt iniquitatibꝫ suis cū tñ dicat Ysa. 48. Non est pax impiis dicit dns. cuz etiam dicat ps. Non misereris omnibꝫ qui operant finaliter iniquitatē. Hinc etiā dns loquit per Iere. 23. Nolite audire verba ꝓphetarū qui ꝓphetant vobis ⁊ decipiunt vos. Visionē cordis sui loquunt nō de ore dni dicit his q̄ blasphemant me. Locutus est dominꝰ pax erit vobis ⁊ omni qui

¶ Tempore

ambulat in prauitate sua dixerunt. Non veniet super nos malum
Vocat etiam mundus iste hierlm ppter ipius ciuitatis malā actio
nem. Occidit enī pphetas dñi & lapidabat eos q̄ ad se missi erant
sic improperat ei deus Mat. xxiii. Hierusalem hierlm que occidis
pphetas & lapidas eos q̄ ad te missi sunt. Sic & mundus iste occi
dit gladiis odioz & lapidat lapidibz pphetas detractionū. i. pre
dicatores dñi qui missi sūt ad correctionē illius ymo & ipm dñm p
phetaz. i. ihm xpm quottidie blasphemiis & malis opibus crucifi
git. Sic testat paulus ad Heb. vi. Rursus crucifigentes sibimetip
sis filium dei & ostentui habentes. ¶ ℣ De secūdo nota q̄ ideo
dñs fleuit sup hierlm. i. sup mundū istū vt & nos doceret flere sup
ipsuz. Omnis enī xpi actio nra debet esse imitatio. Nota igit septē
causas quare quilibet in aliqua ciuitate existēs merito flere debet
prima est malicia principum. Secunda est discordia ciuium. Tercia
penuria victualium. Quarta debilitas murorum ac turrium. Quin
ta multitudo fortiter impugnantiū. Sexta paucitas defendentiū. Septi
ma destructio ciuitatis & mundum. Et certe ppter easdem causas
flere debemus o homo qui es in hoc mundo. Prima itaq; causa fle
tus est malicia principum huius mundi de quibz dñs dic. Ysaie.
primo. Principes tui infideles socii furū omnes diligunt mune
ra sequuntur retributiones pupillo nō iudicant & causa vidue non
ingreditur ad eos. De pene de omnibus principibus & iudicibus
dici possunt hodie huius mundi. Sunt etiam quasi leones rugiē
tes & vasi esurientes. vnde Prouer. xxviii. Leo rugiens & vrsus esu
riens princeps impius super populum pauperem Et nota q̄ non
solum in se mali sunt principes huius mundi sed habent etiam im
pios ministros. vnde dicit Prouer. xxix. Princeps qui libenter au
dit verba mendacii omnes ministros habet impios. Secūda causa
fletus est discordia ciuium id ē proximorum. Vnde dicit Mich. vii
Periit sanctus de terra et rectus in hominibus non est. Omnes in
sanguine insidiantur vir fratrem suum venatur ad mortem malū
manuū suarū dicunt bonū. sequitur ibidē. Nolite credere amico &
nolite confidere in duce. id est in eo qui dicit se esse fidelissimum si
cut duces & ductores d̄ iure deberent esse sequitur Michee septimo
Ab ea que dormit in sinu tuo id est ab vxore tua custodi claustra
oris tui. quia filius contumeliam facit patri filia consurgit aduer
sus matrem suam nurus contra socrum suum inimici hominis do
mestici eius. id est illi qui quottidie comedernnt panem suum.
Ecce qm̄ aperte describit prophęta in fidelitatem hominum.
¶ ℣ Tercia causa fletus est penuria victualium. Vnde dici
tur in Trenorum. Omnis populus eius gemens et querens

¶ De

panem dederunt queq; preciosa ꝓ cibo ad refocillandam animam
Hec verba sic intellige q̄ hoīes huius seculi q̄ nō habent panem
interne iocunditatis querunt panē extrinsice voluptatis. Et certe
ꝓ hac miseria voluptate vendūt preciosas aīas ⁊ tn̄ voluptate saci
ari nō pn̄t. Vnde iterꝫ dr̄ in Tren̄. Qui vescebant̄ voluptuose inte
rierūt in viis. Qui nutriebant̄ in croceis. i. cibo croco ꝑatis ample
xati sunt stercora. Qn̄q; xp̄iani gn̄aliter ter ⁊ sepius ꝯmunicauer̄t
in anno sed q̄ mō amplexant̄ stercora voluptatū indigni sūt etiā
semel in anno accedē ad mensam ih̄u xp̄i. Quarta causa fletus est
debilitas turriū ⁊ murorꝫ. Per turres ⁊ muros huiꝰ seculi intelli-
gunt̄ sapientia ⁊ fortitudo ⁊ diuicie in quibꝰ hoīes gloriant̄ ⁊ cō
fidunt. vn̄ dr̄ Hiere. 9. hec dicit dn̄s. Non glorier̄ sapiēs in sapīa
sua ⁊ nō glorier̄ fortis in fortitudine sua ⁊ nō glorier̄ diues in di-
uiciis suis hec em̄ cito destructa sunt qn̄ dn̄s voluerit sicut patz in
pluribꝰ regibꝰ ⁊ impatoribꝰ qui olim gloriabunt̄ in p̄dictis. vn̄ d̄
1. Mach. 2. Gloria viri pc̄toris est stercus ⁊ vermis hodie extol-
litur ⁊ cras nō inuenit̄ q̄ conuersus est in terram suā ⁊ cogitatio
eius periet. Quinta causa fletus est multitudo impugnantiū. Vn̄
dicit̄. 4. Regū. 25. Venit nabuchodonosor rex babilonis ⁊ om̄is
exercitus eius in hierusalem ⁊ circumdederunt eam ⁊ extruxer̄t
in circuitu eius munitiones ⁊ clausa ē ciuitas atq; vastata. Nabu
chodonosor quod interpretatur sedens in angustia significat dya
bolum qui sedet in insidiis vt decipiat homines improuisos. Iste
cum omni exercitu viciorum circundedit ⁊ vallauit mundū istuz
Habet aūt septem exercitus viciorum quorum duces principales
sunt superbia ira inuidia accidia auaricia gula ⁊ luxuria. Et cer-
te vix est homo qui vel effugere possit vel resistere exercitibus istis
nisi deum habeat adiutorem. Iacet itaq; multitudo demonum ob
sidens ciuitatem mūdi ⁊ expectans mortem vniuscuiusq;. De hoc
dicitur Tren̄. 2. Apperuerunt super te os suuz omnes inimici tui
sibilauerunt et frenduerunt dentibus suis ⁊ dixerunt deuorabi-
mus. En ista dies quez expectabamus. Ita dicent demones quā
do rapiunt animā peccatoris. Sexta causa fletus est paucitas ciui
tatem defendentium. Vnde legitur. 4. Regum vicesimoqn̄to. Qꝛ
cum obsessa esset hierusalem omnes viri bellatores nocte fugie-
runt per viam porte que est inter duplicem murum ad ortum re-
gis. Viri bellatores debent esse clerici monachi et alii viri religi-
osi qui pene omnes fugiunt. quia pauci ex eis sunt qui fideliter
peruigilent in excubiis ecclesie ⁊ mundum suis orationibus tue-
antur. Sompnus enim auaricie ⁊ corporales delicie qm̄plures il
orum debilitauit ne dyabolo queant resistere. ¶ Septima causa

fletus destructio est omnimoda ciuitatis ac incendium. Vñ legit̃ Hiere. 52. Venit nabuzardā pn̄ceps milicie ⁊ incendit domū dñi ⁊ domū regis ⁊ om̄es domos hirl'm ⁊ om̄em domū magnā igne ꝯbussit. Nabuzardā interpretat̃ ꝓphecia aliena iudicii ⁊ signat irā dei que ꝓnunciat nobis quotidie futurꝝ iudiciū hunc mundum ⁊ om̄es amatores ꝯburet igne inextinguibili ⁊ destruet omnia q̄ desiderant̃ in hoc mūdo Trāsibit quippe mūdus ⁊ om̄is ꝯcupiscencia eius. Rogate ḡ dñm vt sic mundū istū immundū ⁊ si corpore fugere nō possums saltē anima fugiam⁹ sicq; cū hiesu mō fleam⁹ vt postea in electoꝝ societate rideamus. Quod nobis ꝛc.

Dominica vndecima Sermo. lxv.

¶ Publican⁹ a longe stans ꝛc. deus ꝓpici⁹ esto mihi pctōri Luc. 18. Crisostimus inq̄t Gemios aurigas ⁊ duos bigas in stadio positos sermo pn̄s ꝓponit. In altera quidez iusticia cū supbia in alta pctm ⁊ humilitatē. Et vides bigam pcti supare iusticiam nō propriis viribꝰ sed humilitate ꝯiuncta. Illa vero deuictam nō fragilitate iusticie sed mole ⁊ tumore supbie. quare Cirillus. Humilitas pre phariseo publicanū saluauit. Latronē añ apl'os in ꝑadisū duxit. Hoc patet ex themate vbi dicit̃. Publicanus a longe ꝛc.

Publicanus a longe stans nolebat oculos ad celos leuare sed ꝑcutiēs pectus suū dicēs. Deus ꝓpicius esto mihi peccatori Luce. 18. ¶ H Nota q̄ publicanus iste figurā gerit veri penitētis. Cū aūt nos om̄es peccauerimus ⁊ penitere nos oꝑteat. sex nobis necessaria sūt ad verā penitenciā q̄ ex istius publicani factis cognoscunt̃ ⁊ verbis. Primū est ꝯsideratio diuine seueritatis. Sedm est inspectio ꝓprie fragilitatis. Terciū est dolor admisse iniq̄tatis. Quartū est sinceritas ꝯfessionis. Quintū est strenuitas satisfactionis. Sextū est supplicitas orōnis. Primo igit̃ necessaria est nobis ꝯsideratio diuine seueritatis que innuit̃ ibi vbi dicit̃ publicanus a longe stans. Serui em̄ qui delinquunt seueritatē dominoꝝ suoꝝ considerantes nō audent appropinquare sed a longe stant ꝓpter metum ⁊ nobis ita vtile est vt seueritatem districti iudicis attendamus ⁊ sic ꝓpt̃ timorē eius peccare desistimus Timor quippe dñi expellit peccatum sicut dicit Ecclesiasticus. 1. Seueritatem istius iudicis ꝯsiderauerat. Job qui dic̃. 9. ca°. Deus cuius ire nemo resistere potest quātus sum ego vt respondeam ei ⁊ loquar verbis meis cum eo qui etiam si habuerim quiꝓpiam iustum non respondebo sed meum iudicem deprecabor. Si em̄ fortitudo querit̃ robustissimus est si equitas iudicii nemo audet pro me testimonium reddere si iustificare me voluero os meum condemnabit me si innocentem me voluero ostendere prauū me ꝯprobabit. Secundo

¶ De

necessaria est nobis inspectio proprie fragilitatis que notatur ibi Nolebat oculos ad celum leuare. terrā ⁊ seip̄m ex terra assumptū aspiciebat. Ita ⁊ nos ꝓpriam fragilitatē humiliter debemus inspicere ne pcta audeamus ꝓpetrare ⁊ tam districtū iudicē ad iracūdiā ꝓuocare. Quō audet ille peccare qui om̄i incertitudine incertior ē vtꝝ cras sit victurus ⁊ qui tunc forsitan sentenciā eterne damnationis ē auditurus ꝓprie fragilitatis nos āmonet dn̄s ita loquēs Gen̄. 3. In sudore vultus tui vesceris pane tuo donec reuetaris in terrā de qua assumptus es qꝛ pul. es. ⁊ in pul. reuer. Sudor vult9 nr̄i sunt lacrime nr̄e ⁊ hec etiam nobis debent esse panes die ac nocte sicut dicit̄ in ps̄. vt viꝫ misereat̄ nr̄i qui de puluere nos creauit puluis em̄ sumus ⁊ in puluerē reuertemur. De fragilitate ec̄ conditionis nr̄e. Augus. in li. de verbis dn̄i. Quid fragilius vase vitreo ⁊ tn̄ seruat̄ ⁊ durat p secula. Nos ergo fragiliores ⁊ infirmiores sum9 q̄ int̄ casus ambulam9 ⁊ si vitrei essem9 min9 casus timeremus. Casus appellat aug9. quoslibet infirmitates q̄ nobis minant̄ corpis ⁊ aīe sepationeꝫ. Tercio necessarius ē nobis dolor admisse iniq̄tatis q̄ notat̄ ibi vbi dr̄ ꝑcutiebat pectus suū. Dolor em̄ suscitat̄ ex vehemēti pectoris tunsione. Dolere itaq̄ debemus ꝯtritionis dolore ꝓpter pcta nr̄a sic̄ dolet ꝑturiēs in angustiis ꝑturicōnis. vn̄ d̄ Mat. 4. ad aīam penitentē. Dole ⁊ satage filia syon quasi ꝑturieus. Et vere necessariū est nobis vt sic doleamus quatenus a monstruoso partu peccatoꝝ quē a dyabolo ꝯcepimus et qui lacerat ⁊ dissecat interiora anime nr̄e q̄ꝫ totius liberemur. Dolere etiā debet peccator quia peccatis suis deū offendit quēadmodum mater dolore consueuit in morte vnigeniti et dilecti filii sui. Vnde dicit dn̄s Zacharie. 12. Aspicient ad me quem confixerūt scꝫ crimibus ⁊ peccatis ⁊ plangent planctu quasi super vnigenitū et dolebūt vt dolere solent in morte p̄mogeniti. ¶ ¶ Quarto necessaria est nobis sinceritatis confessionis que etiaꝫ innuitur ibi vbi dicit̄ percutiens pectus suū. Quando em̄ pectus ꝑcutitur quidam sonus elicitur exinde. Monet g̊ nos spiritussanctus in Ecclesiastici. 17. vt peccata nostra tempestiue confiteamur. Ante mortez inquit confitere a mortuo em̄ quasi nihil sit perit scꝫ confessio confiteberis viuens viuus ⁊ sanus ꝯfiteberis. Nota q̄ monet nos vt ante mortem confiteamur ⁊ sani. Multi quippe per hoc decipiunt̄ q̄ differūnt penitentiā suam ad horam mortis. Vnde dicit Augustinus in quodam sermone de penitentia. Agens penitentiam et reconciliatus dum sanus est ⁊ postea bene viuens securus hinc exit de sera penitentia que raro vera. Ego nō sum securus nunquid dico damnabitur non dico. sed non dico etiam liberabitur. Vis

¶ Tempore

quod incertū est euadere. Age penitentiā dum sanus es si sic agis securus es Quare securus es qꝛ egisti penitentiā eo tpe quo potuisti peccare. Si aūt tunc vis agere penitentiaꝫ qñ iam neqs peccare pcta te dimiserūt nō tu illa. Nota etiā ꝙ dic̄ glo. Sup̄ ꝯfitere ꝯfiteberis. Tria quippe gn̄a sūt pctōꝝ ꝯfitenda viꝫ pcta cogitacōuꝫ locutionū ⁊ operationū. Qꝛ etiā peccata integraliter sint ꝯfitenda ꝑ hoc ostendit̄ ꝙ dicit̄ ꝯfitere ꝙ omnia simul facere debes ne vicꝫ honesta pcta ꝯfitearis ⁊ inhonesta reticeas ne etiā ꝯfessionē tuam in plures sacerdotes diuidas vt scꝫ vni partē ⁊ tercio ⁊ quarto et quinto ⁊ sexto ꝑtem ꝯfitearis. Quinto nobis necessaria est strenuitas satisfactionis que notat̄ ibi vbi dr̄ ꝑcutiens pect⁹ suū. Pectus em̄ ꝑcutere nō poterat nisi manū mouisset. Manibꝫ aūt opamur. vnde ꝑmotū manus satisfactio designatur que maxime in duobꝫ consistit viꝫ in corꝑis afflictione ⁊ elemosinaꝝ largitiōe. Corꝑis afflictio consistit in ieiunio ⁊ fletu ⁊ ciliciis in disciplinis. in genuflectionibꝫ ⁊ ꝑegrinationibꝫ ⁊ huiuscemodi corꝑalibus exercitiis De ista afflictione dicit dn̄s in Leuit̄. 23. Affligetis animas vr̄as in die expiationis qꝛ dies ꝓpiciationis est. Omnis anima que afflicta non fuerit in die h̄ ꝑibit de ꝓplis suis. Dies expiationis est tps huius vite ad penitentiā nobis concessuꝫ. Qui se in die isto nō afflixerit ꝑ penitentiā ꝑibit a nūo electoꝝ. Si quis em̄ impenitēs discesserit nō inueniet grām coram oculis dn̄i. Post hanc quippe vitam nō est tps miserendi. sed potius crimina puniēdi. Ad satisfactionem etiā requirit̄ elemosinaꝝ largitio de hac dixit Daniel. vt habet̄ Daniel. 4. ad nabuchodonosor regē q̄ multas iniq̄tates commiserat. Consilium meū rex placeat tibi ⁊ peccata tua elemosinis redime ⁊ iniq̄tates tuas miscdiis pauperꝝ forsitā deus ignoscet delictis tuis. ¶ R ¶ Sexto requiritur ad veram penitentiā supplicitas orationis que manifeste demonstratur ibi vbi publican⁹ nō alienum pectus per detractionem sed suum per ꝓprii reatus cognitionez ꝑcutiens dicebat ad dn̄m. Deus ꝓpitius esto mihi peccatori. Et nō ꝙ ad orōnem vt digna sit exaudiri a dn̄o quatuor requirunt̄. primū est ꝙ per fidem orans in deum moueat̄. scd̄m est ꝙ per spem de dei misericordia nō diffidat. tercium est ꝙ per caritatem salus anime in orōne querat̄ quartū est ꝙ ab orōne humilitatis habeatur. Suꝑbia quippe nihil impetrare potest a dn̄o et certe hec quatuor inueniunt̄ in orōne publicani. Per fidem nanq̄ mouebat̄ in deum vnde dixit deus Spem q̄ habuit vt exaudiret̄ Si em̄ de misericordia dei desperasset ꝓpiciationē eius nō implorasset dixit em̄. Deus propitius esto mihi peccatori. Per caritatē etiam anime ad salutem quesiuit. Vnde dixit deus propicius. Qꝛ

nihilominus humilitatē habuerit ꝑ hoc patet ꝙ se pctorem appel
lat dicens. Deus ꝓpicius esto mihi peccatori hec autē et nos kmi
in orationibꝫ nr̄is habere debemus viz fidem. spem. caritatē. ⁊ hu
militatem. Rogate ergo dn̄m vt sic nūc ꝑ veram penitentiā remis
sionez nostroꝝ criminū optineamus vt tandē exultans corā xp̄o
in angeloꝝ consortiis appareamus. Quod nobis ꝛc.

Dominica duodecima Sermo .lxvi.

Apprehendēs ihs surdū ⁊ mutū ꝛc. Marci septimo. Rm̄i non
sine causa fuit ꝙ xp̄us dn̄s surdū ⁊ mutū seorsū duxit. Ipse em̄ in
illo aliq̄d nos docuit qꝛ vt dicit btūs Greg9. Dn̄is xp̄i actio nr̄a
est instructio. Quid aūt nos instruxerit Crib. inquit. Seorsū a tur=
ba apprehendit instruēs nos vanaz gloriā abiicere ⁊ timorē. Quare
aūt in celū suspexit dic̄ Beda. Suspexit in celū vt inde mutis loq̄
lam inde auditū surdis inde cunctis infirmantibꝫ medelaz doceret
esse querendā. Ingemuit aūt nō qꝛ ipsi opus eēt cū gemitu aliq̄d
petere ꝫ vt nobis gemendi daret exemplū cū ꝑ nr̄is vel ꝑ nr̄oꝝ
ꝓximoꝝ reatibus superne pietatis presidia inuocamus. Hec ille
Ex hoc patet intellectus thematis quo dicit̄. Apprehendens ꝛc.

Apprehendens ihs surdū ⁊ mutū de turba seorsum misit
digitos suos in auriculā eius ⁊ expuēs tetigit linguā ei9
⁊ suspiciens in celū ingemuit. Marci. 7. Duo sūt hic prin
cipaliter notanda. Primū est q̄d ꝑ surdū ⁊ mutū figuret̄. Scdm ē
qualit̄ iste surdus ⁊ mutus a dn̄o curet̄. L De p̄mo nota ꝙ
ꝑ surdū ⁊ mutū quilibet pctor figuret̄. Vn̄ dr̄ in ps̄. in ꝑsona pec
catoris in. 3. penitēciali ps̄. Ego tanq̄z surdus nō audiebaz ⁊ sicut
mu. nō ape. os suū. Pctor igit̄ qm̄diu in pctis ē qꝛ nō audit cuz
effectu clamorē vocacōis diuine q̄ nos vocat ad penitentiā. Vnde
conquerit̄ dn̄s in ps̄. 68. Qꝛ clamor eius nō audiat̄. Ait em̄ labo
raui clamans rauce facte sunt fauces mee. Et nota ꝙ ipse sanguis
hiesu clamat vocans nos ad penitenciaz. Vnde dicit dn̄s in Job.
16. Terra ne aperias sanguinē meū neq̄z inueniat locum in te la=
tendi. clamor meus. Tūc terra. i. homo terrenus sanguinē dn̄i opit
⁊ tunc clamor dn̄i locum latendi in eo inuenit quando viz miser
peccator peccatorum delectationibꝫ occupatus nō curat reminisci
passionis diuine que clamat ad peccatorem vt ad dn̄m reuertat̄.
Qꝛ sanguis hiesu xp̄i clamat testatur etiam apl's ad Hebr. 12. Ita
dicens. Accessistis ad sanguinis aspersionez melius loquentem q̄z
abel. Nota sanguis Abel postulauit vindictam. Vnde dn̄s dixit
Cayn Gen̄. 4. Quid fecisti vox sanguinis fratris tui clamat ad me
de terra. Nunc igitur maledictus eris. Sanguis hiesu vero postu
lat pro nobis dei misericordiam si tamen ipso clamore sanguinis

dire velimus redire ad grām. Ve aūt illi qui clamorē recentis cru
oris ihu exaudire noluerit. Vere ⁊ ipse clamabit ⁊ nō exaudiet.
Vñ dr Prou. 21. Qui obturat aurem suā ad clamorē paupis vicz
hiesu crucifixi. ⁊ ipse clamabit ⁊ nō exaudiet. Pinc etiā dic Iob.
27. Nunqd clamorē eius exaudiet deus cū venerit sup illū angu-
stia. Mutus est etiā peccator qr nō inuocat deū cū effectu qmdiu
delectat in peccatis. Os em hnt multi pctōres ⁊ tñ raro loquunt
bonū sed malū. qñqz fastidiūt eos qui bona loquunt. Monet at
nos aplus ad Eph. 4. ne mala loquant itadi. Omis sermo malus
ex ore vestro nō pcedat. sz si qs bonus ē ad edificacōez fidei vt det
grām audientibꝰ. Et nō q illi qui raro vel nunqz bona loquunt q
dāmodo peiores sūt qz ipsi demones qui sepe ihm xpm suut ɔfessi
vñ dr Math. 8. Quid nobis ⁊ tibi ihu fili dei. Spūs immundi cū
videbāt hiesū pcidebant ei ⁊ clamabāt dicētes Quid nobis ⁊ tibi
hiesu fili dei. dr etiā Luc. 4. Exibāt demonia a multis clamantia
⁊ dicentia. Quid nobis ⁊ tibi hiesu nazarene. ¶ M ¶ De secūdo
nota q dñs surdū ⁊ mutū curaturus qtuor fecit. Primo eū de tur
ba seorsū eduxit. Scdo digitos suos in auriculas eius misit. Terº
expuens linguā eius tetigit. Quarto suspiciens in celū ingemuit.
Primo igit necessariū est pctori vt manu diuina a turba seorsum
educat. Tūc hō p ihm a turba seorsū educit cū illa fugit ⁊ respuit
que amatores mūdi frequentare ɔsueuerūt. vtpote choreas/ ⁊ ta-
bernas/ theatroꝝ spectacula/ et feminaꝝ cubilia/ ac alias insanias
falsas tñsitorias seculi voluptates. ppter h dic dñs Osee. 2. de aīa
penitente. Ducam eā inquit in solitudinē et ibi loquar ad cor eius
Solitudo in quā dñs penitentē educit est ppria ɔsciēcia quā debet
homo intrare p suiipsius discussionē ⁊ sui criminis doloroſā reco-
gnitionē. ⁊ tūc loquit ad cor eius locucōes pacis ⁊ nō afflictiōis
Si em homo peccata sua p penitenciā agnoscit. deꝰ ei ignoscit. vt
dic Augꝰ Scdo necessariū est peccatori vt digiti dei in aures mit
tant. Per digitos qui p articulos distinguunt quid aliud intelli
git nisi discreta sentencia dei quā in extremo iudicio profert cōtra
omnes oparios iniquitatis p quā etiā vnusquisqz recipiet put in
corpe gessit siue bonū fuit siue malū Et sicut digiti manus nō eiu
sdem sunt fortitudinis aut qñtitati. ita vt sentencia dñi non erit
omnibꝰ eque grauis. sz vnusquisqz sm merita peccatoꝝ suoꝝ cru
deliorē sentenciā audiet aut minorē Necesse igit habes o peccator
vt dñs hos digitos suos in aures tue cordis immittat vt viz qsi
iam suo tribunali assistas ɔtra te eterne dānationis sentencia pfe-
rendam ptimescas. ⁊ sic qmdiu tps est miserendi pedibꝰ sue mise
ricordie puolutus pcta tua p verā ɔtritionē tibi remitti deposcas

De predictis digitis dñs Cant. 5. Manus mee distillauerũt mirram ⁊ digiti mei pleni mirra ꝓbatissima Nota ꝙ dñs habꝫ duas manus. vciꝫ manũ miscdie ⁊ manũ iusticie. ꝑ primam peccatores ad penitenciaꝫ vocat. per secundaꝫ venire nolentes ꝑpetue castigat Manus itaqꝫ miscdie distillat mirrã. qꝛ ostendit nobis amaritudines passionis quas pro nobis dñs passus est in cruce. Manus etiam iusticie distillat mirrã. ⁊ digiti manꝰ huius pleni sũt mirra ꝓbatissima. i. amarissima. quia sentencia iudicialis peccatoribꝰ conuerti negligentibꝰ v̄ba ꝓfert acerbissima ⁊ tormenta infert amarissima. ¶ N Tercio necessariũ est peccatori vt sputo ihu lingua eius tangat. Nota ꝙ in lingua est neruus qui vocat obticus qui discernit inter amaꝝ ⁊ dulce. ⁊ inter amaꝝ ⁊ amarius. ⁊ int̄ dulce ⁊ dulcius. Nota etiã ꝙ id quod exspuit q̄dam vilitatẽ significat Sputũ itaqꝫ qd̄ exspuit ihus vilitatẽ eterne dãnationis designat Necesse igit̄ nobis est vt incomꝑabileꝫ illam vilitatẽ in quã cadẽt miseri peccatores. modo lingua mẽtis nr̄e pregustemus vt eo feruentius ad dignitatẽ electoꝝ capescendã laboremus Miseri quippe peccatores incomꝑabilit̄ viliores erũt q̄ bufones. De vilitate eoꝝ dicit Ecclesiastici. 19. Qui se iungit fornicariis erit neq̄ putredo ⁊ vermes hereditabũt illuꝫ. Qui itaqꝫ dulci relicto deo fornicat̄ cũ ꝯcupiscentiis huius mũdi quasi cadauer putridũ vermibꝰ immortalibꝰ corrodendus ꝑpetuo subiacebit. Item de quolibet damnato dicit Johel. 2. Ascendit fetor eius ⁊ ascendet putredo eiꝰ qꝛ suꝑbe egit in hoc ꝙ audet altissimũ ad iracundiã ꝯcitare. Item dic̄ Mich. 2. Propter immundiciã eiꝰ corrumpet̄ putredine pessima Item dñs ad animas damnatoꝝ Amos. 4. Ascendere feci putredinem castroꝝ vestroꝝ in nares vestras. castra animaꝝ sũt corꝑa In ipsis em̄ militant vel deo vel dybolo. et certe putredo et fetor corporꝝ ipsoꝝ semꝑ ascendet in nares animaꝝ ipsoꝝ. Quarto necessariũ est nobis vt ad imitationẽ hiesu in celũ suspicientes ingemiscamus. Ille em̄ in celum suspicit qui diuinã patienciam et longanimitatẽ deuotus attẽdit ⁊ super hoc deo grates agit. Ille em̄ ingemiscit qui magnitudinẽ ⁊ diuturnitatẽ sceleꝝ suoꝝ ꝯsiderãs suꝑ his vera cordis ꝯtritione gemit ⁊ dolet. ⁊ sic huic ex dei gr̄a contingit ꝙ aures eius aperiant̄ ⁊ lingua reseret̄ vt recte loquat̄. Libenter em̄ talis deinceps mandata dei audit et implet. libenter etiã de cetero ꝑ verã ꝯfessionem cor suũ a peccatoꝝ maculis abluit ⁊ deo iugiter gratias agit. Rogamus ergo hm̄i dñm vt sic nos ab omni peccato quod nos vel surdos vl̄ mutos efficiat curare dignetur. vt angeloꝝ audire concentus ⁊ electorum canticum concinere mereamur. Quod nobis prestare dignetur ꝛc.

Tempore

Dominica tredecima ¶ Sermo .lxvii.

¶ Homo quidā descendebat ab hierusalē in hiericho ꝛc. Luc. 10. Quis sit homo ille qui ab hierusalē descendit in hiericho ostendit beatus augustin9 dicens. Homo em̄ ipse adam intelligit̄ in genere humano. Hierusalē ciuitas pacis illa celestis a cui9 beatitudine lapsus est. Hiericho interpretat̄ luna ⁊ designat mortalitatē nr̄am ꝓpter qd̄ hoc qd̄ nascit̄ crescit senescet ⁊ occidit. Qui sint latrones ostendit beatus Ambro. dicens. Qui sunt aūt isti latrones nisi angeli noctis ⁊ tenebraꝝ. Quō aūt latrones abierint docet venerabilis Beda dicens Abierūt aūt nō ab insidiis cessando sed insidiaꝝ fraudes occultando. De his dicit̄. Homo quidam ꝛc.

Homo quidā descendebat ab hierusalē in hiericho qui incidit in latrones qui dispoliauerunt eū ⁊ pla. impo. abiese relicto Luc. 10. In p̄nti euangelio quatuor p̄ncipaliter sunt notanda. Primū est quid ꝑ hoiem illū qui ab hierusalē descēdit intelligat̄. Scd̄m est quid ꝑ hierusalē ⁊ hiericho a qua in quā descendit exprimat̄. Terciū est quid ꝑ latrones in quos incidit significet̄. Quartū est q̄d ꝑ samaritanū qui circa eum motus est misericordia figuret̄. ¶ D ¶ De primo nota ꝙ ꝑ hoiem istū quilibet homo xp̄i sanguine redemptus intelligit̄ ac baptismi lauacro regeneratus. Ad hoc em̄ dn̄s nos suo redemit cruore ⁊ propter hoc in aqua baptismi regenerati sumus vt efficiamur ꝯciues sanctoꝝ ⁊ domestici dei in illa ciuitate sancta hierusalē que supra nos est viz in ecclesia triumphante. Vnde dicit ap̄lus ad Eph. 2. ⁊ loquit̄ de quibuslibet christianis qui iam spe in celesti hierusalē ꝯmorantur Iam nō estis hospites ⁊ aduene sz estis ciues sanctoꝝ ⁊ domestici dei ꝛc. De secundo nota ꝙ ꝑ hierusalē patris supcelestis exprimit̄ que ad similitudinē ciuitatis ex viuis et electis lapidibꝰ construitur in celis. de qua dicit̄ in Ps̄. 121. Stantes erant pedes nostri in atriis tuis hierusalē hierusalē que edificat̄ vt ciuitas Igit̄ in supna hierusalē. i. in regno dei vbi est vera pacis visio pedes affectuū nr̄orum ⁊ desideriorꝝ iugiter stare deberent. ⁊ modo deberemus in ea habitare ꝑ spem vt postea ad eū pertingere mereremur ꝑ rem sed heu multi ab ista hierusalez descendunt in hiericho. i. delectant̄ in trāsitoria voluptate p̄ntis seculi. Hiericho quippe luna interpretatur ⁊ certe luna defectū patitur ⁊ maculā habet. Vnde ꝑ hiericho mūdus iste figurat̄ qui licet se stabilez esse mentiat̄ ⁊ clarū verissime tn̄ instabilis est ⁊ maculis plenus Vnde qui mundo innititur necesse est vt labat̄ ⁊ maculet̄. Qui em̄ labenti ⁊ polluenti innititur ineuitabile est quin cū labente labatur ⁊ polluēte polluat̄

¶ De tercio nota q̄ per latrones in quos homo ab hierusalez descendens incidit demones significant. Ipsi quippe iacent in insidiis in via hiericontina vt interficiant animas xp̄ianoꝝ. Vnde legit in .4. Regū .25. q̄ exercitus chaldeoꝝ sedechiā regē hierusalem apprehendit in planicie hiericho. cui⁹ filios rex babilonis occidit & oculos ei⁹ effodit. vinxitq; eū in cathenis & duxit in babilonem. Sedechias interpretat iustitia dñi. & certe quilibet xp̄ianus ad hoc vocatus ē vt fiat rex in hierlm. & cū hō de sancta hierusalē vadit in voluptates huius mundi. comp̄hendit cū exercitus chaldeorum .i. turba demonū. et sic filii eius .i. bona opera eius que fecerat occidunt et oculi anime sue per dei obliuionē eruuntur. & postremo multis peccatoribus cathenis vinctus ducit in babilonem .i. in confusionē gehenne sempiterne. Babilon quippe confusio interpretatur. Q̄ aūt demones sint latrones testat Job .19. qui ita dic̄ in p̄sona peccatoris. Simul venerunt latrones eius et fecerūt sibi viam p me obsederunt in gyro tabernaculū meum. Et nota q̄ istī latrones tria mala faciunt. Primo em̄ spoliant homines nobilibus virtutū indumētis de quibus d̄ in p̄s. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circūdata varietate. Vestibus deauratis in quo regina .i. anima assistit a dextris eterni regis. ē nobilis caritas que splendida reddit animā etiā aliaꝝ virtutū varietate circūdatam vt pote castitatis humilitatis mansuetudinis pietatis equitatis & veritatis et sic de aliis virtutibus. Secdo demones homines vulnerant crimin̄ibus & peccatis. Peccata nanq; plage & vulnera sunt anime de quibus Job loquit in p̄sona p̄cōris. Circūdedit me lanceis suis et inuulnerauit lūbos meos nec pepcit et effudit in terrā viscera mea. Accidit me vulnere sup vulnus hoc dicit de dyabolo Et nota q̄ demones p superbiam et iactantiā capiti letale vulnus infligūt. In capite em̄ est p̄cipalis ostentatio superbie sicut dicit Greg. Per auaritiā vero brachia mortali plaga vulnerāt et trāsfigunt. Manuaꝝ quippe manus et brachia ad accipiendū sūt porrecta. Per iram vero pectus et cor trasfigūt. q̄ iracūdi semp̄ hūt cor et pectus turbulentū. Porro p inuidiaz ipsas medullas ossiū vulnerant et disturbant. Putredo em̄ ossiū est inuidia sic dicitur in Prou. 14 Per gulā vero venter et viscera mortaliter vulnerant Gulosi q̄ppe ad hoc inhabitant solū vt ventrem et viscera cibis et potib⁹ repleāt. Per luxuriā lumbi et femora mortali vulnere trāsfigunt. Luxuriosi nanq; ad hoc sūmo studio laborāt vt expleant libidinē femoꝝ et lumboꝝ. Postremo corpe et tibie p accidiā vulnerantur. Accidiosi quippe pigri sunt et segnes corpas ad tibias

mouere ad obsequiū dei. Tercio demones vulneribꝰ tam diuersi mode inflictis abeūt peccatores semiuiuo relicto. Per hoc ꝙ demones abeunt intelligit̄ ꝙ dant peccatori spem ⁊ p̄sumptionē longioris vite. Multi siquidem peccatores per quandā anime frenesim non sitientes dolorē vulnerꝫ suorū delectant̄ in peccatis suis quasi somniantes sibi longam vitam nō timent eterna supplicia que a demonibꝰ inferunt̄. Qꝫ aūt legit̄ ꝙ dereliquerūt hominē quē vulnerauerant semiuiuū. hoc significat ꝙ miser homo postq̄ se demonibꝰ subiicit ꝑ consensum ⁊ peccati actuꝫ statim anima eius morte spirituali trucidat̄ et nihil in eo viuum relinquit̄ nisi corpus tm̄. Homo quippe ex anima constat ⁊ corpore. Anima vero ꝑ peccata mortificata corpori tm̄ ꝑm animalitatem vita relinquit̄ ¶ Q ¶ De quarto nota ꝙ per samaritanū dei filius figuratur. Samaritanus quippe custos interpretatur ⁊ certe dei filius custodit filios gratie Vnde dicit̄ in ps̄. Non dormitabit neq̄ dormiet qui custodit isrl̄ Et vere necessarius est aduentus eius vt visitet miserꝫ peccatoreꝫ ⁊ facit illa que fecit samaritanus de quo agit̄ in presenti euāgelio Ipse em̄ illi sauciato octo bona fecit. Primo quippe videns hoīem vulneratū iacentem misericordia motus est. Secūdo appropinquauit. Tercio vulneribꝰ sauciati vinū infudit. Quarto oleuꝫ affudit Quinto plagas alligauit. Sexto iumento suo imposuit. Septimo in stabulum duxit. i. in hospicium. Octauo curam eius egit Igitur ⁊ nos quia peccatoruꝫ vulneribꝰ sauciati sumus. rogare primo debemus dei filium creatorem nr̄m vt circa nos misericordia moueatur. si em̄ ipse qui nos creauit auerterit misericordiaꝫ suam a nobis quis miserebitur nostri. Secundo supplicare debemus. quatenꝰ humanitatis sue recordatione ꝑ compassionem nobis appropinquare dignetur. ꝓpinquius em̄ noster factus est per humanitatis assumptionem. Tercio rogandus est vt vinū feruentissime contritionis vulneribꝰ animaꝫ nr̄arum infundat. Sine vera quippe cōtritione saluari nō possumus. Quarto supplicandū est ei vt oleum interne ꝯsolatiōis vino ꝯtritionis effundat. Alias em̄ nunq̄ leti esse vere possumus nisi ipse intrinsecus nos ꝑ spiritum paraclituꝫ ꝯsoletur Quinto libenter sustinere debemꝰ vt alliget vulnera nr̄a ligaminibus preceptoꝫ suoꝫ ⁊ deuota satisfactione. Heu pauci sūt qui hodie diuinis preceptis plagas suas alligari ꝑmittant. Dn̄s ⁊ maiores ⁊ minores. i. subditi ⁊ prelati ⁊ paupes ⁊ diuites rumpunt vincula preceptorum sicut dicit dn̄s Hiere. 5. Simul fregerunt iugum ruperunt vincula Sexto indigemus vt iumento suo nos imponat. Iumentuꝫ domini est crux benedicta. Tunc autem

iumento suo nos imponit qñ nos reminisci facit ⁊ imitari amaritudinem passionis sue. Proch dolor multi refugiunt hoc iumentū. Pauci em̄ sūt qui diuine passionis amaritudines intueant̄ et qui dño in suis doloribꝰ compatiant̄. Cum tñ dicat apl̄s ꝙ si nō compatimur ⁊ nō conregnabimus. Septimo necessariuꝫ est nobis vt nos in stabulum .i. in hospicium suum ducat. Hospiciū vero dñi est sancta ecclesia. Tunc autē inducit nos in suum hospicium qñ nos ꝑticipes facit omniū bonoꝝ ⁊ laborum que fiunt in sancta ecclesia ꝑ deuotionem electorum. vnde dicit ps̄. Participem me fac deus omniū timentiū te ⁊ custodientiū mandata tua. Octauo necesse ē nobis vt quottidie nr̄i curam agat. Tunc curam nr̄am agit cuꝫ facit nos ꝓficere de bono opere in aliud bonū opus et cū nos transire facit de virtute in virtutem. Curam etiam suam circa nos per hoc ostendit ꝙ nos stabulariis .i. sacerdotibus ecclesie committit. qui nobis ecclesie sacramenta ad salutem corꝑis ⁊ aimme fideliter amministrent Rogamus ḡ dñm vt sic nr̄am curam agat ꝙ om̄s in die iudicii nos saluari contingat. Quod nobis ꝛc.

Dominica quartadecima. Sermo. lxviii.

Cum ingrederet̄ hiesus quoddā castellū occurrerūt ei ꝛc. Luce 17. Mouere posset hominē quid illos decem viros leprosos ꝯiunxerit. Et de hoc inquit Tytus. Decē leprosi ꝯuersabant̄ ad inuicē qꝛ fecerat eos vnanimes ꝯmunitas passiōis ⁊ p̄stolabant̄ trāsitū hiesu soliciti donec aduenientez xp̄m viderent. Quare aūt a longe steterint dicit Theophilus. A longe ergo stant q̄si verecūdantes de immundicia que eis imputabat̄. putabant em̄ ꝙ xp̄us eos fastidiret ad modū aliorum. licet ergo absteterunt loco facti sunt tñ ꝓximi deprecando. ꝓpe em̄ est dñs omnibus inuocantibus eum in veritate. Hi ergo leprosi cum ingrederetur hiesus ꝛc.

Cum ingrederet̄ hiesus quoddā castellū occurrerūt ei decē viri leprosi Luce. 17. In p̄nti euangelio tria prima facie st̄ notanda. Primū est quid ꝑ castellū quod hiesus ingreditur intelligat̄. Scd̄m quid ꝑ decem leprosos exprimat̄. Terciuꝫ est quid ad leprosoꝝ mundiciā requirat̄. ¶ R. De primo nota ꝙ ꝑ castellū istud mundus iste intelligit̄. De hoc castello dr̄ Mathei 21. Qꝛ dñs mittens duos discipulos suos ait illis. Ite in castellū quod ꝯtra vos est ⁊ statim inuenietis azimā alligatā ⁊ pullū cum ea soluite ⁊ adducite mihi. Per duos discipulos dñi timor castus ⁊ amor sanctus intelligunt̄ qui azimā ⁊ pullū .i. seniorē peccatorem ⁊ iuniorē soluūt a vinculis pc̄toꝝ ⁊ adducūt in obsequiū ih̄u xp̄i Si vis plura hr̄e de isto castello quere in sermone de assumptione

sancte marie. Intrauit hiesus in quoddā castellū. Igit̄ in castellū
istud .i. in mundū olim ingressus est ꝑ nostre carnis assumptionē
⁊ adhuc ingredieť per finalis iudicii districtionē. vnde et angeli
ad discipulos dixerunt in ascensione dñi Actu .i. Viri galilei q̄d
statis aspicientes in celum hic hiesus qui assum. est a vo. in celū ꝛc
De secūdo nota ꝙ decem viri loprosi signant quēlibet peccatorē
1 qui transgredit̄ ⁊ violat decem p̄cepta dei. Primꝰ itaq̄ leprosus
est violator primi p̄cepti q̄d dicit Exo. 20. Non habebis deos ali
enos coram me nō adorabis eos neq̄ coles. Q. d. nō habeb̄ deos
alienos coram me in corde .i. nō adorabis eos ore neq̄ coles ope.
Hoc p̄ceptum violant p̄cipue quinq̄ genera hoīm. vicz humani
laudis auidi. auari. gulosi. ⁊ luxuriosi. necnō ⁊ sortiarie mulieres
sortilgiis cōfidentes. Humane quippe laudis auidi vanam gloriā
quā emunt a mimis ⁊ histrionibꝰ deo p̄ponunt. Auari nūmum ⁊
aliam rem tp̄alem plus diligunt q̄ deum. Gulosi ventri suo feruē
tius seruiūt q̄ dulci deo. Luxuriosi circa amorē mulieris fornicarie
plus estuāt q̄ circa dilectionē dei. Mulieres sortiarie plus ꝯfidūt
in sortilegiis suis q̄ in his que ꝑtinent ad dei cultum. Secundus
2 leprosus est qui violat secundū preceptū quod ait. Non assumes
nomen dei tui inuanū nec em̄ habebit eū insontem dñs qui assum
pserit nomen dñi dei sui frustra. Hoc mandatū maxime violant
mercatores ⁊ omnes qui ne dixerim periurāt sed qui assidue sine
causa iurant Violatur etiam hoc p̄ceptum a lusoribꝰ qui sepe deū
3 blasphemant. Tercius leprosus est ille qui sabbata .i. solennitates
dñi non custodit. Vnde dicitur in tercio mandato. Memento vt
diem sabbati sanctifices. Violatores huius precepti sunt choreisa-
tores et aliarum vanitatum sectatores. Ipsi em̄ dies celebres deo
⁊ beate Marie ⁊ aliis sanctis dedicatos non sanctificant orationi-
bus ac aliis bonis operibus insistendo. ymo potius maculant et
4 exhonorant vanitates libidinosas exercendo. Quartus leprosus ē
ille qui parentes suos nec reueretur nec amat nec eis necessaria
subministrat. Dicit em̄ quartum mandatū. Honora patrem tuuz
⁊ ma. tu. vt sis lon. su. ter. quaz dñs deus tuus dabit tibi. hec est
5 terra viuentiū vbi regnat vita eterna. Quintus leprosus est vio
lator quinti precepti quod sic loquitur. Non occides. id est non
occides corde vel desideres vel optes alicui mortē Item nō occides
ore vel lingua. id est non instigabis aliquem ad occidendum nec
detrahes proximo tuo nec consilium aliquod dabis per quod ani
me noceatur. Item non occides manu vel opere. nec permittes ali
6 quē mori fame. Sextus leprosus est sodomita fornicator ⁊ adulter

¶ De

Dicit em̄ sextum preceptū nō mechaberis .i. nullam turpitudinem vel immūdiciā corde ac ore ⁊ ope seu manibꝫ exercebis. nec alicui mulieri iūgaris que nō fuerit tibi ꝑ legittimū matrimoniū copulata. Septimꝰ leprosus ē septimi p̄cepti ꝯtemptor quod dic̄. Non furtū facies. Hoc mandato ⁊ furtū ⁊ rapina ⁊ dolus ⁊ calūnia et omnis gn̄is vsura ꝓhibet̄. Octauꝰ leprosus ē qui loquit̄ ꝯtra ꝓximū falsū testimoniū. dic̄ em̄ octauū p̄ceptū. Non loq̄ris ꝯtra ꝓximū tuū falsū testimoniū. Hoc p̄ceptū videant q̄ verbis suis l' vite vel fame vel etiā rebꝫ ꝓximi nocent. Nonꝰ leprosus ē noni p̄cepti trāsgressor q̄ sic ait. Non desiderab̄ vxorē ꝓximi tui. Hinc et̄ luxuria mētalis ꝓhibet̄ ne vicꝫ aliq̄s credat ꝙ nō sit pct̄m deliciari cū luxuriosis cogitacōibꝫ in corde Decimꝰ loprosus ē qui violat detimū preceptū qd̄ ait. Nō ꝯcupisces domū ꝓximi tui nec oīa q̄ illiꝰ sūt. Hoc mandatū nō obseruat qui ꝑ auariciā intus exestuās q̄ꝫ cūq̄ꝫ rem ꝓximi ꝯtra iusticiā cōcupiscit. ¶ S ¶ De tercio nō ꝙ ad
1 hoc vt hmōi leprosi curent̄ qn̄q̄ꝫ specialiter req̄runt̄. Primū est vt ih̄u castellū ingrediēti occurrāt. Ille hiesu occurrit q̄ hoc firmiter credit ꝙ ih̄us ad iudiciū in mundū veniet ⁊ ꝙ in carne sua resurget ⁊ corā deo iudice stabit vel vite eterne vel mortis ꝑpetue sentē
2 ciā auditurꝰ. Scd̄m ē vt viso ih̄u stent a longe. Ille a longe stat qui se humiliat ⁊ xp̄m iudicē sperando formidat. In hoc em̄ notat̄ spes ꝙ steterūt. Timor aūt in hoc innuit̄ ꝙ stetert̄ a longe tanq̄ꝫ
3 nō audētes ꝓpius accedere. Terciū est ꝙ vocem suā ad deū leuent dicētes. Hiesu p̄ceptor miserere nr̄i. Ille ad deū vocem leuat q̄ per pniam ⁊ iusticiā ad deū clamat. Miscd̄ia quippe ⁊ iusticia sūt ale orōis q̄bꝫ leuat̄ ad deū. Miscd̄ia sua pauꝑibꝫ tribuit. Iusticia v̄o
4 vnicuiq̄ꝫ ablata restituit. Quartū est ꝙ sacerdotibꝫ se ōndant. vn̄ dixit eis. Ite ostendite vos sacerdotibꝫ. Et nota ꝙ ad ꝯfessionē precipue q̄tuor exigunt̄ que hic innuunt̄. Primū est ꝙ sit hūilis. vn̄ nō dixit equitate ꝫ ite. Scd̄m est ꝙ sit nuda ⁊ sui accusatoria. vn̄ ait. Ōndite vos ⁊ nō alios. Terciū et quartū est ꝙ sit discreta et frequēs. vn̄ subdit sacerdotibꝫ q̄si discretis ⁊ bonis Sacerdotes em̄ dicunt̄ q̄si sacri duces. In h̄ em̄ ꝙ pl'aliter ait innuit̄ ꝙ debet esse frequēs. vt si vnꝰ sacerdos ⁊ ꝯfessor moriat̄ vel se in aliū locū trāsferat alteri ꝯfiteat̄ ⁊ vt totiens se ad minus lauet ꝑ ꝯfessionē quotiens se polluit ꝑ pct̄m. Contra qd̄ multi faciūt qui vix semel con
5 fitentur in anno. Quinto necessarium est leprosis vt ꝓ emūdacōe sua munus offerant quod lex instituit offerendum. Vnde dominꝰ Luce quinto dixit cuidam leproso quem curauerat a lepra. Vade ostende te sacerdoti et offer pro emundatione tua sicut precepit

moyses in testamento illis. Nota q legit in Leuit. 14. q leprosus p emūdatione sua ad minus offerebat q̄druplex mun9. viz agnū vnū ⁊ olei sextariū ⁊ duos turtures aut duos pullos colūbaꝝ et decimā simile oleate in sacrificiū. Per agnū qui pro delicto immolatur intelligit carnis maceratio que maxime fit p ieiuniū ⁊ ciliciū Per olei sextarium figurat elemosinaꝝ largitio que ad modum olei miserias egenoꝝ leuit. ⁊ hec maxime ꝯsistit in illis sex de quibus dn̄s loquit Math. 25. Esuriui ⁊ dedistis mihi manducare. sitiui ꝛc. Per par turturꝝ aut duos pullos columbaꝝ significat gemebūda ⁊ lacrimosa oratio. Debet em̄ penitens deinceps ad similitudinē turturꝝ figure strepitus huius mundi. Debet etiā tanq̄ gemētes colūbe sup aquaꝝ .i. lacrimaꝝ fluuiū residere. Per decimā simile oleate notatur hilaris adimpletio mādatoꝝ dei Sicut em̄ ex simila panis conficit qui cor hominis ꝯfirmat. ita ⁊ p adimpletionē decē mandatoꝝ dei aīma ꝯfirmat vt pueniat ad regnū dei Q̄ autē penitens deinceps hilarit adimplere debeat q̄ trasgressus est. primo p hoc haberi potest q simila oleo conspersa debebat offerri. Rogate ergo dn̄m vt p eius grām a peccatis emundati ad electorum ꝯsortium pertingere mereamur. Quod nobis ꝛc.

Dominica quintadecima Sermo. lxix.

Nemo potest duobꝰ dn̄is seruire Math. 6. Thematis v̄ba Crisostim9 exponit ac declarat dicēs Duos dic̄ qui ꝯtraria iniungūt ꝯcordia em̄ multos vnū facit. mammona sermone siriaco diuitie nūcupant. Bene ergo inquit beatus Hiero. Audiat hec auarus qui censet vocabulo xp̄ianus nō posse se simul deo diuitiisq̄ seruire Attendamus km̄i diuitem epulonē qui hic diuitiis seruiuit. splēdide vixit. deū īpaupe mēdico lazaro despexit. q̄d mercedis accepit pz Luc. 16. q p9 mortē in inferno sepult9 guttā aque petiit ⁊ sibi denegata fuit. Ex h̄ clare ptz veritas verboꝝ dicentiū Nemo.

Nemo potest duobꝰ dominis seruire. Mat. 6. Quatuor sūt hic notanda. Primū est quis sit dn̄s cui ab vniuersis est fideliter seruiendū Scd̄m est quis sit ille cuius seruiciū ab omnibꝰ est fugiendū. Terciū est in quibus potissimū dei seruitus consistere videatur. Quartū est quare quilibet xp̄o seruire teneat. T De primo nota q ille est dominus cui seruire debemus quez adorant dominationes tremunt potestates viz xp̄us dn̄s deus nr̄ De isto dn̄o scribit Paulus ad Thi. 1. 6. Q̄ est rex regū ⁊ dn̄s dominantiū qui solus habet immortalitatē ⁊ lucem habitat inaccessiblem. De isto etiaz domino scribit Johes in Apoc. 19. Q̄ vidit equū album ⁊ qui sedebat super eum vocabatur fidelis ⁊ verax ⁊

cū iusticia iudicat ⁊ pugnat. ⁊ vestitus erat veste aspersa sangui-
ne hn̄s in vestimento ⁊ in femore scriptū rex regū dn̄s dn̄antium.
Hec exponunt̄ de filio dei cui⁹ albꝰ equus ē caro immaculata quā
sensit ex v̄gine. vestis vero aspersa sanguine est corpus ipsius filii
dei qđ ꝓprio cruore effusū fuit in cruce. et in hoc vestimento est scri
ptum rex regū ⁊ dn̄s dn̄antium. qꝛ em̄ se humiliauit vsqꝫ ad mor
tem. mortez aūt crucis deus pater illū exaltauit ⁊ dedit illi nomē
qđ est sup̄ omne nomē. vt in noīe hiesu om̄e genu flectit̄. celestiū
terrestriū. ⁊ infernoꝝ. Huic ergo dn̄o soli credendū est ⁊ seruien-
duz. vn̄ dicit̄. 1. Reg̃. 7. Preparate corda vr̄a dn̄o ⁊ seruite illi soli
De scđo notat̄ q̄ dyabolus ē ille dn̄s cuius seruiciū est fugiendū
Demones em̄ sūt crudeles dn̄i. sub quoꝝ manu traditus ē mun
dus iste. vn̄ dicit Ysa. Tradam egiptū. i. mundū in manu dn̄oruz
crudeliū. De crudelitate q̄ꝫ demonū dicit̄ Hier̄. 6. Ecce ꝓpl's venit
de terra aquilonis sagittam ⁊ scutū arripiet crudelis est ⁊ nō mise
rebit̄. ⁊ sup̄ equos ascendent p̄parati q̄si vir ad preliū aduersuz te
filia syon. Per ꝓpl'm qui venit đ terra aq̄lonis demones intelligū
tur qui veniūt de regione inferni vbi hyems regnat eterna. Per
hoc aūt q̄ dicit̄ q̄ sup̄ equos ascēdent hoc intelligit̄ q̄ festinant in
interitū animaꝝ. Veniūt aūt cū sagitta ⁊ scuto. Per sagittā notā
tur plage irremediabiles q̄s inferēt peccatoribꝰ ⁊ sceleratis. Per
scutū vero signant̄ illa p̄ que se mō peccatores excusant a seruicio
dei. Hec scuta secū deferent demones. Ostendent em̄ miseris pecca
toribꝰ q̄ qꝛ se excusauer̄t ne xp̄o seruirent. ꝓpter h̄ penas patient̄
eternas. Et certe ipsi crudeles sunt et nunq̄ꝫ animabus damnatis
miserebunt̄ in suppliciis. Stultus est ergo q̄ seruierit ipsis. ¶ V
De tercio nota q̄ potissimū dei seruitus ꝯsistit in quatuor vicz in
sanctitate/in equitate/⁊ pietate/⁊ castitate/ De seruicio sanctitatis
dicit dn̄s Leuit̄. 11. Sancti estote q̄m ego sc̄tus sum. Itē Deu°. 26
En dn̄s elegit te vt sis ꝓpl'us sanctus. Itē Luce. 1. Bn̄dictus dn̄s
de⁹ isrl̄. qꝛ vi. ⁊ fe. re. ple. sue. ⁊ infra Vt sine timo. de ma. mi. no.
li. ser. illi. In sc̄titate ⁊ iu. ꝛc. Sanctitas aūt ꝯsistit in diuino cultu.
vicz in deuocōe/orōne/⁊ dulcedine lacrimaꝝ/in sancta meditacōe
/⁊ celestiū ꝯtemplacōe/ Hoc seruiciū deberent hoīes deo impendere
in diebꝰ solennibꝰ q̄n vocant aliis laboribꝰ. vn̄ dr̄ eis Memēto q̄
diē sabbati sāctifices. sꝫ heu tūc maxime deū offendūt. ꝓpter hoc de
mones derident sabbata nr̄a sicut dicit̄ in Tren̄. de seruicio castita-
tis dic̄ apl'us ad Coꝝ. 2. 6. Exhibeam⁹ nosmetipsos sic̄ dei mini
stros in castitate. Item scribit ad Thi. 1. 5. Teipsuz castum custodi
Castitas aūt est p̄ edomitis vitioꝝ furiis mūda ⁊ honesta totius

corpis habitudo. sed heu multi derelicta castitate seruiunt immūdi
ciis luxurie. vñ dicit. 4. Reg. 21. Seruiuit amon rex immūdiciis
et adorauit eas et dereliq̄t dñm deū patrū suorum. Amon interpretat
onerans vel onustus et significat luxuriosos qui onusti sunt dño.
Laborat em̄ sustinens immūdicias eorum. vñ ipse dic. Ysa. 1. Labo
raui sustinens. De seruicio equitatis siue iusticie dr̄ Tho. 13. Con
uertimini peccatores et facite iusticiam coram deo credentes q̄ faciat
miscdiam suā vobiscū. Item dr̄ Thob. 14. In hora exitus sui voca=
uit ad se thobias thobiam filiū suū et septē iuuenes filios eius ne=
potes suos et dixit eis. Seruite dño in timore et in veritate et inqui
rite vt faciatis que placita sūt illi et filiis vr̄is mandate vt faciant
iusticias. Iusticia vero est equitas ius vnicuiq̄ rei tribuens pro di
gnitate cuiusq̄. Pauci sūt qui faciūt hodie iusticiā. ꝓpter hoc ꝯque
ritur dñs Ysa. 59. Conuersū est retrorsū iudiciū et iusticia longe
stetit q̄ corruit in plateis veritas et equitas non potuit ingredi.
facta est veritas in obliuionē. De seruitio pietatis siue miscdie scri
bit apl's. 1. ad Thimo. 4. Exerce teip̄m ad pietatē. Nam corpalis
exercitatio ad modicū vtilis est. pietas aūt ad oīa vtilis est pro=
missionem hñs vite que nūc est et future. Multūq̄ igit̄ quisq̄ niti
debet vt sit pius et misericors in elemosinis dandis et paupibus cō
fouendis. q̄ magna gr̄a est eis reposita qui cū pietate siue miseri
cordia moriunt̄. vnde dr̄. 2. Machab. 12. Iudas machabeus ꝯsi=
derabat q̄ hi qui cū pietate dormitionē acceperant optimā habe
rent repositā grām ¶ X ¶ De quarto nota q̄ sex cause assignant̄
quare q̄libet dño seruire teneat̄. Prima causa est seruilis conditio
ꝓpter seruilem quippe ꝯditionē tenemur ei seruire. Ipse em̄ de limo
nos plasmauit. qd̄ recognouit Dauid rex ita dicens in ps̄. O dñe
ego seruus tuus et filius ancille tue. Q. d. O dñe ego sum seruus
tuus q̄ ad ymaginē tuā me creasti. sū et seruꝰ tuus q̄ mihi spira
culū vite. i. animā inspirasti. Et bene dico q̄ sum seruus tuus. sum
em̄ filius ancille tue. i. terre que est scabellū pedum tuorum. Secūda
causa est carissima emptio. Preciosa quippe suo sanguine de pote=
state dyaboli nos redemit. Vnde dcit apl'us. 1. ad Corum. 6. Empti
estis precio magno glorificate et porte deum in corde et in corpore
vestro. Et petrus. 1. 1. Nō auro vel argento redempti estis sed pre
cioso sanguine hiesu christi. Oportet ergo vel q̄ dño seruiamus.
vel q̄ ei totum sanguinē suum quē pro nobis effudit persoluamꝰ
alioquin contra nos sanguis suus aget in iudicio. Tercia causa ē
impensi seruicii recompensatio. Recompensare quippe debemus
deo seruiciū quo nobis seruiuit. Vñ ipse dicit Ysaie q̄drage simo
tercō. Seruire me fecisti in peccatis tuis Prebuisti mihi laborem in

iniquitatibꝫ tuis Omnia que dn̄s fecit in carne quasi quedā serui
tus fuit viz. ꝙ ieiunauit. ꝙ ploraut. ꝙ p̄dicauit. ꝙ orauit. ꝙ in-
firmos curauit. ⁊ ꝙ dorsū suū exhibuit ꝑcutientibꝫ. ⁊ genas vel-
lentibꝫ. ⁊ ꝙ faciem suā a ꝯspuentibꝫ nō auertit. ⁊ ꝙ suū patibulū
ipse tulit. ⁊ cetera plura. Quarta causa est ꝓprie ꝓmissionis obliga
tio. ꝓmisimus em̄ in baptismo ꝙ ei seruire deberemus. vnde dicit
Ecclesiastes. 5. Si quid vouisti deo ne morieris reddere. Multo ei
melius est nō vouere q̄ post vota ꝓmissa nō reddere Q̄nta causa ē
quottidiani boni erogatio. Quottidie nanq̄ accipimus beneficia
dei quo merito deseruire debemus. Et certe longum esset singula
beneficia dei q̄ quottidie de manu sue clementie suscipim⁹ ꝑ ordi
nem recitare. Vt aūt de oībꝫ aliis bn̄ficiis dei taceā. quantū puta
tis ꝙ valeat aer quē omni tp̄e ad inspirandū accipim⁹ ⁊ exspirā
dū. Sexta causa ē eterne mercedis expectatio vn̄ d̄r Ysa. 40. Dic
ciuitatibꝫ iude. ecce dn̄s vr̄. ecce dn̄s de⁹ i fortitudine veniet. ecce
merces eius cū eo. Ipse etiā dn̄s dic̄ Mat. 5. Gaudete et exultate
ecce em̄ merces vr̄a copiosa est in celis. Bene dicit copiosa. q̄r si
numerari pn̄t stelle celi. numerari etiā poterit merces ⁊ premiū ser
uoꝝ dei. Rogate g̊ dn̄m vt tam fideliter ei in hac vita seruiamus
vt post hanc vitā ad mercedem inenarrabilē ꝑueniamus ꝛc.

Dominica sedecima ¶ Sermo. lxx.

Ibat hiesus in ciuitatē que vocat̄ naim. Luc̄. 7. Magno miste
rio factuꝫ est ꝙ magna turba cū hiesu transiuit. hac ingens hoīm
multitudo viduā cuius filius mortuus erat sequebat̄. Vn̄ de hoc
inquit venerabilis Beda Diuino nutu magna turba dn̄m ꝯmit
tatur vt multi essent tanti miraculi testes. Quis at̄ dubitat quin
magno luctu hec vidua vnicū fleret filiū. Vn̄ dicit Greg. nicem⁹
Hec vidua erat ⁊ nō habebat in quē aspectū dirigeret vice defun
cti. hunc solū lactauerat. hic solus erat alacritatis causa in domo.
quicq̄d mater dnlce ac preciosū habuit hic solus extiterat. Quis g̊
dubitat illā multū fleuisse. vt at̄ eius fili⁹ resurgeret. Ibat ih̄s ꝛc

Ibat hiesus in ciuitatez que vocat̄ naim. Luce. 7. In pn̄ti
euāgelio q̄tuor p̄ncipaliter sūt notāda Primū est quid ꝑ
ciuitatē quā ih̄us ingredit̄ exprimat̄. Scd̄m est quid ꝑ de
functū qui effert̄ intelligat̄. Terciū est quid ꝑ matrem viduā plo
rantem accipiat̄. Quartū est qūo defunctus iste vite restituat̄ ¶ Y
De p̄mo nota ꝙ ꝑ naim ciuitatē mundus iste figurat̄ ⁊ exprimit̄
Naim em̄ int̄pretat̄ fluctus vel ꝯmotio Et vere sicut fluctus est in
stabilis. ita oīa que sunt in hoc mūdo subiacent instabilitati. Vn̄
dicūt mūdi amatores in inferno existentes Sap̄. 5. Quid nobis ꝓ
fuit superbia aut diuitiaꝝ iactancia quid ꝯtulit nobis. trāsierunt

omnia tanq̃ vmbra ⁊ tanq̃ nauis que transit fluctantē aquā cu-
iuscunq̃ pertransierit non est vestigiū inuenire. Transierunt em̄ ⁊
nauis ⁊ aqua. Mundus em̄ appellat̄ cōmotio ⁊ nō immerito sem
per ꝯmouet̄ ad similitudinē maris qd̄ nunq̃ potest quiescere. Vñ
dicit̄ Ysa. 19. Concurrere faciā egiptios. i. quemlibet mundanum
ꝯtra mundanū ⁊ pugnabit vir ꝯtra fratrez suū ⁊ vir ꝯtra amicū
suū. ciuitas ꝯtra ciuitatē ⁊ regnū quasi aduersus regnū. Qꝛ h̄ ver
ba sūt vero satis hodie pz. Hanc ciuitatem quottidie dñs ⁊ sine in
termissione ingredit̄ ꝑ desideriū qd̄ habet ad ꝯuersionē peccatoꝝ
Sequunt̄ etiam eū discipuli eius. i. omnis ꝯgregatio beatorum ⁊
turba copiosa. i. omnis exercitus angeloꝝ. Omnes siquidez beati
necnon ⁊ vniuersi angeli videntes ꝙ rex eoꝝ desideret ꝯuersiōez
peccatoꝝ. desiderant ⁊ ipsi presertim cū per ꝯuersionē peccatoruz
citius impleat̄ numerus electoꝝ. De scd̄o nota ꝙ ꝑ defunctū qui
ad portam ciuitatis effert̄ quilibet peccator intelligit̄ cui9 peccata
ad hoīm noticiā ꝑuenerunt. Manifeste quippe peccare est portari
ad portā ciuitatis. In porta em̄ frequēs ē introitus ⁊ exit9 hoīm
⁊ bñ peccator defunctus appellat̄ corpe mortuus ē deniq̃ in aīma
coram deo. Et nota ꝙ sicut glose testimonio hō a quatuor elemē-
tis ꝯstat. viz aere/igne/terre/⁊ aqua/ Ita etiā sunt q̄tuor gn̄a pec-
catoꝝ ꝑ p̄dicta q̄tuor elemēta significata. q̄ portant peccatorē ad
sepulcꝝ inferni. Per aerem igit̄ significat̄/suꝑbia/ que sꝑ appetens
excellere vult aliis dñari. ⁊ hec est vna ⁊ p̄ma ex illis q̄ hominē de
portāt ad infernū. Habz aūt hec suꝑbia quandā sororē que vocat̄
vana gl̄a que iuuat eā portare defunctū ī vna ꝑte feretri. Suꝑbia
aūt est quosdam alios opprimere ⁊ de malis quibuslibet se iactare
Vana gl̄a est ꝓ nobis q̄ facit humanā laudē appetere ⁊ se meliorē
vel sanctiorē q̄ alios reputare. Contra suꝑbiā ⁊ vanā gl̄am dicit̄
in Job. 20. Hoc scio a principio ex quo positus est homo ꝙ laus
impioꝝ breuis sit ⁊ gaudiū ypocrite ad instar puncti. Si ascende
rit vsq̃ ad celū. suꝑbia eius ⁊ caput eius scz ꝑ vanā gl̄am celū teti
gerit. q̄si sterquilinū in fine ꝑdetur ⁊ qui viderant eū dicent vbi
est. potest rñderi. Ipse ē in inferno deformior q̄ aliq̄s bufo ⁊ h̄ satꝭ
est dignū. Qui em̄ ꝑ humilitatez noluit similari deo pulcerrimo ꝑ
suꝑbiam factus est similis demoni deformissimo dicit em̄ Greg. A
potestate angelo similis efficit̄ qui aliis hoībꝰ esse simil̄ dedignat̄
Per ignē signat̄ ira que hominē intrinsecus inflāmat. ⁊ hec altera
ꝑte portat feretꝝ defuncti quā etiā iuuat portare soror sua scz inui
dia siue odiū. qꝛ odiū est ira inueterata vt dicit Aug. Est aūt ira
subita tempestas animi q̄ aliq̄s mouet̄ ad nocendū aliis. Inuidia

aũt est dolor ex aliena felicitate nascens. Contra iram dicit Eccles. astes. 12. Amoue iram a corde tuo & amoue malicia a carne tua. & quare hoc. Ira enim viri iustitiam dei nõ operat. vt dicit Jacobi. 1. Contra inuidia dicit. etiã Prou. 14. Putredo ossium inuidia. i. virtutũ. Item contra inuidia dicit Sap. 2. Inuidia diaboli mors introiuit in orbem terraz. Imitant aũt illum. i. diaboli ũ qui sunt ex parte illius. i. mundi. Per terram intelligit auaricia que terrena desiderat. Dic in tercia pte feretri portat defunctũ ad sepulcz inferni Habet a ista sororẽ vicz accidiam que socia eius est in portando. Est aũt auaricia multa acquirere nec superflua pauperib erogare. Accidia vero est desidiosus animi torpor a bono incepto facies aliquẽ resilere. Et satis agrue auaricia sequit accidia qz p mimiũ desiderium et concupiscentia tempalis boni nascitur homini tediũ & obliuio sũmi boni. Contra auaricia dicit Abacuc. 2. Ve ei qui multiplicat nõ sua vsquequo aggrauat contra se densum lutum. Ve ei q congregat auaricia malã domui sue vt sit in excelso nidus eius. Cõtra accidia dicit Ecclesiastici. 6. Audi fili subitice humerz tuũ et porta sapientiam. i. seruitutem dei. & ne accidieris in vinculis eius. in nouissimis inuenies requiẽ in ea & conuertetur tibi in oblectationẽ Per aquã que est quartũ elementũ luxuria figurat Nec enim semp despumat in libidinẽ. Luxuria vero in quarta parte feretri deportat mortuũ ad sepulcz tormentorz. Habet & ipsa sororẽ scz gulaz que assistit ei in portando. Est aũt luxuria inordinata carnis petulancia. i. dulce carnis venenũ quod corpus humanũ debilitat & virilis animi robur eneruat. Gula est vorax edacitas nauseanti stomacho. applaudens nature finibz nõ contenta. Contra luxuriã dicit Ecclesiastici. 11. Malicia horre vnius scz in inferno oblitionez facit luxurie maxime & in fine hominis denudacõ operz illius Cum enim mortuus fuerit homo tũc statuent omnes immũdicie ante oculos ipsius quas operatus fuit prius & p has immundicias irremediabiliter punietur. Contra gulã siue crapulã dicit Eccl. 37. Propter crapulam multi perierũt in morte viz tempali & eternali. ¶ Ad
3a
D
De tercio nota qz sicut dicit glosa p matrem viduam que flens sequebat defunctũ filiũ sancta ecclesia figurat. Ideo enim vidua vocat qz viduata ẽ corpali presentia carissimi sponsi viz hiesu xpi. Nec aũ mater quemlibet peccatorẽ amarissime deflet tanqz vnicũ filiũ suũ Quilibet enim regeneratus ex aqua et spũsancto est ei tanqz vnicus filius sũme dilectus. Vnde & summe dolet eius perditionem. De
4
quarto nõ qz ad hoc qz peccator resuscitet a peccatis ad spem vite eterne quatuor requirunt. Primuz qz hiesus accedat ad loculum

tangat. Scdm est q hi stent qui defunctuz portabant in loculo .i. in feretro. Terciū est q ihs defuncto imperet vt resurgat. Quartū est vt defūctus se erigat ⁊ loquatur. Et sic quinto viuūs mr̄i resti tuetur. Tunc hiesus accedit ad loculū .i. ɔscientiam peccatoris tan git qn̄ ei metū illius extremi iudicii incutit. in quo scz iudicio dn̄s percutiet virga crudeli omnes peccatores terre. O q̄z infelix quem agnus tūc leo effectus feriret virga labioꝝ suorū dicēs. Ite male dicti in ignē eternū. Tunc aūt stant qui prius mortuū ferebāt qn̄ viz peccator ɔpunctus ꝑ timorē ɔteritur ⁊ desistit a pc̄tis qui euz prius ad puteū gehenne portabāt. Tunc vero ihus peccatori mor tuo imperat vt resurgat qn̄ vicz ei robur gr̄e amministrat. Gr̄a quippe dei dat homini vires vt possit resurgere. Tūc vero mortuꝰ se erigit ⁊ sedens loquit̄ cū peccator ꝑ spem venie se leuat ad celū ⁊ tūc sedens loquit̄ qn̄ peccata sua discrete ⁊ integre ɔfitet̄. Oꝑtet ergo vt quilibet peccata sua ɔfiteat̄ alias saluari nō poterit. Cum aūt locutus fuerit ꝑ ɔfessionē. tūc qn̄to ihus sacerdotū ministerio peccatorē iam penitentē restituit ecclesie ꝑ peccati ablutionē et de bite satisfactionis iniunctionē. Rogate ergo dn̄m vt tam strennue pro peccatis nr̄is in vita satisfaciamꝰ q post hanc vitā in ɔspectu eius fiducialiter appareamus ꝛc.

Dominica decimaseptima Sermo. lxxi.

Ecce homo quidā ydropicus erat an̄ hiesum. Luce. 14. Christꝰ dn̄s qm̄uis maliciā phariseoꝝ cognouerit nihilominus tn̄ eorum ɔuiua fuit. q̄re aūt dulcissimꝰ mg̃r hoc fecerit. causam declarat ma gnus doctor Cirillus dicēs. Qm̄uis dn̄s phariseoꝝ maliciā ɔgno sceret. tn̄ eoꝝ fuit ɔuiua vt ꝓdesset pn̄tibꝰ ꝑ verba ⁊ ꝑ miracula. De miraculis g̊ hiesu xp̄i elegant̄ inquit Lactanciꝰ firmianꝰ diui narum institutionū li°. 4. ca°. 15. Mutoꝝ q̄z linguas in eloquiuz sermonēq̄z soluebat. surdoꝝ patefactis auribꝰ insinuabat auditū. pollutos ac aspersis maculis repugnabat ⁊ hec omia nō manibꝰ aut aliqua medela sed verbo ac iussione faciebat. nec vtiq̄z miruz q verbo faciebat miracula cū ipse essz dei verbū celesti virtute sub nixum. hec ille. Ante hoc eternum erat ydropicus ꝛc.

Ecce homo quidā ydropicus erat ante hiesū. Ipse vero ap prehensū sanauit eū ac dimisit Lu. 14. In isto euā. tria pn̄ cipalit̄ sunt notanda. Primū est q̄d ꝑ domū pn̄cipis pha riseoꝝ figuret̄. Scdm est q̄d ꝑ ydropicū intelligi det̄. Terciūqua liter ydropicus a ihu sanet̄. B De p̄mo nota q ꝑ domū prin cipis phariseoꝝ sancta ecclesia figurat̄. Princeps aūt phariseoꝝ ē gl̄osa virgo Maria. Ipsa em̄ vtpote mater ⁊ sponsa soror et filia regis eterni pn̄ceps est totiꝰ ecclesie. De hac pn̄cipe dicit̄ Can̄. 7

¶ De

Quam pulcri sunt gressus tui in calciamentis filia syon principis .i. de glo. Ipsa enim fuit filia et mater principis illius. cuius principatus factus est super humeros eius vt dicitur Ysa. 9. Per crucem quippe quam dominus ihesus portauit in humeris suis meruit principatum imperii sempiterni. Gressus igitur filie istius principis .i. actus beate virginis. pulcre fuerunt in calciamentis .i. in exemplis sanctorum patrum. Ipsa nempe studiose imitabatur virtutes et exempla precedentium patrum ac in omnibus strennue exequebatur. Et bene beata virgo princeps phariseorum appellatur. Pharisei quippe diuisi interpretantur. Ipsa enim est princeps est domina fidelium qui vita et moribus diuisa sunt a populo dyaboli. Populus quippe dyaboli superbus est, iracundus, inuidus, et accidiosus, auarus, luxuriosus, et gulosus. Populus vero beate virginis e diuerso humilis est, mitis, benignus, et religiosus, suffitiens, etiam in his que a deo habet et castus, et sobrius. Jesus autem hanc domum .i. ecclesiam intrat sabbato manducare panem. Desiderat enim vt peccatores ipsi sabbatum faciant .i. a peccatis desistant et eum quiescere permittant quem quottidie per peccata impugnant. Desideret enim vt dent ei manducare panem .i. de cetero per conuersionem veram voluntatem suam perficiant. vnde legitur in Joh. 4. Quia cum hiesus mulierem samaritanam conuertisset et illa in eum crederet. venerunt discipuli eius apportantes cibum materialem et dicebant Rabi manduca. Quibus ipse dixit. Ego cibum habeo manducare quem vos nescitis. q. d. bene refectus sum per conuersionem et fidem huius mulieris

d 2a Quicumque enim facit voluntatem dei optimo cibo cibat eum. ¶ ¶ De secundo nota quod per ydropicum quilibet peccator intelligitur. Et hoc non immerito si quis proprietates et diuersitates ydropisis adaptauerit peccatis. Est enim ydropis error digestiue virtutis in epate tumorem membrorum generans. Et nota quod per ydropicum intelligitur homo qui septem mortalibus peccatis est inuolutus. viz superbia, ira, inuidia, auaricia

1 gula, accidia, et luxuria. Est enim quadruplex ydropicus. Prima vocatur leuco flegmantia. qui hanc patitur totum corpus habet vehementer inflatum et superficiens cutis eius est alba Vnde per hanc signatur superbia et vana gloria et mirabiliter hominem inficit. Contra hanc dicit apostolus ad corinthios. 1. 4. Vnus aduersus alterum non inflet. Item ad corinthios. 2. 12. Non sint

2 inflationes in vobis. Secunda species ydropisis yposarca vel anasarca vocatur. In hac ydropisi superfluus humor non vsque ad cutem vel exterius expellitur sed sub carne retinetur. Vnde yposarca designat inuidiam que interius iacet. Putredo quippe ossium est inuidia sicut dicitur Prouerbiorum. 14

3 Tercia species ydropisis vocatur timpanites qui hanc patiuntur venter eorum percussus resonat ad modum timpani. propter hoc per hanc ira designatur que hominem suscitat in indignationem et clamorem. Contra hanc dicit apostolus ad Ephesios. 4. Nolite contristare spiritum sanctum dei in quo

¶ Tempore

signati estis in die redemptionis·i·in die baptismatis regeneratio
nis· Et quõ nunc ɔtristabit̃ sequit̃· Omnis amaritudo ⁊ ira ⁊ indi
gnatio ⁊ clamor ⁊ blasphemia tollant̃ a vobis cuꝫ omni malicia·
9 Quarta species ydropisis vocat̃ aschites qui hanc patiunt̃ venter
eoꝝ ꝑcussus resonat ad modũ vtris semipleni Vnd̃ ꝑ hanc gula
figurat̃· Vere eniꝫ gulosi patiunt̃ aschitem qꝛ venter eoꝝ semper
estuat ad cibum ⁊ ad potũ velut vter semiplenus. Contra hoc di
cit Paulus ad Rõ·13· Non sitis in ɔmessationibꝫ ⁊ ebrietatibꝫ sꝫ
induimini dñm hiesum xp̃m·q·d· Nolite nimis cibũ ⁊ potũ appe
tere sꝫ potius appetite dñm ih̃m xp̃m· qꝛ ipse ẽ vera refectio anima
rũm vr̃aꝝ· Ꝗntum qd̃ attendit̃ in ydropico h̃ est ꝙ sic̃ glosa dic̃
ꝓpriũ ydropici est quanto plus biberit tanto amplꝰ sitit ⁊ ꝑ hoc
vocari potest auaricia que semꝑ est sitibũda· Auaricia em̃ est vna
filiaꝝ illius sanguisuge·i·dyaboli qui semꝑ dicit affer affer vt dr̃
Prou̇·30· Ibi dicit glosa· Crescit amor mũdi quantũ pecunia cre
scit· dicit etiã Salustius· Auaricia pecunie studiũ habꝫ quã nemo
sapiens vnq̃ cõcupiuit ⁊ quasi venenis imbuta corpus animũq̃
virilẽ effeminat semꝑ infinita semꝑ insatiabilis neq̃ copia neq̃ in
opia innuit̃· Sextũ qd̃ attendit̃ in ydropico hoc est ꝙ hꝫ fetiduꝫ
anhelitũ ⁊ per hoc notat̃ luxuria que fetet coram deo ⁊ angelis et
hominibꝫ· ꝓpter hoc dicit Anshelmꝰ· O q̃ tolerabilius fetet canis
putridus hominibꝫ q̃ anima peccatrix deo· Septimũ est quod at
tendit̃ in ydropico ꝙ viꝫ grauis est ⁊ piger ⁊ ꝑ hoc exprimit̃ ac
cidia que hominẽ grauem ⁊ pigrũ reddit in obsequio hiesu xp̃i·
Contra pigros ⁊ accidisos dicit̃ Prou̇·20· Propter frigus piger
arare noluit mendicabit ergo estate ⁊ nõ dabitur ei· Pigri ꝓpter
frigus desidie nolũt modo mittere manus operationis ad aratꝝ
crucis quod ipse hiesus quasi quidã bos traxit ⁊ ꝓpter h̃ in estate
cũ sol sempiterne ardoris caput eoꝝ exuret· mendicabunt diuinã
misericordiam ⁊ nõ dabitur eis nec vna gutta alleuiationis ⁊ mi
sericordie· ¶ D ¶ Tercio nõ ꝙ ad hoc ꝙ ydropicus a dño curet̃·
tria requirunt̃· Primũ est ꝙ ydropicus añ dñm appareat· Scd̃m
est ꝙ eum dñs apprehendat· Tercium est ꝙ sanet eũ ac dimittat
1 Primum igitur est ꝙ ydropicus sit et appareat ante Hiesum· qñ
vicꝫ dñs peccatorem respicit oculos misericordie sue· Sic dominꝰ
Petrum qui eum ter negauerat oculis misericordie clementer re=
spexit· Vnde dicit̃ Luce·22· Et conuersus dñs respexit Petrũ et
2° egressus petrus foras fleuit amare· Secũdo ad curatiõeꝫ ydropici
necesse est vt dñs eum duplici manu apprehendat·i·ad se prendat
vicꝫ manu misericordie ⁊ manu iusticie Quelibet istarum manuũ
quinq̃ digitos habet· In manu vero miscd̃ie primus digitus est

1 q̄ dn̄s nos suo sanguine de potestate dyaboli liberauit. Secūdus
2 digitus est q̄ dn̄s nos baptismati viuos reseruauit. Tercius est
3 q̄ peccata nr̄a diutissime tolerauit. Quartus est q̄ insup̄ nobis ne
4 cessitates corp̄is satis largiter amministrauit. Quintus digitus ē
5 q̄ se ad hoc q̄ nos ad penitentiaz libentissime suscipiet obligauit.
⁊ vere hec quinq̄z diligenter ꝯsiderata de iure peccatorez mouere de
bent ad penitenciam. Cum aūt peccator hec quinq̄z fideliter cōside-
rans ad penitēciam cōpugitur tunc eum dn̄s manu misericordie
sue apprehendit ad salutem. Altera manus dn̄i est manus iusticie.
Quinq̄z vero digiti manus istius ē quintuplex cōsideratio circa di
1 uinam iusticiam. Primo em̄ rationē reddituri sumus coram diui-
na iusticia de anima ⁊ corp̄e nostro que ab ipso vt per hec ei serui
2 remus accepimus. Secundo rationē reddemus de sanguine vnige
3 niti filii dei. cui debitas vices seruituti nō rependimus Ter° ratio
a nobis requiret̄ de omni tp̄e et de vniuersis que cū tp̄e de manu
4 dn̄i suscepimus. Quarto rationem reddemus de omni peccato qd̄
vel cogitatione vel locutione vel op̄atione cōmisimus. Quinto ra
5 tionez reddemus de omni bono op̄e quod poteramus fecisse ⁊ nō
fecimus. Quis hec quinq̄z bene ꝯsiderans etiā si saxeus vel ferreus
fuerit nō trepidabit. Quemcūq̄z ergo dn̄s hac duplici manu per
spem ⁊ metū vere apprehendens sine dubio sanabit eū per veram
penitentiam ⁊ sic sanatum dimittet in pace ac requie sempiterna.
Rogate ergo dn̄m vt sic nos sanare dignet̄ vt ad eternā requiē
pertingere mereamur. Quod nobis ꝛc.

Dominica decimaoctaua ¶ Sermo lxxii.

¶ Diliges dn̄m deum tuū ex toto corde tuo ꝛc. Math. zz. Btūs
Augustinus sic inquit. Da speciosissime p̄ filiis hoīm vt amem te
⁊ quantū volo ⁊ quantū debeo immensus es ⁊ sine mensura dēs
amari. Vt ergo nos dn̄m diligamus hortatur nos iteruz beatus
Augustinus dicens. Festinate fratres ad illam patriā cuius ciues
sunt angeli. Cuius templum deus. Cuius splendor filius. Cuius
caritas est spiritussanctus. Ciuitas beata. Ciuitas vbi nullus
perit amicus. quo nullus admittit̄ inimicus. si igitur tm̄ delectat
cū de ea loquimur quid erit videre deuz. hec ille. Vt hec videam⁹
dicitur cuilibet nostrum. Diliges dn̄m ꝛc.

Diliges dn̄m deum tuū ex toto corde tuo ⁊ ex tota anima
tua ⁊ ex tota mente tua. Math. zz. Quatuor sunt hic no
tanda. Primū est qualiter dn̄s diligi precipiat̄. Scd̄m est
quare quilibet dn̄m diligere teneat̄. Tercium est quibꝰ signis ali
quis deū diligere p̄pendatur. Quartū est que bona qui deum dile
xerit assequatur. ¶ E ¶ De primo nota q̄ dn̄s diligi precipitur

¶ De

parcis aūt omnibꝫ qm̄ omnia tua sunt dn̄e qui amas aīas valde
Itaqꝫ insanus est homo si nō dilexerit deū suum qui excessus suos
graues ⁊ multiplices quos statim punire poterat tamdiu tolera=
uerit. Quarta causa est qꝛ corpales necessitates satis largiter am=
ministrauit nobis. Vnde ipse dn̄s ait Math. 6. Nolite soliciti esse
dicētes quid manducemus ꝛc. Scit em̄ pater vester celestis qꝛ his
oībꝫ indigetis. Primū igit̄ q̄rite regnū dei ⁊ iusticiā eius ⁊ hec ꝛc.
Item dic̄ dn̄s Luce. 12. Nolite q̄rere quid māducetis ꝛc. Pater em̄
vester scit ꝛc. veruntamē primū q̄rite re. dei ꝛc. Sup hunc locū dic̄
glo. In decore est homini curare de cibo ⁊ veste qui militat regno.
Nouit em̄ rex quēadmodū familiā suaꝫ pascat alat ⁊ vestiat. Nō
etiam ꝙ dn̄s dicens. nolite soliciti esse dicētes quid māducem⁹. nō
ꝓhibet ꝓuidentiā ꝑ quā in sudore vult⁹ panis p̄parat̄. ꝫ vetat sol
licitudinē que mentē ꝑturbat ⁊ ab eternis reuocat Q̄nta causa est
q̄re dn̄s diligendus est. hoc ē qꝛ nobis regnū copiosissimū p̄para
uit. Vn̄ dicit Pe. can̄. 1. 1. Qꝛ nobis p ih̄m xp̄m hereditas incorru
ptiblis incontaminata immarcessibilis in celis est ꝯseruata. Dicit̄
etiā Math. 25. Tunc dicet rex his qui a dextris eius erūt Venite
benedicti pa. mei. pos. pa. vo. re. a ꝯsti. mūdi. ¶ De tercio nō
ꝙ ꝑ tria signa p̄cipue ꝓpendere possum⁹ si deū diligamus. Primū
signū est mandatoꝝ ipsius obseruatio. Vnde ipse dicit Joh. 14.
Si diligitis me mandata mea seruate. Item Joh̄is. 15. Manete in
dilectione mea. si p̄cepta mea seruaueritis manebitis in dilectiōe
mea glo. Dilectio p̄cedit obseruantiā mandatoꝝ. Item Joh̄es in
can̄. 1. 5. Hec est caritas dei ī nobis vt mandata eius custodiam⁹
⁊ mandata eius grauia nō sunt. Scd̄m signū dilectōis dei est ele
mosinarum in paupes erogatio. Vnde dicit dn̄s petro Joh. 20.
Symon Joh̄is diligis me pasce agnos meos. Per agnos domī
paupes intelligunt̄ dn̄s em̄ agnoscit eos Dn̄o quippe derelictus
est paup vt dicit ps̄. Qui igit̄ dn̄m vere diligit libent̄ elemosinis
suis paupes pascit. Terciū signū vere dilectionis nulla de die iu
dicii trepidatio. Vn̄ dicit Joh. 1. ca. 4. In hoc perfecta est dei cari
tas nobiscū vt fiduciā habeamus in die iudicii. Timor em̄ nō est
in caritate sed perfecta caritas foras mittit timoreꝫ. Vere qui dn̄m
diligit vt patrem carissimū. non timebit eum vt iudicem seuerissi
mum. De quarto nota ꝙ qui vere deum dilexerit triplex ex hoc
bonū ꝯsequetur. Primū est ꝙ a patre ⁊ filio ⁊ spūsancto amabit̄
Secundū est ꝙ ei omnis gloria filii manifestabit̄. Tercium est ꝙ a
sancta trinitate semper inhabitabitur. De primis duobꝫ dicit ipse
dominus Johannis. 14. Qui diligit me diligetur a patre meo. et
ego diligam eum et manifestabo ei meipsum. Vere magnum est

hominē diligi a patre ⁊ filio mediante spūsancto qꝛ ipse est amor patris ⁊ filii. Magnū est etiaꝫ homini mortali oēm gloriā filii dei manifestare. Tercio dicit ⁊ ipse dn̄s Joh. 14. Si q̄s diligit me sermonē meū seruabit ⁊ pater meus diliget eū ⁊ ad eum veniemus ⁊ mansionē apud eū faciemus. Vere gloriosū est aīam boni hoīs palacium esse sancte ac indiuidue trinitatis Rogate ḡ dn̄m vt sic eū ex toto corde ⁊ ex tota anīa ⁊ ex tota mente diligam⁹ vt ip̄m trinū ⁊ vnū post hāc vitā in celesti gloria videam⁹. Quod nobis

Dominica decimanona Sermo. lxxiii.

Offerebant ei paliticum iacentē ꝛc. Mat. 9. Paraliticus hm̄i est quilibet hō iacens in peccato mortali qꝛ nisi dei miscdia subueniat resurgere nō valet. Vnde inquit Ysidorus de sūmo bono. Postq̄ nos peccato dyabolo obligauerimus iam nr̄a virtute amplius resurgere nō valemus. sed sicut nauis fracto gubernaculo huc illuc q̄ ducit vbi venti tēpestas voluerit. sic homo diuine gr̄e auxilio perdito. nō quod vult agit sed qd̄ diabolus ꝑsuadet ⁊ nisi man⁹ valida hiesu xp̄i inde ip̄m extraxerit vsq̄ ad mortē in peccatorum sordibꝫ ⁊ dyaboli vinculis manebit. Hec ysidorus. Homīes ergo xp̄i hiesu misericordiam considerantes offerebant ꝛc.

Ecce offerebant ih̄u paliticū iacentē in lecto. Mat. 9. Tria sūt hic notanda. Primū est quid per paliticū qui dn̄o offertur intelligat̄. Scd̄m est quid ꝑ illos qui paclicum dn̄o offerunt exprimat̄. Tercium qūo paliticus iste sanitati restituat̄

¶ De primo nota ꝙ per paliticū peccator intelligit̄. Maxime ille qui subiacet supbie. auaricie. gule. luxurie. et accidie. Hec em̄ qn̄q̄ peccata sunt q̄si qn̄q̄ digiti in manu dyaboli ⁊ ꝑ quā trahit ad se pene totū genus humanū. Nota igit̄ ꝙ palisis est lesio ꝑtis q̄ fit cū priuatiōe sensus vel motus vel vtriusq̄. Fit aūt ex tribus causis pn̄cipaliter. Qn̄q̄ em̄ fit ex incisione qn̄q̄ ex frigiditate constringente ⁊ qn̄q̄ ex humore opilāte ex quibꝫ causis denegat̄ aditus spirituū ad instrumēta mēbroꝝ. Fit itaq̄ palisis qn̄q̄ ex incisione ⁊ ꝑ hoc notat̄ supbia Supbia quippe est gladius dyaboli ꝑ quē gladiū ipse p̄mus ē adausus altissimū impugnare. ꝫ certe impugna succubuit Detracta est em̄ an inferos supbia eius ⁊ q̄ pri⁹ erat quasi lucifer qui mane oriebat̄ nūc est quasi cadauer fetens ⁊ immundū. Et nō ꝙ dyabolus adhuc nō desinit membra xp̄i impugnare per superbiā. Qui aūt superbie acceperint vulnus amittunt spiritum sanctum. Fugit aūt spiritussanctus cor lesum per superbiam. Vnde dicit̄ Ecclesiastici. 10. Odibilis coram deo ⁊ hoībꝫ est superbia. Superbia q̄ ⁊ due eius filie scꝫ ira ⁊ inuidia magnū damnum faciunt homini De hoc damno dicit magister Hugo de

sancto victore. Supbia aufert mihi deū ⁊ inuidia ꝓximū ⁊ ira me ipm. Fit etiā palisis ex frigiditate ꝯstringente ꝑ hoc notat̄ auaricia que ꝯstringit poros cordis ne possit ad illud ꝑuenire spūs caritatis siue pietatis ꝓpter hoc dic̄ Eccl̄iastici. 43. Frigid9 ventus aquilo flauit ⁊ gelauit cristallus ab aqua. Per frigidū ventū aq̄lonē sicut dic̄ glosa dyabolus figurat̄. qui flat auariciā ad cor hominis ⁊ sic si q̄d aqueū. i. ꝯpassionis erat in corde hoīs totū ꝯuertitur in cristallū. i. in tenacitatis duriciā Sūt aliq̄ diuites tenaces qui dū vident paupes in hyeme nudos ⁊ famelicos forsitan dicūt eis Ite ⁊ celefaciemini ⁊ comedite. Ipsi tn̄ nō ꝑticipant cū eis vl̄ ignē suū vel vestes suas aut cibū. cor em̄ eoꝝ est ꝑ auariciā ꝯgelatū cōtra tales dic̄. Jac̄. 2. Si frater ⁊ soror nudi sint ⁊ indigeant victu quottidiano. dicat aūt aliq̄s de vobis illis. Ite in pace calefaciemī et saturamini nō dederitis aūt eis q̄ nc̄cia sūt corpi q̄d ꝓderit. Fit aūt palisis ex humore grosso opilāte. Et ꝑ h̄ notat̄ luxuria q̄ precludit viā spūisancto. Spūs em̄ sanctus nō habitat in corpe subdito pc̄tis viz luxurie sic̄ d̄r Sap̄. 1. ꝓpter hoc dic̄ apl̄s ad Cor̄. 1. 6. Fugite fornicacōez. Om̄e em̄ pc̄tm quodcūq̄ fecerit hō extra corpus est. qui at̄ fornicat̄ in corpus suū peccat. q̄re. qr viz ꝑ luxuriā seipm inq̄nat ⁊ se in habitacōe spūs ꝑuat. sequit̄ em̄. An nescitis qm̄ membra vr̄a templū sunt spūssancti qui in vobis est. Fit etiaz palisis ex supfluitate ciboꝝ ⁊ maxime potuū Et ꝑ hoc notat̄ gula que aīam facit paliticā. ꝯtra potus supfluitatē d̄ Eccl̄astici. 31. Sanitas ē anime ⁊ corpis sobrius potus. Vinū multū potatū irritationē ⁊ iram ⁊ ruinas multas facit amaritudo anime vinū multū potatū. H ¶ Nota etiā q̄ palisis alia ē vniuersalis alia ꝑticularis. Vniūsalis ē que recte mediā ꝑtem corpis occupat. Particularis que ꝑtem tm̄ vt manū vel pedē oculū vel linguaz ⁊ sic de aliis mēbris. Paralis igit̄ ꝑtem illā corpis quā occupauerit reddit sepe totū inutilē ⁊ ꝑ hoc notat̄ accidia. Accidiosi nanq̄ qr hn̄t linguā manus ⁊ pedes ⁊ alia mēbra. ⁊ tn̄ nō mouent ea in obsequiū ih̄u xp̄i. Vnd̄ sunt quasi toti paliticī ꝓpter hoc de eis d̄r in ps̄. 113. Os hn̄t ⁊ non loquent̄ oculos hn̄t ꝛc̄. Pc̄tores em̄ os hn̄t ⁊ tn̄ ꝓpter accidiā nō loquunt̄. neq̄ illd̄ aperiūt ad peccatoꝝ suoꝝ ꝯfessionē vel ad orōnem. Oculos etiā hn̄t ⁊ tn̄ nō vident vel xp̄i passionē vel pauperꝝ afflictionē. Aures hn̄t ⁊ nō audiūt xp̄m eterna p̄mia iustis pollicentē ⁊ ꝑpetua supplicia peccatoribꝰ p̄dicantē. Nares habent ⁊ nō ꝑcipiunt odorē regni suauissimi ⁊ fetorē gehenne intolerabilissimū. Manus hn̄t ⁊ nō palpant vt vel leuē laborē ꝓ dn̄o attingant. nec etiam laborant vt graues afflictiones ꝓpter dn̄m sustineāt. Pedes habent ⁊ nō ambulabant vbi vel verba populo

nunciant̄ vel etiam infirmi xp̄i corpe ꝯmitant̄. De secūdo nota q̄ per illos qui paliticū dn̄o obtulerunt intelligit̄ ipsa diuina miseri cordia ⁊ orōnes iustoꝝ. Per ipsam nanq̄ inestimabilē miscdiam multi etiā quasi nolentes trahunt̄ ad salutē Diuina siquidē miseri cordia per infirmitatū ⁊ aduersitatū flagella ꝯpellit intrare qui si infirmi nō essent ne aliquid aduersi eis accideret nunq̄ ꝑuenirent ad eternā salutem. Orationes etiā iustoꝝ offerunt xp̄o vt saluen tur ꝑ ipsum. Sic Stephanus Paulū suis p̄cibus obtulit xp̄o Sic beata v̄go Maria Theophilū gratie reformauit. sic innumerabi les alii per orationes bonoꝝ ꝯuersi sūt ad xp̄m. J ¶ De tercio nota q̄ quatuor cucurrerūt ad curationē huius paliticī. Primum fuit q̄ dn̄s ei peccata sua remisit. tria olia fuerunt q̄ dictū fuit illi vt surgeret ⁊ lectū suū tolleret ⁊ in domū suā iret. Hec etiā q̄tuor necessaria sūt ad saluationē cuiuslibet peccatoris. Primo em̄ neces sariū est vt ei peccata remittant̄ ⁊ hoc fit ꝑ veraz ꝯtritionē. ꝓpterea quilibet dn̄m debet rogare omni tpe vt largiatur ei verā ꝯtritio nem. sine hac em̄ nemo saluari poterit. Secundo necesse est pctori vt surgat. i. sursum se erigat ꝑ contemptū terrestriū ⁊ per amorem supcelestium Surgere em̄ debet a corpalibus delectationibꝫ ⁊ inhi are debet supcelestibꝫ. Tercio oportet vt lectū suum tollat. lectus anime est corpus. Tunc aūt lectus tollitur cū corpus a spū in dei seruicio strennue exercet̄. cū viz homo ieiunat vigilat orat plorat ⁊ per alia penitencie opera corpus suū castigat. Quarto necesse est vt in domū suam. i. in paradisi requiem ꝑ iuge desiderium vadat. Non em̄ habem⁹ hic domū manentē sed peregrini sum⁹ ⁊ aduene sup tetraz. Rogate g̊ dn̄m vt sic nos a palisi supbie auaricie luxu rie gule ⁊ accidie curare dignet̄ vt domū eterne quietis ab omibꝫ absolui peccatis introiere mereamur. Quod nobis ꝛc.

Dominica vicesima Sermo .lxxiiii.

¶ Simile factuz est regnū celoꝝ homini regi ꝛc. Math. zz. Quas nuptias intelligere debeamus eleganter declarat beatus Grego⁹ dicens. Tunc deus pater deo filio nuptias fecit qn̄ hunc in vtero virginis humane nature coniunxit. sed quia ex duabus personis fieri solet nuptiaꝝ ꝯiunctio. absit hoc ab intellectibꝫ nostris vt per sonam redemptoris nostri ex duabus personis credamus esse. ex duabus quippe atq̄ in duabus naturis hunc existere dicimus sed ex duabus personis credere compositum vt nephas vitamus hec ille. Queramus ⁊ nos dilectissimi xp̄m sponsuz attendentes. illud beati Gregorii ī quarto dyalogoꝝ. Nuptie in quibꝫ querit̄ spon sus mundanus a gaudio incipiunt sed ad tristiciam terminantur

¶ De

cum altero ꝯiugum mortuo alius eum plangit. ꝫ nupcie in quibꝫ puella xp̄m sponsum querit incipiunt in tribulatione penitencie. ⁊ terminant ad leticiā ererne glorie. Bene ergo dicit. Simile ꝛc.

Simile ē regnū celoꝝ homini regi q̄ fecit nupcias filio suo Mat. 20. In p̄nti euangelio qn̄q̄ principalit sunt notanda. Primū est q̄d ꝑ hoiem regem q̄ filio suo nuptias fecit intelligat. Scdo quid ꝑ nuptias q̄ filio a patre facte sūt exprimat. Terciū est quid ꝑ illos qui ad nuptias inuitati nō venerūt significet. Quartū est quid etiā per illos qui venerūt ad nuptias figuret. Quintū est que mala qui ad nuptias nō venerit patiet. ¶ R

1 De p̄mo nota q̄ ꝑ hominē regem deus pater intelligit. licet em̄ ꝑsona p̄ris humanitatē nō assumpserit nc incarnata fuerit. tn̄ deus pater homo dicit ꝓpter humanitatē. i. pietatem qua filioꝝ suoꝝ. i. omniū eorum quos creauit in tp̄e gratie vicz in hac vita iugiter miseret. ꝓprium em̄ dei est misereri semꝑ ⁊ parcere. Rex em̄ dicitur deus pater q̄ electos suos regit. Vnde dicit in ps̄. Dn̄s regit me ⁊ nihil mihi deerit. Q̄ aūt ipse sit rex testat ꝑ semetip̄m ita dicens Malach. 1. Rex magnus ego sū. Et vere ipse est rex magnus q̄d etiam nabuchodonosor testat. 4. ca°. danielis ita dicens ⁊ scribēs Vere deus celi deus deoꝝ est ⁊ dn̄s regum. regnū eius regnū sempiternū ⁊ potestas eius potestas sempiterna iuxta voluntatē suaꝫ facit tam in virtutibꝫ celi q̄ꝫ in habitatoribꝫ terre ⁊ nō est qui resi-

2 stat manui eius ⁊ dicat ei quare hoc fecisti. De scdo nota q̄ ꝑ nupcias quas p̄dictus rex fecit filio suo intelligit illud inenarrabile gaudiū ⁊ gloriosa copula qua dei filius vnigenitus hiesus xp̄us ecclesie sue. i. congregationi omniū iustoꝝ quos suo sanguine redemit vnietur in patria. Vniuersa quippe ecclesia. i. omnis cōgregatio electorum sponsa est filii dei quam ipse dei filius in cruce sibi desponsauit. Vnde inclinato capite emisit spiritum quasi amabile osculum porrigens sponse sue. Hanc sponsam finito huius mūdi spacio ipse dei filius vniūsaliter ac integraliter copulabit tūc etiā cor ꝑa electorū gloria ⁊ honore mirabiliter vestientur. Quale gaudium ⁊ qualem leticiam tunc habituri sint electi cum christo nullus mortaliuꝫ sufficienter poterit explanare. De his nuptiis dicit Apoc. 19. Vox de throno exiuit ⁊ dixit mihi Scribe beati qui ad cenam nuptiaꝝ agni vocati sunt. glo. perfecte scꝫ vt perueniant. Ad has ergo nuptias rex id est deus pater inuitatos per intrinsecam ammonicionez. vocat etiam ꝑ intrinsecam predicationē dicēs seruis suis. i. p̄dicatoribꝫ. Dicite inuitatis ecce prandiū meū ꝑatuꝫ thauri mei ⁊ altilia mea occisa ⁊ om̄ia sūt ꝑata venite ad nuptias

¶ Tempore

Nota q̄ gaudium superne patrie in loco isto prandium appellat̄. propter ardentem appetitum quem electi etiam habebunt in illo gaudio superdulci. Ardentiorem siquidem appetitū homies ꝯsueuerunt hr̄e in prandio q̄ꝫ in cena. Alibi vero gaudium illud cena vocat̄ propter finalitatē ⁊ ꝑpetuitatem. Omnibꝰ em̄ gaudiis huiꝰ mundi transactis ⁊ elapsis illud sequet̄ qd̄ semꝑ ꝑmanebit. ¶ L

Quare aūt venire debeamus ad nuptias subditur ratio. quia vicꝫ thauri ⁊ altilia sunt occisa ⁊ quia parata sunt omnia. Per thauros intelligunt̄ sancti apostoli ⁊ martires qui iugum dn̄i portauerunt ⁊ aratrum dn̄ice crucis traxerunt. Isti em̄ occisi sunt ⁊ viaꝫ nobis ad nuptias xp̄i suo sanguine p̄parauerūt. Per altilia. i. per aues domi alitas siue nutritas sancte virgines figurant̄. que licꝫ tenerū corpus haberent. tn̄ martiriū pro dn̄o fortiter passe fuerūt ⁊ hꝛ nobis ad nuptias suo exemplo viam fecerunt. Omnia etiam parata esse nobis sancti ꝯfessores ⁊ vita bona ⁊ doctrina recta sufficienter ostenderunt vnde venire iubemur ad nuptias ꝫ heu pauci veniunt. Vnde de tercio nota q̄ quatuor genera hoīm ab his nuptiis excludunt̄. Primi simpliciter venire noluerunt. Secundi et tercii venire neglexerūt. qꝛ alius abiit in villā suaꝫ alius in negociationē suā. Quarti em̄ nō venerunt sed tenuerunt seruos regis ⁊ contumeliis affectos occiderūt. Primi q̄ simplicit̄ venire noluerunt significant gentiles iudeos ⁊ hereticos qui in errore perfidie sue ita sunt obstinati q̄ plane venire nolunt ad regnuꝫ. Possunt etiaꝫ ꝑ primos intelligi aliqui qui ita inexorabiliter odiunt alios q̄ dicūt. Si ego iacerem in extremis ⁊ iam moriturus essem ⁊ scirem q̄ semper in inferno ardere deberem ego nō remitterem ei qui mihi tantā fecit iniuriā. Tales itaq̄ cathenati sūt rancore ⁊ odio q̄ potius volunt alienari a xp̄o ⁊ damnari cū diabolo q̄ꝫ eis ex corde remittere qui eos leserunt verbo vel opere. Secundi etiam nō venerunt qꝛ in villaꝫ suā abierunt ⁊ ꝑ istos intelligunt̄ superbi. In villaꝫ em̄ ire est dominiū ⁊ principatū suꝑ alios querere. Superbi qui ꝑpe dummodo principari ⁊ dn̄ari possint in hoc seculo nō curāt de superno gaudio. Tercii q̄ꝫ non venerunt. quia ad negociationem iuerunt. Per istos designant̄ auari. Auari deniq̄ꝫ propter nimias occupationes circa negociationes seculi et propter iniusta lucra transitorii boni negligunt et amittunt possessionem eterni boni. Quarti etiam nō venerunt ymo seruos regis tenuerunt et contumeliis affectos occiderunt. Per istos aūt notant̄ luxuriosi qui seruos regis. i. predicatores verbi dei quantū in eis est tenent Quantū em̄ possent vel audent impediunt ne verbū dei p̄dicetur

plures etiam ex illis si possent et liceret eis verbi dei ministros et cõtumeliis afficerent ⁊ occiderent. dicit etiam aplus ad Rõ. 1. Qz luxuriosi ꝓpria corpora contumeliis afficiunt. ait eñ sic. Tradidit illos deus. i. tradi permisit in desideria cordis eoz in immundiciam vt contumeliis afficiant corpora sua in semetipsis. De pena vero luxuriosoz dicit in presenti euangelio q̃ viz rex iratus missis exercitibus suis perdidit homicidas illos ⁊ ciuitatẽ illoz succendit Ita ⁊ deus pater missis angelis perdit luxuriosos q̃ sũt homicide quantũ in ipsis est dei ⁊ predicatoz eius. necnon ⁊ anime ꝓprie Ciuitatem vero eorum. i. corpora eterno igne succendet. ¶

¶ De quarto nota q̃ illi qui erant in exitibus viaz et seruis regis inuitati venerũt ⁊ nuptias impleuerunt. Illi sũt in exitibz viaz qui mortem suam iugiter prospiciunt. et qui se credunt quottidie morituros. Et certe tales dignos se efficiunt vt ad Xp̃i nuptias introire mereañ. Quicunq; eñ mortis sue efficaciter recordantur studeñ esse cõtinentes patientes ⁊ obedientes mittunt semetipsos p veram contritionẽ ⁊ per veram confessionem a peccatoz maculis expiare. nõ negligunt elemosinas suas pauperibz erogare. nõ cessant ceacõmibz ac aliis bonis operibz euigilare viz vt cũ ex corpe migrauerint ad xp̃i nuptias alacriter recipiañ. qz vestez nuptialem. i. bona opera secum attulerunt. De quinto nota q̃ qui ad nuptias filii dei nõ venerit quinq; mala patiet. viz primo manuum ac pedum duram colligationẽ. Vnde d̃. Ligatis manibz ⁊ pedibz Secundo ex alto precipitationẽ. sequit. Mittite eũ. i. proiicite. Tercio tenebraz horrorem. sequit. In tenebras exteriores vbi tm̃ erit visio terribiliũ demonũ. Quarto sustinebit fletum ⁊ eternũ merorem. vñ sequit. Vbi erit fletus viz ꝓter ignis acerbitatem. Quinto patietur dentium stridorem. sequitur. Et stridor dentium qui erit ꝓter frigoris intollerabilitatẽ. Rogate carissimi dñm vt sic bonis operibus insistamus vt vicz damnationez ꝑpetuam euadamus ⁊ ad xp̃i nuptias cũ gaudio veniam9 Quod nobis prestare dignet idem hiesus p secula benedictus Amen.

Dominica vicesimaprima Sermo. lxxv.

¶ Dñe descende priusq̃ moriat filius meus Joh. 4. Dominus non valenti mori in suis peccatis necesse est vt fortem habeat fidẽ credens dñm deuz vbiq; oipotentẽ. Vñ ⁊ de fide huius reguli inquit beatus Gregoꝝ. Memento quid petit ⁊ aperte agnoscetis q̃ in fide dubitauit. poposcit namq; vt descenderet ⁊ sanaret filium eius. minus itaq; in illum credidit quem non putauit salutem posse dare nisi presens esset et corpore. sed dñs qui rogatur vt vadat.

quia non deſit vbi mutatur iudicat· ſolo iuſſu ſalutem reddidit· qui voluntate omnia creauit· Patet ergo quo dixit· Dñe ꝛc·

Domine deſcende priuſq; moriatur filius meus· Joh·4· In preſenti euangelio tria principaliter ſũt notanda· Primũ eſt quid per regulũ qui acceſſit ad dñm rogaturus intelligatur· Scõm eſt quid ſignificet per filiũ reguli qui apud capharnaum infirmatur· Tertium eſt quid per horam ſeptimam in qua filius reguli conualuit exprimatur· ¶ De primo nota q; per regulum quilibet hõ intelligit· Quilibet enim homo ſub illo magno & eterno rege celorũ quaſi quidã regulus exiſtit· Suſcepit quippe de manu dñi regnũ cordis & quinq; ſenſuũ ſuorũ gubernandum· Cor nanq; & quinq; ſenſus hoim ſũt quaſi ſex ciuitates· Populus nanq; hax ciuitatũ ſunt cogitationes locutiones et operationes Iſte regulus vt bene regat regnũ ſuũ iugiter ſedere debet in ſolio iudicii quo & diuinue diſcutiat ſi cogitatiões locutiones & operationes ſue digne ſint celeſti pmio vel infernali ſupplicio vt ſic ea que digna ſunt ſupplicio proſcribat et abiiciat· Illa vero que celeſti pmio digna ſunt amplexet & foueat· vnde dicit Prou·20· Rex qui ſedet in ſolio iudicii diſſipat omne malũ intuitu ſuo intuitu· vicz iudiciarie diſcuſſionis De ſecundo nota q; per filiũ reguli ipſa anima vel ſpũs hominis intelligit quem filiũ apud capharnaum infirmari ostingit· Capharnaũ quippe intelligit ager pinguedis· vel villa conſolatiõis & ſignificat abundantiã ſecularẽ et voluptatẽ carnalẽ· Abundantia nanq; ſecularis & voluptas carnalis ſepiſſime ſũt occaſio & cauſa q; anima vl ſpũs hominis infirmat infirmitate peccati· Q; abũdantia ſecularis nociua ſit anime ſiue ſpũi per hoc manifeſte probatur q; ſapiens ſic orat ad dñm Prou·30· Diuitias ne dederis mihi tribue tm victui meo neceſſaria ne forte ſatiatus illiciar ad negandũ & dicaz·qs eſt dñs· Diuites g; huiꝰ mundi incidũt in vanitatẽ cordis & oblimonẽ dei·et certe hꝰ eſt infirmitas maxima· Dicit enim aliquis abundans in hoc ſeculo diues ſum & locupletatus & nullius egeo·et neſcit q; ipſe eſt miſer & miſerabilis & pauper & cecus & nudus ſic dicit Apoc·3· Voluptas etiã carnalis ſepe facit animam ſiue ſpũm infirmari p peccatum maxime luxurie vñ d· in ps·72· Prodiit ex adipe iniquitatis eorũ·i·luxuria eorũ puenit ex voluptate & ſanctate corpali· vñ dicit Deutro·32 Incraſſatus impinguatus dilatatus dereliquit deũ factorez ſuũ et receſſit a deo ſalutari ſuo· Multi ergo p ſanctatẽ corpalẽ recedũt a deo ſalutari & adherent immunde fornicatrici·ſed certe finis eorũ eſt interitus ſempiternus· Igit quicunq; intellexerit p gemitum &

remorsum ɔscientie animam suam siue spūm ꝑ qualecūq; peccatuz infirmari necesse habet vt pedibus desideriorꝝ ⁊ affectuum vadat ad ihm ac supplices p̄ces fundat ad ip̄m sic inq̄ens. Dñe descende priusq̄ moriat̄ filius meus·q·d. O dñe scio qꝛ tibi ꝓpriū est misereri semꝑ ⁊ parcere· Descende igit̄ per compassionē ⁊ miscdiam ⁊ sana animaz meam que grauiter infirmatur priusq̄ morte moriatur eterna· O ¶ De tercio nota ꝙ ad curationem seu sanatiōez spūs siue anime ꝑ peccatū infirmitatem·7·hore requirunt̄· Prima hora est ꝙ homo recognoscat ꝙ a deo sit creatus· Secunda est ꝙ etiaz sciat ad q̄d sit creatus. Tercia est ꝙ recolet que mandata a suo creatore acceperit· Quarta est vt videat si ɔtra aliquod mandatuz peccauerit· Q̄nta est vt peccata vtpote vilia detestet̄· Sexta est vt futuri iudicii attente moreret̄. Septima est vt pro peccatis suis intime doleat ⁊ cōterat̄· Prima itaq; hora est que requirit̄ ad curationez vt viz homo recognoscat a quo sit creatus. Jumento em̄ similis est homo qui nō agnoscat creatorē suū· Quis aūt nos creauerit ostendit Ps̄· ita dicēs· Scitote qm̄ dñs ipse est deus ipse fecit nos ⁊ nō ipsi nos· Improperat deus pc̄tori ꝙ oblitus sit sui ita loquēs Deut̄.32· Deum qui te genuit dereliq̄sti ⁊ oblitus es dñi creatoris tui Homo igit̄ qui attendit a quo sit creatus debet etiaz scire ad q̄d sit creatus ⁊ hec est scda hora· Creatus aūt est hō ad hoc vt seruiat creatori suo· hinc d̄ Deut̄·10· Jsrahel quid dñs deus tuus petit ad te nisi vt timeas dñm deuz ⁊ ambules in viis ei9 ⁊ diligas ⁊ ꝟuias dño deo tuo in toto corde tuo ⁊ in tota aīa tua· Vt vere homo ad ɔpetentius possit seruire creatori suo oꝑtet vt recordet̄ que p̄cepta a dño creatore suo recepit et hec est tercia hora. De preceptis aūt dñicis d̄r Deut̄·4· Scito ⁊ cogita in corde tuo ꝙ dñs ipse sit deus in celo sursum ⁊ in terra deorsum et nō sit alius· Custodi p̄cepta eius atq; mandata vt bene sit tibi et filiis tuis post te ⁊ permaneas multo tꝑe super terram quaz dñs deus daturus ē tibi· sequit̄ in·5·ca°· Deut̄. Non habebis deos alienos in ɔspectu meo ego em̄ sum dñs deus tuus Nō vsurpabis nomē dñi dei frustra vel inuanum. quia nō erit impunitus qui super re vana nomē eius assumpserit· Obserua diem sabbati vt sanctifices eum· nō facies in eo quicq̄ operis· Honora p̄rem tuum ⁊ matrem tuaz vt longo viuas tꝑe ⁊ bñ sit tibi in terra quā dñs deus tuus datur9 sit tibi· Non occides· Non mechaberis· Furtūq; nō facies Non loqueris contra ꝓximū tuum falsum testimoniū· Non ɔcupisces vxorē ꝓximi tui nō agrum vel domuz nō seruum ꝛc̄· ⁊ vniūsa que illius sunt· Ecce·10· precepta dñi que quilibet seruare tenet̄·

Qui vero precepta dei accepit debet attendere si ɔtra aliqd̄ illorum peccauit ⁊ hec ē quarta hora Debet em̄ hō solicite apud semetip̄m conferre de obseruantia mandatoꝝ dei et studiose ꝑscrutari tenet̄ si ɔtra aliquod illorū deliquerit. Quicunq; em̄ offendit in vno factus est omniū reus ꝓpter quod d̄ Jaco. 2. Quicūq; totam legē seruauerit. offendit aūt in vno factus ē oīm reus. Si vero inuenerit homo se ɔtra mādata dei peccasse dz etiā peccati vilitatē ɔsiderare. vt pctm̄ eo fortius detestet̄. ⁊ hec est quinta hora. Omnibꝰ em̄ sordibus vilius est pctm̄. vñ dixit Seneca phs. Si scirem deos ignoscituros. homīes aūt ignoraturos adeo vile est pctm̄ q̄ peccatum dedignarer. Qui igit̄ vilitatē peccati ɔsiderat. debet etiā strictissimi iudicii memorari. ⁊ h̄ ē sexta hora. Apud quē em̄ tūc pcti vilitas inuenta fuerit inestimabilit̄ ɔfundetur. de hac ɔfusione d̄ Jere. 2. Quō confunditur fur qñ deprehendit̄. sic confusi sunt domus israel .i. mali xp̄iani. Qui igit̄ districtissimi iudicii recordatus fuerit cum effectu. necesse est vt ꝑ pctis suis ⁊ g̃uissima dei offensione doleat ac acriter ɔterat̄. ⁊ hec est hora septima ī qua eterne salutis anima que colebat vilitatē peccatoꝝ decetero ɔtritionē eoꝝ plenarie habeat. de hac hora dicit̄ Joh̄. 4. in hodierno euangelio. Heri hora septima reliq̄t eū febris viz auaricie ⁊ luxarie. Per auariciā quippe filius hoīs .i. anima siue sp̄us eius frigus patit̄ inordinatū. Per luxuriaz etiā calore exardescit inordinato. Qui aūt vere contritus fuit reliq̄t eū ista febris. Contritio vero vt plenū virtutis sue ɔsequat̄ effectū debet hr̄e duos comites viz purissimā ɔfessionē ⁊ voluntariā satisfactionē. Rogate g̊ km̄i dñm q̄ sic ꝑ peccatis nostris ɔteramur vt vitam eternā assequi mereamur. Quod nobis ꝛc̄

Dominica vicesimasecunda. Sermo. lxxvi.

Cum cepisset rōnem ponere oblatus est ꝛc̄. Math̄. 18. Qui sint serui huius potentissimi regis declarat Remigiꝰ dicens. Per seruos huius hominis regis designant̄ omnes hoīes quos deus ad laudandū se creauit quibusq; nature legem dedit. cū quibꝰ rōnem ponit qñ vitam et morem et actus singuloꝝ discutit vt vnicuiq; ꝟm quod gessit tribuat Quis aūt obliget̄. 10. milia talenta oñdit beatus Aug. dicēs. Lex in. 10. preceptis ɔmendatur. ille debebat decem milia talenta per quem omnia peccata que cōtra legem sūt fiunt. Cum ergo rex cepisset ꝛc̄.

Cum cepisset homo rex rōnem ponere cū ꝟuis suis oblatus est ei vnus qui debebat decem milia talenta Mat. 18. In p̄nti euangelio. 4. sūt notanda. Primū est quid ꝑ hoīem regem qui rōnem cum seruis suis posuit intelligat̄. Scd̄m est quid

per rōnem quam rex iste a seruis suis exquirit accipitā Tercium est quid ꝑ illum qui·10·milia talenta debebat exprimat̄. Quartū est quid facere debet·10·miliū talentoꝝ debitor vt ei om̄e debitum dimittat̄. P De primo nota ꝙ per hominem regem dei filius intelligit̄ viz hiesus xp̄us·de isto homine dixit cayphas Joh.11. Expedit vobis vt vnus moriat̄ homo pro ꝓplo et non tota gens pereat·Q etiā hiesus sit rex testat̄ ꝑ semetipsum Joh.18·Vbi cum pylatus quereret ab ipso·Tu es rex iudeoꝝ? rn̄dit·Regnū meū nō est de hoc mundo·si de hoc mundo esset regnū meū ministri mei vtiq; decertassent vt nō traderer iudeis·ideo in celo est regnū ihu ibi em̄ regnat cū electis suis·vn̄ cantat̄. O q̄ gloriosum est regnū quo cū xp̄o regnant om̄s sancti amicti stolis albis sequunt̄ agnū quocūq; ierit. De scdo nota ꝙ ꝑ rōnem quā iste homo rex cū suis suis ē positurus significat̄ examinatio meritoꝝ sicut dicit glosa. Hanc aūt examinationē dn̄s particulariter facit in morte vniuscuiusq; sed gn̄aliter eam faciet in die iudicii. de examinatione dr̄ in ps̄.16. Probasti cor meū ⁊ visitasti nocte igne me examinasti ꝛc. Dn̄s em̄ nocte·i·in morte qn̄ viz sol materialis occidit hominibus vniuscuiusq; cor ꝓbat. linguam visitat·⁊ opus examinat. Et hoc igne·i·sapientia ⁊ austeritate iudiciaria. In igne quippe duo notant̄·vicz lux ⁊ ardor·Per lucem intelligit̄ sapientia iudicis·Per ardorem austeritas eiusdē iudicis figurat̄. Per sapientiam quippe nullius facinus ꝑtransit indiscussum·Per austeritatē vero nullum pctm relinquit̄ impunitū. Q aūt dn̄s in morte cor homīs probet siue scrutet̄ declarat ꝑ Hiere·17. Ego dn̄s scrutās corda ⁊ ꝓbans renes qui do vnicuiq; iuxta viam suam ⁊ iuxta fructū adinuētionū suaꝝ·dicit̄ etiam Sap̄·1. In cogitationibꝰ impii interrogatio erit Q etiā linguam sit iudicialiter visitaturus dn̄s ꝑ semetip̄m testat̄ Mat·12·Dico vobis qm̄ de omni verbo ocioso qd̄ locutus fuerit homo reddet rōnem de eo in die iudicii. Ex verbis em̄ tuis iustificaberis ⁊ ex v̄bis tuis condēnaberis. Q etiam opera nr̄a dn̄s sit examinaturus asserit Paulus·2·Coꝝ·5. ita dicens. Omnes nos manifestari oportet ante tribunal xp̄i vt referat vnusquisq; ꝓpria corporis ꝓut gessit siue bonū siue malū. Necessariū igit̄ est nobis carissimi vt hanc iudiciariā examinationem semꝑ an̄ mētis oculos habeamus ⁊ sic nos p̄paremus quasi hodie vel cras de omni locutione cogitatione ⁊ opere rōnem simus coram deo reddituri. Quis etiā scit vtꝝ cras victurus sit·vn̄ Seneca. Ego certe velut ille laturus sententiā de oībꝰ annis meis dies venerit ita me obseruo et alloquor. Q De tercio nota ꝙ per illum qui·10·milia talenta

debebat transgressor siue violator. 10. mandatorum dñi figuratur
Cuiuslibet em̄ tr̄sgressio siue violatio q̄si pondus ē mille talento
rum quod miserum pctorem demergit in infernū. vñ d̄ de violatori
bus preceptorum dei Exo. 15. Submersi q̄si plumbū in aq̄s vehemē
tibus. i. in aquis infernalibus ve eternū habentibus vñ etiā dic̄ Ysa.
24. de anima peccatrice. Grauat eā iniq̄tas sua ⁊ corruet ⁊ nō adi
iciet vt resurgat. Primum igit̄ preceptū dicit. Non habebis deos
alienos coram me. Hoc preceptū violant om̄es qui mulierem vl̄
nūmum vel ventrem vel aliā quācunq̄ rem tp̄alem amori vel cul
tui diuino p̄ponunt. Hoc etiā preceptū violant mulieres q̄ne sor
tilegia et incantationes ⁊ maleficia faciūt ⁊ qui in talibus ꝯfidunt.
Scd̄m preceptū dicit. Non assumes nomē dei tui inuanum. Istud
violant qui p̄iuria ꝯmittunt ⁊ qui etiā sine causa iuramenta emit
tunt. Terciū preceptū dicit. Memento vt diem sabbati sanctifices
Hoc mandatū violant qui in dñicis diebus ac aliis solennitatibus
sine licentia ⁊ magna necessitate in bigis vadunt ⁊ curribus et qui
tunc choreas ducunt et cū globis ⁊ taxillis ludunt ⁊ qui tūc tm̄
ventri ⁊ ebrietatibus intendūt. Quartū preceptū ait. Honora pa
trem tuū ⁊ matrem tuam. Hoc preceptū violant qui circa p̄entes
suos p̄terui sunt ⁊ qui eos in sua senectute despiciūt. nec eis ī suis
necessitatibus assistunt. Quintū preceptū dicit. Non occides. Huius
p̄cepti violatores existunt manuales occisores ⁊ detractores illiq̄
qui p̄ximos suos odiunt ⁊ q̄ eis mortē vel aliquā egritudinem vel
etiam damnationē imprecant̄ eternā. Sextū inquit. Non mecha-
beris Hoc preceptū violant fornicatores ⁊ adulteri ⁊ incestuosi et
sodomitici ⁊ omnes luxurie sectatores qualitercūq̄ ipsa p̄petretur
Septimū preceptū dicit. Non furtū facies. Huius precepti viola-
tores existūt fures raptores incendiarii theolenari vsurarii falsarii
⁊ om̄es auari. Octauū preceptū ait. Non falsum testimoniū dices.
Hoc p̄ceptum violant mali aduocati qui iustas causas o p̄primūt
⁊ qui tuent̄ iniustas. qui etiā innocentes accusant ⁊ qui innocen-
tibus p̄ testimoniū calumnie coram iudicio seculari bona sua aufe-
rūt. Nonū preceptū. Non ꝯcupisces vxorē p̄ximi tui. Huius man-
dati violatores sūt qui ī luxuriosis cogitationibus delectant̄ et vel
lent fornicari si liceret eis et possent. Decimū preceptū dicit. Non
desiderabis rem p̄ximi tui. Hoc preceptū violāt qui bona p̄ximo
rum ⁊ res ꝯtra legem iusticie vel acquirere vel possidē desiderant.
Tr̄sgressores itaq̄ oīm. 10. preceptorum sūt q̄si debitores decē miliū
talentorum. Hos dñs cū suo iudicio fuerint p̄sentati p̄cipi et venun
dari ⁊ vxorem eorum ⁊ filios omnia que habent ⁊ reddant ea que

tenent. hec venūdatio est eterna dānatio. Omīs em̄ qui mortuus fuerit in pcto mortali venundabit. i. suppliciis eternis ɔmendabit. Vxor etiā sua. i. ɔscientia ⁊ filii eius. i. opera ⁊ omnia membra que hz cū christo venundabunt. i. eternaliter damnabunt vt viz psoluat in pena que cōmisit in culpa. ¶ R ¶ De quarto nota q tria facienda sunt peccatori vt ei omne debitū dimittat. Primū est vt coram dño se psternat. vñ dicit. Procidens aūt seruus ille. Scdm est vt ea que neglexit vel egit se emendare pmittat. vñ sequitur Rogabat eū dicens. Pacientiā habe in me ⁊ omnia reddam tibi Terciū est vt pximo suo hoc quod ī se deliquit ex corde dimittat Igitur vt ɔsequamur vemā peccatoꝝ nostroꝝ quasi iam diuino iudicio assistentes. Debemus nos p̄mo corā dño psternere p verā ɔtritionē. Vñ dicit q pcidit seruus ille. i. pnus cecidit q̄si manus pedes caput ⁊ totū corpus offerens dño ⁊ hoc fit p contritionem Vera quippe cōtritio totū corpus offert penitencie. Scdo pmittē debemus q velimus bona que neglexinus ⁊ mala que cōmisim9 omnia recuperare ⁊ emēdare p plenā satisfactionē. vñ etiā dicebat ille. Pacientiā habe in me ⁊ oīa reddaz. q. d. Penitet me diutius viuere ⁊ ego totū emendabo qd̄ peccaui. Tercio debem9 pximis nr̄is qui nos offenderīt ex toto dimittere. Quod qr nō fecit seruus ille cui dñs. 10. milia talentoꝝ dimiserat. sed tñ a ɔseruo suo tam impacienter extorsit. 100. denarios. Vocauit em̄ dñs et om̄e debitum qd̄ dimiserat repetiit ⁊ exegit p tortores. et hoc valde ē terribile exempluz omnibꝫ his qui nolūt iniurias sibi illatas ex corde remittere. Vñ etiā dñs in ɔclusione hui9 euange. dic̄. Sic ⁊ pater meus celestis faciet vobis si nō remiseritis vnusquisq; fratri suo de cordibꝫ vr̄is Rogate g̊ dñm vt sic debitoribꝫ nr̄is dimittam9 vt a nr̄is debitis absoluti societatē supernoꝝ ciuium attingamus.

Dominica vicesimatercia Sermo. lxxvii.

¶ Magister scimus qr verax es ⁊ viā dei ꝛc. Mat. zz. Hierom9 inquit sub cesare augusto in toto orbe ē celebrata descriptio stipendaria. et tunc facta erat in ppl'o magna seditio dicentibus aliis p securitate ⁊ quiete q̄ romani p omībꝫ militaē debere tributa psolui Phariseis vero econtrario dicentibꝫ. Non debere ppl'm dei qui decimas daret humanis legibꝫ subiacere. Cesar aūt augustus herodez alienigenā regem iudeis ɔstituit q̄ tributis preesset. hec ille. Venientes g̊ herodis discipuli cū phariseis. dicit Crisostom9. Propter hoc suos discipulos et herodis mittūt milites vt quocūq; dixerit reprehendat. Mgr̄m ergo eū vocant vt quasi laudatus misteriū sui cordis eis apperiat dicentes. Magister scimus ꝛc.

Tempore

Magister scimus qꝛ verax es ⁊ viaꝫ dei in veritate doces. et
nõ est tibi cura de aliquo Mat. 22. Quatuor sũt hic notã
da. Primũ est quis sit iste qui mgr̃ appellat̃ Scdm ẽ que
veritas ab eo discat̃. Terciũ est qualiter via dei ab ipso doceatur.
Quartũ est quõ de nullo cura ipsi habeat̃. ¶ S De primo nota
ꝙ mgr̃ iste est hiesus xp̃us. Nunc em̃ martha mgr̃m appellat ita
dicens ad Mariam magdalenã sororẽ suam. Joh. 11. Mgr̃ adest
⁊ vocat te. Ipse etiã ihus ꝑ semetip̃m testat̃ ꝙ sit mgr̃ ita loquẽs
ad discipulos suos Joh. 13. Vos vocatis me mgr̃ ⁊ dñe et bene
dicitis sum etem̃. Dñs igit̃ mgr̃ appellat̃ qꝛ docet nos q̃druplicit̃
Docet em̃ nos ꝑ semetip̃m ⁊ hoc ꝑ internã inspirationẽ. multoti 1°
ens nanqꝫ dñs loquens homini in corde. Dissuadet em̃ ei malũ ⁊
inuitat ad bonũ. vñ dicit Ecclastici. 4. Sapientia filiis suis vitam
inspirauit ⁊ suscipit exquirentes se. Sapientia sicut dicit glosa est
xp̃s qui filios. i. eos quos creauit ꝑ doctrinã inspirationis ad vitã
inuitat eternã. Cauere itaqꝫ debemus vt monet nos ps̃. Ne cum
vocem eius audierim9 obduremus corda nr̃a. Scdo docet nos ꝑ 2°
angelos Angeli etem̃ sepius ꝑ reuelationẽ diuine volũtatis docẽt
hoĩes intrinsecus in aure cordis. Vñ dicit Zach. 53. Angelus qui
loquebat̃ in me suscitauit me quasi virũ qui suscitat̃ a somno suo
Angeli quippe xp̃i qꝛ soliciti sunt de salute animaꝝ nr̃aꝝ q̃si boni
custodes sepe suscitãt nos de somno pigricie ⁊ instigãt ad seruiciũ
creatoris nr̃i. Btũs g̊ fiet qui doctrinã eoꝝ operibꝫ fuerit assecu-
tus Ter° docet nos ꝑ homines. i. ꝑ predicatores ⁊ sacerdotes ⁊ per 3°
quoslibet alios q̃ nos vel verbo vel exemplo ad salutem inuitant
quoꝝ certe doctrina nõ est ꝯtemnenda. dicit̃ etiã Luc. 10. Qui vos
audit me audit ⁊ qui vos spernit me spernit Cũ em̃ p̃cones vite
eterne ꝯtemnunt̃. ipse xp̃s reputat se ꝯtemptũ. Quarto docet nos 4°
mgr̃ hiesus ꝑ creaturas. ꝓpter h̊ dicit etiã Job. 12. Interroga iu-
menta ⁊ docebunt te ⁊ volatilia celi ⁊ indicabũt tibi Loq̃re terre ⁊
rñdebit tibi. ⁊ narrabunt pisces maris. Jumẽta que dicunt̃ quasi
iumenta eo ꝙ adiuuent nos in laboribꝫ nr̃is. docent nos mutuaꝫ
caritatem vt viꝫ sicut ipsa nos adiuuant ita ⁊ nos nobismetipsis
alterinsecus in nr̃is necessitatibꝫ subueniamus. hinc dicit Pe. 1. 4.
Ante omnia mutuã in vobismetip̃is caritatẽ hñtes ꝯtinuam quia
caritas operit multitudinẽ peccatoꝝ. hinc etiã dicit apl̃s ad Gal.
6. Alter alterius onera portate ⁊ sic adimplebitis legẽ xp̃i. Vola
tilia celi que suo volatu petunt sublimia docent nos exemplo suo
ꝯtemplationis ⁊ desiderii sablimitatem. vnde ⁊ Paulus aues nos
imitari desiderãs monet nos ad Coll. 3. Que sursuꝫ sunt q̃rite vbi

¶ De

xp̃us est in dextera dei sedens. que sursum sūt sapite ⁊ nō que sup
ter̃am. Terra que nō solum hoīm sed ⁊ pecudū pedib⁹ ⁊ bestiaꝝ
teri⁊ dꝛet nos obedientiaꝫ ⁊ humilitatē. vñ ⁊ Pe. loquit̃ in ꝑma
can̄. ca. z. Deꝛui subditi estote in omni timoꝛe dn̄is vr̄is nō tm̄ bo
nis ⁊ modestis sed etiam discolis. Pisces qui in amaro mari fluctu
bus tundunt̃ et pꝛellis dꝛent nos patientie lenitatē. vñ Jacob. 1.
hoꝛtat̃ dicens. Omne gaudiū existimate fratres cū temptatōes va
rias incideritis scientes q ꝓbatio fidei vr̄e patientie opatur. Pa
tientia aūt opus pfectum habet. Male seruat̃ hodie doctrina ſ
mentoꝝ ⁊ volatiliū ⁊ terre ac piscium. Pauci quippe sūt qui pꝛi
mis suis fideliter subueniāt ⁊ q̄ supna vincere cupiant. qui etiam
humiliter obediant ⁊ qui aduersa patient̃ sustineant. ¶ T De
scdo nota q ꝯnuis veritas quā iste verax mgr dꝛet multiplex sit
⁊ inexplicabilis ꝯmone. hoc tm̄ ad pn̄s notandū est q ipse asserit
nullū posse intrare in regnū cloꝝ nisi sit humilis paup et mūdus
Sed heu pauc⁹simi sūt q̄ factis oñdant se huic credere veritati. vñ
dicat dn̄s Joh̄. 8. Si veritatē dico vobis quare non creditis mihi.
Primo igit̃ asserit q nō sup̄b⁹ ꝫ humilis intraturus sit in regnū
cloꝝ. vñ dicit Mat. 18. Amen dico vobis nisi conuersi fueritis sc⁊
a sup̄bia sicut puulꝰ nō intrabitis in regnū cloꝝ. Item Mar. 10.
Sinite puulos venire ad me ⁊ ne phibueritis eos talium em̄ est re
gnum cloꝝ. Amen dico vobis quisquis nō receperit regnum dei
velut puulus iste nō intrabit illud ⁊ cōplexans eos ⁊ imponens
manus sup eos benedicebat eos. Per puulos humiles figurant̃
quib⁹ ianua celestis ꝑt⁊ quos etiā dn̄s amplexat̃ vt filios carissi
mos. manus q̄ illis imponit ac benedicit eos vt viz sint reges ⁊
sacerdotes in regno suo. Secundo asserit q pauperes intrabunt in
regnū cloꝝ. et q diuites difficilē ymo impossibilē introitū hꝫant
in regno cloꝝ. ait etiā Mat. 19. Filioli q̄ difficile est confidentes in
pecuniis in regnū dei introire. facilius est p foramē acus camelum
transire q̄ diuitē intrare i regnū dei. Nota q p diuitem in loco isto
talis intelligit̃ qui diuitias male acq̄siuit. vel etiā si posset acq̄rere
vellet iniuste. Diues etiā dicit̃ hic qui res ex licito habitas nimis
auare detinet plus in eas q̄ in deo confidit. talis diues non potest
intrare in regnū dei. Per pauperez vero intelligit̃ ille qui licet res
habeat sufficientes ex iusto patrimonio vel ꝓpꝛio labore rite acq̄si
tas nō tm̄ in eas confidit. nec cor ipsis apponit sed necessitates suas ⁊
suoꝝ partim ex eis accipit ⁊ ptim eas cū pauperib⁹ diuidit. Pau
per etiā est res tpales nō habens et hoc in patientia sustinens de
talibus pauperibus dicat dn̄s Math̄. 5. Beati pauperes spiritu

qm̄ ipsorum ꝛc. Tercio asserit veritas q̄ tm̄ ille qui mūdus fuerit intrabit in regnū celoꝝ. Vn̄ dicit Mat. 19. Sunt eunuchi q̄ seipsos castrauerūt ꝓpter regnū dei q̄ potest capere capiat. Seip̄m castrare ē castitati ꝯsecrare. Castitas aūt tres gradus ꝯplectitur viz ꝯiugalitatis vidualitatis ac virginitatis. Qui in istis tribus gradibus nō fuerit inuentus nō mundus reputabit̄ sed immundus. et talis in aulā dei mundissimā nō poterit introire. Nihil em̄ coinquinatū introibit in illā sic d̄ Sap. 7. ¶ V ¶ De tercio nota q̄ via dei quā hiesus docet ē via iusticie. hanc viā docet vbi dicit. Reddite que sunt cesaris cesari ⁊ que sūt dei deo. Per cesarē intelligit̄ oīs homo cuiuscunq̄ sit ꝯditionis vel officii vel dignitatis. Via igit̄ iusticie in his duobꝫ consistit viz ea que sunt hoīm hominibꝫ ꝑsoluamus ⁊ que dei deo reddamus. ad primū inuitat nos aplus ad Rō. 13. Reddite omnibꝫ debita cui tributū tributū. cui vectigal vectigal. cui timorē timorem. cui honorez honorem. dicit etiam Aug9. Non dimittit̄ pctm̄ nisi restituat̄ ablatū. Debem9 etiā deo reddere que sunt dei viz oīm possessionū nr̄arum decimā ⁊ corpus ⁊ animam. Ipse em̄ nobis possessiōes tp̄ales sua largitate donauit ⁊ ipse nobis animā inspirauit. De quarto nō q̄ dicit̄ dn̄o non esse cura de aliquo q̄ viz nō respicit ꝑsonas hoīm Non em̄ ꝓpter abundantiā tp̄alem vel potentiā secularē dat alicui hoīm eo facili9 vel grām in p̄nti vel gloriā in futuro. ymo pauperculo alicui ⁊ humili eo facilius elargit̄. vn̄ ipse dicit Ysa. 66. Ad quē respiciā nisi ad pauperculum ⁊ ꝯtritum spiritu ⁊ trementē ꝑmones meos. Rogate ergo dn̄m vt sic doctrinā suam exequamur quatenus ad claritatez vultus eius ꝑuenire mereamur. Quod nobis ꝛc.

Dominica vicesimaquarta Sermo. lxxviii

¶ Est puer vnus hic q̄ hz. 5. panes ordeaceos Joh. 6. Quare xp̄s dn̄s anteq̄ panes multiplicauit philippū interrogauit. dic̄ Criso9 Philippum interrogauit. nam si simplicit̄ factū esset miraculū non tm̄ appareret. Nunc aūt prius eū cogit ꝯfiteri inopiam vt certius discat miraculi magnitudinē. ideo Alkuinus. Si philippus ꝑfecte de creatore intelligeret de ei9 potentie largitate nō diffideret d̄ fide aūt andree dicētis. Est puer vnus. inq̄t Crib. Estimo nō sine causa andreā id dicere. sed q̄z audierat signū qd̄ Helizeus de. 20. panibꝫ ordeaceis. 100. pauit hoīes. Ascēdit igit̄ ī mentē ei9 aliq̄d excelsum ꝫ ad sūmū nō potuit ꝑuenire dicēs. Sz q̄d inter tantos ꝛc.

Est puer vnus hic q̄ hz quinq̄ panes ordeaceos et duos pisces Joh. 6. Quatuor sūt hic notāda. Primū est quid ꝑ puerum qui qn̄q̄ panes ⁊ duos pisces habuit intelligat̄

Scdm est quid p ipsos quinq; panes ⁊ duos pisces exprimatur. Terciū est que sint·5·milia hoīm que ex panū et pisciū fractione saciata legunt̄·Quartū.est qui sint·12.cophini q̄ ex eisdez panibꝰ ⁊ piscibus colligunt̄. X ¶ De primo nota q̄ p puerum istum dei filius intelligit̄. Ipse em̄ est puer ille de quo d̄ Ysa.11·Vitulꝰ et leo ⁊ ouis simul morabunt̄ et puer puulus minabit eos·Per vitulū qui olim dn̄o immolari solebat intelliguntur boni xp̄iani carnis lasciuiam ꝓpter dn̄m in semetipsis mortificātes·Per leonē qui fortis est ⁊ robustus notant̄ diabolo ⁊ peccatis strennue repugnantes·Per ouem qd̄ est animal simplex ⁊ patiens significant̄ aduersa huius mundi ꝓpter deū patienter ⁊ humiliter tolerantes Nos itaq; puer ih̄s virga sue benignitatis minat ad pascua paradisi dn̄i. De scdo nota q̄ per·5·panes ordeaceos et duos pisces septem intelligunt̄ que dn̄s propter salutem nr̄ām fecit in mundo p que etiam non tm̄·5·milia hoīm ymo incomparabiliter plus qm̄ decies centena milia hoīm refecit ⁊ saciauit in hoc mundo. Et bene panes isti dicunt̄ ordeacei fuisse Ordeum qui ꝓpe acutas ⁊ pungitiuas habet aristas·Ita certe ⁊ ih̄s graues penalitatū ꝑm humanā naturā patiebat̄ aculeos qn̄ hos panes āministrabat huic mūdo Primus igitur panis fuit ꝑm carnē mundi ingressio·secūdus fuit multi laboris in mundo perpessio·tercius fuit salutaris predicatio·quartus fuit fidelis oratio·qn̄tus fuit in cruce sui corpis immolatio·Duo pisces sūt ꝯsolatoria resurrectio ⁊ dulcis in celū ascensio In istis·5.panibus ⁊ duobꝰ piscibus totus mundus sufficientissimam inuenit refectionē. Y ¶ De istis panibus dicit Ecclīastici 31·Splendidū in panibꝰ benedicēt labia multoꝝ. Vere em̄ labia vniuersorum debent benedicere hiesum qui se per pietatem valde splendiduz on̄dit in exhibitione panū istoꝝ·Primus igit̄ panis quē dn̄s dedit huic mundo fuit mundi huius corpalis ingressio. Natiuitas em̄ hiesu mirabiliter reficit ⁊ ꝯsolatur quēlibet xp̄ianū In natiuitate itaq; panis ille angeloruz qui decoctus fuerat igne spūssancti in clibano virginalis vteri repositus fuit in presepio et hoc in bethleem que domus panis interpretatur vt viz quiuis famelicus accurreret ⁊ vesceret̄ ex eo·Tria deniq; circa xp̄i natiuitatem specialiter sunt intuenda viz eximia humilitas·multa paupertas.⁊ ingens asperitas·Nonne fuit eximia humilitas q̄ natiuitatem suam celebrari voluit in stabulo cum nasci poterat si voluisset in imperiali palatio. Confundant̄ g̊ qui litigant de excelsioribus locis habendis in choro vel in ecclesiis.Nonne etiam multa paupertas fuit ibi vbi virgo cū peperisset filium suum primogenitum

pannis eum inuoluit vilibus vt dicit glo. et sic in presepiū eum reclinauit. Confundant̄ ergo qui tam soliciti sunt vt preciosis ac delicatis pannis corpus suuz vestiant cito a vermibus in tumulo corrodendū. Ingens etiam asperitas accurrit ad natiuitatem xp̄i. Corpus em̄ xp̄i tenerrimū vilibus pannis ⁊ forsitan etiam duris inuoluit̄. ⁊ sic sup̄ fenū minus molle tam tenerrimo corpori reponitur. Octauo etiā die circumcidit̄. que circūcisio fuit paruulo nō paruum martiriū Erubescant igit̄ qui corpori suo cito in cinerem reūsuro tm̄ preperant cōmodum vt etiā molles culcitras reputēt sibi nimis esse duras. Z ¶ Scd̄s panis est multi laboris in hoc mundo ꝓpessio. Iste panis similiter frangendus ē in tria. Triplex em̄ fuit labor xp̄i principaliter. Laborauit em̄ famē ⁊ sitim q̄ pluries patiendo. laborauit fatigationes ac lassitudines in itinere sustinendo. laborauit etiā iniquoꝝ graues calumnias ac insidias ꝑferendo. Q̄ dn̄s famez passus fuit testat̄ Math. 4. Cum ieiunasset inq̄t ih̄s. 40. diebꝫ ⁊. 40. noctibus postea esuriit. d̄ etiā Mar. 11. Altera die cū exiret de bethania esuriit. De siti em̄ dn̄i d̄ Joh. 4. Q̄ hiesus sitiens dixit ad mulierē. da mihi bibere. Q̄ etiā lassitudines ⁊ fatigationes in itinere sustinuisset d̄ Joh. 4. Ih̄s fatigatꝰ ex itinere sedebat se sup̄ fontem. ipse etiā dicit in ps̄. Cucurri in siti Dn̄s etiam ꝑtulit graues insidias ac calumnias iudeoꝝ Ipsi em̄ obseruabant eū ⁊ temptabant ⁊ sepe capere laborabant. vnde d̄r. Luce. 20. Sacerdotes ⁊ scribe obseruātes insidiatores miserūt qui se iustos simularent vt caperent eum in sermone ⁊ traderent eum principatui ⁊ potestati p̄sidis. Omnes g̊ qui fame ⁊ siti cruciant̄ ⁊ qui in itinere fatigant̄ necnon ⁊ qui ꝑ malicias hoīm perturbant̄ si panē istū bene masticauerint. sine dubio in suis laboribꝫ confortabuntur. A ¶ Tercius panis est salutaris p̄dicatio. vnde d̄r Luce. 8. Iter faciebat ih̄us ꝑ ciuitates ⁊ castella predicans ⁊ euanligezans verbū dei. d̄ etiam Mat. 4. Circuibat ih̄s totam galileā docēs in synagogis eoꝝ ⁊ p̄dicans euangelia verbi dei ⁊ sanans oēm languorem ⁊ oēm infirmitatez in ꝓpl̄o. Predicatio vero dn̄i licet multiplex fuerit. maxime tn̄ cōsistit in. 4. ⁊ hec sunt. 4. frustra panis huius. Docebat em̄ hoīes a pc̄tis recedere. Item docuit eos caste pie ⁊ iuste viuere. docuit etiā eos regnū dei appetere necnon ⁊ inferni supplicia fugere. de p̄mo d̄ Mat. 4. Cepit ih̄s p̄dicare et dicere. Pn̄iam agite appropinquabit em̄ reg. ce. Ille vero a pc̄tis recedit qui pn̄iam agit. Penitere em̄ est vt ait Aug. Ante acta deflere ⁊ deflenda nō ꝯmittere Secūdo docuit nos caste viuere ⁊ pie viuere. de castitate dicit̄ Math. 5. Audistis q̄ dictum est antiquis

Non mechaberis. Ego aũt dico vobis qm̃ omnis qui viderit mulierem ad concupiscendũ eam iam mechatus est in corde suo. d ic etiam dñs Luce. 12. Sint lumbi vri p̃cincti p continentiam vicz a castitatem de iustitia dicit Luce. 6. Prout vultis qd̃ faciãt hoies vobis a vos facite illis similit. de pietate ibidẽ. Diligite inimicos vr̃os a benefacite a mutuũ date nihil inde sperãtes et erit merces vr̃a multa a eritis filii altissimi qz ipe benignus est sup ingratos a malos. Tertio docet nos regnũ celeste appetere. vñ dic Mat. 6 Nolite thesaurizare vobis in terra vbi erugo et tinea demolitur. vbi fures effodiunt a furantur. Thesaurizate vobis thezauros in celo vbi nec erugo nec tinea demolit. a vbi fures nõ effodiũt nec furantur. Vbi em̃ est thezaurus tuus ibi est et cor tuum. Monet igitur nos dñs regnum dei appetere vbi nec erugo superbie nec tinea inuidie neqz fur etiam auaritie sũmum bonuz potest auferre Quarto docet nos infernũ supplicia fugere dicens Mat. 13. Mittet filius hois angelos suos a colligent de regno eius oia scandala. et eos qui faciunt iniquitatẽ a mittent eos in caminum ignis. ibi erit fletus a stri. den. Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno p̃ris Qui habet aures audiendi audiat. Q. d. Suadeo vobis ne alicui scandalũ. i. occasio peccati existatis. nec etiam iniquitatẽ aliquam faciatis. ne vicz in caminum ignis. i. in infernũ mittamini. ibiqz fletum a stridorem dentiũ patiamini. sed potius in celo claritatẽ solis assequamini. ℣ Quartus panis ẽ fidelis oratio. De hac oratione dicit Joh. 17. Subleuatis oculis Jhs in celum dixit. Pater sancte serua eos in noie tuo quos dedisti mihi vt sint vnũ sicut a nos. non rogo vt tollas eos de mundo sed vt seruas eos a malo sanctifica eos in veritate. Non pro eis aũt rogo tm̃ sed et p eis qui credituri sunt per verba eorũ in me vt omnes vnũ sint sic tu pater in me a ego in te a vt ipsi in nobis vnum sint. Pater volo quos dedisti mihi vt vbi sum a illi sint mecũ vt videant claritatẽ meã quam dedisti mihi. Nota q. 4 petit hic hiesus oans ad p̃cz suũ Primũ est vt in vnitate caritatis a fidei congregem̃ vt vicz sit vna fides nobis a vnum cor in dño. Secundũ est vt ab omni malo cõ seruemur. Terciumest vt in bono proficiamus. Quartum est vt suam claritatẽ videamus. Quis non confitebitur a nõ consolabit. ex hoc q dñs tam fideliter pro xpianis suis orat. Vere confortatorius est panis iste. ℂ Quintus panis est ipsius xpi in ara crucis imolatio. Jste etiam frangendus est in tria frustra. Considerae quippe debemus in hiesu in ara crucis immolatione summam patientiam. miram benuolentiã. a imitabilem sapientiã. Summam

Tempore

patientiam ostendit ibi vbi dixit ad patrem Luc.23. Pater dimitte illis. non enim sciunt quid faciunt. Miram benivolentiam manifestauit qñ latroni paradisum appetuit dicens ad eũ Lu.23 Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso. Benivolentiam etiam suam per hoc declarauit q matrem plorantem virgini discipulo ꝛmendauit ita dicẽs Joh.19. Ecce mater tua. ⁊ ex illa hora accepit eam discipulus in suam subaudi curam. Imitabilem sapientiam oñdit dicens ad patrem Luc.23. Pater in manus tuas cõmendo spũm meum. In hac sapientia dñm imitari debemus vt viz corpus nr̃m ⁊ animam ⁊ quecunq habemus deo patri omni hora fideliter recommendemus. O q̃ felix est ille qui panem istum vtpote necessariũ iugiter habet repositũ in mensa cordis sui Duo pisces sunt ꝛsolatoria resurrectio ⁊ dulcis ad celos ascensio. Discipuli quippe qui ex morte dñi fuerant ꝛtristati miro modo ex ipius resurrectione consolati fuerunt. Vnde dicit Joh.20. Gauisi sũt discipuli viso dño. Videntes etiam euntem in celum pre cordis dulcedine iubilauerunt ⁊ in hierusalem cũ magno gaudio redierũt sicut testat Luc.24. Isti etiã duo pisces mirabiliter nos consolant Certissime quippe scire debem9 q si xp̃m fuerimus imitati q vidlicet corpora nostra in die iudicii resuscitabunt in gloriam xp̃mq sequentur in requiem sempiternam. De tertio nota q per quinq milia hoim notant illi qui oñs quinq sensus suos interiores siue exteriores cõuertunt ad seruicium xp̃i. Legitur em̃ q illa quinq milia hoim secuta fuerãt dñm alias forsitan nõ fuissent ab eo refecta. Omnis igit qui secutus fuerit dñm sufficientem inueniet refectionem in panibo ⁊ piscibus memoratis. De quarto nota q per 12. ophinos fragmentoꝝ intelligunt. 12. gaudia que inuenient in patria de mensa gratie ad mensam glorie transeuntes. Primũ est gaudiũ quod habebit homo ex fruitione glorioissime trinitatis. Scõm quod habebit ex visione dulcissime humanitatis. Tertium quod habebit ex intuitu illius vginis que ẽ mater pietatis Quartũ est quod dabit homini in anime sue beatificatiõe. Quintũ est quod additur ei in corporis glorificacõne. Alia. 7. gaudia sũt que habebit et assequetur homo ex societate angelorum patriarcharum pphetarum apostolorum martirum confessorum ⁊ virginum. Rogate ergo dñm vt sic p eum sustentemur in terris vt ad ipsum mereamur pertingere in celis. Quod nobis prestare ꝛc.

Sermones de tempore Alberti magni p Johannem Zamer Vlme impressi finiunt feliciter ꝛc.

+AM411103407